

การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ
สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษา

วิทยานิพนธ์
ของ
สุภัทรญาณ เทียรธีระสมบัติ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

ธันวาคม 2565

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์
สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษา

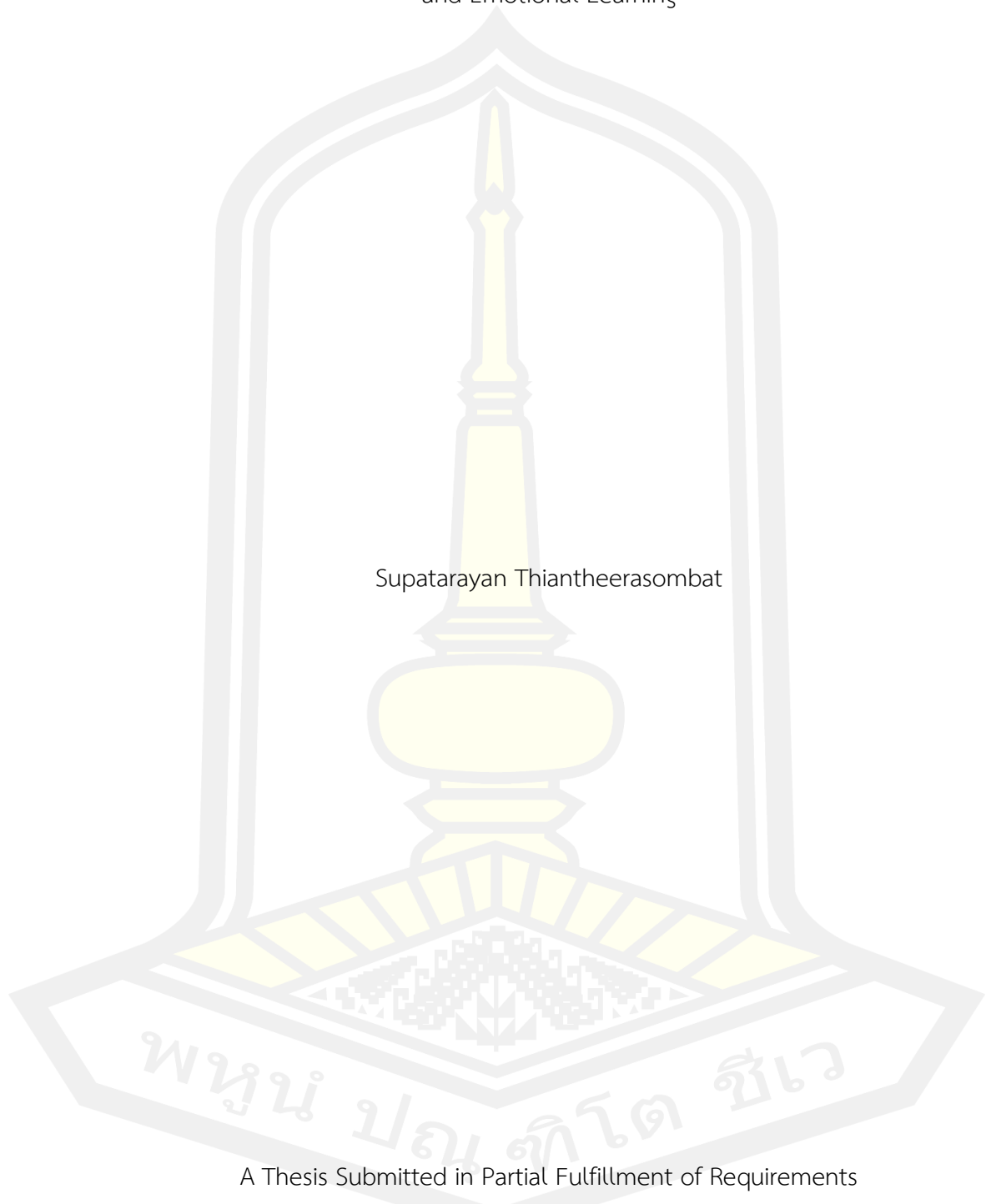

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

ธันวาคม 2565

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

A Development of Learning Model to Promote Senior High School Students' Social
and Emotional Learning

Supatarayan Thiantheerasombat

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of Requirements
for Doctor of Philosophy (Curriculum and Instruction)

December 2022

Copyright of Mahasarakham University

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของนายสุภัทรญาณ เตียรธีระ
สมบัติ แล้วเห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

(ผศ. ดร. สุนันท์ สีพาย)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(รศ. ดร. ขวลิต ชูกำแหง)

..... กรรมการ

(ผศ. ดร. จิระพร ชะโน)

..... กรรมการ

(รศ. ดร. มนต์รี วงษ์สะพาน)

..... กรรมการ

(ผศ. ดร. ทศน์ศิริรินทร์ สว่างบุญ)

มหาวิทยาลัยขอนแก่นให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญา ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

.....
(รศ. ดร. ขวลิต ชูกำแหง)

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

.....
(รศ. ดร. กริสน์ ชัยมูล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ชื่อเรื่อง	การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษา		
ผู้วิจัย	สุภัทราภรณ์ เตียรธีระสมบัติ		
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร. ขวลิต ชูกำแพง		
ปริญญา	ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต	สาขาวิชา	หลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	ปีที่พิมพ์	2565

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ศึกษาผลการใช้รูปแบบการเรียนรู้ในเชิงพัฒนาการที่มีระยะเวลาแตกต่างกัน รวมถึงเปรียบเทียบพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ ระหว่างนักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ กับนักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ปกติ ผู้วิจัยใช้แนวคิดการ พัฒนารูปแบบการเรียนรู้ของจอย เวล โดยได้ดำเนินการพัฒนารูปแบบด้วยกระบวนการวิจัยและพัฒนา แบ่งการวิจัยออกเป็น 3 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ระยะที่ 2 การพัฒนาการเรียนรู้ออกแบบเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา และระยะที่ 3 การศึกษาผลการใช้รูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายมัธยม) ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 76 คน ที่เป็นห้องละความสามารถ 2 ห้อง โดยกำหนดให้ 1 ห้อง เป็นห้องที่ใช้ในการทดลอง และอีก 1 ห้อง เป็นห้องควบคุม ได้มาด้วยการสุ่มแบบยกกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ แบบสังเกตพฤติกรรม และแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้สถิติทดสอบพารามेटริก t-test independent และ Two way Repeated Measures ANOVA

ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. ผลการศึกษาบริบท สภาพปัญหา เกี่ยวกับการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ พบว่า พฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาควรได้รับการส่งเสริมเนื่องจากพฤติกรรมเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับน้อย 4 ด้าน คือ ด้านการตระหนักรู้ในตนเอง ด้านการจัดการตนเอง ด้านทักษะด้าน

ความสัมพันธ์ และด้านการตัดสินใจอย่างมีความรับผิดชอบ

2. รูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา มีองค์ประกอบ 6 องค์ประกอบ ได้แก่ แนวคิดพื้นฐาน วัตถุประสงค์ ขั้นตอนการเรียนรู้ ระบบสังคมหลักการตอบสนอง และระบบสนับสนุน มีกระบวนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย ขั้นที่ 1 สร้างบรรยากาศขั้นที่ 2 การตั้งเป้าหมาย ขั้นที่ 3 การร่วมมือ ขั้นที่ 4 การสื่อสาร และขั้นที่ 5 การอภิปรายทำให้ชัดเจน

3. ผลการใช้รูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปรัชญาผลดังนี้ 1) การเปรียบเทียบพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ระหว่างนักเรียนห้องทดลองและนักเรียนห้องควบคุม พบว่า นักเรียนห้องทดลองและนักเรียนห้องควบคุมมีพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ผลศึกษาพัฒนาการของพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ของนักเรียนในระยะเวลาที่ต่างกัน พบว่า ผลการเปรียบเทียบคะแนนการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายมัธยม) คู่อี 1 ถึงคู่อี 3 มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือ นักเรียนที่เรียนโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษา มีพัฒนาการของพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์สูงขึ้นทุกเดือน

คำสำคัญ : การพัฒนารูปแบบ, การจัดการเรียนการสอน, การเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์

TITLE	A Development of Learning Model to Promote Senior High School Students' Social and Emotional Learning		
AUTHOR	Supatarayan Thiantheerasombat		
ADVISORS	Associate Professor Chowwalit Chookhampaeng , Ed.D.		
DEGREE	Doctor of Philosophy	MAJOR	Curriculum and Instruction
UNIVERSITY	Maharakham University	YEAR	2022

ABSTRACT

The study aimed to develop a learning model to promote senior high school students' social and emotional learning, investigate the results of using developmental learning model in different periods, compare the social and emotional learning behaviors of students who study by the social and emotional learning model with students who study by common learning model. The researcher developed the learning model under the research and development process based on the instructional design systems of Joyce and Weil. The study was conducted in 3 different periods namely period 1 the investigation of basic information, period 2 the development of the Learning Model to Promote Senior High School Students' Social and Emotional Learning, period 3 the study of the results of using the Learning Model to Promote Senior High School Students' Social and Emotional Learning. The sample group were 76 students of Matthayomsuksa 5 in the first semester of academic year 2019, Maharakham University Demonstration School (Secondary). The students were of 2 diverse proficiency classes, one class was the experimented class while the other was the controlled class. The sample groups were selected by cluster sampling technique. The instruments included lesson plans, behavior observation form, and questionnaire. The data were statistically analyzed by average, mean, standard deviation, and parametric statistics t-test independent and Two way Repeated Measures ANOVA.

The results revealed that:

1. The investigation of social and emotional learning context and conditional probability showed that the social and emotional learning of senior high school students should be promoted due to the fact that 4 aspects of senior high school students' social and emotional learning behaviors; self-awareness, self-management, relationship skills, and responsible decision making, are at the low level.

2. The learning model to promote senior high school students' social and emotional learning consists of 6 elements namely basic concepts, goals, instructional design, social system, conditions of application, and supported system. The learning management procedure comprises of the following steps: step1 creating positive classroom atmosphere, step2 setting the goals, step3 cooperation, step4 communication, and step5 discussion.

3. The results of using the learning model to promote senior high school students' social and emotional learning indicated that 1) the comparison of social and emotional learning behaviors of students in both experimental class and controlled class had different overall social and emotional learning behaviors. Statistically significant at the .05 level. 2) the investigation of the students' social and emotional learning behaviors in the different periods of time indicates the comparative results of learning scores on social and emotional intelligence of students who study Mathayomsuksa 5 at Mahasarakham University Demonstration School (High school) are different with statistical significance at the .05 level . The results were compared by matching Test pair 1 to Test pair 3 of student score. Students who learn with social and emotional intelligence model has developed this skill and the results were improving in every month.

Keyword : Model Development, Instructional Models, Social and Emotional Learning

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความรู้และความช่วยเหลืออย่างสูงยิ่งจาก
รองศาสตราจารย์ ดร.ชวลิต ชูก่าแพง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนันท์
สีพาย ประธานกรรมการสอบ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิระพร ชะโน ผู้ช่วยศาสตราจารย์
ดร.ทัศนศิริรินทร์ สว่างบุญ และรองศาสตราจารย์ ดร.มนตรี วงษ์สะพาน กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์จตุพร เฟิงชัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมทรง สิทธิ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญเลี้ยง ทุมทอง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิศักดิ์ สุขยิ่ง และอาจารย์ ดร.วิทยา
วรพันธุ์ ที่ให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ นางหนู ตาดทอง มารดาผู้เป็นบุพการีของข้าพเจ้าที่ให้การช่วยเหลือสนับสนุน
การวิจัยให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ทั้งค่าเล่าเรียนตลอดหลักสูตร รวมทั้งกำลังใจอันเต็มเปี่ยมที่มอบให้
ข้าพเจ้าเสมอมา

สุภัทรญาณ เทียรธีระสมบัติ

พหุบัณฑิต ชีวะ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ.....	ฌ
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญภาพประกอบ.....	ฌ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
คำถามการวิจัย.....	4
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
สมมติฐานของการวิจัย.....	5
ความสำคัญของการวิจัย.....	5
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	12
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	13
แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ (Social Emotional Learning).....	14
แนวคิด ทฤษฎี และกระบวนการที่ส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์.....	44
แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้.....	60
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	65

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	70
ระยะที่ 1 ศึกษาบริบท สภาพปัญหาของพฤติกรรมด้านการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ โดย การศึกษาเชิงสำรวจ (Survey Study).....	71
ระยะที่ 2 พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ทดลองใช้ และปรับปรุงรูปแบบการจัดการเรียนรู้.....	89
ระยะที่ 3 การศึกษาผลการใช้รูปแบบ.....	95
สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	98
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	101
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	101
ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	101
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	102
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	128
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	128
สรุปผล	128
อภิปรายผล.....	132
ข้อเสนอแนะ	139
บรรณานุกรม.....	141
ภาคผนวก.....	148
ภาคผนวก ก คู่มือการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา	149
ภาคผนวก ข ผลประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้าน สังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โดยผู้ทรงคุณวุฒิ	294
ภาคผนวก ค ผลประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้าน สังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โดยผู้ทรงคุณวุฒิ	298

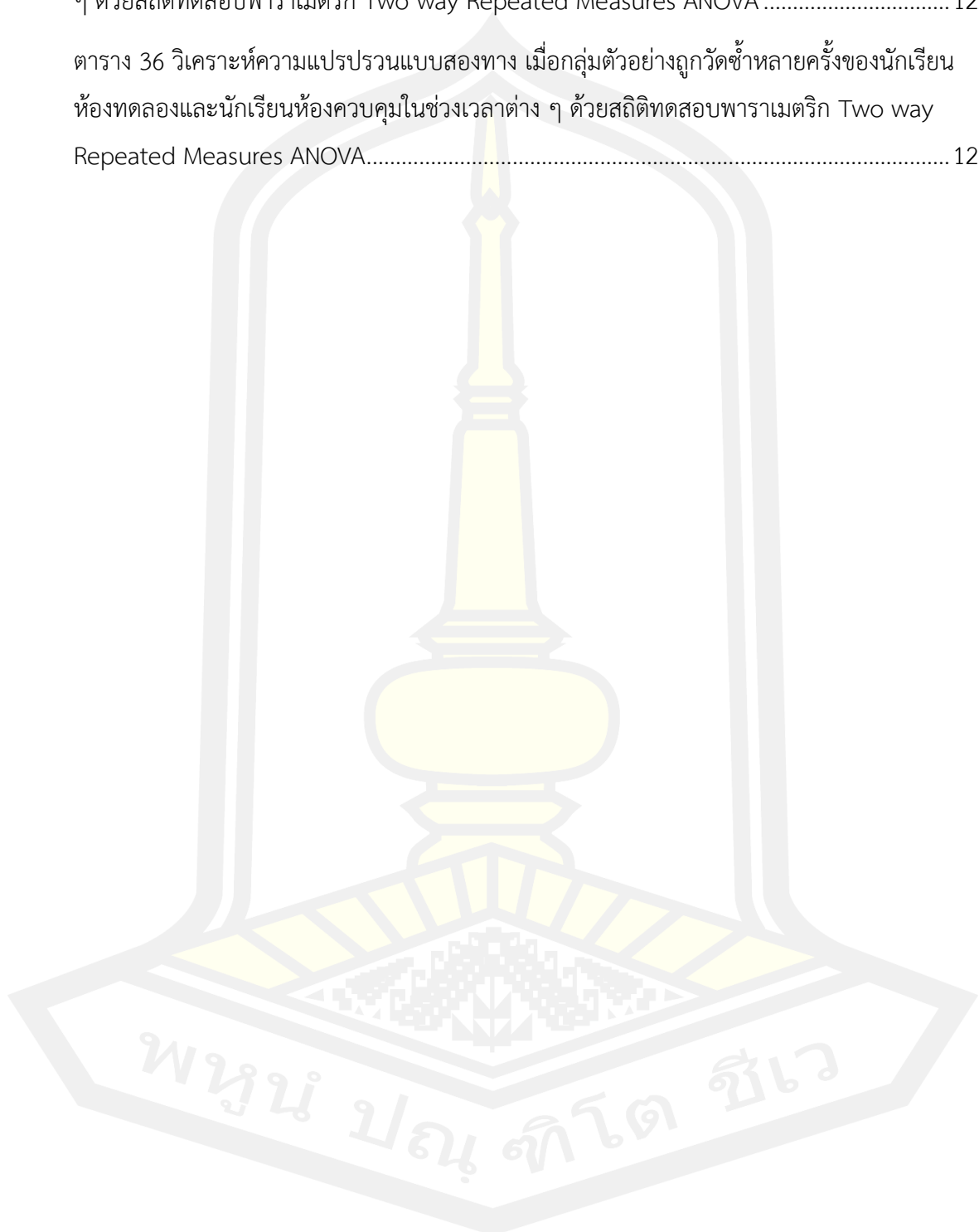
ภาคผนวก ง การประเมินความสอดคล้องของแบบสอบถามปัญหาและความต้องการของอาจารย์ ต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โดยรวบรวม ข้อมูลจากครูผู้สอน	302
ภาคผนวก จ ผลการประเมินความสอดคล้องของแบบสอบถามปัญหาและความต้องการของ อาจารย์ต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โดย รวบรวมข้อมูลจากผู้ปกครอง	305
ภาคผนวก ฉ ผลการประเมินความสอดคล้องของแบบสอบถามปัญหาและความต้องการของ อาจารย์ต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โดย รวบรวมข้อมูลจากนักเรียน	308
ภาคผนวก ช ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามปัญหาและ ความต้องการของอาจารย์ต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนชั้น มัธยมศึกษา	311
ภาคผนวก ซ ผลประเมินความสอดคล้องและความเหมาะสมของแบบสัมภาษณ์ เกี่ยวกับการ พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษา โดยผู้ทรงคุณวุฒิ.....	315
ภาคผนวก ฌ ผลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อยืนยันข้อมูล (Key Informant) เกี่ยวกับการ พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษา.....	320
ภาคผนวก ฎ ผลประเมินความสอดคล้องและความเหมาะสมของข้อคำถามในแบบสังเกต พฤติกรรมรายบุคคลในการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม โดยผู้ทรงคุณวุฒิ	331
ภาคผนวก ฏ ผลประเมินความสอดคล้องและความเหมาะสมของข้อคำถามในแบบสังเกต พฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์รายบุคคล	333
ภาคผนวก ฏ หนังสือขอความอนุเคราะห์	336
ประวัติผู้เขียน	346

สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง 1 โครงสร้างของเครื่องมือในรายการตรวจสอบพฤติกรรมเด็ก	25
ตาราง 2 โครงสร้างของเครื่องมือแบบวัดพฤติกรรมและอารมณ์ความรู้สึกฉบับที่สอง	26
ตาราง 3 โครงสร้างของเครื่องมือการสำรวจชุมชนที่ดูแลเยาวชน	27
ตาราง 4 โครงสร้างของเครื่องมือข้อมูลสภาพบรรยากาศในโรงเรียน	30
ตาราง 5 โครงสร้างของเครื่องมือแบบสำรวจข้อมูลที่เป็นประโยชน์เพื่อการพัฒนา	31
ตาราง 6 โครงสร้างของเครื่องมือแบบประเมินจุดแข็งของนักเรียน	32
ตาราง 7 โครงสร้างของเครื่องมือแบบสำรวจพฤติกรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในโรงเรียน ฉบับที่ 2	34
ตาราง 8 โครงสร้างของเครื่องมือแบบวัดการพัฒนาทักษะทางสังคม	35
ตาราง 9 โครงสร้างของเครื่องมือแบบสอบถามจุดแข็งและจุดอ่อน	36
ตาราง 10 วิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์	37
ตาราง 11 สรุปประเภทการประเมินและคุณลักษณะหลักสำหรับเครื่องมือที่ใช้วัดแบบต่าง ๆ	40
ตาราง 12 เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย	41
ตาราง 13 การสังเคราะห์ขั้นการจัดการเรียนรู้ ชั้นที่ 1 การสร้างบรรยากาศ	45
ตาราง 14 สารสำคัญของการพัฒนาความสามารถทางสังคมและอารมณ์ (SEA program)	47
ตาราง 15 การสังเคราะห์ขั้นการจัดการเรียนรู้ ชั้นที่ 2 การตั้งเป้าหมาย	48
ตาราง 16 การสังเคราะห์ขั้นการจัดการเรียนรู้ ชั้นที่ 3 การร่วมมือ	50
ตาราง 17 สมรรถนะผนวกการเรียนรู้ทางสังคมและอารมณ์	51
ตาราง 18 การสังเคราะห์ขั้นการจัดการเรียนรู้ ชั้นที่ 4 การสื่อสาร	54
ตาราง 19 การสังเคราะห์ขั้นการจัดการเรียนรู้ ชั้นที่ 5 การสะท้อนผล	55
ตาราง 20 สรุปขั้นการสอน	59

ตาราง 21 ความสัมพันธ์ของพฤติกรรมและการแปลความหมาย	83
ตาราง 22 การสังเคราะห์หลักการ แนวคิดและทฤษฎีในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้าน สังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา	84
ตาราง 23 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับอาจารย์	103
ตาราง 24 ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ ของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษา ซึ่งรวบรวมข้อมูลจากครูผู้สอน โดยรวม	104
ตาราง 25 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับผู้ปกครอง	105
ตาราง 26 ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ ของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษา ซึ่งรวบรวมข้อมูลจากผู้ปกครอง โดยรวม	107
ตาราง 27 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับนักเรียน	107
ตาราง 28 ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ ของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษา ซึ่งรวบรวมข้อมูลจากนักเรียน โดยรวม	109
ตาราง 29 ผลประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคม และอารมณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โดยผู้ทรงคุณวุฒิ	115
ตาราง 30 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่าย มัธยม) ด้วยสถิติค่าเฉลี่ย (Mean)	118
ตาราง 31 ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของพฤติกรรม การเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ของนักเรียนห้องทดลองและนักเรียนห้องควบคุม	119
ตาราง 32 การเปรียบเทียบพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ของนักเรียนห้องทดลองและ ห้องควบคุม โดยใช้การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่มี 2 กลุ่ม ด้วยสถิติ ทดสอบ Independent t-test.....	122
ตาราง 33 วิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำหลายตัวแปร จากคะแนนการเรียนรู้ด้านสังคมและ อารมณ์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายมัธยม) ด้วย สถิติทดสอบพาราเมตริก Two way Repeated Measures ANOVA.....	123
ตาราง 34 แสดงผลการวิเคราะห์คะแนนการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 5 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายมัธยม) ในช่วงระยะเวลาต่าง ๆ ด้วยสถิติ Pair Sample t-Test.....	124

ตาราง 35 วิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง เมื่อกลุ่มตัวอย่างถูกวัดซ้ำหลายครั้ง ในช่วงเวลาต่าง ๆ ด้วยสถิติทดสอบพารามेटริก Two way Repeated Measures ANOVA	125
ตาราง 36 วิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง เมื่อกลุ่มตัวอย่างถูกวัดซ้ำหลายครั้งของนักเรียน ห้องทดลองและนักเรียนห้องควบคุมในช่วงเวลาต่าง ๆ ด้วยสถิติทดสอบพารามेटริก Two way Repeated Measures ANOVA.....	126

สารบัญภาพประกอบ

	หน้า
ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	12
ภาพประกอบ 2 องค์ประกอบของการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์	20
ภาพประกอบ 3 องค์ประกอบของรูปแบบ	63
ภาพประกอบ 4 องค์ประกอบรูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์สำหรับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษา	69
ภาพประกอบ 5 กระบวนการวิจัยและพัฒนา	71
ภาพประกอบ 6 ขั้นตอนการวิจัยระยะที่ 1	72
ภาพประกอบ 7 วิธีการได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างในส่วนผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา	74
ภาพประกอบ 8 วิธีการได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างในส่วนของนักเรียน	75
ภาพประกอบ 9 การวิจัยระยะที่ 2	89
ภาพประกอบ 10 การวิจัยระยะที่ 3	95
ภาพประกอบ 11 ร่างรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับ นักเรียนมัธยมศึกษา	113
ภาพประกอบ 12 รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับ นักเรียนมัธยมศึกษาที่พัฒนาขึ้น	117
ภาพประกอบ 13 พัฒนาการของพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ ของนักเรียนที่เรียนด้วย รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษา	123
ภาพประกอบ 14 พัฒนาการของพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ ของนักเรียนที่เรียนด้วย รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษา	125

ภาพประกอบ 15 พัฒนาการของพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ ของนักเรียนที่เรียนด้วย
รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษา

..... 127

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

โรงเรียนมีบทบาทสำคัญไม่เพียงแต่ในด้านวิชาการเท่านั้น แต่ยังคงเตรียมความพร้อมให้เด็กที่จะกลายเป็น “ผู้ใหญ่ที่มีความรู้ที่รับผิดชอบ” (Elias, 1997) และโรงเรียนยังได้รับการยอมรับจากนักวิจัยว่าเป็นสิ่งสำคัญสำหรับนักเรียน เพื่อพัฒนาทักษะในด้านการเรียนรู้ของมนุษย์ ซึ่งก็คือการพัฒนาทางวิชาการ ความรู้และทักษะ (Zins and Elias, 2007) ในอดีตโรงเรียนได้มุ่งเน้นความรับผิดชอบต่อสังคมและการพัฒนาคุณธรรม พร้อมกับการเรียนรู้ทางวิชาการ (Zins, Bloodworth, Weissberg and Walberg, 2004) อย่างไรก็ตามในสิบปีที่ผ่านมาโรงเรียน “มุ่งให้ความสำคัญกับด้านวิชาการ” (Elias, 2009) ที่เน้นคะแนนการทดสอบทางวิชาการและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามความต้องการของครู การสร้างอารมณ์และสมรรถนะจึงเป็นสิ่งที่ทำลายความสามารถสำหรับโรงเรียนที่จัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่เป็นไปได้ยาก (Cherniss, Extein, Goleman and Weissberg, 2006)

การเติบโตทางสังคมและอารมณ์และการเรียนรู้ทางวิชาการไม่ได้เกิดขึ้นในแนวขนานแต่มีความเกี่ยวพันกันอย่างลึกซึ้ง (Downer and Pianta, 2006) ยิ่งไปกว่านั้นนักเรียนจำนวนมากในปัจจุบันยังมีปัญหาเกี่ยวกับอารมณ์และพฤติกรรมที่ระบุว่าร้ายแรงและเป็นเรื้อรัง (Blair and Diamond, 2008) ความผิดปกติทางอารมณ์และพฤติกรรม (EBD) มีแนวโน้มที่จะยังคงมีเสถียรภาพตั้งแต่เด็กปฐมวัยเป็นต้นไป และมักเป็นปัญหาที่คาดการณ์ว่าจะส่งผลลัพธ์เชิงลบมากที่สุดในช่วงวัยรุ่นและวัยผู้ใหญ่ (Lochman, Dunn and Klimes-Dougan, 1993)

ความสามารถด้านสังคมและอารมณ์ คือ ความสามารถในการจัดการความเข้าใจและการแสดงออกทางสังคมและอารมณ์ในรูปแบบต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ในการแก้ไขปัญหาในชีวิตประจำวัน (Zins and Elias, 2007) เป็นกระบวนการที่ช่วยให้ทั้งเด็กและผู้ใหญ่ได้รับการพัฒนาทักษะพื้นฐานเพื่อประสิทธิผลของชีวิต ทั้งการจัดการตนเองเกี่ยวกับการทำงาน อารมณ์ การสร้างความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับผู้อื่น และการจัดการกับสถานการณ์ที่ทำนาย (Humphrey, 2013) และจะได้รับความรู้ ทักษะและทักษะที่จำเป็นเกี่ยวกับการกำหนดเป้าหมายด้านความรู้สึกรที่เป็นบวกและการเอื้อเฟื้อต่อผู้อื่น ตลอดจนการตัดสินใจอย่างรับผิดชอบ (Weissberg and Cascarino, 2013) เป็นการศึกษาที่เชื่อมโยงความรู้ทางวิชาการกับความสามารถและทักษะที่มีความสำคัญต่อความสำเร็จในโรงเรียน ครอบครัวหรือสังคมโดยทั่วไป รวมไปถึงชีวิตการทำงาน

(Elias, and Arnold, 2006) ซึ่งนักเรียนต้องพัฒนาในสภาพแวดล้อมของโรงเรียนด้วยความช่วยเหลือของครู คือ การเข้าใจ การเอาใจใส่และการจัดการอารมณ์ขั้นพื้นฐาน คือ ความสุข ความเศร้า ความโกรธ ความกลัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านลบ การปลูกฝังเทคนิคในการจัดการกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นผ่านความขัดแย้งถือว่าเป็นสิ่งสำคัญโดยเฉพาะ โดยการพัฒนาทักษะและเทคนิคเพื่อให้ นักเรียนมีขีดความสามารถในการหลีกเลี่ยงพฤติกรรมก้าวร้าวและเข้าใจในการแก้ไขสถานการณ์ที่มีปัญหา (Larios, Matsopoulos, Askounis and Nikita, 2000) ซึ่งเป็นทักษะที่สนับสนุนและพัฒนากระบวนการทวิภาคี ซึ่งนักเรียนจะได้รู้จักกับชุมชนในวงกว้าง สามารถที่จะแยกความแตกต่างระหว่างบุคคลที่เป็นองค์รวม ทั้งบุคลิกภาพความรู้สึกที่เป็นการควบคุมโดยกลไกทางจิต (Corey and Corey, 2001) การเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ไม่เพียงแต่เพิ่มประสิทธิภาพทางการเรียนของแต่ละบุคคลเท่านั้น แต่ยังช่วยให้บุคคลสามารถปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์ในปัจจุบัน และช่วยให้ได้รับทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lindsay and Norman, 2013) วิธีหนึ่งของการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงคือ การมีอิทธิพลทางบวกต่อบรรยากาศและวัฒนธรรมของโรงเรียน โดยโรงเรียนจะเรียนรู้วิธีการปลูกฝังการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ทั้งในห้องเรียนและกิจกรรมนอก (Lamb, 2015) คุณประโยชน์เหล่านี้ถูกค้นพบจากนักเรียนที่มีปัญหาทางพฤติกรรมและอารมณ์ ซึ่งพบว่าการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ช่วยพัฒนาทักษะทางสังคมและอารมณ์ของนักเรียนในด้านต่าง ๆ ทั้งทัศนคติเกี่ยวกับตัวเองและคนอื่น ๆ การเชื่อมต่อกับโรงเรียน พฤติกรรมทางสังคมในเชิงบวกและผลการเรียน นอกจากนี้ยังช่วยลดปัญหาด้านการทำงานและความทุกข์ทางอารมณ์ (Payton and others, 2008) สำหรับโรงเรียนที่มีการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์จะมีการลดการลงโทษทางวินัยสำหรับนักเรียนในโรงเรียน นักเรียนมีการรับรู้ถึงความปลอดภัยของโรงเรียนมากขึ้น และนักเรียนมีการแสดงความเคารพระหว่างกันมากขึ้น ตลอดจนมีการแสดงความเคารพระหว่างนักเรียนกับผู้ใหญ่มากขึ้นด้วย (Lamb, 2015)

การจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ให้ได้ผลนั้นขึ้นอยู่กับ การสร้างบรรยากาศในห้องเรียน (Creating an atmosphere) โดยครูจัดห้องเรียนให้มีบรรยากาศน่าเรียนรู้ ด้วยการสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างนักเรียนกับครู ครูสร้างแรงจูงใจด้วยการใช้ ความสนุกสนานและการผ่อนคลายในห้องเรียน เพื่อดึงดูดนักเรียนให้มีความสำคัญกับบทเรียน (Coté, 2005) และมีการตั้งเป้าหมาย (Targeting) โดยครูให้นักเรียนวางแผน กำหนดเป้าหมายในการเรียนรู้ของตนเองทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ซึ่งทำให้นักเรียนได้เรียนรู้ที่จะประเมิน ประสิทธิภาพการทำงานของตนเอง (Martinson, 2016) นอกจากนี้ยังต้องมีเปิดโอกาสให้นักเรียน มีการร่วมมือกัน (Collaboration) โดยครูเป็นผู้จัดให้นักเรียนทำกิจกรรมร่วมกันระหว่างนักเรียนกับนักเรียน หรือนักเรียนกับครู ผ่านกระบวนการกลุ่ม โดยการลดความสามารถของผู้เรียน ซึ่งมี ลักษณะเป็นการช่วยเหลือเกื้อกูลกันระหว่างเพื่อนที่มีประสบการณ์หรือความสามารถมากกว่า

กับเพื่อนที่มีความสามารถน้อยกว่า เพื่อให้การเรียนรู้บรรลุเป้าหมาย (Slavin and Davis, 2006) และในห้องเรียนต้องมีการสื่อสารที่ดี (Communication) โดยครูจัดกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนรับข้อมูล ข่าวสาร ด้วยการโต้ตอบโดยตรงโดยละเอียด มีการแยกแยะข้อมูลได้ว่าส่วนใดคือข้อเท็จจริง ความคิดเห็น และความรู้สึก ตลอดจนมีการสื่อสารไปยังผู้รับสารด้วยข้อมูลที่ถูกต้องและเหมาะสมกับสถานการณ์ (Guerin, 2014) ท้ายที่สุดในห้องเรียนจะต้องมีการสะท้อนผล (Reflection) โดยนักเรียนจะสะท้อนผลการเรียนรู้ โดยการเขียนอนุทินโต้ตอบระหว่างนักเรียนกับครู เพื่อให้เห็นพัฒนาการการเรียนรู้ ตลอดจนความคิด ความรู้สึกและพฤติกรรมระหว่างการเรียนรู้ เมื่อครูรับการสะท้อนผลการเรียนรู้ แล้วครูจะแนะนำวิธีการ พฤติกรรมที่ถูกต้องให้กับนักเรียน (Mezirow, 1990)

สำหรับในประเทศไทยนั้นสภาพครอบครัวปัจจุบันมักเป็นครอบครัวเดี่ยวที่พ่อแม่ไม่ค่อยมีเวลาให้กับลูก เนื่องจากความจำเป็นทางด้านเศรษฐกิจ อีกทั้งสภาพความห่างเหินแปลกแยกกระห่างกันคนในสังคมที่มีรู้จักแม้กระทั่งเพื่อนบ้านที่อยู่ติดกันโดยไม่เคยแม้แต่จะพูดคุย ส่งผลให้เด็กส่วนใหญ่เติบโตมาอย่างโดดเดี่ยว มีทีวี เกม เป็นเพื่อน รวมทั้งในโลกยุคไซเบอร์หรือยุคไร้สายในปัจจุบันที่สร้างโลกเสมือนให้เด็ก ๆ ได้เข้าไปหาเพื่อนคุยแก้เหงาแทนโลกแห่งความจริง สภาพต่าง ๆ เหล่านี้ส่งผลให้เด็กรุ่นใหม่ที่กำลังเติบโตขึ้นมาวันนี้ทักษะในการเข้าสังคมที่ถดถอยลงอย่างมีนัยสำคัญ ปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลเกิดเพิ่มขึ้นเป็นเงาตามตัว ซึ่งเป็นเรื่องที่น่าห่วงใยทั้งต่อตัวเด็กเองและต่อสังคมในภาพรวม (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2554) การเป็นครอบครัวเดี่ยวนี้อาจทำให้พ่อแม่และแม่ขาดความรู้ที่ถูกต้องในการเลี้ยงดูเด็ก ทั้งในด้านการส่งเสริมการเจริญเติบโตและพัฒนาการทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม (จันทิชาติตา พุกพานานนท์ และคณะ, 2546) นอกจากนี้พื้นฐานส่วนบุคคลของเด็กด้านพัฒนาการที่ไม่เท่ากัน หรือต้นทุนทางสมองที่ไม่เท่ากัน รวมถึงระบบการดูแลเด็กของโรงเรียนที่ไม่มีประสิทธิภาพประสิทธิผล จึงเป็นปัจจัยหรือสิ่งเร้าที่จะกระตุ้นให้เกิดปัญหาการแสดงออกของพฤติกรรมทางอารมณ์และสังคมของเด็กได้อีกด้วย (ยงยุทธ วงศ์ภิรมย์ศานต์, 2562)

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายมัธยม) เป็นกรณีศึกษา ทั้งนี้เพราะสภาพการณ์ของโรงเรียนพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ที่มุ่งศึกษาเฉพาะทางวิชาการนั้นมักมีความมั่นใจในตนเองสูง อาจเป็นเพราะการรับวัฒนธรรมจากตะวันตก หรือการรับข้อมูลจากสื่อมากเกินไปจึงมักมีพฤติกรรมแสดงออกที่ไม่เหมาะสม เช่น มุ่งปกป้องสิทธิตนเองมากเกินไปจนไม่คำนึงถึงสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น มีความเกรงใจผู้อื่นและมีสัมมาคารวะต่อผู้ใหญ่ค่อนข้างน้อย มีการใช้ง่ายฟุ่มเฟือย การมีนิสัยใช้เทคโนโลยีเพื่อความบันเทิงฝ่ายเดียว จนทำให้ขาดการรอบรู้ การรับข้อมูลข่าวสารที่ขาดการใช้วิจารณญาณทำให้ไม่สามารถแยกแยะข้อเท็จจริงได้ ซึ่งอาจนำไปสู่ปัญหาสังคมอื่น ๆ ตามมา ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าวจำเป็นต้องใช้ยุทธวิธีหลายด้านควบคู่กัน ทั้งยุทธวิธีการขัดเกลาทางสังคม โดยผ่านตัวแทนที่ทำหน้าที่ขัดเกลาทางสังคม

ไม่ว่าจะเป็นครอบครัว ชุมชน และสถาบันทางการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถาบันทางการศึกษาถือเป็นหน้าที่โดยตรงที่จะต้องทำหน้าที่พัฒนาทางด้านสติปัญญาควบคู่ไปกับการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ การใช้มาตรการทางการศึกษาเพื่อขัดเกลาทางสังคมกับเยาวชนไทยให้ตระหนักถึงคุณค่าของการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์นั้น จึงเป็นหน้าที่ของครูโดยตรงที่จะต้องใช่วิธีการสอนที่หลากหลายเพื่อป้องกัน และแก้ไขพฤติกรรมแสดงที่ไม่เหมาะสมของนักเรียน ซึ่งหากนักเรียนได้รับความช่วยเหลือให้เกิดการเรียนรู้ที่เหมาะสมก็สามารถประสบความสำเร็จทั้งด้านวิชาการ สังคมและอารมณ์ด้วย

จากเหตุผลและความสำคัญดังกล่าวข้างต้นที่กล่าวมา ผู้วิจัยจึงมีความต้องการที่จะศึกษาการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาด้านวิชาการและพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ของผู้เรียน ซึ่งประกอบด้วย การตระหนักรู้ในตนเอง การจัดการตนเอง การตระหนักรู้ในสังคม ทักษะความสัมพันธ์ และการตัดสินใจอย่างมีความรับผิดชอบ

คำถามการวิจัย

1. รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาที่พัฒนาขึ้นมีลักษณะอย่างไร
2. ผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาเป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบริบท สภาพปัญหา เกี่ยวกับการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
3. เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
 - 3.1 เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ของนักเรียนระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

3.2 เพื่อศึกษาพัฒนาการของพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ของนักเรียน
ในระยะเวลาที่ต่างกัน

สมมติฐานของการวิจัย

1. นักเรียนที่เรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา มีผลด้านการเรียนรู้ทางสังคมและอารมณ์สูงชันกว่านักเรียนที่เรียน
ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ปกติ
2. ในระยะเวลาที่ต่างกันส่งผลให้พัฒนาการของพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์
ของนักเรียนต่างกัน

ความสำคัญของการวิจัย

1. ได้รูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาที่มีประสิทธิภาพ
2. ได้แนวทางการนำรูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาไปประยุกต์ใช้กับการเรียนรู้ระดับอื่น ๆ
3. เป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารในการกำหนดนโยบาย การวางแผนงานเกี่ยวกับส่งเสริม
การเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนให้เป็นไปอย่างถูกต้อง
4. ผลจากการวิจัยจะทำให้ทราบข้อเท็จจริงต่าง ๆ เกี่ยวกับการเรียนรู้ด้านสังคมและ
อารมณ์ของนักเรียน ซึ่งนำมาใช้เป็นประโยชน์เพื่อการปรับปรุงหรือพัฒนานักเรียนและหน่วยงาน
ให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น
5. เป็นแนวทางให้ผู้สนใจหรือนักวิชาการ ในการศึกษาวิจัยต่อไป

ข้อตกลงเบื้องต้น

ในงานวิจัยนี้ จะเหมาะสำหรับนักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนเขตชุมชนเมืองมากกว่าโรงเรียน
ในเขตชนบท อันเนื่องมาจากบริบทของชุมชนเมืองจะมีปัจจัยหรือสิ่งเร้าที่ส่งผลต่อปัญหาพฤติกรรม
การเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ของนักเรียนมากกว่าโรงเรียนในเขตชนบท

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ระยะที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์

1.1 ประชากรสำหรับการวิจัยครั้งนี้ รวมทั้งสิ้น 3,601 คน ผู้วิจัยได้กำหนดประชากรประกอบด้วย

1.1.1 อาจารย์ที่ทำการสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายมัธยม) จำนวน 78 คน

1.1.2 ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายมัธยม) ที่มีบุตรเรียนอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษา จำนวน 1,761 คน

1.1.3 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายมัธยม) จำนวน 1,761 คน

1.1.4 ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์การทำงานด้านจิตวิทยาในเด็กและวัยรุ่น การให้คำปรึกษาทางด้านอารมณ์และสังคมในเด็กและวัยรุ่น จำนวน 1 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาข้อมูลพื้นฐานและสำรวจสภาพปัญหาเกี่ยวกับการเรียนรู้ทางสังคมและอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา รวมทั้งสิ้น 717 คน ประกอบด้วย

1.2.1 อาจารย์โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายมัธยม) ที่สอนระดับมัธยมศึกษา จำนวน 78 คน ได้มาโดยการการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) ซึ่งผู้วิจัยเลือกอาจารย์ทั้งหมดที่สอนในระดับชั้นมัธยมศึกษา (ไพศาล วรคำ, 2559)

1.2.2 ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายมัธยม) ที่มีบุตรเรียนอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษา จำนวน 319 คน ได้มาโดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified sampling) (ไพศาล วรคำ, 2559)

1.2.3 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 319 คน ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified sampling) (ไพศาล วรคำ, 2559)

1.2.4 ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์การทำงานด้านจิตวิทยาในเด็กและวัยรุ่น การให้คำปรึกษาทางด้านอารมณ์และสังคมในเด็กและวัยรุ่น จำนวน 1 คน เป็นผู้เชี่ยวชาญ กระทรวงสาธารณสุข ได้มาด้วยการเลือกแบบเจาะจง(purposive sampling) (ไพศาล วรคำ, 2559)

ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

2.1 ประชากรในการทดลองใช้รูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 ที่เป็นห้องละความสามารถ 5 ห้อง รวมทั้งสิ้น 175 คน

2.2 กลุ่มที่ทดลองใช้รูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายมัธยม) ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 ที่เป็นห้องละความสามารถ 1 ห้อง จำนวน 43 คน ได้มาด้วยการสุ่มแบบยกลกลุ่ม (Cluster sampling) (ไพศาล วรคำ, 2559)

ระยะที่ 3 การศึกษาผลการใช้รูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

3.1 ประชากรในการศึกษาผลการใช้รูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 ที่เป็นห้องละความสามารถ 5 ห้อง จำนวน 175 คน

3.2 กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาผลการใช้รูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา เป็นนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายมัธยม) ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 76 คน ที่เป็นห้องละความสามารถ 2 ห้อง โดยกำหนดให้ 1 ห้องเป็นห้องที่ใช้ในการทดลอง และอีก 1 ห้องเป็นห้องควบคุม ได้มาด้วยการสุ่มแบบยกลกลุ่ม (Cluster sampling) (ไพศาล วรคำ, 2559)

2. เนื้อหาสาระ

เนื้อหาสาระในการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา เป็นการบูรณาการเนื้อหาจากมาตรฐานตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ในวิชาแนะแนว 9 กลุ่มสาระการเรียนรู้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อนำมาจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในรูปแบบของแผนการเรียนรู้ จำนวน 10 แผน ๆ ละ 2 ชั่วโมง รวมเวลา 20 ชั่วโมง ตามตารางเรียนวิชาแนะแนว 9 ของทุกวัน

3. ตัวแปรที่ศึกษา ประกอบด้วย

3.1 ตัวแปรต้น คือ รูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

3.2 ตัวแปรตาม คือ การเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ ประกอบด้วยคุณลักษณะ 5 ประการ ดังนี้

- 3.2.1 การตระหนักรู้ในตนเอง (Self-awareness)
- 3.2.2 การจัดการตนเอง (Self-management)
- 3.3.3 การตระหนักรู้ในสังคม (Social awareness)
- 3.3.4 ทักษะด้านความสัมพันธ์ (Relationship skills)
- 3.3.5 การตัดสินใจอย่างมีความรับผิดชอบ (Responsible decision making)
- 4. ขอบเขตด้านระยะเวลาที่ศึกษา การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการปีการศึกษา 2561-2562 ดังนี้
 - 4.1 การวิจัยระยะที่ 1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐานเพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ดำเนินการระหว่างเดือน 1 ธันวาคม 2561-31 มกราคม 2562
 - 4.2 การวิจัยระยะที่ 2 ออกแบบและพัฒนาเครื่องมือวัดผลและประเมินผล ดำเนินการระหว่างเดือน 1 กุมภาพันธ์ 2562-31 มีนาคม 2562
 - 4.3 การวิจัยระยะที่ 3 ทดลองใช้รูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ดำเนินการระหว่างเดือน 18 พฤษภาคม 2562-30 กันยายน 2562

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ หมายถึง ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหาด้านพฤติกรรมกรเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ ที่รวบรวมจากนักเรียน อาจารย์ผู้สอน และผู้ปกครอง ผู้ทรงคุณวุฒิ รวมถึงข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการพัฒนาพฤติกรรมกรเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ด้วย
2. รูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา หมายถึง กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ซึ่งได้รับการจัดไว้อย่างเป็นระบบ เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาศักยภาพในการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ ประกอบด้วยพฤติกรรม คือ การตระหนักรู้ในตนเอง การจัดการตนเอง การตระหนักรู้ในสังคม ทักษะด้านความสัมพันธ์และการตัดสินใจอย่างมีความรับผิดชอบ ผู้วิจัยยึดแนวคิดของ จอยซ์, เวล และซาลฮัน (Joyce, Weil and Calhoun, 2015) มีองค์ประกอบ ดังนี้ คือ

2.1 หลักการ แนวคิด ทฤษฎีพื้นฐาน (Concept Attainment) หมายถึง การเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนได้รับความอบอุ่น ความผ่อนคลาย และความไว้วางใจ เกิดความเชื่อมั่นในการเรียนรู้ความสามารถในการพัฒนาทักษะการวางแผนและกำหนดเป้าหมายระยะสั้นและระยะยาว มีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างนักเรียนกับนักเรียน และนักเรียนกับครู ในลักษณะของความร่วมมือกัน

เป็นกลุ่มเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ใช้ทักษะในการสื่อสารที่เหมาะสมสำหรับสถานการณ์ที่ยากลำบาก หรือการสนทนาที่สำคัญ แสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมจัดการความขัดแย้งที่เหมาะสม ระหว่างบุคคล นักเรียนมีการเขียนบันทึกเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดจากการเรียนรู้และโต้ตอบระหว่างนักเรียนกับผู้สอน เป็นการสะท้อนสิ่งที่นักเรียนเผชิญอยู่ จะทำให้ครูเกิดความเข้าใจในวิธีการที่จะส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์กับตัวเองและคนอื่น ๆ รวมถึงคุณธรรมทางสังคมอารมณ์ที่จำเป็น สำหรับการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่ประสบความสำเร็จในระยะสั้นและระยะยาว

2.2 จุดมุ่งหมาย (Goal) หมายถึง เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสังคมและ อารมณ์ของผู้เรียน

2.3 ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ (Syntax) หมายถึง กระบวนการจัดการเรียนรู้ เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา 5 ชั้น ดังนี้

ขั้นที่ 1 สร้างบรรยากาศ (Creating an atmosphere) คือ เป็นกิจกรรมที่ ครูจัดห้องเรียนให้มีบรรยากาศน่าเรียนรู้ โดยการสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างนักเรียนกับครู ครูสร้างแรงจูงใจด้วยการใช้ความความคุ้นเคย ความไวใจในห้องเรียน เพื่อดึงดูดนักเรียน ให้ความสำคัญกับบทเรียน

ขั้นที่ 2 การตั้งเป้าหมาย (Targeting) คือ เป็นกิจกรรมที่ครูให้นักเรียนวางแผน กำหนดเป้าหมายในการเรียนรู้ของตนเองทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ซึ่งทำให้นักเรียนได้เรียนรู้ที่จะ ประเมินประสิทธิภาพการทำงานของตนเอง

ขั้นที่ 3 การร่วมมือ (Collaboration) คือ ครูเป็นผู้จัดให้นักเรียนทำกิจกรรมร่วมกัน ระหว่างนักเรียนกับนักเรียน หรือนักเรียนกับครู ผ่านกระบวนการกลุ่ม โดยการลดความสามารถของ ผู้เรียน ซึ่งมีลักษณะเป็นการช่วยเหลือเกื้อกูลกันระหว่างเพื่อนที่มีประสบการณ์หรือความสามารถ มากกว่ากับเพื่อนที่มีความสามารถน้อยกว่าเพื่อให้การเรียนรู้บรรลุเป้าหมาย

ขั้นที่ 4 การอภิปรายทำให้ชัดเจน (The discussion made clear) คือ ครูจัดกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนรับข้อมูลข่าวสาร ด้วยการไตร่ตรองโดยละเอียด มีการแยกแยะข้อมูล ได้ว่าส่วนใดคือข้อเท็จจริง ความคิดเห็นและความรู้สึก ตลอดจนแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็นและ ประสบการณ์อย่างมีเหตุผล เพื่อหาข้อสรุป ข้อเท็จจริง ที่เกี่ยวกับปัญหาเรื่องใดเรื่องหนึ่ง และนำไปสู่ การแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้อง

ขั้นที่ 5 การสะท้อนผล (Reflection) คือ นักเรียนสะท้อนผลการเรียนรู้ โดยการเขียนอนุทินโต้ตอบระหว่างนักเรียนกับครู เพื่อให้เห็นพัฒนาการการเรียนรู้ ตลอดจนความคิด ความรู้สึกและพฤติกรรมระหว่างการเรียนรู้ เมื่อครูรับการสะท้อนผลการเรียนรู้แล้วครูจะแนะนำ วิธีการ พฤติกรรมที่ถูกต้องให้กับนักเรียน

2.4 ระบบสังคม (Social System) หมายถึง บทบาทของครูเป็นผู้กระตุ้นและให้กำลังใจ ประสานงาน จัดให้เกิดกระบวนการกลุ่ม ถ่ายทอดความรู้สู่ผู้เรียน รับการสะท้อนผลการเรียนรู้ แนะนำวิธีการ พฤติกรรมที่ต้องผ่านอนูทินโต้ตอบ และบทบาทของนักเรียนมีการวางแผน มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ มีการสื่อสารที่ดี และสะท้อนผลการเรียนรู้ผ่านอนูทินโต้ตอบ

2.5 หลักการตอบสนอง (Principle of Reaction) หมายถึง นักเรียนเกิดความเชื่อมั่น ในการเรียนรู้ มีการวางแผน และลงมือปฏิบัติตามกิจกรรมที่มอบหมาย โดยการแสดงพฤติกรรมการมีส่วนร่วม การแสวงหาความรู้และค้นพบด้วยตนเอง และสะท้อนผลการเรียนรู้ ความรู้สึกและ พฤติกรรม

2.6 ระบบสนับสนุน (Support System) หมายถึง การจัดการห้องเรียนให้มีบรรยากาศ นำเรียนรู้ โดยสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนการสร้างแรงจูงใจ การใช้ความสนุกสนาน ในห้องเรียนเพื่อดึงดูดนักเรียนให้ความสำคัญกับบทเรียน จัดให้มีสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีที่ อำนวยความสะดวกต่อการเรียนรู้ มีกระบวนการทางสังคมที่ช่วยสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้ที่เต็มที่ ทั้งโรงเรียนและครอบครัว

3. การเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ หมายถึง พฤติกรรมของตนเองและความสัมพันธ์กับ บุคคลอื่น ๆ รวมถึงคุณธรรมทางสังคมอารมณ์ที่จำเป็นสำหรับการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่ประสบความสำเร็จในระยะสั้นและระยะยาว โดยใช้หลักการ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้านสังคม และอารมณ์ (Social emotional learning) ประกอบด้วยคุณลักษณะ 5 ประการ ดังนี้

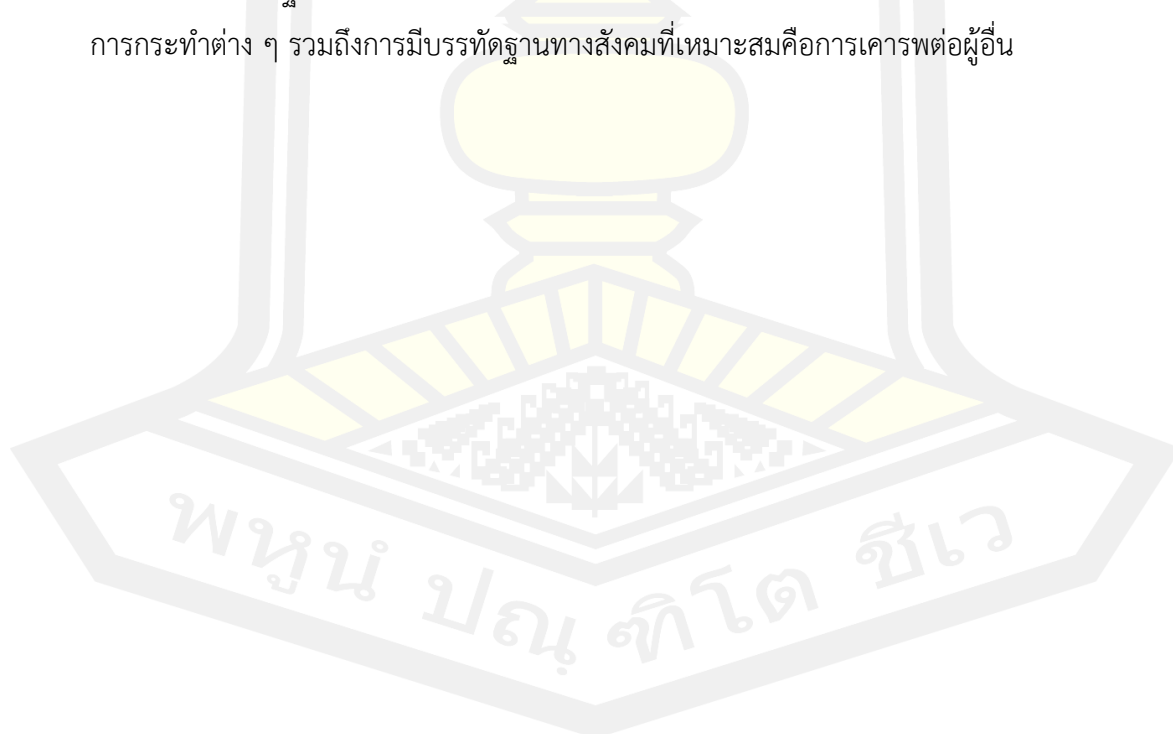
3.1 การตระหนักรู้ในตนเอง หมายถึง การประเมินความสามารถในการค้นหา หรือรู้จัก หรือเข้าใจตนเอง ได้แก่ รู้ข้อดีข้อเสียของตนเอง รู้ความต้องการและสิ่งที่ไม่ต้องการของตนเอง สามารถระบุความรู้สึกของตนเองที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มีความเข้าใจและสามารถอธิบาย ความรู้สึกนั้น ๆ ได้ การประเมินคุณค่าและจุดแข็งของตนอย่างถูกต้อง โดยสามารถระบุความรู้ ความสามารถหรือทักษะของตนเองได้อย่างถูกต้อง รวมถึงสามารถประเมินคุณค่าของตนเอง จากความรู้ ความสามารถหรือทักษะดังกล่าวได้ว่าอยู่ในระดับใด ซึ่งจะช่วยให้รู้ตนเองเมื่อเผชิญกับ ปัญหาหรือสถานการณ์ต่าง ๆ

3.2 การจัดการตนเอง หมายถึง การประเมินความรู้ ทักษะและความสามารถของตนเอง อย่างตรงตามความเป็นจริง การตั้งเป้าหมายที่มีความเป็นไปได้ การติดตามความก้าวหน้าในการ ปฏิบัติเพื่อไปสู่เป้าหมาย สร้างแรงจูงใจเพื่อไปถึงเป้าหมายที่กำหนด รวมถึงความสามารถในการ ควบคุมอารมณ์ ความคิดและพฤติกรรมของตนเอง จากสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา โดยไม่ทำให้ตนเองและผู้อื่นเดือดร้อนจากการกระทำของตนเอง รวมถึงวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุ เป้าหมายส่วนตัวและการเรียน

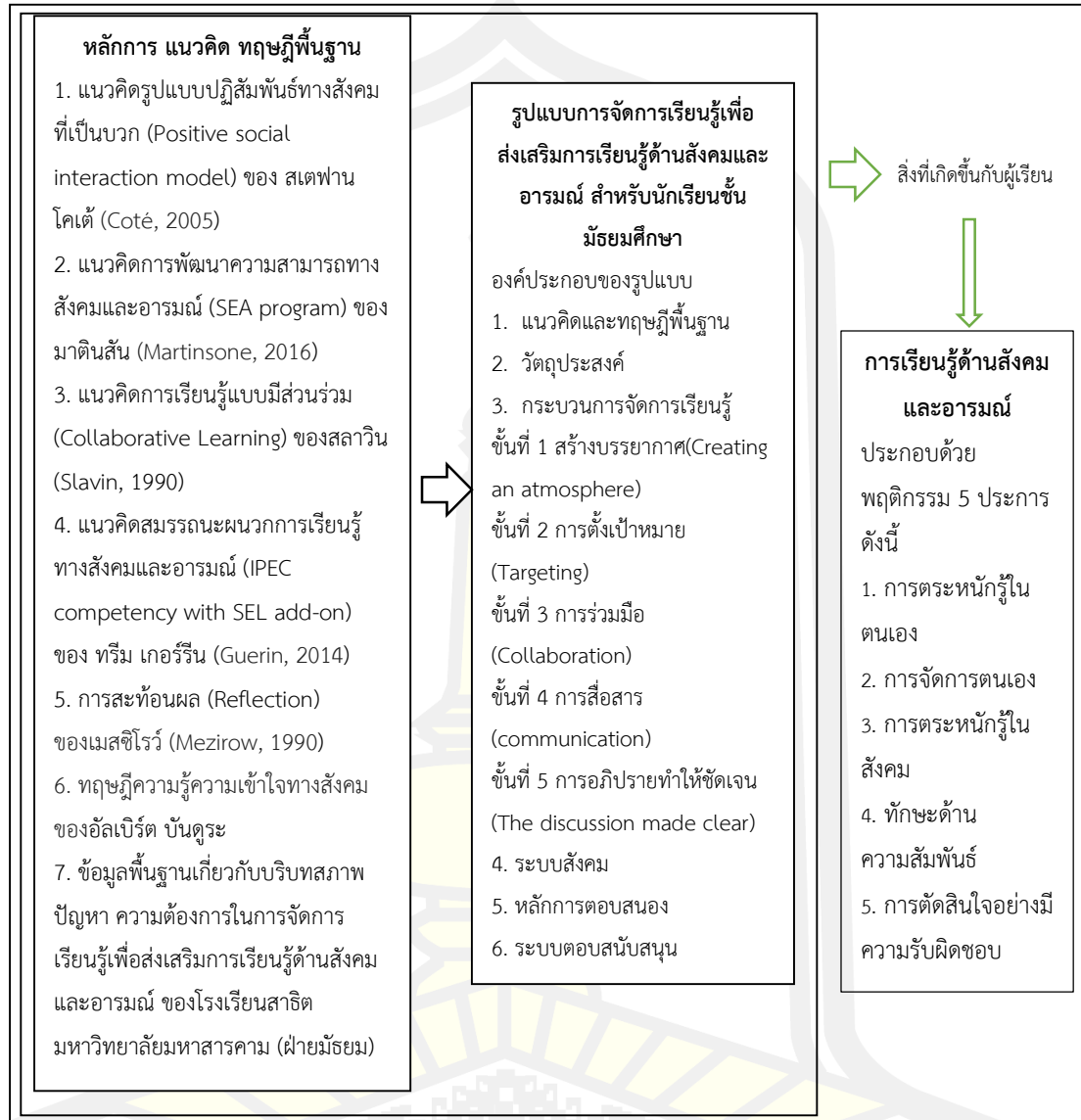
3.3 การตระหนักรู้ในสังคม หมายถึง ความสามารถในการแสดงออกถึงการรับรู้เกี่ยวกับตนเองว่าเป็นส่วนหนึ่งของสังคมและสิ่งแวดล้อม การแสดงพฤติกรรมอย่างเหมาะสมในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับสังคมและสิ่งแวดล้อม ความสามารถช่วยเหลือบุคคลอื่น การเข้าใจผู้อื่นที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรม และการแสดงออกซึ่งความเห็นใจผู้อื่น การรู้จักใช้ทรัพยากรของครอบครัว โรงเรียนและชุมชนอย่างประหยัด ไม่ฟุ่มเฟือย เพื่อให้สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ได้แก่ การเรียนรู้ความสัมพันธ์กับบ้าน ความสัมพันธ์กับโรงเรียน ความสัมพันธ์กับชุมชน และความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม

3.4 ทักษะด้านความสัมพันธ์ หมายถึง ความสามารถในการสร้างความไว้วางใจให้เกิดขึ้นในสัมพันธภาพระหว่างบุคคล การเข้าใจมุมมองของผู้อื่น การแสดงถึงความสนใจ การให้ความสำคัญ และให้เกียรติต่อบุคคลที่มีความสัมพันธ์ต่อกัน การสร้างและรักษาความสัมพันธ์ที่ดี โดยอาศัยความร่วมมือ การจัดการเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาความขัดแย้งระหว่างบุคคล รวมถึงการขอความช่วยเหลือจากผู้อื่นเมื่อมีความจำเป็น

3.5 การตัดสินใจอย่างมีความรับผิดชอบ หมายถึง กระบวนการเลือกทางเลือกที่ได้พิจารณา หรือประเมินอย่างดีแล้วว่าเป็นทางให้บรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายของตนเอง โดยคำนึงถึงมาตรฐานทางจริยธรรม มีความห่วงใยในความปลอดภัยอันเกิดจากผลที่ตามมาจากการกระทำต่าง ๆ รวมถึงการมีบรรทัดฐานทางสังคมที่เหมาะสมคือการเคารพต่อผู้อื่น

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

พูน บุญ ทิโต ชีเว

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ซึ่งผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเด็นต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. การเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ (Social Emotional Learning)
 - 1.1 ความหมายของการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์
 - 1.2 ความสำคัญของการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์
 - 1.3 องค์ประกอบของการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์
 - 1.4 การพัฒนาให้เกิดการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์
 - 1.5 วิธีการวัดการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์
2. แนวคิด ทฤษฎี และกระบวนการที่ส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์
 - 2.1 แนวคิดรูปแบบปฏิสัมพันธ์ทางสังคมที่เป็นบวก (Positive Social Interaction Model)
 - 2.2 แนวคิดการพัฒนาความสามารถทางสังคมและอารมณ์ (SEA Program)
 - 2.3 แนวคิดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Collaborative Learning)
 - 2.4 แนวคิดสมรรถนะผนวกการเรียนรู้ทางสังคมและอารมณ์ (IPEC Competency with SEL add-on)
 - 2.5 แนวคิดเกี่ยวกับการสะท้อนผล (Reflection)
 - 2.6 ทฤษฎีความรู้ความเข้าใจทางสังคม (Social Cognitive Theory)
3. แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้
 - 3.1 ความหมายของการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้
 - 3.2 วัตถุประสงค์และลักษณะสำคัญของการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้
 - 3.3 องค์ประกอบของการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ (Social Emotional Learning)

1. ความหมายของการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์

การเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์นี้มีนักวิชาการได้ให้ความหมายที่หลากหลายและต่างกันไป ผู้วิจัยสามารถรวบรวมได้ดังนี้

โทบี ทริม เกรริน (Guerin, 2014) ได้ให้ความหมายของการเรียนรู้อด้านสังคมและอารมณ์ว่า การเรียนรู้อด้านสังคมและอารมณ์ หมายถึง แนวคิดซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีที่เป็นปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสิ่งต่าง ๆ ภายในสังคมและวิธีใช้เครื่องมือเพื่อการควบคุมและประเมินความขัดแย้ง

ไซน์ และอีเลียส (Zins and Elias, 2007) ได้ให้ความหมายว่า การเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ หมายถึง กระบวนการพัฒนาความสามารถในการผสมผสานระหว่างความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมเพื่อบรรลุเป้าหมายในชีวิต

เชอร์นิส, เอ็กพรีน, โกลแมน และไวส์เบิร์ก (Cherniss, Extein, Goleman and Weissberg, 2006) ได้ให้ความหมายว่า การเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ หมายถึง ความฉลาดทางอารมณ์ รวมถึงความสามารถในการระบุและควบคุมอารมณ์ของตนเองในลักษณะที่เหมาะสม รวมถึงการรับรู้และอดทนต่ออารมณ์ความรู้สึกของผู้อื่น ความสามารถในการประพฤติตนอย่างเหมาะสมเกี่ยวกับการจัดการอารมณ์และเอาชนะอุปสรรคต่าง ๆ ในการดำเนินชีวิต

ดูล์เลค และคณะ (Durlak and others, 2011) ได้ให้ความหมายว่า การเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ หมายถึง ความรับผิดชอบต่อสังคมและความสามารถในการรับมือกับพฤติกรรมเบี่ยงเบน

ไวส์เบิร์ก และคาสคาริโน (Weissberg and Cascarino, 2013) ได้ให้ความหมายว่า การเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ หมายถึง กระบวนการที่เด็กและผู้ใหญ่ได้รับความรู้และใช้ความรู้นั้น รวมถึงทัศนคติและทักษะที่จำเป็นในการทำความเข้าใจและจัดการกับอารมณ์ การกำหนดเป้าหมายเชิงบวกและการทำให้เป้าหมายนั้นบรรลุผล การเข้าใจผู้อื่นและเอื้อเฟื้อต่อผู้อื่น การสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่นและรักษาสัมพันธภาพตลอดจนการตัดสินใจอย่างรับผิดชอบ

องค์กรความร่วมมือในการเรียนรู้ด้านสังคมศึกษาและทางอารมณ์ (Bridgeland, Bruce and Hariharan, 2013) ได้ให้ความหมายว่า การเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ หมายถึง การแสวงหาความรู้ ทัศนคติและทักษะในการทำความเข้าใจและการจัดการอารมณ์ การกำหนดเป้าหมายและการทำให้บรรลุเป้าหมายที่บรรลุผล การแสดงออกซึ่งความเห็นอกเห็นใจต่อผู้อื่น การสร้างและรักษาสัมพันธภาพที่ดีและตัดสินใจอย่างรับผิดชอบ

คอร์รี่ และคอร์รี่ (Corey and Corey, 2001) ได้ให้ความหมายของการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ว่า การเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ หมายถึง ทักษะที่สนับสนุนกระบวนการพัฒนาบุคลิกภาพของเด็ก และสามารถจำแนกความแตกต่างระหว่างบุคคลเมื่อมีการอยู่ร่วมกัน

ลาริโอส, แมสโซพูโลส, อัสคูนิส และนิกิต้า (Larios, Matsopoulos, Askounis and Nikita, 2000) ได้ให้ความหมายของการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ว่า การเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ หมายถึง ทักษะพื้นฐานทางสังคมและทางอารมณ์ ซึ่งนักเรียนต้องได้รับพัฒนาในสภาพแวดล้อมของโรงเรียน จากความช่วยเหลือของครูคือการเอาใจใส่ ความเข้าใจและการจัดการอารมณ์ขั้นพื้นฐาน (ความสุข ความเศร้า ความโกรธ ความกลัว) การปลูกฝังเทคนิคในการจัดการกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในลักษณะที่มีความขัดแย้งซึ่งถือว่าเป็นสิ่งสำคัญโดยเฉพาะ โดยการพัฒนาทักษะของนักเรียนให้มีขีดความสามารถในการหลีกเลี่ยงพฤติกรรมก้าวร้าวและการแก้ไขปัญหา

อีเลียส และอาร์โนล (Elias and Arnold, 2006) ได้ให้ความหมายของการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ว่า การเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ หมายถึง การศึกษาที่เชื่อมโยงความรู้ความสามารถด้านการเรียนและทักษะที่มีความสำคัญต่อความสำเร็จในโรงเรียน ครอบครัวหรือสังคม ชีวิตการทำงานและการดำเนินชีวิตโดยทั่วไป

โซเฮน, โอนูนาคุ, โคลเทียร์ และป๊อปปี (Cohen, Onunaku, Clothier and Poppe, 2005) ได้ให้ความหมายของการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ว่า การเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ หมายถึง ความสามารถในการจัดการอารมณ์และการแสดงออกซึ่งอารมณ์ของตัวเองที่เหมาะสม เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้อื่น

โซเฮน, โอนูนาคุ, โคลเทียร์ และป๊อปปี (Cohen, Onunaku, Clothier and Poppe, 2005) ได้ให้ความหมายของการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ว่า การเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ หมายถึง ประสบการณ์การเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ของเด็ก โดยมีพื้นฐานมาจากความหลากหลายของคุณลักษณะทางสังคมและอารมณ์ ทั้งความเอาใจใส่ ความไว้วางใจ ความเชื่อมั่นในตนเองและความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น

จากความหมายทั้งหมดที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ หมายถึง พฤติกรรมความสัมพันธ์กับตัวเองและคนอื่น ๆ รวมถึงคุณธรรมทางสังคมอารมณ์ที่จำเป็นสำหรับการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่ประสบความสำเร็จในระยะสั้นและระยะยาว

2. ความสำคัญของการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์

เชอร์นิส, เอ็กเทริน, โกลแมน และไวส์เบิร์ก (Cherniss, Extein, Goleman and Weissberg, 2006) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ไว้ว่า การเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์เป็นความฉลาดทางอารมณ์และความสามารถในการระบุ อารมณ์ที่เกิดขึ้นกับตนเองมีลักษณะเป็นอย่างไรและความสามารถในการควบคุมอารมณ์ของตัวเองในลักษณะที่เหมาะสม

รวมทั้งการรับรู้และทนต่ออารมณ์ความรู้สึกของผู้อื่น นำไปสู่การมีสุขภาพจิตที่ดี อีกทั้งยังช่วยเพิ่มแรงจูงใจในการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ในขณะที่สังคมส่วนใหญ่เชื่อว่าความฉลาดทางอารมณ์เกี่ยวข้องกับความเข้าใจและความสามารถในการควบคุมอารมณ์ภายในตนเอง

ดูล์เล็ค และคณะ (Durlak and others, 2011) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ไว้ว่า การเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ที่ดีและมีคุณภาพสูงจะช่วยส่งผลดีต่อสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ทั้งการส่งเสริมด้านการเรียน สังคมและอารมณ์ให้กับนักเรียน จากการศึกษากลุ่มควบคุมการทดลอง จำนวน 213 คน ที่เข้าร่วมโปรแกรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ แสดงให้เห็นว่า ทักษะทางสังคมและอารมณ์ที่ดีขึ้น การยอมรับความสามารถของตนเอง การมีพฤติกรรมรักการมาเรียน อีกทั้งช่วยลดปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมความก้าวร้าว การกลั่นแกล้งผู้อื่น และลดความเครียดทางอารมณ์ เช่น ภาวะซึมเศร้า ความเครียดหรือการแยกตัวออกจากสังคม นอกจากนี้นักเรียนยังมีผลการเรียนที่ดีขึ้น

โรเจอร์ ไวส์เบิร์ก และเจสัน คาสคาร์โน (Weissberg and Cascarino, 2013) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ไว้ว่า การเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์เป็นทักษะด้านสังคมและอารมณ์มีความสำคัญต่อการเป็นนักเรียน พลเมืองและคนงานที่ดี โรงเรียนสามารถช่วยป้องกันหรือลดพฤติกรรมเสี่ยงต่าง ๆ เช่น การใช้เสพยาเสพติด ความรุนแรง การกลั่นแกล้งผู้อื่นและการไม่รักนวลสงวนตัว เมื่อได้พัฒนาทักษะทางสังคมและอารมณ์ของนักเรียนพบว่า นักเรียนระดับอนุบาลจนถึงระดับมัธยมศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งในและนอกห้องเรียน รวมทั้งการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน ในการวางแผนโครงการ การดำเนินโครงการและการประเมินผลโครงการ

จากทั้งหมดที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ มีความสำคัญต่อนักเรียนในการเป็นพลเมืองที่ดี โดยการเพิ่มคุณลักษณะที่ดีให้กับนักเรียนทั้ง การยอมรับตนเอง ความผูกพันกับห้องเรียนและโรงเรียน ความสามารถในการควบคุมอารมณ์ของตนเองในลักษณะที่เหมาะสม รวมถึงการรับรู้และทนต่ออารมณ์ความรู้สึกของผู้อื่น ความสามารถในการประพาดิตนอย่างเหมาะสม การจัดการอารมณ์และเอาชนะความยากลำบาก นอกจากนี้ยังช่วยป้องกันหรือลดพฤติกรรมเสี่ยงต่าง ๆ เช่น การใช้เสพยาเสพติด ความรุนแรง การกลั่นแกล้งและการไม่รักนวลสงวนตัว ตลอดจนช่วยลดความเครียดทางอารมณ์ของนักเรียนซึ่งเป็นปัญหาหลักในโรงเรียนขณะนี้

3. องค์ประกอบของการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์

การศึกษาองค์ประกอบของการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ มีผู้จำแนกองค์ประกอบไว้ดังนี้

องค์กรด้านความสามารถในการเรียนรู้ทางสังคมและอารมณ์ (CASEL) (Bridgeland, Bruce and Hariharan, 2013) กำหนดองค์ประกอบของการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ไว้ 5 ประการ ดังต่อไปนี้

1. ความตระหนักในตนเอง คือ การประเมิน ความรู้สึก ความสนใจ คุณค่าและจุดแข็งของตนเอง การรักษาความมั่นใจในตัวเองไว้อย่างดี
2. การจัดการตนเอง คือ ควบคุมอารมณ์ความรู้สึกเพื่อควบคุมความเครียด ควบคุมแรงกระตุ้นและอดทนในการเอาชนะอุปสรรค การตั้งเป้าหมายและติดตามความก้าวหน้า นำไปสู่เป้าหมายส่วนตัวและการเรียน การแสดงอารมณ์อย่างเหมาะสม
3. การรับรู้ทางสังคม คือ การเข้าใจผู้อื่นและเอาใจใส่ต่อผู้อื่น ๆ ตระหนักและเห็นความสำคัญของความแตกต่างระหว่างบุคคลหรือกลุ่มคน การรู้จักใช้ทรัพยากรของครอบครัว โรงเรียนและชุมชนอย่างประหยัด
4. ทักษะความสัมพันธ์ คือ การสร้างและรักษาความสัมพันธ์ที่ดี โดยอาศัยความร่วมมือ รับมือกับภาวะความกดดันทางสังคมได้เป็นอย่างดี การป้องกันและแก้ไขปัญหา ความขัดแย้งระหว่างบุคคล การขอความช่วยเหลือเมื่อมีความจำเป็น
5. การตัดสินใจที่มีความรับผิดชอบ คือ การตัดสินใจโดยคำนึงถึงมาตรฐานทางจริยธรรม การคำนึงถึงความปลอดภัย การปฏิบัติตามบรรทัดฐานทางสังคมที่เหมาะสม การเคารพต่อผู้อื่น การนำทักษะการตัดสินใจไปใช้กับสถานการณ์ด้านการเรียนและสังคม ที่เอื้อต่อการเป็นอยู่ที่ดี ในโรงเรียนและชุมชน

โจเนส บัฟเฟรด และไวส์เบิร์ก (Jones, Bouffard and Weissbourd, 2013) ได้จำแนกการเรียนรู้ด้านอารมณ์และสังคมที่สำคัญ ได้แก่ การมุ่งเน้นการฟังอย่างตั้งใจ การจัดการอารมณ์ การจัดการกับความขัดแย้งและการทำงานร่วมกับผู้อื่น

ลินเชย์ และนอร์แมน (Lindsay and Norman, 2013) ได้จำแนกองค์ประกอบของการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ ไว้ 5 ประการ ดังนี้

1. ความตระหนักในตนเอง เป็นลักษณะความสามารถในการรับรู้ถึงอารมณ์และความรู้สึกของตนเอง ตลอดจนตระหนักถึงจุดแข็งและข้อจำกัดของตัวเอง
2. การจัดการตนเอง คือ ความสามารถในการจัดการอารมณ์และพฤติกรรม เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย

3. การรับรู้ทางสังคม เป็นลักษณะหนึ่งของความสามารถในการแสดงให้คนอื่น เข้าใจความต้องการของตนเองและใส่ใจต่อผู้อื่น

4. ทักษะความสัมพันธ์ คือ ความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดี มีการทำงานเป็นทีมและสามารถบริหารจัดการความขัดแย้งได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. การตัดสินใจที่มีความรับผิดชอบ คือ ความสามารถของตนเองในการตัดสินใจ ที่สร้างสรรค์บนพื้นฐานทางจริยธรรมเกี่ยวกับพฤติกรรมส่วนบุคคลและส่วนรวม

ไวส์เบิร์ก และคาสคาริโน (Weissberg and Cascarino, 2013) ได้จำแนก องค์ประกอบของการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ไว้ 5 ประการ ดังนี้

1. ความตระหนักในตนเอง คือ ความสามารถในการเข้าใจอารมณ์และความคิด ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมของผู้อื่นได้อย่างถูกต้อง

2. การจัดการด้วยตนเอง คือ ความสามารถในการควบคุมอารมณ์ ความคิดและ พฤติกรรมของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในสถานการณ์ที่แตกต่างกันและเพื่อกำหนดเป้าหมาย และทำเป้าหมายนั้นให้สำเร็จทั้งเรื่องส่วนตัวและด้านการเรียน

3. การรับรู้ทางสังคม คือ ความสามารถในการใช้มุมมองของตนเองในการ เอาใจใส่กับคนอื่น ๆ ที่มีภูมิหลังที่หลากหลายทางวัฒนธรรมและการรู้จักใช้ทรัพยากรของครอบครัว โรงเรียนและชุมชน

4. ทักษะความสัมพันธ์ คือ ความสามารถในการสร้างและรักษาความสัมพันธ์ที่ดี กับบุคคลและกลุ่มบุคคลที่หลากหลายผ่านการสื่อสารอย่างชัดเจน การฟังอย่างกระตือรือร้น การประสานงาน การเจรจาต่อรองในเชิงสร้างสรรค์และแสวงหาความช่วยเหลือได้เมื่อมีความจำเป็น

5. การตัดสินใจที่มีความรับผิดชอบ คือ ความสามารถในการสร้างทางเลือกที่ สร้างสรรค์และเคารพต่อพฤติกรรมส่วนบุคคลและการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม โดยคำนึงถึงมาตรฐาน ทางจริยธรรม ความห่วงใยด้านความปลอดภัย การประเมินผลที่สมจริงที่เกิดจากการตัดสินใจ เพื่อความเป็นอยู่ที่ดีของตนเองและผู้อื่น

จากทั้งหมดที่กล่าวมาแล้วสรุปได้ว่า การเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ (Social Emotional Learning) ประกอบด้วยคุณลักษณะ 5 ประการ ดังนี้

1. การตระหนักรู้ในตนเอง หมายถึง การประเมินความสามารถในการ ค้นหา หรือรู้จัก หรือเข้าใจตนเอง ได้แก่ รู้ข้อดีข้อเสียของตนเอง รู้ความต้องการและสิ่งที่ไม่ต้องการของ ตนเอง สามารถระบุความรู้สึกของตนเองที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มีความเข้าใจและสามารถ อธิบายความรู้สึกนั้น ๆ ได้ การประเมินคุณค่าและจุดแข็งของตนอย่างถูกต้อง โดยสามารถระบุความรู้ ความสามารถหรือทักษะของตนเองได้อย่างถูกต้อง รวมถึงสามารถประเมินคุณค่าของตนเองจาก

ความความรู้ความสามารถหรือทักษะดังกล่าวได้ว่าอยู่ในระดับใด ซึ่งจะช่วยให้รู้ตนเองเมื่อเผชิญกับปัญหาหรือสถานการณ์ต่าง ๆ

2. การจัดการตนเอง หมายถึง การประเมินความรู้ ทักษะและความสามารถของตนเองอย่างตรงตามความเป็นจริง การตั้งเป้าหมายที่มีความเป็นไปได้ การติดตามความก้าวหน้าในการปฏิบัติเพื่อไปสู่เป้าหมาย สร้างแรงจูงใจเพื่อไปถึงเป้าหมายที่กำหนด รวมถึงความสามารถในการควบคุมอารมณ์ ความคิดและพฤติกรรมของตนเองจากสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา โดยไม่ทำให้ตนเองและผู้อื่นเดือดร้อนจากการกระทำของตนเอง รวมถึงวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายส่วนตัวและการเรียน

3. การตระหนักรู้ในสังคม หมายถึง ความสามารถในการแสดงออกถึงการรับรู้เกี่ยวกับตนเองว่าเป็นส่วนหนึ่งของสังคมและสิ่งแวดล้อม การแสดงพฤติกรรมอย่างเหมาะสมในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับสังคมและสิ่งแวดล้อม ความสามารถช่วยเหลือบุคคลอื่น การเข้าใจผู้อื่นที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรม และการแสดงออกซึ่งความเห็นใจผู้อื่น การรู้จักใช้ทรัพยากรของครอบครัว โรงเรียนและชุมชนอย่างประหยัดไม่ฟุ่มเฟือย เพื่อให้สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ได้แก่ การเรียนรู้ความสัมพันธ์กับบ้าน ความสัมพันธ์กับโรงเรียน ความสัมพันธ์กับชุมชน และความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม

4. ทักษะด้านความสัมพันธ์ หมายถึง ความสามารถในการสร้างความไว้วางใจให้เกิดขึ้นในสัมพันธภาพระหว่างบุคคล การเข้าใจมุมมองของผู้อื่น การแสดงถึงความสนใจ การให้ความสำคัญและให้เกียรติต่อบุคคลที่มีความสัมพันธ์ต่อกัน การสร้างและรักษาความสัมพันธ์ที่ดี โดยอาศัยความร่วมมือ การจัดการเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาความขัดแย้งระหว่างบุคคล รวมถึงการขอความช่วยเหลือจากผู้อื่นเมื่อมีความจำเป็น

5. การตัดสินใจอย่างมีความรับผิดชอบ หมายถึง กระบวนการเลือกทางเลือกที่ได้พิจารณา หรือประเมินอย่างดีแล้วว่า เป็นทางให้บรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายของตนเอง โดยคำนึงถึงมาตรฐานทางจริยธรรม มีความห่วงใยในความปลอดภัยอันเกิดจากผลที่ตามมาจากการกระทำต่าง ๆ รวมถึงการมีบรรทัดฐานทางสังคมที่เหมาะสมคือการเคารพต่อผู้อื่น

ภาพประกอบต่อไปนี้แสดงองค์ประกอบของการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ ซึ่งมีคุณลักษณะ 5 ประการ ปรากฏดังภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 2 องค์ประกอบของการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์

4. การพัฒนาให้เกิดการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์

การเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์นั้นเป็นสิ่งที่ละเอียดอ่อน อันเนื่องมาจากการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์คุณลักษณะที่อยู่ภายในของแต่ละบุคคล การจะพัฒนาให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์นั้นจำเป็นต้องอาศัยสิ่งเร้าและบริบทแวดล้อมที่เหมาะสมที่เอื้อให้เกิดซึ่งนักวิชาการได้แสดงทัศนะต่าง ๆ ไว้ดังนี้

อีเลียส และคณะ (Elias and others, 2017) กล่าวว่า การพัฒนาให้เกิดการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์นั้นสิ่งสำคัญที่จะต้องทราบ คือ หลักการ 9 ประการ ที่เป็นการมุ่งมั่นในการส่งเสริมการพัฒนาการเรียนรู้ทางสังคมและอารมณ์ของนักเรียนที่ยั่งยืน ประกอบด้วย

1. ชุมชนมีการกำหนดค่านิยมร่วมกัน
2. สอนและฝึกทักษะด้านอารมณ์ทางสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งสิ่งที่จำเป็นในพฤติกรรมที่แสดงออกถึงเคารพนับถือและอำนวยความสะดวกในการสอนที่ครอบคลุมในทุกพื้นที่การศึกษา
3. สอนและปฏิบัติตามหลักจริยธรรม
4. สร้างชุมชนการเรียนรู้ที่ปลอดภัย มีการสนับสนุนและเอาใจใส่

5. ชักชวนให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ การเป็นผู้นำและการบริการ
 6. ส่งเสริมให้ผู้ใหญ่ทุกคนมีบทบาทในเชิงบวก รวมไปถึงค่านิยมหลักที่จะเป็นแบบอย่างที่ดีให้นักเรียน

7. ต้องอาศัยการพัฒนาวิชาชีพจากงานวิจัย

8. มีการรวบรวมข้อเสนอแนะและการประเมินผลที่แนะนำการปฏิบัติ และมีจิตวิญญาณของการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

9. ชักชวนผู้ปกครองและคนในชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วม

ลิเซย์ และนอร์แมน (Lindsay and Norman, 2013) กล่าวว่า การเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์นั้นจะพัฒนาได้ด้วย 4 กระบวนการ ดังนี้

1. การสอนความรู้และฝึกทักษะด้านการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์อย่างชัดเจน

2. พัฒนาวัฒนธรรมและสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมในโรงเรียนและห้องเรียนให้กับสมาชิกทุกคน เพื่อให้เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้

3. สอดแทรกการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ผ่านเนื้อหาในบทเรียนและทักษะปฏิบัติอื่น ๆ

4. เปิดโอกาสให้กับผู้ปกครอง ครอบครัว ชุมชน และโรงเรียนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์

แมตติงกลี (Mattingly, 2017) กล่าวว่า มีแนวทางที่เป็นหลักเกณฑ์ที่สำคัญที่ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ คือ

1. การฟื้นฟูชีวิตประจำวันของเด็กด้วยกิจกรรมสันตนาการ

2. การบูรณาการทางสังคม และกลไกการสนับสนุนทางสังคม

3. การใช้กลไกการเผชิญปัญหาและความยืดหยุ่นของแต่ละบุคคลและชุมชน

4. ไม่ควรแยกครอบครัวออกจากเด็ก โดยเฉพาะบทบาทของผู้ปกครอง

5. เน้นระบบการศึกษาและการดูแลสุขภาพที่เป็นอยู่

6. ลดการเลือกปฏิบัติทางสังคม

7. การมีส่วนร่วมของเยาวชน

ขณะที่องค์การยูนิเซฟ (UNICEF, 2009) กล่าวว่า การใช้วิธีการสร้างความยืดหยุ่นในการส่งเสริมสุขภาพจิตเป็นไปในทิศทางที่จะช่วยลดความเสี่ยงต่อความปลอดภัยของเด็กและอารมณ์ความรู้สึก ในขณะที่การส่งเสริมสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาที่เหมาะสม การรับมือกับปัญหาที่มีประสิทธิภาพนั้นจะต้องพัฒนาตามกระบวนการ ดังนี้

1. ส่งเสริมการพัฒนาแบบองค์รวมของเด็กและความสามารถทางร่างกาย
ความสามารถทางความรู้ ความเข้าใจและอารมณ์ที่เหมาะสมกับอายุ
2. ส่งเสริมสภาพแวดล้อมที่มั่นคงสำหรับเด็ก
3. เสริมสร้างโครงสร้างการดูแลของครอบครัวและชุมชนสำหรับเด็ก
4. สนับสนุนเด็กและเยาวชนในการมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่
5. เสริมสร้างความเข้มแข็งผ่านเครือข่ายในท้องถิ่นที่ช่วยให้เด็กได้รับการ
คุ้มครองดูแลให้มีความสุขได้ เช่น กลุ่มสตรีหรือเครือข่ายทางศาสนา

ไวส์เบิร์ก และคาสคาริโน (Weissberg and Cascarino, 2013) กล่าวว่า การเรียนรู้
ด้านสังคมและอารมณ์สามารถช่วยพัฒนาโดยการบูรณาการชุดการศึกษา 2 ชุด คือ

1. การสอน การสร้างแบบจำลองและการอำนวยความสะดวกในการประยุกต์ใช้
สมรรถภาพทางสังคมและอารมณ์ในรูปแบบต่าง ๆ ที่ทำให้นักเรียนสามารถใช้เป็นส่วนหนึ่งของ
พฤติกรรมประจำวันของตนเอง

2. การสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ปลอดภัย เอาใจใส่และการมีส่วนร่วม
เกี่ยวกับกิจกรรมที่จัดขึ้นทั้งเพื่อน ครอบครัว ชุมชน และโรงเรียน

จากการศึกษาการพัฒนาให้เกิดการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์นั้น ผู้วิจัยสามารถ
สรุปได้ว่า การจะพัฒนาให้เกิดการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ของนักเรียนนั้นจะต้องมีการสร้าง
บรรยากาศการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเกิดความไว้วางใจ โดยรู้สึกว่าคุณเองปลอดภัยและอบอุ่น
ลดความตึงเครียด ความรู้สึกแตกต่าง และความกลัวลง เพื่อให้ผู้เรียนกล้าแสดงออกในการเรียนรู้
นอกจากนี้การเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์จะต้องแทรกอยู่ทุกที่ที่นักเรียนต้องมีส่วนร่วม โดยเฉพาะ
ค่านิยมหลักและศีลธรรมที่จะต้องปฏิบัติร่วมกันทั้งในบทเรียน การเรียนการสอนในชั้นเรียน
และนอกชั้นเรียน โดยที่ครอบครัว ชุมชน และโรงเรียน ต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์
เช่นว่านี้ให้เกิดกับนักเรียน

5. วิธีการวัดการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์

ปัจจุบันมีเครื่องมือเพื่อประเมินการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ที่ระบุไว้กว้าง ๆ
หลายด้าน เช่น ความเสี่ยงและการป้องกันความเสี่ยงของเยาวชน และพัฒนาการของเยาวชน
ซึ่งเครื่องมือที่สำคัญสำหรับการประเมินการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและอารมณ์ของนักเรียนที่อาจเป็น
ประโยชน์ในการกำหนดความสำเร็จของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นสำหรับนักเรียน
ในระดับชั้นมัธยมศึกษาานั้น มีหลากหลายรูปแบบตามทัศนะของนักวิชาการ ดังนี้

ลินเซย์ และนอร์แมน (Lindsay and Norman, 2013) กล่าวว่า มักจะมีการวัด
ประเมินหลายด้าน ดังนี้

1. สภาพแวดล้อมในโรงเรียน ประเด็นที่ใช้วัด เช่น เจ้าหน้าที่ของโรงเรียนมีความเป็นมิตร วิสัยทัศน์ หรือพันธกิจ หรือค่านิยม มีการรองรับการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ นักเรียนมีความเป็นมิตรต่อกันและกัน มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย ให้ความเคารพต่อผู้ใหญ่ ผู้ใหญ่มีความเป็นมิตรต่อเด็กนักเรียน ให้ความเคารพต่อกันและกัน

2. สภาพแวดล้อมในห้องเรียน ประเด็นที่ใช้วัด เช่น บรรยากาศในห้องเรียน สนุกสนาน น่าเรียน การจัดการที่ช่วยให้เด็กนักเรียนเห็น พูด หรือทำงานโดยตรงกับคนอื่น ครูได้ตอบอย่างอบอุ่นและเคารพความเท่าเทียมกันของนักเรียน การมีส่วนร่วมในหลาย ๆ กิจกรรม นักเรียนปฏิบัติตามกฎ หรือบรรทัดฐานของชั้นเรียน ครูจะจัดการกับปัญหาพฤติกรรมแต่ละอย่างได้อย่างรวดเร็ว สุขุมรอบคอบ ส่งเสริมและให้เวลาในการควบคุมตนเอง นักเรียนมีการตอบสนองต่อคำแนะนำและข้อเสนอแนะของครู นักเรียนมีโอกาสในการเลือกใช้สิทธิและโอกาสในการเป็นผู้หน้าที่เหมาะสมกับการพัฒนา

3. บรรยากาศในการเรียนการสอน ประเด็นที่ใช้วัด เช่น ครูมีส่วนร่วมร่วมกับนักเรียน เกี่ยวกับการกำหนดวัตถุประสงค์และความคาดหวังของบทเรียน ครูและนักเรียนเชื่อมโยงบทเรียนกับการเรียนรู้ที่จะเกิดขึ้น ครูยึดการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ในบทเรียน ครูใช้การสอนแบบโต้ตอบ ครูสอนอภิปรายเกี่ยวกับมาตรฐานการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์อย่างชัดเจน ครูสอนให้เข้าใจถึงแนวคิดการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ รวมทั้งวิธีการพัฒนาทักษะและให้ข้อเสนอแนะที่เหมาะสม ครูคอยตรวจสอบการมีส่วนร่วมของนักเรียนตลอดบทเรียน ครูใช้การตั้งคำถามปลายเปิดและ “รอเวลา” ช่วยให้การอภิปรายทำได้ดีขึ้น นักเรียนมีส่วนร่วมในบทเรียนโต้ตอบอย่างเคารพ นักเรียนทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพและเคารพซึ่งกันและกัน ครูใช้การปฏิบัติในการสะท้อนกับนักเรียนเพื่อการเรียนและสังคม ทำให้การเรียนจบลงอย่างมีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ แฮกเกอร์ตี, อิลกิน และวูดลีย์ (Haggerty, Elgin and Woolley, 2011) ยังได้รวบรวมวิธีการวัดและประเมินการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ในอีกหลายด้าน ดังนี้

1. ด้านการตรวจสอบพฤติกรรมของเด็ก ประเด็นที่ใช้วัด เช่น ความกังวล ความหดหู่ การหายจากอาการหดหู่ ปัญหาทางสังคม ปัญหาความคิด ปัญหาพฤติกรรมการทำผิด กฎระเบียบ พฤติกรรมก้าวร้าว

2. ด้านข้อมูลที่เป็นประโยชน์สำหรับการพัฒนา ประเด็นที่ใช้วัด เช่น การสนับสนุน การเสริมแรง ขอบเขตและความคาดหวัง การใช้เวลาว่างในทางที่สร้างสรรค์ ความมุ่งมั่นในการเรียนรู้ คุณค่าเชิงบวก สมรรถภาพทางสังคม อัตลักษณ์เชิงบวก

3. ด้านพฤติกรรมและอารมณ์ ประเด็นที่ใช้วัด เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล วัดจากความสามารถในการควบคุมอารมณ์และพฤติกรรมในสถานการณ์ทางสังคม การมีส่วนร่วมกับครอบครัว วัดจากการมีส่วนร่วมและความสัมพันธ์กับครอบครัว ความเข้มแข็งของบุคคลวัดจาก

ความเห็นเกี่ยวกับความสามารถของตน การทำงานของโรงเรียน วัดจากความสามารถในการทำงาน ในโรงเรียนและในห้องเรียน และความมีชีวิตชีวา วัดจากสามารถแสดงความรู้สึกต่อผู้อื่นและยอมรับ ความรักจากผู้อื่น

4. ด้านจุดแข็งของนักเรียน ประเด็นที่ใช้วัด ดังนี้

4.1 การตระหนักรู้ในตนเอง วัดจากความเข้าใจที่แท้จริงของเด็กเกี่ยวกับ จุดแข็งและข้อจำกัดของตนเอง และความปรารถนาที่จะปรับปรุงตนเองอย่างสม่ำเสมอ

4.2 การตระหนักรู้ในสังคม วัดจากความสามารถของเด็กในการโต้ตอบกับ ผู้อื่นในลักษณะที่เป็นแสดงถึงความเคารพต่อความคิดและพฤติกรรมของตนเอง การตระหนักถึง ผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับตนเอง เมื่อมีการโต้ตอบกับผู้อื่นและใช้ความร่วมมือและความอดทน ในสถานการณ์ทางสังคมรูปแบบต่าง ๆ

4.3 การจัดการตนเอง วัดจากความสำเร็จของเด็กในการควบคุมอารมณ์และ พฤติกรรม เพื่อให้งานเสร็จสมบูรณ์หรือประสบความสำเร็จในสถานการณ์ใหม่ ๆ หรือท้าทาย

4.4 พฤติกรรมที่มุ่งเป้าหมาย วัดจากการเริ่มต้นของเด็กและความเพียรในการ ทำให้งานมีปัญหาที่แตกต่างกัน

4.5 ทักษะความสัมพันธ์ วัดจากสมรรถนะที่สอดคล้องกันของเด็ก ๆ ที่ได้รับการยอมรับจากสังคม ซึ่งส่งเสริมและรักษาความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น

4.6 ความรับผิดชอบส่วนบุคคล วัดจากแนวโน้มของเด็กที่จะระมัดระวัง ในการกระทำของตนและการมีส่วนร่วมกับผู้อื่น

4.7 การตัดสินใจ วัดจากแนวทางการแก้ปัญหาของเด็กที่เกี่ยวข้องกับ การเรียนรู้จากผู้อื่นและจากประสบการณ์ก่อนหน้าของตนเอง โดยใช้ค่านิยมเพื่อเป็นแนวทางในการ ดำเนินการและยอมรับความรับผิดชอบในการตัดสินใจ

4.8 การคิดในเชิงบวก วัดจากทัศนคติของเด็กที่มีต่อความเชื่อมั่นความหวัง และความคิดเชิงบวกเกี่ยวกับตัวเองและสถานการณ์ชีวิตในอดีตปัจจุบันและอนาคต

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้รวบรวมตัวอย่างวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้านสังคม และอารมณ์ได้ 9 แบบ ดังต่อไปนี้

1. ASEBA: รายการตรวจสอบพฤติกรรมเด็ก (CBCL), แบบรายงานของครู (TRF) และแบบรายงานตนเองของเยาวชน (YSR)

2. แบบวัดคะแนนพฤติกรรมและอารมณ์: ฉบับที่ 2 (BERS-2)

3. การสำรวจชุมชนที่ดูแล (CTC)

4. แบบสำรวจข้อมูลสภาพบรรยากาศในโรงเรียน (CSCI)

5. แบบสำรวจข้อมูลที่เป็นประโยชน์เพื่อการพัฒนา (DAP)

6. แบบประเมินจุดแข็งของนักเรียน (DESSA)

7. แบบสำรวจพฤติกรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในโรงเรียนฉบับที่ 2

(SSBS-2)

8. แบบวัดคะแนนการพัฒนาทักษะทางสังคม (SSIS-Rating Scale)

9. แบบสอบถามจุดแข็งและจุดอ่อน (SDQ)

1. ASEBA: รายการตรวจสอบพฤติกรรมเด็ก (CBCL), แบบรายงานของครู (TRF)

และแบบรายงานตนเองของเยาวชน (YSR)

การประเมินโดยอิงจากข้อมูลเชิงประจักษ์ เป็นการเสนอแนวทางที่ครอบคลุมในการประเมินพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เพื่อปรับตัวเองในเด็กและวัยรุ่น เพื่อติดตามพัฒนาการ นอกจากนี้ยังได้รับการสนับสนุนจากการวิจัยเกี่ยวกับความต้องการและผลลัพธ์ของการบริการ การวินิจฉัยความถี่ของปัญหา สภาพทางการแพทย์ ประสิทธิภาพการรักษา ผลกระทบทางพันธุกรรม และสิ่งแวดล้อมและระบาดวิทยา ระบบนี้จะเป็นเครื่องมือที่ใช้หลักฐานเป็นเกณฑ์และมีมาตรฐานสำหรับการระบุความต้องการ การติดตามความคืบหน้าและการประเมินการตอบสนองต่อการจัดการปัญหาพฤติกรรมอารมณ์และสังคม (Achenbach and Rescorla, 2001) โดยมีรายละเอียดดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 โครงสร้างของเครื่องมือในรายการตรวจสอบพฤติกรรมเด็ก

ผลที่ได้รับจากการวัด	การวินิจฉัย	โครงสร้าง	
<ul style="list-style-type: none"> ❖ ความกังวล ❖ ความหดหู่ เลิกหดหู่ ❖ ปัญหาทางสังคม ❖ ปัญหาด้านความคิด ❖ ปัญหาความสนใจ ❖ พฤติกรรมที่ไม่เคารพกฎกติกา ❖ พฤติกรรมก้าวร้าว 	<ul style="list-style-type: none"> ผลของปัญหา ความวิตกกังวล 	<ul style="list-style-type: none"> รายการตรวจสอบพฤติกรรมเด็ก (CBCL) จัดทำโดยผู้ปกครอง 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ CBCL มี 118 รายการ ❖ สิ่งที่ต้องตอบ (ไม่จริง/ค่อนข้างจริง/ทุกอย่างเป็นจริง)
		<ul style="list-style-type: none"> แบบรายงานของครู (TRF) จัดทำโดยครู 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ TRF มี 112 รายการ ❖ สิ่งที่ต้องตอบ (ไม่จริง/ค่อนข้างจริง/ทุกอย่างเป็นจริง)
		<ul style="list-style-type: none"> แบบรายงานตนเองของเยาวชน (YSR) จัดทำโดยนักเรียน 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ YSR มี 113 รายการ ❖ สิ่งที่ต้องตอบ (ไม่จริง/ค่อนข้างจริง/ทุกอย่างเป็นจริง)

จากตาราง 1 พบว่า จุดแข็ง มีการใช้งานและการวิจัยที่ครอบคลุมซึ่งแสดงถึงคุณสมบัติทางจิตที่มีมิติด้านการบริหารจัดการและการให้คะแนนเป็นไปอย่างตรงไปตรงมา และมีประวัติศาสตร์อันยาวนานในการใช้งาน โดยผู้ปฏิบัติงานในโรงเรียนและการวิจัยที่กว้างขวาง เพื่อสนับสนุนการใช้งาน และจุดอ่อน CBCL และ TRF อาจไม่เหมาะที่จะใช้กับเด็กจำนวนมาก ซึ่งในการประเมินผล ปรากฏว่า ซอฟต์แวร์จะไม่สามารถรายงานเป็นห้องเรียนหรือนักเรียนทั้งโรงเรียนได้ ดังนั้นจุดอ่อนนี้จะความรู้ในการสร้างซอฟต์แวร์เพื่อการจัดการข้อมูลที่แยกต่างหาก

2. แบบวัดคะแนนพฤติกรรมและอารมณ์: ฉบับที่ 2 (BERS-2)

แบบวัดพฤติกรรมและอารมณ์ความรู้สึกฉบับที่สอง เป็นการวัดจุดแข็งและสมรรถนะส่วนบุคคลของเด็กและวัยรุ่นในห้าด้าน และเป็นระบบการประเมินหลายมิติที่วัดพฤติกรรมเด็กจากมุมมองทั้งสามที่มีส่วนเกี่ยวข้องคือเด็ก ผู้ปกครองและครูหรือผู้เชี่ยวชาญอื่น ๆ สามารถใช้เป็นมาตรการประเมินผลสำหรับการวางแผนการจัดการ BERS-2 ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางจากหน่วยงานท้องถิ่นรัฐและรัฐบาลกลางเพื่อประเมินผล ดังแสดงรายละเอียดดังตาราง 2

ตาราง 2 โครงสร้างของเครื่องมือแบบวัดพฤติกรรมและอารมณ์ความรู้สึกฉบับที่สอง

การสร้างแบบวัด		โครงสร้าง
ด้าน	สิ่งที่ต้องวัด	
❖ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล	ความสามารถในการควบคุมอารมณ์และพฤติกรรมในสถานการณ์ทางสังคม	<ul style="list-style-type: none"> ❖ มี 52 รายการ ❖ แต่ละรายการจะกำหนดการให้คะแนน 4 ระดับ จาก 0-3 ❖ คำถามปลายเปิด 8 ข้อ ถามเกี่ยวกับจุดเด่นด้านการศึกษา จุดแข็งของสังคม และจุดแข็งของชุมชน ❖ ผู้สัมภาษณ์ควรมีการติดต่อกับเด็กสม่ำเสมอเป็นเวลาอย่างน้อย 3 เดือนก่อนที่จะทำการสอบถาม ❖ การให้คะแนนของ BERS-2 จะกระทำด้วยมือในทุก รายการ
❖ การมีส่วนร่วมกับครอบครัว	การมีส่วนร่วมและความสัมพันธ์ในครอบครัว	
❖ จุดแข็งของบุคคล	ความเห็นเกี่ยวกับความสามารถของตน	
❖ การทำงานในโรงเรียน	ความเห็นเกี่ยวกับความสามารถในการทำงานในโรงเรียนและห้องเรียน	
❖ ความมีชีวิตชีวา	ความสามารถในการแสดงความปรารถนาดีต่อผู้อื่นและรับความปรารถนาดีต่อผู้อื่น	

จากตาราง 2 พบว่า จุดแข็ง BERS-2 เป็นเครื่องวัดที่สะดวกในการวัด โรงเรียนและหน่วยงานบริการสังคมมีการใช้กันอย่างแพร่หลาย เน้นจุดแข็งของนักเรียน ได้รับการพิจารณาเกี่ยวกับความน่าเชื่อถือและความถูกต้อง จุดอ่อน ไม่มีข้อกำหนดสำหรับวิธีการประสานผลลัพธ์จากผู้ปกครอง ครูและนักเรียนหรือวิธีการรวบรวมข้อมูลเมื่อใช้เครื่องวัดสำหรับการประเมิน

3. การสำรวจชุมชนที่ดูแลเยาวชน (CTC)

การสำรวจชุมชนที่ดูแลเยาวชนถูกออกแบบมาเพื่อระดับของความเสียหายและปัจจัยป้องกันที่คาดการณ์พฤติกรรมว่าเป็นปัญหา เช่น การดื่มแอลกอฮอล์ การสูบบุหรี่และการใช้ยาเสพติดอื่น ๆ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการกระทำผิดในเยาวชน การสำรวจนี้อิงตามฐานการวิจัยที่กว้างขวาง ซึ่งช่วยให้มั่นใจได้ว่าเป็นไปตามหลักการทางวิทยาศาสตร์และได้ทำการวัดปัจจัยเหล่านี้อย่างสม่ำเสมอและเชื่อถือได้ในทุกระดับ ทุกเพศและทุกกลุ่มเชื้อชาติและทุกกลุ่มชาติพันธุ์ นอกจากนี้การวัดความเสี่ยงและปัจจัยป้องกันแล้ว การสำรวจยังวัดความถี่ที่เกิดขึ้นจริงในการใช้สารเสพติด ความรุนแรงและพฤติกรรมต่อต้านสังคมอื่น ๆ ในกลุ่มนักเรียนที่ทำการสำรวจ ดังแสดงรายละเอียดดังตาราง 3

ตาราง 3 โครงสร้างของเครื่องมือการสำรวจชุมชนที่ดูแลเยาวชน

การสร้างแบบวัด		โครงสร้าง
ด้าน	สิ่งที่ต้องการวัด	
ปัจจัยความเสี่ยงจากชุมชน	<ul style="list-style-type: none"> ❖ สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว ❖ การมีอาวุธปืน กฎเกณฑ์และบรรทัดฐานที่เอื้อต่อการใช้สารเสพติด 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ มีทั้งหมด 142 ข้อและใช้เวลาประมาณ 50 นาที ในการทำให้เยาวชนตอบคำถาม ❖ มีคำถามตอบแบบสอบถาม
ปัจจัยที่ชุมชนป้องกันได้	โอกาสในการมีส่วนร่วมทางสังคม	หลายแบบหลายแบบ

ตาราง 3 (ต่อ)

การสร้างแบบวัด		โครงสร้าง
ด้าน	สิ่งที่ต้องการวัด	
ปัจจัยความเสี่ยง ในครอบครัว	<ul style="list-style-type: none"> ❖ ประวัติครอบครัวเกี่ยวกับพฤติกรรมทางสังคม ❖ การจัดการครอบครัวที่เป็นปัญหา ❖ ความขัดแย้งในครอบครัว ❖ ทศนคติของผู้ปกครองที่เป็นประโยชน์ต่อการใช้สารเสพติด ❖ ทศนคติของผู้ปกครองที่เป็นประโยชน์ต่อพฤติกรรมทางสังคม 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ คำถามส่วนใหญ่ใช้เครื่องวัด 4 ระดับ (เช่น ไม่ใช่, ใช่ ; หรือผิดมาก, ผิด, ผิดเล็กน้อย, ไม่ผิด หรือทั้งหมดไม่มีความเสี่ยง ความเสี่ยงเล็กน้อย ปานกลาง ความเสี่ยง ความเสี่ยงที่ดี) ❖ คำถามอื่น ๆ เป็นเพียงคำถามใช่/ไม่ใช่เพื่อหาคำตอบเกี่ยวกับความถี่ของพฤติกรรม (เช่น ไม่เคย, 1 หรือ 2 ครั้ง, 3 หรือ 4 ครั้ง, 5 หรือ 6 ครั้ง, 7 ครั้งขึ้นไป)
ปัจจัยที่ ครอบครัว ป้องกันได้	<ul style="list-style-type: none"> ❖ สิ่งที่ซ่อนมาพร้อมกับโอกาสในการมีส่วนร่วมทางสังคม ❖ รางวัลสำหรับการมีส่วนร่วมทางสังคม 	
ปัจจัยเสี่ยงของ โรงเรียน	<ul style="list-style-type: none"> ❖ ความล้มเหลวทางวิชาการของโรงเรียนมีความมุ่งมั่นต่ำ 	
ปัจจัยที่โรงเรียน ป้องกันได้	<ul style="list-style-type: none"> ❖ โอกาสในการมีส่วนร่วมทางสังคมเพื่อการมีส่วนร่วมทางสังคม ❖ ความเสี่ยงต่อการใช้สารเสพติด 	
ปัจจัยที่โรงเรียน ป้องกันได้	<ul style="list-style-type: none"> ❖ โอกาสในการมีส่วนร่วมทางสังคมเพื่อการมีส่วนร่วมทางสังคม ❖ ความเสี่ยงต่อการใช้สารเสพติด ❖ การเริ่มต้นของพฤติกรรมต่อต้านสังคม ❖ ทศนคติที่ดีต่อการใช้สารเสพติด ❖ ทศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมต่อต้านสังคม ❖ ความรู้สึกที่กำลังมองหารางวัลสำหรับการมีส่วนร่วมทางสังคมระหว่างเพื่อน ❖ ปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนทางด้านสังคม 	

ตาราง 3 (ต่อ)

การสร้างแบบวัด		โครงสร้าง
ด้าน	สิ่งที่ต้องการวัด	
ปัจจัยส่วนบุคคล เชิงบวก	<ul style="list-style-type: none"> ❖ การมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนทางสังคม ❖ ความเชื่อในศีลธรรมการมีส่วนร่วมทางสังคม ❖ รางวัลสำหรับการมีส่วนร่วมทางสังคม ❖ ทักษะทางสังคม 	
มาตรการผลลัพธ์	<ul style="list-style-type: none"> ❖ อาการซึมเศร้า ❖ ความถี่การใช้สารเสพติดสูง ❖ พฤติกรรมทางสังคม ❖ พฤติกรรมพฤติกรรมต่อต้านสังคม 	

จากตาราง 3 พบว่า จุดแข็ง การสำรวจชุมชนที่ดูแลเยาวชน เป็นส่วนหนึ่งของ ศูนย์เครื่องมือการป้องกันการใช้สารเคมี (CSAP) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการใช้สารเสพติดและการบริหารบริการด้านสุขภาพจิต (SAMHSA) การสำรวจของ CTC จึงสนับสนุนข้อกำหนดด้านเงินทุนของรัฐบาลกลางและเป็นรากฐานที่มั่นคงและเป็นประโยชน์สำหรับการยื่นขอทุน และจุดอ่อน ข้อมูลที่ครอบคลุมเกี่ยวกับกรอบและกระบวนการป้องกัน แต่ข้อมูลที่เจาะจงสำหรับการสำรวจนั้นยากที่จะหาข้อมูลทางออนไลน์ แบบสำรวจนี้เนื้อหามากกว่ารายงานแบบอื่น ๆ

4. ข้อมูลสภาพบรรยากาศในโรงเรียน (CSCI)

ข้อมูลสภาพบรรยากาศในโรงเรียน (CSCI) เป็นแบบสำรวจบรรยากาศของโรงเรียนที่ได้รับการยอมรับในระดับประเทศและได้รับการรับรองเชิงประจักษ์ ซึ่งจะให้รายละเอียดในเชิงลึกเกี่ยวกับจุดแข็งและความต้องการเฉพาะของโรงเรียน สภาพแวดล้อมของโรงเรียนตามที่กำหนดโดยสภาการศึกษาแห่งชาติ คือ คุณภาพชีวิตในโรงเรียนตามบรรทัดฐานและค่านิยม ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและปฏิสัมพันธ์ทางสังคม กระบวนการและโครงสร้างขององค์กร ข้อมูลสภาพบรรยากาศในโรงเรียน ให้รายละเอียดในเชิงลึกเกี่ยวกับจุดแข็งและความต้องการเฉพาะของชุมชน และโรงเรียนใน 4 ด้านหลัก ๆ ข้อมูลสภาพบรรยากาศในโรงเรียนอนุญาตให้โรงเรียน

ประเมินนักเรียน ผู้ปกครองและโรงเรียน จนได้รับข้อมูลโดยละเอียดที่จำเป็นในการตัดสินใจเพื่อการปรับปรุงที่ยั่งยืนดังแสดงรายละเอียดดังตาราง 4

ตาราง 4 โครงสร้างของเครื่องมือข้อมูลสภาพบรรยากาศในโรงเรียน

การสร้างแบบวัด		โครงสร้าง
ด้าน	สิ่งที่วัด	
ด้านความปลอดภัย	<ul style="list-style-type: none"> ❖ กฎและบรรทัดฐาน ❖ ความรู้สึกเกี่ยวกับความปลอดภัยทางกายภาพ ❖ ความรู้สึกเกี่ยวกับความปลอดภัยทางสังคมและอารมณ์ 	CSCI มีตัวเลือกในแบบสำรวจกระดาษหรือแบบออนไลน์ เป็นการประเมินแบบหลายรูปแบบ โดยมีทั้งแบบฟอร์มสำหรับนักเรียน ผู้ปกครองและโรงเรียน มีประมาณ 64 ถึง 90 คำถามขึ้นอยู่กับประชากรที่ได้รับการประเมิน
ด้านการเรียนการสอน	<ul style="list-style-type: none"> ❖ การสนับสนุนการเรียนรู้ ❖ การเรียนรู้ทางสังคม 	
ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล	<ul style="list-style-type: none"> ❖ เคารพในความหลากหลาย ❖ การสนับสนุนทางสังคมจากผู้ใหญ่ ❖ การสนับสนุนทางสังคมสำหรับนักเรียน 	
ด้านสภาพแวดล้อมทางสถาบัน	<ul style="list-style-type: none"> ❖ ความผูกพัน/การมีส่วนร่วมของโรงเรียน ❖ สภาพแวดล้อมทางกายภาพ 	

จากตาราง 4 พบว่า จุดแข็ง ข้อมูลสภาพบรรยากาศในโรงเรียนเป็นการจัดการการสำรวจอย่างมีประสิทธิภาพและใช้ข้อมูลที่เป็นผลลัพธ์และเป็นจุดเริ่มต้นสำหรับความพยายามในการปรับปรุงโรงเรียน รวมถึงการวางแผนการปฏิบัติงานเป็นส่วนหนึ่งของการอบการดำเนินงานที่ครอบคลุมสำหรับการปรับปรุงบรรยากาศของโรงเรียน ซึ่งจะช่วยส่งเสริมการจัดลำดับความสำคัญที่มุ่งเน้นความก้าวหน้าทีวัดได้อย่างต่อเนื่อง และจุดอ่อน ข้อมูลสภาพบรรยากาศในโรงเรียน แนะนำให้ใช้เป็นมาตรการเกี่ยวกับบรรยากาศของโรงเรียน แต่ไม่ใช่ในแง่ของการประเมินด้านอารมณ์และสังคมทั้งหมด นอกจากนี้ยังมีข้อมูลความน่าเชื่อถือและความถูกต้องที่จำกัด ในมาตรการนี้

5. แบบสำรวจข้อมูลที่เป็นประโยชน์เพื่อการพัฒนา (DAP)

ข้อมูลที่เป็นประโยชน์เพื่อการพัฒนา เป็นแบบสำรวจที่ออกแบบมาเพื่อประเมินว่าเยาวชนมีบริบททั้งเรื่องส่วนตัว สังคม ครอบครัว โรงเรียนและชุมชนเป็นอย่างไร แบบสำรวจนี้ ได้จัดหมวดหมู่ข้อมูลได้ 8 หมวด ในแบบที่สามารถเก็บข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว ข้อมูลพัฒนาการ หมายถึง ประสบการณ์ในด้านที่ดี ซึ่งระบุว่ามีความสำคัญต่อพัฒนาการทางด้านจิตใจและสังคมที่ดี ในเด็กและวัยรุ่น ข้อมูลเหล่านี้มีอิทธิพลต่อวิถีการพัฒนาของเยาวชน ช่วยป้องกันผลกระทบด้านลบ และช่วยให้กลายเป็นผู้ใหญ่ที่เอาใจใส่และรับผิดชอบมากขึ้น ข้อมูลพัฒนาการแสดงถึงความสัมพันธ์ที่ดี โอกาส ทักษะและคุณค่าที่ส่งเสริมการพัฒนาในเชิงบวกของเด็กและวัยรุ่นทุกคน แบบสำรวจ ข้อมูลนี้ออกแบบมาเพื่อให้มีความไวต่อการเปลี่ยนแปลงในข้อมูลที่รายงานตามระยะเวลาและเหมาะสมกับการวิจัยและประเมินผลโครงการ ดังแสดงรายละเอียดดังตาราง 5

ตาราง 5 โครงสร้างของเครื่องมือแบบสำรวจข้อมูลที่เป็นประโยชน์เพื่อการพัฒนา

การสร้างแบบวัด		โครงสร้าง
ด้าน	สิ่งที่จะวัด	
❖ ส่วนบุคคล	<ul style="list-style-type: none"> ❖ การสนับสนุน ❖ เสริมพลัง ❖ ขอบเขตและความคาดหวัง ❖ การใช้เวลาที่สร้างสรรค์ ❖ ความมุ่งมั่นในการเรียนรู้ ❖ คุณค่าที่เป็นบวก ❖ สมรรถภาพทางสังคม ❖ อัตลักษณ์ที่เป็นบวก 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ นักเรียนมีคำถาม 58 ข้อ ซึ่งแต่ละข้อมีตัวเลือก 4 ระดับ จากไม่ทั้งหมดหรือน้อยเกินไป จนกระทั่ง "มากหรือเกือบตลอดเวลา" ผู้ตอบแบบสอบถามได้รับคำสั่งให้อธิบายตัวเองว่า "ตอนนี้หรือภายในสามเดือนที่ผ่านมา" ❖ แบบสำรวจข้อมูลที่เป็นประโยชน์เพื่อการพัฒนา ช่วยให้สามารถตีความได้สองวิธี ได้แก่ ทฤษฎีและเชิงประจักษ์ วิธีการทางทฤษฎีเกี่ยวข้องกับมาตรฐานการพัฒนา มีแนวทางตีความตามหลักเหตุผลสำหรับการแปลความหมาย เมื่อทำคะแนนหมวดหมู่เนื้อหา และสเกลพื้นที่ในบริบทจะแบ่งออกเป็นสี่ช่วงชื่อ ดีมาก ดี ปานกลาง และ น้อย วิธีการเชิงประจักษ์เกี่ยวข้องกับบรรทัดฐานทางสถิติที่อิงจากตัวอย่างมาตรฐานที่เป็นตัวแทน

จากตาราง 5 พบว่า จุดแข็ง แบบสำรวจข้อมูลที่เป็นประโยชน์เพื่อการพัฒนา มีคุณสมบัติทางจิตวิทยาและการใช้มุมมองที่อิงกับความน่าเชื่อถือ ได้รับการออกแบบมาโดยเฉพาะสำหรับการประเมินการเปลี่ยนแปลงตามเวลา นอกจากนี้ยังมีการสนับสนุนด้านเทคนิคสำหรับโรงเรียนที่ต้องการใช้แบบสำรวจข้อมูลที่เป็นประโยชน์เพื่อการพัฒนา และจุดอ่อน ไม่มีข้อมูลความถูกต้องสำหรับเนื้อหาบริบท นอกจากนี้ยังอยู่ระหว่างการพัฒนาและยังไม่ได้นำเสนอในคู่มือฉบับปี 2548

6. แบบประเมินจุดแข็งของนักเรียน (DESSA)

การประเมินจุดแข็งของนักเรียนเป็นมาตรวัดระดับพฤติกรรมที่ประเมินสมรรถภาพทางอารมณ์และทางสังคมสำหรับเด็กในชั้นอนุบาลจนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 8 เป็นการประเมินปัจจัยเสี่ยงหรือพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม แบบประเมินจุดแข็งของนักเรียนได้กำหนดความสามารถทางสังคมและอารมณ์ เป็นความสามารถของเด็กในการตอบคำถามระหว่างเด็กกับผู้ใหญ่และคนอื่น ๆ ในลักษณะที่แสดงถึงความตระหนักรู้และความสามารถในการจัดการอารมณ์ที่เหมาะสมกับบริบทและอายุ ดังแสดงรายละเอียดดังตาราง 6

ตาราง 6 โครงสร้างของเครื่องมือแบบประเมินจุดแข็งของนักเรียน

การสร้างแบบวัด		โครงสร้าง
ด้าน	สิ่งที่จะวัด	
การตระหนักรู้ในตนเอง	ความเข้าใจที่แท้จริงของเด็กเกี่ยวกับจุดแข็งและข้อจำกัดของตนเองและความปรารถนาที่จะปรับปรุงตนเองอย่างสม่ำเสมอ	DESSA เป็นการประเมินโดยผู้ปกครอง ครูหรือเจ้าหน้าที่ของโรงเรียนและหน่วยงานที่ให้บริการเด็ก มีข้อคำถามทั้งสิ้น 72 รายการ โดยผู้เข้ารับการฝึกอบรมจะต้องระบุในช่องมีคะแนน ซึ่งมี 5 ระดับ (ไม่เคย บ่อยครั้ง บ่อยที่สุด)
การตระหนักรู้ในสังคม	ความสามารถของเด็กในการตอบคำถามกับผู้อื่นในลักษณะที่แสดงถึงความเคารพต่อความคิดเห็นของผู้อื่น การให้ความร่วมมือกับผู้อื่น และความอดทนเมื่อต้องเผชิญกับปัญหาทางสังคม	ความถี่ที่นักเรียนมีส่วนร่วมในพฤติกรรมในช่วงสี่สัปดาห์ที่ผ่านมา
การจัดการตนเอง	ความสำเร็จของเด็กในการควบคุมอารมณ์และพฤติกรรมเพื่อให้งานสำเร็จสมบูรณ์	
พฤติกรรมที่มุ่งเป้าหมาย	การเริ่มต้นทำงานของเด็กและความเพียรในการทำให้งานให้บรรลุเป้าหมาย	

ตาราง 6 (ต่อ)

การสร้างแบบวัด		โครงสร้าง
ด้าน	สิ่งที่จะวัด	
ความรับผิดชอบส่วนบุคคล	การใช้ความระมัดระวังในการกระทำของตนเองและในการมีส่วนร่วมในการในการทำงานที่ได้รับมอบหมายจากเพื่อนร่วมกลุ่ม	
การตัดสินใจ	แนวทางการแก้ปัญหาของเด็กที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้จากผู้อื่นและจากประสบการณ์ก่อนหน้าของตนเองโดยใช้ค่านิยมที่ดีเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการและรับผิดชอบต่อตัดสินใจของตนเอง	
การคิดในเชิงบวก	ทัศนคติของเด็กที่มีต่อความเชื่อมั่นความหวังและความคิดเชิงบวกเกี่ยวกับตัวเองและสถานการณ์ชีวิตในอดีตปัจจุบันและอนาคต	

จากตาราง 6 พบว่า จุดแข็ง แบบประเมินจุดแข็งของนักเรียนคือการประเมินตามจุดแข็งที่มีคุณสมบัติทางจิตวิทยาที่ดี มีความเที่ยงตรงและความสะดวกในการบริหาร นอกจากนี้ยังสามารถอ่านและตีความได้ง่าย และมีการให้คะแนนในระบบออนไลน์ ใช้งานได้ง่ายและเข้าถึงได้ง่าย และจุดอ่อนไม่มีการประเมินปัจจัยเสี่ยงหรือพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ซึ่งมักเป็นที่สนใจของโรงเรียน ครู ผู้ปกครอง เนื่องจากต้องใช้เวลามาก และอาจเป็นเรื่องยากที่จะไม่ได้รับตอบรับเมื่อทำการประเมิน

7. แบบสำรวจพฤติกรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในโรงเรียนฉบับที่ 2 (SSBS-2)

แบบสำรวจพฤติกรรมทางสังคมของโรงเรียน (SSBS-2) ซึ่งได้รับการออกแบบมาเพื่อเป็นเครื่องมือในการให้คะแนนพฤติกรรมสำหรับครูหรือบุคลากรของโรงเรียน สามารถใช้เป็นเครื่องมือคัดกรองเพื่อระบุนักเรียนที่มีความเสี่ยง เป็นโปรแกรมที่มีระบบการจัดการที่มีประสิทธิภาพ สามารถจัดอุปสรรคในการเรียนรู้และช่วยให้เด็กบรรลุเป้าหมาย มีการให้ครอบครัวเข้ามามีส่วนในการประเมินเพื่อเป็นการสนับสนุนที่ดีที่สุดสำหรับเด็ก แบบสำรวจพฤติกรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในโรงเรียนฉบับที่ 2 เป็นแบบประเมินความคิดเห็น มี 2 หน้าที่ คือ เป็นการตรวจสอบทั้งความสามารถในการอยู่ร่วมกับสังคมและพฤติกรรมการแยกตัวออกจากสังคม ทำให้ผู้ใช้ได้ผลที่ถูกต้องและใช้เป็นแนวทางในการจัดการเพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในโรงเรียน นอกจากนี้ยังทำหน้าที่

แสดงทั้งพฤติกรรมในเชิงบวกและเชิงลบ เพื่อให้ผู้ใช้เห็นเกี่ยวกับพัฒนาการทางสังคมและอารมณ์ของเด็ก สามารถกำหนดเป้าหมายในการจัดการพฤติกรรมนั้นได้ ดังแสดงรายละเอียดดังตาราง 7

ตาราง 7 โครงสร้างของเครื่องมือแบบสำรวจพฤติกรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในโรงเรียน
ฉบับที่ 2

การสร้างแบบวัด		โครงสร้าง
ด้าน	สิ่งที่จะวัด	
ความสามารถทางสังคม	<ul style="list-style-type: none"> ❖ ความสัมพันธ์กับเพื่อน ❖ การจัดการตนเอง/การปฏิบัติตามกฎระเบียบ ❖ พฤติกรรมทางวิชาการ 	<p>SSBS ประกอบด้วย 65 ข้อ ในสองส่วนหลัก (Competitive, 32 รายการ พฤติกรรมต่อต้านสังคม Social Society 33 รายการ) และจัดอันดับโดยใช้คะแนน 5 คะแนน "1 = ไม่เคย" จนถึง "5 = บ่อย ๆ" ใช้เวลาในการกรอกแบบสำรวจ 10 นาที โครงสร้างที่ได้จากการทดลองสำหรับแต่ละระดับ ประกอบด้วย 3 ส่วนย่อยและคะแนนรวม ทุกกลุ่มย่อยและคะแนนรวมจะถูกแปลงเป็นระดับการทำงานทางสังคม ซึ่งเป็นตัวชี้วัดทั่วไปในช่วงปกติของการลดลงทักษะและปัญหาเชิงตรรกะ นอกจากนี้คะแนนมาตรฐานร้อยละจะสร้างขึ้นโดยการแปลงคะแนนรวมสำหรับแต่ละระดับ</p>

จากตาราง 7 พบว่า จุดแข็ง แบบสำรวจพฤติกรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในโรงเรียนฉบับที่ 2 เป็นเครื่องมือที่เป็นประโยชน์ ซึ่งมีจุดเด่นที่เน้นเฉพาะพฤติกรรมทางสังคมในบริบทของโรงเรียนและให้ข้อมูลเกี่ยวกับความสามารถทางสังคมและปัญหาพฤติกรรมทางสังคมเชิงตรรกะ มีคุณสมบัติในการวัดสมรรถภาพทางจิตที่ดี มีความสะดวกและง่ายในการจัดการการให้คะแนน ทำให้เครื่องมือนี้เหมาะสมกับความต้องการของการคัดกรอง การจัดหมวดหมู่และการพัฒนาการจัดการในโรงเรียนระดับกลาง และจุดอ่อน จากจำนวนของการศึกษาที่ได้ดำเนินการโดยใช้

แบบสำรวจพฤติกรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในโรงเรียนฉบับที่ 2 ต้องใช้นักวิจัยจำนวนมาก หากมีการทำวิจัยในนักเรียนจำนวนมาก จึงจำเป็นต้องมีความเชี่ยวชาญในด้านนี้

8. แบบวัดการพัฒนาทักษะทางสังคม (SSIS-Rating Scale)

ระบบการพัฒนาทักษะทางสังคม เป็นเครื่องมือช่วยให้สามารถประเมินเป้าหมายของแต่ละบุคคลและกลุ่มย่อย เพื่อประเมินทักษะทางสังคมพฤติกรรมปัญหาและความสามารถทางการเรียน สามารถใช้ในการประเมินเด็กที่มีปัญหาทางด้านพฤติกรรมและทักษะในการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ช่วยระบุนักเรียนที่มีความเสี่ยงต่อปัญหาพฤติกรรมทางสังคมและปัญหาการเรียน นอกจากนี้ยังสามารถใช้เพื่อระบุพฤติกรรมทางสังคมเฉพาะบุคคลที่เกิดจากการขาดประสิทธิภาพในการสร้างทักษะอื่นในด้านการเรียน และการจัดการภายในครอบครัว รวมทั้งระบุจุดแข็งของทักษะทางสังคม ดังแสดงรายละเอียดดังตาราง 8

ตาราง 8 โครงสร้างของเครื่องมือแบบวัดการพัฒนาทักษะทางสังคม

การสร้างแบบวัด		โครงสร้าง
ด้าน	สิ่งที่จะวัด	
ทักษะทางสังคม	<ul style="list-style-type: none"> ❖ การสื่อสาร ❖ ความร่วมมือ ❖ ยืนยัน ❖ ความรับผิดชอบ ❖ เอาใจใส่ ❖ หมั่น ❖ การควบคุมตนเอง 	เป็นแบบฟอร์มสำหรับนักเรียน (อายุ 8-18 ปีเท่านั้น) ผู้ปกครองและครู แต่ละแบบใช้เวลาประมาณ 10 ถึง 25 นาที แบบฟอร์มนักเรียนและผู้ปกครองมีให้บริการเป็นภาษาสเปน จำนวนรายการแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับรูปแบบและอายุของเด็ก มีประมาณ
พฤติกรรมที่เป็นปัญหา	<ul style="list-style-type: none"> ❖ กลั่นแกล้ง ❖ การพูดซุบซิบ/ไม่สนใจ ❖ ปัญหาภายนอก ❖ ปัญหาภายใน 	140 รายการต่อแบบฟอร์ม ในรูปแบบของนักเรียนจะให้นักเรียนกรอกข้อมูลว่า ประโยคต่าง ๆ ที่แท้จริงเป็นอย่างไร ซึ่งมี 4 ระดับ (ไม่จริง จริงน้อยจริงมาก จริงที่สุด) ในรูปแบบผู้ปกครองและ
ความสามารถด้านการเรียน: (แบบฟอร์มสำหรับครูเท่านั้น)	<ul style="list-style-type: none"> ❖ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ❖ แรงจูงใจในการเรียนรู้ 	ครูประเมินความถี่ของพฤติกรรมต่าง ๆ ที่นักเรียนแสดงออก 4 ระดับ

จากตาราง 8 พบว่า จุดแข็ง แบบวัดการพัฒนาทักษะทางสังคม เป็นรุ่นปรับปรุงล่าสุดที่ใช้กันอย่างแพร่หลาย ซึ่งมีประวัติอันยาวนานในการใช้งานในโรงเรียน และจุดอ่อน ยังมีการใช้งานไม่มากนัก นอกจากนี้ค่าใช้จ่ายสูงเมื่อเทียบกับการสำรวจอื่น ๆ

9. แบบสอบถามจุดแข็งและจุดอ่อน (SDQ)

แบบสอบถามจุดแข็งและจุดอ่อน (SDQ) เป็นแบบสอบถามการตรวจคัดกรองพฤติกรรมแบบสั้น ๆ สำหรับเยาวชนอายุ 3 ถึง 16 ปี โดยได้รับการออกแบบจากนักวิจัยทางการแพทย์เพื่อใช้ในสถานศึกษา แบบสอบถามจุดแข็งและจุดอ่อน เป็นการประเมินลักษณะทางจิตวิทยาทั้งแง่บวกและลบ ดังแสดงรายละเอียดดังตาราง 9

ตาราง 9 โครงสร้างของเครื่องมือแบบสอบถามจุดแข็งและจุดอ่อน

การสร้างแบบวัด		โครงสร้าง
ด้าน	สิ่งที่จะวัด	
อาการทางอารมณ์	<ul style="list-style-type: none"> ❖ สภาพปัญหา ❖ การพูดซุบซิบ/ไม่สนใจ ❖ ปัญหาความสัมพันธ์กับเพื่อน ❖ พฤติกรรมทางสังคม 	<p>แบบสอบถามจุดแข็งและจุดอ่อน มีอยู่ในหลายรูปแบบ โดยผู้ให้ข้อมูลคือ ผู้ปกครองหรือครู ประกอบด้วย 25 รายการและสามารถนำมาใช้เพื่อประเมินเด็กที่มีอายุ 4 ถึง 16 ปี (Goodman, 1997) มีฉบับแก้ไขเล็กน้อยสำหรับผู้ปกครองและครูของเด็กอายุ 3 และ 4 ขวบ นอกจากนี้ยังมีรายงานฉบับสมบูรณ์สำหรับเด็กวัยรุ่นอายุ 11 ถึง 16 ปี ถ้ามองเกี่ยวกับลักษณะที่เหมือนกัน 25 ข้อ ด้วยคำถามที่แตกต่างกันเล็กน้อย</p>

จากตาราง 9 พบว่า จุดแข็ง แบบสอบถามจุดแข็งและจุดอ่อนเป็นเครื่องมือที่ใช้งานง่าย ซึ่งเป็นเครื่องมือสั้น ๆ ที่สามารถใช้ในการประเมินผลลัพธ์ของการจัดการโครงการวิจัยเกี่ยวกับการระบาวิตวิทยาและการคัดกรอง มีภาษาที่หลากหลายให้ใช้บริการฟรี มีคุณสมบัติในการวัดสมรรถภาพทางจิตที่แม่นยำและความสะดวกและง่ายต่อการจัดการคะแนน ทำให้เครื่องมือนี้เหมาะสมกับความต้องการในการตรวจคัดกรองการจัดหมวดหมู่และการพัฒนาในโรงเรียนระดับกลาง

และจุดอ่อน แบบสำรวจนี้สั้นกว่ารายงานอื่น ๆ ที่รวมอยู่ในรายงานฉบับนี้เนื่องจากได้รับการออกแบบให้เป็นเครื่องมือคัดกรองโดยย่อ ดังนั้นจึงไม่สามารถวัดพฤติกรรมเชิงลึกได้มากนัก

จากศึกษาตัวอย่างเครื่องมือในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ ทั้ง 9 แบบ ทำให้ทราบถึงวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ที่ละเอียด ทั้งลักษณะอาการที่จะทำการวัด การวินิจฉัย จุดแข็ง จุดอ่อน ซึ่งผู้วิจัยสามารถสรุปได้ดังตาราง 10

ตาราง 10 วิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์

ชื่อแบบวัด	วัตถุประสงค์	โครงสร้าง
• ASEBA: รายการตรวจสอบพฤติกรรมเด็ก (CBCL), แบบรายงานของครู (TRF) และแบบรายงานตนเองของเยาวชน(YSR)	ประเมินการปรับตัวที่ไม่เหมาะสมของเด็กและวัยรุ่น เป็นการประเมินพฤติกรรมแบบหลายรูปแบบที่วัดพฤติกรรมของเด็กจากผู้ที่เกี่ยวข้อง คือเด็ก ครูและผู้ปกครอง	ลักษณะอาการที่วัด <ul style="list-style-type: none"> • กังวล/หดหู่ • ปัญหาสังคม • ปัญหาความคิด • ปัญหาความสนใจ • พฤติกรรมการทำลายกฎ • พฤติกรรมก้าวร้าว
แบบวัดคะแนนพฤติกรรมและอารมณ์: ฉบับที่ 2 (BERS-2)	วัดจุดแข็งและสมรรถนะส่วนบุคคลของเด็กและวัยรุ่นในห้าด้าน เป็นการวัดผลแบบหลายรูปแบบที่วัดพฤติกรรมของเด็ก ๆ จากผู้ที่เกี่ยวข้อง คือเด็ก ครูและผู้ปกครอง	ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล <ul style="list-style-type: none"> • การมีส่วนร่วมกับครอบครัว • ความเข้มแข็งของบุคคล • การทำงานของโรงเรียน • วุฒิภาวะเชิงอารมณ์
การสำรวจการดูแลโดยชุมชน (CTC)	เพื่อประเมินความเสี่ยงและปัจจัยการป้องกันที่ระดับปัจเจกบุคคล โรงเรียน ครอบครัวและชุมชน ตลอดจนประเมินผลรวมถึงการใส่สารเสพติด ภาวะซึมเศร้าและพฤติกรรมต่อต้านสังคม	<ul style="list-style-type: none"> • ปัจจัยความเสี่ยงจากชุมชน • ปัจจัยด้านการป้องกันโดยชุมชน (เช่นโอกาสในการมีส่วนร่วมทางสังคม) • ปัจจัยความเสี่ยงในครอบครัว (เช่นการจัดการครอบครัวที่ไม่ดี) • ปัจจัยป้องกันโดยครอบครัว • ปัจจัยเสี่ยงของโรงเรียน

ตาราง 10 (ต่อ)

ชื่อแบบวัด	วัตถุประสงค์	โครงสร้าง
<ul style="list-style-type: none"> • ASEBA: รายการตรวจสอบพฤติกรรมเด็ก (CBCL), แบบรายงานของครู (TRF) และ แบบรายงานตนเองของเยาวชน(YSR) 	ประเมินการปรับตัวที่ไม่เหมาะสมของเด็กและวัยรุ่น เป็นการประเมินพฤติกรรมแบบหลายรูปแบบที่วัดพฤติกรรมของเด็กจากผู้ที่เกี่ยวข้อง คือเด็ก ครูและผู้ปกครอง	<p>ลักษณะอาการที่วัด</p> <ul style="list-style-type: none"> • กังวล/หดหู่ • การลดถอน/หดหู่ • Somatic Complaints • ปัญหาสังคม • ปัญหาความคิด • ปัญหาความสนใจ • พฤติกรรมการทำลายกฎ • พฤติกรรมก้าวร้าว
แบบวัดคะแนนพฤติกรรมและอารมณ์: ฉบับที่ 2 (BERS-2)	วัดจุดแข็งและสมรรถนะส่วนบุคคลของเด็กและวัยรุ่นในห้าด้าน เป็นการวัดผลแบบหลายรูปแบบที่วัดพฤติกรรมของเด็ก ๆ จากผู้ที่เกี่ยวข้อง คือเด็ก ครูและผู้ปกครอง	<p>ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล</p> <ul style="list-style-type: none"> • การมีส่วนร่วมกับครอบครัว • ความเข้มแข็งของบุคคล • การทำงานของโรงเรียน • วุฒิภาวะเชิงอารมณ์
การสำรวจการดูแลโดยชุมชน (CTC)	เพื่อประเมินความเสี่ยงและปัจจัยการป้องกันที่ระดับปัจเจกบุคคล โรงเรียน ครอบครัวและชุมชน ตลอดจนประเมินผลรวมถึงการใช้สารเสพติด ภาวะซึมเศร้าและพฤติกรรมต่อต้านสังคม	<ul style="list-style-type: none"> • ปัจจัยความเสี่ยงจากชุมชน (เช่น ความสับสนในชุมชน) • ปัจจัยด้านการป้องกันโดยชุมชน (เช่น โอกาสในการมีส่วนร่วมทางสังคม) • ปัจจัยความเสี่ยงในครอบครัว (เช่น การจัดการครอบครัวที่ไม่ดี) • ปัจจัยป้องกันโดยครอบครัว (เช่น เอกสารแนบ) • ปัจจัยเสี่ยงของโรงเรียน (เช่น ความล้มเหลวทางวิชาการ) • ปัจจัยป้องกันโดยโรงเรียน

ตาราง 10 (ต่อ)

ชื่อแบบวัด	วัตถุประสงค์	โครงสร้าง
<ul style="list-style-type: none"> แบบสำรวจข้อมูลสภาพบรรยากาศในโรงเรียน (CSCI) 	<p>วัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน หมายถึงคุณภาพชีวิตในโรงเรียน ตามที่เกี่ยวกับบรรทัดฐานและค่านิยมความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และปฏิสัมพันธ์ทางสังคมตลอดจนกระบวนการและโครงสร้างขององค์กร อนุญาตให้มีการรับรู้ของนักเรียนผู้ปกครองและโรงเรียน</p>	<p>การเรียนรู้การสอน (เช่นการสนับสนุนการเรียนรู้)</p> <ul style="list-style-type: none"> ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล สภาพแวดล้อมของสถาบัน (เช่นความต่อเนื่อง/การมีส่วนร่วมในโรงเรียน) พนักงานเท่านั้น ความปลอดภัย (เช่นกฎและบรรทัดฐาน)
<ul style="list-style-type: none"> แบบสำรวจข้อมูลที่เป็นประโยชน์เพื่อการพัฒนา (DAP) 	<p>ประเมินว่าเยาวชนมีทัศนคติส่วนตัว สังคมและภายในบริบทครอบครัว โรงเรียนและชุมชนอย่างไร วัดค่าทรัพย์สินพัฒนาการ 8 ชนิด ซึ่งถือเป็นประสบการณ์และคุณภาพที่ดีในการพัฒนาจิตใจและสังคมที่แข็งแกร่ง</p>	<p>การสนับสนุน</p> <ul style="list-style-type: none"> เพิ่มขีดความสามารถ ขอบเขตและความคาดหวัง การใช้เวลาที่สร้างสรรค์ ความมุ่งมั่นในการเรียนรู้ ค่าบวก สมรรถภาพทางสังคม อัตลักษณ์ที่เป็นบวก
<ul style="list-style-type: none"> แบบประเมินจุดแข็งของนักเรียน(DESSA) 	<p>ประเมินสมรรถภาพทางอารมณ์และทางสังคมที่เป็นปัจจัยในการป้องกัน โดยไม่มีประเมินปัจจัยเสี่ยงหรือพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม</p>	<p>ความตระหนักในตนเอง</p> <ul style="list-style-type: none"> การรับรู้ทางสังคม การจัดการตนเอง พฤติกรรมที่มุ่งเป้าหมาย ทักษะความสัมพันธ์ ความรับผิดชอบส่วนบุคคล การตัดสินใจ การคิดในเชิงบวก

จากการศึกษาเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์
ทั้ง 9 แบบ สามารถสรุปประเภทผู้ประเมินและพฤติกรรมสำหรับเครื่องมือที่ใช้วัดแบบต่าง ๆ
รายละเอียดดังตาราง 11

ตาราง 11 สรุปประเภทการประเมินและคุณลักษณะหลักสำหรับเครื่องมือที่ใช้วัดแบบต่าง ๆ

ชื่อแบบวัด	ประเภทผู้ประเมิน			พฤติกรรม				
	ตนเอง	ครู / บุคลากร	พ่อแม่ผู้ปกครอง	การตระหนักรู้ในตนเอง	การจัดการตนเอง	การตระหนักรู้ทางสังคม	ทักษะความสัมพันธ์	การตัดสินใจที่มีความรับผิดชอบ
• ASEBA: รายการตรวจสอบพฤติกรรมเด็ก (CBCL), แบบรายงานของครู (TRF) และแบบรายงานตนเองของเยาวชน (YSR)	/	/	/			/	/	/
• แบบวัดคะแนนพฤติกรรมและอารมณ์: ฉบับที่ 2 (BERS-2)	/	/	/	/	/	/	/	
• การสำรวจชุมชนที่ดูแล (CTC)	/				/	/	/	/
• แบบสำรวจข้อมูลสภาพบรรยากาศในโรงเรียน (CSCI)	/	/	/	/	/	/	/	/
• แบบสำรวจข้อมูลที่เป็นประโยชน์เพื่อการพัฒนา (DAP)	/			/	/	/	/	/
• แบบประเมินจุดแข็งของนักเรียน (DESSA)		/		/	/	/	/	/
• แบบสำรวจพฤติกรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในโรงเรียนฉบับที่ 2 (SSBS-2)		/	/		/		/	/
• แบบวัดคะแนนการพัฒนาทักษะทางสังคม (SSIS-Rating Scale)	/	/	/		/	/	/	/
• แบบสอบถามจุดแข็งและจุดอ่อน (SDQ)	/	/	/		/	/	/	/

จากการศึกษาวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ ผู้วิจัยได้กำหนดเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ 3 แบบ คือ แบบสอบถาม แบบสังเกต รายบุคคลในการปฏิบัติงานกลุ่ม และแบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล โดยเนื้อหาในประเด็นคำถาม ได้พัฒนามาจาก แอชคเกอร์ตี้ เอลจิ้น และวูลลีย์ (Haggerty, Elgin and Woolley, 2011) ซึ่งมีรายละเอียดปรากฏดังตาราง 12

ตาราง 12 เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย

	รวบรวมข้อมูลจาก	วัตถุประสงค์	ลักษณะพฤติกรรมที่ใช้วัด	พฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์
1. แบบสอบถาม	นักเรียน ผู้ปกครอง อาจารย์ ผู้สอน	ให้ได้ข้อค้นพบที่เป็นข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับพฤติกรรมรวมถึงสภาพปัญหาด้านอารมณ์และสังคมของนักเรียน	การประเมินความสามารถในการค้นหา หรือรู้จัก หรือเข้าใจตนเอง ได้แก่ รู้ข้อดีข้อเสียของตนเอง รู้ความต้องการและสิ่งที่ไม่ต้องการของตนเอง สามารถระบุความรู้สึกของตนเองที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มีความเข้าใจและสามารถอธิบายความรู้สึกนั้นๆได้ การประเมินคุณค่าและจุดแข็งของตนอย่างถูกต้อง	การตระหนักรู้ในตนเอง
			ทักษะและความสามารถของตนเอง การตั้งเป้าหมายที่มีความเป็นไปได้ การติดตามความก้าวหน้าในการปฏิบัติเพื่อไปสู่เป้าหมาย การสร้างแรงจูงใจเพื่อไปถึงเป้าหมายที่กำหนด ความสามารถในการควบคุมอารมณ์ ความคิดและพฤติกรรมของตนเอง	การจัดการตนเอง

ตาราง 12 (ต่อ)

รวบรวมข้อมูลจาก	วัตถุประสงค์	ลักษณะพฤติกรรมที่ใช้วัด	พฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์
		<p>การแสดงพฤติกรรมอย่างเหมาะสมในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับสังคมและสิ่งแวดล้อม ความสามารถช่วยเหลือบุคคลอื่น การเข้าใจผู้อื่นที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรม และการแสดงออกซึ่งความเห็นใจผู้อื่น การรู้จักใช้ทรัพยากรของครอบครัว โรงเรียน และชุมชนอย่างประหยัดไม่ฟุ่มเฟือย</p>	<p>การตระหนักรู้ในสังคม</p>
		<p>การสร้างความไว้วางใจให้เกิดขึ้นในสัมพันธภาพระหว่างบุคคล การเข้าใจมุมมองของผู้อื่น การแสดงถึงความสนใจ การให้ความสำคัญ และให้เกียรติต่อบุคคลที่มีความสัมพันธ์ต่อกัน การสร้างและรักษาความสัมพันธ์ที่ดีโดยอาศัยความร่วมมือ การจัดการเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา ความขัดแย้งระหว่างบุคคล รวมถึงการขอความช่วยเหลือจากผู้อื่นเมื่อมีความจำเป็น</p>	<p>ทักษะด้านความสัมพันธ์</p>

ตาราง 12 (ต่อ)

	รวบรวม ข้อมูลจาก	วัตถุประสงค์	ลักษณะพฤติกรรมที่ใช้วัด	พฤติกรรมที่ เรียนรู้ด้านสังคม และอารมณ์
			กระบวนการเลือกทางเลือกที่ได้ พิจารณา หรือประเมินอย่างดีแล้ว ว่า เป็นทางเลือกบรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายของตนเอง โดยคำนึงถึงมาตรฐานทางจริยธรรม มีความห่วงใยในความปลอดภัยอัน เกิดจากผลที่ตามมาจากการกระทำ ต่างๆ รวมถึงการมีบรรทัดฐานทาง สังคมที่เหมาะสมคือการเคารพต่อ ผู้อื่น	การตัดสินใจ อย่างมีความ รับผิดชอบ
2. แบบสังเกต	นักเรียน	ให้ได้ข้อค้นพบ เกี่ยวกับ พฤติกรรมของ นักเรียนที่ แสดงออกใน ระหว่าง ช่วงเวลาการ เรียนในชั้น เรียน	การแสดงพฤติกรรมอย่างเหมาะสม ในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง ตนเองกับสังคมและสิ่งแวดล้อม ความสามารถช่วยเหลือบุคคลอื่น การเข้าใจผู้อื่นที่มีความแตกต่างทาง วัฒนธรรม และการแสดงออกซึ่ง ความเห็นใจผู้อื่น การรู้จักใช้ ทรัพยากรของครอบครัว โรงเรียน และชุมชนอย่างประหยัด ไม่ฟุ่มเฟือย	การตระหนักรู้ ในสังคม
			การสร้างควมไว้วางใจให้เกิดขึ้นใน สัมพันธภาพระหว่างบุคคล การเข้าใจ มุมมองของผู้อื่น การแสดงถึงความ สนใจ การให้ความสำคัญ และให้ เกียรติต่อบุคคลที่มีความสัมพันธ์ต่อ กัน การสร้างและรักษา	ทักษะด้าน ความสัมพันธ์

ตาราง 12 (ต่อ)

	รวบรวมข้อมูลจาก	วัตถุประสงค์	ลักษณะพฤติกรรมที่ใช้วัด	พฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์
			<p>ความสัมพันธ์ที่ดีโดยอาศัยความร่วมมือ การจัดการเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาความขัดแย้งระหว่างบุคคล รวมถึงการขอความช่วยเหลือจากผู้อื่นเมื่อมีความจำเป็น</p> <p>กระบวนการเลือกทางเลือกที่ได้พิจารณา หรือประเมินอย่างดีแล้วว่าเป็นทางให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของตนเอง โดยคำนึงถึงมาตรฐานทางจริยธรรม มีความห่วงใยในความปลอดภัยอันเกิดจากผลที่ตามมาจากการกระทำต่าง ๆ รวมถึงการมีบรรทัดฐานทางสังคมที่เหมาะสมคือการเคารพต่อผู้อื่น</p>	<p>การตัดสินใจอย่างมีความรับผิดชอบ</p>

แนวคิด ทฤษฎี และกระบวนการที่ส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์

แนวคิดรูปแบบปฏิสัมพันธ์ทางสังคมที่เป็นบวก (Positive social interaction model)

การแสดงออกทางอารมณ์ที่เกิดขึ้นในสถานที่หนึ่ง ๆ ในการปฏิสัมพันธ์เป็นวิธีการทำงานของอารมณ์พื้นฐานและการแสดงผลที่ระบุว่าการแสดงออกทางสังคมเป็นอย่างไร เหมาะสมในสถานการณ์ที่กำหนดหรือไม่ (Fussell, Jackson Addie, Reynolds and Wilson, 2002) และในการแสดงออกทางอารมณ์และทางสังคมจะเหมาะสมมากในบริบทที่เป็นการทำงานแบบพึ่งพาซึ่งกันและกันในเชิงบวก ซึ่งจะมีการเชื่อมโยงกันในลักษณะที่สมาชิกแต่ละคนจะไม่สามารถประสบความสำเร็จได้ถ้าการทำงานนั้นไม่ได้รับการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ปฏิสัมพันธ์จะเป็นแรงกระตุ้นที่เกิดจากบุคคลสนับสนุนและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อที่จะบรรลุเป้าหมายของกลุ่ม ความรับผิดชอบส่วนบุคคลจะเกิดจากสมาชิกทุกคนในกลุ่มมีความรับผิดชอบในการทำร่วมกัน เพื่อการเรียนรู้เนื้อหา

และทักษะระหว่างบุคคล กระบวนการกลุ่มย่อยจึงเป็นทักษะเฉพาะเจาะจงที่จำเป็นเมื่อผู้เรียนกำลังเรียนรู้ภายในกลุ่ม ดังนั้นนักเรียนถ้าไม่ได้รับการสอนวิธีการทำงานอย่างเป็นระบบร่วมกับบุคคลอื่น ๆ จะไม่สามารถจะทำงานในลักษณะนี้ได้ (Sharan and Sharan, 1992) การปฏิสัมพันธ์ทางสังคมในสภาพแวดล้อมต่าง ๆ จะต้องได้รับการจัดระเบียบ (Liaw and Huang, 2000) ซึ่งในสภาพแวดล้อมการเรียนรู้เรื่องการปฏิสัมพันธ์ไม่สามารถเกิดขึ้นได้เอง แต่ต้องได้รับการออกแบบโดยตั้งใจและให้คำแนะนำ เพื่อลดปัญหาที่นักการศึกษาส่วนใหญ่ไม่ทราบว่าต้องทำอะไรเพื่อกระตุ้นให้เกิดการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม นอกจากนี้ นักการศึกษาส่วนใหญ่มักใช้เวลาในการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมอย่างรอบคอบ เพราะการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมจะเป็นปัจจัยที่จะทำให้การเรียนรู้แบบกลุ่มบรรลุเป้าหมายได้ง่าย

จากการศึกษาแนวคิดการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมที่เป็นบวก สรุปได้ว่า การปฏิสัมพันธ์ทางสังคมที่เป็นบวกนั้นเกิดจากการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ที่มีการช่วยเหลือเกื้อกูลกันของสมาชิกภายในกลุ่ม ภายใต้สภาพแวดล้อมที่มีการจัดขึ้นเพื่อเอื้อต่อการเรียนและการเกิดปฏิสัมพันธ์ทางสังคมที่ดี ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนสามารถแสดงออกทางอารมณ์และควบคุมอารมณ์ได้เป็นอย่างดี จากแนวคิดการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมที่เป็นบวกนี้ ผู้วิจัยจึงนำมากำหนดเป็นขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ในขั้นที่ 1 คือ การสร้างบรรยากาศ (Creating an atmosphere) โดยเป็นกิจกรรมที่ครูจัดห้องเรียนให้มีบรรยากาศน่าเรียนรู้ โดยการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีระหว่างนักเรียนกับครู ครูสร้างแรงจูงใจด้วยการใช้ความสนุกสนานในห้องเรียนเพื่อดึงดูดนักเรียนให้ความสำคัญกับบทเรียน ปรากฏดังตาราง 13

ตาราง 13 การสังเคราะห์ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ ขั้นที่ 1 การสร้างบรรยากาศ

แนวคิด หลักการ ทฤษฎี	ใจความโดยสรุป	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	คุณลักษณะ ที่เกิด
การปฏิสัมพันธ์ ทางสังคม ที่เป็นบวก	การปฏิสัมพันธ์ทางสังคมที่เป็นบวกนั้นเกิดจากการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ที่มีการช่วยเหลือเกื้อกูลกันของสมาชิกภายในกลุ่ม ภายใต้สภาพแวดล้อมที่มีการจัดขึ้นเพื่อเอื้อต่อการเรียนและการเกิดปฏิสัมพันธ์ทางสังคมที่ดี ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนสามารถแสดงออกทางอารมณ์และควบคุมอารมณ์ได้เป็นอย่างดี	ขั้นที่ 1 การสร้างบรรยากาศ (Creating an atmosphere) โดยเป็นกิจกรรมที่ครูจัดห้องเรียนให้มีบรรยากาศน่าเรียนรู้ โดยการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีระหว่างนักเรียนกับครู ครูสร้างแรงจูงใจด้วยการใช้ความสนุกสนานในห้องเรียนเพื่อดึงดูดนักเรียนให้ความสำคัญกับบทเรียน	1. การจัดการตนเอง 2. การตระหนักรู้ในตนเอง 3. การตระหนักรู้ทางสังคม

แนวคิดการพัฒนาความสามารถทางสังคมและอารมณ์ (SEA program)

การพัฒนาความสามารถทางสังคมและอารมณ์ (SEA program) สำหรับการใช้การเรียนรู้ทางสังคมและอารมณ์ในโรงเรียนจะขึ้นอยู่กับกลยุทธ์ 2 ข้อ คือ กลยุทธ์แรกให้ความสำคัญในการสอนอย่างเป็นระบบและเหมาะสมกับประเด็นทางสังคมและอารมณ์และกลยุทธ์ที่สองมุ่งเน้นการพัฒนาทักษะด้านสังคมและอารมณ์ การสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยในการบูรณาการของโรงเรียน (Durlak and others, 2011) การพัฒนาความสามารถทางสังคมและอารมณ์ (SEA program) มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้นักเรียนทุกคนได้นำไปใช้ในโรงเรียน โปรแกรมนี้ได้รับการพัฒนาและดำเนินการควบคู่ไปกับโปรแกรม “การสนับสนุนด้านพฤติกรรมเชิงบวก” ทั้งสองโปรแกรมอยู่บนพื้นฐานของการวิเคราะห์เบื้องต้นของโปรแกรมสังคมอารมณ์และพฤติกรรมที่มีอยู่ในประเทศอื่น ๆ โปรแกรมที่พัฒนาขึ้นในประเทศลัตเวีย ซึ่งองค์ประกอบของโปรแกรมได้รับการพัฒนาขึ้นเฉพาะสำหรับบริบททางวัฒนธรรมของประเทศลัตเวีย โดยมีจุดมุ่งหมาย เพื่อส่งเสริมให้ครูและผู้บริหารโรงเรียนมีส่วนร่วมในการบูรณาการหัวข้อต่าง ๆ ในหลักสูตรและเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมของโรงเรียน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ทางสังคมและอารมณ์สำหรับนักเรียน การพัฒนาความสามารถทางสังคมและอารมณ์ (SEA program) ได้รับการออกแบบมาเพื่อพัฒนาความสามารถทางสังคมและอารมณ์ของนักเรียน เพื่อให้นักเรียนสามารถควบคุมอารมณ์ของตัวเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถสื่อสารกับผู้อื่นได้โดยไม่ก่อให้เกิดข้อขัดแย้ง ตั้งเป้าหมายที่สามารถทำให้บรรลุผลได้และแก้ปัญหาด้วยความรับผิดชอบ ครอบคลุมหัวข้อสำคัญ 4 ประเด็นที่สอดคล้องกับคุณลักษณะของการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์คือ การควบคุมตนเอง การมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมในเชิงบวก การตั้งเป้าหมายสามารถทำให้บรรลุผลได้และการแก้ปัญหาด้วยความรับผิดชอบ ปรากฏดังตาราง 14

ตาราง 14 สารสำคัญของการพัฒนาความสามารถทางสังคมและอารมณ์ (SEA program)

โปรแกรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ (SEA program)	เนื้อหา
1. การรับรู้และการแสดงออกของอารมณ์ ความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น และการควบคุม ตนเอง	นักเรียนพัฒนาทักษะการรับรู้ความแตกต่าง เพื่อความเข้าใจอารมณ์ โดยการเรียนรู้และฝึกฝน วิธีการควบคุมอารมณ์ การพัฒนาความสามารถด้าน การคิด ความรู้สึก และการรับรู้เพื่อการปรับปรุง ตนเองให้ดีขึ้น
2. สถานการณ์ปฏิสัมพันธ์ทางสังคม เชิงบวก	นักเรียนพัฒนาความเข้าใจสถานการณ์ทางสังคมต่าง ๆ โดยการเรียนรู้การทำงานร่วมกับผู้อื่นที่ตนไม่เห็นด้วย มีความรับผิดชอบ มีความสุภาพ และเป็นที่ยอมรับทาง ศีลธรรม เคารพความคิดเห็นของผู้อื่นบนพื้นฐาน ความแตกต่างทางวัฒนธรรม
3. การกำหนดเป้าหมายที่เป็นจริง	นักเรียนได้รับการสนับสนุนให้ตระหนักถึง ความสามารถส่วนบุคคลเพื่อพัฒนาทักษะ การวางแผน และกำหนดเป้าหมายระยะสั้นและ ระยะยาว เรียนรู้ที่จะประเมินการทำงานที่มี ประสิทธิภาพ
4. การแก้ปัญหา	นักเรียนฝึกแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ โดยสำรวจ ทางเลือกที่เหมาะสม เรียนรู้วิธีการสื่อสารเพื่อการ ประนีประนอม และป้องกันการเกิดความขัดแย้ง

โครงสร้างของบทเรียนเรื่อง “บทเรียนและครู” ในโปรแกรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ (SEA program) แต่ละบทเรียนมีแผนงานที่ละเอียด ซึ่งประกอบด้วยวัตถุประสงค์และเนื้อหาของบทเรียน เนื้อหาเพิ่มเติมที่เหมาะสมกับวัฒนธรรมและสร้างสรรค์ที่จัดเตรียมไว้สำหรับเกือบทุกรูปแบบ ขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้ขั้นตอนแรกคือการช่วยให้นักเรียนตั้งเป้าหมายที่สำคัญสำหรับตัวเอง ขั้นตอนที่สองคือ การแนะนำหัวข้อเพื่อกระตุ้นความสนใจและแรงจูงใจของนักเรียน ขั้นตอนที่สามคือ การอำนวยความสะดวกในการทำความเข้าใจ และขั้นตอนที่สี่ ให้ออกาสในการสะท้อนผลการเรียนรู้ ในช่วงแนะนำให้นักเรียนทำความเข้าใจกับเป้าหมายของบทเรียนเฉพาะและ

ครูตั้งคำถามบางอย่างสำหรับการสนทนาเบื้องต้นเพื่อแนะนำหัวข้อ เมื่อเข้าใจแล้วในช่วงระหว่างเรียน นักเรียนจะได้เรียนรู้และฝึกทักษะใหม่ ๆ ได้พิจารณาและอภิปรายข้อมูลใหม่ ๆ ขั้นตอนการสะท้อน ประกอบด้วย การตอบรับจากครู (มักเป็นบวกและเฉพาะเจาะจง) การประเมินตนเอง การทำซ้ำและการร่วมมือกัน ครูควรใช้โครงสร้างนี้ในการสอนวิชาอื่น ๆ เช่นกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับการกำหนดเป้าหมายที่สำคัญส่วนบุคคล ถ้าครูอธิบายเหตุผลที่นักเรียนควรได้รับและฝึกฝนความรู้ และทักษะนี้จะทำให้นักเรียนให้ความสำคัญกับเนื้อหาบทเรียนมากยิ่งขึ้น ดังนั้นในตอนท้ายของแต่ละบทเรียนนักเรียนจะได้รับความรู้หรือทักษะตลอดจนประเมินความก้าวหน้าของตนเองได้มากขึ้น

จากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาความสามารถทางสังคมและอารมณ์ (SEA program) สรุปได้ว่า การพัฒนาความสามารถทางสังคมและอารมณ์ (SEA program) มีสาระสำคัญเพื่อให้นักเรียนสามารถควบคุมอารมณ์ของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพสามารถสื่อสารในเชิงบวก ตั้งเป้าหมายที่เป็นไปได้และแก้ปัญหาด้วยความรับผิดชอบสอดคล้องกับสมรรถนะหลักของความฉลาดทางสังคมและอารมณ์คือ การควบคุมตนเอง การมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมในเชิงบวก การตั้งเป้าหมายที่เป็นไปได้และการแก้ปัญหา มีการบวนการจัดการเรียนรู้ 4 ขั้น คือ ขั้นตอนแรก เป็นการช่วยให้นักเรียนตั้งเป้าหมายที่สำคัญสำหรับตัวเอง ขั้นตอนที่สอง เป็นการแนะนำหัวข้อเพื่อกระตุ้นความสนใจความสนใจและแรงจูงใจของนักเรียน ขั้นตอนที่สาม เป็นการอำนวยความสะดวกในการทำความเข้าใจ และระยะที่สี่ ให้โอกาสในการสะท้อนผลการเรียนรู้ จากแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาความสามารถทางสังคมและอารมณ์ (SEA program) ผู้วิจัยได้นำมา กำหนดเป็นขั้นในการจัดการเรียนรู้ขั้นที่ 2 คือ การตั้งเป้าหมาย (Targeting) โดยเป็นกิจกรรมที่ครู ให้นักเรียนวางแผน กำหนดเป้าหมายในการเรียนรู้ของตนเองทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ซึ่งทำให้นักเรียนได้เรียนรู้ที่จะประเมินประสิทธิภาพการทำงานของตนเอง ปรากฏดังตาราง 15

ตาราง 15 การสังเคราะห์ขั้นการจัดการเรียนรู้ ขั้นที่ 2 การตั้งเป้าหมาย

แนวคิด หลักการ ทฤษฎี	ใจความโดยสรุป	ขั้นการจัดการเรียนรู้	คุณลักษณะ ที่เกิด
การพัฒนา ความสามารถ ทางสังคมและ อารมณ์ (SEA program)	นักเรียนสามารถควบคุมอารมณ์ ของตัวเองได้อย่างมี ประสิทธิภาพสามารถสื่อสาร ในเชิงบวก ตั้งเป้าหมายที่ เป็นไปได้และแก้ปัญหาด้วย ความรับผิดชอบ	ขั้นที่ 2 การตั้งเป้าหมาย (Targeting) โดยเป็น กิจกรรมที่ครูให้นักเรียนวางแผน กำหนด เป้าหมายในการเรียนรู้ของตนเองทั้งในระยะสั้น และระยะยาว ซึ่งทำให้นักเรียนได้เรียนรู้ที่จะ ประเมินประสิทธิภาพการทำงานของตนเอง	1. การจัดการ ตนเอง 2. การ ตระหนักรู้ใน ตนเอง

แนวคิดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Collaborative Learning)

การมีส่วนร่วม นั้น มีความหมายที่หลากหลายซึ่งการมีส่วนร่วมนั้นจะถูกขยายความ โดยการทำงานร่วมกันทั้งสี่ด้านของการเรียนรู้ ดังนี้

1. สถานการณ์สามารถอธิบายได้ว่าทำงานร่วมกันมากหรือน้อย เช่น การทำงานร่วมกันมากขึ้น น่าจะเกิดขึ้นระหว่างคนที่มีสถานะคล้ายคลึงกันมากกว่า ระหว่างเจ้านายและพนักงาน หรือระหว่างครูและนักเรียน
2. ปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นระหว่างสมาชิกในกลุ่มอาจมีมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับการทำงานร่วมกัน เช่น การเจรจาเป็นการทำงานร่วมกันที่เข้มข้นกว่าการให้คำแนะนำ
3. กลไกการเรียนรู้บางอย่างมีความร่วมมือกันมากขึ้น ซึ่งกลไกการเรียนรู้จะต้องเหมือนกับที่ใช้ในการเรียนรู้ของแต่ละบุคคล
4. ผลของการเรียนร่วมกันไม่ใช่เพราะใช้เพื่อกำหนดการทำงานร่วมกัน แต่เนื่องจากมุมมองที่แตกต่างกันเกี่ยวกับวิธีทำวัดผลของการเรียนรู้ร่วมกัน จึงมีการทบทวนเกณฑ์ที่ใช้กับองค์ประกอบทั้ง 4 องค์ประกอบ ดังต่อไปนี้ เพื่อให้เหตุผล “การทำงานร่วมกัน” (Dillenbourg, P., & Baker, 1996).

คำว่า “การเรียนรู้ร่วมกัน” และ “การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม” จะมีส่วนที่คล้ายกันอยู่บ้าง ซึ่งเป็นความสับสนโดยข้อเท็จจริงที่ว่านักวิจัยทางการศึกษามักมีวัตถุประสงค์และมุมมองที่แตกต่างกัน ซึ่งแท้จริงแล้วมีความแตกต่างอย่างชัดเจนระหว่างสองแนวทางในการเรียนรู้เป็นกลุ่ม (Maier and Panitz, 1996) การทำงานร่วมกันเป็นปรัชญาของปฏิสัมพันธ์และวิถีการดำเนินชีวิตส่วนบุคคลและความร่วมมือเป็นโครงสร้างของปฏิสัมพันธ์ที่ออกแบบมาเพื่ออำนวยความสะดวกในการบรรลุเป้าหมายหรือเป้าหมายผ่านคนที่ทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม (Slavin and Davis, 2006) ความร่วมมือทำได้โดยการแบ่งแรงงานระหว่างผู้เข้าร่วมเป็นกิจกรรมที่แต่ละคนรับผิดชอบส่วนหนึ่งของการแก้ปัญหา...” “ในขณะที่การเรียนรู้ร่วมกันเกี่ยวข้องกับ...การมีส่วนร่วมของผู้เข้าร่วมในการประสานงานร่วมกันเพื่อแก้ปัญหาร่วมกัน เมื่อสังเกตทั้งสองประการนั้นแล้ว การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม นั้นครูมักจะเป็นผู้อำนวยความสะดวกมากกว่าการเป็น “นักปราชญ์บนเวที” การเรียนการสอนเป็นประสบการณ์ร่วมกัน นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่มย่อย นักเรียนต้องรับผิดชอบในการเรียนรู้ นักเรียนจะถูกกระตุ้นให้สะท้อนถึงสมมติฐานและกระบวนการคิดของตนเอง และทักษะทางสังคม ทีมงานได้รับการพัฒนาผ่านการให้คำปรึกษาและการให้ความเห็นชอบ เนื่องจากมีความคล้ายคลึงกันมากกว่าความเป็นไปได้ที่เราพิจารณาถึงเหตุผลสองข้อ เพื่อให้มีค่าเทียบเท่าและใช้คำว่า “ร่วมมือ” (Kirschner, Berweck, Mall, Korinthenberg and Heinen, 2001)

จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม(Collaborative Learning) โดยสรุปคือ ความร่วมมือเป็นปรัชญาในการปฏิสัมพันธ์และวิถีชีวิตส่วนบุคคลและความร่วมมือ

เป็นโครงสร้างของปฏิสัมพันธ์ที่ออกแบบมาเพื่ออำนวยความสะดวกในการบรรลุเป้าหมายผ่านคนที่ทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม โดยการเรียนการสอนเป็นประสบการณ์ร่วมกัน นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่มย่อย นักเรียนต้องรับผิดชอบในการเรียนรู้ นักเรียนจะถูกกระตุ้นให้สะท้อนถึงสมมติฐานและกระบวนการคิดของตนเอง และทักษะทางสังคม ทีมงานได้รับการพัฒนาผ่านการให้คำปรึกษาและการให้ความเห็นชอบจากแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Collaborative Learning) ผู้วิจัยจึงนำมากำหนดเป็นขั้นการจัดการเรียนรู้ ขั้นที่ 3 การร่วมมือ (Collaboration) โดยครูเป็นผู้จัดให้นักเรียนทำกิจกรรมร่วมกันระหว่างนักเรียนกับนักเรียน หรือนักเรียนกับครู ผ่านกระบวนการกลุ่ม โดยการลดความสามารถของผู้เรียน ซึ่งมีลักษณะเป็นการช่วยเหลือเกื้อกูลกันระหว่างเพื่อนที่มีประสบการณ์หรือความสามารถ มากกว่ากับเพื่อนที่มีความสามารถน้อยกว่าเพื่อให้การเรียนรู้บรรลุเป้าหมาย ปรากฏดังตาราง 16

ตาราง 16 การสังเคราะห์ขั้นการจัดการเรียนรู้ ขั้นที่ 3 การร่วมมือ

แนวคิด หลักการ ทฤษฎี	ใจความโดยสรุป	ขั้นการจัดการเรียนรู้	คุณลักษณะ ที่เกิด
การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Collaborative Learning)	ความร่วมมือเป็นปรัชญาในการปฏิสัมพันธ์และวิถีชีวิตส่วนบุคคลและความร่วมมือเป็นโครงสร้างของปฏิสัมพันธ์ที่ออกแบบมาเพื่ออำนวยความสะดวกในการบรรลุเป้าหมายผ่านคนที่ทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม โดยการเรียนการสอนเป็นประสบการณ์ร่วมกัน นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่มย่อย นักเรียนต้องรับผิดชอบในการเรียนรู้ นักเรียนจะถูกกระตุ้นให้สะท้อนถึงสมมติฐานและกระบวนการคิดของตนเอง และทักษะทางสังคม ทีมงานได้รับการพัฒนาผ่านการให้คำปรึกษาและการให้ความเห็นชอบ	ขั้นที่ 3 การร่วมมือ (Collaboration) โดยครูเป็นผู้จัดให้นักเรียนทำกิจกรรมร่วมกันระหว่างนักเรียนกับนักเรียน หรือนักเรียนกับครู ผ่านกระบวนการกลุ่ม โดยการลดความสามารถของผู้เรียน ซึ่งมีลักษณะเป็นการช่วยเหลือเกื้อกูลกันระหว่างเพื่อนที่มีประสบการณ์หรือความสามารถมากกว่ากับเพื่อนที่มีความสามารถน้อยกว่าเพื่อให้การเรียนรู้บรรลุเป้าหมาย	1. การตระหนักรู้ทางสังคม 2. ทักษะความสัมพันธ์ 3. การตัดสินใจที่มีความรับผิดชอบ

แนวคิดสมรรถนะผนวกการเรียนรู้ทางสังคมและอารมณ์ (IPEC competency with SEL add-on)

ในปี 2554 สมาคมการศึกษาด้านสุขภาพระดับบัณฑิตศึกษาที่เรียกว่า Interprofessional Education Collaborative (IPEC) ได้เผยแพร่รายงานเกี่ยวกับสมรรถนะที่ระบุ ค่านิยม หรือหลักจริยธรรมที่ประการสำหรับการปฏิบัติระหว่างวิชาชีพ บทบาทและความรับผิดชอบ และการสื่อสารระหว่างวิชาชีพ แม้ว่าจะมีพื้นฐานความสามารถทางสังคมและอารมณ์อยู่ใน 38 ข้อเสนอ ของสมรรถนะทั่วไปของสมาคมการศึกษาด้านสุขภาพระดับบัณฑิตศึกษา แต่ก็มีเพียงไม่กี่คนที่สามารถผนวกการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์เข้ากับองค์ประกอบที่แตกต่างกันได้ สมาคมการศึกษาด้านสุขภาพระดับบัณฑิตศึกษา จึงมีการปรับภาษาให้เล็กลงทำให้สมรรถนะของ สมาคมการศึกษาด้านสุขภาพระดับบัณฑิตศึกษา ที่มีอยู่จำนวนมากสามารถรวมกันกับแนวคิด การเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ได้ ปรากฏดังตาราง 17

ตาราง 17 สมรรถนะผนวกการเรียนรู้ทางสังคมและอารมณ์

สมรรถนะของ Interprofessional Education Collaborative (IPEC)	ผนวกการเรียนรู้ทางสังคมและอารมณ์ (IPEC competency with SEL add-on)
VE6 (สมรรถนะหลัก) พัฒนาความสัมพันธ์ที่เชื่อถือได้กับผู้ป่วยครอบครัวและสมาชิกในทีมอื่น ๆ	VE6 + SEL (เมื่อผนวกการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์) ใช้ทักษะด้านการรับรู้และการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นในการสร้างและรักษาความสัมพันธ์ที่เชื่อถือได้กับผู้ป่วยครอบครัวและสมาชิกในทีมอื่น ๆ
RR4 (สมรรถนะหลัก) อธิบายถึงบทบาทและความรับผิดชอบของผู้ให้การดูแลรายอื่นและวิธีการที่ทีมทำงานร่วมกันเพื่อให้การดูแล	RR4 + SEL (เมื่อผนวกการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์) ตระหนักและเห็นคุณค่าในบทบาทและความรับผิดชอบของผู้ให้การดูแลอื่น ๆ และทีมงานทำงานร่วมกันเพื่อให้การดูแล
CC6 (สมรรถนะหลัก) ใช้ภาษาเคารพที่เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เร่งรีบที่กำหนดบทบาทสนทนาที่สำคัญหรือความขัดแย้งระหว่างบุคคล	CC6 + SEL (เมื่อผนวกการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์) ใช้ทักษะการสื่อสารที่เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เร่งรีบหรือการสนทนาที่สำคัญ แสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมจัดการความขัดแย้งที่เหมาะสมเพื่อจัดการกับความขัดแย้งระหว่างบุคคล

ตาราง 17 (ต่อ)

สมรรถนะของ Interprofessional Education Collaborative (IPEC)	ผนวกการเรียนรู้ทางสังคมและอารมณ์ (IPEC competency with SEL add-on)
TT4 (สมรรถนะหลัก) บูรณาการความรู้และประสบการณ์ของวิชาชีพอื่น ๆ เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เฉพาะเจาะจง - เพื่อแจ้งการตัดสินใจดูแลในขณะที่เคารพค่านิยมของผู้ป่วยและชุมชนและลำดับความสำคัญ/ความต้องการในการดูแล	TT4 + SEL (เมื่อผนวกการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์) บูรณาการความรู้ประสบการณ์และความเคารพในวิชาชีพอื่น ๆ เหมาะสมกับสถานการณ์เฉพาะเพื่อแจ้งการตัดสินใจในขณะที่ความเข้าใจในแง่มุมของวัฒนธรรมและกรอบการอ้างอิงที่แตกต่างกัน

เมื่อมีการนำสมรรถนะหลักของสมาคมการศึกษาด้านสุขภาพระดับบัณฑิตศึกษา มาผนวกกับการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ จะสามารถอธิบายจากภาพได้ดังนี้

คู่ที่ 1 VE6 (สมรรถนะหลัก) พัฒนาความสัมพันธ์ที่เชื่อถือได้กับผู้ป่วยครอบครัวและสมาชิกในทีมอื่น ๆ

VE6 + SEL (เมื่อผนวกการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์) ใช้ทักษะด้านการรับรู้และการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นในการสร้างและรักษาความสัมพันธ์ที่เชื่อถือได้กับผู้ป่วยครอบครัวและสมาชิกในทีมอื่น ๆ

คู่ที่ 2 RR4 (สมรรถนะหลัก) อธิบายถึงบทบาทและความรับผิดชอบของผู้ให้การดูแลรายอื่นและวิธีการที่ทีมทำงานร่วมกันเพื่อให้การดูแล

RR4 + SEL (เมื่อผนวกการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์) ตระหนักและเห็นคุณค่าในบทบาทและความรับผิดชอบของผู้ให้การดูแลอื่น ๆ และทีมงานทำงานร่วมกันเพื่อให้การดูแล

คู่ที่ 3 CC6 (สมรรถนะหลัก) ใช้ภาษาเคารพที่เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เร่งรีบที่กำหนด บทสนทนาที่สำคัญหรือความขัดแย้งระหว่างบุคคล

CC6 + SEL (เมื่อผนวกการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์) ใช้ทักษะการสื่อสารที่เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เร่งรีบหรือการสนทนาที่สำคัญ แสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมการจัดการความขัดแย้งที่เหมาะสมเพื่อจัดการกับความขัดแย้งระหว่างบุคคล

คู่ที่ 4 TT4 (สมรรถนะหลัก) บูรณาการความรู้และประสบการณ์ของวิชาชีพอื่น ๆ เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เฉพาะเจาะจง - เพื่อแจ้งการตัดสินใจดูแลในขณะที่เคารพค่านิยมของผู้ป่วยและชุมชนและลำดับความสำคัญ/ความต้องการในการดูแล

TT4 + SEL (เมื่อผนวกการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์) บูรณาการความรู้ ประสบการณ์และความเคารพในวิชาชีพอื่น ๆ เหมาะสมกับสถานการณ์เฉพาะ เพื่อแจ้งการตัดสินใจ ในขณะที่ความเข้าใจในแง่มุมของวัฒนธรรมและกรอบการอ้างอิงที่แตกต่างกัน

การผนวกองค์ประกอบทางสังคมและอารมณ์เข้าไปในสมรรถนะนั้นเป็นการปลูกฝัง ทักษะทางสังคมและอารมณ์ ช่วยให้บุคคลสามารถแก้ไขการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอกและ รักษาความสามารถในการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล แทนที่จะอาศัยสัญชาตญาณหรือโชค นักเรียนจาก ทุกสาขาวิชาสามารถเข้าใจและจัดการกับสถานการณ์ของทีมได้โดยการเรียนรู้เพื่อดูการโต้ตอบ

การสอนสมรรถภาพทางอารมณ์และทางสังคม สามารถสอนได้ การวิเคราะห์ Meta-Analysis ของโปรแกรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ แบบใช้โรงเรียนจำนวน 213 รายการ พบว่า ผู้เข้าร่วมใช้โปรแกรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ แสดงให้เห็นว่า “ทักษะทางทัศนคติ ทัศนคติพฤติกรรมและผลการเรียนในด้านสังคมและอารมณ์ที่ดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญเมื่อเทียบกับ กลุ่มควบคุม”

จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะผนวกการเรียนรู้ทางสังคมและอารมณ์ (IPEC competency with SEL add-on) โดยสรุปคือ การผนวกองค์ประกอบทางสังคมและอารมณ์ เข้าไปในสมรรถนะนั้นเป็นการปลูกฝังทักษะทางสังคมและอารมณ์ ช่วยให้บุคคลสามารถแก้ไข การเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอกและรักษาความสามารถในการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล โดยกระบวนการสอนให้มีการใช้ทักษะด้านการรับรู้และการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นในการสร้างและ รักษาความสัมพันธ์ที่เชื่อถือได้กับผู้ป่วยครอบครัวและสมาชิกในทีม ตระหนักและเห็นคุณค่า ในบทบาทและความรับผิดชอบของผู้ให้การดูแลอื่น ๆ และทีมงานทำงานร่วมกันเพื่อให้การดูแล ใช้ทักษะในการสื่อสารที่เหมาะสมสำหรับสถานการณ์ที่เร่งรีบและอาจเผชิญกับความขัดแย้ง แสดงให้เห็นถึงการจัดการความขัดแย้งระหว่างบุคคลที่เหมาะสม และการบูรณาการความรู้ ประสบการณ์และความเคารพในวิชาชีพ จากแนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะผนวกการเรียนรู้ทางสังคมและ อารมณ์ (IPEC competency with SEL add-on) ผู้วิจัยจึงเลือกใช้ทักษะในการสื่อสารที่เหมาะสม สำหรับสถานการณ์ที่เร่งรีบได้รับหรือการสนทนาที่สำคัญ นำมากำหนดเป็นขั้นในการจัดการเรียนรู้ ขั้นที่ 4 การสื่อสาร (Communication) โดยครูจัดกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนรับข้อมูลข่าวสารด้วยการ ไตร่ตรองโดยละเอียด มีการแยกแยะข้อมูลได้ว่าส่วนใดคือข้อเท็จจริง ความคิดเห็นและความรู้สึก ตลอดจนมีการสื่อสารไปยังผู้รับสารด้วยข้อมูลที่ถูกต้องและเหมาะสมกับสถานการณ์ ปรากฏดัง ตาราง 18

ตาราง 18 การสังเคราะห์ขั้นการจัดการเรียนรู้ ชั้นที่ 4 การสื่อสาร

แนวคิด หลักการ ทฤษฎี	ใจความโดยสรุป	ขั้นการจัดการเรียนรู้	คุณลักษณะที่เกิด
สมรรถนะผนวก การเรียนรู้ทาง สังคมและ อารมณ์ (IPEC competency with SEL add-on)	ใช้ทักษะด้านการรับรู้และ การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ในการสร้างและรักษา ความสัมพันธ์ที่เชื่อถือได้กับ ผู้ป่วยและสมาชิกในทีม ตระหนักและเห็นคุณค่าใน บทบาทและความรับผิดชอบ ใช้ทักษะในการสื่อสารที่ เหมาะสมสำหรับสถานการณ์ จำเป็น การจัดการกับ ความขัดแย้งระหว่างบุคคลที่ เหมาะสม	เรียนรู้ ชั้นที่ 4 การสื่อสาร (communication) โดยครูจัด กิจกรรมเพื่อให้นักเรียนรับ ข้อมูลข่าวสาร ด้วยการ ไต่ตรองโดยละเอียด มีการ แยกแยะข้อมูลได้ว่าส่วนใดคือ ข้อเท็จจริง ความคิดเห็นและ ความรู้สึกตลอดจนมีการสื่อสาร ไปยังผู้รับสารด้วยข้อมูลที่ ถูกต้องและเหมาะสมกับ สถานการณ์	1.การตระหนักรู้ทาง สังคม 2. ทักษะ ความสัมพันธ์ 3.การตัดสินใจที่มี ความรับผิดชอบ

แนวคิดเกี่ยวกับการสะท้อนผล (Reflection)

การสะท้อนกลับเกี่ยวข้องกับการประเมินข้อสันนิษฐานที่เชื่อโดยนัยเกี่ยวกับวิธีแก้ปัญหาที่มีข้อสันนิษฐานพิเศษที่ต้องพิจารณาซึ่งแตกต่างไปจากข้อพิจารณาขั้นปกติ ซึ่งการสะท้อนผลส่วนใหญ่เป็นคำวิจารณ์ การสะท้อนที่สำคัญจะเป็นการตั้งสมมติฐานที่ถูกต้องในการเรียนรู้ล่วงหน้า การวิพากษ์วิจารณ์จะช่วยให้สามารถแก้ไขปัญหาที่ถูกกำหนดไว้ในตอนแรก ซึ่งเรามักตรวจสอบการเรียนรู้ก่อนหน้าเพื่อยืนยันว่าเราได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาย่างถูกต้องแล้ว (Mezirow, 1990) ปัญหาที่เกิดขึ้นจะเป็นลักษณะที่สำคัญที่สุดในการพัฒนานักเรียนให้มีความเป็นผู้ใหญ่ขึ้น ซึ่งต้องได้รับการปฏิบัติการอย่างเป็นทางการในวัยรุ่น กิจกรรมของการสะท้อนจึงคุ้นเคยในฐานะครู แต่คนส่วนใหญ่มักมองข้ามเรื่องนี้ ในการตั้งสมมติฐานเกี่ยวกับข้อเท็จจริงที่มีผลกับทุกคนในกลุ่ม ซึ่งอาจมองข้ามได้ง่ายเพราะเป็นสิ่งที่เราไม่สามารถสังเกตได้โดยตรง โดยเฉพาะทักษะในการเรียนรู้จากประสบการณ์ซึ่งผู้คนมักจะมีปัญหามากที่สุดคือ การสะท้อน บางครั้งถ้าเราสามารถเพิ่มความรู้สึกของเราจะสามารถสะท้อนในสิ่งเกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ สามารถปรับปรุงผลการปฏิบัติของเราเอง และเป็นอีกวิธีหนึ่งที่ช่วยให้ผู้ที่เรารับรู้กับเราสามารถปรับความเข้าใจกับเรา การสะท้อนจึงเป็นการตรวจสอบปัญหาบางอย่างในเชิงประสบการณ์ การสะท้อนการเรียนการสอนไม่เพียง แต่สามารถ

ปลูกจิตสำนึกของครูช่วยให้ครูสามารถตรวจสอบกิจกรรมการศึกษาของตนเองได้ แต่ยังคงช่วยให้ครูสามารถประเมินผลการสอนในสภาพการศึกษาที่ซับซ้อนได้อีกด้วย (Chen, 2011)

จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการสะท้อนผล (Reflection) โดยสรุปคือ การสะท้อนทำให้เราสามารถแก้ไขความผิดพลาดในความเชื่อและข้อผิดพลาดในการแก้ปัญหาได้ การสะท้อนที่สำคัญจึงมักเกี่ยวข้องกับการวิจารณ์ตามข้อสันนิษฐานที่ว่าความเชื่อที่เราสร้างขึ้นนั้นถูกต้อง จากแนวคิดเกี่ยวกับการสะท้อนผล (Reflection) ผู้วิจัยได้นำมากำหนดเป็นขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ ชั้นที่ 5 โดยนักเรียนสะท้อนผลการเรียนรู้ โดยการเขียนอนุทินโต้ตอบระหว่างนักเรียนกับครู เพื่อให้เห็นพัฒนาการการเรียนรู้ ตลอดจนความคิด ความรู้สึกและพฤติกรรมระหว่างการเรียนรู้ เมื่อครูรับการสะท้อนผลการเรียนรู้แล้วครูจะแนะนำวิธีการ พฤติกรรมที่ถูกต้องให้กับนักเรียน ปรากฏดังตาราง 19

ตาราง 19 การสังเคราะห์ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ ชั้นที่ 5 การสะท้อนผล

แนวคิด หลักการ ทฤษฎี	ใจความโดยสรุป	ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้	คุณลักษณะที่เกิด
การสะท้อนผล (Reflection) ทฤษฎีความรู้ ความเข้าใจทางสังคม (Social Cognitive Theory)	การสะท้อนทำให้เราสามารถแก้ไขความผิดพลาดในความเชื่อและข้อผิดพลาดในการแก้ปัญหาได้ การสะท้อนที่สำคัญจึงมักเกี่ยวข้องกับการวิจารณ์ตามข้อสันนิษฐานที่ว่าความเชื่อที่เราสร้างขึ้นนั้นถูกต้อง	ชั้นที่ 5 การสะท้อนผล โดยนักเรียนสะท้อนผลการเรียนรู้ โดยการเขียนอนุทินโต้ตอบระหว่างนักเรียนกับครู เพื่อให้เห็นพัฒนาการการเรียนรู้ ตลอดจนความคิด ความรู้สึกและพฤติกรรมระหว่างการเรียนรู้ เมื่อครูรับการสะท้อนผลการเรียนรู้แล้วครูจะแนะนำวิธีการ พฤติกรรมที่ถูกต้องให้กับนักเรียน	1. การตระหนักในตนเอง 2. การจัดการตนเอง

ทฤษฎีความรู้ความเข้าใจทางสังคม (Social Cognitive Theory)

ประมาณหนึ่งทศวรรษที่ผ่านมา มีนักจิตวิทยาที่โด่งดังของสแตนฟอร์ด ที่ชื่ออัลเบิร์ต บันดูระ ได้แปลการวิจัยขั้นพื้นฐานเป็นเวลาหลายปี โดยใช้กรอบพฤติกรรมกรการเรียนรู้ทางสังคม เป็นสิ่งที่เขาเรียกว่า ทฤษฎีความรู้ความเข้าใจทางสังคม ทฤษฎีใหม่นี้เสนอความก้าวหน้าที่สำคัญ หลายประการสำหรับด้านจิตวิทยา ซึ่งอย่างแรกขอบเขตของทฤษฎีความรู้ความเข้าใจทางสังคมนั้น มีความหมายกว้างกว่าพฤติกรรมนิยมและทฤษฎีความรู้ความเข้าใจทางสังคม นั้นเป็นรากฐานที่เรา ได้ใช้เป็นแนวทางในการจัดการพฤติกรรม รวมถึงการสร้างองค์ความรู้ เช่น กลไกการกำกับตนเอง ซึ่งขยายเกินประเด็นการเรียนรู้ หรือการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม

ยิ่งไปกว่านั้น ทฤษฎีความรู้ความเข้าใจทางสังคมถูกมองว่าเป็นการแสวงหาความรู้ ผ่านการประมวลผลข้อมูล กล่าวอีกนัยหนึ่งคือเป็นต้นกำเนิดทางสังคมของความคิดและการกระทำ ของมนุษย์ (สิ่งที่บุคคลเรียนรู้โดยการเป็นส่วนหนึ่งของสังคม) ในขณะที่ส่วนความรู้ความเข้าใจ ได้ตระหนักถึงการมีส่วนร่วมที่มีอิทธิพลของกระบวนการคิดต่อแรงจูงใจ ทศนคติและการกระทำของ มนุษย์ ความรู้และพฤติกรรมส่วนใหญ่ของคนในสังคมเกิดขึ้นจากสภาพแวดล้อมของสังคมที่ดำรงอยู่

นอกจากนี้ อัลเบิร์ต บันดูระ ได้พัฒนาแนวคิดของการรับรู้ความสามารถของตนเอง ขึ้นสูงชัน ซึ่งเป็นผลงานทางจิตวิทยาที่ได้รับการยอมรับมาก ทั้งนี้เกี่ยวข้องกับความเชื่อมั่นใน ความสามารถของตนเองที่จะส่งผลต่อสิ่งแวดล้อมที่ควบคุมการกระทำของบุคคล แง่มุมของการรับรู้ ความสามารถของตนเองมีบทบาทสำคัญในทฤษฎีความรู้ความเข้าใจทางสังคม ซึ่งเชื่อว่าความสมบูรณ์เชิงแนวคิดของทฤษฎีความรู้ความเข้าใจทางสังคม มีนัยที่ว่า การรับรู้ความสามารถของตนเองอาจมีผล ต่อการปฏิบัติงานของมนุษย์ในองค์กรนั้น

ในการแสดงออกของบุคคลนั้น จะมีปัจจัยกำหนดปฏิสัมพันธ์ที่มีอิทธิพลต่อกัน คือ ปัจจัยส่วนบุคคลที่อยู่ในรูปแบบของความรู้ความเข้าใจ อารมณ์ ปัจจัยด้านรูปแบบพฤติกรรมและ ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ทฤษฎีความรู้ความเข้าใจทางสังคมนั้นก่อตั้งขึ้นในมุมมองของตัวแทน (Bandura, 1986, 2001) ผู้คนมีการจัดระเบียบตนเองเชิงรุกการสะท้อนตนเองและการควบคุมตนเอง ไม่ใช่แค่สิ่งมีชีวิตที่มีปฏิริยาตอบสนองและหล่อเลี้ยงด้วยเหตุการณ์ด้านสิ่งแวดล้อมหรือแรงภายใน การพัฒนาตนเองการปรับตัวและการเปลี่ยนแปลงของมนุษย์นั้นฝังอยู่ในระบบสังคม ดังนั้นบุคคลจึง ดำเนินการภายใต้เครือข่ายของอิทธิพลทางโครงสร้างสังคม ในการแสดงออกเหล่านี้ผู้คนจึงเป็น ผลิตผลของระบบสังคม บุคคลและโครงสร้างทางสังคมจะทำหน้าที่เป็นผู้กำหนดรหัสในโครงสร้างเชิง สาเหตุแบบบูรณาการ ซึ่งมองเห็นได้จากมุมมองของสังคมวิทยาธรรมชาติของมนุษย์ที่มีศักยภาพ สามารถสร้างขึ้นได้ด้วยประสบการณ์โดยตรง ทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจทางสังคมมีบทบาท สำคัญต่อความรู้ความเข้าใจ การเป็นตัวแทน การมีส่วนร่วมและกระบวนการที่สะท้อนแสงเอง ความสามารถพิเศษในการเป็นสัญลักษณ์ทำให้

มนุษย์มีเครื่องมือที่ทรงพลังสำหรับทำความเข้าใจสภาพแวดล้อมและสร้างและควบคุมกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมที่สัมผัสได้แทบทุกด้านของชีวิต อิทธิพลภายนอกส่วนใหญ่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมผ่านกระบวนการทางความคิด ปัจจัยทางความคิดส่วนหนึ่งเป็นตัวกำหนดปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมที่จะสังเกตเห็นได้จาก ผลกระทบทางอารมณ์ที่เป็นพลังกระตุ้นให้มีวิธีการจัดเก็บข้อมูลสำหรับใช้ในอนาคต

ความสามารถในการกำกับดูแลตนเอง (SELF-REGULATORY CAPABILITY)

การรับรู้ความสามารถของตนเอง หมายถึง ความเชื่อมั่นของบุคคลเกี่ยวกับความสามารถของตนเองในการระดมแรงจูงใจ ทรัพยากรทางปัญญาและหลักสูตรการปฏิบัติที่จำเป็นในการดำเนินงานที่ประสบความสำเร็จภายในบริบทที่กำหนด บุคคลที่มีความสามารถในการกำกับตนเอง การทำงานที่มีประสิทธิภาพต้องมีการการควบคุมตนเอง การควบคุมตัวเองจึงเป็นแรงจูงใจที่ส่งผลต่อการดำเนินการบางอย่างผ่านปฏิกิริยาภายในที่จะเป็นตัวประเมินพฤติกรรมของตนเอง (Bandura, 1991) ความพึงพอใจที่คาดหวังว่าจะได้รับการปฏิบัติตามมาตรฐานที่มีคุณค่าและไม่พอใจกับการแสดงออกที่ต่ำกว่ามาตรฐานเป็นแรงจูงใจในการลงมือปฏิบัติ ผลกระทบที่สร้างแรงบันดาลใจไม่ได้เกิดจากมาตรฐานของตัวเอง แต่เกิดจากการประเมินตนเองจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เป็นปฏิกิริยาเชิงบวกและเชิงลบต่อการแสดงออกของคน ๆ หนึ่ง

ทฤษฎีการควบคุมตนเองส่วนใหญ่ก่อตั้งขึ้นในระบบการป้อนกลับเชิงลบซึ่งผู้คนพยายามลดความไม่เสมอภาคระหว่างการรับรู้และมาตรฐานที่ได้รับมา การควบคุมตนเองของมนุษย์ขึ้นอยู่กับปัจจัยส่วนบุคคลที่ไม่เหมือนกัน คนเราจะมีแรงจูงใจและชี้นำการกระทำของตนเองผ่านการควบคุมเชิงรุก โดยการตั้งเป้าหมายที่ทำหายและระดมทรัพยากร ทักษะและความพยายามในการเติมเต็ม หลังจากที่บุคคลบรรลุเป้าหมายที่ตนได้ดำเนินการไปแล้วมักจะกำหนดเป้าหมายที่สูงขึ้นสำหรับตนเอง การควบคุมตนเองด้วยแรงจูงใจและการกระทำจึงเกี่ยวข้องกับกระบวนการควบคุมคู่ของการสร้างความคลาดเคลื่อน (การควบคุมเชิงรุก) ตามด้วยการลดความคลาดเคลื่อน (การควบคุมปฏิกิริยา) ในส่วนของการทำงานที่เกี่ยวข้องกับการมุ่งมั่นสู่ความสำเร็จและการพัฒนาสมรรถนะมาตรฐานภายในที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นเครื่องหมายแห่งความพึงพอใจได้รับการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องเมื่อมีการรับรู้และทักษะ ตลอดจนการเผชิญกับความท้าทายในหลาย ๆ อย่างของพฤติกรรมทางสังคมและศีลธรรม มาตรฐานภายในที่ใช้เป็นพื้นฐานสำหรับการควบคุมการปฏิบัติงานมีความมั่นคงมากขึ้น การแสดงออกซึ่งพฤติกรรมศีลธรรมมีสองด้าน คือ การยับยั้งและการส่งเสริมรูปแบบการยับยั้งนั้นแสดงออกมาในพลังที่จะละเว้นจากพฤติกรรมที่ไร้มนุษยธรรม รูปแบบการส่งเสริมของคุณธรรมถูกแสดงออกในอำนาจที่จะประพฤติตนอย่างมนุษย์ (Bandura, 1999) ความสามารถในการคิดล่วงหน้าเป็นอีกมิติหนึ่งที่เพิ่มเข้ามา ทำให้เห็นถึงพฤติกรรมของมนุษย์ส่วนใหญ่จะถูกกำกับไว้โดยคาดการณ์ล่วงหน้าถึงเหตุการณ์และผลลัพธ์ที่คาดการณ์ไว้ในอนาคต มุมมองเวลาในอนาคตปรากฏใน

หลากหลายวิธี ทั้งการตั้งเป้าหมาย การวางแผน ซึ่งผู้คนตั้งเป้าหมายนั้นก็เพื่อให้ตนเองคาดการณ์ถึงผลที่จะตามมาจากการกระทำในอนาคตและวางแผนการกระทำที่น่าจะให้ผลลัพธ์ที่ต้องการและหลีกเลี่ยงสิ่งที่ไม่พึงประสงค์ เนื่องจากเหตุการณ์ในอนาคตไม่มีความแน่นอน อย่างไรก็ตามการมีความรู้ความเข้าใจในปัจจุบัน และการมีความสามารถในการคิดได้ล่วงหน้าในฐานะแรงจูงใจที่กำกับพฤติกรรมในปัจจุบัน จะบอกทิศทางของการเชื่อมโยงคุณค่าที่มีความหมายต่อชีวิตของคน ๆ หนึ่ง

ความสามารถในการสะท้อนตนเอง (SELF-REFLECTIVE CAPABILITY)

ความสามารถในการสะท้อนตนเองเป็นคุณลักษณะของมนุษย์อย่างชัดเจนที่แสดงให้เห็นอย่างเด่นชัดในทฤษฎีความรู้ความเข้าใจทางสังคม บุคคลไม่เพียงเป็นผู้กระทำเท่านั้น แต่ยังเป็นผู้ตรวจสอบการกระทำของตนเองด้วย การทำงานทางปัญญาที่มีประสิทธิภาพต้องใช้วิธีการที่เชื่อถือได้ในการแยกความแตกต่างระหว่างการคิดที่ถูกต้องและผิดพลาด ในการตรวจสอบความคิดด้วยวิธีการสะท้อนตนเอง บุคคลจะสร้างความคิด หรือคาดเดาเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น จากนั้นเมื่อคิดว่รอบคอบแล้วจึงตัดสินใจกระทำ ความถูกต้องและคุณค่าการทำงานของความคิดของคน ๆ หนึ่งได้รับการประเมินโดยการเปรียบเทียบความคิดว่าใกล้เคียงกับความจริง

จากการศึกษาทฤษฎีความรู้ความเข้าใจทางสังคม (Social Cognitive Theory) ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า ความรู้ความเข้าใจทางสังคมของบุคคลนั้นอาศัยปัจจัย 3 ด้าน ที่เกื้อหนุนกัน อันได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมและปัจจัยด้านพฤติกรรม ปัจจัยส่วนบุคคลได้รับอิทธิพลจากระบวนการคิด แรงจูงใจ ทศคติและการกระทำของมนุษย์ และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมจะหล่อหลอมให้เกิดความรู้และพฤติกรรมของคนในสังคม ซึ่งทฤษฎีความรู้ความเข้าใจทางสังคมที่ผู้วิจัยนำมาใช้ในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ในครั้งนี้จะนำมาใช้ 2 ด้าน คือ ความสามารถในการกำกับดูแลตนเอง Self-Regulatory capability ซึ่งหมายถึง ความเชื่อมั่นของบุคคลเกี่ยวกับความสามารถของตนเอง ในการระดมแรงจูงใจ ทรัพยากรทางปัญญาและหลักสูตรการปฏิบัติที่จำเป็นในการดำเนินงานที่ประสบความสำเร็จภายในบริบทที่กำหนด และความสามารถในการสะท้อนตนเอง Self-Reflective capability คือ การทำงานทางปัญญาที่มีประสิทธิภาพต้องใช้วิธีการที่เชื่อถือได้ในการแยกความแตกต่างระหว่างการคิดที่ถูกต้องและผิดพลาด ในการตรวจสอบความคิดด้วยวิธีการสะท้อนตนเอง บุคคลจะสร้างความคิด หรือคาดเดาเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น จากนั้นเมื่อคิดว่รอบคอบแล้วจึงตัดสินใจกระทำ ความถูกต้องและคุณค่าการทำงานของความคิดของคน ๆ หนึ่งได้รับการประเมินโดยการเปรียบเทียบความคิดว่าใกล้เคียงกับความจริง

จากการศึกษาแนวคิด หลักการ และกระบวนการที่ส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ ผู้วิจัยจึงกำหนดขั้นการจัดการเรียนรู้ 5 ขั้น ประกอบด้วย ขั้นการสร้างบรรยากาศ ขั้นการตั้งเป้าหมาย ขั้นการมีส่วนร่วม ขั้นการสื่อสาร และขั้นการสะท้อนผล ปราบกฏดังตาราง 20

ตาราง 20 สรุปขั้นตอนการสอน

แนวคิด หลักการ และทฤษฎี		ขั้นการจัดการเรียนรู้
รูปแบบปฏิสัมพันธ์ทางสังคมที่เป็นบวก (Positive social interaction model) ของโคเต้ (Coté, 2005)	⇒	ขั้นที่ 1 สร้างบรรยากาศ(Creating an atmosphere) เป็นกิจกรรมที่ครูจัดห้องเรียนให้มีบรรยากาศน่าเรียนรู้ โดยการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีระหว่างนักเรียนกับครู ครูสร้างแรงจูงใจด้วยการใช้ความคุ้นเคย ความไว้วางใจในห้องเรียนเพื่อดึงดูดนักเรียนให้มีความสำคัญกับบทเรียน
การพัฒนาความสามารถทางสังคมและอารมณ์ (SEA program) ของมาติสัน (Martinson, 2016)	⇒	ขั้นที่ 2 การตั้งเป้าหมาย (Targeting) เป็นกิจกรรมที่ครูให้นักเรียนวางแผน กำหนดเป้าหมายในการเรียนรู้ของตนเองทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ซึ่งทำให้นักเรียนได้เรียนรู้ที่จะประเมินประสิทธิภาพการทำงานของตนเอง
การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Collaborative Learning) ของสลาวินและเดวิส (Slavin and Davis, 2006)	⇒	ขั้นที่ 3 การร่วมมือ (Collaboration) ครูเป็นผู้จัดให้นักเรียนทำกิจกรรมร่วมกันระหว่างนักเรียนกับนักเรียน หรือนักเรียนกับครู ผ่านกระบวนการกลุ่ม โดยการคลอบคลุมความสามารถของผู้เรียน ซึ่งมีลักษณะเป็นการช่วยเหลือเกื้อกูลกันระหว่างเพื่อนที่มีประสบการณ์หรือความสามารถมากกว่ากับเพื่อนที่มีความสามารถน้อยกว่า เพื่อให้การเรียนรู้บรรลุเป้าหมาย
สมรรถนะผนวกการเรียนรู้ทางสังคมและอารมณ์ (IPEC competency with SEL add-on) ของ เกรอร์รีน (Guerin, 2014)	⇒	ขั้นที่ 4 การอภิปรายทำให้ชัดเจน (The discussion made clear) ครูจัดกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนรับข้อมูลข่าวสาร ด้วยการไตร่ตรองโดยละเอียด มีการแยกแยะข้อมูลได้ว่าส่วนใดคือข้อเท็จจริงความคิดเห็นและความรู้สึก
การสะท้อนผล (Reflection) ของเมสซีโรว (Mezirow, 1990) ทฤษฎีความรู้ความเข้าใจทางสังคม (Social Cognitive Theory) (Bandura, 1999)	⇒	ขั้นที่ 5 การสะท้อนผล (reflection) เป็นการสะท้อนผลการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยการเขียนอนุทินโต้ตอบระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน เพื่อให้เห็นการพัฒนาความสามารถในการบูรณาการความคิดความรู้สึกและพฤติกรรม

แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้

1. ความหมายของการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้

รูปแบบการสอน หรือ Model of Teaching (ทีศนา แชมมณี, 2560) ได้อธิบายความหมายไว้ดังนี้

1. รูปแบบการสอน หมายถึง แบบหรือแผนของการสอน รูปแบบการสอนแบบหนึ่งจะมีจุดเน้นที่เฉพาะเจาะจงอย่างใดอย่างหนึ่ง รูปแบบการสอนแต่ละรูปแบบจึงอาจมีจุดหมายที่แตกต่างกัน

2. รูปแบบการสอน หมายถึง แผนหรือแบบซึ่งสามารถใช้การสอนในห้องเรียนหรือสอนพิเศษเป็นกลุ่มย่อยหรือเพื่อจัดสื่อการสอน ซึ่งรวมถึงหนังสือ ภาพยนตร์ เทปบันทึกเสียง โปรแกรมคอมพิวเตอร์และหลักสูตรรายวิชา รูปแบบ การสอนแต่ละรูปแบบจะเป็นแนวในการออกแบบการสอนที่ช่วยให้นักเรียนบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่รูปแบบนั้น ๆ กำหนด

3. รูปแบบการสอน หมายถึง แผนแสดงการเรียนการสอน สำหรับนำไปใช้สอนในห้องเรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ให้มากที่สุด แผนดังกล่าวจะแสดงถึงลำดับ ความสอดคล้องกัน ภายใต้หลักการของแนวคิดพื้นฐานเดียวกัน องค์ประกอบทั้งหลายได้แก่ หลักการ จุดมุ่งหมาย เนื้อหา และทักษะที่ต้องการสอน ยุทธศาสตร์การสอน วิธีการสอน กระบวนการสอน ขั้นตอนและกิจกรรมการสอน และการวัดและประเมินผล

วีณา ประชากุล และประสาท เนืองเฉลิม (2559) ได้อธิบายความหมายไว้ว่า รูปแบบการเรียนการสอน เป็นกรอบกระบวนการสอน (Teaching Process Frame) หรือแบบแผนการสอน (Teaching Pattern) ที่แสดงกระบวนการจัดขั้นตอนและกิจกรรมการสอนเอาไว้อย่างเป็นระเบียบและเป็นระบบทุกขั้นตอนจะมีความสัมพันธ์กันอย่างต่อเนื่อง และในแต่ละขั้นจะชี้แนะหรือบ่งบอกถึงพฤติกรรมการเรียนการสอนที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ โดยผู้สอนจะสามารถนำเอาวิธีการสอน เทคนิคการสอน กิจกรรมการสอนอื่น ๆ รวมทั้งสื่อการสอนประเภทต่าง ๆ มาผสมผสานหรือบูรณาการเข้าด้วยกัน แล้วใช้ดำเนินการสอนภายใต้เงื่อนไขกระบวนการสอนตามขั้นตอนของรูปแบบการเรียนการสอนนั้น ๆ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างสมบูรณ์ที่สุด

สุพัตรา ซาติปัญญาชัย (2547) ได้อธิบายความหมายไว้ว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้ เป็นกระบวนการที่มีความต่อเนื่อง มีการทบทวนและเปลี่ยนแปลงได้ทั้งด้านบวกและด้านลบ นั่นคือคนที่รู้แล้วอาจลดทอนจนจางลง หรือรู้เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จนสามารถลบล้างความรู้เดิมหรือเปลี่ยนแปลงความรู้ชุดใหม่ ผลลัพธ์ของการเรียนรู้เรื่องใด ก็คือความรู้ (Knowledge) ในเรื่องนั้น

พีรณา ริกุลสุรگان และสมหญิง สัมฤทธิ์ผล (2548) แปลจาก Christime Ward ได้อธิบายความหมายไว้ว่า การจัดการสอนเป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนทุกคนได้เรียนรู้จากการสร้าง

ความหมายและความจำเป็นจากประสบการณ์ในชั้นเรียนตามแบบของแต่ละคน นักเรียนทุกคนจำเป็นต้องเตรียมพร้อมและต้องได้รับความช่วยเหลือให้เรียนรู้ด้วยวิธีของตนเอง และเมื่อพวกเขาสามารถสร้างทัศนคติที่ดี มีความจำที่แม่นยำและสามารถเรียกความจำกลับมาใช้ในยามที่ต้องการได้ ก็เท่ากับว่าการถ่ายทอดบทเรียนนั้นประสบความสำเร็จ

ฮิลล์ (Hills, 1982) ให้ความหมายของการจัดการเรียนรู้ไว้ว่าการจัดการเรียนรู้คือ กระบวนการให้การศึกษากับผู้เรียน ซึ่งต้องอาศัยปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน

ฮู และดันแคน (Hough and Duncan, 1970) อธิบายความหมายของการจัดการเรียนรู้ว่า หมายถึง กิจกรรมของบุคคลซึ่งมีหลักและเหตุผล เป็นกิจกรรมที่บุคคลได้ใช้ความรู้ของตนเองอย่างสร้างสรรค์ เพื่อสนับสนุนให้ผู้อื่นเกิดการเรียนรู้และความผาสุก ดังนั้นการจัดการเรียนรู้จึงเป็นกิจกรรมในแง่มุมต่าง ๆ 4 ด้าน คือ

1. ด้านหลักสูตร (Curriculum) หมายถึง การศึกษาจุดมุ่งหมายของการศึกษา ความเข้าใจในจุดประสงค์รายวิชาและการตั้งจุดประสงค์การจัดการเรียนรู้ที่ชัดเจน ตลอดจนการเลือกเนื้อหา ได้เหมาะสมสอดคล้องกับท้องถิ่น
2. ด้านการจัดการเรียนรู้ (Instruction) หมายถึง การเลือกวิธีสอนและเทคนิคการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม เพื่อช่วยให้ผู้เรียนบรรลุถึงจุดประสงค์การเรียนรู้ที่วางไว้
3. ด้านการวัดผล (Measuring) หมายถึง การเลือกวิธีการวัดผลที่เหมาะสมและสามารถวิเคราะห์ผลได้
4. ด้านการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ (Evaluating) หมายถึง ความสามารถในการประเมินผลของการจัดการเรียนรู้ทั้งหมดได้

สรุปความหมายของรูปแบบการเรียนรู้ได้ว่า เป็นแบบแผนการเรียนการสอนของครูบนพื้นฐานของทฤษฎีที่เรียบเรียงไว้อย่างลงตัว สอดประสานผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เป็นขั้นเป็นตอน มีการใช้สื่อ และเทคนิควิธีเพื่อให้ประสบผลสำเร็จและบรรลุวัตถุประสงค์โดยผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างสมบูรณ์

2. องค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้

สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ (สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์, 2557) ได้กำหนดองค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้ที่จะทำให้ผู้เรียน ประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ได้อย่างมากไว้ 3 องค์ประกอบ มีรายละเอียดดังนี้

1. ผู้เรียน ธรรมชาติของผู้เรียนเป็นสิ่งที่ผู้สอนจะต้องคำนึงถึงเป็นอันดับแรก เกี่ยวกับความสามารถทางสมอง ความถนัด ความสนใจ พัฒนาการทางร่างกาย อารมณ์และจิตใจ ความต้องการพื้นฐานเป็นสิ่งที่ผู้สอนจะต้องคำนึงถึง และจะละเลยไม่ได้

2. บรรยากาศทางจิตวิทยาที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ ผู้สอนเป็นส่วนที่สำคัญและเป็นส่วนหนึ่งที่จะกำหนดบรรยากาศในชั้นเรียนให้เป็นไปในรูปแบบที่ต้องการ ความเป็นประชาธิปไตย ความเคร่งเครียด ความชื่นบานของผู้เรียน สิ่งเหล่านี้ จะเกิดขึ้นได้โดยผู้สอนเป็นผู้กำหนด แต่ถึงกระนั้นก็ตามบรรยากาศในชั้นเรียนยังมีองค์ประกอบอื่น ๆ อีกนอกเหนือไปจากตัวผู้สอน คือ ผู้เรียนเข้าชั้นเรียนโดยไม่ได้รับประทานอาหารเช้าหรืออาหารกลางวัน ผู้เรียนเริ่มเรียนชั่วโมงแรกด้วยความรู้สึกหิวหรือบางครั้งผู้เรียนได้รับสิ่งกระทบกระเทือนใจติดตามมาเนื่องจากความไม่พร้อมดวงในครอบครัว เป็นต้น ส่วนทางด้านตัวผู้สอนนั้นอาจจะมีทัศนคติจากฝ่ายบริหารหรือจากครอบครัว เศรษฐกิจ อาหารเข้าก่อนมา สถานศึกษาของผู้สอนมีเพียงน้ำแก้วนึ่งเท่านั้น สิ่งที่น่ามาก่อนเหล่านี้เกิดขึ้นก่อนที่ผู้สอน และผู้เรียนจะมาพบกัน ซึ่งเป็นสิ่งที่จะบ่งได้ว่าบรรยากาศทางจิตวิทยาในชั้นเรียนที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้จะปรากฏออกมาในรูปแบบใด

3. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับบรรยากาศทางจิตวิทยาในชั้นเรียน ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียนจะเป็นเครื่องชี้บ่งถึงเงื่อนไขหรือสถานการณ์ ว่าผู้เรียนจะประสบความสำเร็จหรือความล้มเหลวต่อการเรียนรู้ ผู้สอนควรจะคิดถึงผู้เรียนในฐานะเป็นบุคคลหนึ่ง ผู้เรียนมีสิทธิที่จะได้รับความต้องการพื้นฐาน และผู้สอนจะต้องหากวิธีที่จะตอบสนอง ต่อความต้องการพื้นฐานของผู้เรียนให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ และผู้สอนควรจะฝึกให้มีความรู้สึกไว ต่อความรู้สึกนึกคิดของผู้เรียน เพื่อความสำเร็จแห่งการเรียนรู้และการเจริญเติบโต เป็นบุคคลที่สมบูรณ์ต่อไป

จอยซ์, เวล และซาลฮัน (Joyce, Weil and Calhoun, 2015) กล่าวว่า องค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้มี 6 องค์ประกอบ ดังนี้

1. หลักการ แนวคิด ทฤษฎีพื้นฐาน เป็นส่วนที่กล่าวถึงที่มาของหลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่นำมาใช้ในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ซึ่งจะมีอิทธิพลส่วนประกอบอื่น ๆ ของรูปแบบด้วยทั้งการกำหนดวัตถุประสงค์ เนื้อหา และขั้นตอนการจัดการเรียนรู้
2. จุดมุ่งหมาย เป็นการระบุเป้าหมายหรือสิ่งที่คาดหวังที่อยากจะให้เกิดขึ้นในการจัดการเรียนรู้
3. ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ เป็นส่วนที่ระบุถึงขั้นตอน และวิธีการสอนที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนที่เป็นระบบ เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้
4. ระบบสังคม เป็นส่วนที่แสดงถึงบทบาทระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน เพื่อให้เห็นความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นในขณะจัดการเรียนรู้ที่เอื้อให้ประสบความสำเร็จ
5. หลักการตอบสนอง เป็นส่วนที่ระบุถึงพฤติกรรม หรือการแสดงออกของผู้เรียนเมื่อมีการเรียนรู้ ซึ่งจะทำให้ผู้สอนสามารถประเมินความสำเร็จได้
6. ระบบสนับสนุน เป็นส่วนที่ระบุถึงสื่อ แหล่งเรียนรู้ กลยุทธ์ กลวิธี เทคนิคที่จะช่วยสนับสนุนให้การจัดการเรียนรู้ประสบผลสำเร็จ

กอร์ดอน และคณะ (Gordon and others, 2005) กล่าวว่า องค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้มี 4 องค์ประกอบ ดังนี้

1. ผลผลิตความจำและข้อมูลข่าวสาร เป็นกระบวนการที่แสดงให้เห็นองค์ความรู้ได้อย่างใดอย่างหนึ่ง การสร้างคำถาม การอ่านวัสดุที่อธิบายและแสดงเหตุผลการสังเกต ปรากฏการณ์ การเก็บรวบรวมหลักฐาน การฟังการนำเสนอและการค้นพบหลักการ
2. การได้มาซึ่งความหมาย เป็นกระบวนการที่ทำให้นักเรียนดึงเอาความหมายออกจากองค์ความรู้ การวิเคราะห์บทเรียน การทดลอง การจัดบทเรียนใหม่ การสังเคราะห์บทเรียนเข้าด้วยกันและการบูรณาการบทเรียน
3. การติดตามความสำคัญ เป็นกระบวนการที่ทำให้ผู้เรียนประทับความสำคัญลงไปในความรู้ การอนุมานการสรุปจากบทเรียน การสร้างโครงสร้างบทเรียนใหม่ การสัมพันธ์บทเรียนกับเหตุการณ์อื่น ๆ และการทดสอบเพื่อการนำไปใช้
4. การลงมือปฏิบัติ เป็นกระบวนการที่ทำให้ผู้เรียนนำความรู้ไปใช้ การใช้บทเรียนเพื่อแก้ปัญหา การใช้บทเรียนเพื่อสร้างปัญหาและการใช้บทเรียนเพื่อทำความเข้าใจความกระจ่างในปัญหา

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ไว้ 6 ส่วน ประกอบด้วย 1. หลักการ แนวคิด ทฤษฎีพื้นฐาน 2. จุดมุ่งหมาย 3. ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ 4. ระบบสังคม 5. หลักการตอบสนอง และ 6. ระบบสนับสนุน ดังภาพประกอบ 3

ภาพประกอบ 3 องค์ประกอบของรูปแบบ

3. การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้

ในการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้นั้นจำเป็นต้องศึกษาตามกระบวนการเพื่อให้ได้รูปแบบที่ดีและสามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนหรือการจัดการเรียนการสอนได้อย่างประสบความสำเร็จนั้น (วีณา ประชากุล และประสาธน์ เนื่องเฉลิม, 2559) ได้อธิบายวิธีการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนไว้ดังนี้

1. ศึกษาทฤษฎีและรูปแบบการเรียนการสอน เนื่องจากทฤษฎีและรูปแบบมีความหมายต่างกัน ดังนั้นในการศึกษาปัญหาการวิจัยจึงต้องมีหลาย ๆ สมมติฐานไว้ใช้ในการแก้ปัญหา ซึ่งการตั้งสมมติฐานต้องมีการศึกษาทฤษฎีเพื่อช่วยในการตั้งสมมติฐานได้อย่างถูกต้องและจะได้สร้างรูปแบบการเรียนการสอนที่สัมพันธ์กับสมมติฐาน
2. หาข้อบกพร่องของรูปแบบการเรียนการสอน ในการใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่สร้างขึ้นมีสิ่งที่จะต้องระวังหลายประการ เพื่อไม่ให้เกิดข้อบกพร่องในการสร้างรูปแบบ
 - 2.1 รูปแบบการเรียนการสอนที่สร้างขึ้นจะต้องระวังไม่ให้อายหรือง่ายจนเกินไป ซึ่งอาจเกิดจากการอ้างอิงที่ไม่เหมาะสม ส่งผลให้เกิดข้อบกพร่องของรูปแบบการเรียนการสอนได้
 - 2.2 การใช้สัญลักษณ์ที่มีความเฉพาะเจาะจงจะทำให้การให้ความหมายของสัญลักษณ์เป็นไปเพื่อการอธิบายหลักการมากกว่าอธิบายโครงสร้าง ซึ่งจะทำให้เกิดความผิดพลาดได้
 - 2.3 การเน้นรูปแบบการเรียนการสอนมากเป็นพิเศษ รูปแบบที่สร้างขึ้นถ้าเน้นลักษณะหนึ่งลักษณะใดมากเกินไป ไม่ว่าจะเป็นการเปรียบเทียบ การใช้สูตรคณิตศาสตร์ หรือใช้ไดอะแกรม จะทำให้เกิดความหมายที่แฝงเร้นในตัวโครงสร้างของรูปแบบการเรียนการสอนมากกว่าความสัมพันธ์ของรูปแบบการเรียนการสอนที่สร้างขึ้น
3. การทดสอบรูปแบบการเรียนการสอนในการทดสอบรูปแบบการเรียนการสอนที่สร้างขึ้นต้องใช้ข้อมูลที่ได้จากประสบการณ์หรือจากการทดลอง เพื่อให้สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนการตรวจสอบรูปแบบการเรียนการสอนจะประเมินที่ตัวแปรตามที่กำหนดไว้เพื่อนำไปปรับปรุงให้เหมาะสมกับการใช้งาน
4. การเลือกชนิดของรูปแบบการเรียนการสอน ชนิดของรูปแบบการเรียนการสอนมีหลายชนิด ซึ่งจำแนกตามวิธีการที่ใช้ศึกษา เช่น รูปแบบการเรียนการสอนแบบอนุमानและอุปมาน รูปแบบการเรียนการสอนที่เป็นสัญลักษณ์ รูปแบบการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ รูปแบบการเรียนการสอนที่ใช้เหตุผล ซึ่งจะเลือกใช้ให้เหมาะสมตามเนื้อหาที่ใช้ในการศึกษา
5. การสรุป เมื่อได้รูปแบบการเรียนการสอนที่เหมาะสมจะต้องนำตัวแปรที่ศึกษาไปคำนวณหาความสัมพันธ์ตามหลักทางคณิตศาสตร์ เพื่อนำไปพัฒนาและแก้ไขให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายที่ศึกษา

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

Kreijns, Kirschner และ Jochems (2002) ได้ศึกษาเรื่อง การระบุข้อผิดพลาดในการ ปฏิสัมพันธ์ทางสังคมในสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ร่วมกันด้วยคอมพิวเตอร์ : การทบทวนงานวิจัย ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยต่าง ๆ ที่อาจทำให้เกิดความแตกต่างและจะเป็นอุปสรรคต่อการบรรลุผล คือ การยอมรับว่าผู้เข้าร่วมกิจกรรมจะมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมเพียงเพราะสภาพแวดล้อมเพียงด้าน เดียวเท่านั้น ซึ่งละเลยมิติทางสังคมคือทางด้านจิตใจด้วย

Regan, Mastropieri และ Scruggs (2005) ได้ศึกษาเรื่อง การส่งเสริมการเขียนเชิง ประจักษ์ในนักเรียนที่มีความผิดปกติทางอารมณ์และพฤติกรรมผ่านการเขียนอนุทินโต้ตอบ การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อปรับปรุงการเขียนและส่งเสริมทักษะทางสังคมในเชิงบวกด้วยการ สนทนาเป็นลายลักษณ์อักษรระหว่างครูกับนักเรียนถึงความต้องการทางอารมณ์และพฤติกรรม กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 500 คน ที่มีปัญหาเกี่ยวกับอารมณ์และ พฤติกรรม (EBD) เครื่องมือในการวิจัยคือ การเขียนอนุทินโต้ตอบกับนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความสนใจในการเขียนบทสนทนาค่อนข้างน้อย ในส่วนบริบทของบทสนทนามุ่งเน้นไปที่ พฤติกรรมการรับรู้เกี่ยวกับคุณค่าของการกำหนดเป้าหมาย ส่วนการอภิปรายเกี่ยวกับการแสดงออก ทางสังคมของนักเรียนแต่ละรายนั้น เมื่อมีการให้ความช่วยเหลือกับนักเรียนที่มีปัญหาเกี่ยวกับอารมณ์ และพฤติกรรมจะให้นักเรียนดังกล่าวมีความสนใจด้านการเรียนเพิ่มขึ้น

Coté (2005) ได้ศึกษาเรื่อง แบบจำลองเชิงโต้ตอบทางสังคมและผลของการควบคุม ความรู้สึกต่อความเครียดในการทำงาน มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอรูปแบบปฏิสัมพันธ์ทางสังคมว่า การควบคุมอารมณ์จะส่งผลต่อความเครียดตามกระบวนการของบุคคลอย่างไร ผลการวิจัยพบว่า บ่อยครั้งที่การควบคุมอารมณ์ความรู้สึกของคณาจารย์มีผลกระทบมาจากความเครียดจากการทำงาน ในองค์กร บ่งบอกถึงความจำเป็นที่ต้องเข้าใจโลกที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการที่เกิดขึ้นภายในจิตใจ และร่างกายของบุคคลแต่ละคน และโดยทั่วไปการควบคุมอารมณ์จะเพิ่มขึ้นเมื่อมีการปฏิสัมพันธ์ทาง สังคม

Murray, Caulier-Grice และ Mulgan (2010) ได้ศึกษาเรื่อง การสืบหาความสัมพันธ์ ระหว่างเวลากับพัฒนาการด้านอารมณ์ของเด็กและเยาวชน มีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบ ความสัมพันธ์ระหว่างเยาวชน และพัฒนาการการเรียนรู้ทางด้านอารมณ์และสังคม กลุ่มเป้าหมาย เป็นเด็กอายุ 6 ปีขึ้นไป ผลการวิจัยพบว่า การเล่นของเด็กถือเป็นเรื่องสำคัญและเป็นองค์ประกอบ ในการสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาร่างกายทางสังคมด้วย การใช้เทคโนโลยีโดยการให้ นักเรียนดูภาพบนหน้าจอทีวี เป็นการปิดกั้นโอกาสสำหรับเด็กและเป็นการขัดขวางพัฒนาการ การเรียนรู้ทางด้านอารมณ์และสังคมเด็กด้วย

Jones และ Bouffard (2012) ได้ศึกษาเรื่อง การเรียนรู้ทางสังคมและอารมณ์ในโรงเรียน จากโปรแกรมสุขภาพศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่า โปรแกรมการเรียนรู้ทางสังคมและอารมณ์ (SEL) นักเรียนมีผลการเรียนรู้ทางสังคมและอารมณ์ที่ดี ซึ่งผู้วิจัยเสนอแนะให้โรงเรียนควรใช้วิธีการเสริมทักษะการเรียนรู้ของนักเรียนด้วยโปรแกรมการเรียนรู้ทางสังคมและอารมณ์ และ การบูรณาการการสอนเข้ากับปฏิสัมพันธ์และการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันกับนักเรียน

Weissberg และ Cascarino (2013) ได้ศึกษาเรื่อง การเรียนรู้ทางวิชาการ และการเรียนรู้ทางสังคมอารมณ์ : ความสำคัญระดับชาติ ผลการวิจัยพบว่า การเรียนรู้ทางสังคมและอารมณ์ เกี่ยวข้องกับกระบวนการใช้ความรู้ ทักษะและทักษะที่จำเป็นในการทำความเข้าใจและจัดการกับ อารมณ์ของตนเอง การกำหนดเป้าหมายและการทำให้บรรลุเป้าหมาย การรู้สึกและแสดงความ เห็นอกเห็นใจต่อผู้อื่น การสร้างและรักษาสัมพันธ์ภาพที่ดีกับผู้อื่น และการตัดสินใจอย่างรับผิดชอบ และสภาพแวดล้อมที่ดีจะช่วยให้การเรียนรู้ของนักเรียนมีประสิทธิภาพ และพัฒนาสมรรถภาพด้าน สังคมและอารมณ์ของนักเรียนได้เป็นอย่างดี ดังนั้นผู้กำหนดนโยบายจำเป็นต้องเข้าใจและส่งเสริมให้ ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเรียนรู้ทางสังคมและอารมณ์ ซึ่งจะช่วยสร้างการมีส่วนร่วมใน โรงเรียนเพื่อเตรียมความพร้อมให้กับนักเรียนสำหรับการรับมือกับความท้าทายของโลก

Guerin (2014) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ : บทบาทในการเรียนรู้ทางสังคมและอารมณ์ เกี่ยวกับการศึกษาเรื่องสุขภาพระหว่างประเทศ ผลการวิจัยพบว่า การปลูกฝังความเข้าใจเกี่ยวกับ ความสัมพันธ์ผ่านระหว่างแนวคิดทางสังคมและอารมณ์และการเพิ่มแนวทางปฏิบัติเพื่อป้องกันและ แก้ไขปัญหาความเสียหายอันเกิดจากการปฏิบัติงาน ทำให้บุคลากรสามารถทำงานได้ดีขึ้น ในสภาพแวดล้อมต่าง ๆ การริเริ่มใช้โปรแกรมสมรรถนะผนวกการเรียนรู้ทางสังคมและอารมณ์ได้ ตระหนักถึงความสำคัญของการทำงานร่วมกัน การให้ความสำคัญกับการสื่อสารที่ดี ทำให้การดูแล ผู้ป่วยมีคุณภาพ รวมถึงเป็นการสร้างสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดีด้วย

Jones, Bailey และ Jacob (2014) ได้ศึกษาเรื่อง การเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคม สิ่งจำเป็นสำหรับการจัดการในชั้นเรียน ผลการวิจัยพบว่า โปรแกรมการเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคม ช่วยเพิ่มทักษะความสนใจเรียนของนักเรียนและลดพฤติกรรมที่เป็นลบ เพิ่มประสิทธิภาพของทักษะ การอ่านของนักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำ การใช้กลยุทธ์ในการสร้างทักษะด้านอารมณ์และสังคมจะเพิ่ม ศักยภาพในการบริหารจัดการห้องเรียนของครูให้มากขึ้น

Martinsone (2016) ได้ศึกษาเรื่อง การเรียนรู้ทางอารมณ์ทางสังคม : การดำเนินโครงการ เพื่อความยั่งยืนในลัตเวีย กลุ่มตัวอย่างเป็นครู จำนวน 630 คน แยกเป็นหญิง 614 คน และชาย 16 คน อายุเฉลี่ย 45.04 ปี ผลการวิจัยพบว่า ผลเบื้องต้นในระยะสั้นของโครงการที่มีการใช้โปรแกรม การเรียนรู้ทางอารมณ์ทางสังคมร่วมกับโปรแกรมอื่น ๆ ในการเรียนการสอนในห้องเรียนมีความ

แตกต่างกันมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งครูและนักเรียนมีความสัมพันธ์ในเชิงความร่วมมือและความเข้าใจที่ดีเกี่ยวกับการเรียนรู้ในห้องเรียน

Raptis และ Spanaki (2017) ได้ศึกษาเรื่อง เจตคติของครูเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะทางสังคมและอารมณ์ในโรงเรียนประถมในประเทศกรีซ กลุ่มตัวอย่างเป็นครูผู้สอนครูประถมศึกษาจำนวน 5 คน และนักเรียน 106 คน ผลการวิจัยพบว่า ครูยังขาดความสามารถในการพูดถึงทักษะทางสังคมและอารมณ์ที่สำคัญที่ควรสอนให้กับนักเรียนของตน นอกจากนี้การขาดความรู้เรื่องคำศัพท์และความสามารถในการจำแนกทักษะพื้นฐานทางสังคมและอารมณ์เป็นหมวดหมู่ แต่ครูจะมีทักษะการจัดการอารมณ์ขั้นพื้นฐานได้เป็นอย่างดี รวมทั้งการตระหนักดีว่าความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองจะส่งผลกระทบต่อนักเรียนในทางบวก

Konishi และ Park (2017) ได้ศึกษาเรื่อง การส่งเสริมด้านสังคมและอารมณ์ของเด็ก : การเขียนอนุทินโต้ตอบ มีวัตถุประสงค์ เพื่อนำเสนอผลสำเร็จของการส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ของนักเรียน และสิ่งแวดล้อมที่ดีในโรงเรียนสำหรับนักเรียน รวมทั้งแนวทางปฏิบัติสำหรับการดำเนินการเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์และสิ่งแวดล้อมที่ดีในโรงเรียนสำหรับนักเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นการเขียนอนุทินโต้ตอบระหว่างครูกับนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า การเขียนอนุทินโต้ตอบจะสร้างความเชื่อมั่นและความไว้วางใจระหว่างนักเรียนกับครู ซึ่งจะกระตุ้นให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นของแต่ละคนตามแนวคิด “การเรียนรู้ร่วมกัน” การเขียนบันทึกประจำวันจะทำให้ทั้งนักเรียนและครูทราบถึงสิ่งที่ตนสามารถทำได้ เพื่อปรับปรุงสภาพแวดล้อมในการพัฒนา “การเรียนรู้ร่วมกัน” “โครงเรื่องปฏิสัมพันธ์” จะช่วยให้นักเรียนสามารถเพิ่มพูนความเป็นอิสระในการเรียนรู้ ซึ่งนักเรียนสามารถรับมือกับปัญหาได้ นอกจากนี้กระบวนการนี้จะนำไปสู่สภาพแวดล้อมของโรงเรียนที่ดี และทำให้ครูสามารถพัฒนาการเรียนรู้ทางสังคมและอารมณ์ของนักเรียนได้เป็นอย่างดี

Espelage และคณะ (2015) ได้ศึกษาเรื่อง การทดลองทางคลินิกของโปรแกรมมัธยมศึกษาชั้นที่สอง : ผลกระทบต่อการรุกรานและการตกเป็นเหยื่อ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 36 โรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า โปรแกรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ (SEL) ในโรงเรียน มีประสิทธิภาพในการจัดการกับความขัดแย้งระหว่างบุคคลและการสอนเกี่ยวกับการจัดการอารมณ์ได้ประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี คือ ช่วยการลดความก้าวร้าวของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาและโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โดยเฉพาะประเด็นการที่นักเรียนถูกกลั่นแกล้ง และการล่วงละเมิดทางเพศ ลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

Stockhaus (2022) ได้ศึกษาเรื่อง ผลกระทบที่เกิดจากการเรียนรู้ทางสังคมและอารมณ์ของนักเรียนที่มีความพิการ ผลการวิจัยพบว่า โปรแกรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์สามารถช่วยเหลือนักเรียนที่อยู่ในการศึกษาพิเศษได้หลายวิธี ทั้งด้านสังคม อารมณ์ พฤติกรรม และสติปัญญา

การสอนโดยตรงจะเป็นประโยชน์ต่อนักเรียนการศึกษาพิเศษ เพราะเป็นการเติมเต็มช่องว่างในการศึกษาที่เหมาะสมกับนักเรียน การเรียนรู้ทางด้านสังคมและอารมณ์ยังสามารถช่วยเหลือนักเรียนเพื่อควบคุมอารมณ์ และสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีให้นักเรียนมีความรู้สึกปลอดภัย มั่นคง และพร้อมที่จะเรียนรู้ในทางวิชาการ

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยสามารถนำมาสรุปเป็นองค์ประกอบรูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปรากฏดังภาพประกอบ 4

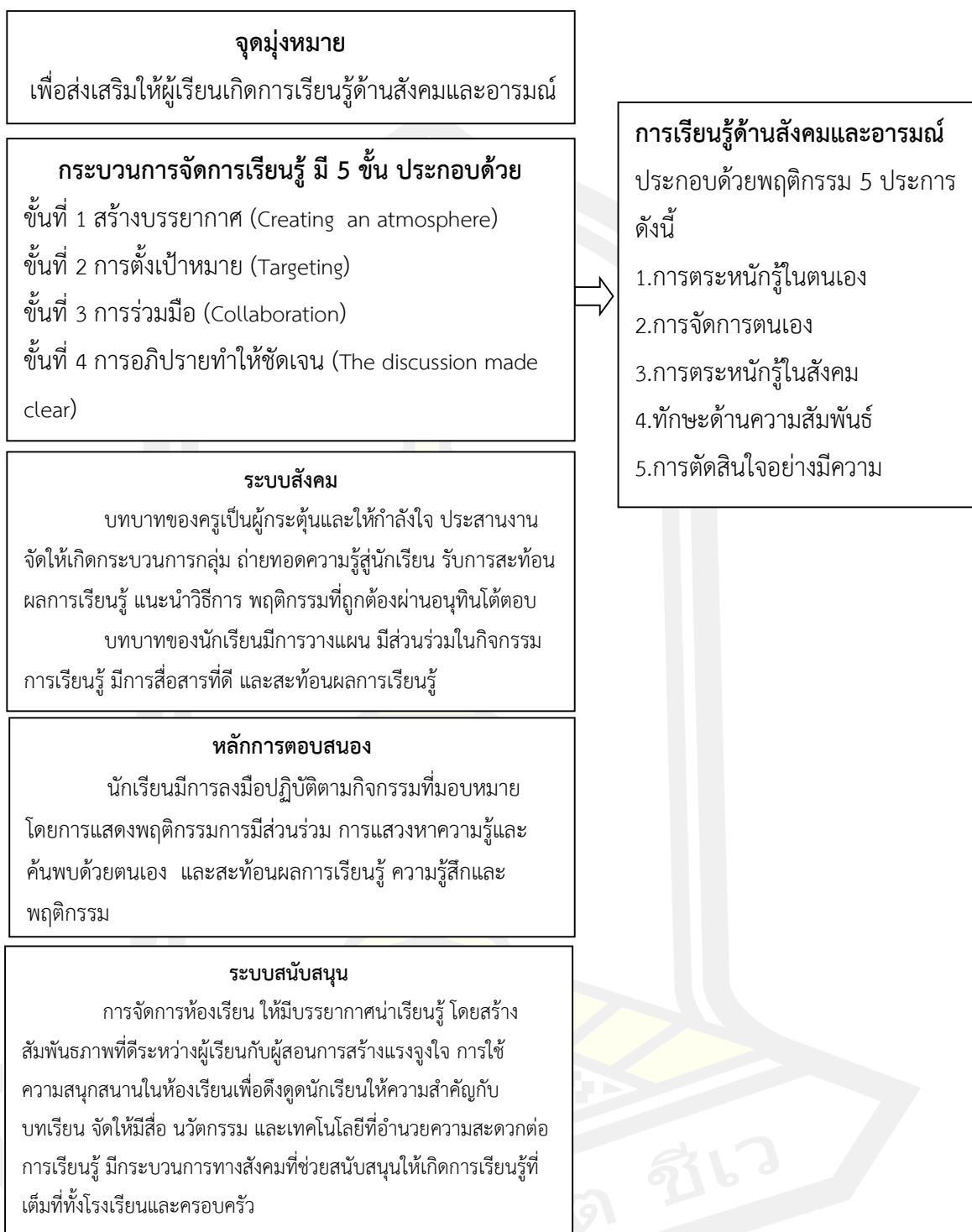
แนวคิดการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้

ด้วยกระบวนการวิจัย 3 ระยะ คือ การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน การออกแบบและพัฒนา และการทดลองใช้ ผู้วิจัยยึดแนวคิดของ จอยซ์, เวล และชาลฮัน (Joyce, Weil and Calhoun, 2011) มี 6 องค์ประกอบ คือ หลักการ แนวคิด ทฤษฎีพื้นฐาน จุดมุ่งหมาย ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ ระบบสังคม หลักการตอบสนอง และระบบสนับสนุน

หลักการ แนวคิด ทฤษฎีพื้นฐาน

สรุปได้ว่า

การเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนได้รับความอบอุ่น ความผ่อนคลาย และความไว้วางใจ เกิดความเชื่อมั่นในการเรียนรู้ ความสามารถในการพัฒนาทักษะการวางแผนและกำหนดเป้าหมายระยะสั้นและระยะยาว มีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างนักเรียนกับนักเรียน และนักเรียนกับครูในลักษณะของความร่วมมือกันเป็นกลุ่มเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ใช้ทักษะในการสื่อสารที่เหมาะสมสำหรับสถานการณ์ที่ยากลำบากหรือการสนทนาที่สำคัญ แสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมจัดการความขัดแย้งที่เหมาะสม ระหว่างบุคคล นักเรียนมีการเขียนบันทึกเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดจากการเรียนรู้และโต้ตอบระหว่างนักเรียนกับผู้สอน เป็นการสะท้อนสิ่งที่นักเรียนเผชิญอยู่ จะทำให้ครูเกิดความเข้าใจในวิธีการที่จะส่งเสริมและพัฒนานักเรียน เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์กับตัวเองและคนอื่น ๆ รวมถึงคุณธรรมทางสังคมอารมณ์ที่จำเป็นสำหรับการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่ประสบความสำเร็จในระยะสั้นและระยะยาว

ภาพประกอบ 4 องค์ประกอบรูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษา โดยการประยุกต์ใช้เทคนิค การรวบรวมข้อมูลแบบการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาบริบทสภาพปัญหาของพฤติกรรมด้านการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ โดยการศึกษาเชิงสำรวจ (Survey Study) โดยใช้แบบสอบถามถามอาจารย์ที่สอนในระดับชั้นมัธยมศึกษา ผู้ปกครองนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษา และนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษา และสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเพื่อยืนยันข้อมูล (Key Informant) และเป็นการศึกษาเอกสารหลักฐาน งานวิจัย แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดหลักการ เป้าหมาย องค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ และการกำหนดขั้นการจัดการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน บริบทสภาพปัญหาของพฤติกรรมด้านการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ โดยการศึกษาเชิงสำรวจ (Survey Study) โดยใช้แบบสอบถามถามอาจารย์ที่สอนในระดับชั้นมัธยมศึกษา ผู้ปกครองนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษา และนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษา

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน บริบทสภาพปัญหาของพฤติกรรมด้านการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ โดยสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเพื่อยืนยันข้อมูล (Key Informant)

ขั้นตอนที่ 3 การศึกษาเอกสารหลักฐาน งานวิจัย แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดหลักการ เป้าหมาย องค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ และการกำหนดขั้นการจัดการเรียนรู้

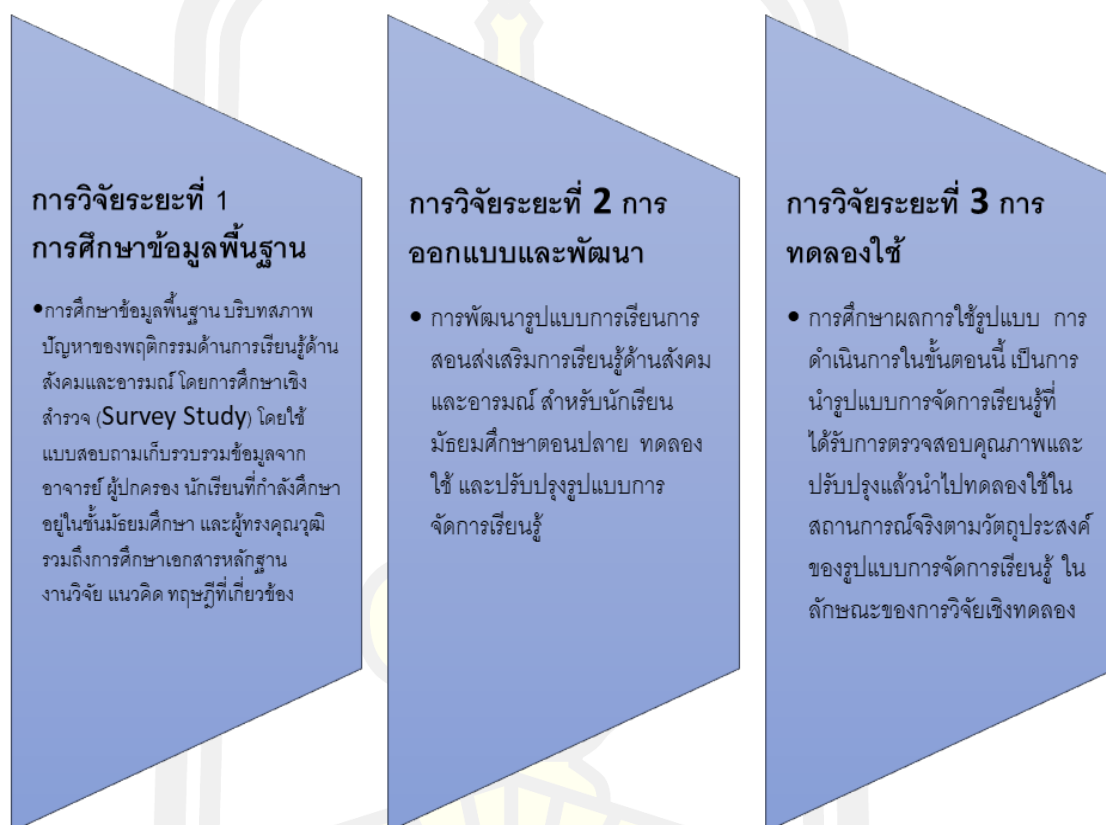
ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ทดลองใช้ และปรับปรุงรูปแบบการจัดการเรียนรู้ โดยแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา คู่มือการใช้รูปแบบ และการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ประกอบรูปแบบ

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษานำร่อง ก่อนนำไปใช้จริง

ระยะที่ 3 การศึกษาผลการใช้รูปแบบ การดำเนินการในขั้นตอนนี้ เป็นการนำรูปแบบ การจัดการเรียนรู้ที่ได้รับการตรวจสอบคุณภาพและปรับปรุงแล้วนำไปทดลองใช้ในสถานการณ์จริง ตามวัตถุประสงค์ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ในลักษณะของการวิจัยเชิงทดลอง

ขั้นตอนการดำเนินการใช้วิธีวิจัยแบบแผนการวิจัยและพัฒนา (R&D : Research and Development) สรุปได้ดังภาพประกอบ 5

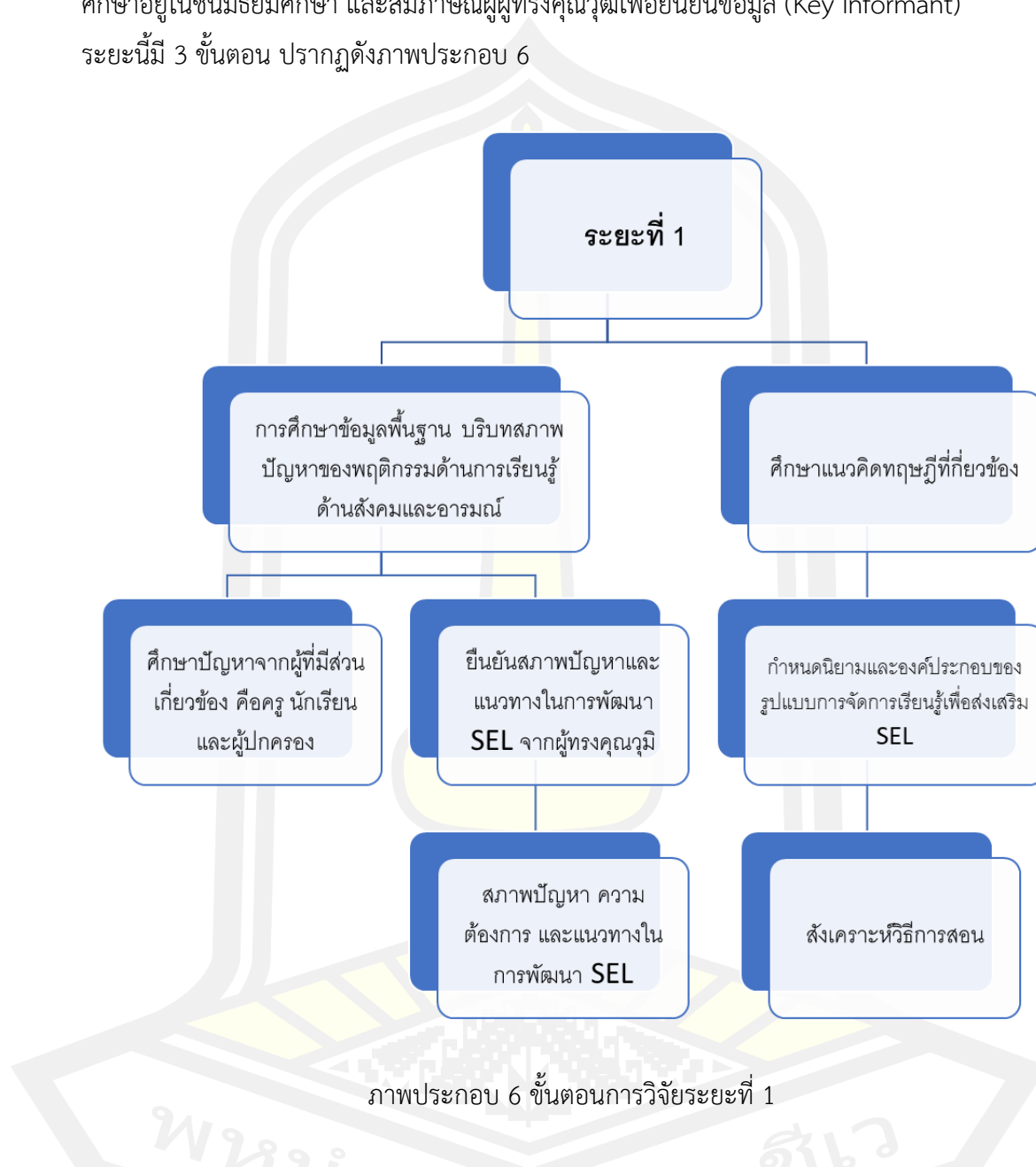

ภาพประกอบ 5 กระบวนการวิจัยและพัฒนา

ระยะที่ 1 ศึกษาบริบท สภาพปัญหาของพฤติกรรมด้านการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ โดยการศึกษาเชิงสำรวจ (Survey Study)

ศึกษาเอกสารหลักฐาน งานวิจัย แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดหลักการ เป้าหมาย องค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ และการกำหนดขั้นการจัดการเรียนรู้และศึกษาบริบท สภาพปัญหา ความต้องการในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับ นักเรียนมัธยมศึกษา โดยการศึกษาเชิงสำรวจ (Survey Study) โดยใช้แบบสอบถามอาจารย์ที่สอน

ในระดับชั้นมัธยมศึกษา ผู้ปกครองนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษา และนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษา และสัมภาษณ์ผู้ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อยืนยันข้อมูล (Key Informant) วิทยะนี้มี 3 ขั้นตอน ปรากฏดังภาพประกอบ 6

ภาพประกอบ 6 ขั้นตอนการวิจัยระยะที่ 1

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาบริบทสภาพปัญหา ความต้องการในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษา โดยการศึกษาเชิงสำรวจ (Survey Study) โดยใช้แบบสอบถามถามอาจารย์ที่สอนในระดับชั้นมัธยมศึกษา ผู้ปกครองนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษา และนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษา

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

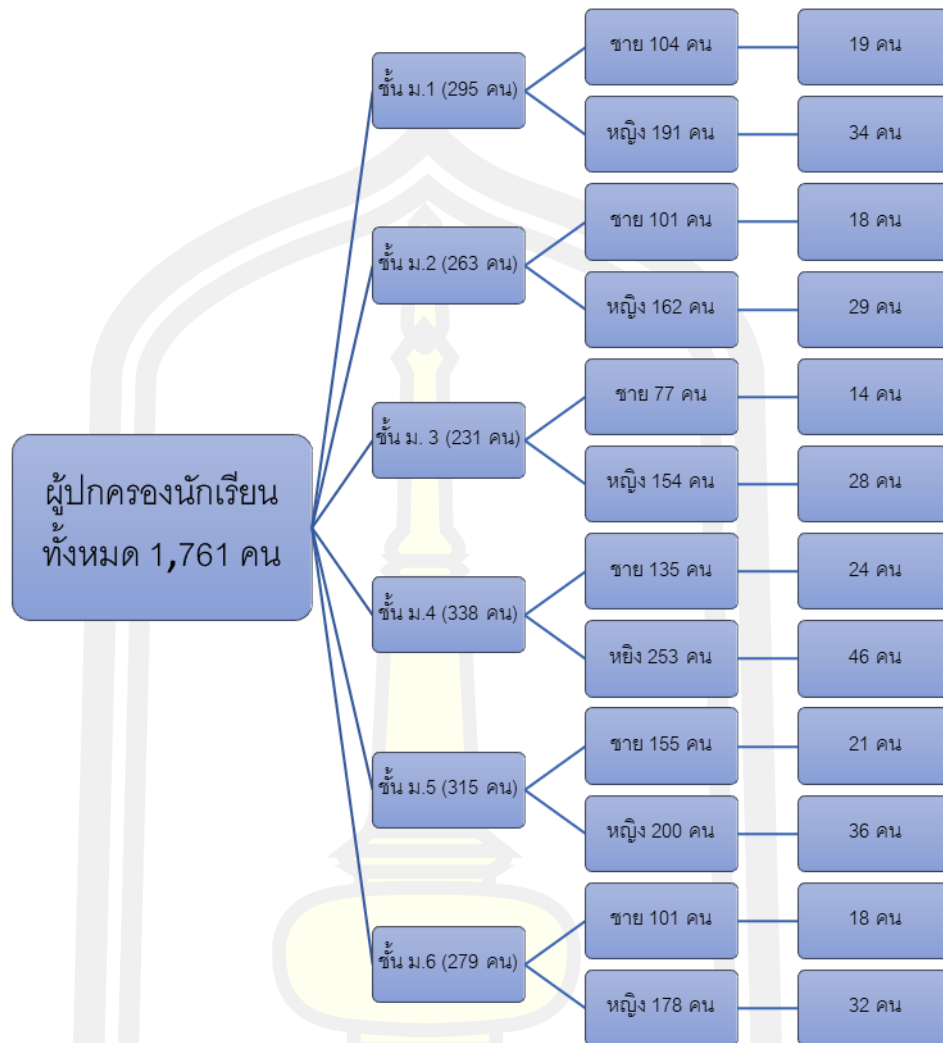
1. ประชากรสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดประชากรเป็นอาจารย์ที่ทำการสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 78 คน ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายมัธยม) ที่มีบุตรเรียนอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษา จำนวน 1,761 คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายมัธยม) จำนวน 1,761 คน รวมทั้งสิ้น 3,601 คน

2. กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาข้อมูลพื้นฐานและสำรวจสภาพปัญหาเกี่ยวกับการเรียนรู้ทางสังคมและอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา เป็นอาจารย์ที่สอนระดับมัธยมศึกษา จำนวน 78 คน ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายมัธยม) ที่มีบุตรเรียนอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษา จำนวน 319 คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 319 คน รวมทั้งสิ้น 717 คน

3 การได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่าง

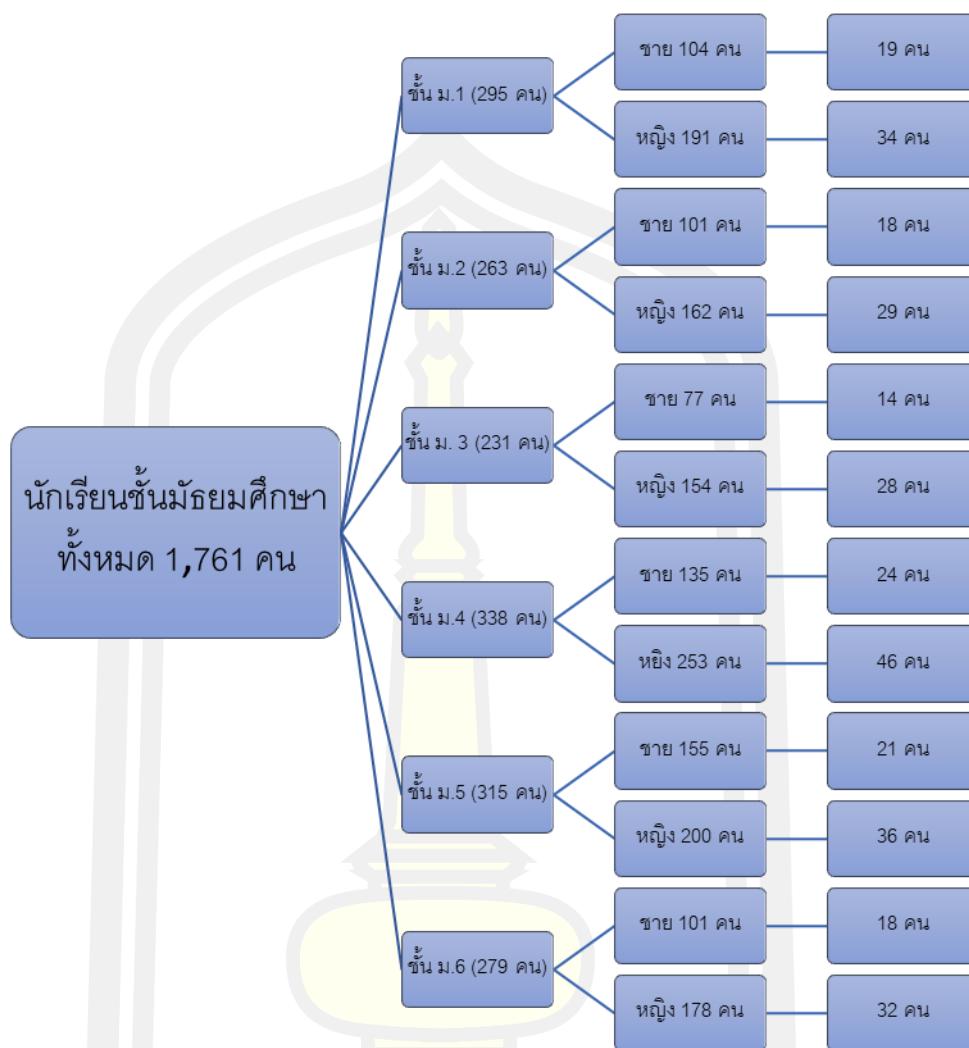
3.1 อาจารย์ที่สอนระดับมัธยมศึกษา จำนวน 78 คน ได้มาโดยการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) (ไพศาล วรคำ, 2559) ซึ่งผู้วิจัยจะเลือกอาจารย์ทั้งหมดที่สอนในระดับชั้นมัธยมศึกษา

3.2 ผู้ปกครองโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายมัธยม) ที่มีบุตรเรียนอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษา จำนวน 319 คน โดยได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified sampling) (ไพศาล วรคำ, 2559) ปรากฏดังภาพประกอบ 7

ภาพประกอบ 7 วิธีการได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างในส่วนผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

3.3 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษามัธยมศึกษา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 319 คน ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified sampling) (ไพศาล วรคำ, 2559) ปรากฎดังภาพประกอบ 8

ภาพประกอบ 8 วิธีการได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างในส่วนของนักเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม จำนวน 3 ฉบับ สำหรับอาจารย์ที่สอนในระดับชั้นมัธยมศึกษา ผู้ปกครองมีบุตรเรียนอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาและนักเรียน เกี่ยวกับบริบทสภาพปัญหา ในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. แบบสอบถามฉบับที่ 1 สำหรับอาจารย์ที่สอนในระดับชั้นมัธยมศึกษา ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ประกอบด้วย เพศ อายุ ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ระดับการศึกษา ปฏิบัติการสอนในระดับชั้นและสังกัดกลุ่มสาระการเรียนรู้

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ
โดยมีแนวการตั้งคำถาม ประกอบด้วยฉบับละ 5 ด้าน รวมข้อคำถาม จำนวน 50 ข้อ ต้องการใช้จริง
30 ข้อ ดังนี้

- 2.1 ด้านการตระหนักรู้ในตนเอง จำนวน 6 ข้อ
- 2.2 ด้านการจัดการตนเอง จำนวน 5 ข้อ
- 2.3 ด้านการตระหนักรู้ในสังคม จำนวน 7 ข้อ
- 2.4 ด้านทักษะด้านความสัมพันธ์ จำนวน 7 ข้อ
- 2.5 ด้านการตัดสินใจอย่างมีความรับผิดชอบ จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ลักษณะคำถามเป็นคำถามแบบปลายเปิด

2. แบบสอบถามฉบับที่ 2 สำหรับผู้ปกครองของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา
ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะคำถามเป็นแบบ
ตรวจสอบ รายการ (Check List) ประกอบด้วย เพศ อายุ รายได้ต่อเดือน ระดับการศึกษา อาชีพ
สถานภาพทางครอบครัวและความสัมพันธ์กับนักเรียน

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ
โดยมีแนวการตั้งคำถาม ประกอบด้วยฉบับละ 5 ด้าน รวมข้อคำถามจำนวน 50 ข้อ ต้องการใช้จริง
30 ข้อ ดังนี้

- 2.1 ด้านการตระหนักรู้ในตนเอง จำนวน 6 ข้อ
- 2.2 ด้านการจัดการตนเอง จำนวน 5 ข้อ
- 2.3 ด้านการตระหนักรู้ในสังคม จำนวน 7 ข้อ
- 2.4 ด้านทักษะด้านความสัมพันธ์ จำนวน 7 ข้อ
- 2.5 ด้านการตัดสินใจอย่างมีความรับผิดชอบ จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ลักษณะคำถามเป็นคำถามแบบปลายเปิด

3. แบบสอบถามฉบับที่ 3 สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะคำถามเป็นแบบ
ตรวจสอบ รายการ (Check List) ประกอบด้วย เพศ อายุ เรียนอยู่ในระดับชั้น สถานภาพทาง
ครอบครัว ที่พักอาศัยและศาสนา

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

โดยมีแนวการตั้งคำถาม ประกอบด้วยฉบับละ 5 ด้าน รวมข้อคำถามจำนวน 50 ข้อ ต้องการใช้จริง 30 ข้อ ดังนี้

- 2.1 ด้านการตระหนักรู้ในตนเอง จำนวน 6 ข้อ
- 2.2 ด้านการจัดการตนเอง จำนวน 5 ข้อ
- 2.3 ด้านการตระหนักรู้ในสังคม จำนวน 7 ข้อ
- 2.4 ด้านทักษะด้านความสัมพันธ์ จำนวน 7 ข้อ
- 2.5 ด้านการตัดสินใจอย่างมีความรับผิดชอบ จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ลักษณะคำถามเป็นคำถามแบบปลายเปิด

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือวิจัย

แบบสอบถามเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนชั้น

มัธยมศึกษา ซึ่งใช้สอบถามผู้ปกครองโรงเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายมัธยม) ที่มีบุตรเรียนอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษา อาจารย์ที่สอนระดับมัธยมศึกษา และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ซึ่งมีประเด็นการสอบถามเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนรู้ การดำเนินชีวิต ของนักเรียนที่เชื่อมโยง และส่งผลกับการส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ มีขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือวิจัย ดังนี้

1. ศึกษาหลักการ เทคนิควิธีการสร้างแบบสอบถามจาก เอกสาร ตำราที่

เกี่ยวข้อง

2. สร้างแบบสอบถาม เรื่อง สภาพการเรียนการสอนของนักเรียนที่เชื่อมโยง

และส่งผลกับการส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ เป็นแบบประเมินชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ มี 5 ระดับ จำนวน 3 ฉบับ แยกเป็นฉบับละ 5 ด้าน จำนวนข้อคำถาม รวมทั้งหมดฉบับละ 50 ข้อ ต้องการใช้จริงฉบับละ 30 ข้อ

3. นำแบบสอบถามเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาที่สร้างเสร็จแล้ว เสนอคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาตรวจสอบคุณภาพและข้อบกพร่องแล้วทำการแก้ไข ปรับปรุง และนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ประกอบด้วย

- 3.1 รองศาสตราจารย์จตุพร เพ็งชัย วุฒิกการศึกษาปริญญาโท (วท.ม.)

จิตวิทยา เป็นข้าราชการบำนาญและนักวิชาการอิสระ มีความเชี่ยวชาญด้านจิตวิทยา

- 3.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญเลี้ยง ทุมทอง วุฒิกการศึกษาปริญญาเอก

(ปร.ด.) หลักสูตรและการสอน อาจารย์ประจำภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ มีความเชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน

3.3 อาจารย์ ดร.สมทรง สิทธิ วุฒิการศึกษาปริญญาเอก (ปร.ด.) หลักสูตรและการสอน อาจารย์ประจำภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีความเชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน

3.4 อาจารย์ ดร.วิทยา วรพันธุ์ วุฒิการศึกษาปริญญาเอก (ปร.ด.) หลักสูตรและการสอน อาจารย์ประจำภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีความเชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน

3.5 อาจารย์ ดร.อภิศักดิ์ สุขยี่ วุฒิการศึกษาปริญญาเอก (Ph.D.) Teaching English to Speakers of Other Languages ประจำภาควิชาภาควิชาภาษาตะวันตกและภาษาศาสตร์ (สาขาวิชาภาษาอังกฤษ) คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีความเชี่ยวชาญด้านการใช้ภาษาและความเหมาะสมของรูปแบบภาษา เพื่อตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงในเรื่องข้อคำถาม การใช้ภาษาในแบบสอบถามให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

4. นำผลการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าความสอดคล้อง (Index of Consistency : IOC) แล้วคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ถึง 1.00 ถือเป็นข้อคำถามที่นำไปใช้ได้ และนำมาปรับปรุงแก้ไข ผลการวิเคราะห์เพื่อหาค่าความสอดคล้องของแบบสอบถาม พบว่า แบบสอบถามฉบับที่ 1 มีค่าความเที่ยงตรงรายข้อตั้งแต่ 0.6 ถึง 1.00 ค่าความสอดคล้องของแบบสอบถามฉบับที่ 2 มีค่าความสอดคล้องรายข้อตั้งแต่ 0.6 ถึง 1.00 และค่าความสอดคล้องของแบบสอบถามฉบับที่ 3 ค่าความสอดคล้องรายข้อตั้งแต่ 0.6 ถึง 1.00 รายละเอียดในภาคผนวก ง-ฉ

ตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม

5. นำแบบสอบถามไปทดสอบใช้ (Try-out) กับอาจารย์โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายมัธยม) จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง นักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายมัธยม) จำนวน 40 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง และผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายมัธยม) จำนวน 40 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

6. การหาคุณภาพของแบบสอบถามเป็นรายข้อ ได้แก่ ค่าอำนาจจำแนก (Discriminant Power) โดยใช้เทคนิค Item-total Correlation และคัดเลือกเฉพาะข้อคำถามมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับหรือมากกว่า 0.30 ($0.05 r_{28} = 0.296$) ไว้เท่ากับที่ต้องการใช้จริง พบว่า เมื่อทดสอบนัยสำคัญแล้ว ได้ข้อที่เข้าเกณฑ์คือแบบสอบถามฉบับที่ 1 จำนวน 33 ข้อ แบบสอบถามฉบับที่ 2 จำนวน 32 ข้อ และแบบสอบถามฉบับที่ 3 จำนวน 35 ข้อ จึงคัดเลือกไว้จำนวนฉบับละ 30 ข้อ ตามที่ต้องการ แบบสอบถามฉบับที่ 1 มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.34 ถึง 0.76 แบบสอบถามฉบับที่ 2 มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.35 ถึง 0.93 และแบบสอบถามฉบับที่ 3 มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.34 ถึง 0.88

7. นำแบบสอบถามที่ตัดไว้ในข้อที่ 6) จำนวน 30 ข้อ มาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ทั้งฉบับ ด้วยสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) พบว่าแบบสอบถามฉบับที่ 1 ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.829 แบบสอบถามฉบับที่ 2 ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.889 และแบบสอบถามฉบับที่ 3 ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.971 รายละเอียดในภาคผนวก ข

8. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การจัดการกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาพิจารณาความสมบูรณ์และจัดระเบียบข้อมูล แล้วดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ในการวิเคราะห์ค่าสถิติต่าง ๆ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจง ความถี่ และหาค่าร้อยละ นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับบริบทสภาพปัญหา ในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริม การเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ซึ่งได้แบ่งเป็น 5 ระดับ และ แปลความหมายตามเกณฑ์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2554)

ระดับความคิดเห็นมากที่สุด	มีค่าเท่ากับ 4.51 - 5.00 คะแนน
ระดับความคิดเห็นมาก	มีค่าเท่ากับ 3.51 - 4.50 คะแนน
ระดับความคิดเห็นปานกลาง	มีค่าเท่ากับ 2.51 - 3.50 คะแนน
ระดับความคิดเห็นน้อย	มีค่าเท่ากับ 1.51 - 2.50 คะแนน
ระดับความคิดเห็นที่น้อยที่สุด	มีค่าเท่ากับ 1.00 - 1.50 คะแนน

แล้วหาค่าเฉลี่ยของคำตอบแบบสอบถาม โดยใช้เกณฑ์ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ยดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545)

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00	หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50	หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50	หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50	หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50	หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

กรณีการแปลความหมายของระดับการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ จะแปลผลจากมากที่สุดเป็นดีมาก จากมากแปลเป็นดี จากปานกลางแปลเป็นพอใช้ จากน้อยแปลเป็น ไม่ดี จากน้อยที่สุดแปลเป็นไม่ดีเลย

ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 ตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ติดต่อประสานงานกับคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อออกหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูล ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายมัธยม)
 2. ดำเนินการเก็บข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมายและกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นผู้ปกครอง โรงเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายมัธยม) ที่มีบุตรเรียนอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย อาจารย์ที่สอนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โดยใช้เครื่องมือคือ แบบสอบถาม ด้วยตนเอง ซึ่งแจ้งวัตถุประสงค์และรายละเอียดของการตอบแบบสอบถาม
 3. นำข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามมาตรวจสอบความถูกต้องและสมบูรณ์ของแบบสอบถาม
 4. นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลเสนอต่อคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาความเหมาะสม ความถูกต้อง และขอคำแนะนำเพิ่มเติม
- ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน บริบทสภาพปัญหา พฤติกรรมด้านการเรียนรู้ด้านสังคม และอารมณ์ รายละเอียดดังตาราง 23 ถึงตาราง 28

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาบริบทสภาพปัญหา ในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษา โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อยืนยันข้อมูล (Key Informant) ดังนี้

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในขั้นตอนที่ 2 นี้ เป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์การทำงานด้านจิตวิทยาในเด็กและวัยรุ่น การให้คำปรึกษาทางด้านอารมณ์และสังคมในเด็กและวัยรุ่น จำนวน 1 ท่าน คือนายแพทย์ยงยุทธ วงศ์ภิรมย์ศานติ์ ตำแหน่ง ผู้เชี่ยวชาญ กระทรวงสาธารณสุข

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในขั้นตอนนี้เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) ใช้การสัมภาษณ์แบบตัวต่อตัว การตั้งคำถามมีจุดมุ่งหมายให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ให้ข้อมูลที่ดีที่สุด เกี่ยวกับบริบทสภาพปัญหาพฤติกรรมของนักเรียน พฤติกรรมที่แสดงออกในโรงเรียน และในครอบครัวและความต้องการในการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาเป็นการสัมภาษณ์เชิงลึก แบ่งออกเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย 7 ส่วน ที่เป็นคำถามข้อมูลเบื้องต้นและข้อมูลเพิ่มเติม 2 ส่วน และอีก 5 ส่วน

เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ทางสังคมและ
อารมณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาส่วนละ 5 คำถาม รวมข้อคำถามจำนวน 25 ข้อ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้รับการสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับบริบทสภาพปัญหาพฤติกรรมของนักเรียน พฤติกรรมที่
แสดงออกในโรงเรียน และในครอบครัวและความต้องการในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้
ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ลักษณะคำถามเป็นคำถามแบบปลายเปิด
มี 6 ส่วน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทั่วไปของการแสดงออกทางอารมณ์และ
สังคมของเด็กในช่วงวัยก่อนวัยรุ่น (Pre-adolescent)

ส่วนที่ 2 ลักษณะทั่วไปของการแสดงออกทางอารมณ์และสังคมของเด็ก
ในช่วงวัยรุ่น (adolescent)

ส่วนที่ 3 บริบท สภาพแวดล้อม กิจกรรมและวิธีการที่ช่วยในการส่งเสริม
การเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ของของเด็กในช่วงวัยก่อนวัยรุ่น (Pre-adolescent)

ส่วนที่ 4 บริบท สภาพแวดล้อม กิจกรรมและวิธีการที่ช่วยในการส่งเสริม
การเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ของของเด็กในช่วงวัยรุ่น (adolescent)

ส่วนที่ 5 แนวทางที่ช่วยพัฒนาพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์

ส่วนที่ 6 ข้อเสนอแนะ ลักษณะคำถามเป็นคำถามแบบปลายเปิด

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือวิจัย

แบบสัมภาษณ์ใช้สำหรับสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นการสนทนาที่มี จุดมุ่งหมาย
เพื่อให้ได้ข้อมูลตามที่กำหนดไว้ล่วงหน้า โดยจะมีผู้สัมภาษณ์เป็นผู้ตั้งคำถาม และผู้ถูกสัมภาษณ์
จะเป็นผู้ตอบคำถาม ผู้สัมภาษณ์จะเป็นผู้จดบันทึก ซึ่งมีประเด็นการสัมภาษณ์เกี่ยวกับบริบท
สภาพปัญหาในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษา มีวิธีการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

1. ศึกษาหลักการ เทคนิควิธีการสร้างแบบสัมภาษณ์จากตำราวัดผลทางการ
ศึกษาของ บุญชม ศรีสะอาด (2554)
2. สร้างแบบสัมภาษณ์ เพื่อศึกษาบริบทสภาพปัญหาและความต้องการในการ
จัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
3. วิเคราะห์ข้อมูลค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามของแบบสัมภาษณ์
ให้ครอบคลุมกับจุดประสงค์ เนื้อหาครบถ้วน ข้อคำถามถูกต้องเหมาะสมตามโครงสร้าง และ
ภาษาเหมาะสมกับผู้ให้ข้อมูล เพื่อคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50-1.00 ซึ่งถือว่าเป็น
ข้อคำถามที่ใช้ได้ จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ชุดเดียวกับแบบสอบถาม ผลการวิเคราะห์

เพื่อหาค่าความสอดคล้องของแบบสอบถาม พบว่า มีค่าความเที่ยงตรงรายข้อตั้งแต่ 0.6 ถึง 1.00 รายละเอียดในภาคผนวก ซ

4. นำผลการตรวจสอบแบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์การทำงานด้านจิตวิทยาในเด็กและวัยรุ่น การให้คำปรึกษาทางด้านอารมณ์และสังคมในเด็กและวัยรุ่น และนำข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญมาพิจารณาปรับปรุงข้อคำถาม

5. จัดพิมพ์แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์การทำงานด้านจิตวิทยาในเด็กและวัยรุ่น การให้คำปรึกษาทางด้านอารมณ์และสังคมในเด็กและวัยรุ่น เป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับครูผู้ร่วมวิจัยกลุ่มตัวอย่างต่อไป

ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 ตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ติดต่อประสานงานกับคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคามเพื่อออกหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูล ถึงผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์การทำงานด้านจิตวิทยาในเด็กและวัยรุ่น การให้คำปรึกษาทางด้านอารมณ์และสังคมในเด็กและวัยรุ่น จำนวน 1 ท่าน

2. ดำเนินการเก็บข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมายและกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์การทำงานด้านจิตวิทยาในเด็กและวัยรุ่น การให้คำปรึกษาทางด้านอารมณ์และสังคมในเด็กและวัยรุ่น จำนวน 1 ท่าน โดยใช้เครื่องมือ คือ แบบสัมภาษณ์ ด้วยตนเองซึ่งแจ้งวัตถุประสงค์และรายละเอียดของการตอบแบบสัมภาษณ์

3. นำข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสัมภาษณ์มาวิเคราะห์เพื่อหาสภาพบริบทปัญหาปัจจุบันและความต้องการของสถานศึกษา

4. นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลเสนอต่อคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาความเหมาะสม ความถูกต้อง และขอคำแนะนำเพิ่มเติม

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสัมภาษณ์ โดยดำเนินการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสัมภาษณ์ ซึ่งข้อมูลเกี่ยวกับบริบทสภาพปัญหาพฤติกรรมของนักเรียน พฤติกรรมที่แสดงออกในโรงเรียน และในครอบครัวในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ลักษณะคำถามเป็นคำถามแบบปลายเปิด ผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์โดยการเปรียบเทียบข้อมูล (Constant Comparison) คือ การนำข้อมูลมาเทียบกับปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น แล้วนำมาแยกตามชนิด จากตารางหาความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ เหล่านั้น และสรุปผลออกมาดังตาราง 21

ตาราง 21 ความสัมพันธ์ของพฤติกรรมและการแปลความหมาย

ใคร (มีความสัมพันธ์อย่างไร)	ความหมาย
ทำอะไร (แสดงพฤติกรรมอะไร)	
อย่างไร (กิจกรรมที่แสดง)	
ที่ไหน	

ผลการศึกษาบริบทสภาพปัญหา ในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้าน
สังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษา โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อยืนยันข้อมูล
(Key Informant) รายละเอียดดังภาคผนวก ฅ

**ขั้นตอนที่ 3 การศึกษาเอกสารหลักฐาน งานวิจัย แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เพื่อ
กำหนดหลักการ เป้าหมาย องค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ และการกำหนดขั้นการ
จัดการเรียนรู้**

โดยผลจากการศึกษาการศึกษาเอกสารหลักฐาน งานวิจัย แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง
ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดและ องค์ประกอบของการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

1. ศึกษาและสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบ
การเรียนการสอน เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการนำไปพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน ซึ่งแนวคิดที่
นำมาใช้ในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ประกอบด้วยหลักการ แนวคิด และทฤษฎี ปรากฏดังตาราง 22

ตาราง 22 การสังเคราะห์หลักการ แนวคิดและทฤษฎีในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้
ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

งานวิจัยที่ได้จากการศึกษา	ลักษณะการจัดการเรียนรู้	หลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่ใช้ในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
<p>รายงานการวิจัย เอกสารและตำราต่างประเทศ จำนวน 30 เรื่อง และเป็นงานสังเคราะห์ที่มีการเผยแพร่ ค.ศ. 2000–2018 จากการสืบค้นผ่านเว็บไซต์ Google Scholar โดยใช้คำสำคัญว่า “social emotional learning” ในการสืบค้น ผู้วิจัยดำเนินการสืบค้นระหว่างช่วงเดือนพฤษภาคม-ตุลาคม พ.ศ. 2561</p>	<p>เป็นการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนได้รับความอบอุ่น ความผ่อนคลาย และความไว้วางใจ เกิดความเชื่อมั่นในการเรียนรู้ ความสามารถในการพัฒนาทักษะการวางแผนและกำหนดเป้าหมายระยะสั้นและระยะยาว มีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างนักเรียนกับนักเรียน และนักเรียนกับครู ในลักษณะของความร่วมมือกันเป็นกลุ่มเพื่อให้บรรลุเป้าหมายใช้ทักษะในการสื่อสารที่เหมาะสมสำหรับสถานการณ์ที่ยากลำบากหรือการสนทนาที่สำคัญ แสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมการจัดการความขัดแย้งที่เหมาะสม ระหว่างบุคคล นักเรียนมีการเขียนบันทึกเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดจากการเรียนรู้และโต้ตอบระหว่างนักเรียนกับผู้สอน</p>	<p>1. แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยยึดแนวคิดของ จอยซ์, เวล และซาลฮัน (Joyce, Weil and Calhoun, 2011) 2. แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ (social emotional learning) ของเกอร์รีน (Guerin, 2014)</p>

ตาราง 22 (ต่อ)

งานวิจัยที่ได้จากการศึกษา	ลักษณะการจัดการเรียนรู้	หลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่ใช้ในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
	<p>เป็นการสะท้อนสิ่งที่นักเรียนเผชิญอยู่ จะทำให้ครูเกิดความเข้าใจในวิธีการที่จะส่งเสริมและพัฒนานักเรียน เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์กับตัวเองและคนอื่น ๆ รวมถึงคุณธรรมทางสังคมอารมณ์ที่จำเป็นสำหรับการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่ประสบความสำเร็จในระยะสั้นและระยะยาว</p>	<p>3. แนวคิดรูปแบบปฏิสัมพันธ์ทางสังคมที่เป็นบวก (Positive social interaction model) ของ สเตฟาน โคเต้ (Coté, 2005)</p> <p>4. แนวคิดการพัฒนาความสามารถด้านสังคมและอารมณ์ (SEA program) ของ มาตินสัน (Martinson, 2016)</p> <p>5.แนวคิดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Collaborative Learning) ของสลาวิน (Slavin and Davis, 2006)</p> <p>6. แนวคิดสมรรถนะผนวกการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ (IPEC competency with SEL add-on) ของเกอร์รีน (Guerin, 2014)</p> <p>7. การสะท้อนผล (Reflection) ของของเมสซีโรว์ (Mezirow, 1990)</p> <p>8. ทฤษฎีความรู้ความเข้าใจทางสังคม (Social Cognitive Theory)</p>

จากตาราง 22 จะได้ว่าผลการศึกษาเอกสารงานวิจัยเพื่อสังเคราะห์แนวคิดในการพัฒนา รูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา มีแนวคิดสำคัญ 2 ส่วน คือ ประการแรก แนวคิดของ Joyce, Weil และ Calhoun (2011) มีความเหมาะสมที่จะยึดเป็นองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ และประการที่ 2 แนวคิด ทฤษฎีที่ใช้เป็นฐานในการพัฒนาเป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ซึ่งแบ่งแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่เกี่ยวกับการพัฒนาด้านสังคม คือ ทฤษฎีความรู้ความเข้าใจทางสังคม (Social Cognitive Theory) ของแบนดรา (Bandura, 1999) ซึ่งมีแนวคิดภายใต้ทฤษฎีนี้คือแนวคิดการสะท้อนผล (Reflection) ของของเมสซิโรว์ (Mezirow, 1990) และแนวคิดรูปแบบปฏิสัมพันธ์ทางสังคมที่เป็นบวก (Positive social interaction model) ของสเตฟาน โคเต้ (Coté, 2005) และแนวคิด การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Collaborative Learning) ของสลาวิน (Slavin and Davis, 2006) และ ส่วนที่ 2 เป็นแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาด้านอารมณ์ ประกอบด้วย แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนรู้ ด้านสังคมและอารมณ์ (Social emotional learning) ของเกอร์รีน (Guerin, 2014) แนวคิด การพัฒนาความสามารถด้านสังคมและอารมณ์ (SEA program) ของ มาตินสัน (Martinson, 2016) แนวคิดสมรรถนะผนวกการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ (IPEC competency with SEL add-on) ของเกอร์รีน (Guerin, 2014)

2. นำข้อมูลพื้นฐานที่ได้จากข้อที่ 1 มาเป็นข้อมูลเพื่อกำหนดกรอบแนวคิดและ องค์ประกอบของการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้

3. ออกแบบโครงสร้างรูปแบบการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนชั้น มัธยมศึกษา โดยผู้วิจัยกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของ จอยซ์, เวล และซาลฮัน (Joyce, Weil and Calhoun, 2015) ผลการศึกษาพบว่า รูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริม การเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา หมายถึง กระบวนการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ซึ่งได้รับการจัดไว้อย่างเป็นระบบ สัมพันธ์และสอดคล้องกับทฤษฎี หลักการ แนวคิดต่าง ๆ ในการจัดการเรียนรู้ ที่สามารถช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายของรูปแบบ มี องค์ประกอบ ดังนี้ คือ

3.1 หลักการ แนวคิด ทฤษฎีพื้นฐาน (concept Attainment) ประกอบด้วย แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับรูปแบบปฏิสัมพันธ์ทางสังคมที่เป็นบวก (Positive social interaction model) “นักเรียนได้รับความอบอุ่น ความผ่อนคลาย และความไว้วางใจ เกิดความเชื่อมั่นในการ เรียนรู้” แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาความสามารถด้านสังคมและอารมณ์ (SEA program) “นักเรียน ควรได้รับรู้ถึงทรัพยากรส่วนบุคคลของตนเอง และความสามารถในการพัฒนาทักษะการวางแผนและ กำหนดเป้าหมายระยะสั้นและระยะยาว พวกเขาจะเรียนรู้ที่จะประเมินประสิทธิภาพของการกระทำ ของพวกเขาและเปลี่ยนวิธีการและกลยุทธ์ที่ไม่ได้ผล” แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

(Collaborative Learning) “ความร่วมมือเป็นปรัชญาในการปฏิสัมพันธ์และวิถีชีวิตส่วนบุคคลและความร่วมมือเป็นโครงสร้างของปฏิสัมพันธ์ที่ออกแบบมาเพื่ออำนวยความสะดวกในการบรรลุเป้าหมายผ่านคนที่ทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม” แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะผนวกการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ (IPEC competency with SEL add-on) “ใช้ทักษะในการสื่อสารที่เหมาะสมสำหรับสถานการณ์ที่ยากลำบากได้รับหรือการสนทนาที่สำคัญ แสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมความขัดแย้ง การจัดการที่เหมาะสมในการจัดการกับความขัดแย้งระหว่างบุคคล” แนวคิดเกี่ยวกับการสะท้อนผล (Reflection) “กลยุทธ์ของครูผู้สอนในการตรวจสอบการทำงานของนักเรียนจากการเขียนบันทึกเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดจากการเรียนรู้ และเมื่อเรารู้เกี่ยวกับสิ่งที่นักเรียนกำลังเป็นหรือเผชิญอยู่ จะทำให้ครูเกิดความเข้าใจในวิธีการที่จะส่งเสริมและพัฒนานักเรียน

3.2 จุดมุ่งหมาย (Goal) รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา มีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ของผู้เรียน ประกอบด้วยคุณลักษณะ 5 ประการ คือ การตระหนักรู้ในตนเอง (Self-awareness) การจัดการตนเอง (Self-management) การตระหนักรู้ในสังคม (Social awareness) ทักษะด้านความสัมพันธ์ (Relationship skills) การตัดสินใจอย่างมีความรับผิดชอบ (Responsible decision making)

3.3 ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ (Syntax) กระบวนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ประกอบด้วยขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน ดังนี้

3.3.1 ขั้นการสร้างบรรยากาศ (Creating an atmosphere) โดยใช้แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับรูปแบบปฏิสัมพันธ์ทางสังคมที่เป็นบวก (Positive social interaction model) ของโคเต้ (Coté, 2005) เป็นการจัดห้องเรียนให้มีบรรยากาศน่าเรียนรู้ โดยสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนการสร้างแรงจูงใจ การใช้ความสนุกสนานในห้องเรียนเพื่อดึงดูดนักเรียนให้ความสำคัญกับบทเรียน

3.3.2 ขั้นการตั้งเป้าหมาย (Targeting) โดยใช้แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาความสามารถด้านสังคมและอารมณ์ (SEA program) ของ มาติสัน (Martinson, 2016) เป็นการให้ผู้เรียนมีการวางแผน และมีการกำหนดเป้าหมายในการเรียนรู้ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ได้เรียนรู้ที่จะประเมินประสิทธิภาพการทำงานของตนเอง

3.3.3 ขั้นการร่วมมือ (Collaboration) โดยใช้แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Collaborative Learning) ของสลาบินและเดวิส (Slavin and Davis, 2006) เป็นการจัดให้ผู้เรียนทำกิจกรรมร่วมกันระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน หรือผู้เรียนกับผู้สอน ผ่านกระบวนการกลุ่ม โดยการลดความสามารถของผู้เรียน ซึ่งมีลักษณะเป็นการช่วยเหลือเกื้อกูลกันระหว่างเพื่อนที่มี

ประสบการณ์หรือความสามารถมากกว่ากับเพื่อนที่มีความสามารถน้อยกว่าเพื่อให้การเรียนรู้บรรลุเป้าหมาย

3.3.4 ขั้นที่ 4 การอภิปรายทำให้ชัดเจน (The discussion made clear)

ครูจัดกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนรับข้อมูลข่าวสาร ด้วยการไตร่ตรองโดยละเอียด มีการแยกแยะข้อมูลได้ว่าส่วนใดคือข้อเท็จจริง ความคิดเห็นและความรู้สึกตลอดจนแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็นและประสบการณ์อย่างมีเหตุผล เพื่อหาข้อสรุป ข้อเท็จจริง ที่เกี่ยวกับปัญหาเรื่องใดเรื่องหนึ่ง และนำไปสู่การแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้อง

3.3.5 ขั้นการสะท้อนผล (Reflection) โดยใช้แนวคิดเกี่ยวกับการสะท้อนผล (Reflection) ของเมสซีโรว์ (Mezirow, 1990) เป็นการสะท้อนผลการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยการเขียนบันทึกโต้ตอบระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน เพื่อให้เห็นพัฒนาการการเรียนรู้ ตลอดจนความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมระหว่างการเรียนรู้ เมื่อผู้สอนรับการสะท้อนผลการเรียนรู้แล้วมีการแนะนำวิธีการพฤติกรรมที่ถูกต้อง

3.4 ระบบสังคม (Social System) รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ผู้วิจัยได้กำหนดระบบสังคมไว้ดังนี้

บทบาทของครู : ครูเป็นผู้กระตุ้นและให้กำลังใจ ประสานงาน จัดให้เกิดกระบวนการกลุ่ม ถ่ายทอดความรู้สู่ผู้เรียน รับการสะท้อนผลการเรียนรู้ แนะนำวิธีการ พฤติกรรมที่ถูกต้องผ่านอนุทินโต้ตอบ

บทบาทของนักเรียน : นักเรียนมีการวางแผน มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ มีการสื่อสารที่ดี และสะท้อนผลการเรียนรู้ผ่านอนุทินโต้ตอบ

3.5 หลักการตอบสนอง (Principle of Reaction) ในรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ควรจะเป็นไปในลักษณะที่นักเรียนเกิดความเชื่อมั่นในการเรียนรู้ มีการวางแผน และลงมือปฏิบัติตามกิจกรรมที่มอบหมายโดยการแสดงพฤติกรรมมีส่วนร่วม การแสวงหาความรู้และค้นพบด้วยตนเอง และสะท้อนผลการเรียนรู้ ความรู้สึกและพฤติกรรม

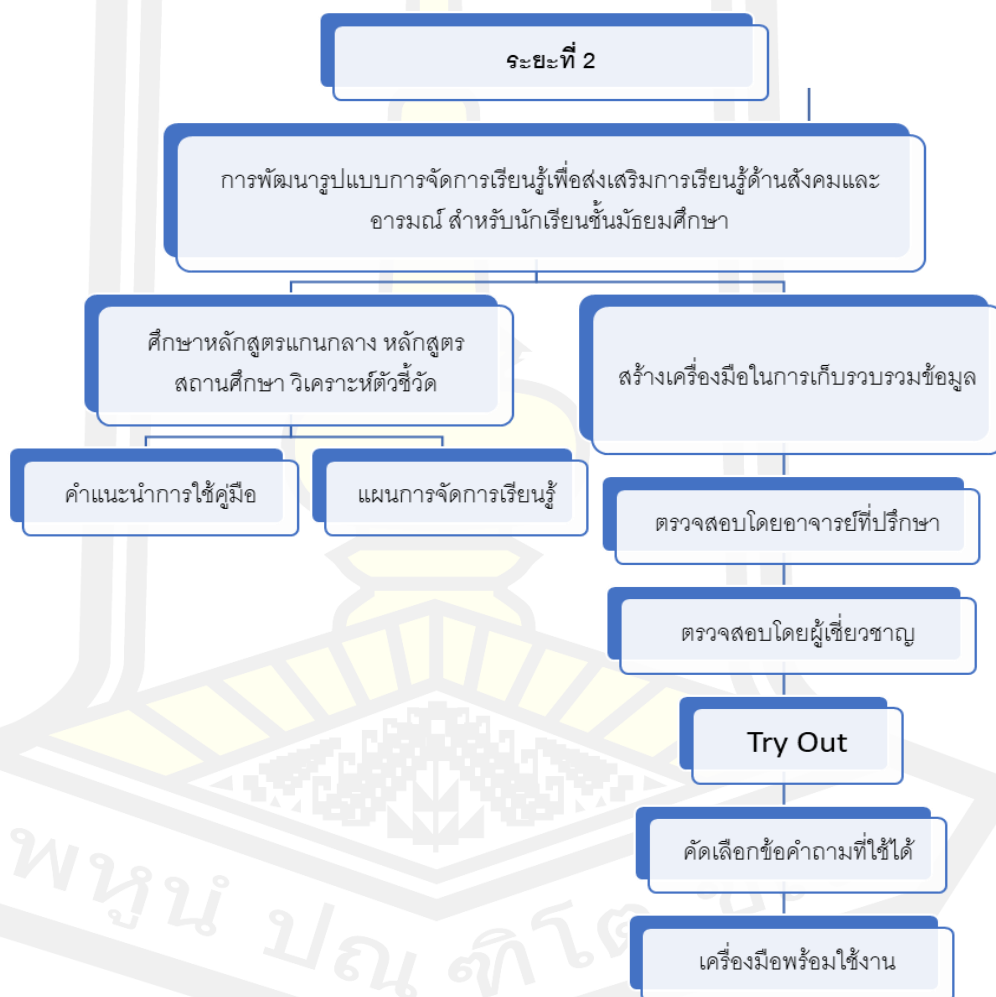
3.6 ระบบสนับสนุน (Support System) ในรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาจะมีการจัดการห้องเรียนให้มีบรรยากาศน่าเรียนรู้ โดยสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนการสร้างแรงจูงใจ การใช้ความสนุกสนานในห้องเรียนเพื่อดึงดูดนักเรียนให้มีความสำคัญกับบทเรียน จัดให้มีสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีที่อำนวยความสะดวกต่อการเรียนรู้ มีกระบวนการทางสังคมที่ช่วยสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้ที่เต็มทั้งโรงเรียนและครอบครัว

ระยะที่ 2 พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ทดลองใช้ และปรับปรุงรูปแบบการจัดการเรียนรู้

ในขั้นตอนการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนเป็น 2 ชั้น ดังนี้

ชั้นที่ 1 การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา คู่มือการใช้รูปแบบ และการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ประกอบรูปแบบ

ชั้นที่ 2 การศึกษานำร่อง ก่อนนำไปใช้จริง ปรากฏดังภาพประกอบ 9

ภาพประกอบ 9 การวิจัยระยะที่ 2

ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษา คู่มือการใช้รูปแบบ และการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ประกอบรูปแบบ

1. ร่างต้นแบบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษา ดังนี้

จัดทำเอกสารประกอบรูปแบบการเรียนรู้ ประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้
แบบสัมภาษณ์และแบบประเมินและแบบสังเกตเพื่อใช้ประกอบรูปแบบการเรียนรู้ แล้วจัดทำเป็นคู่มือ
การใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษา โดยมีวิธีการสร้างและหาคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ แบบสัมภาษณ์และ
แบบสังเกต แบบประเมิน ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้

1.1 ศึกษา หลักการ วัตถุประสงค์ ขอบข่ายการจัดกิจกรรมแนะแนว
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 รวมถึงคำอธิบายรายวิชากิจกรรมแนะแนว 9
ตามหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายมัธยม)

1.2 สร้างแผนการจัดการเรียนรู้ และให้ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักตรวจสอบ
ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาแล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำทั้งในด้าน จุดประสงค์ เนื้อหาและ
การจัดการเรียนรู้ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องตามที่อาจารย์ที่ปรึกษา แนะนำในเรื่อง
ความสอดคล้องของจุดประสงค์กับกิจกรรมตามกระบวนการเรียนรู้

1.3 จัดพิมพ์ฉบับร่าง เพื่อนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพ
ซึ่งมีผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ประกอบด้วย

1.3.1 รองศาสตราจารย์จตุพร เพ็งชัย วุฒิกการศึกษาปริญญาโท (วท.ม.)
จิตวิทยา เป็นข้าราชการบำนาญและนักวิชาการอิสระ มีความเชี่ยวชาญด้านจิตวิทยา

1.3.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญเลี้ยง ทุมทอง วุฒิกการศึกษาปริญญาเอก
(ปร.ด.) หลักสูตรและการสอน อาจารย์ประจำภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ มีความเชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน

1.3.3 อาจารย์ ดร.สมทรง สิทธิ วุฒิกการศึกษาปริญญาเอก (ปร.ด.)
หลักสูตรและการสอน อาจารย์ประจำภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม มีความเชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน

1.3.4 อาจารย์ ดร.วิทยา วรพันธ์ วุฒิกการศึกษาปริญญาเอก (ปร.ด.)
หลักสูตรและการสอน อาจารย์ประจำภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม มีความเชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน

1.3.5 อ.ดร.อภิศักดิ์ สุขยั้ง วุฒิการศึกษาปริญญาเอก (Ph.D.) Teaching English to Speakers of Other Languages ประจำภาควิชาภาควิชาภาษาตะวันตกและภาษาศาสตร์ (สาขาวิชาภาษาอังกฤษ) คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีความเชี่ยวชาญด้านการใช้ภาษาและความเหมาะสมของรูปแบบภาษา

1.4 จัดพิมพ์แผนการจัดการเรียนรู้ฉบับร่าง แบบประเมินความสอดคล้องและแบบประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญชุดที่ 1 จำนวน 5 ท่าน ประเมินความเหมาะสมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในช่วง (4.20-5.00) รายละเอียดผลการประเมินแสดงในภาคผนวก ค

2. แบบแบบสังเกต

แบบสังเกต จัดทำเพื่อรวบรวมข้อมูล ที่บ่งชี้ถึงการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา เมื่อมีการเรียนรู้ในห้องเรียน ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ มีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์ การให้คะแนนเป็นแบบรูบริค (Scoring Rubric) ครอบคลุมพฤติกรรมทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านการตระหนักรู้ในสังคม ด้านทักษะความสัมพันธ์ ด้านการตัดสินใจอย่างมีความรับผิดชอบ ประกอบด้วย

แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคลในการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม

แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์รายบุคคล

โดยมีวิธีการสร้างและหาคุณภาพดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และวิธีการสร้างแบบสังเกตตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
2. นำข้อมูลที่ได้จากขั้นที่ 1 มาใช้เป็นแนวทางในการกำหนดหัวข้อในการสังเกต

3. นำแบบสังเกตที่สร้างขึ้นไปให้ที่อาจารย์ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

4. จัดพิมพ์ฉบับร่าง เพื่อนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพ ซึ่งผู้เชี่ยวชาญเป็นชุดเดียวกันกับการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยได้ความเหมาะสมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในช่วง (4.60-5.00) รายละเอียดผลการประเมินแสดงในภาคผนวก ญ-ฎ

2. การตรวจสอบคุณภาพรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

ในขั้นตอนนี้เป็นการตรวจสอบคุณภาพรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ที่ได้พัฒนาขึ้นโดยผู้เชี่ยวชาญ มีรายละเอียด ดังนี้

1. ผู้วิจัยได้เลือกผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งประกอบด้วย ผู้ที่มีคุณสมบัติ มีความรู้ มีประสบการณ์ ด้านการสอน และมีคุณวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกหรือมีตำแหน่งทางวิชาการ ตั้งแต่รองศาสตราจารย์ขึ้นไป จำนวน 5 ท่าน ซึ่งเป็นชุดเดียวกับกับการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแผนการจัดการเรียนรู้ ดำเนินการตรวจสอบตามประเด็นที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

2. เครื่องมือที่ผู้วิจัยใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย

2.1 แบบประเมินความสอดคล้องของรูปแบบการเรียนรู้

2.2 แบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการเรียนรู้

2.3 แบบประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้

2.4 แบบประเมินความเหมาะสมของข้อคำถามในแบบสังเกตพฤติกรรม การเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์รายบุคคล

2.5 แบบประเมินความสอดคล้องและความเหมาะสมของข้อคำถาม ในแบบสังเกตรายบุคคลในการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม

2.6 แบบประเมินความเหมาะสมของข้อคำถามในแบบประเมินพฤติกรรมรมตนเอง

3. การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ ประกอบด้วย

3.1 กำหนดกรอบประเด็นการประเมิน โดยวิเคราะห์จากการศึกษา รายละเอียดของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ องค์ประกอบของรูปแบบการเรียนรู้ แล้วสร้างข้อคำถามให้ครอบคลุมองค์ประกอบต่าง ๆ ในรูปแบบการจัดการเรียนรู้

3.2 สร้างแบบประเมินรูปแบบการจัดการเรียนรู้ แล้วนำไปตรวจสอบความสอดคล้องของข้อคำถาม และภาษาให้ถูกต้องชัดเจน

3.3 นำแบบประเมินทั้ง 6 ฉบับ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

3.4 จัดพิมพ์ฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพต่อไป

3.5 ปรับปรุงแบบประเมินรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามที่คุณเชี่ยวชาญเสนอแนะ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอนดังนี้

4.1 ติดต่อประสานงานกับคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อออกหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบคุณภาพรูปแบบการจัดการเรียนรู้ พร้อมส่งหนังสือแนะนำตัวผู้วิจัยและชี้แจงความมุ่งหมายของการวิจัย

4.2 จัดส่งเอกสารทั้งทางไปรษณีย์และส่งด้วยตนเอง แล้วเก็บรวบรวมเอกสารจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 คนด้วยตนเอง เพื่อรับฟังข้อเสนอแนะ

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบประเมินรูปแบบผู้วิจัยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางควบคู่กับการบรรยายผลการศึกษา โดยได้กำหนดการให้คะแนนคำตอบของแบบสอบถาม ดังนี้

ระดับความคิดเห็นมากที่สุด	กำหนดให้ 5 คะแนน
ระดับความคิดเห็นมาก	กำหนดให้ 4 คะแนน
ระดับความคิดเห็นปานกลาง	กำหนดให้ 3 คะแนน
ระดับความคิดเห็นน้อย	กำหนดให้ 2 คะแนน
ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด	กำหนดให้ 1 คะแนน

แล้วหาค่าเฉลี่ยของคำตอบแบบสอบถาม โดยใช้เกณฑ์ในการแปลความหมาย

ค่าเฉลี่ยดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00	หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50	หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50	หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50	หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50	หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

กรณีการแปลความหมายของระดับความเหมาะสม จะแปลผลจากมากที่สุด เป็นเหมาะสมมาก จากมากแปลเป็นเหมาะสม จากปานกลางแปลเป็นพอใช้ จากน้อยแปลเป็น ไม่เหมาะสม จากน้อยที่สุดแปลเป็นไม่เหมาะสมเลย ถ้าค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป ถือว่ารูปแบบการจัดการเรียนรู้เหมาะสมต่อการนำไปใช้จริง พบว่า ผลประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในช่วง (4.60-4.80) รายละเอียดผลการประเมินแสดงในภาคผนวก ข

6. การประเมินความสอดคล้องของเครื่องมือและรูปแบบการจัดการเรียนรู้เรียนด้วยดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เป็นเกณฑ์ในการพิจารณาคะแนนความสอดคล้อง กำหนดไว้ดังนี้

ให้ +1 เมื่อ แน่ใจว่ารายการประเมินนั้นวัดสอดคล้องหรือตรงประเด็นเกี่ยวกับพฤติกรรมที่ต้องการวัดหรือรายการประเมินนั้นวัดตรงตามวัตถุประสงค์การจัดการเรียนรู้

ให้ 0 เมื่อ ไม่แน่ใจว่ารายการประเมินนั้นวัดสอดคล้องหรือตรงประเด็นเกี่ยวกับพฤติกรรมที่ต้องการวัดหรือรายการประเมินนั้นวัดตรงตามวัตถุประสงค์การจัดการเรียนรู้

ให้ -1 เมื่อ แน่ใจว่ารายการประเมินนั้นวัดไม่สอดคล้องหรือไม่ตรงประเด็นเกี่ยวกับพฤติกรรมที่ต้องการวัดหรือรายการประเมินนั้นวัดไม่ตรงตามวัตถุประสงค์การจัดการเรียนรู้

การตรวจสอบความสอดคล้องของรายการประเมินนั้นวัดสอดคล้องหรือตรงประเด็นเกี่ยวกับพฤติกรรมที่ต้องการวัดหรือรูปแบบการเรียนการสอนในกรณีที่ผลคะแนนได้มากกว่า หรือเท่ากับ 0.5 ขึ้นไปถือว่ามีความสอดคล้องไม่ต้องปรับปรุง ถ้าได้คะแนนน้อยกว่า 0.5 ผู้วิจัยต้องปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษานำร่อง ก่อนนำไปใช้จริง (Try Out)

รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

2.1 นำรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาที่สังเคราะห์ขึ้น การศึกษานำร่องกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 เพื่อทดสอบคุณภาพรูปแบบการจัดการเรียนรู้ โดยกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างดังนี้

2.1.1 ประชากรในการทดลองใช้รูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 ที่เป็นห้องละความสามารถ 5 ห้อง รวมทั้งสิ้น 175 คน

2.1.2 กลุ่มที่ทดลองใช้รูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายมัธยม) ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 ที่เป็นห้องละความสามารถ 1 ห้อง จำนวน 43 คน ได้มาด้วยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) ด้วยวิธีการจับสลากมา 1 ห้องเรียน

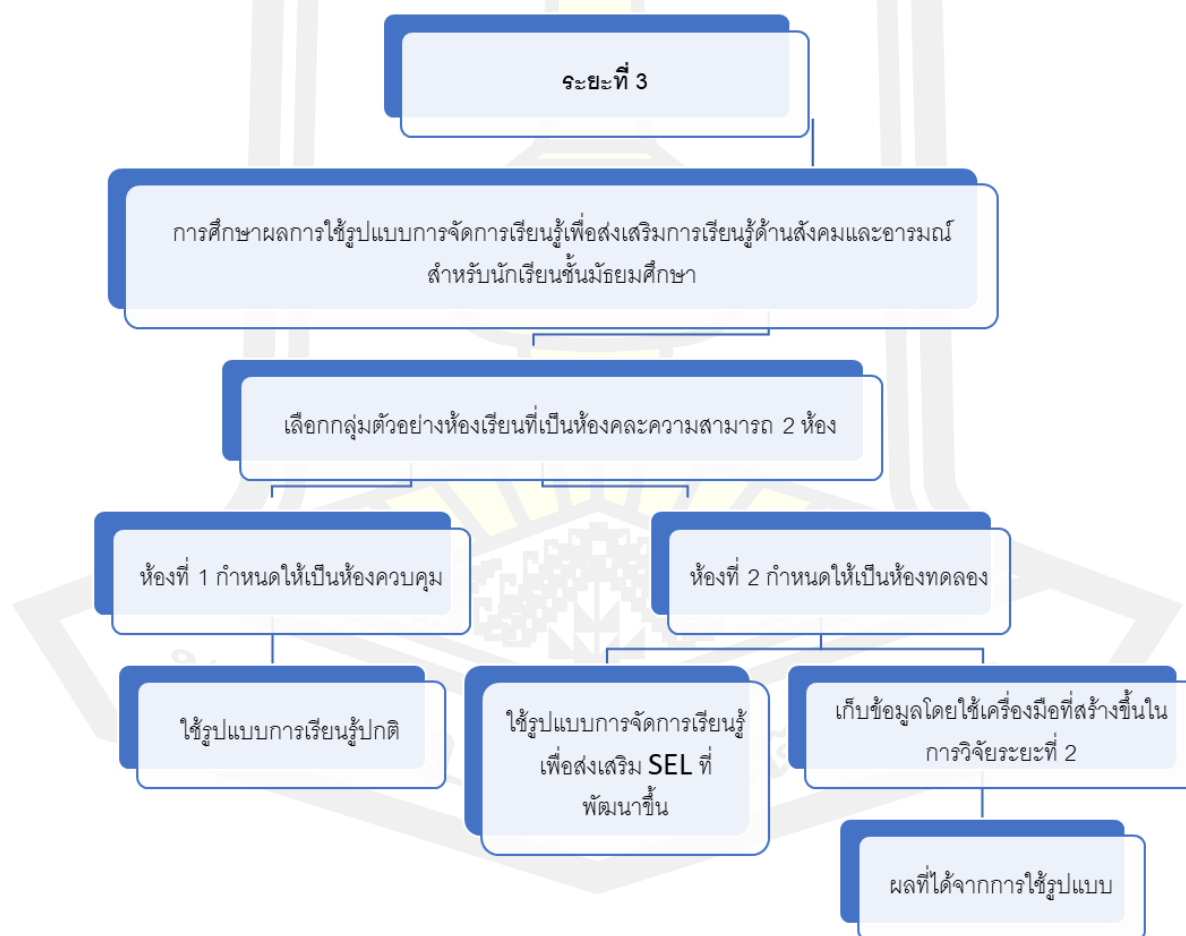
2.2 ทดลองใช้ (Try Out) รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ไปทดลองสอนในบริบทคล้ายห้องเรียนจริงโดยกลุ่มตัวอย่างนี้ ดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้ 10 แผน 2) แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสังคมและ

อารมณ์รายบุคคล 3) แบบสังเกตรายบุคคลในการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม 4) คิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรม การเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

2.3 จากนั้นวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้ในการจัดการ เรียนรู้ตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษา

ระยะที่ 3 การศึกษาผลการใช้รูปแบบ

การดำเนินการในขั้นตอนนี้ เป็นการนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ได้รับการตรวจสอบ คุณภาพและปรับปรุงแล้วนำไปศึกษาผลการใช้ตามวัตถุประสงค์ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ปรากฏดังภาพประกอบ 10

ภาพประกอบ 10 การวิจัยระยะที่ 3

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรในการศึกษาผลการใช้รูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 ที่เป็นห้องความสามารถ 5 ห้อง จำนวน 175 คน

2. กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาผลการใช้รูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา เป็นนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายมัธยม) ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 76 คน ที่เป็นห้องความสามารถ 2 ห้อง โดยผู้วิจัยกำหนดให้ 1 ห้องเป็นห้องทดลอง และอีก 1 ห้องเป็นห้องควบคุม ได้มาด้วยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้เครื่องมือที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วจากการวิจัยในระบะที่ 2 ประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนรู้ จำนวน 10 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง รวม 20 ชั่วโมง 2) แบบประเมิน 3) แบบสังเกต และ 4) แบบสอบถาม

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

วิจัยได้สร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือดังกล่าวแล้วในระบะที่ 2 การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ติดต่อประสานงานกับคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคามเพื่อออกหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูล ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายมัธยม)

2. ดำเนินการเก็บข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมายและกลุ่มตัวอย่าง นักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายมัธยม) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยชี้แจงนักเรียนกลุ่มตัวอย่างเพื่อแนะนำเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้ และดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้

3. เมื่อสิ้นสุดการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนรู้แล้ว ผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์ข้อมูล แล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อเขียนรายงานในบทที่ 4 ต่อไป

การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการใช้รูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา มาจัดกระทำ และการวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถาม แบบสังเกต และแบบประเมิน ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยแบ่งได้ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายมัธยม) ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์หาค่าสถิติ ซึ่งประกอบด้วยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ ใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางควบคู่กับการบรรยายผลการศึกษาโดยได้กำหนดการให้คะแนนคำตอบของแบบสอบถาม ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545)

ระดับความคิดเห็นมากที่สุดกำหนดให้ 5 คะแนน

ระดับความคิดเห็นมาก	กำหนดให้ 4 คะแนน
ระดับความคิดเห็นปานกลาง	กำหนดให้ 3 คะแนน
ระดับความคิดเห็นน้อย	กำหนดให้ 2 คะแนน
ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด	กำหนดให้ 1 คะแนน

แล้วหาค่าเฉลี่ยของคำตอบแบบสอบถาม โดยใช้เกณฑ์ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ยดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545)

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

กรณีการแปลความหมายของระดับผลการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ จะแปลผลจากมากที่สุดเป็นสูงมาก จากมากแปลเป็นสูง จากปานกลางแปลเป็นพอใช้ จากน้อยแปลเป็นต่ำ จากน้อยที่สุดแปลเป็นต่ำที่สุด

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ ที่มีห้องเรียนแตกต่างกัน โดยใช้การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่มี 2 กลุ่มด้วย Independent t-test

ตอนที่ 4 นำคะแนนผลการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ กลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม จากการวัด ครั้งที่ 1 ครั้งที่ 2 ครั้งที่ 3 และ ครั้งที่ 4 มาเปรียบเทียบพัฒนาการของการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ โดยเปรียบเทียบพัฒนาการ ภายในกลุ่มและระหว่างกลุ่มด้วยสถิติทดสอบ Two Way Measures ANOVA ซึ่งจะนำไปสู่การสรุป ความมุ่งหมายการวิจัย ข้อ 3.2 ผลการเปรียบเทียบพัฒนาการการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายมัธยม) ที่เรียนโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์กับการสอนแบบปกติ

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของรูปแบบการเรียนรู้

1.1 การหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Validity) ของรูปแบบการเรียนรู้ แบบสังเกต แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เพื่อประเมินผลการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ โดยใช้ค่านวณดัชนีความสอดคล้อง ดังนี้

$$\text{I.O.C.} = \frac{[\sum R]}{N}$$

เมื่อ I.O.C. แทน ความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์

$\sum R$ แทน ผลรวมระหว่างคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

1.2 สถิติพื้นฐาน

1.2.1 ร้อยละ (Percentage) ใช้สูตร ดังนี้

$$P = \frac{F \times 100}{n}$$

เมื่อ P แทน ร้อยละ

F แทน ความถี่ที่ต้องการแปลค่าให้เป็นร้อยละ

n แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

1.2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) ใช้สูตร ดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{n}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย
 $\sum x$ แทน ผลรวมทั้งหมดของความถี่ คูณ คะแนน
 n แทน ผลรวมทั้งหมดของความถี่ซึ่งมีค่าเท่ากับจำนวนข้อมูลทั้งหมด

1.2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้สูตร ดังนี้

$$S = \sqrt{\frac{n\sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 n แทน จำนวนคู่ทั้งหมด
 X แทน คะแนนแต่ละตัวในกลุ่มข้อมูล
 $\sum x$ แทน ผลรวมของความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่

2. สถิติทดสอบ

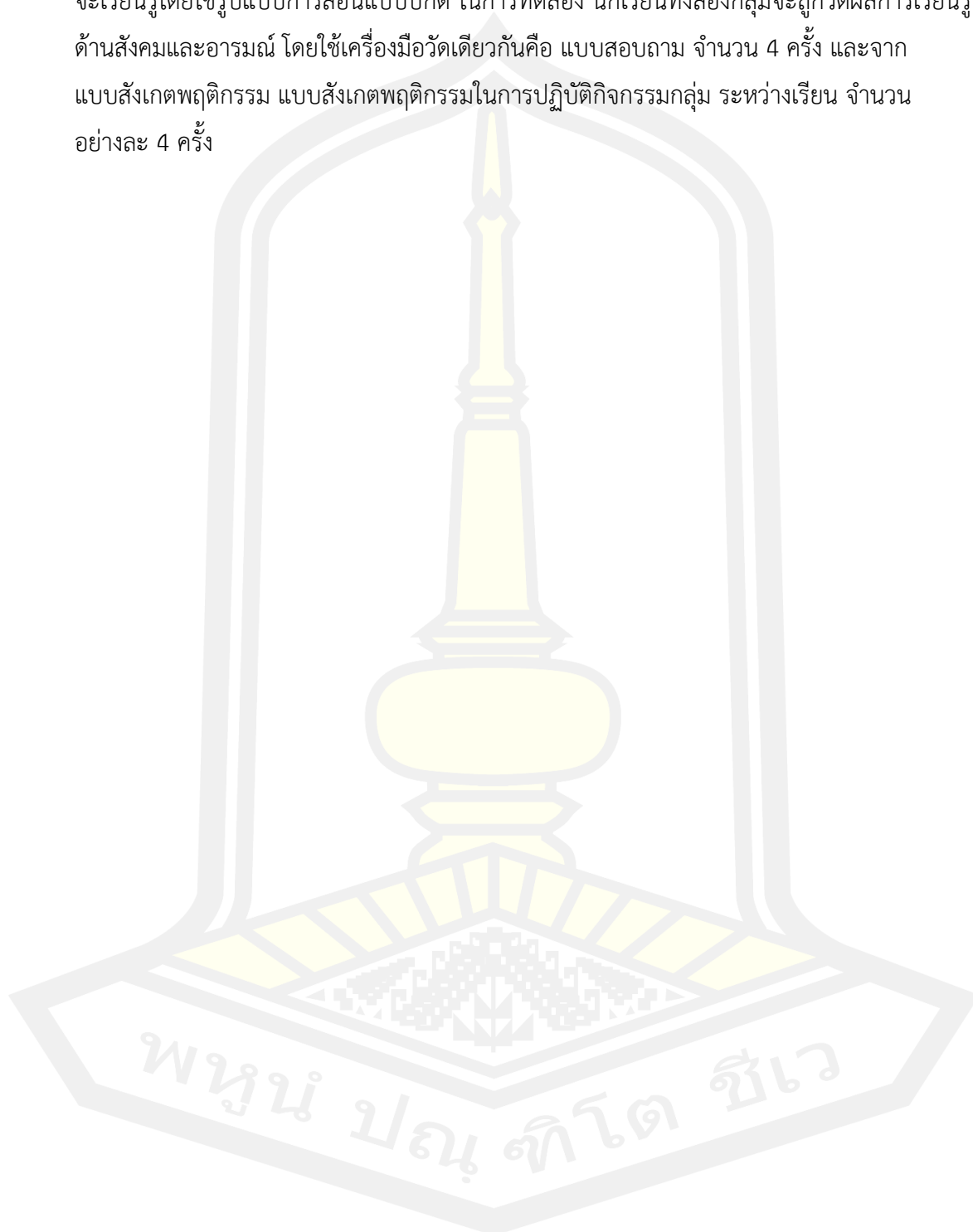
2.1 สถิติทดสอบพาราเมตริก t-test โดยใช้

2.1.1 ใช้ Independent Sample t-Test เปรียบเทียบผลการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ในการวัดครั้งที่ 1 เพื่อพิจารณาความเหมาะสมในการทดลอง และการวัดครั้งที่ 2 ครั้งที่ 3 และครั้งที่ 4 เพื่อเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ ระหว่างเรียน โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ กับวิธีสอนปกติ

2.1.2 ใช้ Pair Sample t-Test เปรียบเทียบรายคู่ของผลการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ ของกลุ่มทดลองที่เรียน ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ เพื่อศึกษาว่าแต่ละด้านของการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายมัธยม) ด้านใดสูงที่สุด รองลงมา และต่ำที่สุด ซึ่งจะได้ข้อมูลสำคัญที่จะนำไปอภิปรายผล และให้ข้อเสนอแนะในการวิจัย ครั้งต่อไป

2.2 สถิติทดสอบพาราเมตริก Two way Repeated Measures ANOVA ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง เมื่อกลุ่มตัวอย่างถูกวัดซ้ำหลายครั้ง (ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน, 2554) กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายมัธยม) ซึ่งแบ่งเป็น 2 กลุ่ม โดยแต่ละกลุ่มมีความคล้ายกัน ซึ่งกลุ่มทดลองจะเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการจัดการ

เรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ส่วนกลุ่มควบคุม จะเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนแบบปกติ ในการทดลอง นักเรียนทั้งสองกลุ่มจะถูกวัดผลการเรียนรู้ ด้านสังคมและอารมณ์ โดยใช้เครื่องมือวัดเดียวกันคือ แบบสอบถาม จำนวน 4 ครั้ง และจาก แบบสังเกตพฤติกรรม แบบสังเกตพฤติกรรมในการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม ระหว่างเรียน จำนวน อย่างละ 4 ครั้ง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นตอนในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมายข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

N	แทน	จำนวนกลุ่มเป้าหมาย
\bar{X}	แทน	คะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F-Distribution
Sig	แทน	ความน่าจะเป็นสำหรับบอกค่านัยสำคัญทางสถิติ
Df	แทน	ค่าความเป็นอิสระของข้อมูล

ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอผลตามกรอบความมุ่งหมายของการวิจัยในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ดังนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบริบท สภาพปัญหา เกี่ยวกับการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์

2. เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

3. เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

3.1 เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ของนักเรียน ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

3.2 เพื่อศึกษาพัฒนาการของพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ของนักเรียนในระยะเวลาที่ต่างกัน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน บริบทสภาพปัญหา เกี่ยวกับการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์

ระยะที่ 2 ผลการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษา

ระยะที่ 3 ผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ระยะที่ 1 ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน บริบทสภาพปัญหา เกี่ยวกับการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์

สำหรับผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน บริบทสภาพปัญหา เกี่ยวกับการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ ผู้วิจัยได้แบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเชิงปริมาณ ผู้วิจัยได้ศึกษาเชิงสำรวจ (Survey Study) ซึ่งใช้แบบสอบถามถามกับอาจารย์ที่สอนในระดับชั้นมัธยมศึกษา รายละเอียดปรากฏดังตาราง 23

ตาราง 23 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับอาจารย์

ข้อมูลทั่วไปของผู้กรอกแบบสอบถาม		จำนวน (N = 78)	ร้อยละ
1. เพศ	- ชาย	24	30.77
	- หญิง	54	69.23
2. อายุ	- น้อยกว่า 30 ปี	14	17.95
	- 30-35 ปี	16	20.51
	- 36-40 ปี	28	35.90
	- มากกว่า 40 ปี	20	25.64
3. ระยะเวลา ปฏิบัติงาน	- น้อยกว่า 5 ปี	11	14.10
	- 5-10 ปี	20	25.64
	- 11-15 ปี	20	25.64
	- มากกว่า 15 ปี	27	34.62
4. ระดับ การศึกษา	- ต่ำกว่าปริญญาตรี	4	5.13
	- ปริญญาตรี	24	30.77
	- ปริญญาโท	46	58.97
	- ปริญญาเอก	4	5.13
5. ปฏิบัติการ สอนในระดับชั้น	- มัธยมศึกษาปีที่ 1	7	8.97
	- มัธยมศึกษาปีที่ 2	8	10.26
	- มัธยมศึกษาปีที่ 3	17	21.79
	- มัธยมศึกษาปีที่ 4	15	19.23
	- มัธยมศึกษาปีที่ 5	12	15.38
	- มัธยมศึกษาปีที่ 6	19	24.36

จากตาราง 23 พบว่า สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 69.23 มีอายุส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 36-40 ปี จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 35.90 มีระยะเวลาปฏิบัติงานส่วนใหญ่ มากกว่า 15 ปี จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 34.62 มีการศึกษาส่วนใหญ่ระดับปริญญาโท จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 58.97 ปฏิบัติการสอนส่วนใหญ่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 24.36 และส่วนใหญ่สังกัดกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 19.23

ความคิดเห็นเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ที่รวบรวมข้อมูลจากอาจารย์ที่สอนในระดับชั้นมัธยมศึกษา ปรากฏดัง
ตาราง 24

ตาราง 24 ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ ของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษา ซึ่งรวบรวมข้อมูลจากครูผู้สอน โดยรวม

พฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา		\bar{X}	S.D	ระดับความคิดเห็น
1	ด้านการตระหนักรู้ในตนเอง	2.61	0.77	ปานกลาง
2	ด้านการจัดการตนเอง	2.46	0.67	น้อย
3	ด้านการตระหนักรู้ในสังคม	2.47	0.87	น้อย
4	ด้านทักษะด้านความสัมพันธ์	2.40	0.65	น้อย
5	ด้านการตัดสินใจอย่างมีความรับผิดชอบ	2.10	0.65	น้อย
โดยรวม		2.41	0.72	น้อย

จากตาราง 24 พบว่า อาจารย์โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายมัธยม)
มีความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.41$) และมีความคิดเห็นรายด้านอยู่ในระดับปานกลางอีก 1 ด้าน คือ
ด้านการตระหนักรู้ในตนเอง ($\bar{X} = 2.61$) และมีความคิดเห็นด้วยอยู่ในระดับน้อย 4 ด้าน คือ
ด้านการจัดการตนเอง ($\bar{X} = 2.46$) ด้านการตระหนักรู้ในสังคม ($\bar{X} = 2.47$) ด้านทักษะด้าน
ความสัมพันธ์ ($\bar{X} = 2.40$) และด้านการตัดสินใจอย่างมีความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 2.10$)

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเชิงปริมาณ ผู้วิจัยได้ศึกษาเชิงสำรวจ
(Survey Study) ซึ่งใช้แบบสอบถามกับผู้ปกครองนักเรียนที่มีบุตรเรียนอยู่ในระดับชั้น
มัธยมศึกษา ปรากฏดังตาราง 25

ตาราง 25 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับผู้ปกครอง

ข้อมูลทั่วไปของผู้กรอกแบบสอบถาม		จำนวน (N = 319)	ร้อยละ
1. เพศ	- ชาย	78	24.45
	- หญิง	241	75.55
2. อายุ	- น้อยกว่า 30 ปี	2	0.63
	- 30-35 ปี	1	0.31
	- 36-40 ปี	40	12.54
	- มากกว่า 40 ปี	276	86.52
3. รายได้ของท่าน เฉลี่ยต่อเดือน	- 3,001 – 5,000 บาท	4	1.25
	- 5,001 – 10,000 บาท	5	1.57
	- 10,001 – 15,000 บาท	42	13.17
	- 15,001 – 30,000 บาท	92	28.84
	- 30,001 – 50,000 บาท	118	36.99
	- มากกว่า 50,000 บาท ขึ้นไป	58	18.18
4. ระดับการศึกษา	- ต่ำกว่าปริญญาตรี	53	16.61
	- ปริญญาตรี	163	51.10
	- ปริญญาโท	89	27.91
	- ปริญญาเอก	14	4.39
5. อาชีพ	- ข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้างของรัฐ/ พนักงานรัฐวิสาหกิจ	179	56.11
	- พนักงาน/ลูกจ้างเอกชนรายเดือน	22	6.90
	- ค้าขาย/ประกอบธุรกิจส่วนตัว	101	31.66
	- เกษตรกร	6	1.88
	- รับจ้างทั่วไป	3	0.94
	- แม่บ้าน/พอบ้าน	8	2.51
	- ไม่ระบุ		
6. สถานภาพทาง ครอบครัว	- สมรส/อยู่ด้วยกัน	269	84.33
	- หย่าร้าง/หม้าย	50	15.67

ตาราง 25 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไปของผู้กรอกแบบสอบถาม		จำนวน (N = 319)	ร้อยละ
7. ความสัมพันธ์กับ นักเรียน	- เป็นบิดา	65	20.38
	- เป็นมารดา	224	70.22
	- เป็นปู่/ย่า	9	2.82
	- เป็นลุง / ป้า	7	2.19
	- เป็นน้า / อา	1	0.31
	- เป็นตา/ยาย	13	4.08

จากตาราง 25 พบว่า สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 241 คน คิดเป็นร้อยละ 75.55 มีอายุส่วนใหญ่มากกว่า 40 ปี จำนวน 276 คน คิดเป็นร้อยละ 86.52 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนส่วนใหญ่ 30,001–50,000 บาท จำนวน 118 คน คิดเป็นร้อยละ 36.99 มีระดับการศึกษาส่วนใหญ่ปริญญาตรี จำนวน 163 คน คิดเป็นร้อยละ 51.10 ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ ข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้างของรัฐ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน 179 คิดเป็นร้อยละ 56.11 มีสถานะทางครอบครัวสมรส/อยู่ด้วยกัน จำนวน 259 คน คิดเป็นร้อยละ 84.33 และมีความสัมพันธ์กับนักเรียนส่วนใหญ่เป็นมารดา จำนวน 224 คน คิดเป็นร้อยละ 70.22

ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษา ที่รวบรวมข้อมูลจากผู้ปกครองนักเรียนที่มีบุตรเรียนอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษา ปรากฏดังตาราง 26

พหุบัณฑิต ชีวะ

ตาราง 26 ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ ของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษา ซึ่งรวบรวมข้อมูลจากผู้ปกครอง โดยรวม

พฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ ของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษา		\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
1.	ด้านการตระหนักรู้ในตนเอง	2.55	0.78	ปานกลาง
2.	ด้านการจัดการตนเอง	2.50	0.72	น้อย
3.	ด้านการตระหนักรู้ในสังคม	2.59	0.86	ปานกลาง
4.	ด้านทักษะด้านความสัมพันธ์	2.50	0.68	น้อย
5.	ด้านการตัดสินใจอย่างมีความรับผิดชอบ	2.49	0.67	น้อย
โดยรวม		2.53	0.74	ปานกลาง

จากตาราง 26 พบว่า ผู้ปกครองของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายมัธยม) มีความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.53$) และมีความคิดเห็นรายด้านอยู่ในระดับปานกลางอีก 2 ด้าน คือ ด้านการตระหนักรู้ในตนเอง ($\bar{X} = 2.55$) ด้านการตระหนักรู้ในสังคม ($\bar{X} = 2.59$) และมีความคิดเห็นด้วยอยู่ในระดับน้อย 3 ด้าน คือ ด้านการจัดการตนเอง ($\bar{X} = 2.50$) ด้านทักษะด้านความสัมพันธ์ ($\bar{X} = 2.50$) และด้านการตัดสินใจอย่างมีความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 2.49$)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเชิงปริมาณ ผู้วิจัยได้ศึกษาเชิงสำรวจ (Survey Study) ซึ่งใช้แบบสอบถามถามกับนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษา ปากฎตั้งตาราง 27

ตาราง 27 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับนักเรียน

ข้อมูลทั่วไปของผู้กรอกแบบสอบถาม		จำนวน (N = 319)	ร้อยละ
1. เพศ	- ชาย	116	37.54
	- หญิง	193	62.46

ตาราง 27 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไปของผู้กรอกแบบสอบถาม		จำนวน (N = 319)	ร้อยละ
2. อายุ	- 13 ปี	1	0.32
	- 14 ปี	67	21.68
	- 15 ปี	70	22.65
	- 16 ปี	39	12.62
	- 17 ปี	66	21.36
	- 18 ปี	52	16.83
	- มากกว่า 18 ปี	14	4.53
3. เรียนอยู่ใน ระดับชั้น	- มัธยมศึกษาปีที่ 1	53	17.15
	- มัธยมศึกษาปีที่ 2	47	15.21
	- มัธยมศึกษาปีที่ 3	42	13.59
	- มัธยมศึกษาปีที่ 4	60	19.42
	- มัธยมศึกษาปีที่ 5	55	17.80
	- มัธยมศึกษาปีที่ 6	52	16.83
4. สถานภาพ ทางครอบครัว	- พ่อแม่อยู่ด้วยกัน	261	84.47
	- พ่อแม่หย่าร้าง	48	15.53
5. ที่พักอาศัย	- พักที่บ้านกับพ่อแม่	154	49.84
	- พักที่หอพักโรงเรียน	129	41.75
	- พักที่บ้านกับญาติ	16	5.18
	- พักที่หอพักเอกชนภายนอก	10	3.24
6. นักเรียนนับ ถือศาสนา	- พุทธ	305	98.71
	- คริสต์	3	0.97
	- อิสลาม	1	0.32
	- ไม่นับถือศาสนา		
	- อื่น ๆ		

จากตาราง 27 พบว่า สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 193 คน คิดเป็นร้อยละ 62.46 มีอายุส่วนใหญ่ 15 ปี จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 22.65 เรียนอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 19.42 มีสถานภาพทางครอบครัว พ่อแม่อยู่ด้วยกัน จำนวน 261 คน คิดเป็นร้อยละ 84.47 ส่วนใหญ่พักอาศัยอยู่กับพ่อแม่ จำนวน 154 คน คิดเป็นร้อยละ 49.84 และส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ จำนวน 305 คน คิดเป็นร้อยละ 98.71

ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาที่รวบรวมข้อมูลจากนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษา ปรากฏดังตาราง 28

ตาราง 28 ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษา ซึ่งรวบรวมข้อมูลจากนักเรียน โดยรวม

พฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษา		\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1	ด้านการตระหนักรู้ในตนเอง	2.51	0.76	ปานกลาง
2	ด้านการจัดการตนเอง	2.46	0.68	น้อย
3	ด้านการตระหนักรู้ในสังคม	2.56	0.89	ปานกลาง
4	ด้านทักษะด้านความสัมพันธ์	2.48	0.68	น้อย
5	ด้านการตัดสินใจอย่างมีความรับผิดชอบ	2.45	0.68	น้อย
โดยรวม		2.49	0.74	น้อย

จากตาราง 28 พบว่า นักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายมัธยม) มีความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.49$) และมีความคิดเห็นรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง อีก 2 ด้าน คือ ด้านการตระหนักรู้ในตนเอง ($\bar{X} = 2.51$) ด้านการตระหนักรู้ในสังคม ($\bar{X} = 2.56$) และมีความคิดเห็นด้วยอยู่ในระดับน้อย 3 ด้าน คือ ด้านการจัดการตนเอง ($\bar{X} = 2.46$) ด้านทักษะด้านความสัมพันธ์ ($\bar{X} = 2.48$) และด้านการตัดสินใจอย่างมีความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 2.45$)

ตอนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับบริบทสภาพปัญหา ความต้องการในการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษา โดยการสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อยืนยันข้อมูล (Key Informant) เป็นการสัมภาษณ์เชิงลึก แบ่งออกเป็น 7 ส่วน ที่เป็นคำถามข้อมูลเบื้องต้นและข้อมูลเพิ่มเติม 2 ส่วน และอีก 5 ส่วน เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ทางสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาส่วนละ 5 คำถาม รวมข้อคำถาม จำนวน 25 ข้อ ดังนี้

การสัมภาษณ์ส่วนที่ 1 ข้อมูลผู้ให้สัมภาษณ์ ดังนี้

ผู้ใช้สัมภาษณ์ชื่อ นายแพทย์ A (นามสมมติ)

เพศ ชาย

อาชีพ: นายแพทย์ทรงคุณวุฒิกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข

ความเชี่ยวชาญ: ด้านสุขภาพจิต

ที่อยู่: กลุ่มงานประชาสัมพันธ์และสื่อสารองค์กร กรมสุขภาพจิต

กระทรวงสาธารณสุข สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 20 เมษายน 2562

จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิทำให้ทราบข้อคิดเกี่ยวกับลักษณะทั่วไปของการแสดงออกทางอารมณ์และสังคมของเด็กในช่วงวัยก่อนวัยรุ่น (Pre-adolescent) โดยสรุปเป็นภาพรวมพบว่า เด็กในช่วงวัยก่อนวัยรุ่น (Pre-adolescent) มีการแสดงออกซึ่งอารมณ์หลากหลาย เป็นเพราะเด็กในช่วงวัยนี้ไม่สามารถแยกแยะอารมณ์ได้สิ่งเร้าหรือสิ่งกระตุ้นการแสดงออกของพฤติกรรมทางอารมณ์ของเด็กในช่วงวัยนี้มักจะเป็นการเลี้ยงดูของคนในครอบครัว ส่วนการแสดงออกทางสังคมของวัยนี้ก็จะเริ่มมีความสนใจสิ่งรอบข้าง ผู้คน แต่เด็กในวัยนี้อาจมีการทะเลาะกันบ่อย เพราะเด็กยังไม่เข้าใจกติกาของสังคม สำหรับปัญหาด้านสังคมและอารมณ์ มักเป็นเรื่องของการจัดการอารมณ์ทั้งนี้เป็นผลมาจากเด็ก ๆ ยังไม่เข้าใจเหตุผล ที่จะแยกภาวะทางอารมณ์ที่หลากหลายได้ ในส่วนลักษณะทั่วไปของการแสดงออกทางอารมณ์และสังคมของเด็กในช่วงวัยรุ่น (adolescent) โดยสรุปเป็นภาพรวมพบว่า การแสดงออกของพฤติกรรมทางอารมณ์ของเด็กในช่วงวัยรุ่น (adolescent) เป็นอารมณ์ที่เปลี่ยนแปลงง่าย อ่อนไหวง่าย เจ้าอารมณ์ มีอารมณ์รุนแรง การควบคุมอารมณ์ยังไม่สู้ดี บางครั้งเก็บกด บางคราวมั่นใจสูง บางครั้งพลุ่งพล่าน ลักษณะอารมณ์เหล่านี้เรียกกันว่า พายุบุแคม โดยปัจจัยหรือสิ่งเร้ามากจากปัจจัยทางชีวภาพ คือสิ่งที่ติดตัวเด็กมาแต่แรกเกิด ได้แก่ พันธุกรรม ฮอร์โมนเพศ ลักษณะรูปร่าง พื้นฐานของอารมณ์ สภาพร่างกาย และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ สภาพแวดล้อมขณะอยู่ในครรภ์มารดา การอบรมเลี้ยงดู เจตคติของพ่อแม่ บุคลิกภาพของพ่อแม่ ค่านิยมของพ่อแม่ สภาพครอบครัว สภาพเพื่อนบ้าน สภาพสังคม วัฒนธรรม และศาสนา ส่วนการแสดงออกของพฤติกรรมทางสังคมของเด็กในช่วงวัยรุ่นมักจะสนใจในสังคมชอบการเสียดสีและเห็นประโยชน์ของคนอื่นเป็นที่ตั้ง และมักเกิดความรู้สึกไม่พอใจในสังคมที่ไม่สมบูรณ์

แบบอย่างที่เราจะเป็น โดยมีสิ่งเร้ามาจากปัจจัยทางสิ่งแวดล้อมรอบตัวของเด็ก ซึ่งพฤติกรรม การแสดงออกที่เป็นปัญหาด้านสังคมและอารมณ์ของเด็กในช่วงวัยรุ่นมักเกิดจากความประพฤติดีที่ ก้าวร้าวอาจเป็นผลจากความเครียดทางอารมณ์ เช่น ความรู้สึกในความไม่แน่ใจตนเอง ความกดดัน ทางเพศ ความรู้สึกต่อเพศตรงข้าม ความกังวลเกี่ยวกับชีวิตอนาคต นอกจากนี้ปัญหาการขัดแย้งใน ครอบครัว วัยรุ่นคิดว่าผู้ใหญ่มีความคิดเห็นแตกต่างจากตนเองโดยเป็นความคิดเห็นที่ไม่เข้ากับยุคสมัย ของตน

จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิทำให้ทราบข้อคิดเกี่ยวกับบริบท สภาพแวดล้อม กิจกรรมและวิธีการที่ช่วยในการส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ของเด็กในช่วงวัยก่อน วัยรุ่น (Pre-adolescent) โดยสรุปภาพรวม พบว่า ครอบครัวมีส่วนช่วยในการพัฒนาการเรียนรู้ด้าน สังคมและอารมณ์ของเด็กในช่วงวัยก่อนวัยรุ่น โดยพ่อแม่ต้องคอยอบรม สั่งสอน และดูแลอย่างใกล้ชิด โรงเรียนและครูต้องส่งเสริมพัฒนาการของเด็กให้ครอบคลุมทุกด้าน เช่น รับผิดชอบต่อตนเอง การควบคุม อารมณ์ การแบ่งปัน การอยู่ร่วมกันกับผู้อื่น รวมถึงการกระตุ้น แนะนำ ช่วยเหลือ ประคับประคอง ให้เด็กได้มีประสบการณ์ และผ่านเหตุการณ์สมหวัง ผิดหวัง วิตกกังวล เศร้าใจ หงุดหงิด ละเอียด ยินดี ถูก ผิด ไปได้อย่างปลอดภัยและการจัดสิ่งแวดล้อมในห้องเรียนควรจัดให้มีบรรยากาศที่น่าเรียน ส่วนกิจกรรมการเรียนรู้ที่จะช่วยในการส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ของเด็กในช่วงวัย ก่อนวัยรุ่นควรเน้นให้เด็กเข้าไปอยู่ในกลุ่ม ในสังคม ได้เล่น ได้แข่งขัน ได้วาด ได้ฟัง ได้เล่า ได้แสดง ได้ทดลอง ได้ตัดสินใจ ได้เดินทางไปยังสถานที่ต่าง ๆ ส่วนบริบท สภาพแวดล้อม กิจกรรมและวิธีการที่ ช่วยในการส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ของเด็กในช่วงวัยรุ่น (adolescent) โดยสรุปภาพรวม พบว่า ครอบครัวมีส่วนช่วยในการพัฒนาการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ของเด็ก ในช่วงวัยรุ่น โดยให้ความสนใจ เข้าใจการเปลี่ยนแปลง และแบ่งเวลาให้กับเด็กมากขึ้น สัมพันธ์ภาพที่ ดีในครอบครัวจะเป็นพื้นฐานที่ดีในการส่งเสริมให้วัยรุ่นสามารถใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข และ โรงเรียนหรือสถานศึกษา ครูอาจารย์มีบทบาทสำคัญในการสร้างสิ่งแวดล้อมที่ดีและเหมาะสมในการมี สังคมร่วมกันของวัยรุ่น การส่งเสริมความรักในหมู่คณะ การเลือกคบเพื่อนที่ดี การเคารพในกฎเกณฑ์ ของสังคม รู้จักการให้อภัย การควบคุมอารมณ์รุนแรงด้วยวิธีที่เหมาะสม โดยการตรวจห้องเรียนให้มี บรรยากาศและสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสม รวมถึงการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนมี บทบาทในการแสวงหาความรู้และเรียนรู้อย่างมีปฏิสัมพันธ์จนเกิดความรู้ ความเข้าใจนำไป ประยุกต์ใช้สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่าหรือ สร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ และพัฒนาตนเองเต็ม ความสามารถ

จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิทำให้ทราบข้อคิดเกี่ยวกับแนวทางที่ช่วยพัฒนา พฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์โดยสรุปภาพรวม พบว่าแนวทาง วิธีการ หรือกิจกรรมที่ ช่วยพัฒนาการตระหนักรู้ในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาควรมีกิจกรรมที่เป็นการฝึกการวางแผน

การควบคุมการทำงานให้เป็นไปตามแผน และนอกจากนี้ควรมีประเมินความสามารถของตนเองว่าตนเองมีความสามารถอยู่ในระดับใด กิจกรรมที่ช่วยพัฒนาการจัดการตนเองนั้นควรมีให้นักเรียนมาก ๆ โดยเฉพาะความรับผิดชอบต่อตนเอง กิจกรรมที่ช่วยพัฒนาการตระหนักรู้ในสังคมควรจัดการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคม (Service Learning) เป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่เชื่อมโยงกับ สำนักทางสังคม กิจกรรมที่ช่วยพัฒนาทักษะด้านความสัมพันธ์ควรจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนทั้งในด้านการสร้างองค์ความรู้ การสร้างปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน และร่วมมือกันมากกว่าการแข่งขัน และกิจกรรมที่ช่วยพัฒนาการตัดสินใจอย่างมีความรับผิดชอบควรหากิจกรรมใกล้ตัวที่เด็ก ๆ ทำได้ง่าย เช่น การทิ้งขยะลงถัง ใช้ภาชนะหรือแก้วน้ำสาธารณะแล้วเก็บเข้าที่

ระยะที่ 2 ผลการพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษา

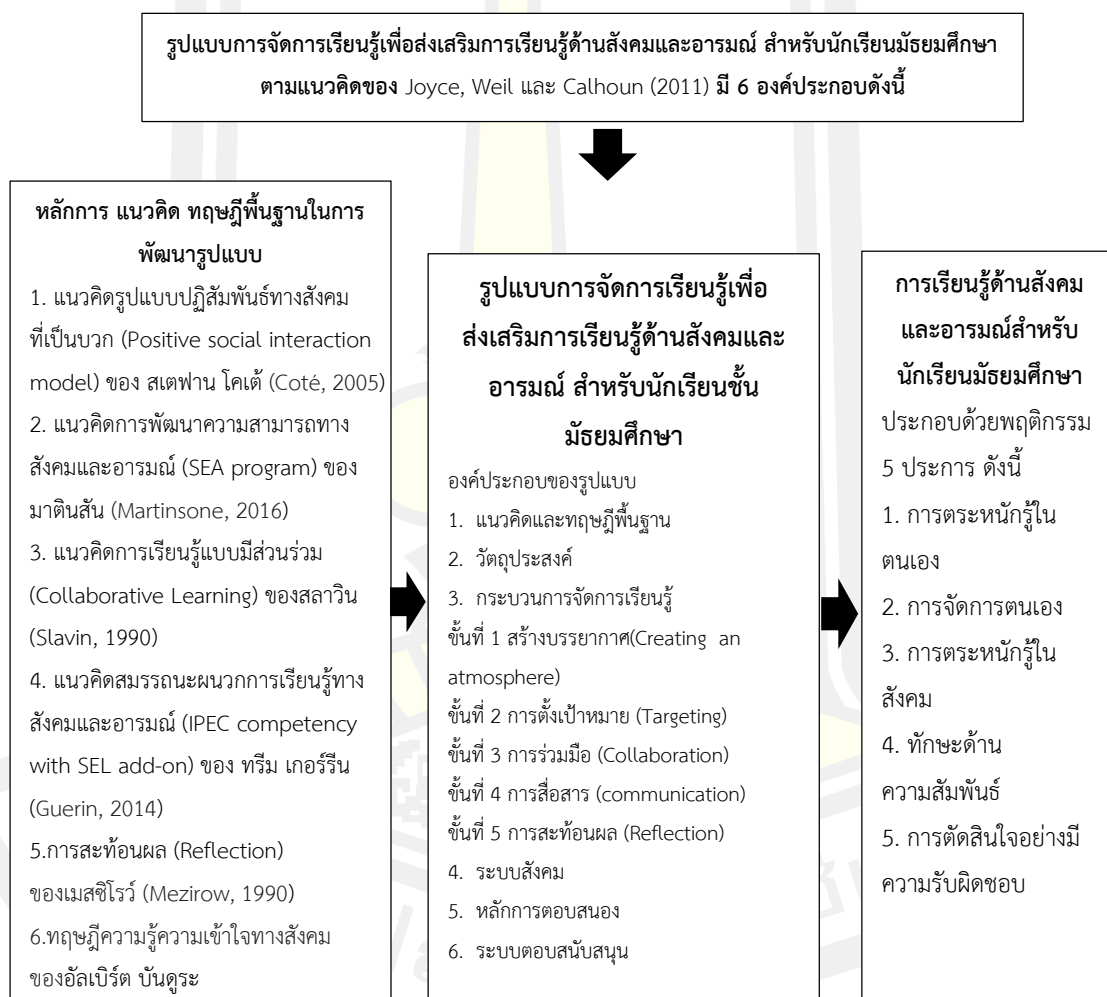
ในการศึกษาผลการพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาแบ่งเป็น 3 ตอนย่อย ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาแนวคิด และร่างรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษา

การศึกษาเอกสารงานวิจัยเพื่อสังเคราะห์แนวคิดพื้นฐานรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษา ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยใช้การเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) ซึ่งผู้วิจัยเลือกฐานข้อมูลเพื่อใช้ในการสืบค้นเอกสารงานวิจัย คือ ผ่านเว็บไซต์ Google Scholar จากการสืบค้น โดยใช้คำสำคัญว่า “social emotional learning” ในการสืบค้น ซึ่งงานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์เป็นเอกสารต่างประเทศเกี่ยวกับรายงานการวิจัยเอกสารและตำราต่างประเทศ จำนวน 30 เรื่อง และเป็นงานสังเคราะห์ที่มีการเผยแพร่ ค.ศ. 2000 – 2018 ผลการศึกษาเอกสารงานวิจัยเพื่อสังเคราะห์แนวคิดในการพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษา มีแนวคิดที่สำคัญ 2 ส่วน คือแนวคิดของ Joyce, Weil และ Calhoun (2011) มีความเหมาะสมที่จะยึดเป็นองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษา และแนวคิดพื้นฐานที่เหมาะสมในการพัฒนา รูปแบบมี 6 แนวคิด แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับรูปแบบปฏิสัมพันธ์ทางสังคมที่เป็นบวก (Positive social interaction model) ของโคเต้ (Coté, 2005) แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาความสามารถด้านสังคมและอารมณ์ (SEA program) ของมาติสัน (Martinson, 2016) แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Collaborative Learning) ของสลาวิน (Slavin and Davis, 2006) แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะผนวกการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ (IPEC competency with SEL add-on) ของเกอร์รีน

(Guerin, 2014) และแนวคิดเกี่ยวกับการสะท้อนผล (Reflection) ของเมซีโรว์ (Mezirow, 1990) และทฤษฎีความรู้ความเข้าใจทางสังคม (Social Cognitive Theory) ของ อัลเบิร์ต บันดูระ
ตอนที่ 2 ผลการปรับโครงสร้างรูปแบบการเรียนรู้จากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ และจากการศึกษาข้อมูลเชิงประจักษ์

2.1 ผลการร่างรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ แนวคิดพื้นฐาน วัตถุประสงค์ ขั้นตอนการเรียนรู้ ระบบสังคม หลักการตอบสนอง และระบบสนับสนุน ปรากฏดังภาพประกอบ 11

ภาพประกอบ 11 ร่างรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษา

จากภาพประกอบ 11 จะพบร่างรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษา ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) แนวคิดพื้นฐาน 2) วัตถุประสงค์ 3) ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ 4) ระบบสังคม 5) หลักการตอบสนอง และ 6) ระบบสนับสนุน แต่ยังไม่มีความสมบูรณ์ รายละเอียดดังนี้

1. หลักการ แนวคิด ทฤษฎีพื้นฐาน (concept Attainment) ประกอบด้วย 6 แนวคิด คือ แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับรูปแบบปฏิสัมพันธ์ทางสังคมที่เป็นบวก แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาความสามารถด้านสังคมและอารมณ์ แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะผนวกการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ และแนวคิดเกี่ยวกับการสะท้อนผล และทฤษฎีความรู้ความเข้าใจทางสังคม

2. จุดมุ่งหมาย (Goal) ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษา คือ เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ของผู้เรียน

3. ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ (Syntax) ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษา มี 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 สร้างบรรยากาศ ขั้นที่ 2 การตั้งเป้าหมาย ขั้นที่ 3 การร่วมมือ ขั้นที่ 4 การสื่อสาร ขั้นที่ 5 การสะท้อนผล

4. ระบบสังคม (Social System) ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษา คือ บทบาทของครูเป็นผู้กระตุ้นและให้กำลังใจประสานงาน จัดให้เกิดกระบวนการกลุ่ม ถ่ายทอดความรู้สู่ผู้เรียน รับการสะท้อนผลการเรียนรู้ แนะนำวิธีการ พฤติกรรมที่ถูกต้องผ่านอนุทินโต้ตอบ บทบาทของนักเรียนมีการวางแผน มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ มีการสื่อสารที่ดี และสะท้อนผลการเรียนรู้ผ่านอนุทินโต้ตอบ

5. หลักการตอบสนอง (Principle of Reaction) ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษา คือ นักเรียนเกิดความเชื่อมั่นในการเรียนรู้ มีการวางแผน และลงมือปฏิบัติตามกิจกรรมที่มอบหมายโดยการแสดงพฤติกรรม การมีส่วนร่วม การแสวงหาความรู้และค้นพบด้วยตนเอง และสะท้อนผลการเรียนรู้ ความรู้สึกและพฤติกรรม

6. ระบบสนับสนุน (Support System) ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษา คือ การจัดการห้องเรียน ให้มีบรรยากาศน่าเรียนรู้ โดยสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนการสร้างแรงจูงใจ การใช้ความสนุกสนานในห้องเรียนเพื่อดึงดูดนักเรียนให้ความสำคัญกับบทเรียน จัดให้มีสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีที่อำนวยความสะดวกต่อการเรียนรู้ มีกระบวนการทางสังคมที่ช่วยสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้ที่เต็มທີ່ทั้งโรงเรียนและครอบครัว

จากนั้นผู้วิจัยนำร่างรูปแบบการเรียนรู้ พร้อมคู่มือการใช้รูปแบบ และเอกสารประกอบ รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษา โดยให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินความเหมาะสม

2.2 ผลการวิเคราะห์การประเมินความเหมาะสมของรูปแบบคู่มือการใช้รูปแบบและเอกสารประกอบรูปแบบการเรียนรู้ ในขั้นตอนนี้เป็นการหาคุณภาพของรูปแบบ คู่มือการใช้รูปแบบจากผู้เชี่ยวชาญ โดยผู้วิจัยได้ส่งโครงร่างรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบ การเรียนรู้ให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ประเมินความเหมาะสม แสดงดังตาราง

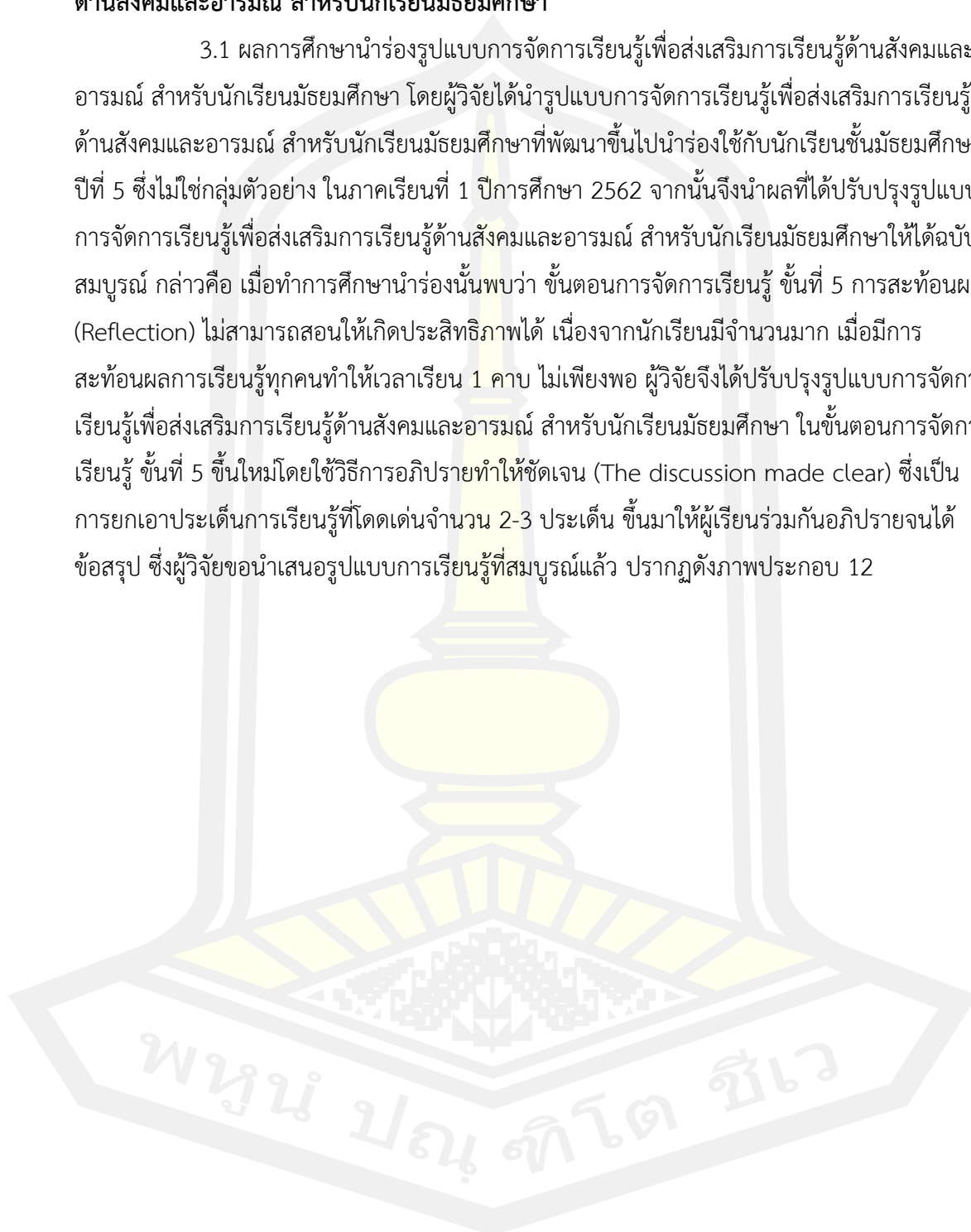
ตาราง 29 ผลประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โดยผู้ทรงคุณวุฒิ

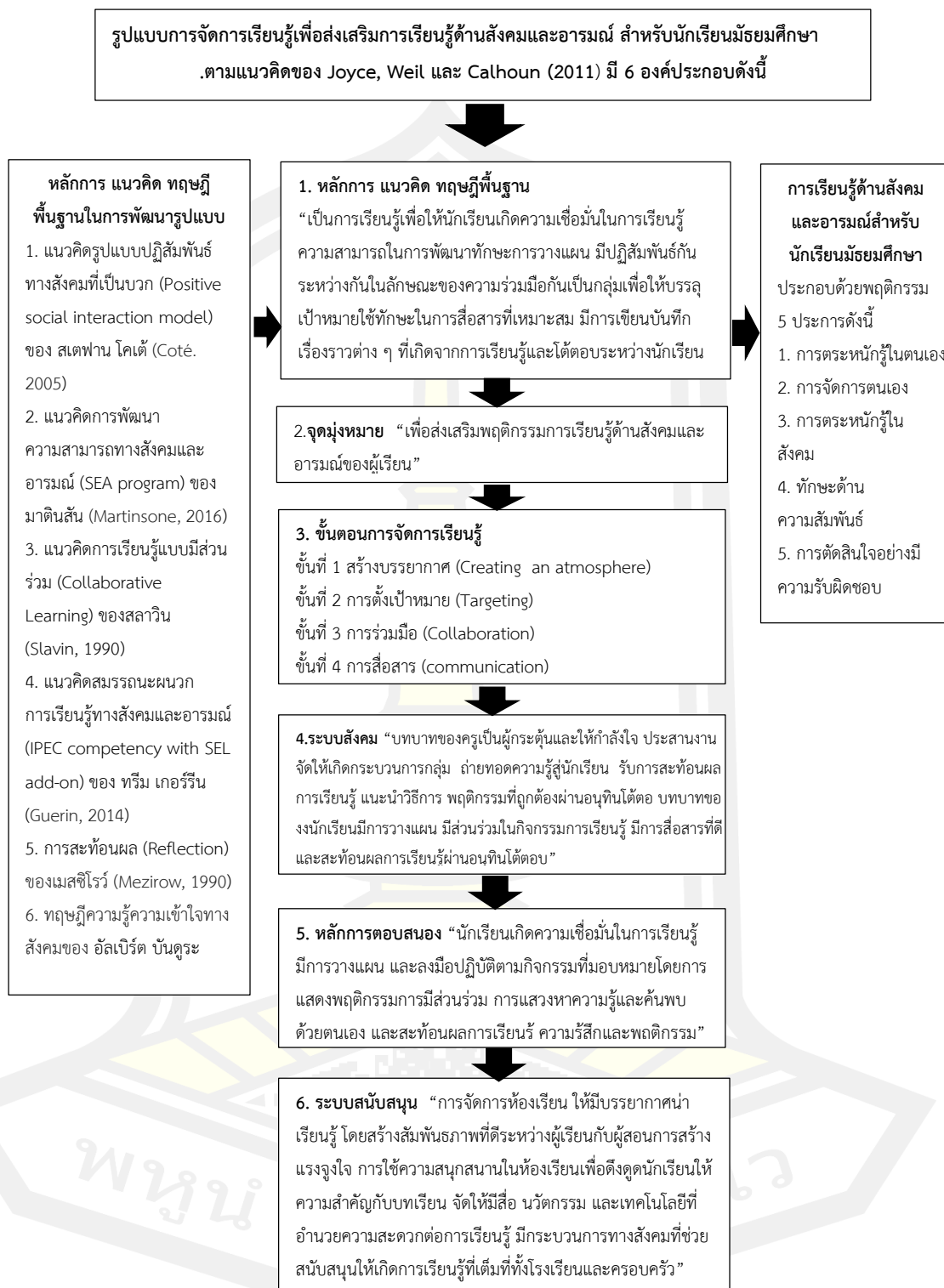
รายการประเมิน	ข้อคำถาม	ผลการประเมิน	การแปลผล
1. รูปแบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา	24 ข้อ	มีค่าเฉลี่ยโดยรวม 4.68	เหมาะสมมากที่สุด
2. คู่มือการใช้รูปแบบการเรียนรู้	แผนการจัดการเรียนรู้	10 แผน มีค่าเฉลี่ยโดยรวม 4.71	เหมาะสมมากที่สุด
	แบบสังเกตพฤติกรรม รายบุคคลในการปฏิบัติ กิจกรรมกลุ่ม	11 ข้อ มีค่าเฉลี่ยโดยรวม 4.85	เหมาะสมมากที่สุด
	แบบสังเกตพฤติกรรม รายบุคคล	15 ข้อ มีค่าเฉลี่ยโดยรวม 4.78	เหมาะสมมากที่สุด
	แบบประเมินพฤติกรรม ตนเอง	10 ข้อ มีค่าเฉลี่ยโดยรวม 4.82	เหมาะสมมากที่สุด

จากตาราง 29 ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบ และคู่มือการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา พบว่ารูปแบบ และคู่มือการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา สามารถนำไปใช้ได้

ตอนที่ 3 ผลการศึกษานำร่อง ปรับปรุงรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษา

3.1 ผลการศึกษานำร่องรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและ
อารมณ์ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษา โดยผู้วิจัยได้นำรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้
ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาที่พัฒนาขึ้นไปนำร่องใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 5 ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 จากนั้นจึงนำผลที่ได้ปรับปรุงรูปแบบ
การจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาให้ได้ฉบับ
สมบูรณ์ กล่าวคือ เมื่อทำการศึกษานำร่องนั้นพบว่า ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ ขั้นที่ 5 การสะท้อนผล
(Reflection) ไม่สามารถสอนให้เกิดประสิทธิภาพได้ เนื่องจากนักเรียนมีจำนวนมาก เมื่อมีการ
สะท้อนผลการเรียนรู้ทุกคนทำให้เวลาเรียน 1 คาบ ไม่เพียงพอ ผู้วิจัยจึงได้ปรับปรุงรูปแบบการจัดการ
เรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษา ในขั้นตอนการจัดการ
เรียนรู้ ขั้นที่ 5 ขึ้นใหม่โดยใช้วิธีการอภิปรายทำให้ชัดเจน (The discussion made clear) ซึ่งเป็น
การยกเอาประเด็นการเรียนรู้ที่โดดเด่นจำนวน 2-3 ประเด็น ขึ้นมาให้ผู้เรียนร่วมกันอภิปรายจนได้
ข้อสรุป ซึ่งผู้วิจัยขอเสนอรูปแบบการเรียนรู้ที่สมบูรณ์แล้ว ปรากฏดังภาพประกอบ 12

ภาพประกอบ 12 รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาที่พัฒนาขึ้น

ระยะที่ 3 ผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและ อารมณ์ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษา

ในการศึกษาผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและ
อารมณ์ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษา มีรายละเอียด ดังนี้

3.1 ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียน
มัธยมศึกษา ระหว่างเรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์
สำหรับนักเรียนมัศึกษากับวิธีสอนปกติ ปรากฏดังตาราง 30-32

ตาราง 30 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม
(ฝ่ายมัธยม) ด้วยสถิติค่าเฉลี่ย (Mean)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ	ห้องทดลอง		ห้องควบคุม	
			จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ						
ชาย	30	39.47	12	15.79	18	23.68
หญิง	46	60.53	24	31.58	22	28.95
ร้อยละ	76	100	36	47.37	40	53.63
อายุ						
16 ปี	42	55.26	24	31.58	18	23.68
17 ปี	34	44.74	12	15.79	22	28.95
ร้อยละ	76	100	36	47.37	40	53.63

จากตาราง 30 พบว่า สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน
46 คน คิดเป็นร้อยละ 60.53 มีอายุส่วนใหญ่มากกว่า 16 ปี จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 55.26
มีห้องทดลอง จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 52.63 มีห้องควบคุม จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ
47.37 นักเรียนห้องทดลองส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 31.58 และ
ส่วนใหญ่มีอายุ 16 ปี คิดเป็นร้อยละ 31.58 ส่วนนักเรียนห้องควบคุม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง
จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 28.95 และส่วนใหญ่มีอายุ 17 ปี คิดเป็นร้อยละ 28.95

ตาราง 31 ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของพฤติกรรม
การเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ของนักเรียนห้องทดลองและนักเรียนห้องควบคุม

ข้อ	ด้านการเรียนรู้	ห้องทดลอง		ห้องควบคุม	
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
	ด้านการตระหนักรู้ในตนเอง	4.44	0.77	3.37	0.91
1	ฉันสามารถจดจำข้อมูลที่สำคัญได้	4.77	0.68	3.42	0.86
2	ฉันมีความตั้งใจทำงานทุกอย่างที่ได้รับมอบหมาย	4.73	0.77	3.61	0.90
3	ฉันมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้	4.44	0.79	3.50	0.89
4	ฉันสามารถควบคุมความอารมณ์ตนเองได้ เมื่อรู้สึกไม่พอใจ	4.54	0.81	3.46	0.92
5	การแสดงความรู้สึกของฉันไม่กระทบกับความรู้สึก ของผู้อื่น	3.92	0.78	3.28	1.00
6	ฉันมีความมั่นใจในการแสดงออก	4.24	0.81	2.98	0.92
	ด้านการจัดการตนเอง	4.65	0.76	3.43	0.97
7	ฉันเอาชนะอุปสรรคต่าง ๆ ได้ด้วยวิธีการที่ดีและ เหมาะสม	4.67	0.66	3.32	0.93
8	ฉันวางแผนเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน	4.51	0.79	3.28	1.00
9	ฉันปฏิบัติตามแผนที่วางไว้เพื่อบรรลุเป้าหมาย	4.77	0.70	3.33	1.00
10	ฉันมีความมุ่งมั่นและพยายามทำงานต่อไปแม้จะมี อุปสรรค	4.77	0.79	3.56	0.98
11	ฉันมีวิธีจัดการตนเองที่ดีเมื่อเข้าใจผิดหรือได้ยิน คำพูดที่ไม่เหมาะสม	4.55	0.85	3.65	0.94
	ด้านการตระหนักรู้ในสังคม	4.12	0.94	3.62	0.88
12	ฉันอยากที่จะมาเรียนหรือร่วมกิจกรรมที่โรงเรียน	4.70	1.03	3.89	0.92
13	ฉันชมเชยหรือแสดงความยินดีกับเพื่อนเมื่อเพื่อน ประสบความสำเร็จ	4.13	0.78	3.42	0.9

ตาราง 31 (ต่อ)

ข้อ	ด้านการเรียนรู้	ห้องทดลอง		ห้องควบคุม	
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
14	ฉันจะแบ่งปันความรู้และสิ่งของให้ผู้อื่นเสมอ	3.81	1.05	3.00	0.88
15	ฉันยอมรับผู้อื่นที่มีสถานะแตกต่างจากฉัน	4.22	0.96	3.86	0.86
16	ฉันเข้าใจใจคนที่มีความคิดแตกต่างจากฉัน	4.05	0.95	3.77	0.88
17	ฉันแสดงความห่วงใยต่อบุคคลอื่นเมื่อรู้ว่า เขาเจ็บป่วย	3.94	1.01	4.00	0.82
18	ฉันใช้ของใช้ที่บ้าน หรือที่โรงเรียนด้วยระมัดระวัง ไม่ให้เสียหายเร็วกว่าที่ควร	4.02	0.82	3.41	0.93
	ด้านทักษะด้านความสัมพันธ์	4.03	0.71	3.84	0.86
19	ฉันมักสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่นอยู่เสมอ	4.08	0.83	3.85	0.99
20	ฉันรับรู้และตอบสนองต่อความรู้สึกของคนอื่น	3.97	0.84	3.88	0.79
21	ฉันมักพูดถึงสิ่งที่ดีเกี่ยวกับเพื่อนร่วมห้อง	3.92	0.68	3.74	0.84
22	ฉันเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น	4.01	0.65	4.14	0.75
23	ฉันสามารถแก้ปัญหาได้เมื่อมีความเห็นที่ต่างกับ เพื่อน ๆ	4.00	0.62	3.76	0.77
24	ฉันสามารถจัดการความขัดแย้งได้โดยไม่ใช้ ความรุนแรง	4.12	0.67	3.90	0.92
25	ฉันได้รับความช่วยเหลือเสมอเมื่อของ ความร่วมมือจากผู้อื่น	4.12	0.69	3.59	0.96
	ด้านการตัดสินใจอย่างมีความรับผิดชอบ	4.24	0.82	3.55	1.34
26	ฉันยอมรับผิดและพร้อมแก้ไขเมื่อได้ทำสิ่งที่ ไม่ถูกต้อง	3.92	0.76	3.67	1.20
27	ฉันมีความระมัดระวังที่จะไม่ทำให้เกิดความ เสียหายต่อทรัพย์สินเมื่อทำกิจกรรมหรือทำงานใน โรงเรียน	4.47	0.91	3.69	1.15

ตาราง 31 (ต่อ)

ข้อ	ด้านการเรียนรู้	ห้องทดลอง		ห้องควบคุม	
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
28	ฉันจะเลือกวิธีที่ดีที่สุดเมื่อตัดสินใจทำอะไรก็ตามพร้อมกับหาข้อมูลมากมายเพื่อให้บกพร่องน้อยที่สุด	3.86	0.89	3.55	1.78
29	ทุกครั้งที่คุณทำอะไรฉันจะคิดถึงผลที่จะเกิดขึ้นเสมอ	4.50	0.77	3.26	1.28
30	เมื่อฉันทำอะไร สิ่งนั้นต้องไม่เอาเปรียบผู้อื่น	4.48	0.75	3.59	1.28
โดยรวม		4.30	0.84	3.56	0.99

จากตาราง 31 พบว่า พฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ของนักเรียนห้องทดลอง โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.80 ส่วนพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ของนักเรียนห้องทดลอง รายด้านมากที่สุดคือ ด้านการจัดการตนเอง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.65$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.76 รองลงมาคือ ด้านการตระหนักรู้ในตนเอง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.44$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.77 และน้อยที่สุดคือ ด้านทักษะด้านความสัมพันธ์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.71 และนักเรียนห้องควบคุมโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.56$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.99 ส่วนพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ของนักเรียนห้องควบคุม รายด้านมากที่สุดคือ ด้านทักษะด้านความสัมพันธ์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.84$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.86 รองลงมาคือ ด้านการตระหนักรู้ในสังคม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.62$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.88 และน้อยที่สุดคือ ด้านการตระหนักรู้ในตนเอง อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.37$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.91

พหุ มณู ทิ โด ชี เว

ตาราง 32 การเปรียบเทียบพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ของนักเรียนห้องทดลองและห้องควบคุม โดยใช้การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่มี 2 กลุ่ม ด้วยสถิติทดสอบ Independent t-test

ตัวแปร	\bar{X}	S.D.	t	df	Sig
ห้องทดลอง	3.92	0.15	34.30	74	0.00*
ห้องควบคุม	2.72	0.15			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 32 การเปรียบเทียบพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ระหว่างนักเรียนห้องทดลองและนักเรียนห้องควบคุม พบว่า นักเรียนห้องทดลองและนักเรียนห้องควบคุม มีพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 ผลการศึกษาพัฒนาการของพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ของนักเรียนที่เรียนโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษา

วิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำหลายตัวแปร โดยนำคะแนนการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายมัธยม) จากแบบสอบถาม โดยการวัดครั้งที่ 1 ครั้งที่ 2 ครั้งที่ 3 และครั้งที่ 4 มาวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำหลายตัวแปร ด้วยสถิติทดสอบพารามเมตริก Two way Repeated Measures ANOVA โดยพิจารณาจากค่า Sphericity Assumed ปรากฏดังตาราง 33

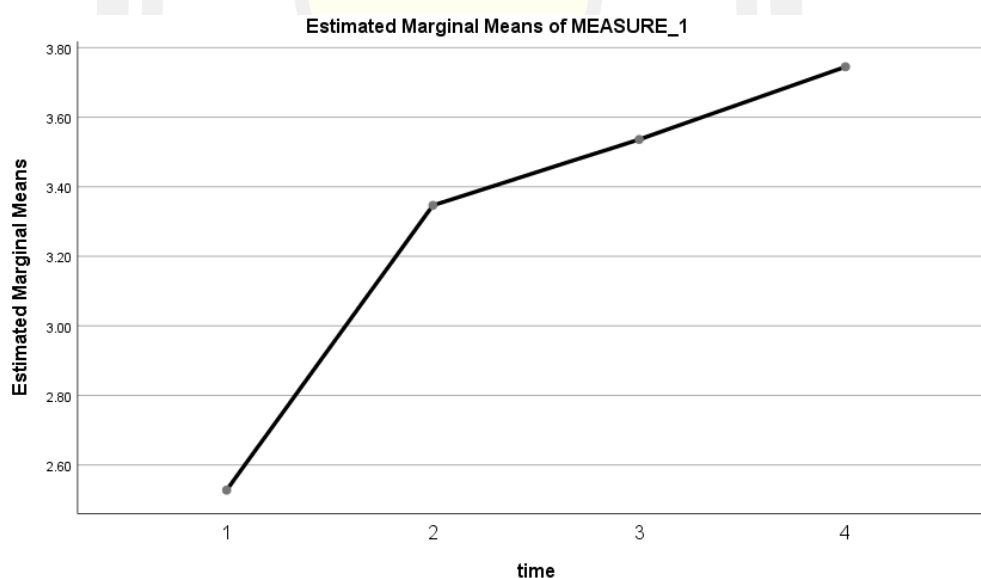
พหุ ประสิทธิภาพ

ตาราง 33 วิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำหลายตัวแปร จากคะแนนการเรียนรู้ด้านสังคมและ
อารมณ์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม
(ฝ่ายมัธยม) ด้วยสถิติทดสอบพารามตริก Two way Repeated Measures ANOVA

ตัวแปร	สถิติทดสอบ	type iii Sum of Squares	df	Mean Squares	F	Sig	Partial Eta Squared
เวลา	Sphericity Assumed	64.73	3	21.58	245.33	0.00*	0.77

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 33 นักเรียนที่เรียนโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้
ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษา ในระยะเวลาที่ต่างกัน มีพฤติกรรมการเรียนรู้
ด้านสังคมและอารมณ์แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั้นแสดงว่า รูปแบบ
การจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษา
ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นสามารถทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีกว่ารูปแบบการเรียนรู้ปกติ สามารถ
พิจารณาได้จากภาพประกอบ 13

ภาพประกอบ 13 พัฒนาการของพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ ของนักเรียนที่เรียนด้วย
รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับ
นักเรียนมัธยมศึกษา

จากนั้นผู้วิจัย ได้เปรียบเทียบรายคู่ของผลการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ของกลุ่มทดลอง ที่เรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ เพื่อศึกษาว่า แต่ละช่วงเวลามีผลของการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์แตกต่างกันอย่างไร ด้วยสถิติทดสอบ Pair Sample t-Test ปรากฏดังตาราง 34

ตาราง 34 แสดงผลการวิเคราะห์คะแนนการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 5 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายมัธยม) ในช่วงระยะเวลาต่าง ๆ ด้วยสถิติ Pair Sample t-Test

คู่ที่	คู่ที่ทดสอบ	\bar{X}	S.D.	ค่าเฉลี่ยของ ความต่าง	ค่าส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐานของความต่าง	t	Sig
1	การวัดครั้งที่ 1	2.53	0.50	-0.82	0.44	-15.98	0.00*
	การวัดครั้งที่ 2	3.35	0.79				
2	การวัดครั้งที่ 2	3.35	0.79	-0.19	0.48	-3.45	0.01*
	การวัดครั้งที่ 3	3.54	0.63				
3	การวัดครั้งที่ 3	3.54	0.63	-0.21	0.39	-4.62	0.00*
	การวัดครั้งที่ 4	3.75	0.71				

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 34 พบว่า ผลการเปรียบเทียบคะแนนการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายมัธยม) คู่ที่ 1 ถึงคู่ที่ 3 มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือ นักเรียนที่เรียนโดยใช้ รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษา มีพัฒนาการของพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์สูงขึ้นทุกเดือน

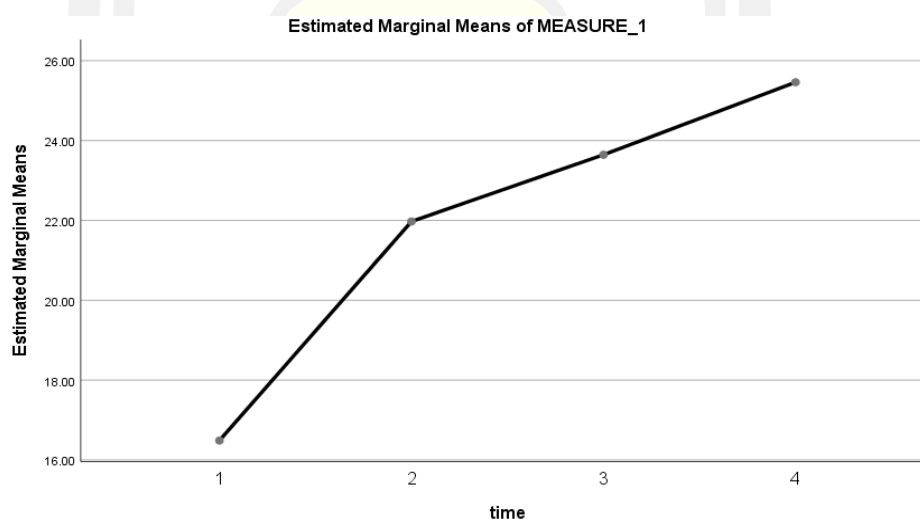
จากนั้นผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำหลายตัวแปร โดยนำคะแนน การเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัย มหาสารคาม (ฝ่ายมัธยม) จากแบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล โดยการวัดครั้งที่ 1 ครั้งที่ 2 ครั้งที่ 3 และครั้งที่ 4 มาวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำหลายตัวแปร ด้วยสถิติทดสอบพาราเมตริก Two way Repeated Measures ANOVA โดยพิจารณาจากค่า Sphericity Assumed ปรากฏดังตาราง 35

ตาราง 35 วิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง เมื่อกลุ่มตัวอย่างถูกวัดซ้ำหลายครั้ง ในช่วงเวลาต่าง ๆ ด้วยสถิติทดสอบพารามेटริก Two way Repeated Measures ANOVA

ตัวแปร	สถิติทดสอบ	type iii Sum of Squares	df	Mean Squares	F	Sig	Partial Eta Squared
เวลา	Sphericity						
	Assumed	3422.19	3	1140.73	293.65	0.00*	0.80

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 35 พบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษา ในระยะเวลาที่ต่างกัน มีพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั้นแสดงว่ารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษา ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นสามารถทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีกว่ารูปแบบการเรียนรู้ปกติ สามารถพิจารณาได้จากภาพประกอบ 14

ภาพประกอบ 14 พัฒนาการของพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ ของนักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษา

จากนั้นผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำหลายตัวแปร โดยนำคะแนนการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายมัธยม) จากแบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคลในการปฏิบัติงานกลุ่ม โดยการวัดครั้งที่ 1 ครั้งที่ 2 ครั้งที่ 3 และครั้งที่ 4 มาวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำหลายตัวแปร ด้วยสถิติทดสอบพาราเมตริก Two way Repeated Measures ANOVA โดยพิจารณาจากค่า Sphericity Assumed ปรากฏดังตาราง 36

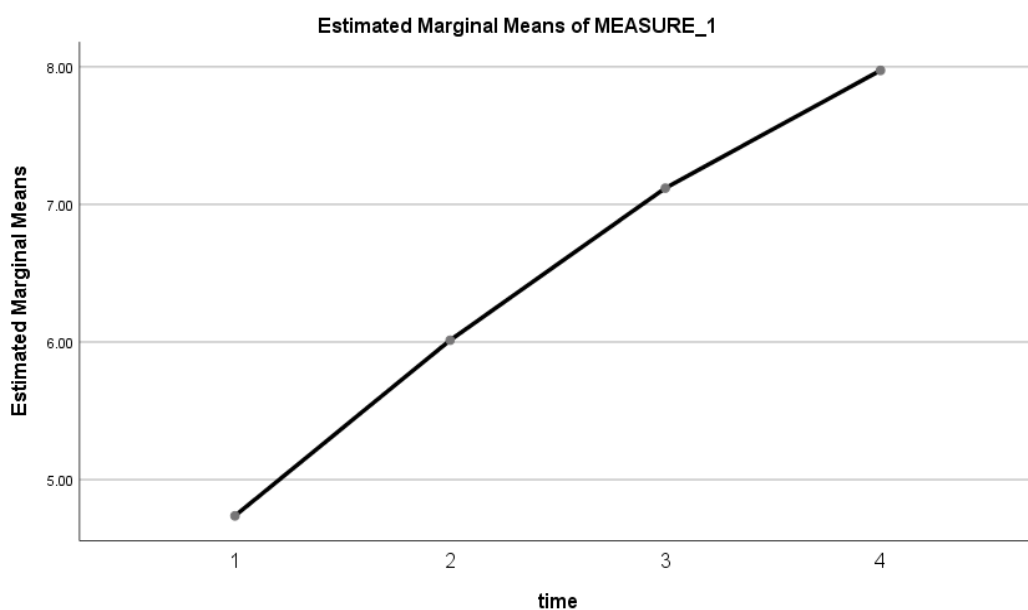
ตาราง 36 วิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง เมื่อกลุ่มตัวอย่างถูกวัดซ้ำหลายครั้งของนักเรียนห้องทดลองและนักเรียนห้องควบคุมในช่วงเวลาต่าง ๆ ด้วยสถิติทดสอบพาราเมตริก Two way Repeated Measures ANOVA

ตัวแปร	สถิติทดสอบ	type iii Sum of Squares	df	Mean Squares	F	Sig	Partial Eta Squared
เวลา	Sphericity Assumed	447.92	3	149.31	427.52	0.00*	0.85

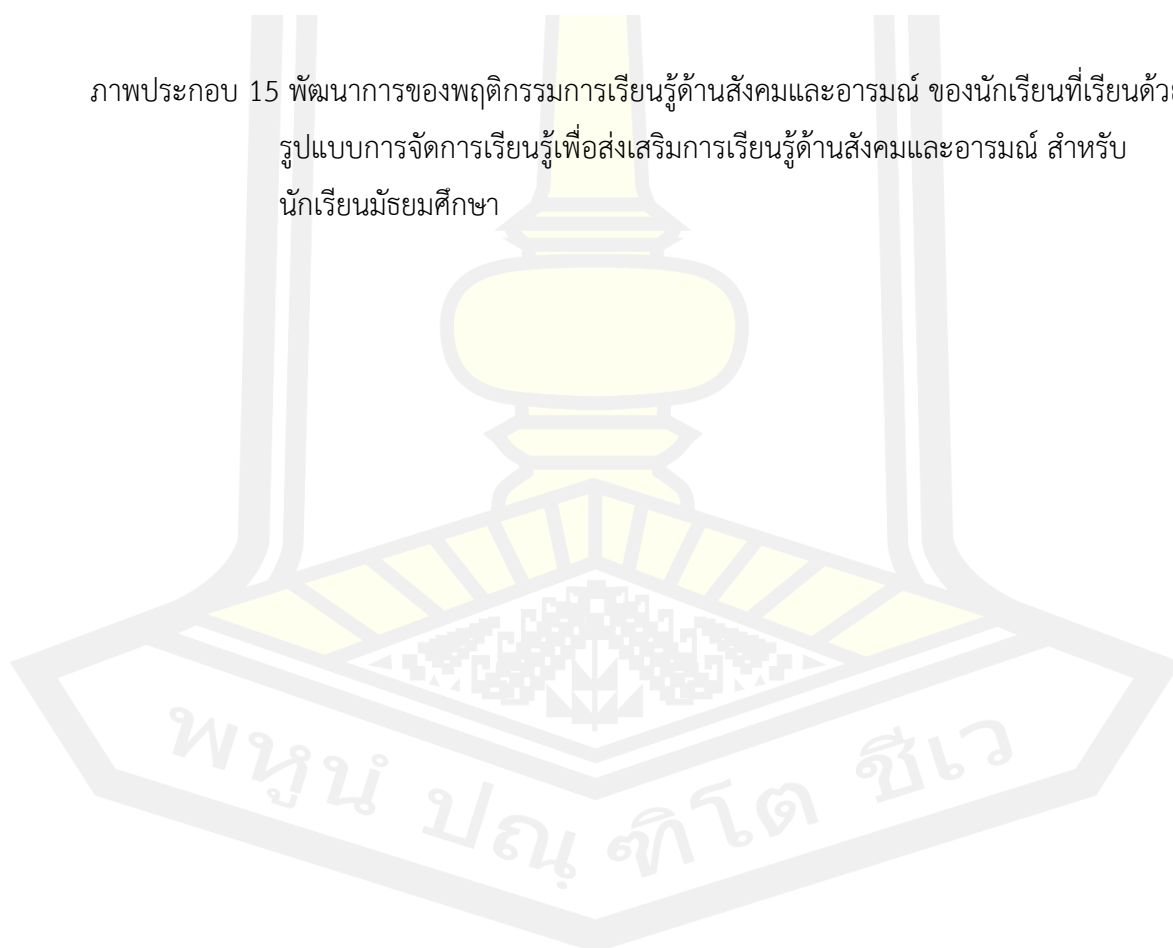
*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 36 พบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษา ในระยะเวลาที่ต่างกัน มีพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั้นแสดงว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น สามารถทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีกว่ารูปแบบการเรียนรู้ปกติ สามารถพิจารณาได้จากภาพประกอบ 20

พจนน บณุ ทิโต ชิว

ภาพประกอบ 15 พัฒนาการของพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ ของนักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษา

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาการพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษา โดยนำเสนอตามลำดับหัวข้อดังต่อไปนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สรุปผล
3. อภิปรายผล
4. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบริบท สภาพปัญหา เกี่ยวกับการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและ อารมณ์
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
3. เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
 - 3.1 เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ของนักเรียนระหว่าง กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
 - 3.2 เพื่อศึกษาพัฒนาการของพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ของนักเรียน ในระยะเวลาที่ต่างกัน

สรุปผล

การพัฒนา รูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษา ผู้วิจัยดำเนินการสรุปผลการวิจัยเป็น 3 ตอน รายละเอียดดังนี้

1. ผลการศึกษาบริบท สภาพปัญหา เกี่ยวกับการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคม และอารมณ์ ผู้วิจัยสรุปได้ดังนี้

1.1 อาจารย์โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายมัธยม) ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 69.23 มีอายุส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 36-40 ปี จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 35.90 มีระยะเวลาปฏิบัติงานส่วนใหญ่ มากกว่า 15 ปี จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 34.62 มีการศึกษาส่วนใหญ่ระดับปริญญาโท จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 58.97 ปฏิบัติการสอนส่วนใหญ่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 24.36 และส่วนใหญ่สังกัดกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 19.23

อาจารย์โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายมัธยม) มีความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับน้อย และมีความคิดเห็นรายด้านอยู่ในระดับปานกลางอีก 1 ด้าน คือ ด้านการตระหนักรู้ในตนเอง และมีความคิดเห็นด้วยอยู่ในระดับน้อย 4 ด้าน คือ ด้านการจัดการตนเอง ด้านการตระหนักรู้ในสังคมด้านทักษะด้านความสัมพันธ์และด้านการตัดสินใจอย่างมีความรับผิดชอบ

1.2 ผู้ปกครองที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 241 คน คิดเป็นร้อยละ 75.55 มีอายุส่วนใหญ่มากกว่า 40 ปี จำนวน 276 คน คิดเป็นร้อยละ 86.52 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนส่วนใหญ่ 30,001-50,000 บาท จำนวน 118 คน คิดเป็นร้อยละ 36.99 มีระดับการศึกษาส่วนใหญ่ปริญญาตรี จำนวน 163 คน คิดเป็นร้อยละ 51.10 ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ ข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้างของรัฐ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน 179 คิดเป็นร้อยละ 56.11 มีสถานะทางครอบครัวสมรส/อยู่ด้วยกัน จำนวน 259 คน คิดเป็นร้อยละ 84.33 และมีความสัมพันธ์กับนักเรียนส่วนใหญ่เป็นมารดา จำนวน 224 คน คิดเป็นร้อยละ 70.22

ผู้ปกครองของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายมัธยม) มีความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และมีความคิดเห็นรายด้านอยู่ในระดับปานกลางอีก 2 ด้าน คือ ด้านการตระหนักรู้ในตนเอง ด้านการตระหนักรู้ในสังคม และมีความคิดเห็นด้วยอยู่ในระดับน้อย 3 ด้าน คือ ด้านการจัดการตนเอง ด้านทักษะด้านความสัมพันธ์ และด้านการตัดสินใจอย่างมีความรับผิดชอบ

1.3 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 193 คน คิดเป็นร้อยละ 62.46 มีอายุส่วนใหญ่ 15 ปี จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 22.65 เรียนอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 19.42 มีสถานภาพทางครอบครัวพ่อแม่อยู่ด้วยกัน จำนวน 261 คน คิดเป็นร้อยละ 84.47 ส่วนใหญ่พักอาศัยอยู่กับพ่อแม่ จำนวน 154 คน คิดเป็นร้อยละ 49.84 และส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ จำนวน 305 คน คิดเป็นร้อยละ 98.71

นักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายมัธยม) มีความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับน้อย และมีความคิดเห็นรายด้านอยู่ในระดับปานกลางอีก 2 ด้าน คือ ด้านการตระหนักรู้ในตนเอง ด้านการตระหนักรู้ในสังคม และมีความคิดเห็นด้วยอยู่ในระดับน้อย 3 ด้าน คือ ด้านการจัดการตนเอง ด้านทักษะด้านความสัมพันธ์ และด้านการตัดสินใจอย่างมีความรับผิดชอบ

ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นเกี่ยวกับบริบท สภาพปัญหา เกี่ยวกับการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ โดยสรุปเป็นภาพรวมคือ เด็กในช่วงวัยก่อนวัยรุ่น (Pre-adolescent) มีการแสดงออกซึ่งอารมณ์หลากหลาย เป็นเพราะเด็กในช่วงวัยนี้ไม่สามารถแยกแยะอารมณ์ได้สิ่งเร้าหรือสิ่งกระตุ้นการแสดงออกของพฤติกรรมทางอารมณ์ของเด็กในช่วงวัยนี้มักจะเป็นการเลียนแบบของคนในครอบครัว ส่วนการแสดงออกทางสังคมของวัยนี้ก็จะเริ่มมีความสนใจสิ่งรอบข้าง ผู้คน แต่เด็กในวัยนี้อาจมีการทะเลาะกันบ่อย เพราะเด็กยังไม่เข้าใจกติกาของสังคม สำหรับปัญหาด้านสังคมและอารมณ์ มักเป็นเรื่องของการจัดการอารมณ์ทั้งนี้เป็นผลมาจากเด็ก ๆ ยังไม่เข้าใจเหตุผลที่จะแยกแยะทางอารมณ์ที่หลากหลายได้ ส่วนการแสดงออกของพฤติกรรมทางอารมณ์ของเด็กในช่วงวัยรุ่น (adolescent) เป็นอารมณ์ที่เปลี่ยนแปลงง่าย อ่อนไหวง่าย เจ้าอารมณ์ มีอารมณ์รุนแรง การควบคุมอารมณ์ยังไม่สู้ดี บางครั้งเก็บกด บางคราวมั่นใจสูง บางครั้งพลุ่งพล่าน ลักษณะอารมณ์เหล่านี้เรียกกันว่า พายุบุแคม โดยปัจจัยหรือสิ่งเร้ามาจากปัจจัยทางชีวภาพ คือ สิ่งที่เกิดตัวเด็กมาแต่แรกเกิด ได้แก่ พันธุกรรม ฮอร์โมนเพศ ลักษณะรูปร่าง พื้นฐานของอารมณ์ สภาพร่างกาย และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ สภาพแวดล้อมขณะอยู่ในครรภ์มารดา การอบรมเลี้ยงดู เจตคติของพ่อแม่ บุคลิกภาพของพ่อแม่ ค่านิยมของพ่อแม่ สภาพครอบครัว สภาพเพื่อนบ้าน สภาพสังคม วัฒนธรรม และศาสนา ส่วนการแสดงออกของพฤติกรรมทางสังคมของเด็กในช่วงวัยรุ่นมักจะสนใจในสังคมชอบการเสียสละและเห็นประโยชน์ของคนอื่นเป็นที่ตั้ง และมักเกิดความรู้สึกไม่พอใจในสังคมที่ไม่สมบูรณ์แบบอย่างที่ควรจะเป็น โดยมีสิ่งเร้ามาจากปัจจัยทางสิ่งแวดล้อมรอบตัวของเด็ก ซึ่งพฤติกรรมแสดงออกที่เป็นปัญหาด้านสังคมและอารมณ์ของเด็กในช่วงวัยรุ่นมักเกิดจากความประพฤติก้าวร้าวอาจเป็นผลจากความเครียดทางอารมณ์ เช่น ความรู้สึกในความไม่แน่ใจตนเอง ความกดดันทางเพศ ความรู้สึกต่อเพศตรงข้าม ความกังวลเกี่ยวกับชีวิตอนาคต นอกจากนี้ปัญหาการขัดแย้งในครอบครัว วัยรุ่นคิดว่าผู้ใหญ่มีความคิดเห็นแตกต่างจากตนเองโดยเป็นความคิดเห็นที่ไม่เข้ากับยุคสมัยของตน

ส่วนบริบท สภาพแวดล้อม กิจกรรมและวิธีการที่ช่วยในการส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ของเด็กในช่วงวัยก่อนวัยรุ่น (Pre-adolescent) นั้นครอบครัวมีส่วนช่วยในการพัฒนาการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ของเด็กในช่วงวัยก่อนวัยรุ่นโดยพ่อแม่ต้องคอยอบรมสั่งสอน และดูแลอย่างใกล้ชิด โรงเรียนและครูต้องส่งเสริมพัฒนาการของเด็กให้ครอบคลุมทุกด้าน

เช่น รับผิดชอบต่อตนเอง การควบคุมอารมณ์ การแบ่งปัน การอยู่ร่วมกันกับผู้อื่น รวมถึงการกระตุ้น
 แนะนำ ช่วยเหลือ ประคับประคอง ให้เด็กได้มีประสบการณ์ และผ่านเหตุการณ์สมหวัง ผิดหวัง
 วิตกกังวล เศร้าใจ หวั่นใจ ละอายใจ ยินดี ถูก ผิด ไปได้อย่างปลอดภัยและการจัดสิ่งแวดล้อมใน
 ห้องเรียนควรจัดให้มีบรรยากาศที่น่าเรียน ส่วนกิจกรรมการเรียนรู้ที่จะช่วยในการส่งเสริมการเรียนรู้
 ด้านสังคมและอารมณ์ของเด็กในช่วงวัยก่อนวัยรุ่นควรเน้นให้เด็กเข้าไปอยู่ในกลุ่ม ในสังคม ได้เล่น
 ได้แข่งขัน ได้วาด ได้ฟัง ได้เล่า ได้แสดง ได้ทดลอง ได้ตัดสินใจ ได้เดินทางไปยังสถานที่ต่าง ๆ และบริบท
 สภาพแวดล้อม กิจกรรมและวิธีการที่ช่วยในการส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ของเด็ก
 ในช่วงวัยรุ่น (adolescent) นั้นครอบครัวมีส่วนช่วยในการพัฒนาการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์
 ของเด็กในช่วงวัยรุ่น โดยให้ความสนใจ เข้าใจการเปลี่ยนแปลง และแบ่งเวลาให้กับเด็กมากขึ้น
 สัมพันธภาพที่ดีในครอบครัวจะเป็นพื้นฐานที่ดีในการส่งเสริมให้วัยรุ่นสามารถใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างมี
 ความสุข และโรงเรียนหรือสถานศึกษา ครูอาจารย์มีบทบาทสำคัญในการสร้างสิ่งแวดล้อมที่ดีและ
 เหมาะสมในการมีสังคมร่วมกันของวัยรุ่น การส่งเสริมความรักในหมู่คณะ การเลือกคบเพื่อนที่ดี
 การเคารพในกฎเกณฑ์ของสังคม รู้จักการให้อภัย การควบคุมอารมณ์รุนแรงด้วยวิธีที่เหมาะสม
 โดยการควรจัดห้องเรียนให้มีบรรยากาศและสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสม รวมถึงการออกแบบกิจกรรม
 การเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนมีบทบาทในการแสวงหาความรู้และเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพจนเกิดความรู้
 ความเข้าใจนำไปประยุกต์ใช้สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่าหรือ สร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ
 และพัฒนาตนเองเต็มความสามารถ

สำหรับแนวทางที่ช่วยพัฒนาพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์นั้นอาจมี
 หลายวิธี เช่น แนวทาง วิธีการ หรือกิจกรรมที่ช่วยพัฒนาการตระหนักรู้ในตนเองของนักเรียน
 ชั้นมัธยมศึกษาควรมีกิจกรรมที่เป็นการฝึกการวางแผน การควบคุมการทำงานให้เป็นไปตามแผน
 และนอกจากนี้ควรมีประเมินความสามารถของตนเองว่าตนว่าตนเองมีความสามารถอยู่ในระดับใด
 กิจกรรมที่ช่วยพัฒนาการจัดการตนเองนั้นควรฝึกวินัยให้นักเรียนมาก ๆ โดยเฉพาะความรับผิดชอบ
 ต่อตนเอง กิจกรรมที่ช่วยพัฒนาการตระหนักรู้ในสังคมควรจัดการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคม
 (Service Learning) เป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่เชื่อมโยงกับสำนักทางสังคม กิจกรรมที่ช่วย
 พัฒนาทักษะด้านความสัมพันธ์ควรจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนทั้งในด้าน
 การสร้างองค์ความรู้ การสร้างปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน และร่วมมือกันมากกว่าการแข่งขัน และกิจกรรมที่
 ช่วยพัฒนาการตัดสินใจอย่างมีความรับผิดชอบควรหากิจกรรมใกล้ตัวที่เด็ก ๆ ทำได้ง่าย เช่น
 การทิ้งขยะลงถัง ใช้ภาชนะหรือแก้วน้ำสาธารณะแล้วเก็บเข้าที่

2. รูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียน
 ชั้นมัธยมศึกษา มีองค์ประกอบ 6 องค์ประกอบ ได้แก่ แนวคิดพื้นฐาน วัตถุประสงค์ ขั้นตอน
 การเรียนรู้ ระบบสังคม หลักการตอบสนอง และระบบสนับสนุน มีกระบวนการจัดการเรียนรู้

ประกอบด้วย ขั้นที่ 1 สร้างบรรยากาศ (Creating an atmosphere) ขั้นที่ 2 การตั้งเป้าหมาย (Targeting) ขั้นที่ 3 การร่วมมือ (Collaboration) ขั้นที่ 4 การสื่อสาร (communication) และขั้นที่ 5 การอภิปรายทำให้ชัดเจน (The discussion made clear)

3. ผลการใช้รูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปริญญาผลดังนี้

3.1 การเปรียบเทียบพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ระหว่างนักเรียนห้องทดลองและนักเรียนห้องควบคุม พบว่า นักเรียนห้องทดลองและนักเรียนห้องควบคุมมีพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 ผลศึกษาพัฒนาการของพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ของนักเรียนในระยะเวลาที่ต่างกัน พบว่า ผลการเปรียบเทียบคะแนนการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายมัธยม) คูที่ 1 ถึงคูที่ 3 มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือ นักเรียนที่เรียนโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษา มีพัฒนาการของพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์สูงขึ้นทุกเดือน

อภิปรายผล

การพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามกระบวนการวิจัยและพัฒนา โดยได้ศึกษาความต้องการพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้ทั้งจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จนกระทั่งได้ร่างรูปแบบการเรียนรู้ จากนั้นจึงหาคุณภาพของรูปแบบโดยผ่านผู้เชี่ยวชาญ แล้วจึงนำไปทดลองใช้กับนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายมัธยม) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง และได้ปรับปรุงรูปแบบ การเรียนรู้ให้มีความเหมาะสมและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น จากนั้นนำมาใช้จริงกับนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายมัธยม) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งผลการวิจัยโดยรวมพบว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น สามารถส่งเสริมส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาได้ ในครั้งนี้มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปราย ดังนี้

1. ผลการศึกษาบริบท สภาพปัญหา เกี่ยวกับการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ พบว่า อาจารย์โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายมัธยม) มีความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับน้อย และมีความคิดเห็นรายด้านอยู่ในระดับปานกลางอีก 1 ด้าน คือ ด้านการตระหนักรู้

ในตนเอง และมีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย 4 ด้าน คือ ด้านการจัดการตนเอง ด้านการตระหนักรู้ในสังคม ด้านทักษะด้านความสัมพันธ์และด้านการตัดสินใจอย่างมีความรับผิดชอบ ผู้ปกครองของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายมัธยม) มีความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และมีความคิดเห็นรายด้านอยู่ในระดับปานกลางอีก 2 ด้าน คือ ด้านการตระหนักรู้ในตนเอง ด้านการตระหนักรู้ในสังคม และมีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย 3 ด้าน คือ ด้านการจัดการตนเอง ด้านทักษะด้านความสัมพันธ์ และด้านการตัดสินใจอย่างมีความรับผิดชอบ นักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายมัธยม) มีความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับน้อย และมีความคิดเห็นรายด้านอยู่ในระดับปานกลางอีก 2 ด้าน คือ ด้านการตระหนักรู้ใน ด้านการตระหนักรู้ในสังคม และมีความคิดเห็นด้วยอยู่ในระดับน้อย 3 ด้าน คือ ด้านการจัดการตนเอง ด้านทักษะด้านความสัมพันธ์ และด้านการตัดสินใจอย่างมีความรับผิดชอบ แสดงให้เห็นว่า ในโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายมัธยม) มีปัญหาเกี่ยวกับการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ ค่อนข้างมาก โดยเฉพาะด้านการจัดการตนเอง ด้านการตระหนักรู้ในสังคม ด้านทักษะด้านความสัมพันธ์และด้านการตัดสินใจอย่างมีความรับผิดชอบ ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิมีการยืนยันบริบท สภาพปัญหาเกี่ยวกับการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ โดยสรุปเป็นภาพรวมคือ เด็กในช่วงวัยก่อนวัยรุ่น (Pre-adolescent) มีการแสดงออกซึ่งอารมณ์หลากหลาย เป็นเพราะเด็กในช่วงวัยนี้ไม่สามารถแยกแยะอารมณ์ได้สิ่งเร้าหรือสิ่งกระตุ้นการแสดงออกของพฤติกรรมทางอารมณ์ของเด็กในช่วงวัยนี้มักจะเป็นการเลียนดูของคนในครอบครัว ส่วนการแสดงออกทางสังคมของวัยนี้ก็จะเริ่มมีความสนใจสิ่งรอบข้าง ผู้คน แต่เด็กในวัยนี้อาจมีการทะเลาะกันบ่อย เพราะเด็กยังไม่เข้าใจกติกาของสังคม สำหรับปัญหาด้านสังคมและอารมณ์ มักเป็นเรื่องของการจัดการอารมณ์ทั้งนี้เป็นผลมาจากเด็ก ๆ ยังไม่เข้าใจเหตุผลที่จะแยกแยะทางอารมณ์ที่หลากหลายได้ ส่วนการแสดงออกของพฤติกรรมทางอารมณ์ของเด็กในช่วงวัยรุ่น (adolescent) เป็นอารมณ์ที่เปลี่ยนแปลงง่าย อ่อนไหวง่าย เจ้าอารมณ์ มีอารมณ์รุนแรง การควบคุมอารมณ์ยังไม่สู้ดี บางครั้งเก็บกด บางคราวมั่นใจสูง บางครั้งพรั่งพล่า ลักษณะอารมณ์เหล่านี้เรียกกันว่า พายุบุแคม โดยปัจจัยหรือสิ่งเร้ามากจากปัจจัยทางชีวภาพ คือ สิ่งที่เกิดตัวเด็กมาแต่แรกเกิด ได้แก่ พันธุกรรม ฮอร์โมนเพศ ลักษณะรูปร่าง พื้นฐานของอารมณ์ สภาพร่างกาย และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ สภาพแวดล้อมขณะอยู่ในครรภ์มารดา การอบรมเลี้ยงดู เจตคติของพ่อแม่ บุคลิกภาพของพ่อแม่ ค่านิยมของพ่อแม่ สภาพครอบครัว สภาพเพื่อนบ้าน สภาพสังคม วัฒนธรรม และศาสนา ส่วนการแสดงออกของพฤติกรรมทางสังคมของเด็กในช่วงวัยรุ่นมักจะสนใจในสังคมชอบการเสียดสีและเห็นประโยชน์ของคนอื่นเป็นที่ตั้ง และมักเกิดความรู้สึกไม่พอใจในสังคมที่ไม่สมบูรณ์แบบอย่างที่เราควรจะเป็น โดยมีสิ่งเร้ามาจากปัจจัยทางสิ่งแวดล้อมรอบตัว

ของเด็ก ซึ่งพฤติกรรมที่แสดงออกที่เป็นปัญหาด้านสังคมและอารมณ์ของเด็กในช่วงวัยรุ่นมักเกิดจากความประพฤติก้าวร้าวอาจเป็นผลจากความเครียดทางอารมณ์ เช่น ความรู้สึกในใจที่ไม่แน่นอนตนเอง ความกดดันทางเพศ ความรู้สึกต่อเพศตรงข้าม ความกังวลเกี่ยวกับชีวิตอนาคต นอกจากนี้ปัญหาการขัดแย้งในครอบครัว วัยรุ่นคิดว่าผู้ใหญ่มีความคิดเห็นแตกต่างจากตนเองโดยเป็นความคิดเห็นที่ไม่เข้ากับยุคสมัยของตน สอดคล้องกับผลการศึกษาเจตคติของครูเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะทางสังคมและอารมณ์ในโรงเรียนประถมในประเทศกรีซ ของ Raptis และ Spanaki (2017) พบว่าครูยังขาดความสามารถในทักษะทางสังคมและอารมณ์ที่สำคัญที่ควรจะสอนให้กับนักเรียนของตน นอกจากนี้การขาดคำศัพท์ในการนำไปสู่คำตอบและความสามารถในการจำแนกทักษะพื้นฐานทางสังคมและอารมณ์เป็นหมวดหมู่ แต่ครูจะมีทักษะทางอารมณ์ เช่น การเอาใจใส่และการจัดการอารมณ์ขั้นพื้นฐาน คือ ความสุข ความเศร้า ความกลัว ความโกรธ และตระหนักดีว่าความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง ส่งผลกระทบต่อนักเรียนในทางบวกหรือทางลบ และสอดคล้องกับผลการศึกษากการส่งเสริมการเขียนเชิงประจักษ์ในนักเรียนที่มีความผิดปกติทางอารมณ์และพฤติกรรมผ่านการเขียนอนุทินโต้ตอบ ของ Regan, Mastropieri และ Scruggs (2005) พบว่า ความสนใจของนักเรียนในขณะที่เขียนบทสนทนาคุณภาพค่อนข้างต่ำ ซึ่งการรับรู้เกี่ยวกับคุณค่า บริบทของบทสนทนามุ่งเน้นไปที่พฤติกรรมเกี่ยวกับกำหนดเป้าหมายและการอภิปรายทางสังคมของนักเรียนแต่ละรายนั้นจะเพิ่มขึ้นเมื่อมีการให้ความช่วยเหลือกับนักเรียนที่มีปัญหาเกี่ยวกับอารมณ์และพฤติกรรม จึงจะทำให้เด็กเรียนดังกล่าวมีความสนใจด้านการเรียนเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของยงยุทธ วงศ์ภิรมย์ศานติ์ (2562) ที่เสนอแล้วคิดว่าพื้นฐานส่วนบุคคลของเด็ก ด้านพัฒนาการที่ไม่เท่ากันหรือต้นทุนทางสมองที่ไม่เท่ากัน รวมถึงระบบการดูแลเด็กของโรงเรียนที่ไม่มีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพจึงเป็นปัจจัยหรือสิ่งเร้าที่จะกระตุ้นให้เกิดปัญหาการแสดงออกของพฤติกรรมทางอารมณ์และสังคมของเด็กได้อีกด้วย นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของเกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2554) ที่เสนอแนวคิดที่ว่า สำหรับในประเทศไทยนั้นสภาพครอบครัวปัจจุบันมักเป็นครอบครัวเดี่ยวที่พ่อแม่ไม่ค่อยมีเวลาให้กับลูก เนื่องจากความจำเป็นทางด้านเศรษฐกิจ อีกทั้งสภาพความห่างเหินแปลกแยกระหว่างคนในสังคมที่มีรู้จักแม้กระทั่งเพื่อนบ้านที่อยู่ติดกันโดยไม่เคยแม้แต่จะพูดคุย ส่งผลให้เด็กส่วนใหญ่เติบโตมาอย่างโดดเดี่ยว มีทีวี เกม เป็นเพื่อน รวมทั้งในโลกยุคไซเบอร์หรือยุคไร้สายในปัจจุบันที่สร้างโลกเสมือนให้เด็ก ๆ ได้เข้าไปหาเพื่อนคุยแก้เหงาแทนโลกแห่งความจริง สภาพต่าง ๆ เหล่านี้ส่งผลให้เด็กรุ่นใหม่ที่กำลังเติบโตขึ้นมาวันนี้มีทักษะในการเข้าสังคมที่ถดถอยลงอย่างมีนัยสำคัญ ปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลเกิดเพิ่มขึ้นเป็นเงาตามตัว ซึ่งเป็นเรื่องที่น่าห่วงใยทั้งต่อตัวเด็กเองและต่อสังคมในภาพรวม ตลอดจนสอดคล้องกับแนวคิดของจันทิตา พุกษานานนท์ และคณะ (2546) ที่เสนอแนวคิดที่ว่า การเป็นครอบครัวเดี่ยวนี้อาจทำให้พ่อและแม่ขาดความรู้ที่ถูกต้องในการเลี้ยงดูเด็ก ทั้งในด้านการส่งเสริมการเจริญเติบโตและพัฒนาการทางด้านร่างกาย

สติปัญญา อารมณ์ และสังคม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ อาจารย์โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายมัธยม) ส่วนใหญ่ถูกปลูกฝังทัศนคติด้านการศึกษาที่มุ่งเน้นความสำเร็จของผู้เรียนด้วยการสอบเข้าเรียนต่อในระดับมหาวิทยาลัยของผู้เรียนเป็นหลัก แม้ว่าอาจารย์ผู้สอนจะมีช่วงวัยที่ใกล้เคียงกับนักเรียนที่จะเป็นการลดช่องว่างระหว่างวัยระหว่างอาจารย์ผู้สอนกับนักเรียนก็ตาม แต่พบว่าอาจารย์ส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วง 36-40 ปี จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 35.90 ซึ่งช่วงวัยของอาจารย์เป็นช่วงเริ่มต้นของการตั้งครอบครัว อาจมีประสบการณ์ในการดูแลนักเรียนเฉพาะเด็กช่วงก่อนวัยรุ่นเท่านั้น เมื่อทำหน้าที่ดูแลนักเรียนที่เป็นวัยรุ่นอาจขาดประสบการณ์ในด้านนี้และด้วยพื้นฐานทัศนคติที่ถูกปลูกฝังมานานประกอบกับการขาดทักษะทางสังคมและอารมณ์ที่สำคัญที่ควรจะสอนให้กับนักเรียนจึงส่งผลให้มีความคิดเห็นตามผลการวิจัยดังกล่าว ซึ่งอาจถือได้ว่านักเรียนคือผลผลิตทางการศึกษาของครูโดยตรง และผู้ปกครองของนักเรียนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ ข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้างของรัฐ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน 179 คิดเป็นร้อยละ 56.11 ซึ่งถือว่ามีมากที่สุดและเป็นที่ยอมรับว่าข้าราชการ พนักงานที่ทำงานนอกบ้านมักอุทิศตนให้กับการทำงานในองค์กรมากถึง 5 วันต่อสัปดาห์ ซึ่งจะมีเวลาในการดูแลครอบครัวเพียง 2 วันต่อสัปดาห์เท่านั้น ซึ่งถือว่าเป็นเวลาน้อยมาก และมีสถานภาพทางครอบครัวที่หย่าร้างหรือเป็นหม้าย จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 15.67 ซึ่งถือว่าเป็นจำนวนที่ค่อนข้างสูง จากสภาพครอบครัวอาจส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ของนักเรียนด้วย ประกอบกับนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายมัธยม) ส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในหอพักที่โรงเรียนจัดให้ในเขตมหาวิทยาลัยถึง 129 คน คิดเป็นร้อยละ 41.71 และหอพักเอกชนภายนอก 10 คน คิดเป็นร้อยละ 10.24 ซึ่งเป็นสภาพแวดล้อมที่มีลักษณะเป็นชุมชนเมืองที่เต็มไปด้วยความสลับซับซ้อนของสภาพปัญหาทางสังคมที่นักเรียนต้องเผชิญด้วยตนเอง นอกจากนี้ยังพบว่านักเรียนส่วนใหญ่มีอายุ 15 ปี จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 22.65 ซึ่งช่วงวัยดังกล่าวอยู่ในช่วงวัยรุ่น (adolescent) มีอารมณ์ที่เปลี่ยนแปลงง่าย อ่อนไหวง่าย เจ้าอารมณ์ มีอารมณ์รุนแรง การควบคุมอารมณ์ยังไม่สู้ดี บางครั้งเก็บกด บางครวมนั่นใจสูง บางครั้งพลุ่งพล่าน ความรู้สึกในตัวเองไม่แน่ใจตนเอง ความกดดันทางเพศ ความรู้สึกต่อเพศตรงข้าม ความกังวลเกี่ยวกับชีวิตอนาคต อาจเป็นไปได้ว่ามีการเรียนแบบเชิงพฤติกรรมกับรุ่นพี่ที่เป็นนิสิตในมหาวิทยาลัยทั้งด้านการจัดการตนเอง เช่น การเข้านอนดึกและ การตื่นนอนสาย การเที่ยวกลางคืน ซึ่งจะส่งผลเสียต่อพฤติกรรมด้านอื่น ๆ ด้วย

2. รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา มีองค์ประกอบ 6 องค์ประกอบ ได้แก่ แนวคิดพื้นฐาน วัตถุประสงค์ ขั้นตอนการเรียนรู้ ระบบสังคม หลักการตอบสนอง และระบบสนับสนุน มีกระบวนการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วย ขั้นที่ 1 สร้างบรรยากาศ (Creating an atmosphere) ขั้นที่ 2 การตั้งเป้าหมาย (Targeting) ขั้นที่ 3 การร่วมมือ (Collaboration) ขั้นที่ 4 การสื่อสาร (Communication)

และขั้นที่ 5 การอภิปรายทำให้ชัดเจน (The discussion made clear) ผลการตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากและผลการศึกษานำร่องรูปแบบการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้จริง แสดงให้เห็นว่ารูปแบบการจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพมีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้จริง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างรูปแบบขึ้นอย่างเป็นระบบด้วยกระบวนการวิจัยและพัฒนา แบ่งออกเป็น 3 ระยะ ประกอบด้วยระยะที่ 1 เป็นการศึกษาเอกสารหลักฐาน งานวิจัย แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดหลักการ เป้าหมาย องค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ และการกำหนดขั้นการจัดการเรียนรู้และศึกษาบริบทสภาพปัญหาความต้องการในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษา โดยการศึกษาเชิงสำรวจ (Survey Study) โดยใช้แบบสอบถามถามอาจารย์ที่สอนในระดับชั้นมัธยมศึกษา ผู้ปกครองนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษา และนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษา และสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเพื่อยืนยันข้อมูล (Key Informant) ระยะที่ 2 เป็นการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษา ตอนปลาย ทดลองใช้ และปรับปรุงรูปแบบการจัดการเรียนรู้ และระยะที่ 3 การศึกษาผลการใช้รูปแบบ การดำเนินการในขั้นตอนนี้ เป็นการนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ได้รับการตรวจสอบคุณภาพและปรับปรุงแล้ว ไปทดลองใช้ในสถานการณ์จริงตามวัตถุประสงค์ของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ในลักษณะของการวิจัยเชิงทดลอง ในส่วนของการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้นั้นเริ่มต้นด้วยการศึกษาเอกสารงานวิจัยเพื่อสังเคราะห์แนวคิดพื้นฐาน จากนั้นจึงสร้างร่างรูปแบบการเรียนรู้ และปรับโครงสร้างรูปแบบการเรียนรู้จากข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ต่อจากนั้นได้ให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินความเหมาะสมของรูปแบบ คู่มือการใช้รูปแบบ และเอกสารประกอบรูปแบบ แล้วนำรูปแบบการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นไปทดลองกับการศึกษานำร่องกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ไม่ใช่มุมตัวอย่าง ปีการศึกษา 2562 เพื่อทดสอบคุณภาพรูปแบบการจัดการเรียนรู้และปรับปรุงให้มีความเหมาะสมมากขึ้น จนได้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของวาโร เฟ็งส์วัตต์ (2552) ที่กล่าวว่า การวิจัยและพัฒนาเป็นการดำเนินงานวิจัยอย่างเป็นวัฏจักรด้วยวิธีการที่เชื่อถือได้ การทำการวิจัยและพัฒนาทุกขั้นตอนจะต้องกระทำอย่างพิถีพิถันภายใต้การกำกับติดตาม และตรวจสอบซ้ำหลายครั้ง เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าผลผลิตขั้นสุดท้าย (End of product) ของกระบวนการวิจัยและพัฒนาที่อยู่ในรูปของผลิตภัณฑ์มีความถูกต้องและเชื่อถือได้ตรงตามระดับมาตรฐาน ก่อนการเผยแพร่ไปสู่ผู้ใช้หรือสังคม และสอดคล้องกับแนวคิดของ Keeves (1997) ได้กล่าวว่า กระบวนการการพัฒนาการเรียนรู้นั้นควรเริ่มด้วย การศึกษาแนวคิด ทฤษฎีเพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ เมื่อได้รูปแบบแล้วควรมีการตรวจสอบคุณภาพและปรับปรุงรูปแบบ จากนั้นควรมีการทดสอบรูปแบบ

และการสรุปผลการใช้รูปแบบการเรียนรู้ และสอดคล้องกับ Anderson (2001) ที่กล่าวว่า องค์ประกอบของรูปแบบการเรียนรู้ ต้องมีความสอดคล้องสัมพันธ์กันโดยพิจารณาตาม วัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนรู้เป็นหลัก

3. ผลการใช้รูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปริญญาผลดังนี้

3.1 การเปรียบเทียบพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ระหว่างนักเรียน ห้องทดลองและนักเรียนห้องควบคุม พบว่า นักเรียนห้องทดลองและนักเรียนห้องควบคุมมีพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับผลการศึกษาเรื่อง แบบจำลองเชิงโต้ตอบทางสังคมของผลของการควบคุมความรู้สึกต่อ ความเครียดในการทำงานของ Côté (2005) มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอรูปแบบปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ว่า การควบคุมอารมณ์จะส่งผลต่อความเครียดตามกระบวนการของบุคคลอย่างไร ผลการวิจัยพบว่า บางครั้งการควบคุมอารมณ์ความรู้สึกของคนงานมีผลกระทบมาจากความเครียดจากการทำงานใน องค์กร บ่งบอกถึงความจำเป็นในการศึกษาทำความเข้าใจกลไกที่เกิดขึ้นภายในจิตใจและร่างกายของ ผู้คนและโดยทั่วไปการควบคุมอารมณ์จะเพิ่มขึ้นเมื่อมีการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม นอกจากนี้ยังแสดงถึง ประสิทธิภาพของรูปแบบที่ส่งผลให้การเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ของผู้เรียนในห้องทดลองสูง ทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านการตระหนักรู้ในตนเอง ด้านการตระหนักรู้ในสังคม ด้านการจัดการตนเอง ด้านการตระหนักรู้ในสังคม และด้านการตัดสินใจอย่างมีความรับผิดชอบ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับผลศึกษาเรื่อง การส่งเสริมภาวะทางสังคมและอารมณ์ของเด็ก : การเขียนอนุทินโต้ตอบ ของ Konishi และ Park (2017) พบว่า การเขียนอนุทินโต้ตอบจะสร้างความเชื่อมั่นและความไว้วางใจระหว่างนักเรียนกับครู ซึ่งจะกระตุ้นให้นักเรียนแสดงความรู้สึก กังวลน้อยลง จากการเรียนรู้ร่วมกัน การเขียนบันทึกประจำวันจะทำให้ทั้งนักเรียนและครูทราบถึง สิ่งที่ควรทำเพื่อปรับปรุงสภาพแวดล้อมในการพัฒนาการเรียนรู้ร่วมกัน การปฏิสัมพันธ์จะช่วยให้ นักเรียนสามารถเพิ่มพูนความเป็นอิสระในการเรียนรู้ ซึ่งทำให้นักเรียนสามารถรับมือกับปัญหาได้ และกระบวนการนี้จะนำไปสู่การพัฒนาสภาพแวดล้อมของโรงเรียนที่ดี และสามารถช่วยครู ให้สามารถพัฒนาการเรียนรู้ทางสังคมและอารมณ์ของเด็ก ๆ ให้เพิ่มสูงขึ้นด้วย และยังสอดคล้องกับ ผลการศึกษาการเรียนรู้ทางอารมณ์ทางสังคม : การดำเนินโครงการความยั่งยืนในลัตเวีย ของ Martinsone (2016) พบว่า การใช้โปรแกรมการเรียนรู้ทางอารมณ์ทางสังคมร่วมกับโปรแกรมอื่น ๆ ทำให้ผลการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ของนักเรียนมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยครูและนักเรียนมีความสัมพันธ์กันในเชิงความร่วมมือและความเข้าใจที่ดีในการทำงาน นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับผลศึกษาการเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคมถือเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการจัดการ ในชั้นเรียน ของ Jones, Bailey และ Jacob (2014) พบว่า โปรแกรมการเรียนรู้ทางอารมณ์และ

สังคมเพิ่มทักษะการให้ความสนใจของนักเรียนและลดพฤติกรรมที่เป็นลบและมีผลต่อการเพิ่มทักษะด้านการอ่านของนักเรียนในกลุ่มที่มีผลการเรียนต่ำ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาถูกออกแบบมาด้วยวิธีการที่รัดกุม ผ่านการตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ด้านหลักสูตรและการสอน รวมถึงความรู้ความเชี่ยวชาญด้านจิตวิทยา ทำให้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวเป็นกลยุทธ์ที่จะช่วยให้ครูจะเพิ่มศักยภาพในการบริหารจัดการชั้นเรียนได้อย่างประสบความสำเร็จ และสร้างทักษะด้านอารมณ์ทางสังคมและการควบคุมตนเองของเด็กให้ดียิ่งขึ้น

3.2 ผลศึกษาพัฒนาการของพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ของนักเรียนในระยะเวลาที่ต่างกัน พบว่า ผลการเปรียบเทียบคะแนนการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายมัธยม) คู่ที่ 1 ถึงคู่ที่ 3 มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือ นักเรียนที่เรียนโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษา มีพัฒนาการของพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์สูงขึ้นทุกเดือน สอดคล้องกับผลการศึกษาเรื่อง การทดลองทางคลินิกของโปรแกรมมัธยมศึกษาชั้นที่สอง: ผลกระทบต่อการรุกรานและการตกเป็นเหยื่อ ของ Espelage และคณะ (2015) กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 36 โรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า โปรแกรมการเรียนรู้ด้านสังคมอารมณ์ (SEL) ในโรงเรียน มีประสิทธิภาพในการจัดการกับความขัดแย้งระหว่างบุคคลและการเรียนการสอนในโปรแกรมดังกล่าวจะช่วยในการจัดการอารมณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยลดความก้าวร้าวของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาและโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โดยเฉพาะประเด็นการที่นักเรียนถูกกลั่นแกล้ง และการล่วงละเมิดทางเพศ ซึ่งลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับผลการศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ : บทบาทในการเรียนรู้ทางสังคมและอารมณ์ ในการศึกษาเรื่องสุขภาพระหว่างประเทศระดับโลก ของ Guerin (2014) ผลการวิจัยพบว่าการปลูกฝังความเข้าใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์ผ่านแนวคิดเรื่องการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์และการบูรณาการ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาความเสียหายจากการปฏิบัติงาน ทำให้บุคคลสามารถทำงานได้ดีขึ้นในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม การริเริ่มใช้โปรแกรมสมรรถนะผนวกการเรียนรู้ทางสังคมและอารมณ์ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการทำงานร่วมกัน การให้ความเคารพและการสื่อสารที่ดี ทำให้การดูแลผู้ป่วยที่มีคุณภาพอย่างมืออาชีพ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการศึกษาเรื่อง ผลกระทบที่เกิดจากการเรียนรู้ทางสังคมและอารมณ์ของนักเรียนที่มีความพิการ ของ Stockhaus (2022) ผลการวิจัยพบว่า โปรแกรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์สามารถช่วยเหลือนักเรียนที่อยู่ในการศึกษาพิเศษได้หลายวิธี ทั้งด้านสังคม อารมณ์ พฤติกรรม และสติปัญญา การสอนโดยตรงจะเป็นประโยชน์ต่อนักเรียนการศึกษาพิเศษ เพราะเป็นการเติมเต็มช่องว่างในการศึกษาที่เหมาะสมกับ

นักเรียน การเรียนรู้ทางด้านสังคมและอารมณ์ยังสามารถช่วยเหลือนักเรียนเพื่อควบคุมอารมณ์ และสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีให้นักเรียนมีความรู้สึกปลอดภัย มั่นคง และพร้อมที่จะเรียนรู้ในห้องเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายได้รับการออกแบบโดยการให้ความสำคัญกับการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนให้นักเรียนให้อึดต่อการเรียนรู้ ฝึกให้ผู้เรียนกำหนดเป้าหมายในการเรียนรู้ของตนเอง อันเป็นการทบทวนตนเองและเข้าใจตนเอง นอกจากนี้ยังมีการยังสอดแทรกกิจกรรมกลุ่มเพื่อให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา ระดมความคิดในระดับกลุ่ม การฝึกทำงานเป็นทีมและการรับรู้และเข้าใจผู้อื่น ตลอดจนการสะท้อนผลการเรียนรู้ที่ได้เรียนรู้ท้ายคาบเรียน เพื่อให้ผู้สอนรับรู้และปรับปรุงสถานการณ์การสอนในคาบต่อไป จึงทำให้รูปแบบการเรียนรู้ดังกล่าวมีประสิทธิภาพในการสะท้อนผลการเรียนรู้ด้านอารมณ์และสังคมของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 รูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ อาจารย์ผู้สอนสามารถนำรูปแบบการเรียนรู้ไปประยุกต์ใช้กับการเรียนการสอนในรายวิชาแนะแนวได้ เนื่องจากเนื้อหาในรายวิชาแนะแนวจะมีลักษณะเป็นการพัฒนาผู้เรียนด้านพัฒนาการ การแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน การจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมายของชีวิต การค้นพบตนเอง ซึ่งหากจะนำไปใช้ในการเรียนการสอนวิชาอื่น ๆ ควรวิเคราะห์เนื้อหา และกำหนดภาระงานให้มีความเหมาะสมกับรูปแบบการเรียนรู้ก่อน แล้วจึงจัดการเรียนรู้กับนักเรียนในรายวิชานั้น ๆ

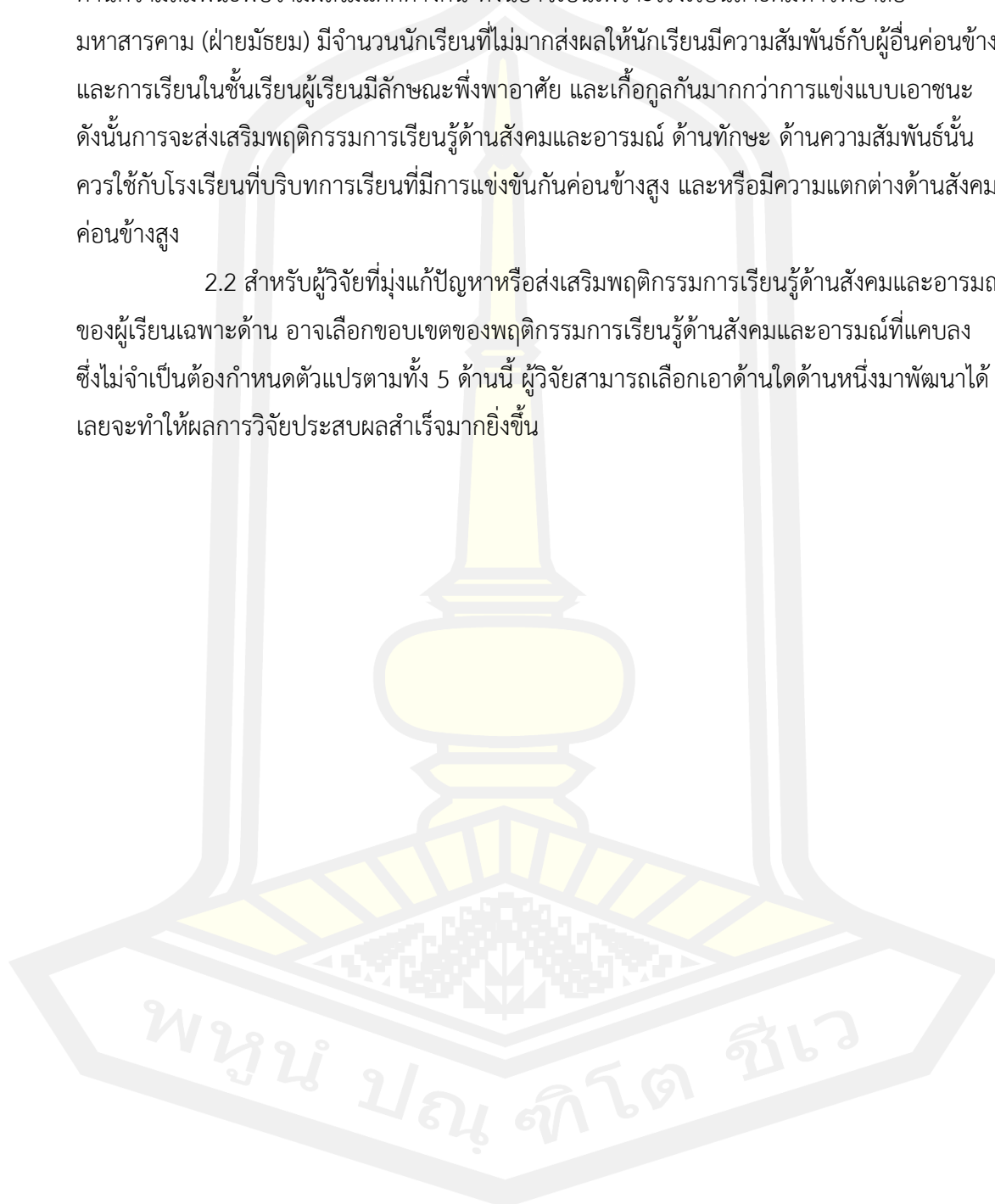
1.2 รูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา มีข้อค้นพบว่า การจัดการเรียนรู้ที่ประสบความสำเร็จนั้น มีผลมาจากการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านกระบวนการกลุ่ม ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนได้มีโอกาสสื่อสารกันอย่างใกล้ชิด มีการช่วยเหลือกันระหว่างผู้เรียนที่มีความสามารถที่แตกต่างกัน จึงช่วยลดความกดดันของผู้เรียนในขณะที่เรียนรู้ และทำให้ผู้เรียนกล้าที่จะสะท้อนผลการเรียนรู้โดยตรงระหว่างผู้เรียนด้วยกัน และระหว่างครูผู้สอน ดังนั้นการนำรูปแบบนี้ไปประยุกต์ใช้กับการเรียนการสอนในรายวิชาใดก็ตาม อาจารย์ผู้สอนควรมีความเข้าใจธรรมชาติของวิชาและธรรมชาติของผู้เรียนและพึงให้ความสำคัญกับกระบวนการจัดการเรียนรู้จะทำให้การจัดการเรียนรู้ประสบความสำเร็จ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

2.1 รูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา มีข้อค้นพบว่า พฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ที่มุ่งส่งเสริมให้เกิดกับ

ผู้เรียนนั้นประสบความสำเร็จ 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการตระหนักรู้ในตนเอง ด้านการจัดการตนเอง ด้านการตระหนักรู้ในสังคม และด้านการตัดสินใจอย่างมีความรับผิดชอบ แต่ด้านทักษะด้านความสัมพันธ์พบว่าไม่มีผลไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายมัธยม) มีจำนวนนักเรียนที่ไม่มากส่งผลให้นักเรียนมีความสัมพันธ์กับผู้อื่นค่อนข้างดี และการเรียนในชั้นเรียนผู้เรียนมีลักษณะพึงพาอาศัย และเกื้อกูลกันมากกว่าการแข่งขันแบบเอาชนะ ดังนั้นการจะส่งเสริมพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ ด้านทักษะ ด้านความสัมพันธ์นั้น ควรใช้กับโรงเรียนที่บริบทการเรียนที่มีการแข่งขันกันค่อนข้างสูง และหรือมีความแตกต่างด้านสังคมค่อนข้างสูง

2.2 สำหรับผู้วิจัยที่มุ่งแก้ปัญหาหรือส่งเสริมพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ของผู้เรียนเฉพาะด้าน อาจเลือกขอบเขตของพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ที่แคบลง ซึ่งไม่จำเป็นต้องกำหนดตัวแปรตามทั้ง 5 ด้านนี้ ผู้วิจัยสามารถเลือกเอาด้านใดด้านหนึ่งมาพัฒนาได้เลยจะทำให้ผลการวิจัยประสบความสำเร็จมากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- เกียรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2554). **การคิดเชิงสังเคราะห์**. กรุงเทพฯ : ชัคเซสมิเดีย.
- จันทพิตา พฤษานานนท์ และคณะ. (2546). **การบริหารความเสี่ยงในการดูแลสุขภาพเด็ก**.
กรุงเทพฯ : ราชวิทยาลัยกุมารแพทย์แห่งประเทศไทย.
- ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน. (2554). **การประยุกต์ใช้ SPSS วิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย**. พิมพ์ครั้งที่ 4.
มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ทีศนา แคมมณี. (2560). **ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มี
ประสิทธิภาพ**. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). **การวิจัยเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). **การวิจัยเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- พีรณา ริกุลสุรگان และสมหญิง สัมฤทธิ์ผล. (2548). **คู่มือครูสำหรับสร้างเสริมสมองของเด็ก
วัยเรียน**. กรุงเทพฯ : พินิจการพิมพ์.
- ไพศาล วรคำ. (2559). **การวิจัยทางการศึกษา**. มหาสารคาม : ตักศิลาการพิมพ์.
- ยงยุทธ วงศ์ภิรมย์ศานติ์. (2562). การดำเนินงานสุขภาพจิตภายใต้วิกฤตโควิด 19 ของประเทศไทย.
วารสารสุขภาพจิตแห่งประเทศไทย, 28(4), 280-291.
- วาโร เฟ็งสวัสดิ์. (2552). การวิจัยและการพัฒนา. **วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร**, 1(2),
1-12.
- วีณา ประชากุล และประสาท เนื่องเฉลิม. (2559). **รูปแบบการเรียนการสอน**. พิมพ์ครั้งที่ 3.
ขอนแก่น : คลังน่านาวิทยา.
- สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์. (2557). **คู่มือการจัดการ
เรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ**. ปทุมธานี : ศูนย์การเรียนรู้การผลิตและจัดการ
ธุรกิจสิ่งพิมพ์ดิจิทัล.
- สุพัตรา ชาติบัญชาชัย. (2547). **กระบวนการเรียนรู้ : แนวคิด ความหมายและบทเรียนใน
สังคมไทย**. กรุงเทพฯ : พิสิษฐ์ไทย.
- Achenbach, T.M. and Rescorla, L. (2001). **Manual for the ASEBA School-Age Forms
and Profiles**. Burlington, VT : University of Vermont Research Center for
Children, Youth, & Families.
- Anderson, L.W. (2001). **A Taxonomy for Learning Teaching, and Assessing:
A Revision of Bloom's Taxonomy of Education Objectives**. New York :
Addison Wesley Longman.

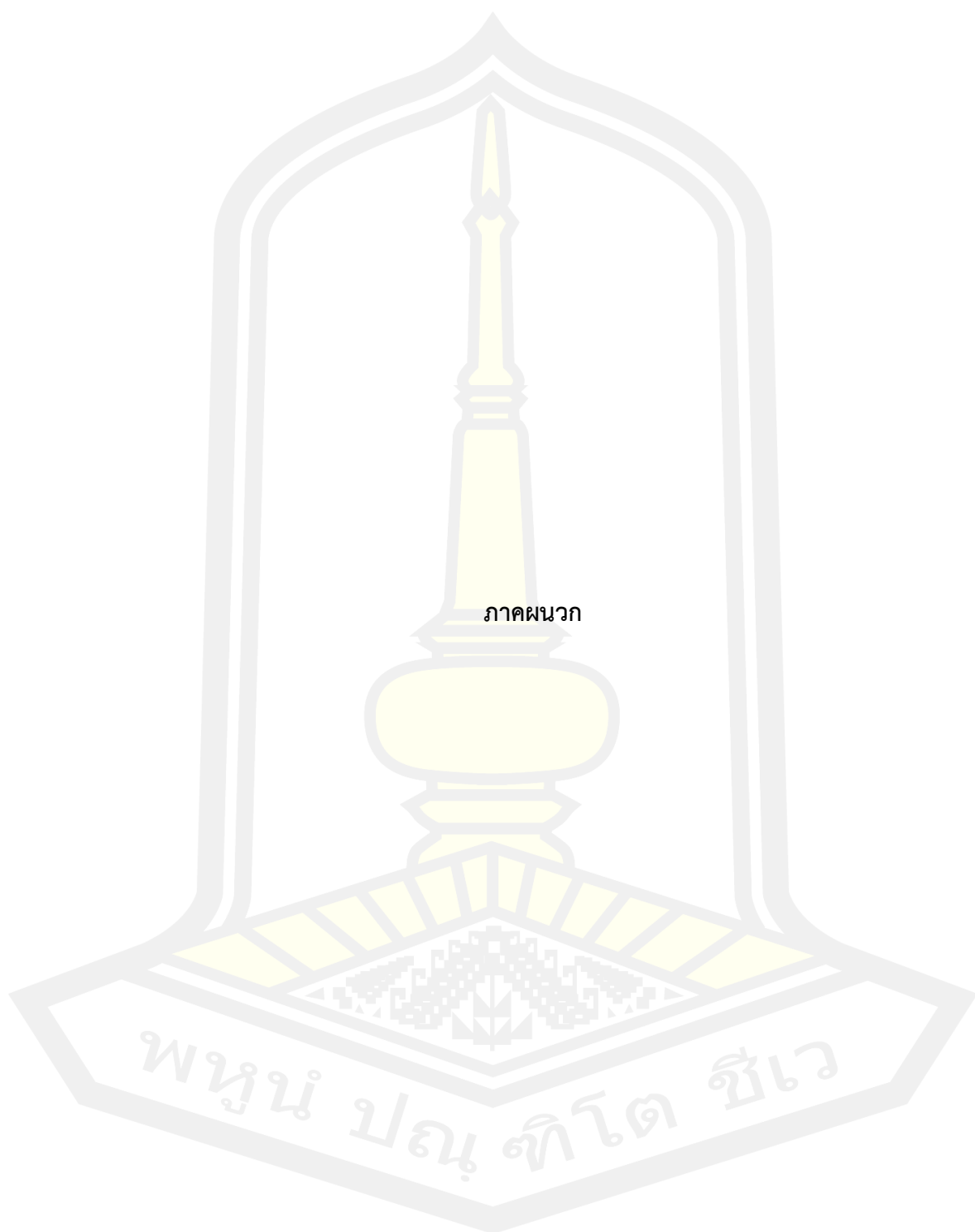
- Bandura, A. (1986). **Social foundations of thought and action: A social cognitive theory**. New Jersey : Prentice-Hall.
- Bandura, A. (1991). Social Cognitive Theory of Self-Regulation. **Organizational Behavior and Human Decision Processes**, 50, 248-287.
- Bandura, A. (1999). Social cognitive theory of personality. In L. A. Pervin & O. P. John (Eds.), **Handbook of personality: Theory and research** (pp. 154–196). New York : Guilford Press.
- Bandura, A. (2001). Social Cognitive Theory: An Agentic Perspective. **Annual Review Psychology**, 52, 1-26.
- Blair, C. and Diamond, A. (2008). Biological processes in prevention and intervention: The promotion of self-regulation as a means of preventing school failure. **Development and psychopathology**, 20(3), 899-911.
- Bridgeland, J., Bruce, M. and Hariharan, A. (2013). **The missing piece: A national teacher survey on how social and emotional learning can empower children and transform schools. A report for CASEL**. Washington, DC : Civic Enterprises.
- Chen, A. (2011). **The research of the teaching reflection case of outstanding young chemistry teachers in yuexiu district, Guangzhou**. [online] : Available from : <https://search.proquest.com/docview/1873872634?accountid=50152>. [accessed 16 June 2021].
- Cherniss, C., Extein, M., Goleman, D. and Weissberg, R.P. (2006). Emotional intelligence: what does the research really indicate?. **Educational Psychologist**, 41(4), 239-245.
- Cohen, J., Onunaku, N., Clothier, S. and Poppe, J. (2005). **Helping young children succeed: Strategies to promote early childhood social and emotional development**. Washington, DC : National Conference of State Legislatures.
- Corey, G. and Corey, M. (2001). **Group : Process and Practice**. 6th ed. Pacific Grove, CA : Brooks.
- Coté, S. (2005). A social interaction model of the effects of emotion regulation on work strain. **Academy of management review**, 30(3), 509-530.

- Downer, J.T. and Pianta, R. C. (2006). Academic and cognitive functioning in first grade : Associations with earlier home and child care predictors and with concurrent home and classroom experiences. **School Psychology Review**, 35(1), 11.
- Durlak, J.A. and others. (2011). The impact of enhancing students' social and emotional learning : A meta-analysis of school-based universal interventions. **Child development**, 82(1), 405-432.
- Elias, M.J. (1997). **Promoting social and emotional learning : Guidelines for educators**. Alexandria, VA : Association for Supervision and Curriculum Development.
- Elias, M.J. (2009). Social-emotional and character development and academics as a dual focus of educational policy. **Educational Policy**, 23(6), 831-846.
- Elias, M.J. and Arnold, H. (2006). **The educator's guide to emotional intelligence and academic achievement : Social-emotional learning in the classroom**. Thousand Oaks, CA : Corwin Press.
- Elias, M.J., Nayman, S.J., Duffell, J.C. and Kim, S.A. (2017). Madam Secretary, help us improve social-emotional learning. **Phi Delta Kappan**, 98(8), 64-69.
- Espelage, D.L., Low, S., Polanin, J.R. and Brown, E.C. (2015). Clinical trial of Second Step middle-school program: Impact on aggression & victimization. **Journal of Applied Developmental Psychology**, 37, 52-63
- Fussell, R.J., Addie, K. Jackson, Reynolds, S.L., and Wilson, M.F (2002). Assessment of the Stability of Pesticides during Cryogenic Sample Processing. 1. Apples. **Journal of Agricultural and Food Chemistry**, 50, 441-448.
- Goodman, R. (1997). The Strengths and Difficulties Questionnaire A Research Note. **Journal of Child Psychology and Psychiatry**, 38, 581-586.
- Gordon, B.R. and others. (2005). Neutralization of endotoxin by a phospholipid emulsion in healthy volunteers. **J Infect Dis**, 191, 1515-1522.
- Guerin, T.T. (2014). Relationships matter: the role for social-emotional learning in an interprofessional global health education. **The Journal of Law, Medicine & Ethics**, 42(2), 38-44.

- Haggerty, K., Elgin, J. and Woolley, A. (2011). **Social-emotional learning assessment measures for middle school youth**. University of Washington : Raikes Foundation.
- Hills, P.J.A. (1982). **Dictionary of Education**. London : Routledge & Kegan Payi.
- Hough, J.B. and Duncan, J.K. (1970). **Teaching: Description and analysis**. Chicago : Addison Wesley Publishing Company.
- Humphrey, N. (2013). **Social and emotional learning: A critical appraisal**. London : SAGE Publications Limited.
- Jones, S.M. and Bouffard, S.M. (2012). Social and Emotional Learning in Schools : From Programs to Strategies. **Social Policy Report**, 26(4), 1-33.
- Jones, S.M., Bailey, R. and Jacob, R. (2014). Social-emotional learning is essential to classroom management. **Phi Delta Kappan**, 96(2), 19-24.
- Jones, S.M., Bouffard, S.M. and Weissbourd, R. (2013). Educators' social and emotional skills vital to learning. **Phi Delta Kappan**, 94(8), 62-65.
- Joyce, B., Weil, M. and Calhoun, E. (2015). **Models of teaching**. 9th ed. Boston : Pearson.
- Keeves, J. (1997). **Educational Research, Methodology, and Measurement : An International Handbook**. Oxford, England : Elsevier Science.
- Kennedy, N.A. and others. (2016). Relapse after withdrawal from anti-TNF therapy for inflammatory bowel disease: an observational study, plus systematic review and meta-analysis. **Alimentary pharmacology & therapeutics**, 43(8), 910-923.
- Kirschner, J., Berweck, S., Mall, V., Korinthenberg, R. and Heinen, F. (2001). Botulinum toxin treatment in cerebral palsy: Evidence for a new treatment option. **Journal of Neurology**, 248(1), 28-30.
- Konishi, C. and Park, S. (2017). Promoting Children's Healthy Social-Emotional Growth: Dialogue Journal. **Journal of Education and Learning**, 6(2), 246.
- Kreijns, K., Kirschner, P.A. and Jochems, W. (2002). The sociability of computer-supported collaborative learning environments. **Journal of Education Technology & Society**, 5(1), 8-22.

- Lamb, L.M. (2015). **Social and emotional learning: Implementation and program outcomes, 2010 – 2011 through 2014 – 2015**. Austin, TX : Austin Independent School District.
- Larios, Y.G., Matsopoulos, G.K., Askounis, D.T. and Nikita, K.S. (2000). Reengineering the biomedical-equipment procurement process through an integrated Management Information System. **Technology and Health Care**, 8(5), 299-313.
- Liaw, S.S. and Huang, H.M. (2000). Enhancing interactivity in web-based instruction: A review of the literature. **Educational Technology**, 40(3), 41–45.
- Lindsay, P.H. and Norman, D.A. (2013). **Human information processing : An introduction to psychology**. New York : Academic press.
- Lochman, J.E., Dunn, S.E. and Klimes-Dougan, B. (1993). An intervention and consultation model from a social cognitive perspective: A description of the Anger Coping Program. **School Psychology Review**, 2, 458-471.
- Maier, M.H. and Panitz, T. (1996). End on a high note: Better endings for classes and courses. **College Teaching**, 44(4), 145-148.
- Martinsone, B. (2016). Social Emotional Learning: Implementation of Sustainability-Oriented Program in Latvia. **Journal of Teacher Education for Sustainability**, 18(1), 57.
- Mattingly, J. (2017). **Approaches to providing psycho-social support for children, teachers and other school staff, and social and emotional learning for children in protracted conflict situations**. Brighton, UK : Institute of Development Studies.
- Mezirow, J. (1990). **Fostering critical reflection in adulthood: A guide to transformative and emancipatory learning**. San Francisco : Jossey-Bass.
- Murray, R., Caulier-Grice, J. and Mulgan, G. (2010). **The Open Book of Social Innovation**. London : NESTA/The Young Foundation.
- Payton, J. and others. (2008). **The Positive Impact of Social and Emotional Learning for Kindergarten to Eighth-Grade Students : Findings from Three Scientific Reviews**. Chicago, IL : Technical Report. Collaborative for Academic, Social, and Emotional Learning (NJ1).

- Raptis, J. and Spanaki, E. (2017). Teachers' Attitudes Regarding the Development of Socio-Emotional Skills in Elementary Schools in Greece. **International Journal of Psychology and Educational Studies**, 4(1), 21-28.
- Regan, K.S., Mastropieri, M.A. and Scruggs, T.E. (2005). Promoting Expressive Writing among Students with Emotional and Behavioral : Disturbance via Dialogue Journals. **Behavioral Disorders**, 31(1), 33-50.
- Sharan, Y. and Sharan, S. (1992). **Expanding Cooperative Learning through Group**. New York : Teachers College Press.
- Slavin, R.E. (1990). **Cooperative Learning : Theory, Research and Practice**. New Jersey : Prentice-Hall.
- Slavin, R.E. and Davis, N. (2006). **Educational psychology : Theory and practice**. Vermont : Johnson State College.
- Stockhaus, R.P. (2022). **Impacts of Social and Emotional Learning Intervention on Students with Disabilities**. Master's Thesis, Bethel University.
- UNICEF. (2009). **Psychosocial Support of Children In emergencies**. [online] : Available from : <https://mhps.net/?get=291/1386315295P> sychosocialsupportofchildreninemergencies. [accessed 16 June 2021].
- Weissberg, R.P. and Cascarino, J. (2013). Academic learning+ social-emotional learning national priority. **Phi Delta Kappan**, 95(2), 8-13.
- Zins, J.E. and Elias, M.J. (2007). Social and emotional learning : Promoting the development of all students. **Journal of Educational and Psychological Consultation**, 17(2-3), 233-255.
- Zins, J.E., Bloodworth, M.R., Weissberg, R.P. and Walberg, H.J. (2004). The scientific base linking social and emotional learning to school success. In J. E. Zins, R. P. Weissberg, M. C. Wang, & H. J. Walberg (Eds.), **Building academic success on social and emotional learning: What does the research say?** (pp. 3–22). New York : Teachers College Press.

ภาคผนวก

พหุมนุ ปณฺ ทิโต ชีเว

ภาคผนวก ก

คู่มือการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยสังคมและอารมณ์
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

คู่มือการใช้

รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้
ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษา

สุภัทรภรณ์ เติร์ธีระสมบัติ

นิสิตปริญญาเอก สาขาหลักสูตรและการสอน
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คู่มือการใช้งาน

รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

โดย

สุภัทรญาณ เตียรธีระสมบัติ

นิสิตปริญญาเอก สาขาหลักสูตรและการสอน

พหุบัณฑิต ชีวะ

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

พุทธศักราช 2562

คำนำ

การจัดทำคู่มือการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อประกอบการศึกษาในระดับปริญญาเอก สาขาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยการพัฒนานวัตกรรมทางการสอนที่ช่วยตอบโจทย์การด้านการศึกษาของสังคมไทย ที่หลายฝ่ายกำลังกังวลเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคมและอารมณ์ของเด็กไทย คู่มือการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ฉบับนี้ได้พัฒนาขึ้นจากการศึกษางานวิจัยในต่างประเทศ ซึ่งกำลังได้รับความสนใจและตื่นตัวต่อภาวะปัญหาเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ของเด็ก และจากการศึกษาบริบทและข้อมูลพื้นฐานในสังคมไทยพบว่า มีสภาพปัญหาที่คล้ายคลึงกัน แต่อาจจะมีความแตกต่างกันในเรื่องของบริบท สภาพแวดล้อมทางสังคมและวัฒนธรรม ผู้วิจัยจึงใช้ความอุตสาหพยายามพัฒนาคู่มือนี้ด้วยความร่วมมือจากผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์การทำงานด้านจิตวิทยาในเด็กและวัยรุ่น การให้คำปรึกษาทางด้านสังคมและอารมณ์ในเด็กและวัยรุ่นที่มีชื่อเสียงในระดับประเทศ คือ นายแพทย์ยงยุทธ วงศ์ภิรมย์ศานติ์ ตำแหน่งผู้เชี่ยวชาญ กระทรวงสาธารณสุข และผู้เชี่ยวชาญด้านจิตวิทยาในเด็กและวัยรุ่น อีกท่านหนึ่งคือ รองศาสตราจารย์จตุพร เพ็งชัย ซึ่งท่านยังมีประสบการณ์ตรงในการสร้างโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคามที่มีชื่อเสียงในระดับประเทศ อีกทั้งยังสร้างห้องเรียนสำหรับเด็กพิเศษเป็นแห่งแรก ๆ

ในภาคอีสานอีกด้วย ความมุ่งหวังที่จะนำเสนอนวัตกรรมใหม่ ๆ สู่สังคมไทยนี้เป็นไปเพื่อยกระดับการเรียนการสอนในโรงเรียนที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม การแก้ปัญหาที่ทันท่วงทีและการพัฒนาและเอาใจใส่เกี่ยวกับระบบการดูแลนักเรียนในโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพประสิทธิผล รวมทั้งเป็นตัวจุดประกายให้เกิดการตื่นตัวเกี่ยวกับการแก้ปัญหาเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาด้วย

คู่มือการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความอนุเคราะห์ของ นายแพทย์ยงยุทธ วงศ์ภิรมย์ศานติ์ รองศาสตราจารย์จตุพร เพ็งชัย และที่สำคัญคือ รองศาสตราจารย์ ดร.ชวลิต ชูกำแพง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้ตรวจทานเนื้อหาของคู่มือนี้ให้มีประสิทธิภาพและพร้อมสำหรับการใช้งาน รวมถึงผู้เชี่ยวชาญที่ได้มีส่วนอนุเคราะห์ตรวจทานคู่มือฉบับนี้ ผู้วิจัยจึงขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คู่มือฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อครู ผู้บริหาร ผู้ปกครอง ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องที่ได้ศึกษาคู่มือฉบับนี้และนำไปใช้งานในส่วนที่เกี่ยวข้อง และขอให้ท่านได้นำไปปรับใช้ให้สอดคล้องกับบริบทนั้นจะเกิดประสิทธิภาพประสิทธิผลสูงสุดหากผิดพลาดประการใดผู้วิจัยขอน้อมรับคำติชมจากท่าน และจะนำความรู้ที่ท่านเสนอแนะไปปรับปรุงให้สมบูรณ์และถูกต้องต่อไป

สุภัทรญาณ เทียรธีระสมบัติ

คำชี้แจง

คู่มือการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนให้กับนักเรียน ในรายวิชาแนะแนว ตามหลักสูตรแกนกลาง พุทธศักราช 2560 ให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ ซึ่งมีพฤติกรรมบ่งชี้ประกอบด้วย การตระหนักรู้ในตนเอง การจัดการตนเอง การตระหนักรู้ในสังคม ทักษะด้านความสัมพันธ์และการตัดสินใจอย่างมีความรับผิดชอบ ซึ่งคู่มือการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาได้ออกแบบวิธีการจัดการเรียนรู้โดยให้ครูผู้สอนได้เข้าใจถึงความหมายและความสำคัญของรูปแบบ องค์ประกอบของรูปแบบ ทฤษฎีและแนวคิดพื้นฐาน วัตถุประสงค์ ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ ระบบสังคม หลักการตอบสนอง ระบบสนับสนุน อันเป็นที่มาที่สำคัญในการพัฒนาคู่มือฉบับนี้ เพื่อให้การใช้จัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพประสิทธิผล คู่มือเล่มนี้ยังได้อธิบายการนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ไปใช้ แผนการจัดการเรียนรู้ และแนวทางการวัดและประเมิน พร้อมทั้งเครื่องมือที่ใช้วัดผลการเรียนรู้ ทั้งแบบสอบถามและแบบสังเกต โดยครูผู้สอนพึงมีข้อปฏิบัติดังนี้

1. ครูควรศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบ ทฤษฎีและแนวคิดพื้นฐาน วัตถุประสงค์ ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ ระบบสังคม หลักการตอบสนอง ระบบสนับสนุนในคู่มือเล่มนี้ รวมถึงหลักสูตรรายวิชาแนะแนว ตามหลักสูตรแกนกลาง พุทธศักราช 2560 ให้เข้าใจ เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนได้เกิดประสิทธิภาพประสิทธิผลสูงสุด
2. การจัดการเรียนรู้ตามคู่มือนี้ มี 5 ชั้น ซึ่งครูผู้สอนควรให้ความสำคัญกับผู้เรียนเป็นพิเศษ เพื่อให้ผู้เกิดความอบอุ่น ไว้วางใจ กล้าที่จะเรียนรู้ โดยเฉพาะชั้นการสะท้อนผล ผู้เรียนจะมีการเขียนบันทึกโต้ตอบกับครูผู้สอน ซึ่งจะเป็นจุดที่ผู้เรียนจะเกิดพัฒนาการการเรียนรู้ที่ดี หากผู้เรียนไว้วางใจครูผู้สอน ผู้เรียนจะกล้าที่จะสะท้อนปัญหาตัวเองให้กับครูผู้สอนได้ทราบ ซึ่งจะทำให้ผู้สอนสามารถแก้ปัญหาการเรียนรู้ หรือปัญหาพฤติกรรมของผู้เรียนได้ถูกจุด
3. บทบาทของครูเป็นผู้กระตุ้นและให้กำลังใจ ประสานงาน จัดให้เกิดกระบวนการกลุ่ม ถ่ายทอดความรู้สู่นักเรียน รับการสะท้อนผลการเรียนรู้ แนะนำวิธีการ พฤติกรรมที่ถูกต้องผ่านอนุทินโต้ตอบ
4. การจัดการเรียนรู้ที่ประสบผลสำเร็จครูผู้สอนควรมีการจัดการห้องเรียนให้มีบรรยากาศน่าเรียนรู้ โดยสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนการสร้างแรงจูงใจ การใช้ความสนุกสนานในห้องเรียน เพื่อดึงดูดนักเรียนให้มีความสำคัญกับบทเรียน จัดให้มีสื่อนวัตกรรม และเทคโนโลยีที่อำนวยความสะดวกต่อการเรียนรู้ มีกระบวนการทางสังคมที่ช่วยสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้ที่เต็มทั้งโรงเรียนและครอบครัว

สารบัญ

หน้า

คำนำ

คำชี้แจง

ความสำคัญของรูปแบบ	6
ความหมายของรูปแบบ	9
องค์ประกอบของรูปแบบ	11
- ทฤษฎีและแนวคิดพื้นฐาน (concept Attainment)	11
- จุดมุ่งหมาย (Goal)	11
- ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ (Syntax)	11
- ระบบสังคม (Social System)	13
- หลักการตอบสนอง. (Principle of Reaction)	13
- ระบบสนับสนุน (Support System)	13
การนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ไปใช้	15
แนวทางการวัดและประเมิน	17
แผนการจัดการเรียนรู้	17
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1	19
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2	33
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3	49
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4	59
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5	74
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6	87
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7	97
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8	107
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9	117
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10	127
วิสัยทัศน์ จุดหมาย หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551	137
คำอธิบายรายวิชากิจกรรมแนะแนว 9	142

1. ความสำคัญของรูปแบบ

โรงเรียนมีบทบาทสำคัญไม่เพียงแต่ในด้านวิชาการเท่านั้น แต่ยังต้องเตรียมความพร้อมให้เด็กที่จะกลายเป็น “ผู้ใหญ่ที่มีความรู้ที่รับผิดชอบ” (Elias, 1997) และโรงเรียนยังได้รับการยอมรับจากนักวิจัยว่าเป็นสิ่งสำคัญสำหรับนักเรียนเพื่อพัฒนาทักษะในด้านการเรียนรู้ของมนุษย์ ซึ่งก็คือการพัฒนาทางวิชาการ ความรู้และทักษะ (Zins & Elias, 2007) ในอดีตโรงเรียนได้มุ่งเน้นความรับผิดชอบต่อสังคมและการพัฒนาคุณธรรมพร้อมกับการเรียนรู้ทางวิชาการ (Zins, Weissberg Wang and Walberg, 2004) อย่างไรก็ตามในสิบปีที่ผ่านมาโรงเรียน “มุ่งให้ความสำคัญกับด้านวิชาการ” (Elias, 2009) ที่เน้นคะแนนการทดสอบทางวิชาการและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามความต้องการของครู การสร้างอารมณ์และ สมรรถนะจึงเป็นสิ่งที่ทำลายความสามารถสำหรับโรงเรียนที่จัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่เป็นไปได้ยาก (Cherniss, Extein, Goleman & Weissberg, 2006)

การเติบโตทางสังคมและอารมณ์และการเรียนรู้ทางวิชาการไม่ได้เกิดขึ้นในแนวขนานแต่มีความเกี่ยวพันกันอย่างลึกซึ้ง (Downer & Pianta, 2006) ยิ่งไปกว่านั้นนักเรียนจำนวนมากในปัจจุบันยังมีปัญหาเกี่ยวกับอารมณ์และพฤติกรรมที่ระบุว่าร้ายแรงและเป็นเรื้อรัง (Blair & Diamond, 2008) ความผิดปกติทางอารมณ์และพฤติกรรม (EBD) มีแนวโน้มที่จะยังคงมีเสถียรภาพตั้งแต่เด็กปฐมวัยเป็นต้นไปและมักเป็นปัญหาที่คาดการณ์ว่าจะส่งผลลัพธ์เชิงลบมากที่สุดในช่วงวัยและวัยผู้ใหญ่ (Lochman, Dunn & Klimes-Dougan, 1993)

ความสามารถด้านสังคมและอารมณ์ คือความสามารถในการจัดการ ความเข้าใจและการแสดงออกทางสังคมและอารมณ์ในรูปแบบต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ในการแก้ไขปัญหาในชีวิตประจำวัน (Zins & Elias, 2007) เป็นกระบวนการที่ช่วยให้ทั้งเด็กและผู้ใหญ่ได้รับการพัฒนาทักษะพื้นฐานเพื่อประสิทธิผลของชีวิต ทั้งการจัดการตนเองเกี่ยวกับการทำงาน อารมณ์ การสร้างความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับผู้อื่น และการจัดการกับสถานการณ์ที่ท้าทาย (Neil Humphrey, 2013) และจะได้รับความรู้ ทักษะและทักษะที่จำเป็นเกี่ยวกับการกำหนดเป้าหมายด้านความรู้สึกที่เป็นบวกและการเอื้อเฟื้อต่อผู้อื่นตลอดจนการตัดสินใจอย่างรับผิดชอบ (Weissberg & Cascarino, 2013) เป็นการศึกษาที่เชื่อมโยงความรู้ทางวิชาการกับความสามารถและทักษะที่มีความสำคัญต่อความสำเร็จในโรงเรียน ครอบครัวหรือสังคมโดยทั่วไปรวมถึงชีวิตการทำงาน (Elias & Arnold, 2006) ซึ่งนักเรียนต้องพัฒนาในสภาพแวดล้อมของโรงเรียนด้วยความช่วยเหลือของครูคือ การเข้าใจ การเอาใจใส่และการจัดการอารมณ์ขั้นพื้นฐาน คือ ความสุข ความเศร้า ความโกรธ ความกลัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านลบ การปลูกฝังเทคนิคในการจัดการกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นผ่านความขัดแย้งถือว่าเป็นสิ่งสำคัญโดยเฉพาะ โดยการพัฒนาทักษะและเทคนิคเพื่อให้นักเรียนมีขีด

ความสามารถในการหลีกเลี่ยงพฤติกรรมก้าวร้าวและเข้าใจในการแก้ไขสถานการณ์ที่มีปัญหา (Larios, Matsopoulos, Askounis & Nikita, 2000) ซึ่งเป็นทักษะที่สนับสนุนและพัฒนากระบวนการทวิภาคี ซึ่งนักเรียนจะได้รู้จักกับชุมชนในวงกว้าง สามารถที่จะแยกความแตกต่างระหว่างบุคคลที่เป็นองค์รวม ทั้งบุคลิกภาพความรู้สึกที่เป็นการควบคุมโดยกลไกทางจิต (Cole & Cole, 2001) การเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ไม่เพียงแต่เพิ่มประสิทธิภาพทางการเรียนของแต่ละบุคคลเท่านั้น แต่ยังช่วยให้บุคคลสามารถปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์ในปัจจุบัน และช่วยให้ได้รับทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lindsay & Norman, 2013) วิธีหนึ่งของการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงคือ การมีอิทธิพลทางบวกต่อบรรยากาศและวัฒนธรรมของโรงเรียน โดยโรงเรียนจะเรียนรู้วิธีการปลูกฝังการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ทั้งในห้องเรียนและกิจกรรมนอก (Lamb, 2016) คุณประโยชน์เหล่านี้ถูกค้นพบจากนักเรียนที่มีปัญหาทางพฤติกรรมและอารมณ์ ซึ่งพบว่าการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ช่วยพัฒนาทักษะทางสังคมและอารมณ์ของนักเรียนในด้านต่าง ๆ ทั้งทัศนคติเกี่ยวกับตัวเองและคนอื่น ๆ การเชื่อมต่อกับโรงเรียน พฤติกรรมทางสังคมในเชิงบวกและผลการเรียน นอกจากนี้ยังช่วยลดปัญหาด้านการทำงานและความทุกข์ทางอารมณ์ (Payton, Weissberg, Durlak, Dymnicki, Taylor, Schellinger & Pachan, 2008) สำหรับโรงเรียนที่มีการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์จะมีการลดการลงโทษทางวินัยสำหรับนักเรียนในโรงเรียน นักเรียนมีการรับรู้ถึงความปลอดภัยของโรงเรียนมากขึ้น และนักเรียนมีการแสดงความเคารพระหว่างกันมากขึ้นตลอดจนมีการแสดงความเคารพระหว่างนักเรียนกับผู้ใหญ่มากขึ้นด้วย (Lamb, 2016)

การจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ให้ได้ผลนั้นขึ้นอยู่กับ การสร้างบรรยากาศในห้องเรียน (Creating an atmosphere) โดยครูจัดห้องเรียนให้มีบรรยากาศ น่าเรียนรู้ ด้วยการสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างนักเรียนกับครู ครูสร้างแรงจูงใจด้วยการใช้ความ สนุกสนานและการผ่อนคลายในห้องเรียนเพื่อดึงดูดนักเรียนให้มีความสำคัญกับบทเรียน (Coté, 2005) และมีการตั้งเป้าหมาย (Targeting) โดยครูให้นักเรียนวางแผน กำหนดเป้าหมายในการเรียนรู้ของตนเองทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ซึ่งทำให้นักเรียนได้เรียนรู้ที่จะประเมินประสิทธิภาพการทำงาน ของตนเอง (Martinson, 2016) นอกจากนี้ยังต้องมีเปิดโอกาสให้นักเรียนมีการร่วมมือกัน (Collaboration) โดยครูเป็นผู้จัดให้นักเรียนทำกิจกรรมร่วมกันระหว่างนักเรียนกับนักเรียน หรือนักเรียนกับครู ผ่านกระบวนการกลุ่ม โดยการคละความสามารถของผู้เรียน ซึ่งมีลักษณะเป็นการ ช่วยเหลือเกื้อกูลกันระหว่างเพื่อนที่มีประสบการณ์หรือความสามารถมากกว่ากับเพื่อนที่มี ความสามารถน้อยกว่าเพื่อให้การเรียนรู้บรรลุเป้าหมาย (Slavin & Davis, 2006) และในห้องเรียน ต้องมีการสื่อสารที่ดี (Communication) โดยครูจัดกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนรับข้อมูลข่าวสาร ด้วยการไตร่ตรองโดยละเอียด มีการแยกแยะข้อมูลได้ว่าส่วนใดคือข้อเท็จจริง ความคิดเห็นและ

ความรู้สึกตลอดจนมีการสื่อสารไปยังผู้รับสารด้วยข้อมูลที่ถูกต้องและเหมาะสมกับสถานการณ์ (Guerin, 2014) ท้ายที่สุดในห้องเรียนจะต้องมีการสะท้อนผล (Reflection) โดยนักเรียนจะสะท้อนผลการเรียนรู้ โดยการเขียนอนุทินโต้ตอบระหว่างนักเรียนกับครู เพื่อให้เห็นพัฒนาการการเรียนรู้ตลอดจนความคิด ความรู้สึกและพฤติกรรมระหว่างการเรียนรู้ เมื่อครูรับการสะท้อนผลการเรียนรู้แล้วครูจะแนะนำวิธีการ พฤติกรรมที่ถูกต้องให้กับนักเรียน (Mezirow, 1990)

สำหรับในประเทศไทยนั้นสภาพครอบครัวปัจจุบันมักเป็นครอบครัวเดี่ยวที่พ่อแม่ไม่ค่อยมีเวลาให้กับลูก เนื่องจากความจำเป็นทางด้านเศรษฐกิจ อีกทั้งสภาพความห่างเหินแปลกแยกระหว่างคนในสังคมที่มีรู้จักแม่กระทั่งเพื่อนบ้านที่อยู่ติดกันโดยไม่เคยแม้แต่จะพูดคุย ส่งผลให้เด็กส่วนใหญ่เติบโตมาอย่างโดดเดี่ยว มีทีวี เกม เป็นเพื่อน รวมทั้งในโลกยุคโซเชียลหรือยุคไร้สายในปัจจุบันที่สร้างโลกเสมือนให้เด็ก ๆ ได้เข้าไปหาเพื่อนคุยแก้เหงาแทนโลกแห่งความจริง สภาพต่าง ๆ เหล่านี้ส่งผลให้เด็กรุ่นใหม่ที่กำลังเติบโตขึ้นมา นั้น มีทักษะในการเข้าสังคมที่ถดถอยลงอย่างมีนัยสำคัญ ปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลเกิดเพิ่มขึ้นเป็นเงาตามตัว ซึ่งเป็นเรื่องที่น่าห่วงใยทั้งต่อตัวเด็กเองและต่อสังคมในภาพรวม (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2554) การเป็นครอบครัวเดี่ยวนี้อาจทำให้พ่อแม่ขาดความรู้ที่ถูกต้องในการเลี้ยงดูเด็ก ทั้งในด้านการส่งเสริมการเจริญเติบโตและพัฒนาการทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม (จันทิชาติตา พุกพานานนท์ และคณะ. 2546) นอกจากนี้พื้นฐานส่วนบุคคลของเด็ก ด้านพัฒนาการที่ไม่เท่ากัน หรือต้นทุนทางสมองที่ไม่เท่ากัน รวมถึงระบบการดูแลเด็กของโรงเรียนที่ไม่มีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพจึงเป็นปัจจัยหรือสิ่งเร้าที่จะกระตุ้นให้เกิดปัญหาการแสดงออกของพฤติกรรมทางอารมณ์และสังคมของเด็กได้อีกด้วย (ยงยุทธ วงศ์ภิรมย์ศานติ์, 2562)

ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าว จำเป็นต้องใช้ยุทธวิธีหลายด้านควบคู่กัน ทั้งยุทธวิธีการขัดเกลาทางสังคม โดยผ่านตัวแทนที่ทำหน้าที่ขัดเกลาทางสังคมไม่ว่าจะเป็นครอบครัว ชุมชน และสถาบันทางการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถาบันทางการศึกษาถือเป็นหน้าที่โดยตรงที่จะต้องทำหน้าที่พัฒนาทางด้านสติปัญญาควบคู่ไปกับการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ การเข้ามาตรึงการทางการศึกษาเพื่อขัดเกลาทางสังคมกับเยาวชนไทยให้ตระหนักถึงคุณค่าของการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์นั้น จึงเป็นหน้าที่ของครูโดยตรงที่จะต้องใช่วิธีการสอนที่หลากหลายเพื่อป้องกัน และแก้ไขพฤติกรรมแสดงที่ไม่เหมาะสมของนักเรียน ซึ่งหากนักเรียนได้รับความช่วยเหลือให้เกิดการเรียนรู้ที่เหมาะสมก็สามารถประสบความสำเร็จทั้งด้านวิชาการ สังคมและอารมณ์ด้วย

2. ความหมายของรูปแบบ

ในคู่มือการใช้งานเล่มนี้ได้กำหนดให้ รูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา หมายถึง กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ซึ่งได้รับการจัดไว้อย่างเป็นระบบเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาศักยภาพในการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ ประกอบด้วยพฤติกรรมคือ การตระหนักรู้ในตนเอง การจัดการตนเอง การตระหนักรู้ในสังคม ทักษะด้านความสัมพันธ์และการตัดสินใจอย่างมีความรับผิดชอบ สำหรับการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ ซึ่งเป็นผลที่คาดหวังว่าจะเกิดขึ้นกับผู้เรียนเมื่อใช้รูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นนี้แล้ว ผู้วิจัยจึงกำหนดความหมายของการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ดังนี้

การเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ หมายถึง พฤติกรรมของตนเองและความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ๆ รวมถึงคุณธรรมทางสังคมอารมณ์ที่จำเป็นสำหรับการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่ประสบความสำเร็จในระยะสั้นและระยะยาวโดยใช้หลักการ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ (Social emotional learning) ของ เกอร์รีน (Guerin, 2014) ประกอบด้วยคุณลักษณะ 5 ประการ ดังนี้

1. การตระหนักรู้ในตนเอง หมายถึง การประเมินความสามารถในการ ค้นหา หรือรู้จักหรือเข้าใจตนเอง ได้แก่ รู้ข้อดีข้อเสียของตนเอง รู้ความต้องการและสิ่งที่ไม่ต้องการของตนเอง สามารถระบุความรู้สึกของตนเองที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มีความเข้าใจและสามารถอธิบายความรู้สึกนั้น ๆ ได้ การประเมินคุณค่าและจุดแข็งของตนอย่างถูกต้อง โดยสามารถระบุความรู้ ความสามารถหรือทักษะของตนเองได้อย่างถูกต้องรวมถึงสามารถประเมินคุณค่าของตนเองจากความรู้ ความสามารถหรือทักษะดังกล่าวได้ว่าอยู่ในระดับใด ซึ่งจะช่วยให้รู้ตนเองเมื่อเผชิญกับปัญหาหรือสถานการณ์ต่าง ๆ
2. การจัดการตนเอง หมายถึงการประเมินความรู้ ทักษะและความสามารถของตนเองอย่างตรงตามความเป็นจริง การตั้งเป้าหมายที่มีความเป็นไปได้ การติดตามความก้าวหน้าในการปฏิบัติเพื่อไปสู่เป้าหมาย สร้างแรงจูงใจเพื่อไปถึงเป้าหมายที่กำหนด รวมถึงความสามารถในการควบคุมอารมณ์ ความคิดและพฤติกรรมของตนเองจากสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา โดยไม่ทำให้ตนเองและผู้อื่นเดือดร้อนจากการกระทำของตนเอง รวมถึงวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายส่วนตัวและการเรียน
3. การตระหนักรู้ในสังคม หมายถึง ความสามารถในการแสดงออกถึงการรับรู้เกี่ยวกับตนเองว่าเป็นส่วนหนึ่งของสังคมและสิ่งแวดล้อม การแสดงพฤติกรรมอย่างเหมาะสมในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับสังคมและสิ่งแวดล้อม ความสามารถช่วยเหลือบุคคลอื่น การเข้าใจ

ผู้อื่นที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรม และการแสดงออกซึ่งความเห็นใจผู้อื่น การรู้จักใช้ทรัพยากรของ ครอบครัว โรงเรียนและชุมชนอย่างประหยัดไม่ฟุ่มเฟือย เพื่อให้สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ได้แก่ การเรียนรู้ความสัมพันธ์กับบ้าน ความสัมพันธ์กับโรงเรียน ความสัมพันธ์กับชุมชน และ ความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม

4. ทักษะด้านความสัมพันธ์ หมายถึง ความสามารถในการสร้างความไว้วางใจให้เกิดขึ้น ในสัมพันธภาพระหว่างบุคคล การเข้าใจมุมมองของผู้อื่น การแสดงถึงความสนใจ การให้ความสำคัญ และให้เกียรติต่อบุคคลที่มีความสัมพันธ์ต่อกัน การสร้างและรักษาความสัมพันธ์ที่ดีโดยอาศัย ความร่วมมือ การจัดการเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาความขัดแย้งระหว่างบุคคล รวมถึงการขอความช่วยเหลือจากผู้อื่นเมื่อมีความจำเป็น

5. การตัดสินใจอย่างมีความรับผิดชอบ หมายถึง กระบวนการเลือกทางเลือกที่ดี พิจารณา หรือประเมินอย่างดีแล้วว่า เป็นทางให้บรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายของตนเอง โดยคำนึงถึงมาตรฐานทางจริยธรรม มีความห่วงใยในความปลอดภัยอันเกิดจากผลที่ตามมาจากการกระทำต่าง ๆ รวมถึงการมีบรรทัดฐานทางสังคมที่เหมาะสมคือการเคารพต่อผู้อื่น โดยรายละเอียด ของการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ได้สรุปให้เข้าใจดังภาพ

ภาพประกอบที่ 1 การเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์

3. องค์ประกอบของรูปแบบ

รูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษา ผู้วิจัยยึดแนวคิดของ จอยซ์, เวล และซาลฮัน (Joyce et al., 2015) มีองค์ประกอบ
6 องค์ประกอบ ดังนี้

1. หลักการ แนวคิด ทฤษฎีพื้นฐาน (concept Attainment)

ผู้วิจัยได้รวบรวมหลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบ 6 แนวคิด
ดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับรูปแบบปฏิสัมพันธ์ทางสังคมที่เป็นบวก (Positive social interaction model) ของโคเต้ (Coté, 2005) คือ การควบคุมอารมณ์จะเพิ่มขึ้นตามการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม เมื่อนักเรียนได้รับความอบอุ่น ความผ่อนคลาย จะเกิดความไว้วางใจและความเชื่อมั่นในการเรียนรู้
2. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาความสามารถด้านสังคมและอารมณ์ (SEA program) ของมาติสัน (Martinson, 2016) คือ นักเรียนควรได้รับรู้ถึงทรัพยากรส่วนบุคคลของตนเอง และความสามารถในการพัฒนาทักษะการวางแผนและกำหนดเป้าหมายระยะสั้นและระยะยาว เรียนรู้ที่จะประเมินประสิทธิภาพของนักเรียนผ่านการกระทำและเปลี่ยนวิธีการและกลยุทธ์ที่ไม่ได้ผล
3. แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Collaborative Learning) ของสลาบิน (Slavin & Davis, 2006) คือ ความร่วมมือเป็นปรัชญาในการปฏิสัมพันธ์และวิถีชีวิตส่วนบุคคลและความร่วมมือเป็นโครงสร้างของปฏิสัมพันธ์ที่ออกแบบมาเพื่ออำนวยความสะดวกในการบรรลุเป้าหมายผ่านคนที่ทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม
4. แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะผนวกการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ (IPEC competency with SEL add-on) ของเกอร์รีน (Guerin, 2014) คือ ใช้ทักษะในการสื่อสารที่เหมาะสมสำหรับสถานการณ์ที่มีความคิดเห็นที่ไม่ตรงกัน แสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมความขัดแย้งและวิธีการจัดการที่ความขัดแย้งเหมาะสมระหว่างบุคคล
5. แนวคิดเกี่ยวกับการสะท้อนผล (Reflection) ของเมซิโรว์ (Mezirow, 1990) คือ การสะท้อนทำให้เราสามารถแก้ไขความผิดพลาดในความเชื่อและข้อผิดพลาดในการแก้ปัญหาได้ การสะท้อนที่สำคัญจึงมักเกี่ยวข้องกับการวิจารณ์ตามข้อสันนิษฐานที่ว่าความเชื่อที่เราสร้างขึ้นนั้นถูกต้อง

2. จุดมุ่งหมาย (Goal)

เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ของผู้เรียน

3. ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ (Syntax)

กระบวนการจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ 5 ขั้น ดังนี้

ขั้นที่ 1 สร้างบรรยากาศ (Creating an atmosphere) โดยใช้แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับรูปแบบปฏิสัมพันธ์ทางสังคมที่เป็นบวก (Positive social interaction model) ของโคเต้ (Coté, 2005)

เป็นกิจกรรมที่ครูจัดห้องเรียนให้มีบรรยากาศน่าเรียนรู้ โดยการสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างนักเรียนกับครู ครูสร้างแรงจูงใจด้วยการใช้ความความคุ้นเคย ความไว้วางใจในห้องเรียนเพื่อดึงดูดนักเรียนให้มีความสำคัญกับบทเรียน

ขั้นที่ 2 การตั้งเป้าหมาย (Targeting) โดยใช้แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาความสามารถด้านสังคมและอารมณ์ (SEA program) ของ มาติสัน (Martinson, 2016)

เป็นกิจกรรมที่ครูให้นักเรียนวางแผน กำหนดเป้าหมายในการเรียนรู้ของตนเองทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ซึ่งทำให้นักเรียนได้เรียนรู้ที่จะประเมินประสิทธิภาพการทำงานของตนเอง

ขั้นที่ 3 การร่วมมือ (Collaboration) โดยใช้แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Collaborative Learning) ของสลาบินและเดวิส (Slavin & Davis, 2006)

ครูเป็นผู้จัดให้นักเรียนทำกิจกรรมร่วมกันระหว่างนักเรียนกับนักเรียน หรือนักเรียนกับครู ผ่านกระบวนการกลุ่ม โดยการลดความสามารถของผู้เรียน ซึ่งมีลักษณะเป็นการช่วยเหลือเกื้อกูลกันระหว่างเพื่อนที่มีประสบการณ์หรือความสามารถมากกว่ากับเพื่อนที่มีความสามารถน้อยกว่าเพื่อให้การเรียนรู้บรรลุเป้าหมาย

ขั้นที่ 4 การอภิปรายทำให้ชัดเจน (The discussion made clear) ครูจัดกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนรับข้อมูลข่าวสาร ด้วยการไตร่ตรองโดยละเอียด มีการแยกแยะข้อมูลได้ว่าส่วนใดคือข้อเท็จจริง ความคิดเห็นและความรู้สึกตลอดจนแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็นและประสบการณ์อย่างมีเหตุผล เพื่อหาข้อสรุป ข้อเท็จจริง ที่เกี่ยวกับปัญหาเรื่องใดเรื่องหนึ่ง และนำไปสู่การแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้อง

ขั้นที่ 5 การสะท้อนผล (Reflection) โดยใช้แนวคิดเกี่ยวกับการสะท้อนผล (Reflection) ของเมสซิโรว์ (Mezirow, 1990)

นักเรียนสะท้อนผลการเรียนรู้ โดยการเขียนบันทึกโต้ตอบระหว่างนักเรียนกับครู เพื่อให้เห็นพัฒนาการการเรียนรู้ ตลอดจนความคิด ความรู้สึกและพฤติกรรมระหว่างการเรียนรู้

เมื่อครูรับการสะท้อนผลการเรียนรู้แล้วครูจะแนะนำวิธีการ พฤติกรรมที่ถูกต้องให้กับนักเรียน โดยรายละเอียดของขั้นการจัดการเรียนรู้ได้สรุปให้เข้าใจดังภาพ

4 ระบบสังคม (Social System)

บทบาทของครูเป็นผู้กระตุ้นและให้กำลังใจ ประสานงาน จัดให้เกิดกระบวนการกลุ่ม ถ่ายทอดความรู้สู่นักเรียนรับการสะท้อนผลการเรียนรู้ แนะนำวิธีการ พฤติกรรมที่ถูกต้องผ่านอนุทินโต้ตอบ

บทบาทของนักเรียนมีการวางแผน มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ มีการสื่อสารที่ดี และสะท้อนผลการเรียนรู้ผ่านอนุทินโต้ตอบ

5. หลักการตอบสนอง (Principle of Reaction)

นักเรียนเกิดความเชื่อมั่นในการเรียนรู้ มีการวางแผน และลงมือปฏิบัติตามกิจกรรมที่มอบหมายโดยการแสดงพฤติกรรมมีส่วนร่วม การแสวงหาความรู้และค้นพบด้วยตนเอง และสะท้อนผลการเรียนรู้ ความรู้สึกและพฤติกรรม

6. ระบบสนับสนุน (Support System)

การจัดการห้องเรียน ให้มีบรรยากาศน่าเรียนรู้ โดยสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนการสร้างแรงจูงใจ การใช้ความสนุกสนานในห้องเรียนเพื่อดึงดูดนักเรียนให้มีความสำคัญกับบทเรียน จัดให้มีสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีที่อำนวยความสะดวกต่อการเรียนรู้ มีกระบวนการทางสังคมที่ช่วยสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้ที่เต็มทั้งโรงเรียนและครอบครัว โดยรายละเอียดขององค์ประกอบของรูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ได้สรุปให้เข้าใจดังภาพ

ภาพประกอบที่ 2 องค์ประกอบของรูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

4. การนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ไปใช้

การนำรูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนนั้นจะเหมาะสมสำหรับวิชาแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลาง พุทธศักราช 2560 หรืออาจประยุกต์ใช้กับรายวิชาอื่น ๆ ที่มีบริบทเนื้อหา รายวิชาที่คล้ายคลึงกัน ทั้งนี้หากเป็นรายวิชาอื่นครูผู้สอนพึงวิเคราะห์หัวข้อชีวิตและบริบท สภาพแวดล้อมของโรงเรียนนั้นก่อนเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์สูงสุด ทั้งนี้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวมีข้อตกลงเบื้องต้น คือจะเหมาะสำหรับนักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนเขตชุมชนเมืองมากกว่าโรงเรียนในเขตชนบท อันเนื่องมาจากบริบทของชุมชนเมือง จะมีปัจจัยหรือสิ่งเร้าที่ส่งผลต่อปัญหาพฤติกรรม การเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ของนักเรียนมากกว่าโรงเรียนในเขตชนบท โดยในคู่มือการใช้รูปแบบการเรียนรู้ฉบับนี้จะอธิบายแนวทางการนำไปใช้ไว้ 2 แนวทาง คือ แนวทางสำหรับการจัดการเรียนรู้สำหรับวิชาแนะแนว และแนวทางสำหรับการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาอื่น

1. แนวทางสำหรับการจัดการเรียนรู้สำหรับวิชาแนะแนว ผู้สอนพึงปฏิบัติดังนี้

1.1 ผู้สอนจะต้องตั้งวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมในการเรียนของผู้เรียน

1.2 ทำความเข้าใจกับอาจารย์ผู้สอนในระดับเดียวกัน รวมทั้งขอความร่วมมือ

กับผู้ปกครองในการติดตามพฤติกรรมของผู้เรียน เพราะการสะท้อนผลพฤติกรรมเฉพาะในห้องเรียน จะไม่อาจสรุปได้ว่าการจัดการเรียนรู้ประสบความสำเร็จ แต่ต้องเฝ้าสังเกตการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอย่างหลากหลายมิติทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน

1.3 ศึกษาโครงสร้างรายวิชาแนะแนว หน่วยการเรียนรู้ ตัวชี้วัด แล้วออกแบบการจัดการเรียนรู้

1.4 จัดการเรียนรู้ ซึ่งการจัดการเรียนรู้เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ ผู้สอนพึงจัดการเรียนรู้ให้ครบทั้ง 5 ชั้น ดังนี้

ชั้นที่ 1 สร้างบรรยากาศ(Creating an atmosphere) เป็นกิจกรรมที่ครูจัดห้องเรียนให้มีบรรยากาศน่าเรียนรู้ โดยการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีระหว่างนักเรียนกับครู ครูสร้างแรงจูงใจด้วยการใช้ความความคุ้นเคย ความไว้วางใจในห้องเรียนเพื่อดึงดูดนักเรียนให้ความสำคัญกับบทเรียน

ชั้นที่ 2 การตั้งเป้าหมาย (Targeting) เป็นกิจกรรมที่ครูให้นักเรียนวางแผน กำหนดเป้าหมายในการเรียนรู้ของตนเองทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ซึ่งทำให้นักเรียนได้เรียนรู้ที่จะประเมินประสิทธิภาพการทำงานของตนเอง

ชั้นที่ 3 การร่วมมือ (Collaboration) ครูเป็นผู้จัดให้นักเรียนทำกิจกรรมร่วมกันระหว่างนักเรียนกับนักเรียน หรือนักเรียนกับครู ผ่านกระบวนการกลุ่ม โดยการลดความสามารถของผู้เรียน ซึ่งมีลักษณะเป็นการช่วยเหลือเกื้อกูลกันระหว่างเพื่อนที่มีประสบการณ์หรือความสามารถมากกว่ากับเพื่อนที่มีความสามารถน้อยกว่าเพื่อให้การเรียนรู้บรรลุเป้าหมาย

ขั้นที่ 4 การอภิปรายทำให้ชัดเจน (The discussion made clear)

ครูจัดกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนรับข้อมูลข่าวสาร ด้วยการไตร่ตรองโดยละเอียด มีการแยกแยะข้อมูลได้ว่าส่วนใดคือข้อเท็จจริง ความคิดเห็นและความรู้สึกตลอดจนแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็นและประสบการณ์อย่างมีเหตุผล เพื่อหาข้อสรุป ข้อเท็จจริง ที่เกี่ยวกับปัญหาเรื่องใดเรื่องหนึ่ง และนำไปสู่การแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้อง

ขั้นที่ 5 การสะท้อนผล (Reflection) นักเรียนสะท้อนผลการเรียนรู้

โดยการเขียนอนุทินโต้ตอบระหว่างนักเรียนกับครู เพื่อให้เห็นพัฒนาการการเรียนรู้ ตลอดจนความคิด ความรู้สึกและพฤติกรรมระหว่างการเรียนรู้ เมื่อครูรับการสะท้อนผลการเรียนรู้แล้วครูจะแนะนำวิธีการ พฤติกรรมที่ถูกต้องให้กับนักเรียน

1.5 ประเมินผลการเรียนรู้ ซึ่งการประเมินผลการเรียนรู้นี้จะประเมินผลเชิงพฤติกรรม โดยใช้แบบสอบถาม แบบสังเกตและแบบสัมภาษณ์ เพื่อประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน

2. หากเป็นการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาอื่นครูผู้สอนพึงปฏิบัติดังนี้

2.1 ผู้สอนจะต้องตั้งวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมในการเรียนให้แน่นอนเสียก่อน ว่ามีความคาดหวังให้ผู้เรียนบรรลุผลในพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ด้านใดบ้าง เพราะนักเรียนแต่ละห้องเรียนมักมีความแตกต่างกัน แล้วจากนั้นจึงใช้วัตถุประสงค์นั้นเป็นตัวชี้้นำในการเลือกพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ด้านที่ต้องการพัฒนา หรืออาจใช้ทุกด้านตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้นี้ก็ได้

2.2 ทำความเข้าใจกับอาจารย์ผู้สอนในระดับเดียวกัน รวมทั้งขอความร่วมมือกับผู้ปกครองในการติดตามพฤติกรรมของผู้เรียน เพราะการสะท้อนผลพฤติกรรมเฉพาะในห้องเรียนจะไม่อาจสรุปได้ว่าการจัดการเรียนรู้ประสบความสำเร็จ แต่ต้องเฝ้าสังเกตการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอย่างหลากหลายมิติทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน

2.3 ออกแบบการจัดการเรียนรู้ ผู้สอนต้องออกแบบการเรียนรู้ใหม่ที่ต่างไปจากรูปแบบการจัดการเรียนรู้เดิม ซึ่งเป็นเรื่องที่ยากยิ่งท้าทายสำหรับผู้สอนเพราะเนื้อหาบางรายวิชาอาจไม่สอดคล้องกันทั้งหมด ดังนั้นจึงต้องเลือกเนื้อหาที่ใกล้เคียงเพื่อให้การจัดการเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

2.4 จัดการเรียนรู้ ซึ่งการจัดการเรียนรู้ควรจัดให้ครบ 5 ขั้น เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์สูงสุด

2.5 ประเมินผลการเรียนรู้ ซึ่งการประเมินผลการเรียนรู้นี้จะประเมินผลเชิงพฤติกรรมที่ต้องคู่กับการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนในรายวิชานั้น

5. แนวทางในการวัดผล ประเมินผล

5.1 การประเมินผลก่อนเรียน

เป็นการประเมินผลผู้เรียนในเบื้องต้น สำหรับนำไปจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับพื้นฐานของผู้เรียน โดยจะเป็นการประเมินผลเชิงพฤติกรรม เพื่อให้ทราบถึงระดับพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ของผู้เรียนว่าแต่ละคนอยู่ในระดับใด การประเมินผล การเรียนก่อนเรียนที่ใช้ก็คือ

“การประเมินความพร้อมและพื้นฐานทางพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ของผู้เรียน”

เป็นการตรวจสอบพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ของผู้เรียน ทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านการตระหนักรู้ในตนเอง ด้านการจัดการตนเอง ด้านการตระหนักรู้ในสังคม ด้านทักษะความสัมพันธ์และด้านการตัดสินใจอย่างมีความรับผิดชอบ และความพร้อมด้านต่าง ๆ ของผู้เรียนที่เป็นพื้นฐานของเรื่องใหม่ๆ เพื่อจะได้ทราบว่าผู้เรียนมีความพร้อม และพื้นฐานที่จะเรียนทุกคนหรือไม่ แล้วนำผลการประเมินมาปรับปรุงซ่อมเสริม หรือเตรียมผู้เรียนให้มีความพร้อม และพื้นฐานเพียงพอ

5.2 การประเมินผลระหว่างเรียน

เป็นการประเมินเพื่อมุ่งตรวจสอบพัฒนาการของผู้เรียนว่าบรรลุผลตามการเรียนรู้ที่คาดหวังหรือไม่ สารสนเทศที่ได้จากการประเมินจะนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของผู้เรียน และส่งเสริมผู้เรียนที่มีพฤติกรรมเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ต่ำ ให้เกิดพัฒนาการสูงสุด ตามศักยภาพให้มีการประเมินระหว่างเรียน เดือนละ 1 ครั้ง รวมทั้งสิ้น 4 ครั้งต่อ 1 ภาค ซึ่งครูผู้สอนสามารถเลือกใช้วิธีการประเมินต่อไปนี้

1. การประเมินด้วยการสื่อสารส่วนบุคคลด้วยแบบสังเกตและแบบสัมภาษณ์
ได้แก่

1.1 การถามตอบระหว่างทำกิจกรรมการเรียนรู้

1.2 การสนทนา พบปะ พูดคุย ระหว่างผู้เรียนกับเพื่อนในชั้นเรียน

1.3 การอ่านบันทึกเหตุการณ์ต่าง ๆ ของผู้เรียนผ่านอนุทินโต้ตอบ วิธีการประเมินรูปแบบนี้ คือ การประเมินผลจากการเขียนบันทึกการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งเป็นการสะท้อนความคิดจากการเรียนรู้ และสามารถประเมินผลการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ได้อย่างแท้จริง

2. การประเมินจากการปฏิบัติงาน ด้วยแบบสังเกตและแบบสัมภาษณ์ โดยครูผู้สอนมอบหมายงาน หรือกิจกรรม ให้ผู้เรียนปฏิบัติ เช่น รายงานกลุ่ม การทำโครงการ หรือ กิจกรรมที่ผู้เรียนปฏิบัติเป็นปกติในชีวิตประจำวัน

แบบสังเกตรายบุคคลในการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม
กลุ่มสาระการเรียนรู้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายมัธยม)
 เรื่อง..... มาตรฐาน ก..... ข้อ.....
 ชื่อ..... ชั้น..... เลขที่

คำชี้แจง ใส่ / ลงในรายการที่ตรงกับพฤติกรรมการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มของนักเรียนรายบุคคล

ที่	รายการพฤติกรรมการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม	มี (1)	ไม่มี (0)	หมายเหตุ
1.	การวางแผนงานก่อนลงมือปฏิบัติกิจกรรม			
2.	การแสดงความคิดเห็น ในงานที่ปฏิบัติร่วมกัน			
3.	ทำงานตามบทบาทหน้าที่ของสมาชิกในกลุ่มที่ได้รับมอบหมาย			
4.	การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น			
5.	การติดตามผลงาน			
6.	การปรับปรุงแก้ไขงานตามที่ได้รับคำแนะนำ			
7.	การแก้ปัญหาในระหว่างดำเนินงาน			
8.	เสร็จงานตามข้อกำหนด			
9.	สื่อสารให้ผู้อื่นได้เข้าใจในผลงานของกลุ่ม			
10.	ผลงานที่ปรากฏเป็นไปตามจุดมุ่งหมาย			

เกณฑ์การประเมิน นักเรียนปฏิบัติตามรายการพฤติกรรม

8-10 = ดี 5-7 = พอใช้ 0-4 = ปรับปรุง

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(นายสุภัทรญาณ เตียรธีระสมบัติ)

แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์รายบุคคล
กลุ่มสาระการเรียนรู้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายมัธยม)

เรื่อง..... มาตรฐาน ก..... ข้อ.....
 ชื่อ..... ชั้น..... เลขที่

คำชี้แจง ใส่ / ลงในรายการที่ตรงกับพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนรายบุคคล

ที่	พฤติกรรม รายด้าน	พฤติกรรมรายข้อ	สม่ำเสมอ (2)	บางครั้ง (1)	ไม่เคย (0)	รวม
1.	ด้านการตระหนักรู้ในสังคม	มีความสามารถในการแสดงออกถึงการรับรู้เกี่ยวกับตนเองว่าเป็นส่วนหนึ่งของสังคมและสิ่งแวดล้อม				
		มีการแสดงพฤติกรรมอย่างเหมาะสมในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับสังคมและสิ่งแวดล้อม				
		สามารถช่วยเหลือบุคคลอื่น				
		การเข้าใจผู้อื่นที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรมหรือความแตกต่างระหว่างบุคคล				
		การแสดงออกซึ่งความเห็นใจผู้อื่น				
		การรู้จักใช้ทรัพยากรของครอบครัว โรงเรียนและชุมชนอย่างประหยัดไม่ฟุ่มเฟือย				
2.	ด้านทักษะความสัมพันธ์	มีความสามารถในการสร้างความไว้วางใจให้เกิดขึ้นในสัมพันธภาพระหว่างบุคคล				
		เข้าใจมุมมองของผู้อื่น				
		มีความสนใจ ให้ความสำคัญ และให้เกียรติต่อบุคคลอื่น				
		มีการสร้างและรักษาความสัมพันธ์ที่ดีโดยอาศัยความร่วมมือ				

ที่	พฤติกรรม รายด้าน	พฤติกรรมรายชื่อ	สม่ำเสมอ (2)	บางครั้ง (1)	ไม่เคย (0)	รวม
		มีการจัดการเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา ความขัดแย้งระหว่างบุคคล				
		ขอความช่วยเหลือจากผู้อื่นเมื่อมีความ จำเป็น				
3.	ด้านการ ตัดสินใจอย่างมี ความรับผิดชอบ	มีกระบวนการเลือกทางเลือกที่ได้ พิจารณา หรือประเมินอย่างดีแล้วว่า เป็นทางให้บรรลุวัตถุประสงค์ และ เป้าหมายของตนเอง				
		กระบวนการเลือกทางเลือกนั้นคำนึงถึง มาตรฐานทางจริยธรรม				
		ความห่วงใยในความปลอดภัยอันเกิดจาก ผลที่ตามมาจากการกระทำต่าง ๆ				
		มีบรรทัดฐานทางสังคมที่เหมาะสมคือ การเคารพต่อผู้อื่น				

เกณฑ์การให้คะแนน	เกณฑ์การตัดสิน
ปฏิบัติเสมอ = 2 คะแนน	28-32 คะแนน = ดีมาก
ปฏิบัติบางครั้ง = 1 คะแนน	23-27 คะแนน = ดี
ไม่เคยปฏิบัติ = 0 คะแนน	18-22 คะแนน = ปานกลาง
	ต่ำกว่า 17 คะแนน = ปรับปรุงแก้ไข

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(นายสุภัทรญาณ เทียรธีระสมบัติ)

แบบประเมินพฤติกรรมตนเองเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์
กลุ่มสาระการเรียนรู้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายมัธยม)

เรื่อง.....

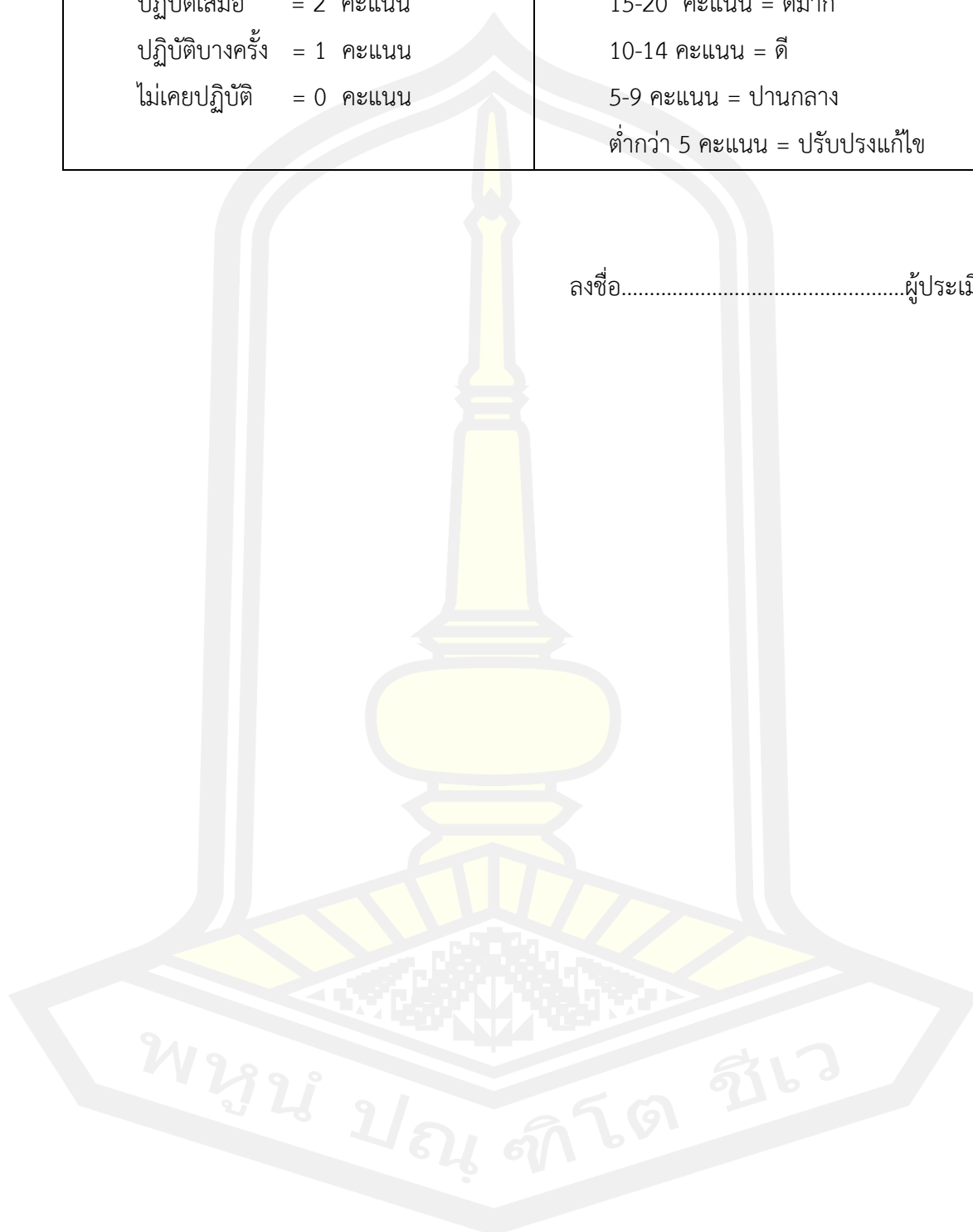
ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่

คำชี้แจง ใส่ / ลงในรายการที่ตรงกับพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนรายบุคคล

ที่	พฤติกรรม รายด้าน	พฤติกรรมรายข้อ	สม่ำเสมอ (2)	บางครั้ง (1)	ไม่เคย (0)	รวม
1.	ด้าน ตระหนักรู้ ในตนเอง	รู้ข้อดีข้อเสียของตนเอง				
		รู้ตนเองว่าสิ่งใดเป็นความต้องการและสิ่งใดที่ ตนเองไม่ต้องการ				
		เมื่ออารมณ์เปลี่ยนแปลงสามารถระบุความรู้สึก ของตนเองได้ว่ามีความรู้สึกอย่างไร				
		เมื่ออารมณ์เปลี่ยนแปลงสามารถอธิบาย ความรู้สึกนั้น ๆ ได้				
		มีการประเมินคุณค่าของตนเองจากความความรู้ ความสามารถหรือทักษะได้ว่าอยู่ในระดับใด				
2.	ด้านการ จัดการ ตนเอง	มีการประเมินความรู้ ทักษะและความสามารถ ของตนเอง				
		ในการทำงานมีการตั้งเป้าหมายที่มีความเป็นไปได้				
		มีการติดตามความก้าวหน้าในการปฏิบัติ เพื่อไปสู่เป้าหมาย				
		มีสร้างแรงจูงใจเพื่อไปถึงเป้าหมายที่กำหนด				
		มีการควบคุมอารมณ์ ความคิดและพฤติกรรม ของตนเองจากสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลง อยู่ตลอดเวลาโดยไม่ทำให้ตนเองและผู้อื่น เดือดร้อนจากการกระทำของตนเอง				

เกณฑ์การให้คะแนน	เกณฑ์การตัดสิน
ปฏิบัติเสมอ = 2 คะแนน	15-20 คะแนน = ดีมาก
ปฏิบัติบางครั้ง = 1 คะแนน	10-14 คะแนน = ดี
ไม่เคยปฏิบัติ = 0 คะแนน	5-9 คะแนน = ปานกลาง
	ต่ำกว่า 5 คะแนน = ปรับปรุงแก้ไข

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

กลุ่มสาระการเรียนรู้ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	วิชา กิจกรรมแนะแนว 9	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
หน่วยการจัดกิจกรรมที่ 1	เรื่อง การดูแลสุขภาพตนเอง	เวลา 2 ชั่วโมง
เรื่อง รู้ช่วงวัยใส่ใจสุขภาพ		เวลา 2 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

วัยรุ่น อายุตั้งแต่ 13 ถึง 20 ปี เป็นช่วงของการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย อารมณ์ และพฤติกรรมอย่างรวดเร็ว เป็นช่วงต่อระหว่างวัยเด็กและผู้ใหญ่ ซึ่งถือว่าเป็นช่วงที่มีความสำคัญที่จะสร้างเสริมสุขภาพ และปลูกฝังแบบแผนการดำเนินชีวิตด้านการดูแลสุขภาพที่เหมาะสมเพื่อที่จะได้เติบโตเป็นผู้ใหญ่อย่างมีคุณภาพ และมีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรง

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 2.1 ระบุลักษณะการเปลี่ยนแปลงของร่างกาย อารมณ์ และพฤติกรรมตามช่วงวัย
- 2.2 อภิปรายวิธีการดูแลรักษาส่วนต่าง ๆ ของร่างกายที่มีการเปลี่ยนแปลงตามวัย

3. สาระการเรียนรู้

- การเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย อารมณ์ และพฤติกรรม
- การปฏิบัติตนในการดูแลสุขภาพตนเอง

4. กระบวนการจัดการเรียนรู้: วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์

ขั้นการสร้างบรรยากาศ(Creating an atmosphere)

1. ครูแต่งตัวสุภาพ กล่าวทักทายนักเรียนด้วยน้ำเสียงที่นุ่มนวล ยิ้มแย้ม และวางตัวเป็นกันเอง
2. ครูให้นักเรียนจับคู่ แล้วให้ฝ่ายหนึ่งสอบถามสารทุกข์สุกดิบอีกฝ่ายหนึ่ง จากนั้นครูจึงจับสลากนักเรียนฝ่ายที่ถามคำถาม มา 5 คน เพื่อให้ฝ่ายที่ถามเล่าเรื่องราวที่ได้จากการถามให้เพื่อนๆ ในห้องฟัง
3. ครูเชื่อมโยงสิ่งที่นักเรียนเล่าเรื่องราวหน้าชั้นเรียนเพื่อเข้าสู่บทเรียน

ขั้นการตั้งเป้าหมาย (Targeting)

1. ครูให้นักเรียนออกแบบสุขภาพตนเอง ว่าต้องการมีสุขภาพแบบใด พร้อมวิธีการรักษาสุขภาพ
2. แจกกระดาษให้นักเรียนคนละ 1 แผ่น โดยให้นักเรียนเขียนชื่อกำกับไว้มุมบนของหัวกระดาษ

3. ให้นักเรียนภาพการ์ตูน หรือแผนภาพแสดงสภาวะที่คาดหวังพร้อมกับวิธีการรักษาสุขภาพ แล้วกระดาษแผ่นนี้ให้เก็บไว้ที่นักเรียน

ขั้นการร่วมมือ (Collaboration)

1. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 5 คน โดยคณะชายหญิง
2. จากนั้นให้แต่ละกลุ่มศึกษาพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ และพฤติกรรมของวัยรุ่น ทั้งเพศชาย และเพศหญิง รวมถึงวิธีการดูแลสุขภาพของตนเองเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงช่วงวัย จากใบความรู้ที่ครูแจกให้หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม และแหล่งข้อมูลสารสนเทศ

3. ครูแจกกระดาษรูปให้นักเรียนกลุ่มละ 1 แผ่น แล้วให้แต่ละกลุ่มระดมความคิดเห็น จากความรู้ที่ได้ศึกษา แล้วเขียนอธิบายในรูปแบบผังความคิด (My Concept)

ขั้นการสื่อสาร (Communication)

1. ครูสุ่มตัวแทนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน ซึ่งจะเลือกกลุ่มละ 1 เรื่อง แล้วให้กลุ่มอื่นที่ไม่ได้นำเสนอ แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมในส่วนที่แตกต่างกันไป

2. ให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายผลจากการที่ตัวแทนแต่ละกลุ่มนำเสนอข้อมูลไปก่อนหน้านี้ว่าสิ่งใดเป็นข้อเท็จจริง สิ่งใดเป็นข้อคิดเห็น แล้วจึงประเมินค่าความน่าเชื่อถือของข้อมูล

3. ครูยืนยันความถูกต้องของข้อมูล และอธิบายเพิ่มเติมในส่วนที่นักเรียนอภิปรายไม่ครบ

ขั้นการสะท้อนผล (Reflection)

1. ครูให้นักเรียนนำกระดาษที่เก็บไว้กับนักเรียนซึ่งเป็นการดาชที่เขียนเป้าหมายของสภาวะตนเองและวิธีการรักษาสุขภาพเมื่อต้นชั่วโมงขึ้นมา จากนั้นให้นักเรียนเขียนผลการเรียนรู้เพิ่มเติมลงในกระดาษเมื่อนักเรียนเห็นว่ายังมีข้อมูลที่ไม่ครบหรือควรเพิ่มเติมลงในกระดาษแผ่นเดิมด้วยปากาสีแดงให้เห็นพัฒนาการการเรียนรู้

2. ครูให้นักเรียน เขียนข้อคำถาม หรือประเด็นที่สงสัย หรือสิ่งที่ต้องการสื่อให้ครูทราบลงในกระดาษแผ่นเดิมนั้น แล้วให้แต่ละคนนำกระดาษที่ตนเองเขียนเสร็จแล้วมาหย่อนลงในกล่อง

3. ครูรวบรวมอนุทินได้ตอบไปอ่านและตอบคำถาม และส่งคืนนักเรียนในคาบถัดไป

5. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

- 5.1 ใบความรู้ที่ 1 เรื่อง วัยรุ่นกับการดูแลสุขภาพ
- 5.2 ใบงานที่ 1 เรื่อง สุขภาวะของตนเองและการรักษาสุขภาพ
- 5.3 ห้องสมุด และการสืบค้นข้อมูลออนไลน์

6. การวัดและประเมินผล

วิธีการวัด	เครื่องมือวัด	เกณฑ์การประเมินผล
ประเมินพฤติกรรมตนเอง เกี่ยวกับการเรียนรู้ด้านสังคม และอารมณ์	แบบประเมินพฤติกรรมตนเอง เกี่ยวกับการเรียนรู้ด้านสังคม และอารมณ์	นักเรียนผ่านเกณฑ์ประเมิน ร้อยละ 70 ขึ้นไป
สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ด้าน สังคมและอารมณ์รายบุคคล	แบบสังเกตพฤติกรรม การเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ รายบุคคล	นักเรียนผ่านเกณฑ์ประเมิน ร้อยละ 70 ขึ้นไป
สังเกตพฤติกรรมรายบุคคล	แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล	นักเรียนผ่านเกณฑ์ประเมิน ร้อยละ 70 ขึ้นไป

7. บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้

7.1 ผลการจัดการเรียนรู้

.....

.....

.....

7.2 ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

7.3 แนวทางการแก้ไข

.....

.....

.....

ชื่อ.....ครูผู้สอน

(นายสุภัทรญาณ เทียรธีระสมบัติ)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แบบสังเกตรายบุคคลในการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม
กลุ่มสาระการเรียนรู้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายมัธยม)
 เรื่อง..... มาตรฐาน ก..... ข้อ.....
 ชื่อ..... ชั้น..... เลขที่

คำชี้แจง ใส่ / ลงในรายการที่ตรงกับพฤติกรรมการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มของนักเรียนรายบุคคล

ที่	รายการพฤติกรรมการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม	มี (1)	ไม่มี (0)	หมายเหตุ
1.	การวางแผนงานก่อนลงมือปฏิบัติกิจกรรม			
2.	การแสดงความคิดเห็น ในงานที่ปฏิบัติร่วมกัน			
3.	ทำงานตามบทบาทหน้าที่ของสมาชิกในกลุ่มที่ได้รับมอบหมาย			
4.	การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น			
5.	การติดตามผลงาน			
6.	การปรับปรุงแก้ไขงานตามที่ได้รับคำแนะนำ			
7.	การแก้ปัญหาในระหว่างดำเนินงาน			
8.	เสร็จงานตามข้อกำหนด			
9.	สื่อสารให้ผู้อื่นได้เข้าใจในผลงานของกลุ่ม			
10.	ผลงานที่ปรากฏเป็นไปตามจุดมุ่งหมาย			

เกณฑ์การประเมิน นักเรียนปฏิบัติตามรายการพฤติกรรม

8-10 = ดี 5-7 = พอใช้ 0-4 = ปรับปรุง

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(นายสุภัทรญาณ เตียรธีระสมบัติ)

แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์รายบุคคล
กลุ่มสาระการเรียนรู้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายมัธยม)
เรื่อง..... มาตรฐาน ก..... ข้อ.....
ชื่อ..... ชั้น..... เลขที่

คำชี้แจง ใส่ / ลงในรายการที่ตรงกับพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนรายบุคคล

ที่	พฤติกรรม รายด้าน	พฤติกรรมรายข้อ	สม่ำเสมอ (2)	บางครั้ง (1)	ไม่เคย (0)	รวม
1.	ด้านการ ตระหนักรู้ใน สังคม	มีความสามารถในการแสดงออกถึง การรับรู้เกี่ยวกับตนเองว่าเป็นส่วน หนึ่งของสังคมและสิ่งแวดล้อม				
		มีการแสดงพฤติกรรมอย่าง เหมาะสมในการสร้างความสัมพันธ์ ระหว่างตนเองกับสังคมและ สิ่งแวดล้อม				
		สามารถช่วยเหลือบุคคลอื่น				
		การเข้าใจผู้อื่นที่มีความแตกต่าง ทางวัฒนธรรมหรือความแตกต่าง ระหว่างบุคคล				
		การแสดงออกซึ่งความเห็นใจผู้อื่น				
		การรู้จักใช้ทรัพยากรของครอบครัว โรงเรียนและชุมชนอย่างประหยัด ไม่ฟุ่มเฟือย				
2.	ด้านทักษะ ความสัมพันธ์	มีความสามารถในการสร้างความ ไว้วางใจให้เกิดขึ้นในสัมพันธภาพ ระหว่างบุคคล				
		เข้าใจมุมมองของผู้อื่น				

ที่	พฤติกรรม รายด้าน	พฤติกรรมรายชื่อ	สม่ำเสมอ (2)	บางครั้ง (1)	ไม่เคย (0)	รวม
		มีความสนใจ ให้ความสำคัญ และ ให้เกียรติต่อบุคคลอื่น				
		มีการสร้างและรักษาความสัมพันธ์ ที่ดีโดยอาศัยความร่วมมือ				
		มีการจัดการเพื่อป้องกันและแก้ไข ปัญหาความขัดแย้งระหว่างบุคคล				
		ขอความช่วยเหลือจากผู้อื่นเมื่อมี ความจำเป็น				
3.	ด้านการ ตัดสินใจอย่างมี ความ รับผิดชอบ	มีกระบวนการเลือกทางเลือกที่ได้ พิจารณา หรือประเมินอย่างดีแล้ว ว่า เป็นทางให้บรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายของตนเอง				
		กระบวนการเลือกทางเลือกนั้น คำนึงถึงมาตรฐานทางจริยธรรม				
		ความห่วงใยในความปลอดภัยอัน เกิดจากผลที่ตามมาจากการกระทำ ต่าง ๆ				
		มีบรรทัดฐานทางสังคมที่เหมาะสม คือการเคารพต่อผู้อื่น				

เกณฑ์การให้คะแนน	เกณฑ์การตัดสิน
ปฏิบัติเสมอ = 2 คะแนน	28-32 คะแนน = ดีมาก
ปฏิบัติบางครั้ง = 1 คะแนน	23-27 คะแนน = ดี
ไม่เคยปฏิบัติ = 0 คะแนน	18-22 คะแนน = ปานกลาง
	ต่ำกว่า 17 คะแนน = ปรับปรุงแก้ไข

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(นายสุภัทรญาณ เทียรธีระสมบัติ)

แบบประเมินพฤติกรรมตนเองเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์
กลุ่มสาระการเรียนรู้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายมัธยม)

เรื่อง.....

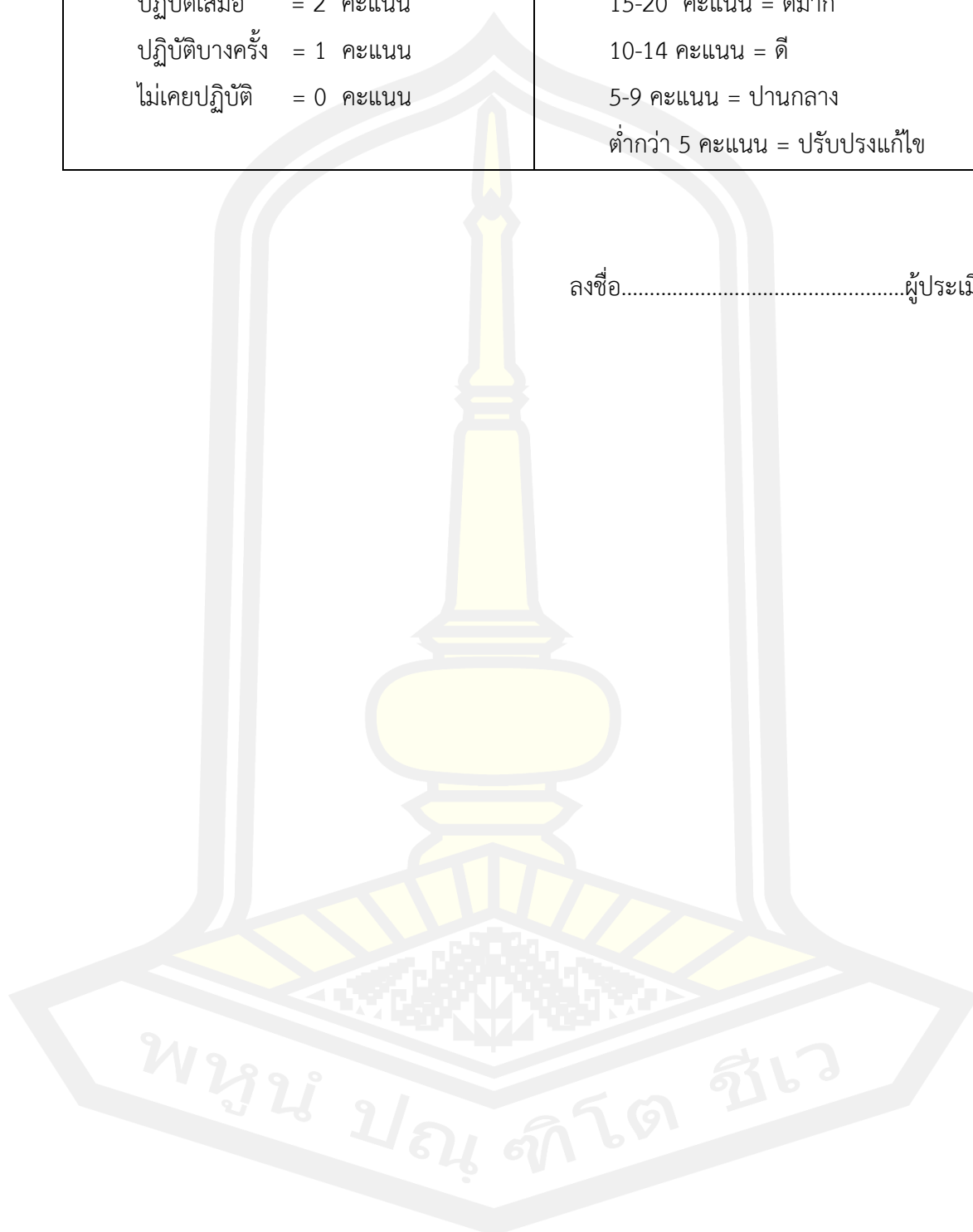
ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่

คำชี้แจง ใส / ลงในรายการที่ตรงกับพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนรายบุคคล

ที่	พฤติกรรม รายด้าน	พฤติกรรมรายข้อ	สม่ำเสมอ (2)	บางครั้ง (1)	ไม่เคย (0)	รวม
1.	ด้าน ตระหนักรู้ ในตนเอง	รู้ข้อดีข้อเสียของตนเอง				
		รู้ตนเองว่าสิ่งใดเป็นความต้องการและสิ่งใดที่ตนเองไม่ต้องการ				
		เมื่ออารมณ์เปลี่ยนแปลงสามารถระบุความรู้สึกของตนเองได้ว่ามีความรู้สึกอย่างไร				
		เมื่ออารมณ์เปลี่ยนแปลงสามารถอธิบายความรู้สึกนั้น ๆ ได้				
		มีการประเมินคุณค่าของตนเองจากความรู้ความสามารถหรือทักษะได้ว่าอยู่ในระดับใด				
2.	ด้านการ จัดการ ตนเอง	มีการประเมินความรู้ ทักษะและ ความสามารถของตนเอง				
		ในการทำงานมีการตั้งเป้าหมายที่มีความเป็นไปได้				
		มีการติดตามความก้าวหน้าในการปฏิบัติ เพื่อไปสู่เป้าหมาย				
		มีสร้างแรงจูงใจเพื่อไปถึงเป้าหมายที่กำหนด				
		มีการควบคุมอารมณ์ ความคิดและพฤติกรรม ของตนเองจากสถานการณ์ที่มีการ เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาโดยไม่ทำให้ตนเอง และผู้อื่นเดือดร้อนจากการกระทำของตนเอง				

เกณฑ์การให้คะแนน	เกณฑ์การตัดสิน
ปฏิบัติเสมอ = 2 คะแนน	15-20 คะแนน = ดีมาก
ปฏิบัติบางครั้ง = 1 คะแนน	10-14 คะแนน = ดี
ไม่เคยปฏิบัติ = 0 คะแนน	5-9 คะแนน = ปานกลาง
	ต่ำกว่า 5 คะแนน = ปรับปรุงแก้ไข

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

ใบความรู้ที่ 1.1

เรื่อง วัยรุ่นกับการดูแลสุขภาพ

วัยรุ่น เป็นระยะที่มีการเปลี่ยนแปลงจากสภาพที่ต้องพึ่งพาทางเศรษฐกิจ ไปสู่สภาวะที่ต้องมีความรับผิดชอบและพึ่งพาตนเอง และเป็นระยะที่มีการเปลี่ยนแปลงเข้าสู่วุฒิภาวะทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคม จึงนับว่าเป็นช่วงที่สำคัญมากช่วงหนึ่ง เนื่องจากเป็นช่วงต่อของวัย

ในปัจจุบันพบว่ามีโรคซึ่งมีอันตรายถึงตายอยู่หลายโรค ซึ่งเกิดจากการมีพฤติกรรมที่ไม่ดี ในช่วงวัยรุ่น ตัวอย่างเช่น หากคุณสูบบุหรี่ คุณก็จะมีโอกาสเกิดโรคหัวใจ มะเร็ง และโรคเส้นเลือดในสมองมากขึ้นเมื่อคุณเป็นผู้ใหญ่ บุรุษยังสามารถทำให้คุณหายใจติดขัด ใบหน้าเหี่ยวเฉา และทิ้งคราบฟันที่ไม่น่าดูเอาไว้ หลายคนติดบุหรี่ตั้งแต่อายุ 18 ปี แต่หาก你不สูบบุหรี่ คุณก็จะมีโอกาสเกิดโรคหัวใจ มะเร็ง และโรคเส้นเลือดในสมองลดลง นอกจากนี้แล้วหากคุณสามารถเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงอื่นๆ เช่น การไม่ประมาทในการขับขี่รถ การเลี่ยงการดื่มสุราและใช้สารเสพติด การงดการมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ปลอดภัยหรือในขณะที่ยังไม่พร้อม การรับประทานอาหารที่เป็นประโยชน์และการออกกำลังกายโดยสม่ำเสมอแล้ว ย่อมทำให้คุณมีสุขภาพที่ดีไปตลอดช่วงชีวิตของคุณ

วัยรุ่น เป็นระยะที่มีการเปลี่ยนแปลงจากสภาพที่ต้องพึ่งพาทางเศรษฐกิจ ไปสู่สภาวะที่ต้องมีความรับผิดชอบและพึ่งพาตนเอง และเป็นระยะที่มีการเปลี่ยนแปลงเข้าสู่วุฒิภาวะทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคม จึงนับว่าเป็นช่วงที่สำคัญมากช่วงหนึ่ง เนื่องจากเป็นช่วงต่อของวัยเด็กและผู้ใหญ่ โดยเฉพาะช่วงแรกจะมีการเปลี่ยนแปลงมากมายเกิดขึ้น ตัวอย่างเช่น การเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย การเปลี่ยนแปลงทางบุคลิกภาพ การเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์ การเปลี่ยนแปลงทางสังคม และการเปลี่ยนแปลงด้านสติปัญญา ซึ่งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว จะมีผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างวัยรุ่นด้วยกันเอง และบุคคลรอบข้าง

สุขภาพที่ดี ก็เป็นสิ่งที่ทุกคนอยากจะมี โดยเห็นได้จากปัจจุบันนี้มีการคิดค้นสารอาหารต่าง ๆ เพื่อช่วยให้มีสุขภาพที่แข็งแรงขึ้น เพราะทุกคนหันกลับมาให้ความสนใจในเรื่องของการดูแลสุขภาพของตนเองมากขึ้น การทำให้ตนเองดูดีทั้งภายนอกและภายในร่างกาย เป็นประเด็นหนึ่งที่วัยรุ่นสมัยนี้ให้ความสนใจ และสนใจ เห็นได้จากการพยายามดูแลตัวเองทั้งในเรื่องของการเลือกกิน การเลือกเครื่องสำอางที่ใช้ และใช้ครีมบำรุงผิวพรรณต่าง ๆ เป็นต้น ทั้งนี้เพราะไม่มีใครต้องการที่จะเจ็บป่วย หรือมีร่างกายทรุดโทรม

วัยรุ่นกับการกินอาหาร

ปัจจุบันวัยรุ่นเริ่มหันมาให้ความสนใจและดูแลตัวเองมากขึ้น โดยจะมีการสรรหาวิธีการต่างๆ เพื่อให้ตัวเองมีสุขภาพดี และดูดี ไม่ว่าจะเป็นการออกกำลังกาย การกินอาหารที่มีประโยชน์ การกินอาหารเสริม กินผัก ผลไม้ เป็นต้น แต่สิ่งสำคัญกว่าสิ่งอื่นใด ก็คือ การกินอาหารที่มีประโยชน์ ตามหลักโภชนาการ คือ การกินอาหารให้ครบ 5 หมู่ ร่างกายได้รับสารอาหารครบถ้วน และออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ หากทำทั้งสองอย่างควบคู่กันไปด้วยแล้ว จะทำให้มีสุขภาพที่แข็งแรงและดูดีไปพร้อม ๆ กัน

พฤติกรรมกรรมการกินอาหารของวัยรุ่น

1. อดอาหารบางมื้อเด็กวัยรุ่นสมัยนี้มักจะเป็นห่วงรูปร่างมากกว่าอย่างอื่น โดยเฉพาะวัยรุ่นผู้หญิง จะกลัวความอ้วน หรือน้ำหนักที่มากเกินไป เพราะจะทำให้มีรูปร่างที่ไม่ดี จึงเลือกที่จะใช้วิธีการอดอาหารเพื่อหวังให้ตนมีรูปร่างที่สวยงาม
2. มีนิสัยการบริโภคที่ไม่ดี เนื่องจากกิจกรรมต่างๆ ของวัยรุ่นทั้งด้านการศึกษา หรือทางสังคมทำให้ไม่ค่อยได้กินอาหารที่บ้าน ส่วนมากจะไปหากินกับเพื่อนๆ ซึ่งอาจจะทำให้กินอาหารที่มีสารอาหารไม่ครบถ้วน
3. เบื่ออาหารเป็นปัญหาที่พบบ่อยในวัยรุ่น สาเหตุที่ทำให้วัยรุ่นเบื่ออาหาร ก็คือ ได้รับการกระทบกระเทือนทางจิตใจ หรือ ทางอารมณ์ ถูกรบกวน เช่น ผิดหวังในเรื่องต่างๆ สิ่งนี้เป็นสาเหตุที่ทำให้เบื่ออาหารหรือไม่อยากอาหารได้ เป็นต้น
4. ชอบกินอาหารจุกจิก วัยรุ่นมักจะไม่กินอาหารแค่มื้อหลักเท่านั้น ยังชอบกินระหว่างมื้ออีกด้วย ซึ่งจะทำให้กินอาหารมากกว่าที่ควร ซึ่งจะก่อให้เกิดโรคอ้วน โรคฟันผุได้ เป็นต้น
5. ความเชื่อผิด ๆ ในเรื่องอาหาร วัยรุ่นมักจะหลงเชื่อคำเชิญชวน หรือโฆษณาที่ผิด ๆ ว่าอาหารสิ่งนั้นมีประโยชน์ หรือสามารถรักษาโรคต่าง ๆ ได้ จึงทำให้วัยรุ่นหันไปนิยมซื้อตามคำเชิญชวน โดยไม่รู้ว่าสิ่งนั้นอาจส่งผลเสียต่อร่างกายตามมาภายหลังก็ได้

การกินอาหารที่ถูกต้อง

1. ไม่เลือกกิน

วัยรุ่นที่ชอบกินอาหารแบบเลือกมากและเรื่องมาก มักจะได้รับสารอาหารที่ไม่ครบ ทำให้มีสุขภาพไม่แข็งแรงและทำให้ผิวพรรณแห้งกร้าน จึงควรที่จะกินอาหารให้ครบทั้ง 5 หมู่ คือ โปรตีน คาร์โบไฮเดรต ไขมัน เกลือแร่ และวิตามิน รวมถึงต้องดื่มน้ำให้เพียงพอ เพราะการกินอาหารในหมู่หนึ่งจะไม่สามารถทดแทนหมู่อื่น ๆ ได้ เพราะความคิดแบบนี้จะทำให้ขาดสารอาหาร และ

ผิวพรรณของตนจะเป็นตัวฟ้องพฤติกรรมการกินได้ดีที่สุด เพราะลักษณะของคนขาดสารอาหารจะมีผิวหมอง ซีดเซียว และแห้งกร้าน

2. กินให้พอดี

ปริมาณอาหารที่เหมาะสมเพียงพอต่อวันจะไม่ทำให้อ้วนหรือผอมแห้งจนเกินไป จะทำให้มีสัดส่วนที่กำลังดี โดยไม่ต้องวุ่นวายในเรื่องของการไดเอตให้มากนัก การกินอาหารที่พอดี ก็คือเมื่อตัวเรารู้สึกอิ่มนั่นเอง

3. เคี้ยวอย่างละเอียด

การที่ไม่เคี้ยวอย่างละเอียดจะทำให้ปวดท้อง เพราะอาหารไม่ย่อยทำให้กระเพาะอาหารต้องทำงานหนักกว่าเดิม การเคี้ยวอาหารที่ถูกต้องจะต้องเคี้ยวถึง 50 ครั้งต่อคำ เพื่อให้ย่อยสะดวก หากทำได้ตามนี้จะไม่มีปัญหาเรื่องอาหารไม่ย่อย ท้องผูกจนส่งผลให้ผิวเสียง่ายอีกเลย

4. เลือกอาหารที่มีประโยชน์

ทุกวันนี้ผู้ผลิตอาหารมักจะผลิตอาหารที่เน้นความอร่อยเป็นหลัก ในขณะที่เรื่องของคุณค่าทางอาหารหรือสารปรุงแต่งเป็นสิ่งที่ไม่ค่อยมีคนคำนึงถึง มีอาหารหลากหลายชนิดที่ควรหลีกเลี่ยง และถ้าไม่กินเลยจะดีที่สุด เช่น อาหารหมัก ๆ ดอง ๆ อย่างผลไม้ดอง แหนม เพราะเป็นอาหารที่ไม่มีประโยชน์ และมีสารที่เสี่ยงต่อโรคมะเร็ง พวกอาหารที่มีสีฉ่ำ ๆ ล้วนแต่เป็นอาหารที่เคลือบสีผสมอาหารที่มากเกินไป ก่อให้เกิดการสะสมของสารพิษในระยะยาว หากเลือกอาหารที่มีสีอ่อนๆที่เป็นสีจากพืชผัก เช่น สีเขียวจากใบเตย สีม่วงจากดอกอัญชัน สีเหลืองของขมิ้น เป็นต้น หรือกินอาหารที่ไม่มีสีสังเคราะห์ ใดๆ เลยก็จะดีมาก

5. อย่าปล่อยให้อาหารซีด

เมื่ออาหารถูกอากาศนาน ๆ วิตามินและแร่ธาตุต่าง ๆ ก็มักจะน้อยลง รวมทั้งยังเสี่ยงต่อเชื้อโรคและแมลงวันที่ทำให้อาหารติดเชื้อ ดังนั้นควรจะกินอาหารที่ปรุงเสร็จทันที

6. อาหารปลอดสารพิษ

ควรเลือกอาหารประเภทปลอดสารพิษ ซึ่งเดี๋ยวนี้อาหารประเภทนี้หาซื้อได้ง่ายกว่าเมื่อก่อนมาก เนื่องจากปัจจุบันทุกคนหันกลับมาใส่ใจต่อการเลือกกินของที่ดีต่อสุขภาพร่างกายของตนเองมากขึ้น

7. กินให้ครบทุกมื้อ

วัยรุ่นสมัยนี้มักจะกินอาหารไม่ครบมื้อ เพราะมีความคิดที่ว่าจะต้องมีรูปร่างที่ดี แต่การอดอาหารไม่ว่าจะเป็นมื้อไหน ๆ ก็เป็นความคิดที่ผิด หากจะลดความอ้วนก็ให้กินอาหารตามโปรแกรมที่ตั้งไว้ โดยจะต้องอยู่ในปริมาณที่พอเหมาะ การขาดอาหารมื้อใดมื้อหนึ่งแล้วจะทำให้เสี่ยงต่อโรคกระเพาะอาหาร เพราะเมื่อถึงเวลาที่จะต้องกินอาหารตกลังท้องแต่กลับไม่มีนั้น น้ำย่อยจะถูกหลั่งออกมาตามปกติ และย่อยอาหาร จึงส่งผลให้เกิดอาหารปวดท้องอยู่ตลอดเวลา และ

หากลดน้ำหนักโดยวิธีนี้จะทำให้ร่างกายขาดสารอาหารที่ดี ๆ ซึ่งจะส่งผลให้สุขภาพและผิวพรรณเสียไป

ปริมาณสารอาหารต่าง ๆ ที่วัยรุ่นควรจะได้รับ

กรมอนามัย แนะนำให้วัยรุ่นควรจะได้รับปริมาณสารอาหารที่จำเป็นต่อร่างกายในแต่ละวัน ดังนี้คือ

1. คาร์โบไฮเดรต : สารอาหารประเภทนี้ควรจะได้รับเพียง 8-12 ทัพพี
2. โปรตีน : จากพวกเนื้อสัตว์หรือถั่วต่าง ๆ ควรจะได้รับ 45-60 กรัมต่อวัน หรือ 2-3 ส่วนต่อวัน
3. ไขมัน : หรือน้ำมัน ควรได้รับน้อยกว่าร้อยละ 30 ต่อวัน โดยเฉพาะไขมันอิ่มตัว ควรจะได้รับไม่เกินร้อยละ 10
4. ผักต่าง ๆ : ควรจะได้รับ 2-4 ส่วนต่อวัน หรือ 4-6 ทัพพี
5. ผลิตภัณฑ์ที่ทำมาจากนม : ควรจะได้รับ 1-2 แก้วต่อวัน
6. น้ำตาลหรือเกลือ : ควรจะได้รับเพียงเล็กน้อยต่อวัน
7. แคลเซียม : เพื่อการพัฒนาการของกระดูกที่ดี วัยรุ่นควรจะได้รับ 1,200-1,500 มก./วัน หรือได้รับจากสารอาหารที่มีปริมาณแคลเซียมสูง 2-3 ส่วนต่อวัน
8. ธาตุเหล็ก : เพื่อการพัฒนาการที่ดีของกล้ามเนื้อ และการผลิตเม็ดเลือด วัยรุ่นชายจะต้องการ 12 มก./วัน ส่วนวัยรุ่นหญิงจะต้องการ 15 มก./วัน

การออกกำลังกาย

การออกกำลังกาย ไม่ได้หมายถึง การที่จะต้องไปแข่งขันกีฬากับผู้อื่น แต่การออกกำลังกาย จะหมายถึง การที่เราเคลื่อนไหวร่างกายในอิริยาบถต่างๆ โดยใช้แรงของกล้ามเนื้อ จะส่งผลให้ระบบต่างๆของร่างกายทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถผ่อนคลายความตึงเครียดได้ ซึ่งก่อให้เกิดการพัฒนาสุขภาพที่ดี อันจะเป็นรากฐานที่ดีสำหรับคุณภาพชีวิต

วัยรุ่นก่อนที่จะออกกำลังกายมักจะหาเหตุผลต่าง ๆ นานา เพื่อที่จะหลีกเลี่ยงไม่ยอมออกกำลังกาย เช่น ไม่มีเวลา ไม่มีสถานที่ ปัญหาของสภาพอากาศ เป็นต้น แต่การออกกำลังกายเพื่อสุขภาพดีนั้นไม่จำเป็นต้องใช้เวลามากมาย เพียงแค่ใช้วันละครึ่งชั่วโมงก็พอ และไม่จำเป็นต้องไปหาสถานที่ที่กว้างๆหรือสถานที่สำหรับออกกำลังกายโดยเฉพาะหรือเครื่องมือต่างๆให้เสียเวลา มีเพียงพื้นที่ให้เดินก็เพียงพอแล้ว ซึ่งการออกกำลังกายจะทำให้มีรูปร่างที่ดี มีสุขภาพที่แข็งแรง ปลอดภัยจากโรคต่าง ๆ เช่น โรคหัวใจ โรคกระดูกพรุน โรคอ้วน โรคมะเร็ง เป็นต้น อีกทั้งการออกกำลังกายจะทำให้ร่างกาย

สดชื่น มีพลังงานที่จะนำไปใช้ในการทำงานหรือใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน และยังสามารถช่วยลดความตึงเครียดได้อีกด้วยวัยรุ่นกับกีฬา

วัยรุ่น ร่างกายจะเคลื่อนไหวได้อย่างสมบูรณ์แบบและไม่จำกัด แต่สมรรถภาพทางร่างกายของแต่ละคนจะแตกต่างกันออกไป ขึ้นอยู่กับว่าได้รับการดูแลอย่างไรในวัยเด็ก ผู้ที่ต้องการเป็นนักกีฬาสามารถฝึกร่างกายและทักษะทางกีฬาได้อย่างเต็มที่ทุกรูปแบบในช่วงวัยนี้ ผู้ชายจะออกกำลังกายเพื่อให้เกิดกำลัง ความแข็งแรง รวดเร็ว และฝึกความอดทน เช่น การวิ่ง วាយน้ำ ถีบจักรยาน เล่นบาสเกตบอล วอลเลย์บอล โปโลน้ำ ฟุตบอล กระโดดสูง กระเชียง เป็นต้น ส่วนผู้หญิงจะเน้นการออกกำลังกายประเภทที่ไม่หนัก แต่จะทำให้ร่างกายแข็งแรงและเสริมสร้างรูปร่างทรวดทรง เช่น วายน้ำ ยิมนาสติก และวอลเลย์บอล เป็นต้น ให้ปฏิบัติเป็นกิจวัตรประจำวัน วันละ 1 ชั่วโมง โดยใช้การออกแบบแบบหนักและเบาสลับกัน

ประโยชน์ของการออกกำลังกาย

1. ช่วยทำให้ระบบอวัยวะต่างๆภายในร่างกายมีการเคลื่อนไหว แข็งแรง คงทน และจะทำให้กล้ามเนื้อแข็งแรงและอดทนยิ่งขึ้น
2. ทำให้รูปร่างทรวดทรงดี
3. ทำให้ร่างกายมีการพัฒนาการตามวัยและแข็งแรง
4. ทำให้จิตใจแจ่มใส
5. ช่วยทำให้ระบบไหลเวียนเลือด ปอด หัวใจทำงานดียิ่งขึ้น เพื่อป้องกันโรคหัวใจ ความดันโลหิตสูง และช่วยให้ไม่เป็นลมหน้ามืดง่าย
6. ช่วยผ่อนคลายความเครียด ไม่ซึมเศร้า ไม่วิตกกังวล สุขภาพจิตดีขึ้น และนอนหลับสบาย
7. ช่วยทำให้ระบบขับถ่ายดีขึ้น
8. ควบคุมน้ำหนักตัว

โทษของการไม่ออกกำลังกาย

1. การเจริญเติบโต

การออกกำลังกายจะทำให้กระดูกของวัยรุ่น มีความแข็งแรง คงทน และมีความหนา เนื่องจากมีการเพิ่มการสะสมของแร่ธาตุพวกแคลเซียมในกระดูก วัยรุ่นที่ขาดการออกกำลังกาย กระดูกจะเล็ก เปราะบางและขยายด้านความยาวได้ไม่เท่าที่ควร ทำให้เติบโตช้าและแคระแกรน

2. รูปร่างทรวดทรง

วัยรุ่นบางคนกินอาหารมากแต่ขาดการออกกำลังกาย จึงทำให้เป็นโรคอ้วน โรคภาวะโภชนาการเกิน และมีกล้ามเนื้อน้อย ทำให้มีรูปร่างไม่สมส่วน คือ บางคนอาจมีรูปร่างที่ผอมเกินไป บางคนก็อ้วนเกินไป และรูปร่างไม่สมประกอบ เช่น ขาโก่งหรือเข้าชิดกัน ศีรษะเอียงหรือตัวเอียง เป็นต้น

3. สุขภาพทั่วไป

วัยรุ่นที่ขาดการออกกำลังกายจะอ่อนแอ มีความต้านทานโรคต่ำ เจ็บป่วยได้ง่าย เมื่อเกิดความเจ็บป่วยจะหายช้า และมีโอกาสที่จะเกิดโรคแทรกซ้อนได้ง่าย ซึ่งปัญหาเหล่านี้จะมีผลกระทบจนถึงวัยผู้ใหญ่

4. สมรรถภาพทางกาย

การออกกำลังกายแบบไม่หนักมาก แต่ใช้เวลานานติดต่อกันทำให้เพิ่มความอดทนให้กับร่างกาย โดยเพิ่มสมรรถนะของระบบหายใจและระบบไหลเวียนเลือด วัยรุ่นที่ขาดการออกกำลังกายจะมีข้อเสียในการเล่นกีฬา เพราะจะมีการประสานงานระหว่างกล้ามเนื้อและระบบประสาทต่ำ จึงมักได้รับอุบัติเหตุได้ง่าย

5. ด้านสังคมและจิตใจ

การออกกำลังกายจะทำให้วัยรุ่น รู้จักปรับตัวเข้ากับสังคม จะมีความเชื่อมั่นสูง ร่างกายแข็งแรง แต่วัยรุ่นที่ขาดการออกกำลังกายมักจะเก็บตัว มีเพื่อนน้อย บางรายหันไปพึ่งยาเสพติด ซึ่งจะกลายเป็นปัญหาของสังคมต่อไป ส่วนวัยรุ่นที่ออกกำลังกายเป็นประจำ เมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่จะมีนิสัยชอบออกกำลังกายติดตัวไปด้วย

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า วัยรุ่นเป็นวัยที่เชื่อมต่อระหว่างวัยเด็ก และวัยผู้ใหญ่ ถือเป็นวัยหัวเลี้ยวหัวต่อของชีวิตที่สำคัญ เด็กวัยรุ่นจะมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากทั้งร่างกาย และจิตใจ วัยรุ่นจึงต้องมีการดูแลสุขภาพของตนเองอย่างสม่ำเสมอ การมีสุขภาพที่ดีไม่ได้หมายถึงน้ำหนักที่อยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน แต่หมายถึงการที่เราดูแลตัวเองอย่างถูกต้องตั้งแต่เรื่อง การออกกำลังกาย การเลือกกินอาหาร การพักผ่อน การป้องกันโรค การลดหรือเลิกสิ่งที่เป็นอันตรายสุขภาพ จะส่งผลให้มีร่างกายที่แข็งแรง สุขภาพดี และกะบึกะเปร่าพร้อมที่จะดำเนินชีวิตประจำวัน

ใบงานที่ 1 เรื่อง สุขภาวะของตนเองและ
การรักษาสุขภาพ

คำชี้แจง

1. ให้แต่ละกลุ่มศึกษาพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ และพฤติกรรมของวัยรุ่น ทั้งเพศชาย และเพศหญิง รวมถึงวิธีการดูแลสุขภาพของตนเองเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงช่วงวัย จากใบความรู้ที่ 1 เรื่อง วัยรุ่นกับการรักษาสุขภาพ
2. ให้แต่ละกลุ่มระดมความคิดเห็นจากความรู้ที่ได้ศึกษา แล้วเขียนอธิบายในรูปแบบผังความคิด (My Concept) ลงในกระดาษขลุ่ยที่แจกให้
3. ส่งตัวแทนกลุ่มนำเสนอหน้าชั้นเรียน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2

กลุ่มสาระการเรียนรู้ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	วิชา กิจกรรมแนะแนว 9	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
หน่วยการจัดกิจกรรมที่ 2 เรื่อง การพัฒนาตนเองเพื่อการศึกษาต่อ		เวลา 2 ชั่วโมง
เรื่อง การพัฒนาตนเองเพื่อการศึกษาต่อ		เวลา 2 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

การพัฒนาตนเองให้ประสบความสำเร็จนั้นเริ่มจากการสร้างนิสัยให้เป็นคนเรียนรู้อยู่เสมอ มีการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนเป็นคนที่บริหารเวลาได้ดี เป็นคนที่มีทัศนคติที่ดี ยินดีและยอมรับการเปลี่ยนแปลง ทำตัวเองให้เป็นแบบอย่างที่ดีและรู้จักการให้อภัย นอกจากนี้การวางแผนชีวิตในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ ในกรณีของผู้ประสงค์จะศึกษาต่อ จะมีหลักเกณฑ์ในการคิดตัดสินใจศึกษาต่อที่เหมาะสมกับตนเอง เมื่อจบแล้วจะได้ประกอบอาชีพตามที่ต้องการ และตรงกับ ความสนใจและความถนัด

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 2.1 ระบุแนวทางพัฒนาตนเอง และการศึกษาต่อได้
- 2.2 เห็นความสำคัญของการพัฒนาตนเองและการศึกษาต่อ

3. สาระการเรียนรู้

- ความสำคัญของการพัฒนาตนเอง
- หลักการพัฒนาตนเองสู่ความสำเร็จ
- หลักเกณฑ์ในการคิดตัดสินใจศึกษาต่อที่เหมาะสมกับตนเอง

4. กระบวนการจัดการเรียนรู้: วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและ อารมณ์

ขั้นการสร้างบรรยากาศ(Creating an atmosphere)

1. ครูแต่งตัวสุภาพ กล่าวทักทายนักเรียนด้วยน้ำเสียงที่นุ่มนวล ยิ้มแย้ม และวางตัวเป็น กันเอง
2. ครูแจกอนุทินโต้ตอบที่นักเรียนส่งในชั่วโมงที่แล้วและครูได้ตอบคำถามหรือให้ ข้อเสนอแนะเป็นที่เรียบร้อยแล้วกลับคืนให้นักเรียนได้ทราบถึงคำตอบหรือข้อเสนอแนะสำหรับตนเอง พร้อมให้เวลานักเรียนได้อ่านข้อรายละเอียดสักครู่

3. ครูสร้างความเชื่อมั่น ความมุ่งมั่น เพื่อนำไปสู่เป้าหมายของผู้เรียนโดยการเล่นเกม โยนเหรียญลงแก้ว ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

- แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 4 กลุ่ม โดยแต่ละกลุ่มให้คณะเพศชายหญิง
- แจกเหรียญ 10 บาท จำนวน 3 เหรียญ ให้แต่ละกลุ่ม
- นำ ถังพลาสติกขนาดใหญ่ใส่น้ำ $\frac{3}{4}$ ส่วน แล้วนำแก้วน้ำใส 1 ใบใส่ไว้ในถัง
- ให้สมาชิกทีละคน โยนเหรียญลงในแก้วโยนลง 1 เหรียญ ได้ 10 คะแนนโยนครบ 3 เหรียญให้สมาชิกคนต่อไปโยนจนครบทั้งกลุ่ม
- รวมคะแนนของสมาชิกทุกคนในกลุ่ม เปรียบเทียบกับกลุ่มอื่น ๆ กลุ่มไหนคะแนนมากที่สุดเป็นฝ่ายชนะ

4. ครูเชื่อมโยงเกมที่นักเรียนเล่นในชั้นเรียนเพื่อเข้าสู่บทเรียน

ขั้นการตั้งเป้าหมาย (Targeting)

1. ครูให้นักเรียนดูวิดีโอ ยูทูบ เรื่อง การเรียนรู้อย่างฉลาด ตอน 1 ของ ดร.วรภัทร์ ภูเจริญ
2. แจกกระดาษให้นักเรียนคนละ 1 แผ่น โดยให้นักเรียนเขียนชื่อกำกับไว้มุมบนของ หัวกระดาษ
3. ให้นักเรียนเขียนเป้าหมายของตนเองที่ต้องการพัฒนา สาขาที่ตนเองอยากเรียนต่อ และแนวทางแห่งความสำเร็จ จากนั้นให้เก็บกระดาษแผ่นนี้ไว้เก็บไว้ที่นักเรียน

ขั้นการร่วมมือ (Collaboration)

1. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 5 คน ตามความสมัครใจโดยคณะเพศชายหญิง
2. จากนั้นให้แต่ละกลุ่มศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับความสำคัญของการพัฒนาตนเอง หลักการพัฒนาตนเองสู่ความสำเร็จหลักเกณฑ์ในการคิดตัดสินใจศึกษาต่อที่เหมาะสมกับตนเอง จากใบความรู้ที่ครูแจกให้หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม และแหล่งข้อมูลสารสนเทศ
3. ครูแจกกระดาษรูปใหนักเรียนกลุ่มละ 1 แผ่น แล้วให้สมาชิกในกลุ่มเล่าวิธีการพัฒนาตนเองให้เพื่อน ๆ ในกลุ่มฟัง พร้อมทั้งสาขาที่ตนต้องการเรียนต่อ และแนวทางสู่ความสำเร็จจนครบทั้งกลุ่มแล้วเขียนอธิบายความคิดเห็นของสมาชิกในกลุ่มลงในกระดาษในรูปแผนผังความคิด (My Concept)

ขั้นการสื่อสาร (Communication)

1. ครูสุ่มตัวแทนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน ซึ่งจะเลือก กลุ่มละ 1 เรื่อง แล้วให้กลุ่มอื่นที่ไม่ได้นำเสนอ แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมในส่วนที่แตกต่างกันไป

2. ให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายผลจากการที่ตัวแทนแต่ละกลุ่มนำเสนอข้อมูลไปก่อนหน้านี้ว่าสิ่งใดเป็นข้อเท็จจริง สิ่งใดเป็นข้อคิดเห็น แล้วจึงประเมินค่าความน่าเชื่อถือของข้อมูล

3. ครูยืนยันความถูกต้องของข้อมูล และอธิบายเพิ่มเติมในส่วนที่นักเรียนอภิปรายไม่ครบ

ขั้นการสะท้อนผล (Reflection)

1. ครูให้นักเรียนนำกระดาษที่เก็บไว้กับนักเรียนซึ่งเป็นการดาขที่เขียนเป้าหมายของตนเองที่ต้องการพัฒนา สาขาที่ตนเองอยากเรียนต่อ และแนวทางแห่งความสำเร็จ ที่เขียนไว้ต้นชั่วโมงขึ้นมา จากนั้นให้นักเรียนเขียนข้อมูลที่ได้จากการเรียนรู้ในชั่วโมงที่จะช่วยเติมเต็มเป้าหมายในการเรียนและการพัฒนาตนเองลงในกระดาษแผ่นเดิม ด้วยปากกาสีแดง เพื่อให้เห็นข้อแตกต่างในการเรียนรู้

2. ครูให้นักเรียน เขียนข้อคำถาม หรือประเด็นที่สงสัย หรือสิ่งที่ต้องการสื่อให้ครูทราบลงในกระดาษแผ่นเดิมนั้น แล้วให้แต่ละคนนำกระดาษที่ตนเองเขียนเสร็จแล้วมาหย่อนลงในกล่อง

3. ครูรวบรวมอนุทินโต้ตอบไปอ่านและตอบคำถาม และส่งคืนนักเรียนในคาบถัดไป

5. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

5.1 ใบความรู้ที่ 1 เรื่อง หลักการพัฒนาตนเองสู่ความสำเร็จและการคิดตัดสินใจศึกษาต่อที่เหมาะสมกับตนเอง

5.2 ใบงานที่ 1 เรื่อง การพัฒนาตนเองสู่ความสำเร็จด้านการศึกษาต่อ

5.3 วีดีโอ ยูทูป เรื่อง การเรียนรู้อย่างฉลาด ตอน 1 ของ ดร.วรภัทร์ ภูเจริญ

5.4 ห้องสมุด และการสืบค้นข้อมูลออนไลน์

6. การวัดและประเมินผล

วิธีการวัด	เครื่องมือวัด	เกณฑ์การประเมินผล
ประเมินพฤติกรรมตนเองเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์	แบบประเมินพฤติกรรมตนเองเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์	นักเรียนผ่านเกณฑ์ประเมินร้อยละ 70 ขึ้นไป
สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์รายบุคคล	แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์รายบุคคล	นักเรียนผ่านเกณฑ์ประเมินร้อยละ 70 ขึ้นไป
สังเกตพฤติกรรมรายบุคคล	แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล	นักเรียนผ่านเกณฑ์ประเมินร้อยละ 70 ขึ้นไป

7. บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้

7.1 ผลการจัดการเรียนรู้

.....
.....
.....

7.2 ปัญหาและอุปสรรค

.....
.....
.....

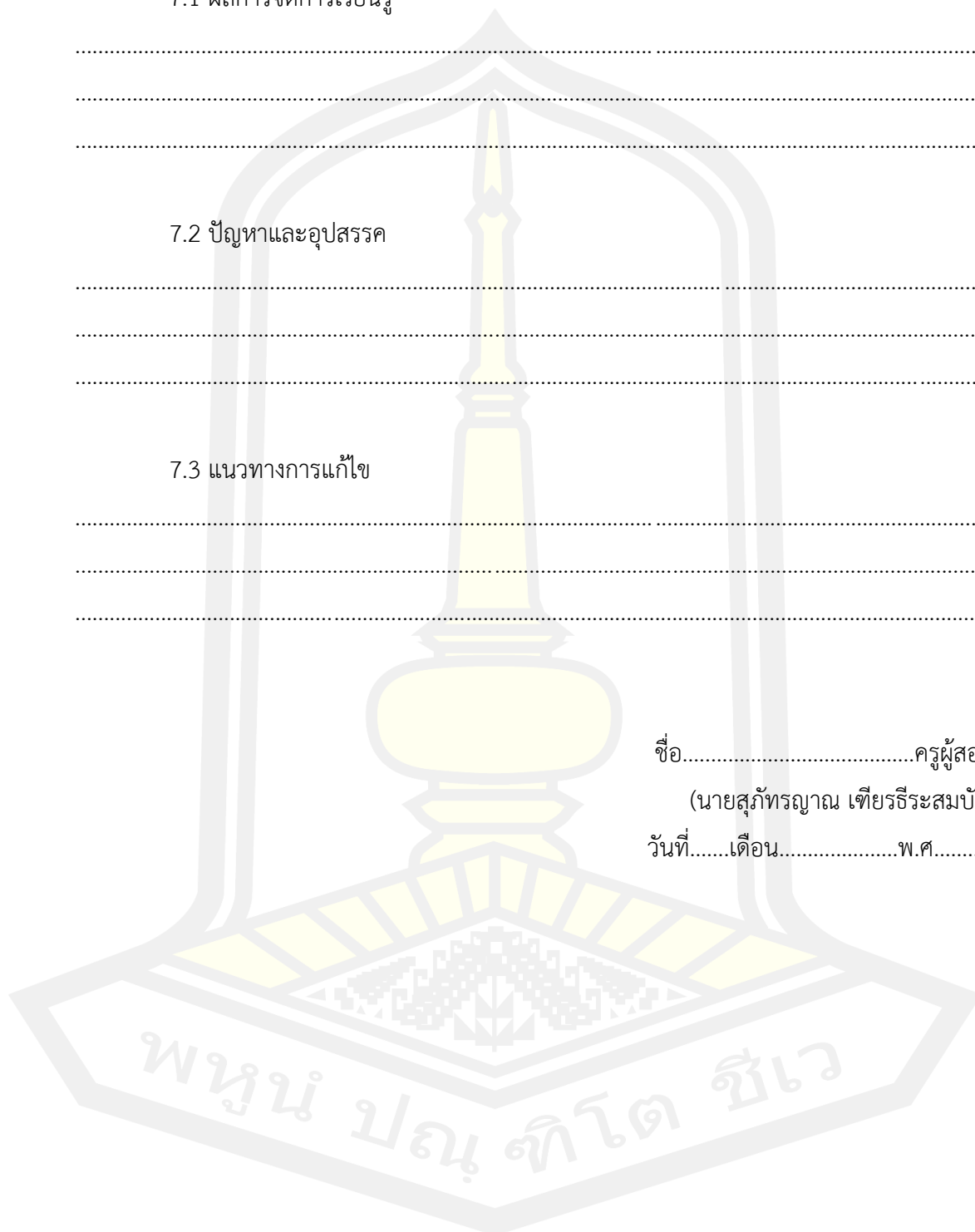
7.3 แนวทางการแก้ไข

.....
.....
.....

ชื่อ.....ครูผู้สอน

(นายสุภัทรญาณ เทียรธีระสมบัติ)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แบบสังเกตรายบุคคลในการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม

กลุ่มสาระการเรียนรู้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายมัธยม)

เรื่อง..... มาตรฐาน ก..... ข้อ.....

ชื่อ..... ชั้น..... เลขที่

คำชี้แจง ใส่ / ลงในรายการที่ตรงกับพฤติกรรมการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มของนักเรียนรายบุคคล

ที่	รายการพฤติกรรมการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม	มี (1)	ไม่มี (0)	หมายเหตุ
1.	การวางแผนงานก่อนลงมือปฏิบัติกิจกรรม			
2.	การแสดงความคิดเห็น ในงานที่ปฏิบัติร่วมกัน			
3.	ทำงานตามบทบาทหน้าที่ของสมาชิกในกลุ่มที่ได้รับมอบหมาย			
4.	การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น			
5.	การติดตามผลงาน			
6.	การปรับปรุงแก้ไขงานตามที่ได้รับคำแนะนำ			
7.	การแก้ปัญหาในระหว่างดำเนินงาน			
8.	เสร็จงานตามข้อกำหนด			
9.	สื่อสารให้ผู้อื่นได้เข้าใจในผลงานของกลุ่ม			
10.	ผลงานที่ปรากฏเป็นไปตามจุดมุ่งหมาย			

เกณฑ์การประเมิน นักเรียนปฏิบัติตามรายการพฤติกรรม

8-10 = ดี 5-7 = พอใช้ 0-4 = ปรับปรุง

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(นายสุภัทรญาณ เขียวธีระสมบัติ)

แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์รายบุคคล
กลุ่มสาระการเรียนรู้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายมัธยม)

เรื่อง..... มาตรฐาน ก..... ข้อ.....

ชื่อ..... ชั้น..... เลขที่

คำชี้แจง ใส่ / ลงในรายการที่ตรงกับพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนรายบุคคล

ที่	พฤติกรรมรายด้าน	พฤติกรรมรายข้อ	สม่ำเสมอ (2)	บางครั้ง (1)	ไม่เคย (0)	รวม
1.	ด้านการตระหนักรู้ในสังคม	มีความสามารถในการแสดงออกถึงการรับรู้เกี่ยวกับตนเองว่าเป็นส่วนหนึ่งของสังคมและสิ่งแวดล้อม				
		มีการแสดงพฤติกรรมอย่างเหมาะสมในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับสังคมและสิ่งแวดล้อม				
		สามารถช่วยเหลือบุคคลอื่น				
		การเข้าใจผู้อื่นที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรมหรือความแตกต่างระหว่างบุคคล				
		การแสดงออกซึ่งความเห็นใจผู้อื่น				
		การรู้จักใช้ทรัพยากรของครอบครัวโรงเรียนและชุมชนอย่างประหยัดไม่ฟุ่มเฟือย				
2.	ด้านทักษะความสัมพันธ์	มีความสามารถในการสร้างความไว้วางใจให้เกิดขึ้นในสัมพันธภาพระหว่างบุคคล				
		เข้าใจมุมมองของผู้อื่น				
		มีความสนใจให้ความสำคัญและให้เกียรติต่อบุคคลอื่น				
		มีการสร้างและรักษาความสัมพันธ์ที่ดีโดยอาศัยความร่วมมือ				

ที่	พฤติกรรมรายด้าน	พฤติกรรมรายข้อ	สม่ำเสมอ (2)	บางครั้ง (1)	ไม่เคย (0)	รวม
		มีการจัดการเพื่อป้องกันและแก้ไข ปัญหาความขัดแย้งระหว่างบุคคล				
		ขอความช่วยเหลือจากผู้อื่นเมื่อมี ความจำเป็น				
3.	ด้านการตัดสินใจ อย่างมีความ รับผิดชอบ	มีกระบวนการเลือกทางเลือกที่ได้ พิจารณา หรือประเมินอย่างดีแล้วว่า เป็นทางให้บรรลุวัตถุประสงค์ และ เป้าหมายของตนเอง				
		กระบวนการเลือกทางเลือกนั้น คำนึงถึงมาตรฐานทางจริยธรรม				
		ความห่วงใยในความปลอดภัยอันเกิด จากผลที่ตามมาจากการกระทำต่าง ๆ				
		มีบรรทัดฐานทางสังคมที่เหมาะสม คือการเคารพต่อผู้อื่น				

เกณฑ์การให้คะแนน	เกณฑ์การตัดสิน
ปฏิบัติเสมอ = 2 คะแนน	28-32 คะแนน = ดีมาก
ปฏิบัติบางครั้ง = 1 คะแนน	23-27 คะแนน = ดี
ไม่เคยปฏิบัติ = 0 คะแนน	18-22 คะแนน = ปานกลาง
	ต่ำกว่า 17 คะแนน = ปรับปรุงแก้ไข

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(นายสุภัทรญาณ เขียรธีระสมบัติ)

แบบประเมินพฤติกรรมตนเองเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์
กลุ่มสาระการเรียนรู้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายมัธยม)

เรื่อง.....

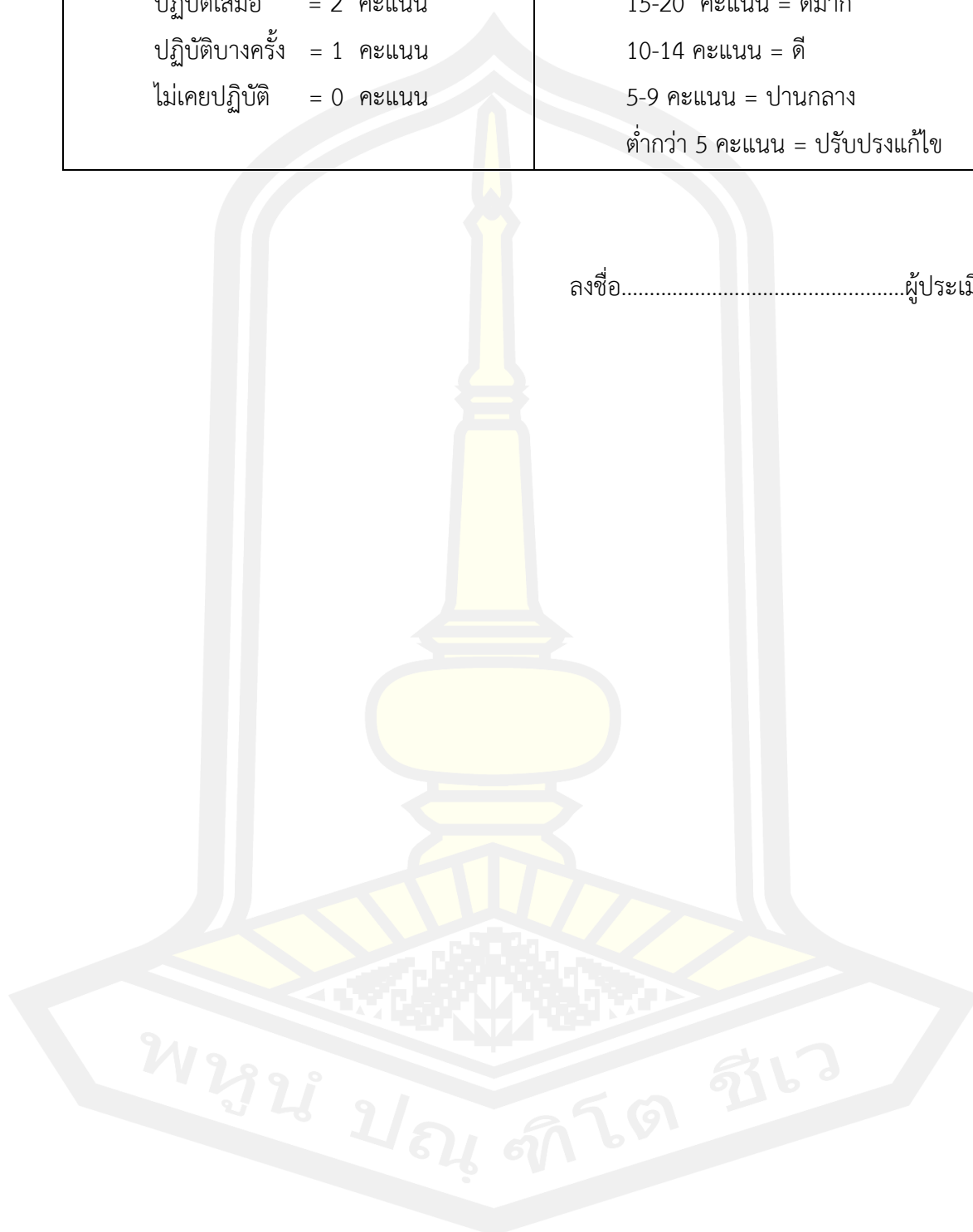
ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่

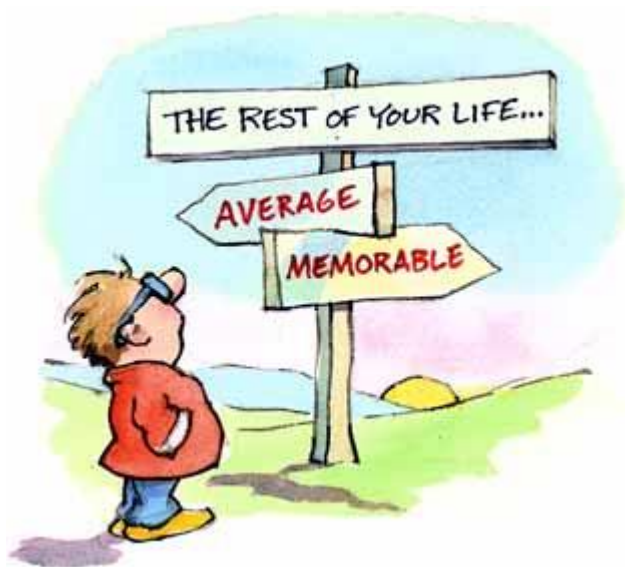
คำชี้แจง ใส่ / ลงในรายการที่ตรงกับพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนรายบุคคล

ที่	พฤติกรรม รายด้าน	พฤติกรรมรายข้อ	สม่ำเสมอ (2)	บางครั้ง (1)	ไม่เคย (0)	รวม
1.	ด้าน ตระหนักรู้ ในตนเอง	รู้ข้อดีข้อเสียของตนเอง				
		รู้ตนเองว่าสิ่งใดเป็นความต้องการและสิ่งใดที่ตนเองไม่ต้องการ				
		เมื่ออารมณ์เปลี่ยนแปลงสามารถระบุความรู้สึกของตนเองได้ว่ามีความรู้สึกอย่างไร				
		เมื่ออารมณ์เปลี่ยนแปลงสามารถอธิบายความรู้สึกนั้น ๆ ได้				
		มีการประเมินคุณค่าของตนเองจากความความรู้ความสามารถหรือทักษะได้ว่าอยู่ในระดับใด				
2.	ด้านการ จัดการ ตนเอง	มีการประเมินความรู้ ทักษะและความสามารถของตนเอง				
		ในการทำงานมีการตั้งเป้าหมายที่มีความเป็นไปได้				
		มีการติดตามความก้าวหน้าในการปฏิบัติเพื่อไปสู่เป้าหมาย				
		มีสร้างแรงจูงใจเพื่อไปถึงเป้าหมายที่กำหนด				
		มีการควบคุมอารมณ์ ความคิดและพฤติกรรมของตนเองจากสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาโดยไม่ทำให้ตนเองและผู้อื่นเดือดร้อนจากการกระทำของตนเอง				

เกณฑ์การให้คะแนน	เกณฑ์การตัดสิน
ปฏิบัติเสมอ = 2 คะแนน	15-20 คะแนน = ดีมาก
ปฏิบัติบางครั้ง = 1 คะแนน	10-14 คะแนน = ดี
ไม่เคยปฏิบัติ = 0 คะแนน	5-9 คะแนน = ปานกลาง
	ต่ำกว่า 5 คะแนน = ปรับปรุงแก้ไข

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

ใบความรู้ที่ 1

เรื่อง หลักการพัฒนาตนเองสู่
ความสำเร็จและการคิดตัดสินใจศึกษา
ต่อที่เหมาะสมกับตนเอง

พัฒนาตนเอง เป็นแนวทาง
ปฏิบัติที่สามารถนำทางตนเองไปสู่สิ่งที่ดี
ขึ้นได้ ประยุกต์ใช้ในเรื่องต่าง ๆ ที่คุณ
ต้องการจะแก้ไขให้ดีขึ้น ไม่ว่าจะเป็งาน
ประจำ งานอดิเรก หรือ การทำธุรกิจ
ส่วนตัว ทุกอย่างที่เกิดขึ้นล้วนเป็นผลลัพธ์

ที่เกิดจากการกระทำของเราเองทั้งสิ้น TerraBKK ขอเสนอ 10 เคล็ดลับ พัฒนาตนเอง
สู่ความสำเร็จ ไม่ใช่แค่การเพิ่มอุปนิสัยที่ดี และหมายรวมถึงการลดหรือปรับปรุงอุปนิสัยที่เป็นปัญหา
ในการพัฒนาตนเองด้วย เรียนรู้แล้วนำมาปรับใช้กันง่ายๆ รายละเอียดดังนี้

แก้ไขอุปนิสัยทำลายความสำเร็จ

1. หยุดผัดวันประกันพรุ่ง

การปล่อยปละละเลยหน้าที่การงานในส่วนที่เราไม่ชอบไม่เกิดผลดีใด ๆ และก็ทำให้คุณดู
ไม่เป็นมืออาชีพ ปรับเปลี่ยนวิธีการด้วยการสลับปรับทำพร้อมกับการทำงานที่ชอบ เพื่อให้ทุกอย่างดูดีขึ้น
โดยภาพรวม ดังนั้น วิธีปรับปรุงปัญหานี้ก็คือ การเพิ่มระดับความใส่ใจในชิ้นงานแทนการ
ผัดวันประกันพรุ่ง นอกจากคุณภาพงานจะทำออกมาดีแล้ว ยังช่วยลดความเครียดในการทำงานด้วย

2. เลิกคิดลบ

ทำความเข้าใจเสียใหม่ว่า ความสำเร็จจะเกิดขึ้นได้อย่างไรไม่รู้จบ เสมือนเกมส์ต่อจุด
ไปเรื่อย ๆ แน่นอกระหว่างทางมักจะมีบททดสอบชีวิตอยู่เสมอ ความลำบาก คำถามคาใจ กลายเป็น
ว่า ความคิดบวกและความคิดลบสามารถเกิดขึ้นได้ในทุกเวลา แต่ความคิดลบมักเกิดได้เร็วกว่า ดังนั้น
จงรักษาทัศนคติให้มีแต่ความคิดบวกไว้มาก ๆ

3. เลิกเปรียบเทียบตนเองกับผู้อื่น

เมื่อไรที่คุณเปรียบเทียบตนเองกับผู้อื่น คุณจะสูญเสียความเป็นตัวตน เป้าหมายและสติได้ง่ายมาก ตามมาด้วยอารมณ์อิจฉา , เศร้าหมอง และเกิดเป็นปมด้อย การแข่งขันเพื่อผลักดันตนเองเป็นสิ่งที่ดี แต่การพุ่งประเด็นด้านนี้มากเกินไป จะทำให้คุณรู้จักแ่เกินความเป็นจริงเสียมากกว่า ดังนั้นจงทำตัวให้เด่นเป็นทีม อย่าเด่นเพียงตัวคนเดียว ลองกล่าวชื่นชมคนอื่นด้วยความยินดี สร้างวัฒนธรรมที่ดีในสังคมการทำงานของคุณ

4. หยุดนึกถึงอดีตที่ล้มเหลว

จงมองว่า ความล้มเหลวเป็นตัวชี้ข้อผิดพลาดที่คุณเคยทำผ่านมา มันคือทางผ่านเป็นเรื่องของขบวนการ ไม่ได้เป็นจุดจบของทั้งชีวิต อย่าตีความว่านั่นต้องเป็นเครื่องแสดงความอัปยศไปตลอดชีวิต อย่าทิ้งบทเรียนที่ได้มา หรือความตั้งใจแรกในการทำสิ่งนั้น อย่างที่ Henry Ford เคยกล่าวถึงความล้มเหลวไว้ว่า “is simply the opportunity to begin again, this time more intelligently.”

5. เลิกตั้งเป้าหมายเพื่อฝัน

สิ่งที่สำคัญในการตั้งเป้าหมาย เมื่อเริ่มต้นธุรกิจใหม่ , งานใหม่ หรืออะไรก็ตามแต่ ก็คือเป้าหมายต้องอยู่บนพื้นฐานความเป็นจริง อย่าตั้งเป้าหมายที่ชีวิตไม่ได้ อย่าตั้งเป้าหมายที่สูงเกินตัว อย่าตั้งเป้าหมายระยะสั้นเกินไป ดังนั้น หากคุณต้องการเปิดร้านกาแฟ จงมองหาวิธีการที่จะทำให้ธุรกิจอยู่รอด จากการแข่งขันอย่างรุนแรงที่มีร้านกาแฟเปิดอยู่รอบตัว กลยุทธ์ลดราคากาแฟในช่วงเปิดตัวคงไม่สามารถใช้ได้ตลอดไป เป็นต้น

เพิ่มอุปนิสัยแห่งความสำเร็จ

1. ฝึกทำสิ่งที่มีความหมายสำหรับคุณ

สัญญากับตนเองในสิ่งที่ทำให้ตัวคุณเองพัฒนาไปสู่สิ่งที่ต้องการ หรือหาเวลาว่างทำในสิ่งที่ปลุก passion ในตัวคุณขึ้นมาได้ ไม่จำเป็นต้องทำทุกวันทุกเวลา ขอแค่มีเวลาทำอย่างน้อยในช่วงที่คุณรู้สึกกำลังถอยหลังหรือกลัว ดังนั้น พยายามทำสิ่งที่คุณต้องการพัฒนาตนเอง และนั่นจะเป็นบทพิสูจน์สำคัญว่าตอนจบจะสวยงามมากน้อยแค่ไหน

2. ฝึกจัดตารางชีวิต

เข้าใจกันดีว่า ในการดำรงชีวิตของเรามักจะมีงานมากมายเต็มไปหมด ไม่ว่าจะงานประจำ งานบ้าน งานอดิเรก ฯลฯ สิ่งที่เราชอบบ่นกล่าวเป็นข้ออ้างคือ “ไม่มีเวลา” มันไม่ใช่เรื่องจริง หากคุณเห็นว่างานนั้นสำคัญจริง คุณจะเวลามันอย่างแน่นอน ดังนั้น พยายามมุ่งความสำคัญไปที่งานสำคัญในชีวิตคุณ เรียนรู้นิยามว่างานไหนควรจะเป็น “งานมีมูลค่า” เช่น งานช่วยพัฒนาตนเองให้ก้าวไปสู่จุดที่ต้องการจะเป็นในระยะยาว เป็นต้น หรือ “งานไม่มีมูลค่า” เช่น งานบ้าน งานทั่วไปที่เราสามารถลดภาระส่วนนี้จ้างคนอื่นทำแทนได้ เป็นต้น

3. ฝึกมองเป็นภาพ

ตามความคิดตนเองจากจุดเริ่มต้นไปจุดจบด้วยภาพ วิธีนี้ช่วยฝึกการทำงานของสมอง 2 ด้าน ภาพหนึ่งภาพสามารถแทนขบวนการทำงานหรือคำพูดได้ดี และจะทำให้คุณมีความจำที่ดีขึ้น เมื่อคุณฝึกฝนไปเรื่อย ๆ นอกจากนี้ ยังช่วยเสริมสร้างจินตนาการได้ดีอีกด้วย

4. พร้อมรับมือกับสิ่งไม่คาดคิด

สังเกตได้ว่า คนที่เก่งและประสบความสำเร็จ มักจะมีอุปนิสัยอย่างหนึ่งที่เด่นชัดกว่าคนทั่วไป นั่นคือ การแก้ไขสถานการณ์เฉพาะหน้า หรือการพร้อมรับมือกับสิ่งที่ไม่ได้คาดคิด เพราะเขาทราบดีว่าอะไรก็เกิดขึ้นได้เสมอ อย่างมัวแต่ตกใจกับสิ่งที่เกิดขึ้น จงมองว่าควรจะทำอย่างไรกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ดังนั้น ฝึกมองสถานการณ์ให้หลากหลายรูปแบบ ฝึกทำงานหรือคิดภายใต้ปัจจัยที่แตกต่างกัน เป็นต้น

5. ฝึกเป็นคนมนุษย์สัมพันธ์ดี

มนุษย์สัมพันธ์ แสดงออกได้หลากหลายระดับ มองออกว่าจริงใจหรือแกล้งทำ การทำงานประจำหรือการทำธุรกิจส่วนตัว ย่อมต้องมีเครือข่าย connections คุณไม่มีทางรู้ว่าคู่ค้าหรือเพื่อนร่วมงานเป็นคนอย่างไร หากคุณไม่มีมนุษย์สัมพันธ์การเข้าหาสังคม ดังนั้น จงเรียนรู้ทักษะการเข้าสังคม การแสดงความคิดเห็น การพูดคุยกะเจรจา เพื่อพัฒนาตนเองให้ดูเป็นมืออาชีพและน่าเชื่อถือ

การวางแผนการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ

เมื่อจบการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 แล้ว ทุกคนมีปัญหาที่จะต้องคิดเหมือนกันว่าจะเรียนต่อหรือไม่ ถ้าเรียนจะเรียนอะไร และถ้าไม่เรียนจะทำอะไรใช่ไหมคะ ทุกคนมีคำตอบแล้วหรือยัง ถ้ายังเพื่อไม่ให้เกิดการผิดพลาด ควรเริ่มคิดตั้งแต่บัดนี้ นั่นคือการวางแผนชีวิตในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ ในกรณีของผู้ประสงค์จะศึกษาต่อ จะมีหลักเกณฑ์ในการคิดตัดสินใจศึกษาต่ออย่างไรบ้าง จึงจะเหมาะสมกับตนเอง เมื่อจบแล้วจะได้ประกอบอาชีพตามที่ต้องการ และตรงกับความสามารถและความถนัด ถ้าเราสามารถปฏิบัติได้ตามหลักเกณฑ์ดังกล่าวแล้วก็เชื่อว่าเราต้องประสบความสำเร็จในชีวิตการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพแน่นอนค่ะ เพราะว่าจะสามารถทำให้เราตัดสินใจหรือวางแผนแนวทางในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับอัตภาพของตนเองเหมือนกลอนที่ครูเอามาฝากดังนี้

“การเลือกทางศึกษาต่อขอให้คิด อย่าหลงผิดตามเพื่อนหอนเป็นข้อใหญ่
ควรคำนึงถึงปัญญาทุกท่านไป ว่าทางไหนเราถนัดจัดว่าดี
อีกทั้งความสนใจและความชอบ จะประกอบให้เราเด่นเป็นศักดิ์ศรี
ทั้งเรื่องทุนการศึกษาปัญหา มีทั้งหมดนี้ควรวิเคราะห์ให้เหมาะสมเอย”

แนวทางการวางแผนการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ

1. ต้องรู้จักตนเอง จะต้องรู้จักพิจารณาตนเองในเรื่องเหล่านี้

* ความชอบหรือความสนใจ ในการเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับตนเอง เราควรนำเอาผลการสำรวจในด้านต่าง ๆ มาประมวลเพื่อประกอบการพิจารณา เช่น มีบุคลิกภาพแบบใด ความสามารถด้านใด ชอบทำกิจกรรมอะไร สิ่งเหล่านี้จะช่วยให้เราพิจารณาตนเองได้ว่าเราควรประกอบอาชีพอะไร ซึ่งหากเลือกอาชีพได้ตรงกับคุณสมบัติของตัวเองแล้วจะทำให้ประกอบอาชีพนั้นอย่างมีความสุข มีผลงานที่มีประสิทธิภาพน่าพอใจ คนแต่ละคนมีความชอบและความสนใจที่แตกต่างกัน ความสนใจนี้จะสังเกตได้จากการที่นักเรียนชอบทำกิจกรรมโดยอยู่เสมอ ๆ หรือบ่อย ๆ กว่ากิจกรรมอื่น

* ความถนัด การที่บุคคลจะวางแผนในอนาคตได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับตัวเองได้นั้น สิ่งหนึ่งที่เป็นปัจจัยสำคัญคือบุคคลต้องรู้จักความถนัดของตนเอง ทุกคนมีความถนัดในแต่ละด้านแตกต่างกันไป เมื่อเราทำสิ่งใดได้ดีก็จะทำให้เรามีความสุข และเกิดความภาคภูมิใจในตัวเองค่ะ การรู้จักจุดด้อยของตัวเองจะช่วยให้เราพัฒนาได้ถูกต้อง และเรียนรู้ที่จะปรับปรุงด้านที่ไม่ถนัด

ความถนัดและความสนใจมักเป็นสิ่งที่คู่กันไป ความถนัดนี้อาจสังเกตได้จากการที่บุคคลทำกิจกรรมใดหรือสิ่งใดแล้ว ทำได้ดี คล่องแคล่ว ทำแล้วประสบความสำเร็จ

* สติปัญญาและความสามารถ การที่จะดูว่าสติปัญญาหรือความสามารถดีไม่ดี อาจดูได้จากระดับคะแนนหรือผลการเรียนที่ผ่านมาในสมุดรายงานประจำตัวนักเรียนดูว่าในแต่ละวิชาที่สอบไปแล้วได้ระดับคะแนนหรือผลการเรียนเป็นอย่างไร ถ้าได้ระดับการเรียนหรือผลการเรียนในวิชานั้นสูงก็แสดงว่าระดับสติปัญญาหรือความสามารถในการเรียนวิชานั้นสูง แต่ถ้าระดับคะแนนหรือผลการเรียนในวิชานั้นต่ำ ก็แสดงว่าสติปัญญาหรือความสามารถในการเรียนวิชานั้นต่ำ

ส่วนหนึ่งที่เราควรรู้จักคือ รู้ว่าตนเองมีความสามารถด้านใดบ้าง เพราะสิ่งนี้จะช่วยทำให้เราเลือกแนวทางเหมาะสมกับตนเองมากที่สุดค่ะ เราควรคำนึงว่าเราไม่จำเป็นต้องเก่งในด้านที่เหมือนกับคนอื่น เพียงแต่มีความสามารถในด้านใดด้านหนึ่งเพียงด้านเดียว แต่เชี่ยวชาญในทักษะด้านนั้น ๆ มากก็เพียงพอแล้ว ดังคำกล่าวที่ว่า “อันความรู้รู้กระจ่างเพียงอย่างเดียว แต่ให้เชี่ยวชาญเถิดจะเกิดผล”

* ค่านิยม การที่บุคคลจะวางแผนอนาคตได้อย่างถูกต้องกับเหมาะสมกับตนเองได้นั้น สิ่งหนึ่งที่เป็นปัจจัยสำคัญมากก็คือ ต้องรู้ค่านิยมในงานที่ตนยึดไว้เป็นหลักสำคัญ ค่านิยมในตนเองมีผลต่อการเลือกแนวทางต่าง ๆ ในชีวิตของเราเสมอ การสำรวจค่านิยมในงาน จะช่วยชี้นำไปสู่อาชีพที่ตรงกับความต้องการของเรา มีโอกาสประสบความสำเร็จในหน้าที่การงานสูง แต่ทั้งนี้เราควรนำคุณสมบัติในด้านอื่น ๆ มาประกอบกับค่านิยมของตนเองด้วย เพื่อช่วยให้การพิจารณาอาชีพที่เราควรเลือกทำเมื่อจะไปประกอบอาชีพในอนาคตอีกด้วยค่ะ

* บุคลิกภาพ คือ ลักษณะเฉพาะตัวของบุคคลในด้านต่าง ๆ ทั้งส่วนภายนอกและภายใน ส่วนภายนอกคือส่วนที่มองเห็นชัด เช่น รูปร่าง หน้าตา กิริยามารยาท การแต่งกาย ส่วนภายใน คือ ส่วนที่มองเห็นยาก แต่อาจทราบได้โดยการอนุมาน สติปัญญา ลักษณะอารมณ์ประจำตัว ฯลฯ ลักษณะต่าง ๆ ของบุคลิกไม่สามารถแยกเป็นส่วน ๆ ออกจากกันได้ มีผลต่อกันประดุจลูกโซ่ บุคลิกภาพของมนุษย์ถูกหล่อหลอมด้วยพันธุกรรม การเรียนรู้วิธีปรับตัวของบุคคลและสิ่งแวดล้อม

ต้องพิจารณาว่าอุปนิสัยใจคอของตนเองเป็นเช่นไร ควรได้รับการพัฒนาจนกลายเป็นความสามารถและลักษณะเฉพาะตัว ทำให้เราเป็นคนมีคุณภาพ ลักษณะบางอย่างเราอาจนึกไม่ถึง

เพราะเป็นจุดเล็ก ๆ แต่อาจเป็นจุดที่ดีและเด่นของเรา การสำรวจตนเอง ให้ถึ่ถ้วนจะทำให้เราเลือกแนวทางชีวิตได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

*รูปร่างและลักษณะของร่างกาย สถานศึกษาหลายแห่งกำหนดคุณสมบัติเกี่ยวกับรูปร่าง และลักษณะของทางร่างกายไว้ด้วย เช่น สถานศึกษาด้านทหาร ตำรวจ พลศึกษา จะต้องเป็นคนที่ มีสุขภาพดี คือ มีร่างกายสมบูรณ์ แข็งแรง (มีส่วนสูงสัมพันธ์กับน้ำหนัก) มีลักษณะสมชาย และ ต้องไม่พิการทางสายตา เป็นต้น

*อายุ สถานศึกษาหลายแห่งกำหนดอายุของผู้ที่จะเข้าศึกษาไว้ ซึ่งต้องนำมาประกอบการตัดสินใจ

*เพศ บางสถานศึกษาได้กำหนดเพศเอาไว้ด้วย เพื่อความเหมาะสมและความคล่องตัว ในการประกอบอาชีพต่อไป เช่น พยาบาล เป็นต้น

*สัญชาติและเชื้อชาติ สถานศึกษาบางแห่งจะกำหนดว่าผู้เข้าศึกษาต่อยังสถานศึกษานั้น ๆ ต้องมีสัญชาติและเชื้อชาติตามที่สถานศึกษานั้นกำหนด ทั้งนี้ต้องสงวนสิทธิในการประกอบอาชีพ บางอาชีพเพื่อคนไทย เช่น อาชีพทหารตำรวจ เป็นต้น

*ทุนทรัพย์ ดูว่าฐานะทางบ้านเป็นอย่างไร พ่อที่จะส่งเสียให้ศึกษาต่อได้เพียงใด เพราะการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นไปนั้น บางสาขาวิชาจำเป็นต้องใช้ทุนในการศึกษามาก แต่บางสาขาวิชาอาจใช้เวลาในการศึกษาระยะสั้น ๆ ใช้ทุนในการศึกษาไม่มาก ทั้งนี้แล้วแต่สถานศึกษาหรือสาขาวิชา ที่เลือกเรียน

*เป้าหมายในอนาคต ควรตั้งเป้าหมายในอนาคตว่าต้องการประกอบอาชีพใด เพื่อจะได้ศึกษาต่อในสาขาวิชาที่สอดคล้องกับอาชีพที่นักเรียนสนใจ มีความถนัดและสอดคล้องกับบุคลิกภาพของตน

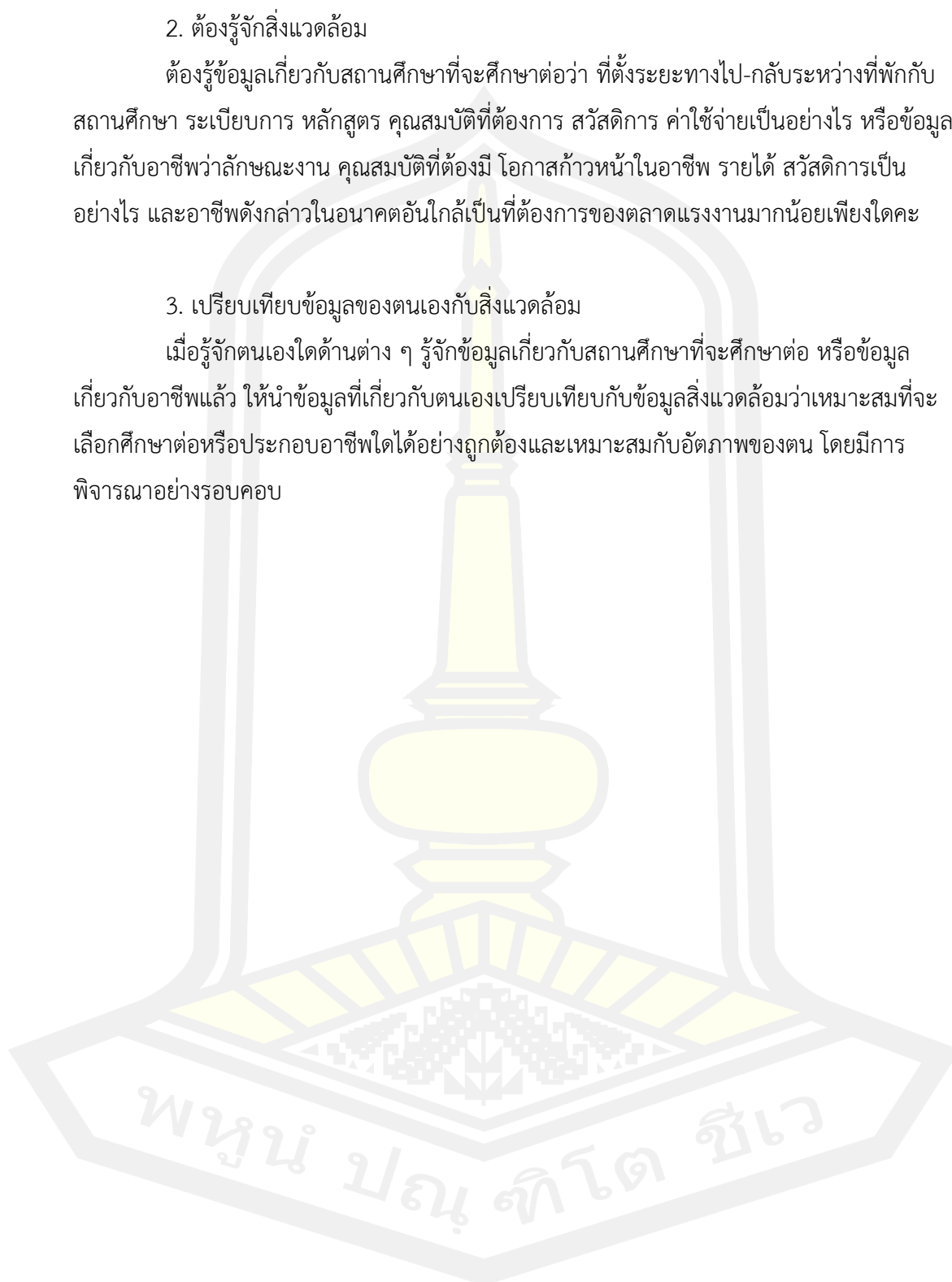
*ผู้ปกครอง การที่นักเรียนจะเลือกศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพ ควรขอคำปรึกษาจากบิดามารดา เสียก่อน เพื่อช่วยชี้แนะแนวทางให้เราตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง

2. ต้องรู้จักสิ่งแวดล้อม

ต้องรู้ข้อมูลเกี่ยวกับสถานศึกษาที่จะศึกษาต่อว่า ที่ตั้งระยะทางไป-กลับระหว่างที่พักกับสถานศึกษา ระเบียบการ หลักสูตร คุณสมบัติที่ต้องการ สวัสดิการ ค่าใช้จ่ายเป็นอย่างไร หรือข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพว่าลักษณะงาน คุณสมบัติที่ต้องมี โอกาสก้าวหน้าในอาชีพ รายได้ สวัสดิการเป็นอย่างไร และอาชีพดังกล่าวในอนาคตอันใกล้เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานมากน้อยเพียงใดคะ

3. เปรียบเทียบข้อมูลของตนเองกับสิ่งแวดล้อม

เมื่อรู้จักตนเองในด้านต่าง ๆ รู้จักข้อมูลเกี่ยวกับสถานศึกษาที่จะศึกษาต่อ หรือข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพแล้ว ให้นำข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับตนเองเปรียบเทียบกับข้อมูลสิ่งแวดล้อมว่าเหมาะสมที่จะเลือกศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพได้ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมกับอัตภาพของตน โดยมีการพิจารณาอย่างรอบคอบ

ใบงานที่ 1 เรื่อง การพัฒนาตนเองสู่ความสำเร็จด้านการศึกษาต่อ

คำชี้แจง

1. ให้แต่ละกลุ่มศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับความสำคัญของการพัฒนาตนเอง หลักการพัฒนาตนเองสู่ความสำเร็จหลักเกณฑ์ในการคิดตัดสินใจศึกษาต่อที่เหมาะสมกับตนเอง จากใบความรู้ที่ครูแจกให้ หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม และแหล่งข้อมูลสารสนเทศ
2. ให้สมาชิกในกลุ่มเล่าวิธีการพัฒนาตนเองให้เพื่อนๆในกลุ่มฟัง พร้อมทั้งสาขาที่ตนต้องการเรียนต่อ และแนวทางสู่ความสำเร็จ จนครบทั้งกลุ่มแล้วเขียนอธิบายความคิดเห็นของสมาชิกในกลุ่มลงในกระดาษในรูปแบบผังความคิด (My Concept)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3

กลุ่มสาระการเรียนรู้ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	วิชา กิจกรรมแนะแนว	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
หน่วยการจัดกิจกรรมที่ 3 เรื่อง การปรับปรุงตนเองเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย	เรื่อง การปรับปรุงตนเองเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย	เวลา 2 ชั่วโมง
		เวลา 2 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

การที่จะประสบความสำเร็จได้ ส่วนหนึ่งก็มาจากการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน การวางแผน การลงมือปฏิบัติ และการทำความสำเร็จให้ต่อเนื่อง ดังนั้นการปรับปรุงตนเองให้ประสบความสำเร็จด้านการเรียนจึงมักเริ่มต้นจากกระบวนการดังกล่าว การปรับปรุงตนเอง คือ การเปลี่ยนแปลงตนเองในทิศทางที่เป็นบวก เป็นการพัฒนาทักษะความสามารถด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นความรู้ ทักษะคิด ความเชื่อและการกระทำ จนกลายเป็นคนที่มีคุณสมบัติของความสำเร็จ การปรับปรุงตนเอง จะช่วยเรียกความเชื่อมั่นในศักยภาพของตนเองได้มากยิ่งขึ้น มีความมั่นใจและมีความกล้ามากยิ่งขึ้น จนสามารถเพิ่มประสิทธิภาพในการลงมือทำสิ่งต่าง ๆ ได้ดียิ่งขึ้น รางวัลสำหรับคุณคุณภาพ เช่น คุณจะสามารถสร้างความเจริญก้าวหน้าในอาชีพการงานต่าง ๆ เป็นที่รักใคร่ของเจ้านาย ได้รับความเคารพศรัทธาจากลูกน้องและเพื่อนร่วมงาน นั่นคือผลลัพธ์แห่งความสำเร็จของการปรับปรุงตนเอง

แต่การปรับปรุงตนเอง ไม่สามารถทำให้สำเร็จกันได้ง่ายๆ เพราะการปรับปรุงตนเองจะประสบความสำเร็จได้อยู่ที่การใส่ใจ มีความเพียรพยายามและการยึดมั่นในหลักแห่งความถูกต้องเป็นจริง นั่นหมายถึงความสามารถในการกระตุ้น โน้มน้าวและการสร้างพันธสัญญาให้กับตนเอง จนสามารถเปลี่ยนแปลงกระบวนการหรือการกระทำแบบเดิม ๆ ให้กลายเป็นคนใหม่ได้จนประสบความสำเร็จ การปรับปรุงตนเอง ไม่สามารถทำได้เพียงแค่การลงมือทำครั้งหรือสองครั้ง แต่จะต้องได้รับการลงมือทำอย่างต่อเนื่องจนเกิดเป็นความเคยชิน

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 2.1 กำหนดเป้าหมายด้านการเรียนเพื่อนำไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ
- 2.2 ระบุข้อควรพัฒนาของตนเองและวิธีการปรับปรุงตนเอง
- 2.3 เห็นความสำคัญของการปรับปรุงตนเองเพื่อให้มีผลการเรียนที่ดีขึ้น

3. สาระการเรียนรู้

- การสำรวจข้อบกพร่องของตนเอง
- วิธีการปรับปรุงตนเอง
- คุณสมบัติของผู้ประสบความสำเร็จ

4. กระบวนการจัดการเรียนรู้: วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์

ขั้นการสร้างบรรยากาศ(Creating an atmosphere)

1. ครูแต่งตัวสุภาพ กล่าวทักทายนักเรียนด้วยน้ำเสียงที่นุ่มนวล ยิ้มแย้ม และวางตัวเป็นกันเอง
2. ครูแจกอนุทินโต้ตอบที่นักเรียนส่งในชั่วโมงที่แล้วและครูได้ตอบคำถามหรือให้ข้อเสนอแนะเป็นที่เรียบร้อยแล้วกลับคืนให้นักเรียนได้ทราบถึงคำตอบหรือข้อเสนอแนะสำหรับตนเอง พร้อมให้เวลานักเรียนได้อ่านข้อรายละเอียดสักครู่
3. ครูสร้างกระบวนการเรียนรู้และการรู้จักตนเองให้ผู้เรียนโดยการเล่นเกม เรียนรู้ตนเองอย่างใคร่ครวญ ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้
 - ❖ ตั้งวงนั่งคุยกัน เห็นทุก ๆ คนอย่างพร้อมหน้าพร้อมตา (วงละประมาณ 15 คน)
 - ❖ โจทย์แรกในการคุยกัน คือ ให้เล่าเรื่องชื่อจริงหรือชื่อเล่นของตนเอง ชื่อมีความเป็นมาอย่างไร ใครตั้งให้ และหมายความว่าอย่างไร โจทย์สอง คือ ให้เล่าเรื่องสิ่งที่ตนเองทำแล้วมีความสุข/งานอดิเรก ให้เล่าทีละคน จนครบวง
4. ครูเชื่อมโยงเกมที่นักเรียนเล่นในชั้นเรียนเพื่อเข้าสู่บทเรียน

ขั้นการตั้งเป้าหมาย (Targeting)

1. ครูให้นักเรียนดูวีดีโอ ยูทูบ เรื่อง เคล็ดลับเปลี่ยนนิสัยตัวเอง สร้างพลังงานชีวิต
2. แจกกระดาษให้นักเรียนคนละ 1 แผ่น โดยให้นักเรียนเขียนชื่อกำกับไว้มุมบนของหัวกระดาษ
3. ให้นักเรียนเขียนเป้าหมายสำหรับการปรับปรุงตนเอง จากนั้นให้เก็บกระดาษแผ่นนี้ไว้เก็บไว้ที่นักเรียน

ขั้นการร่วมมือ (Collaboration)

1. ครูให้นักเรียนจับคู่ 2 คนหันหน้าเข้าหากัน และให้นักเรียนทำดังต่อไปนี้
 - ❖ โจทย์ที่หนึ่ง คือ ให้เล่าความสุขหรือสิ่งที่ทำดีแล้ว(พฤติกรรมแง่บวก) ให้กันและกันฟัง และเล่าสิ่งที่ทำยังไม่ดี(พฤติกรรมแง่ลบ) ให้กันและกันฟัง
 - ❖ โจทย์ที่สอง คือ ให้เล่าถึงว่าตนเองมีนิสัยใจคออย่างไร เป็นคนชอบอะไร ชอบคิดชอบทำอะไรบ้าง
2. ครูแจกกระดาษให้นักเรียนคนละ 1 แผ่น จากนั้นให้เพื่อนที่เป็นฝ่ายนั่งฟังจดบันทึกเรื่องที่เพื่อนอีกฝ่ายที่เล่าให้ฟังเอาไว้ ทำสลับกันแบบนี้จนครบ

ขั้นการสื่อสาร (Communication)

1. ครูสุ่มตัวแทนออกมาแนะนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน ซึ่งจะเลือก จำนวน 2 คู่ แล้วให้แต่ละคนนำเรื่องที่ตนเองได้จดบันทึกไว้ที่ได้จากการเล่าเรื่องของเพื่อนมาแนะนำเสนอหน้าชั้นเรียน ให้เพื่อนฟัง ทำสลับกันเป็นคู่แบบนี้จนครบครู แล้วจึงให้ส่งกลับตากล้องคืนให้เจ้าของเรื่องที่เล่า
2. ให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายผลจากการที่ตัวแทนนำเสนอข้อมูลไปก่อนหน้านั้นมีความน่าเชื่อถือของข้อมูลเพียงใด
3. ครูยืนยันความถูกต้องของข้อมูล และอธิบายเพิ่มเติมในส่วนที่นักเรียนอภิปรายไม่ครบ

ขั้นการสะท้อนผล (Reflection)

1. ครูให้นักเรียนนำกระดาษที่เก็บไว้กับนักเรียนซึ่งเป็นการดาชที่เขียนเป้าหมายสำหรับการปรับปรุงตนเอง ที่เขียนไว้ต้นชั่วโมงขึ้นมา จากนั้นให้นักเรียนเขียนข้อควรพัฒนาและวิธีการปรับปรุงตนเองที่ได้จากการเรียนรู้ในชั่วโมงที่จะช่วยเติมเต็มเป้าหมายในการเรียนประสบความสำเร็จลงในกระดาษแผ่นเดิม ด้วยปากกาสีแดง เพื่อให้เห็นข้อแตกต่างในการเรียนรู้
2. ครูให้นักเรียน เขียนข้อคำถาม หรือประเด็นที่สงสัย หรือสิ่งที่ต้องการสื่อให้ครูทราบลงในกระดาษแผ่นเดิมนั้น แล้วให้แต่ละคนนำกระดาษที่ตนเองเขียนเสร็จแล้วมาหย่อนลงในกล่อง
3. ครูรวบรวมอนุทินโต้ตอบไปอ่านและตอบคำถาม และส่งคืนนักเรียนในคาบถัดไป

5. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

- 5.1 วีดีโอ ยูทูป เรื่อง เคล็ดลับเปลี่ยนนิสัยตัวเอง สร้างพลังงานชีวิต
- 5.2 ใบงานที่ 1 เรื่อง การปรับปรุงตนเอง
- 5.3 ห้องสมุด และการสืบค้นข้อมูลออนไลน์

6. การวัดและประเมินผล

วิธีการวัด	เครื่องมือวัด	เกณฑ์การประเมินผล
ประเมินพฤติกรรมตนเอง เกี่ยวกับการเรียนรู้ด้านสังคม และอารมณ์	แบบประเมินพฤติกรรมตนเอง เกี่ยวกับการเรียนรู้ด้านสังคม และอารมณ์	นักเรียนผ่านเกณฑ์ประเมิน ร้อยละ 70 ขึ้นไป
สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ด้าน สังคมและอารมณ์รายบุคคล	แบบสังเกตพฤติกรรมกร เรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ รายบุคคล	นักเรียนผ่านเกณฑ์ประเมิน ร้อยละ 70 ขึ้นไป
สังเกตพฤติกรรมรายบุคคล	แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล	นักเรียนผ่านเกณฑ์ประเมิน ร้อยละ 70 ขึ้นไป

7. บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้

7.1 ผลการจัดการเรียนรู้

.....

.....

.....

7.2 ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

7.3 แนวทางการแก้ไข

.....

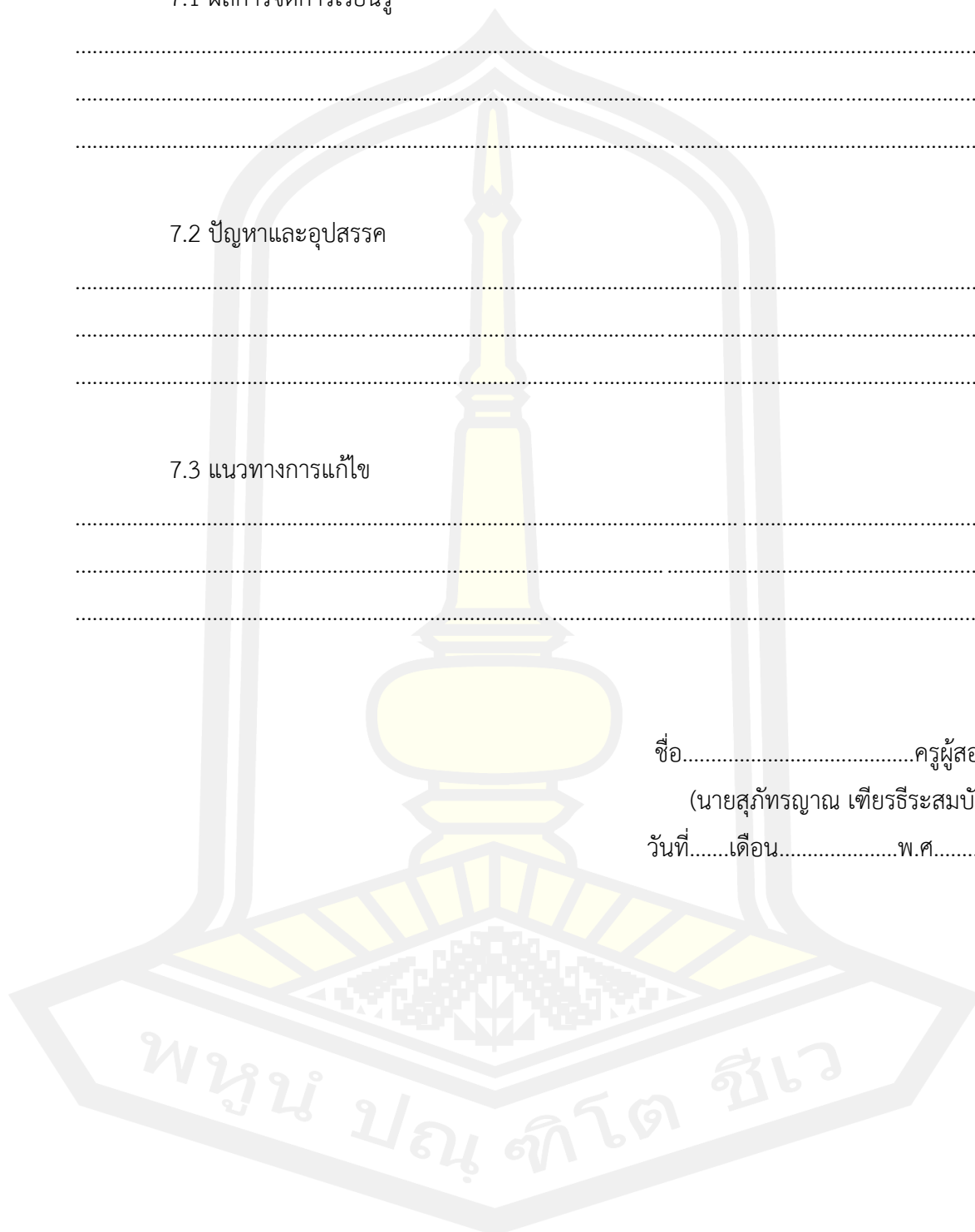
.....

.....

ชื่อ.....ครูผู้สอน

(นายสุภัทรญาณ เทียรธีระสมบัติ)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แบบสังเกตรายบุคคลในการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม

กลุ่มสาระการเรียนรู้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายมัธยม)

เรื่อง..... มาตรฐาน ก..... ข้อ.....

ชื่อ..... ชั้น..... เลขที่

คำชี้แจง ใส่ / ลงในรายการที่ตรงกับพฤติกรรมการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มของนักเรียนรายบุคคล

ที่	รายการพฤติกรรมการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม	มี (1)	ไม่มี (0)	หมายเหตุ
1.	การวางแผนงานก่อนลงมือปฏิบัติกิจกรรม			
2.	การแสดงความคิดเห็น ในงานที่ปฏิบัติร่วมกัน			
3.	ทำงานตามบทบาทหน้าที่ของสมาชิกในกลุ่มที่ได้รับมอบหมาย			
4.	การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น			
5.	การติดตามผลงาน			
6.	การปรับปรุงแก้ไขงานตามที่ได้รับคำแนะนำ			
7.	การแก้ปัญหาในระหว่างดำเนินงาน			
8.	เสร็จงานตามข้อกำหนด			
9.	สื่อสารให้ผู้อื่นได้เข้าใจในผลงานของกลุ่ม			
10.	ผลงานที่ปรากฏเป็นไปตามจุดมุ่งหมาย			

เกณฑ์การประเมิน นักเรียนปฏิบัติตามรายการพฤติกรรม

8-10 = ดี 5-7 = พอใช้ 0-4 = ปรับปรุง

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(นายสุภัทรญาณ เขียวธีระสมบัติ)

แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์รายบุคคล
กลุ่มสาระการเรียนรู้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายมัธยม)

เรื่อง..... มาตรฐาน ก..... ข้อ.....

ชื่อ..... ชั้น..... เลขที่

คำชี้แจง ใส / ลงในรายการที่ตรงกับพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนรายบุคคล

ที่	พฤติกรรมรายด้าน	พฤติกรรมรายข้อ	สม่ำเสมอ (2)	บางครั้ง (1)	ไม่เคย (0)	รวม
1.	ด้านการตระหนักรู้ในสังคม	มีความสามารถในการแสดงออกถึงการรับรู้เกี่ยวกับตนเองว่าเป็นส่วนหนึ่งของสังคมและสิ่งแวดล้อม				
		มีการแสดงพฤติกรรมอย่างเหมาะสมในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับสังคมและสิ่งแวดล้อม				
		สามารถช่วยเหลือบุคคลอื่น				
		การเข้าใจผู้อื่นที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรมหรือความแตกต่างระหว่างบุคคล				
		การแสดงออกซึ่งความเห็นใจผู้อื่น				
		การรู้จักใช้ทรัพยากรของครอบครัวโรงเรียนและชุมชนอย่างประหยัดไม่ฟุ่มเฟือย				
2.	ด้านทักษะความสัมพันธ์	มีความสามารถในการสร้างความไว้วางใจให้เกิดขึ้นในสัมพันธภาพระหว่างบุคคล				
		เข้าใจมุมมองของผู้อื่น				
		มีความสนใจให้ความสำคัญ และให้เกียรติต่อบุคคลอื่น				
		มีการสร้างและรักษาความสัมพันธ์ที่ดี โดยอาศัยความร่วมมือ				

ที่	พฤติกรรมราย ด้าน	พฤติกรรมรายข้อ	สม่ำเสมอ (2)	บางครั้ง (1)	ไม่เคย (0)	รวม
		มีการจัดการเพื่อป้องกันและแก้ไข ปัญหาความขัดแย้งระหว่างบุคคล				
		ขอความช่วยเหลือจากผู้อื่นเมื่อมีความ จำเป็น				
3.	ด้านการ ตัดสินใจอย่างมี ความรับผิดชอบ	มีกระบวนการเลือกทางเลือกที่ได้ พิจารณา หรือประเมินอย่างดีแล้วว่า เป็นทางให้บรรลุวัตถุประสงค์ และ เป้าหมายของตนเอง				
		กระบวนการเลือกทางเลือกนั้น คำนึงถึงมาตรฐานทางจริยธรรม				
		ความห่วงใยในความปลอดภัยอันเกิด จากผลที่ตามมาจากการกระทำต่าง ๆ				
		มีบรรทัดฐานทางสังคมที่เหมาะสมคือ การเคารพต่อผู้อื่น				

เกณฑ์การให้คะแนน	เกณฑ์การตัดสิน
ปฏิบัติเสมอ = 2 คะแนน	28-32 คะแนน = ดีมาก
ปฏิบัติบางครั้ง = 1 คะแนน	23-27 คะแนน = ดี
ไม่เคยปฏิบัติ = 0 คะแนน	18-22 คะแนน = ปานกลาง
	ต่ำกว่า 17 คะแนน = ปรับปรุงแก้ไข

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(นายสุภัทรญาณ เทียรธีระสมบัติ)

แบบประเมินพฤติกรรมตนเองเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์
กลุ่มสาระการเรียนรู้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายมัธยม)

เรื่อง.....

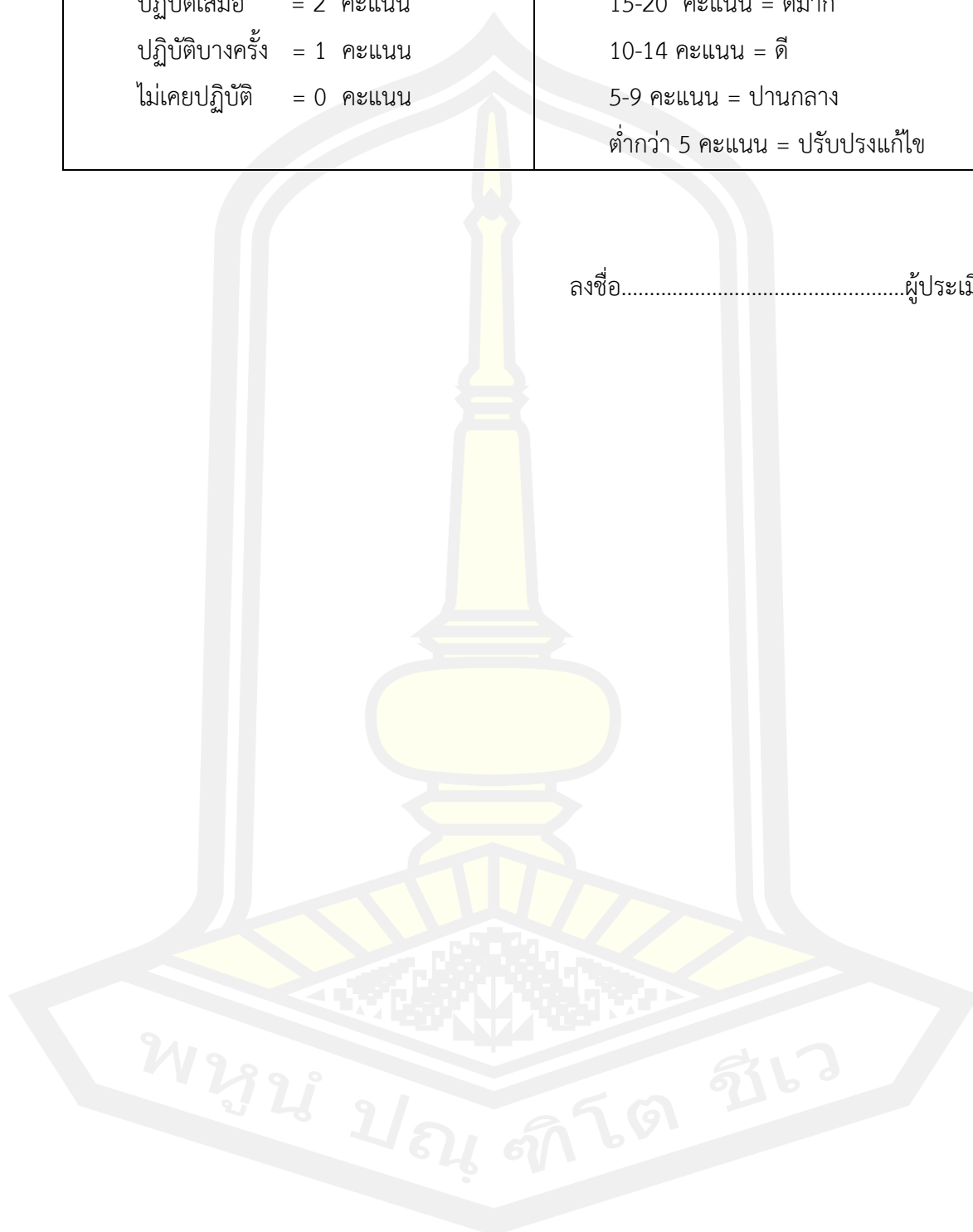
ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่

คำชี้แจง ใส / ลงในรายการที่ตรงกับพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนรายบุคคล

ที่	พฤติกรรม รายด้าน	พฤติกรรมรายข้อ	สม่ำเสมอ (2)	บางครั้ง (1)	ไม่เคย (0)	รวม
1.	ด้าน ตระหนักรู้ ในตนเอง	รู้ข้อดีข้อเสียของตนเอง				
		รู้ตนเองว่าสิ่งใดเป็นความต้องการและสิ่งใดที่ตนเองไม่ต้องการ				
		เมื่ออารมณ์เปลี่ยนแปลงสามารถระบุความรู้สึกของตนเองได้ว่ามีความรู้สึกอย่างไร				
		เมื่ออารมณ์เปลี่ยนแปลงสามารถอธิบายความรู้สึกนั้น ๆ ได้				
		มีการประเมินคุณค่าของตนเองจากความความรู้ความสามารถหรือทักษะได้ว่าอยู่ในระดับใด				
2.	ด้านการ จัดการ ตนเอง	มีการประเมินความรู้ ทักษะและความสามารถของตนเอง				
		ในการทำงานมีการตั้งเป้าหมายที่มีความเป็นไปได้				
		มีการติดตามความก้าวหน้าในการปฏิบัติเพื่อไปสู่เป้าหมาย				
		มีสร้างแรงจูงใจเพื่อไปถึงเป้าหมายที่กำหนด				
		มีการควบคุมอารมณ์ ความคิดและพฤติกรรมของตนเองจากสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาโดยไม่ทำให้ตนเองและผู้อื่นเดือดร้อนจากการกระทำของตนเอง				

เกณฑ์การให้คะแนน	เกณฑ์การตัดสิน
ปฏิบัติเสมอ = 2 คะแนน	15-20 คะแนน = ดีมาก
ปฏิบัติบางครั้ง = 1 คะแนน	10-14 คะแนน = ดี
ไม่เคยปฏิบัติ = 0 คะแนน	5-9 คะแนน = ปานกลาง
	ต่ำกว่า 5 คะแนน = ปรับปรุงแก้ไข

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

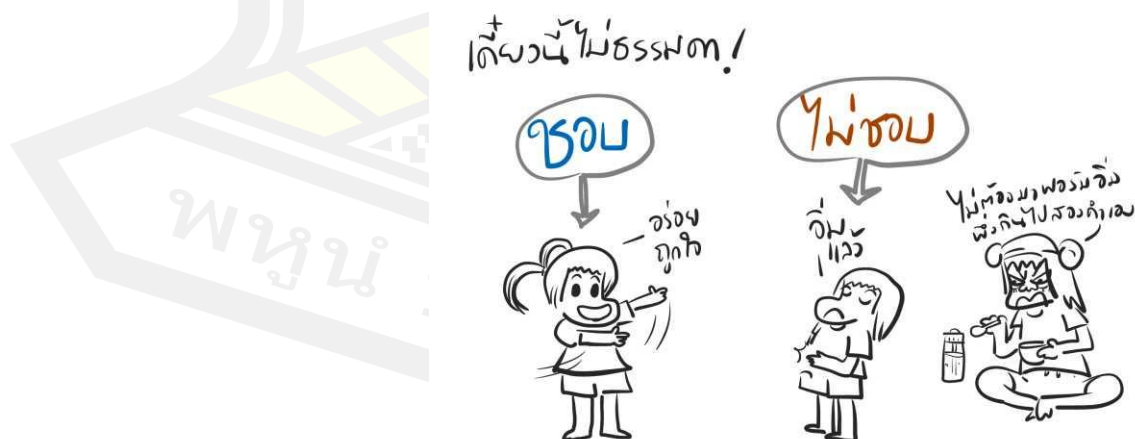

ใบงานที่ 1

เรื่อง การปรับปรุงตนเอง

คำชี้แจง

- ให้นักเรียนจับคู่ 2 คนหันหน้าเข้าหากัน และให้นักเรียนทำดังต่อไปนี้
 - ❖ โจทย์ที่หนึ่ง คือ ให้เล่าความสุขหรือสิ่งที่ทำดีแล้ว(พฤติกรรมแง่บวก) ให้กันและกันฟัง และเล่าสิ่งที่ทำยังไม่ดี(พฤติกรรมแง่ลบ) ให้กันและกันฟัง
 - ❖ โจทย์ที่สอง คือ ให้เล่าถึงว่าตนเองมีนิสัยใจคออย่างไร เป็นคนชอบอะไร ชอบคิด ชอบทำอะไรบ้าง
2. จากนั้นให้เพื่อนที่เป็นฝ่ายนั่งฟังจดบันทึกเรื่องที่เพื่อนอีกฝ่ายที่เล่าให้ฟังเอาไว้ ทำสลับกันแบบนี้จนครบ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4

กลุ่มสาระการเรียนรู้ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน วิชา กิจกรรมแนะแนว 9 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
 หน่วยการจัดกิจกรรมที่ 4 เรื่อง ความเหมาะสมในการเลือกอาชีพและการศึกษาต่อ เวลา 2 ชั่วโมง
 เรื่อง วิชาศึกษา ก่อร่างสร้างตัว เวลา 2 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

แนวทางการวางแผนศึกษาต่อและประกอบอาชีพ นั้นจะต้องรู้จักตนเองและรู้จักสิ่งแวดล้อม การรู้จักตนเองคือความชอบหรือความสนใจ ความถนัด สติปัญญาและความสามารถ ค่านิยม บุคลิกภาพ รูปร่างและลักษณะของร่างกาย ทุนทรัพย์ เป้าหมายในอนาคต ผู้ปกครอง ส่วนการรู้จักสิ่งแวดล้อมนั้นคือต้องรู้ข้อมูลเกี่ยวกับสถานศึกษาที่จะศึกษาต่อว่า ที่ตั้งระยะทางไป-กลับ ระหว่างที่พักกับสถานศึกษา ระเบียบการ หลักสูตร คุณสมบัติที่ต้องการ สวัสดิการ ค่าใช้จ่ายเป็นอย่างไร หรือข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพว่าลักษณะงาน คุณสมบัติที่ต้องมี โอกาสก้าวหน้าในอาชีพ รายได้ สวัสดิการเป็นอย่างไร และอาชีพดังกล่าวในอนาคตอันใกล้เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานมากน้อยเพียงใด

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 2.1 ประเมินความเหมาะสมของตนเองกับอาชีพที่สนใจ
- 2.2 ระบุแนวทางในการเลือกศึกษาต่อหรือการประกอบอาชีพ

3. สาระการเรียนรู้

- การรู้จักและเข้าใจตนเอง
- การแสวงหาทางเลือกเพื่อการศึกษาและการประกอบอาชีพ
- อาชีพที่ประสบความสำเร็จ

4. กระบวนการจัดการเรียนรู้: วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์

ขั้นการสร้างบรรยากาศ(Creating an atmosphere)

- ❖ ครูแต่งตัวสุภาพ กล่าวทักทายนักเรียนด้วยน้ำเสียงที่นุ่มนวล ยิ้มแย้ม และวางตัวเป็นกันเอง
- ❖ ครูแจกอนุทินโต้ตอบที่นักเรียนส่งในชั่วโมงที่แล้วและครูได้ตอบคำถามหรือให้ข้อเสนอแนะเป็นที่เรียบร้อยแล้วกลับคืนให้นักเรียนได้ทราบถึงคำตอบหรือข้อเสนอแนะสำหรับตนเองพร้อมให้เวลานักเรียนได้อ่านข้อรายละเอียดสักครู่
- ❖ ครูสร้างบรรยากาศในห้องเรียนให้ผู้เรียนเกิดสมาธิ และรู้สึกผ่อนคลายโดยการเปิดเพลงสปาผ่อนคลาย Relaxing Music & Soft Rain และให้นั่งสมาธิเป็นเวลา 10 นาที

- ❖ ครูเชื่อมโยงกิจกรรมทำสมาธิที่นักเรียนปฏิบัติในชั้นเรียนเพื่อเข้าสู่บทเรียน

ขั้นการตั้งเป้าหมาย (Targeting)

1. ครูให้ตั้งคำถามในชั้นเรียน ดังนี้
 - นักเรียนคิดว่าเมื่อจบ ม.6 นักเรียนจะเลือกเรียนต่อ หรือประกอบอาชีพ
 - นักเรียนมีวิธีการเลือกคณะและสาขาในการศึกษาต่ออย่างไร/สาขาในการประกอบอาชีพอย่างไร
 - นักเรียนคิดว่าตนเองเหมาะสมกับสาขาที่เลือกศึกษาต่อ/ประกอบอาชีพอย่างไร
2. แจกกระดาษให้นักเรียนคนละ 1 แผ่น โดยให้นักเรียนเขียนชื่อกำกับไว้มุมบนของหัวกระดาษ
3. ให้นักเรียนเขียนคำตอบของตนเองลงในกระดาษ จากนั้นให้เก็บกระดาษแผ่นนี้ไว้เก็บไว้ที่นักเรียน

ขั้นการร่วมมือ (Collaboration)

1. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนตามสาขาที่ตนเองสนใจ เช่น กลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ กลุ่มวิทยาศาสตร์ กลุ่มศิลปะศาสตร์ กลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ เป็นต้น
2. จากนั้นให้ผู้เรียนช่วยกันค้นหาข้อมูลอันเป็นสาระสำคัญ ดังนี้
 - คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษาต่อ
 - ค่าใช้จ่ายตลอดหลักสูตร
 - อาชีพที่รองรับ
 - ข้อมูลอื่น ๆ ที่จำเป็น
3. ครูแจกกระดาษรูปให้นักเรียนกลุ่มละ 1 แผ่น แล้วให้สมาชิกในกลุ่มเขียนอธิบายองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาของสมาชิกในกลุ่มลงในกระดาษในรูปแบบผังความคิด (My Concept)

ขั้นการสื่อสาร (Communication)

1. ครูสุ่มตัวแทนออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน ซึ่งจะเลือก จำนวน 2 กลุ่ม แล้วให้แต่ละคนนำเรื่องที่ตนเองได้จดบันทึกไว้ที่มานำเสนอหน้าชั้นเรียนให้เพื่อนฟัง
2. ให้นักเรียนกลุ่มอื่นที่ไม่ได้นำเสนอ ร่วมกันอภิปรายผลจากการที่ตัวแทนนำเสนอข้อมูลไปก่อนนั้น ถูกต้องครบถ้วนหรือไม่ มีความน่าเชื่อถือของข้อมูลเพียงใด ต้องเพิ่มเติมอะไรบ้าง
3. ครูยืนยันความถูกต้องของข้อมูล และอธิบายเพิ่มเติมในส่วนที่นักเรียนอภิปรายไม่ครบ

ขั้นการสะท้อนผล (Reflection)

1. ครูให้นักเรียนนำกระดาษแผ่นดังกล่าวที่แจกเมื่อต้นชั่วโมงและเขียนคำตอบไว้แล้วขึ้นมา แล้วให้นักเรียนเขียนข้อมูลเพิ่มเติมที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาต่อในคณะและสาขานั้น/ การประกอบอาชีพลงในกระดาษด้วยปากกาสีแดง เพื่อให้เห็นพัฒนาการการเรียนรู้

2. ครูให้นักเรียน เขียนข้อคำถาม หรือประเด็นที่สงสัย หรือสิ่งที่ต้องการสื่อให้ครูทราบลงในกระดาษแผ่นเดิมนั้น แล้วให้แต่ละคนนำกระดาษที่ตนเองเขียนเสร็จแล้วมาหย่อนลงในกล่อง

3. ครูรวบรวมอนุทินโต้ตอบไปอ่านและตอบคำถาม และส่งคืนนักเรียนในคาบถัดไป

5. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

5.1 วีดีโอ ยูทูป เรื่อง เพลงสปาผ่อนคลาย Relaxing Music & Soft Rain

5.2 ใบความรู้ที่ 1 เรื่อง การประเมินความเหมาะสมของตนเองในการเลือกศึกษาต่อ/ ประกอบอาชีพ

5.3 ใบงานที่ 1 เรื่อง ปูทางสร้างฝัน มหาวิทยาลัยที่ฉันอยากเรียน

5.4 เอกสารแนะนำมหาวิทยาลัย

5.5 ห้องสมุด และการสืบค้นข้อมูลออนไลน์

6. การวัดและประเมินผล

วิธีการวัด	เครื่องมือวัด	เกณฑ์การประเมินผล
ประเมินพฤติกรรมตนเองเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์	แบบประเมินพฤติกรรมตนเองเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์	นักเรียนผ่านเกณฑ์ประเมินร้อยละ 70 ขึ้นไป
สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์รายบุคคล	แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์รายบุคคล	นักเรียนผ่านเกณฑ์ประเมินร้อยละ 70 ขึ้นไป
สังเกตพฤติกรรมรายบุคคล	แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล	นักเรียนผ่านเกณฑ์ประเมินร้อยละ 70 ขึ้นไป

7. บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้

7.1 ผลการจัดการเรียนรู้

.....
.....
.....

7.2 ปัญหาและอุปสรรค

.....
.....
.....

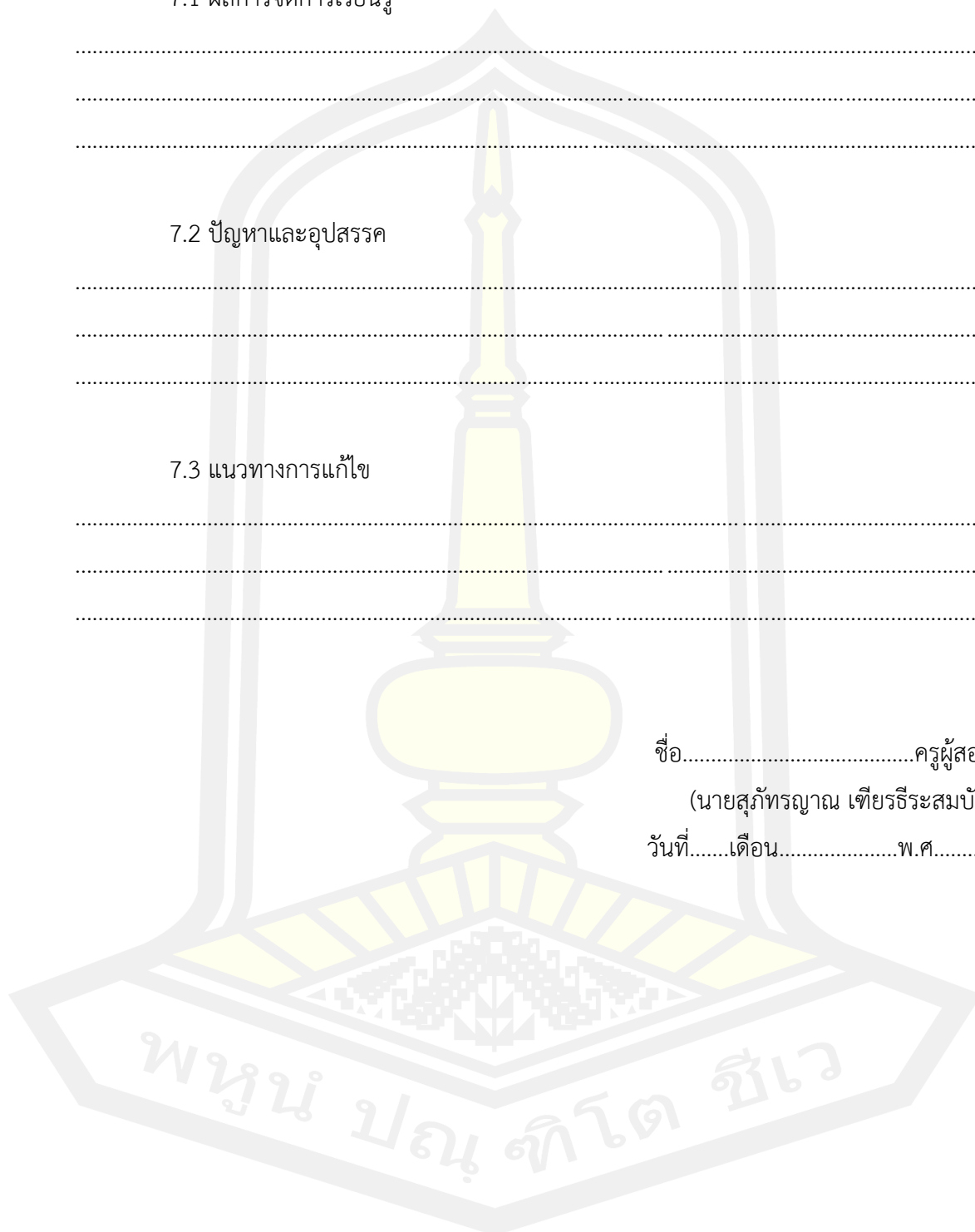
7.3 แนวทางการแก้ไข

.....
.....
.....

ชื่อ.....ครูผู้สอน

(นายสุภัทรญาณ เทียรธีระสมบัติ)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แบบสังเกตรายบุคคลในการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม

กลุ่มสาระการเรียนรู้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายมัธยม)

เรื่อง..... มาตรฐาน ก..... ข้อ.....

ชื่อ..... ชั้น..... เลขที่

คำชี้แจง ใส่ / ลงในรายการที่ตรงกับพฤติกรรมการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มของนักเรียนรายบุคคล

ที่	รายการพฤติกรรมการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม	มี (1)	ไม่มี (0)	หมายเหตุ
1.	การวางแผนงานก่อนลงมือปฏิบัติกิจกรรม			
2.	การแสดงความคิดเห็น ในงานที่ปฏิบัติร่วมกัน			
3.	ทำงานตามบทบาทหน้าที่ของสมาชิกในกลุ่มที่ได้รับมอบหมาย			
4.	การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น			
5.	การติดตามผลงาน			
6.	การปรับปรุงแก้ไขงานตามที่ได้รับคำแนะนำ			
7.	การแก้ปัญหาในระหว่างดำเนินงาน			
8.	เสร็จงานตามข้อกำหนด			
9.	สื่อสารให้ผู้อื่นได้เข้าใจในผลงานของกลุ่ม			
10.	ผลงานที่ปรากฏเป็นไปตามจุดมุ่งหมาย			

เกณฑ์การประเมิน นักเรียนปฏิบัติตามรายการพฤติกรรม

8-10 = ดี 5-7 = พอใช้ 0-4 = ปรับปรุง

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(นายสุภัทรญาณ เขียวธีระสมบัติ)

แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์รายบุคคล
กลุ่มสาระการเรียนรู้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายมัธยม)

เรื่อง..... มาตรฐาน ก..... ข้อ.....

ชื่อ..... ชั้น..... เลขที่

คำชี้แจง ใส่ / ลงในรายการที่ตรงกับพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนรายบุคคล

ที่	พฤติกรรม รายด้าน	พฤติกรรมรายข้อ	สม่ำเสมอ (2)	บางครั้ง (1)	ไม่เคย (0)	รวม
1.	ด้านการตระหนักรู้ในสังคม	มีความสามารถในการแสดงออกถึงการรับรู้เกี่ยวกับตนเองว่าเป็นส่วนหนึ่งของสังคมและสิ่งแวดล้อม				
		มีการแสดงพฤติกรรมอย่างเหมาะสมในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับสังคมและสิ่งแวดล้อม				
		สามารถช่วยเหลือบุคคลอื่น				
		การเข้าใจผู้อื่นที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรมหรือความแตกต่างระหว่างบุคคล				
		การแสดงออกซึ่งความเห็นใจผู้อื่น				
		การรู้จักใช้ทรัพยากรของครอบครัวโรงเรียนและชุมชนอย่างประหยัดไม่ฟุ่มเฟือย				
2.	ด้านทักษะความสัมพันธ์	มีความสามารถในการสร้างความไว้วางใจให้เกิดขึ้นในสัมพันธภาพระหว่างบุคคล				
		เข้าใจมุมมองของผู้อื่น				
		มีความสนใจให้ความสำคัญ และให้เกียรติต่อบุคคลอื่น				
		มีการสร้างและรักษาความสัมพันธ์ที่ดี โดยอาศัยความร่วมมือ				

ที่	พฤติกรรม รายด้าน	พฤติกรรมรายชื่อ	สม่ำเสมอ (2)	บางครั้ง (1)	ไม่เคย (0)	รวม
		มีการจัดการเพื่อป้องกันและแก้ไข ปัญหาความขัดแย้งระหว่างบุคคล				
		ขอความช่วยเหลือจากผู้อื่นเมื่อมี ความจำเป็น				
3.	ด้านการตัดสินใจ อย่างมีความ รับผิดชอบ	มีกระบวนการเลือกทางเลือกที่ได้ พิจารณา หรือประเมินอย่างดีแล้วว่า เป็นทางให้บรรลุวัตถุประสงค์ และ เป้าหมายของตนเอง				
		กระบวนการเลือกทางเลือกนั้น คำนึงถึงมาตรฐานทางจริยธรรม				
		ความห่วงใยในความปลอดภัยอันเกิด จากผลที่ตามมาจากการกระทำต่าง ๆ				
		มีบรรทัดฐานทางสังคมที่เหมาะสมคือ การเคารพต่อผู้อื่น				

เกณฑ์การให้คะแนน	เกณฑ์การตัดสิน
ปฏิบัติเสมอ = 2 คะแนน	28-32 คะแนน = ดีมาก
ปฏิบัติบางครั้ง = 1 คะแนน	23-27 คะแนน = ดี
ไม่เคยปฏิบัติ = 0 คะแนน	18-22 คะแนน = ปานกลาง
	ต่ำกว่า 17 คะแนน = ปรับปรุงแก้ไข

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(นายสุภัทรญาณ เขียรธีระสมบัติ)

แบบประเมินพฤติกรรมตนเองเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์
กลุ่มสาระการเรียนรู้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายมัธยม)

เรื่อง.....

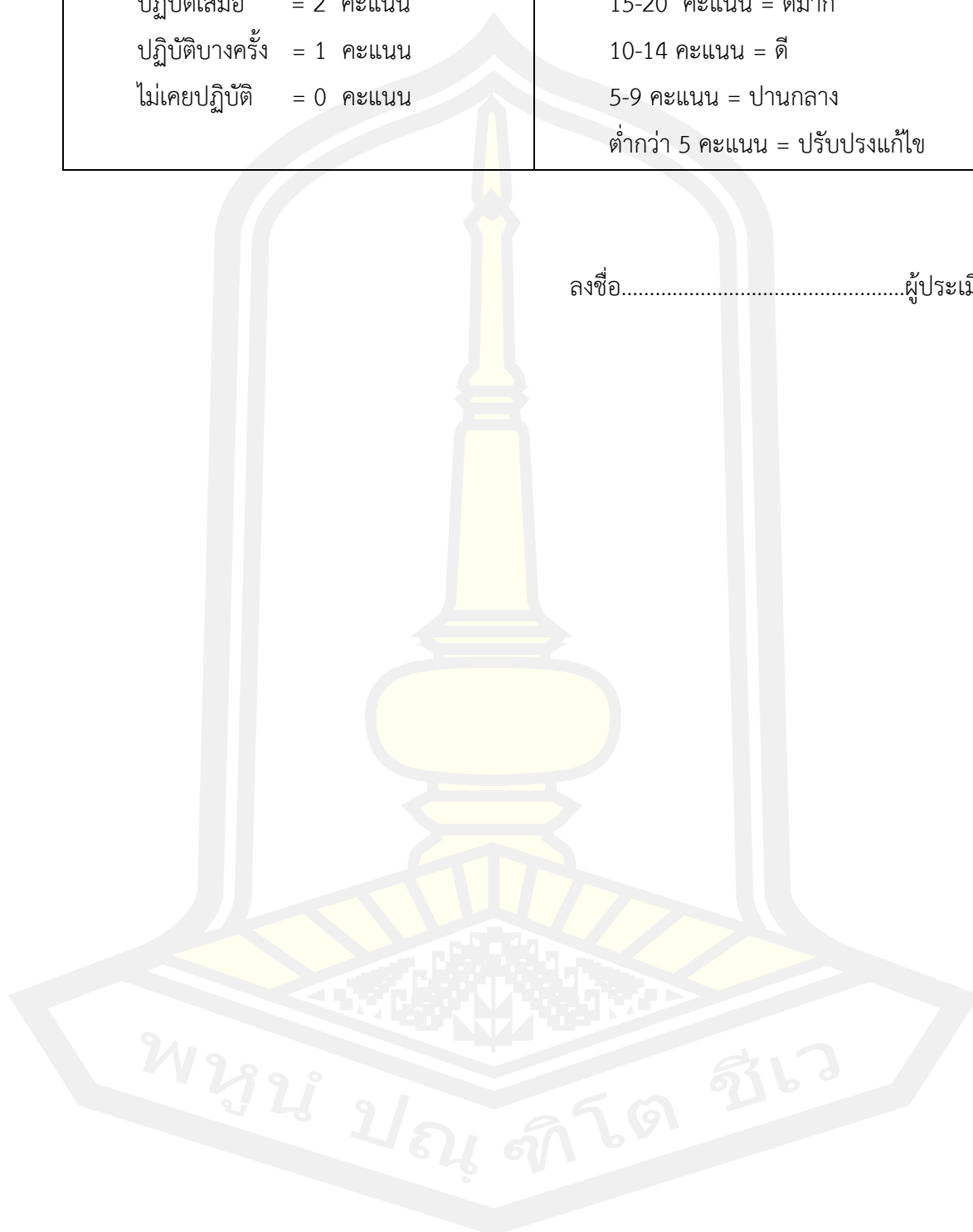
ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่

คำชี้แจง ใส่ / ลงในรายการที่ตรงกับพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนรายบุคคล

ที่	พฤติกรรม รายด้าน	พฤติกรรมรายข้อ	สม่ำเสมอ (2)	บางครั้ง (1)	ไม่เคย (0)	รวม
1.	ด้าน ตระหนักรู้ ในตนเอง	รู้ข้อดีข้อเสียของตนเอง				
		รู้ตนเองว่าสิ่งใดเป็นความต้องการและสิ่งใดที่ ตนเองไม่ต้องการ				
		เมื่ออารมณ์เปลี่ยนแปลงสามารถระบุความรู้สึก ของตนเองได้ว่ามีความรู้สึกอย่างไร				
		เมื่ออารมณ์เปลี่ยนแปลงสามารถอธิบายความรู้สึก นั้น ๆ ได้				
		มีการประเมินคุณค่าของตนเองจากความความรู้ ความสามารถหรือทักษะได้ว่าอยู่ในระดับใด				
2.	ด้านการ จัดการ ตนเอง	มีการประเมินความรู้ ทักษะและความสามารถของ ตนเอง				
		ในการทำงานมีการตั้งเป้าหมายที่มีความเป็นไปได้				
		มีการติดตามความก้าวหน้าในการปฏิบัติเพื่อไปสู่ เป้าหมาย				
		มีสร้างแรงจูงใจเพื่อไปถึงเป้าหมายที่กำหนด				
		มีการควบคุมอารมณ์ ความคิดและพฤติกรรมของ ตนเองจากสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ ตลอดเวลาโดยไม่ทำให้ตนเองและผู้อื่นเดือดร้อน จากการกระทำของตนเอง				

เกณฑ์การให้คะแนน	เกณฑ์การตัดสิน
ปฏิบัติเสมอ = 2 คะแนน	15-20 คะแนน = ดีมาก
ปฏิบัติบางครั้ง = 1 คะแนน	10-14 คะแนน = ดี
ไม่เคยปฏิบัติ = 0 คะแนน	5-9 คะแนน = ปานกลาง
	ต่ำกว่า 5 คะแนน = ปรับปรุงแก้ไข

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

ใบความรู้ที่ 1

เรื่อง การประเมินความเหมาะสมของตนเองในการเลือกศึกษาต่อ/ประกอบอาชีพ

การที่นักเรียนจะตัดสินใจว่าในอนาคตต้องการประกอบอาชีพใต้นั้น มีองค์ประกอบหลายอย่างที่ควรนำมาพิจารณากันอย่างรอบคอบก่อนการตัดสินใจ โดยมีข้อคิดในการตัดสินใจเลือกทางศึกษาต่อ ดังนี้

- ❖ รู้จักตนเอง
- ❖ รู้จักโลกของอาชีพ
- ❖ รู้จักโลกของการศึกษาต่อ

1. รู้จักตนเอง

1.1 บุคลิกภาพ

คือ ลักษณะและคุณสมบัติทั้งร่างกายและจิตใจ ได้แก่ รูปร่าง หน้าตา กิริยา การแสดงออก อารมณ์ น้ำเสียง การพูดจา ไหวพริบ ความเชื่อมั่น รวมทั้งรู้จักทักษะ ความสามารถ พิเศษ ความถนัดที่แท้จริง ทักษะคิด และค่านิยมของตนเองด้วย

การค้นพบตนเองในด้านนี้มีวิธีการมากมาย วิธีง่ายที่ไม่เสียเวลามาก ได้แก่ การทำแบบทดสอบต่าง ๆ ซึ่งจะมีแบบทดสอบความสนใจ ความถนัด ค่านิยม บุคลิกภาพ ฯลฯ

1.2 ความชอบหรือความสนใจ

ในการเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับตนเอง เราควรนำเอาผลการสำรวจในด้านต่าง ๆ มาประมวลเพื่อประกอบการพิจารณา เช่น มีบุคลิกภาพแบบใด ความสามารถด้านใด ชอบทำกิจกรรมอะไร สิ่งเหล่านี้จะช่วยให้เราพิจารณาตนเองได้ว่าเราควรประกอบอาชีพอะไร ซึ่งหากเลือกอาชีพใดได้ตรงกับคุณสมบัติของตัวเองแล้วจะทำให้ประกอบอาชีพนั้นอย่างมีความสุข มีผลงานที่มีประสิทธิภาพน่าพอใจ คนแต่ละคนมีความชอบและความสนใจที่แตกต่างกัน ความสนใจนี้จะสังเกตได้จากการที่นักเรียนชอบทำกิจกรรมใดอยู่เสมอ ๆ หรือบ่อย ๆ กว่ากิจกรรมอื่น

1.3 ความถนัด

การที่บุคคลจะวางแผนในอนาคตได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับตัวเองได้นั้น สิ่งหนึ่งที่เป็นปัจจัยสำคัญ คือ บุคคลต้องรู้จักความถนัดของตนเอง ทุกคนมีความถนัดในแต่ละด้านแตกต่างกันไป เมื่อเราทำสิ่งใดได้ดีก็จะทำให้เรามีความสุข และเกิดความภาคภูมิใจในตัวเอง การรู้จักจุดด้อยของตัวเองจะช่วยให้เราพัฒนาได้ถูกต้อง และเรียนรู้ที่จะปรับปรุงด้านที่ไม่ถนัด ความถนัดและความสนใจมักเป็นสิ่งที่คู่กันไป ความถนัดนี้อาจสังเกตได้จากการที่บุคคลทำกิจกรรมใดหรือสิ่งใดแล้วทำได้คล่องแคล่ว ทำแล้วประสบความสำเร็จ

1.4 สติปัญญาและความสามารถ

การที่จะดูว่าสติปัญญาหรือความสามารถดีไม่ดี อาจดูได้จากระดับคะแนนหรือผลการเรียนที่ผ่านมาในสมุดรายงานประจำตัวนักเรียนดูว่าในแต่ละวิชาที่สอบไปแล้วได้ระดับคะแนนหรือผลการเรียนเป็นอย่างไร ถ้าได้ระดับการเรียนหรือผลการเรียนในวิชานั้นสูงก็แสดงว่าระดับสติปัญญาหรือความสามารถในการเรียนวิชานั้นสูง แต่ถ้าระดับคะแนนหรือผลการเรียนในวิชานั้นต่ำ ก็แสดงว่าสติปัญญาหรือความสามารถในการเรียนวิชานั้นต่ำ ส่วนหนึ่งที่เรารู้คือ รู้ว่าตนเองมีความสามารถด้านใดบ้าง เพราะสิ่งนี้จะช่วยทำให้เรา เลือกแนวทางเหมาะสมกับตนเองมากที่สุด เราควรคำนึงว่าเราไม่จำเป็นต้องเก่งในด้านที่เหมือนกับคนอื่น เพียงแต่มีความสามารถในด้านใดด้านหนึ่งเพียงด้านเดียว แต่เชี่ยวชาญในทักษะด้านนั้น ๆ มากก็เพียงพอแล้ว

1.5 เป้าหมายในชีวิต

ควรตั้งเป้าหมายในอนาคตว่า ต้องการประกอบอาชีพใด เพื่อจะได้ศึกษาต่อในสาขาวิชาที่สอดคล้องกับอาชีพที่นักเรียนสนใจ มีความถนัดและสอดคล้องกับบุคลิกภาพของตน นักเรียนควรใส่ใจที่จะวางเป้าหมายให้กับชีวิตตนเอง ไม่ว่าจะเป็นการเลือกสาขาวิชาเรียน การเลือกอาชีพ ส่วนใหญ่จะเรียนตามที่โรงเรียนกำหนด เรียนตามเพื่อน ตามความนิยมของสังคม สิ่งเหล่านี้ทำให้เราไม่ทราบว่า จะทำอย่างไรกับอนาคตตนเอง การวางแผนชีวิตเป็นสิ่งสำคัญ เราควรรู้ว่าตนเองต้องการทำอะไรกับชีวิตตนเอง จะไปที่ไหนและไปอย่างไร ทั้งนี้การวางแผนชีวิตต้องอยู่บนรากฐานของความเป็นจริงของแต่ละบุคคลด้วย

1.6 สภาพทางเศรษฐกิจและครอบครัว

พิจารณาว่าฐานะทางบ้านเป็นอย่างไร พอที่จะส่งเสียให้ศึกษาต่อได้เพียงใด เพราะการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นไปนั้น บางสาขาวิชาจำเป็นต้องใช้ทุนในการศึกษามาก แต่บางสาขาวิชาอาจใช้เวลาในการศึกษาระยะสั้น ๆ ใช้ทุนในการศึกษาไม่มาก ทั้งนี้แล้วแต่สถานศึกษาหรือสาขาวิชาที่เลือกเรียน

1.7 ค่านิยม

การที่บุคคลจะวางแผนอนาคตได้อย่างถูกต้องกับเหมาะสมกับตนเองได้นั้น สิ่งหนึ่งที่เป็นปัจจัยสำคัญมากก็คือ ต้องรู้ค่านิยมในงานที่ตนยึดไว้เป็นหลักสำคัญ ค่านิยมในตนเองมีผลต่อการเลือกแนวทางต่าง ๆ ในชีวิตของเราเสมอ การสำรวจค่านิยมในงานจะช่วยชี้นำไปสู่อาชีพที่ตรงกับความต้องการของเรา มีโอกาสประสบความสำเร็จในหน้าที่การงานสูง แต่ทั้งนี้เรานำคุณสมบัติในด้านอื่น ๆ มาประกอบกับค่านิยมของตนเองด้วย เพื่อช่วยให้การพิจารณาอาชีพที่เราควรเลือกทำเมื่อจะไปประกอบอาชีพในอนาคตอีกด้วย

1.8 รูปร่างและลักษณะของร่างกาย

สถานศึกษาหลายแห่งกำหนดคุณสมบัติเกี่ยวกับรูปร่าง และลักษณะของทางร่างกายไว้ด้วย เช่น สถานศึกษาด้านทหาร ตำรวจ พลศึกษา จะต้องเป็นคนที่มีความสุขดี คือ มีร่างกายสมบูรณ์แข็งแรง (มีส่วนสูง สัมพันธ์กับน้ำหนัก) มีลักษณะสมชาย และต้องไม่พิการทางสายตา เป็นต้น

2. รู้จักโลกของอาชีพ

2.1 ลักษณะงาน

งานที่จะต้องทำเป็นประจำ มีลักษณะอย่างไร ผู้ทำงานจะต้องทำอะไรบ้าง เป็นงานที่ทำให้เกิดความเพลิดเพลินหรือก่อให้เกิดความเบื่อหน่าย งานใหญ่หรืองานเล็ก มีความรับผิดชอบที่สำคัญหรือไม่ ต้องเกี่ยวข้องกับตัวเลข สิ่งของ หรือคน ต้องใช้เครื่องมืออุปกรณ์มากหรือไม่ต้องนั่งทำงาน ยืนทำงาน

ต้องเดินทางหรือไม่ นักเรียนควรศึกษาลักษณะงานแต่ละอาชีพ ว่างานแต่ละอย่างนั้นมีลักษณะการปฏิบัติงานอย่างไร มีจุดดี จุดเด่นอย่างไร

2.2 คุณสมบัติของผู้ประกอบอาชีพ

ศึกษาถึงรายละเอียดของคุณสมบัติที่งานแต่ละอาชีพต้องการ ต้องมีความสามารถพิเศษด้านใดบ้าง มีข้อจำกัดในการประกอบอาชีพอย่างไร ได้มีการกำหนดช่วงอายุในการทำงานและเกษียณไว้อย่างไร อาชีพนั้น ๆ โดยทั่วไปเป็นอาชีพสำหรับเพศหญิงหรือเพศชาย หรือให้โอกาสแก่ทั้งหญิงทั้งชาย หรือให้โอกาสแก่เพศใดเพศหนึ่งมากกว่า

2.3 โอกาสก้าวหน้าในอาชีพ

อาชีพนั้น ๆ จะมีความก้าวหน้าเพียงใด จะต้องมีการศึกษาอบรมเพิ่มเติมมีความสามารถหรือประสบการณ์อย่างไรจึงจะได้เลื่อนขั้นมากขึ้นเพียงใด การประกอบอาชีพเดิมนำไปสู่อาชีพใหม่หรือไม่

2.4 ตลาดแรงงาน

เป็นข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการผู้ทำงานในด้านต่าง ๆ ในปัจจุบัน และการพยากรณ์ที่จะมีความต้องการเพิ่มขึ้นหรือลดลงในอนาคต ซึ่งอาจจะเป็นตัวกำหนดได้ว่า ถ้านักเรียนเรียนจบในสาขานั้น ๆ แล้ว นักเรียนมีโอกาสในการมีงานทำมากน้อยเพียงใด

7 วิชาชีพที่สามารถย้ายแรงงานฝีมืออย่างเสรี ในประชาคมอาเซียน

3. รู้จักโลกของการศึกษาต่อ

3.1 คณะที่เปิดสอน

นักเรียนควรศึกษา

ดูว่าคณะที่สนใจนั้นเปิดสอนในมหาวิทยาลัยใดบ้าง และบางครั้งการใช้ชื่อเรียกคณะในมหาวิทยาลัยอาจจะใช้ไม่เหมือนกันและเนื้อหาที่เรียนคล้ายคลึงกัน เช่น คณะศึกษาศาสตร์กับคณะครุศาสตร์ เป็นต้น

3.2 รายละเอียดของหลักสูตร

นักเรียนควรศึกษารายละเอียดของการเรียนให้ละเอียดว่าตลอดระยะเวลาที่เรียนในคณะนั้น ๆ นักเรียนจะได้เรียนวิชาอะไรบ้าง

3.3 โอกาสในการประกอบอาชีพ

ศึกษาดูโอกาสในการมีงานทำของแต่ละคณะว่ามีตลาดแรงงานรองรับมากน้อยแค่ไหน เพื่อเป็นองค์ประกอบในการตัดสินใจ

3.4 ขั้นตอนการสอบคัดเลือก

นักเรียนต้องติดตามว่า คณะที่สนใจนั้นมีวิธีรับผ่านช่องทางใดบ้าง เช่น รับตรง รับนักเรียนโควตา รับผ่านระบบกลาง และรับเป็นจำนวนกี่คน

กระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพ เป็นกระบวนการที่บุคคลจะพิจารณาเพื่อประกอบการตัดสินใจ เป็นกระบวนการที่สลับซับซ้อน เช่น ต้องพิจารณาค่านิยม ความสนใจ ความถนัด และคุณสมบัติอื่น ๆ การตัดสินใจสัมพันธ์กับทักษะที่ได้เรียนรู้ ลักษณะที่เป็นเอกลักษณ์ของบุคคล เช่น หลักในการตัดสินใจ เป็นการสำรวจหนทางที่จะเป็นไปได้กำหนดว่าจะทำอะไร จะเกิดผลอะไร ในการตัดสินใจ เราต้องรู้จักความสามารถความสนใจ ค่านิยมของตนเองและรู้ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้อง นำความรู้ไปพิจารณาตัวเลือกต่าง ๆ ถ้าได้ข้อมูลมากเท่าใด บุคคลนั้นก็จะมีโอกาสได้ผลที่พึงปรารถนามากขึ้นเท่านั้น ข้อมูลจากการประเมินนำไปสู่การอภิปรายลักษณะพิเศษของบุคคลที่สามารถเชื่อมโยงกับความต้องการทางการศึกษาและอาชีพ

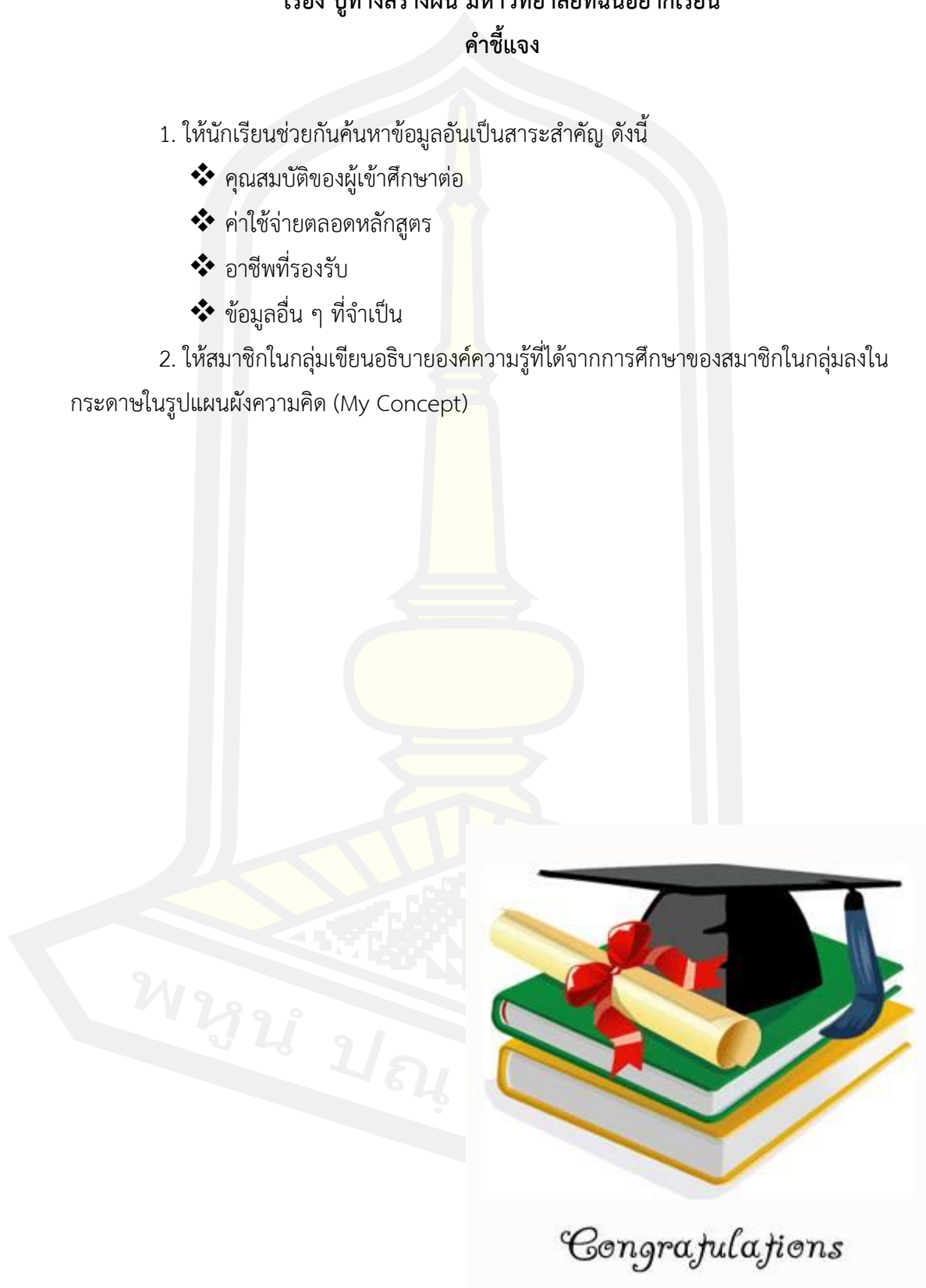
คนเรามีความถนัด ความสามารถ และความสนใจในงานอาชีพแตกต่างกัน บางคนเหมาะที่จะทำงานด้านหัตถกรรม บางคนเหมาะที่จะทำงานเกี่ยวกับเครื่องจักรกล หรืองานทางด้านวิทยาศาสตร์ ส่วนบางคนเหมาะกับงานทางด้านที่จะสอนดนตรี แต่ละคนย่อมแตกต่างกัน ข้อสำคัญคือต้องรู้จักตนเอง และรู้จักงานอาชีพต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง รวมทั้งพิจารณาว่า มีงานอะไรบ้างที่ชอบและสนใจมากที่สุด และงานนั้น ๆ เหมาะกับอุปนิสัยและบุคลิกภาพหรือไม่

ใบงานที่ 1

เรื่อง ปูทางสร้างฝัน มหาวิทยาลัยที่ฉันอยากเรียน

คำชี้แจง

1. ให้นักเรียนช่วยกันค้นหาข้อมูลอันเป็นสาระสำคัญ ดังนี้
 - ❖ คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษาต่อ
 - ❖ ค่าใช้จ่ายตลอดหลักสูตร
 - ❖ อาชีพที่รองรับ
 - ❖ ข้อมูลอื่น ๆ ที่จำเป็น
2. ให้สมาชิกในกลุ่มเขียนอธิบายองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาของสมาชิกในกลุ่มลงในกระดาษในรูปแบบผังความคิด (My Concept)

Congratulations

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5

กลุ่มสาระการเรียนรู้ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน วิชา กิจกรรมแนะแนว 9 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
 หน่วยการจัดกิจกรรมที่ 5 เรื่อง ปัญหาและการแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ เวลา 2 ชั่วโมง
 เรื่อง ปัญหาและการแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ เวลา 2 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

การจัดความสำคัญของปัญหาเป็นอีกวิธีการที่จะช่วยให้การทำงานประสบความสำเร็จ โดยมีแนวทางคือ งานสำคัญและด่วน เป็นงานที่ต้องทำทันที ต้องรีบดำเนินการให้เสร็จไม่เช่นนั้น อาจเกิดปัญหาใหญ่ งานชองนี้เราต้องให้ความสำคัญลำดับแรก งานสำคัญแต่ไม่ด่วน เป็นงานที่สำคัญ ก็จริง แต่เก็บไว้ทำทีหลังได้เพราะไม่ได้ด่วนอะไร แต่อย่าเผลอทิ้งไว้จนลืมนำนะ ไม่อย่างนั้น จะกลายเป็นงานสำคัญและด่วนแทน

งานไม่สำคัญแต่ด่วน เป็นงานที่ให้คุณอื่นทำแทนก็ได้ แต่ถ้าฝากให้ทำไม่ได้ก็ต้องรีบ ดำเนินการให้เสร็จ งานไม่สำคัญและไม่ด่วน เป็นงานที่ควรทำในเวลาว่างจากทุกอย่างแล้ว ซึ่งจะไม่ส่งผลเสียกับงานอื่น ๆ

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 2.1 จัดลำดับความสำคัญของงานและการจัดการอย่างเหมาะสม และ
- 2.2 จัดการปัญหาอย่างสร้างสรรค์
- 2.3 มีการยืดหยุ่นทางทางความคิดไม่ยึดติดกับสิ่งเดิมที่คุ้นเคย

3. สาระการเรียนรู้

- ปัญหาในชีวิตประจำวันและการจัดลำดับความสำคัญของงาน
- หลักการแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์
- หลักการคิดแบบยืดหยุ่น

4. กระบวนการจัดการเรียนรู้: วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและ อารมณ์

ขั้นการสร้างบรรยากาศ(Creating an atmosphere)

1. ครูแต่งตัวสุภาพ กล่าวทักทายนักเรียนด้วยน้ำเสียงที่นุ่มนวล ยิ้มแย้ม และวางตัว เป็นกันเอง
2. ครูแจกอนุทินโต้ตอบที่นักเรียนส่งในชั่วโมงที่แล้วและครูได้ตอบคำถามหรือ ให้ข้อเสนอแนะเป็นที่เรียบร้อยแล้วกลับคืนให้นักเรียนได้ทราบถึงคำตอบหรือข้อเสนอแนะสำหรับ ตนเอง พร้อมให้เวลานักเรียนได้อ่านข้อรายละเอียดสักครู่

3. ครูสร้างบรรยากาศในห้องเรียนให้ผู้เรียนเกิดสมาธิ และรู้สึกผ่อนคลายโดยการเปิดเพลงสปาผ่อนคลาย Relaxing Music & Soft Rain และให้นั่งสมาธิเป็นเวลา 10 นาที

4. ครูเชื่อมโยงกิจกรรมทำสมาธิที่นักเรียนปฏิบัติในชั้นเรียนเพื่อเข้าสู่บทเรียน

ขั้นการตั้งเป้าหมาย (Targeting)

1. ครูแนะนำหัวข้อในการเรียนรู้ในชั่วโมงนี้ให้กับนักเรียนได้ทราบ คือ ปัญหาและการแก้ไขปัญหาย่างสร้างสรรค์
2. เมื่อนักเรียนทราบหัวข้อในการเรียนรู้แล้ว จากนั้นครูตั้งคำถามในชั้นเรียน ดังนี้
 - นักเรียนมีความคาดหวังในการเรียนรู้ในชั่วโมงนี้อย่างไร
3. แจกกระดาษให้นักเรียนคนละ 1 แผ่น โดยให้นักเรียนเขียนชื่อกำกับไว้มุมบนของหัวกระดาษ
4. ให้นักเรียนเขียนคำตอบของตนเองลงในกระดาษ จากนั้นให้เก็บกระดาษแผ่นนี้ไว้เก็บไว้ที่นักเรียน

ขั้นการร่วมมือ (Collaboration)

1. ครูแจกกระดาษแผ่นที่ 1 ให้นักเรียนพร้อมให้โจทย์กับนักเรียนเพื่อการค้นหาคำตอบ ดังนี้
 - ให้นักเรียนค้นหาปัญหาในการดำเนินชีวิตของตนเอง
2. เมื่อนักเรียนทำเสร็จแล้ว ครูแจกกระดาษแผ่นที่ 2 ให้กับนักเรียนพร้อมให้โจทย์เพื่อการค้นหาคำตอบ ดังนี้
 - นักเรียนมีวิธีการแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างไร
3. เมื่อนักเรียนทำเสร็จแล้ว จากนั้น ครูแจกกระดาษแผ่นที่ 3 ให้กับนักเรียนพร้อมให้โจทย์เพื่อการค้นหาคำตอบ ดังนี้
 - ให้นักเรียนเรียงลำดับความสำคัญของงานจากเร่งด่วนไปหาไม่เร่งด่วน
4. ในขั้นตอนนี้ นักเรียนสามารถแสวงหาคำตอบได้ด้วยการขอความช่วยเหลือจากช่องทางต่าง ๆ ได้ เช่น ถามเพื่อน ใ้บความรู้หรือ ค้นหาในสื่อต่าง ๆ เพื่อให้ได้คำตอบที่ถูกต้องและรอบคอบที่สุด

ขั้นการสื่อสาร (Communication)

1. ครูให้นักเรียนจับคู่สนทนา แล้วให้นักเรียนเล่าปัญหาของตนเอง พร้อมทั้งวิธีแก้ไขให้เพื่อนคู่สนทนาฟัง ทำแบบนี้สลับกันจนครบ
2. ครูสุ่มนักเรียนมา 5 คน ออกมาหน้าชั้น แล้วให้นักเรียนเล่าปัญหาของตนเองให้เพื่อน ๆ ฟัง พร้อมทั้งบอกแนวทางแก้ไข แล้วครูจึงถามไปที่คู่สนทนาของเขาเมื่อต้นชั่วโมงว่า

เรื่องที่เพื่อนเล่ามานั้น ถูกต้องครบถ้วนหรือไม่ เราเชื่อเรื่องนี้หรือไม่ เพราะเหตุใดถึงเชื่อ และถามคำถามนี้กับเพื่อน ๆ ทั้งห้องด้วยคำถามเดียวกัน

3. ครูยืนยันความถูกต้องของข้อมูล และอธิบายเพิ่มเติมในส่วนที่นักเรียนอภิปรายไม่ครบ

ขั้นการสะท้อนผล (Reflection)

1. ครูให้นักเรียนนำกระดาษแผ่นดังกล่าวที่แจกเมื่อต้นชั่วโมงและเขียนคำตอบไว้แล้วขึ้นมา แล้วให้นักเรียนเขียนข้อมูลเพิ่มเติมที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียงลำดับความสำคัญของปัญหา และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ลงในกระดาษด้วยปากกาสีแดง เพื่อให้เห็นพัฒนาการการเรียนรู้

2. ครูให้นักเรียน เขียนข้อคำถาม หรือประเด็นที่สงสัย หรือสิ่งที่ต้องการสื่อให้ครูทราบลงในกระดาษแผ่นเดิมนั้น แล้วให้แต่ละคนนำกระดาษที่ตนเองเขียนเสร็จแล้วมาหย่อนลงในกล่อง

3. ครูรวบรวมอนุทินได้ตอบไปอ่านและตอบคำถาม และส่งคืนนักเรียนในคาบถัดไป

5. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

5.1 ใบความรู้ที่ 1 เรื่อง ปัญหาและการจัดลำดับความสำคัญของปัญหา

5.2 ใบงานที่ 1 เรื่อง หลักการแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์

5.3 ห้องสมุด และการสืบค้นข้อมูลออนไลน์

6. การวัดและประเมินผล

วิธีการวัด	เครื่องมือวัด	เกณฑ์การประเมินผล
ประเมินพฤติกรรมตนเองเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์	แบบประเมินพฤติกรรมตนเองเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์	นักเรียนผ่านเกณฑ์ประเมินร้อยละ 70 ขึ้นไป
สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์รายบุคคล	แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์รายบุคคล	นักเรียนผ่านเกณฑ์ประเมินร้อยละ 70 ขึ้นไป
สังเกตพฤติกรรมรายบุคคล	แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล	นักเรียนผ่านเกณฑ์ประเมินร้อยละ 70 ขึ้นไป

7. บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้

7.1 ผลการจัดการเรียนรู้

.....

.....

.....

7.2 ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

7.3 แนวทางการแก้ไข

.....

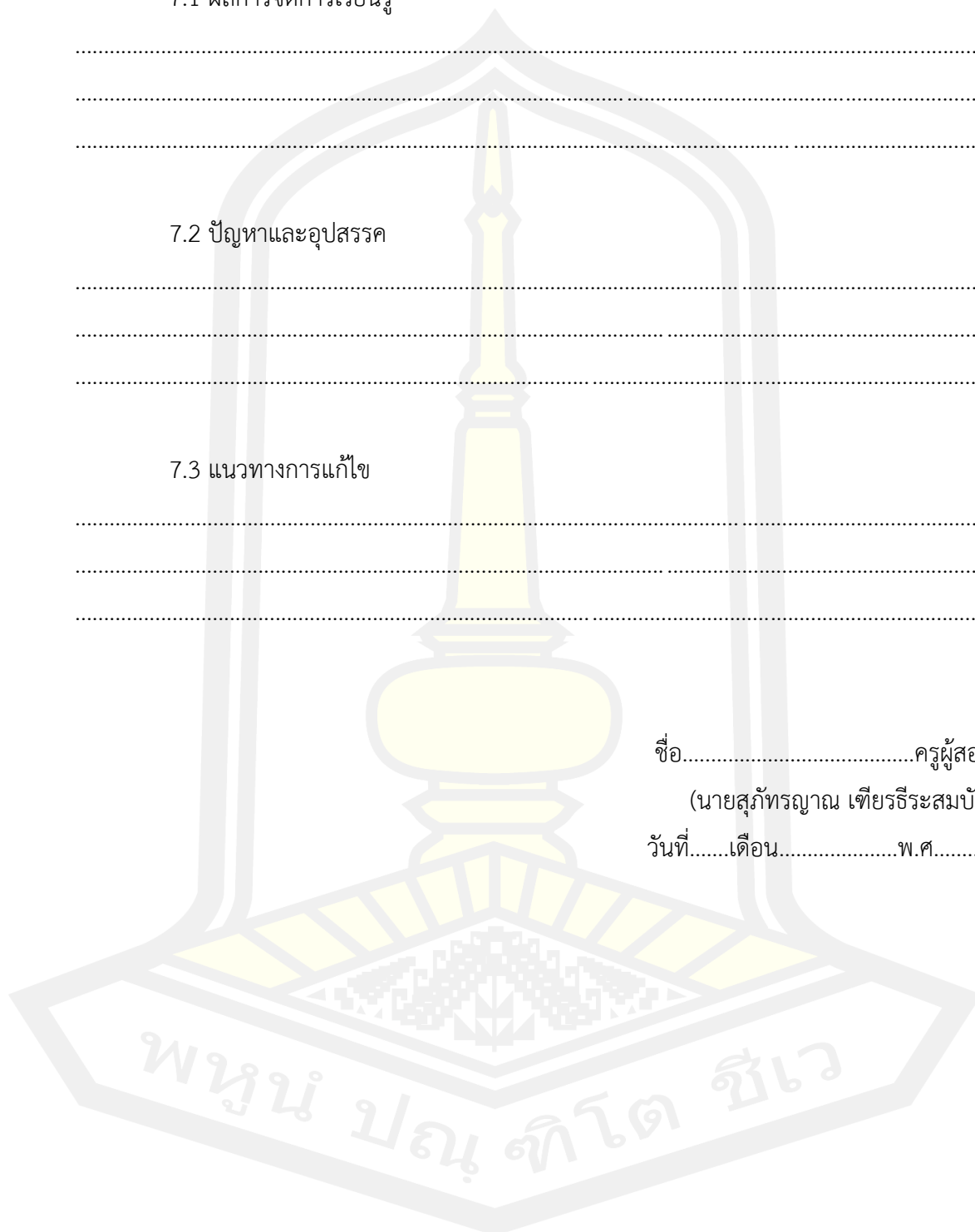
.....

.....

ชื่อ.....ครูผู้สอน

(นายสุภัทรญาณ เทียรธีระสมบัติ)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แบบสังเกตรายบุคคลในการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม

กลุ่มสาระการเรียนรู้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายมัธยม)

เรื่อง..... มาตรฐาน ก..... ข้อ.....

ชื่อ..... ชั้น..... เลขที่

คำชี้แจง ใส่ / ลงในรายการที่ตรงกับพฤติกรรมการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มของนักเรียนรายบุคคล

ที่	รายการพฤติกรรมการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม	มี (1)	ไม่มี (0)	หมายเหตุ
1.	การวางแผนงานก่อนลงมือปฏิบัติกิจกรรม			
2.	การแสดงความคิดเห็น ในงานที่ปฏิบัติร่วมกัน			
3.	ทำงานตามบทบาทหน้าที่ของสมาชิกในกลุ่มที่ได้รับมอบหมาย			
4.	การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น			
5.	การติดตามผลงาน			
6.	การปรับปรุงแก้ไขงานตามที่ได้รับคำแนะนำ			
7.	การแก้ปัญหาในระหว่างดำเนินงาน			
8.	เสร็จงานตามข้อกำหนด			
9.	สื่อสารให้ผู้อื่นได้เข้าใจในผลงานของกลุ่ม			
10.	ผลงานที่ปรากฏเป็นไปตามจุดมุ่งหมาย			

เกณฑ์การประเมิน นักเรียนปฏิบัติตามรายการพฤติกรรม

8-10 = ดี 5-7 = พอใช้ 0-4 = ปรับปรุง

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(นายสุภัทรญาณ เทียรธีระสมบัติ)

แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์รายบุคคล
กลุ่มสาระการเรียนรู้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายมัธยม)

เรื่อง..... มาตรฐาน ก..... ข้อ.....

ชื่อ..... ชั้น..... เลขที่

คำชี้แจง ใส่ / ลงในรายการที่ตรงกับพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนรายบุคคล

ที่	พฤติกรรม รายด้าน	พฤติกรรมรายข้อ	สม่ำเสมอ (2)	บางครั้ง (1)	ไม่เคย (0)	รวม
1.	ด้านการตระหนักรู้ในสังคม	มีความสามารถในการแสดงออกถึงการรับรู้เกี่ยวกับตนเองว่าเป็นส่วนหนึ่งของสังคมและสิ่งแวดล้อม				
		มีการแสดงพฤติกรรมอย่างเหมาะสมในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับสังคมและสิ่งแวดล้อม				
		สามารถช่วยเหลือบุคคลอื่น				
		การเข้าใจผู้อื่นที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรมหรือความแตกต่างระหว่างบุคคล				
		การแสดงออกซึ่งความเห็นใจผู้อื่น				
		การรู้จักใช้ทรัพยากรของครอบครัวโรงเรียนและชุมชนอย่างประหยัดไม่ฟุ่มเฟือย				
2.	ด้านทักษะความสัมพันธ์	มีความสามารถในการสร้างความไว้วางใจให้เกิดขึ้นในสัมพันธภาพระหว่างบุคคล				
		เข้าใจมุมมองของผู้อื่น				
		มีความสนใจให้ความสำคัญและให้เกียรติต่อบุคคลอื่น				
		มีการสร้างและรักษาความสัมพันธ์ที่ดีโดยอาศัยความร่วมมือ				

ที่	พฤติกรรม รายด้าน	พฤติกรรมรายชื่อ	สม่ำเสมอ (2)	บางครั้ง (1)	ไม่เคย (0)	รวม
		มีการจัดการเพื่อป้องกันและแก้ไข ปัญหาความขัดแย้งระหว่างบุคคล				
		ขอความช่วยเหลือจากผู้อื่นเมื่อมี ความจำเป็น				
3.	ด้านการตัดสินใจ อย่างมีความ รับผิดชอบ	มีกระบวนการเลือกทางเลือกที่ได้ พิจารณา หรือประเมินอย่างดีแล้วว่า เป็นทางให้บรรลุวัตถุประสงค์ และ เป้าหมายของตนเอง				
		กระบวนการเลือกทางเลือกนั้น คำนึงถึงมาตรฐานทางจริยธรรม				
		ความห่วงใยในความปลอดภัยอันเกิด จากผลที่ตามมาจากการกระทำต่าง ๆ				
		มีบรรทัดฐานทางสังคมที่เหมาะสมคือ การเคารพต่อผู้อื่น				

เกณฑ์การให้คะแนน	เกณฑ์การตัดสิน
ปฏิบัติเสมอ = 2 คะแนน	28-32 คะแนน = ดีมาก
ปฏิบัติบางครั้ง = 1 คะแนน	23-27 คะแนน = ดี
ไม่เคยปฏิบัติ = 0 คะแนน	18-22 คะแนน = ปานกลาง
	ต่ำกว่า 17 คะแนน = ปรับปรุงแก้ไข

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(นายสุภัทรญาณ เขียวธีระสมบัติ)

แบบประเมินพฤติกรรมตนเองเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์
กลุ่มสาระการเรียนรู้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายมัธยม)

เรื่อง.....

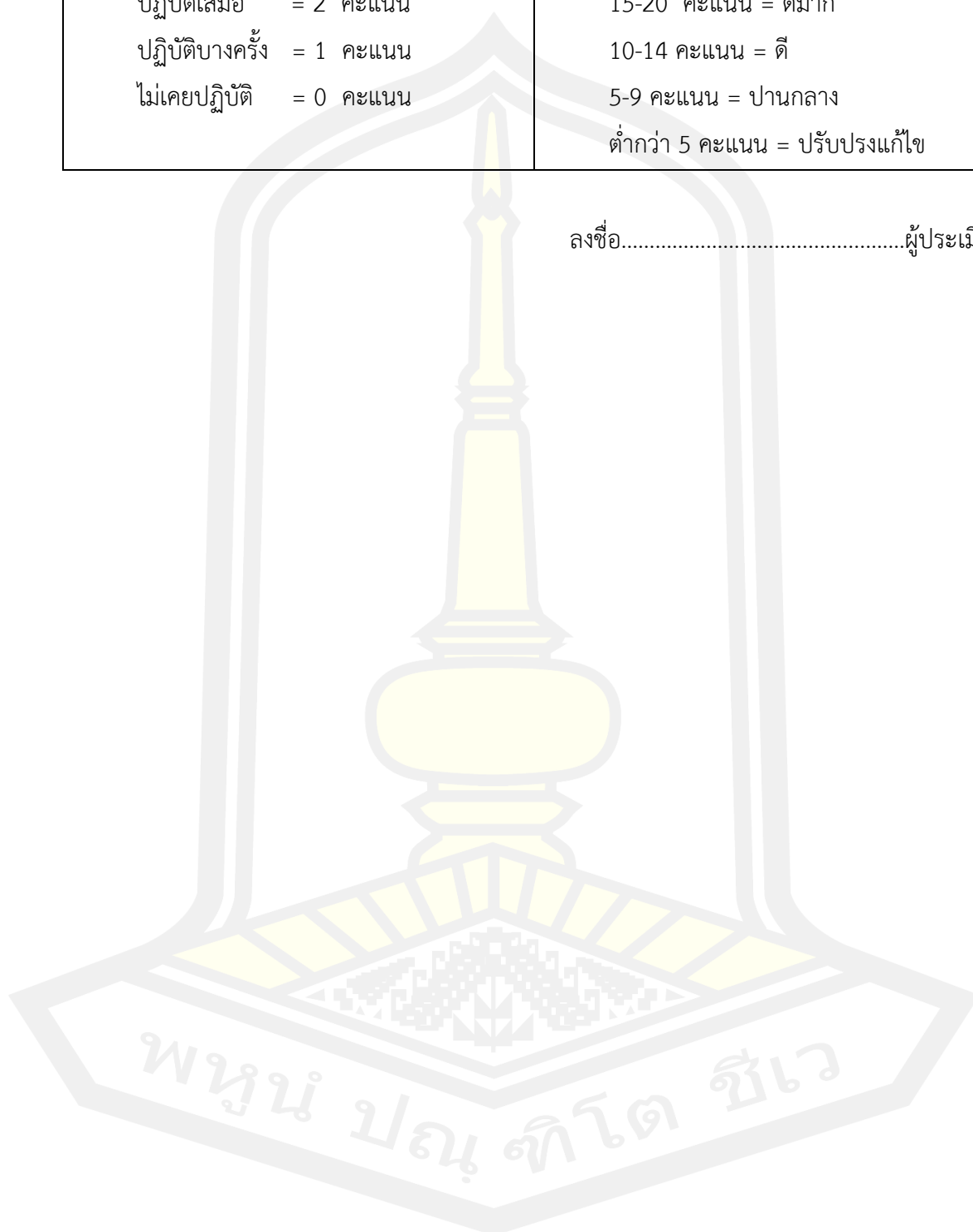
ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่

คำชี้แจง ใส่ / ลงในรายการที่ตรงกับพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนรายบุคคล

ที่	พฤติกรรม รายด้าน	พฤติกรรมรายข้อ	สม่ำเสมอ (2)	บางครั้ง (1)	ไม่เคย (0)	รวม
1.	ด้าน ตระหนักรู้ ในตนเอง	รู้ข้อดีข้อเสียของตนเอง				
		รู้ตนเองว่าสิ่งใดเป็นความต้องการและสิ่งใดที่ตนเองไม่ต้องการ				
		เมื่ออารมณ์เปลี่ยนแปลงสามารถระบุความรู้สึกของตนเองได้ว่ามีความรู้สึกอย่างไร				
		เมื่ออารมณ์เปลี่ยนแปลงสามารถอธิบายความรู้สึกนั้น ๆ ได้				
		มีการประเมินคุณค่าของตนเองจากความความรู้ความสามารถหรือทักษะได้ว่าอยู่ในระดับใด				
2.	ด้านการ จัดการ ตนเอง	มีการประเมินความรู้ ทักษะและความสามารถของตนเอง				
		ในการทำงานมีการตั้งเป้าหมายที่มีความเป็นไปได้				
		มีการติดตามความก้าวหน้าในการปฏิบัติเพื่อไปสู่เป้าหมาย				
		มีสร้างแรงจูงใจเพื่อไปถึงเป้าหมายที่กำหนด				
		มีการควบคุมอารมณ์ ความคิดและพฤติกรรมของตนเองจากสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาโดยไม่ทำให้ตนเองและผู้อื่นเดือดร้อนจากการกระทำของตนเอง				

เกณฑ์การให้คะแนน	เกณฑ์การตัดสิน
ปฏิบัติเสมอ = 2 คะแนน	15-20 คะแนน = ดีมาก
ปฏิบัติบางครั้ง = 1 คะแนน	10-14 คะแนน = ดี
ไม่เคยปฏิบัติ = 0 คะแนน	5-9 คะแนน = ปานกลาง
	ต่ำกว่า 5 คะแนน = ปรับปรุงแก้ไข

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

ใบความรู้ที่ 1

เรื่อง ปัญหาและการจัดลำดับความสำคัญของปัญหา

ในโลกการทำงานยุคใหม่ ปัญหาที่หลาย ๆ คนต้องเจอคือการจัดระบบเวลาในชีวิตและการทำงาน เพราะมีปัจจัยเยอะมากที่พร้อมกินเวลาของเราไป ไม่ว่าจะเป็นรถติด รถไฟฟ้าเสีย ฝนตก น้ำท่วม และรวมถึงงานที่เข้ามากองรวมกันมากมาย ถึงแม้จะเคลียร์วันนี้ไปได้แล้ว แต่พรุ่งนี้ก็ได้รับงานมาเพิ่มอีก

ปัญหาพวกนี้ทำให้ทั้งการทำงานและชีวิตวุ่นวาย จัดการได้ยาก แต่จะดีกว่าเดิมแน่นอน ถ้าเราได้รู้วิธีจัดการงานและเวลาตามแบบฉบับของ Dwight D. Eisenhower กับวิธีที่เรียกว่า Eisenhower Box

รู้มั้ยว่า จริง ๆ แล้วงานนั้นแบ่งออกได้เป็นทั้งหมด 4 ประเภท คือ

งานสำคัญและด่วน เป็นงานที่ต้องทำทันที ต้องรีบเคลียร์ให้เสร็จไม่อย่างนั้นอาจเกิดปัญหาใหญ่ งานชองนี้เราต้องให้ความสำคัญลำดับแรก

งานสำคัญแต่ไม่ด่วน เป็นงานที่สำคัญก็จริง แต่เก็บไว้ทำทีหลังได้เพราะไม่ได้ด่วนอะไร แต่อย่าเผลอทิ้งไว้จนลืมทำนะ ไม่อย่างนั้นจะกลายเป็นงานสำคัญและด่วนแทน

งานไม่สำคัญแต่ด่วน เป็นงานที่ให้คนอื่นทำแทนก็ได้ แต่ถ้าฝากให้ทำไม่ได้ก็ต้องรีบเคลียร์ให้เสร็จ

งานไม่สำคัญและไม่ด่วน เป็นงานที่ควรทำในเวลาว่างจากทุกอย่างแล้ว ซึ่งจะไม่ส่งผลเสียกับงานอื่น ๆ

วิธีการง่าย ๆ ในการใช้ Eisenhower Box (หรือเรียกว่า Eisenhower Method หรือ Eisenhower Matrix) ก็คือการตั้งคำถามกับตัวเองว่า งานนี้สำคัญหรือไม่? การให้คะแนนความสำคัญก็คือ งานนี้มันส่งผลดีหรือผลเสียกับงานมากแค่ไหน และช่วยให้เราเข้าใจเป้าหมายในอนาคตหรือไม่

งานนี้ด่วนหรือไม่? ต้องทำตอนนี้เลยหรือเปล่า ส่งต่อให้คนอื่นได้มั้ย หรือจะเก็บไว้ทำทีหลังได้

	ด่วน	ไม่ด่วน
สำคัญ	<ul style="list-style-type: none"> - รายงานที่ต้องใช้ในที่ประชุมพรุ่งนี้ - Presentation ขายงานในตอนบ่าย 	<ul style="list-style-type: none"> - Project ใหม่ที่จะเสนอในการประชุมเดือนหน้า - แผนท่องเที่ยวกับครอบครัววันปีใหม่
ไม่สำคัญ	<ul style="list-style-type: none"> - ตอบ E-mail การตัดสินใจเรื่องเล็กน้อย - เพื่อนร่วมงานที่มาขอความคิดเห็นเรื่องงาน 	<ul style="list-style-type: none"> - ตามติดแอสแซทเท็กตรามา - ซอปปิงออนไลน์

งานที่ทั้งสำคัญและด่วน: งานที่ต้องทำทันที

ถ้างานในช่องนี้ไม่เสร็จชีวิตการทำงานของเราจะมีปัญหา เรียกว่าเป็นงานกลุ่มที่ต้องให้ความสำคัญมากที่สุด เช่น งานที่จะถึงกำหนดส่ง และงานที่ต้องแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า เป็นต้น งานช่องนี้จะกินพลังงานเยอะมาก ๆ ฉะนั้นต้องพยายามอย่าให้มีงานประเภทนี้มากเกินไป เพราะแสดงว่าเรากำลังทำงานเชิงรับมากกว่าเชิงรุกนั่นเอง จัดลำดับความสำคัญประเภทนี้ได้ด้วยการดูว่า เดดไลน์ของงานใกล้หรือยัง และความเสียหายถ้างานนี้ไม่เสร็จมีมากแค่ไหน

งานสำคัญแต่ยังไม่ด่วน: งานที่ต้องใช้เวลาในการทำ

งานกลุ่มนี้ต้องใช้เวลาในการทำค่อนข้างเยอะ ทั้งการวางแผนงาน งานสร้างสรรค์ที่ต้องใช้ความคิด และกิจกรรมสัมพันธ์ในที่ทำงาน งานประเภทนี้ถึงไม่ด่วน แต่ถ้าทำสำเร็จมันจะช่วยให้เราประสบความสำเร็จได้ทั้งระยะสั้นและระยะยาวเลยทีเดียว อย่าลืมนะ ถึงงานพวกนี้จะไม่ด่วนแต่ก็ยังไม่สำคัญอยู่ดี ถ้าเราปล่อยไว้โดยไม่ทำอะไรมันจะค่อย ๆ กลายมาเป็นงานที่สำคัญและด่วนแทน

งานไม่สำคัญแต่ด่วน: งานที่让别人คนอื่นทำแทนก็ได้

งานพวกนี้ไม่ค่อยช่วยให้เราเข้าใกล้เป้าหมายหรอก เพราะมันชอบแทรกเข้ามาอยู่เรื่อย ๆ ไม่ว่าจะเป็นการประชุมย่อยระหว่างวัน โทรศัพท์ลูกค้าที่โทรเข้ามาแบบไม่ได้นัด หรืออีเมลที่ต้องตอบรายละเอียดจุกจิก งานประเภทนี้ถ้าฝากให้คนอื่นทำแทนได้ก็เป็นเรื่องดี แต่ถ้าฝากไม่ได้เราต้องรีบเคลียร์ให้เร็วที่สุด

งานไม่สำคัญและไม่ด่วน: งานที่ไม่ต้องทำหรรอก หรือถ้าทำก็ใช้เวลาว่าง

งานกลุ่มนี้จริง ๆ แล้วไม่ต้องทำก็ได้เพราะนอกจากไม่มีผลอะไรกับเป้าหมายแล้ว ยังทำให้เสียเวลาไปเปล่า ๆ อีก ถ้าจะทำก็เลือกใช้เวลาที่เหลือจากการทำงานอื่น หรือในวันที่ว่าง ๆ จะดีกว่า

การใช้ Eisenhower Box ในช่วงแรกอาจจะยังสับสนสักหน่อย แต่ถ้าทำอย่างต่อเนื่อง จะช่วยให้เราจัดลำดับความสำคัญของงานได้ดีขึ้น นั่นจะส่งผลให้การทำงานและชีวิตของเรามีความสุขขึ้นด้วยแน่นอน

ใบงานที่ 1

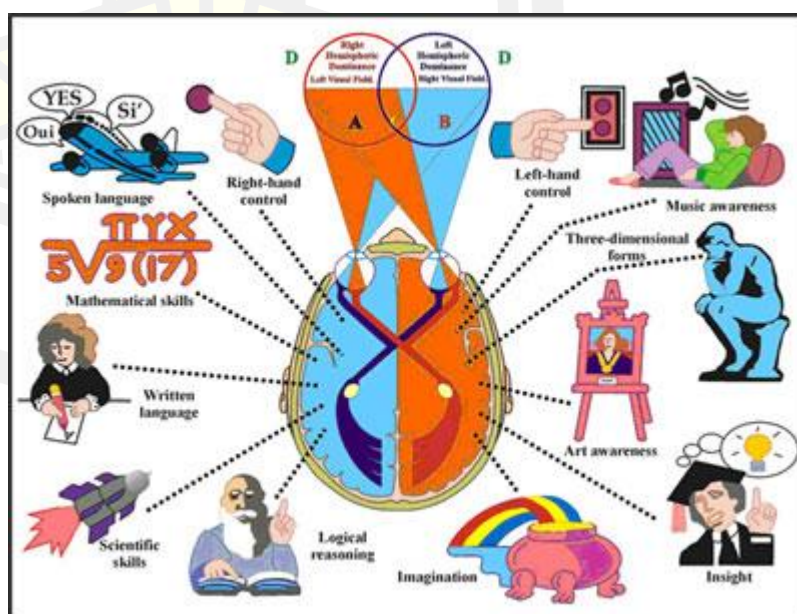
เรื่อง หลักการแก้ไขปัญหาย่างสร้างสรรค์

คำชี้แจง

1. ให้นักเรียนอ่านโจทย์และตอบคำถามลงในกระดาษแผ่นที่ 1 ดังนี้
 - ให้นักเรียนค้นหาปัญหาในการดำเนินชีวิตของตนเอง
2. ให้นักเรียนอ่านโจทย์และตอบคำถามลงในกระดาษแผ่นที่ 2 ดังนี้
 - นักเรียนมีวิธีการแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างไร
3. ให้นักเรียนอ่านโจทย์และตอบคำถามลงในกระดาษแผ่นที่ 3 ดังนี้
 - ให้นักเรียนเรียงลำดับความสำคัญของงานจากเร่งด่วนไปหาไม่เร่งด่วน

เงื่อนไข

ในขั้นตอนนี้ นักเรียนสามารถแสวงหาคำตอบได้ด้วยการขอความช่วยเหลือจากช่องทางต่าง ๆ ได้ เช่น ถามเพื่อน ใ้ความรู้หรือ ค้นหาในสื่อต่าง ๆ เพื่อให้ได้คำตอบที่ถูกต้องและรอบคอบที่สุด

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6

กลุ่มสาระการเรียนรู้ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	วิชา กิจกรรมแนะแนว 9	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
หน่วยการจัดกิจกรรมที่ 6 เรื่อง กิจกรรมสร้างสุข		เวลา 2 ชั่วโมง
เรื่อง กิจกรรมสร้างสุข		เวลา 2 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

การสร้างความสุขให้กับตนเองและผู้อื่นสามารถทำได้โดยกิจกรรมง่าย ๆ คือ ออกเดินทางไปในที่ที่อยากไป ตามใจปากด้วยการกินอะไรที่อยากกิน ทำในสิ่งที่ต้องการ เพิ่มพลังด้วยการฟังเพลงที่ชอบ ลองตื่นให้เช้ามากขึ้นกว่าเดิม เพิ่มรอยยิ้มให้คนรอบข้าง อย่าคาดหวังความสุขจากคนอื่น พยายามทำอะไรเองให้ได้ก่อน อย่าฝืนความเป็นตัวเองมากนัก อย่าเพิ่งคิดเยอะจนเกินพอดี ทำเป้าหมายในแต่ละวันให้สำเร็จ

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 2.1 บอกวิธีการที่เหมาะสมและจัดกิจกรรม ในการสร้างความสุขให้ตนเองและผู้อื่น
- 2.2 บอกวิธีการหลีกเลี่ยงสิ่งที่จะก่อให้เกิดความไม่สบายใจหรือเป็นทุกข์

3. สาระการเรียนรู้

- ความสุขและวิธีการสร้างความสุข
- การหลีกเลี่ยงสิ่งที่เป็นปัญหาหรือสิ่งที่เป็นทุกข์

4. กระบวนการจัดการเรียนรู้: วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์

ขั้นการสร้างบรรยากาศ(Creating an atmosphere)

1. ครูแต่งตัวสุภาพ กล่าวทักทายนักเรียนด้วยน้ำเสียงที่นุ่มนวล ยิ้มแย้ม และวางตัวเป็นกันเอง
2. ครูแจกอนุทินโต้ตอบที่นักเรียนส่งในชั่วโมงที่แล้วและครูได้ตอบคำถามหรือให้ข้อเสนอแนะเป็นที่เรียบร้อยแล้วกลับคืนให้นักเรียนได้ทราบถึงคำตอบหรือข้อเสนอแนะสำหรับตนเอง พร้อมให้เวลานักเรียนได้อ่านข้อรายละเอียดสักครู่
3. ครูสร้างบรรยากาศในห้องเรียนให้ผู้เรียนเกิดสมาธิ และรู้สึกผ่อนคลายโดยการเปิดเพลงสปาผ่อนคลาย Relaxing Music & Soft Rain และให้นั่งสมาธิเป็นเวลา 10 นาที
4. ครูเชื่อมโยงกิจกรรมทำสมาธิที่นักเรียนปฏิบัติในชั้นเรียนเพื่อเข้าสู่บทเรียน

ขั้นการตั้งเป้าหมาย (Targeting)

1. ครูให้นักเรียนกำหนดเป้าหมายในการสร้างความสุขในชีวิตของตนเอง ด้วยคำถาม

ดังนี้

- หากกำหนดระดับ 1-10 คุณคิดว่าตอนนี้คุณมีความสุขอยู่ในระดับใด โดยให้คะแนน 10 คือคะแนนสูงสุด
 - จากระดับดังกล่าว คุณตั้งใจจะทำอะไรต่อไปเพื่อให้ความสุขของคุณก้าวไปอยู่ในระดับที่ 10
 - สามสิ่งที่จะทำให้คุณมีความสุขและคุณสามารถทำให้เกิดขึ้นในสัปดาห์นี้สำหรับเรื่องนี้คืออะไร
 - มีใครหรือสิ่งใดที่จะช่วยสนับสนุนคุณได้
 - คุณจะรู้ได้อย่างไรว่าคุณทำเรื่องนี้ได้สำเร็จสมบูรณ์แล้ว
2. แจกกระดาษให้นักเรียนคนละ 1 แผ่น โดยให้นักเรียนเขียนชื่อกำกับไว้มุมบนของหัวกระดาษ
3. ให้นักเรียนเขียนคำตอบของตนเองลงในกระดาษ จากนั้นให้เก็บกระดาษแผ่นนี้ไว้เก็บไว้ที่นักเรียน

ขั้นการร่วมมือ (Collaboration)

1. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม โดยวิธีการเสียงทายหมუნวงล้อ
2. จากนั้นให้นักเรียนช่วยกันระดมสมองค้นหาข้อมูลอันเป็นสาระสำคัญ ดังนี้
 - ความสุขคืออะไร
 - จะสร้างความสุขได้อย่างไร
 - สิ่งใดบ้างที่ทำแล้วไม่สบายใจและเป็นทุกข์
 - ใครบ้างที่มีส่วนช่วยให้ชีวิตมีความสุข หรือเมื่อเราเป็นทุกข์แล้วมักจะมีถึง
3. ครูแจกกระดาษรูปให้นักเรียนกลุ่มละ 1 แผ่น แล้วให้สมาชิกในกลุ่มเขียนอธิบายองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาของสมาชิกในกลุ่มลงในกระดาษในรูปแบบไม้แห่งความสุข

ขั้นการสื่อสาร (Communication)

1. ครูให้ตัวแทนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน โดยเรียงลำดับจากการเสียงทายหมუნวงล้อ
2. ให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายผลจากการที่ตัวแทนนำเสนอข้อมูลไปก่อนหน้านี้ ถูกต้องครบถ้วนหรือไม่ มีความน่าเชื่อถือของข้อมูลเพียงใด ต้องเพิ่มเติมอะไรบ้าง
3. ครูยืนยันความถูกต้องของข้อมูล และอธิบายเพิ่มเติมในส่วนที่นักเรียนอภิปรายไม่ครบ

ขั้นการสะท้อนผล (Reflection)

ครูให้นักเรียนนำกระดาษแผ่นดังกล่าวที่แจกเมื่อต้นชั่วโมงกลับบ้านเพื่อค้นหาคำตอบตามโจทย์ที่ให้ไว้เมื่อต้นชั่วโมง และเขียนข้อคำถาม หรือประเด็นที่สงสัย หรือสิ่งที่ต้องการสื่อให้ครูทราบลงในกระดาษแผ่นเดิมนั้นด้วยปากกาสีแดง เพื่อให้เห็นพัฒนาการการเรียนรู้ โดยมีกำหนดส่งก่อนชั่วโมงเรียน 1 วัน

5. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

- 5.1 ใบงานที่ 1 เรื่อง ต้นไม้แห่งความสุข
- 5.2 ห้องสมุด และการสืบค้นข้อมูลออนไลน์

6. การวัดและประเมินผล

วิธีการวัด	เครื่องมือวัด	เกณฑ์การประเมินผล
ประเมินพฤติกรรมตนเองเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์	แบบประเมินพฤติกรรมตนเองเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์	นักเรียนผ่านเกณฑ์ประเมินร้อยละ 70 ขึ้นไป
สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์รายบุคคล	แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์รายบุคคล	นักเรียนผ่านเกณฑ์ประเมินร้อยละ 70 ขึ้นไป
สังเกตพฤติกรรมรายบุคคล	แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล	นักเรียนผ่านเกณฑ์ประเมินร้อยละ 70 ขึ้นไป

7. บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้

7.1 ผลการจัดการเรียนรู้

.....

.....

.....

7.2 ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

7.3 แนวทางการแก้ไข

.....

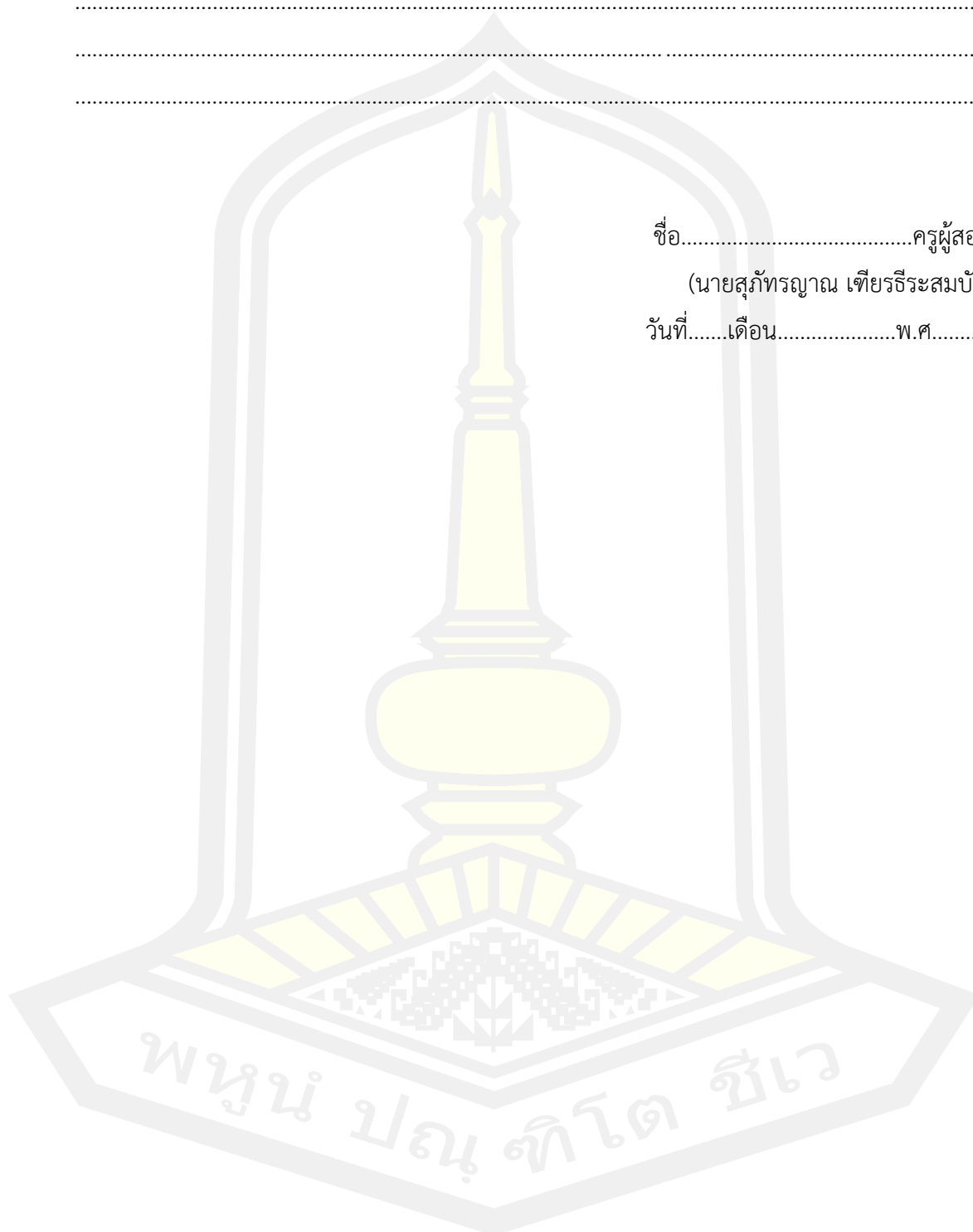
.....

.....

ชื่อ.....ครูผู้สอน

(นายสุภัทรญาณ เทียรธีระสมบัติ)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แบบสังเกตรายบุคคลในการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม

กลุ่มสาระการเรียนรู้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายมัธยม)

เรื่อง..... มาตรฐาน ก..... ข้อ.....

ชื่อ..... ชั้น..... เลขที่

คำชี้แจง ใส่ / ลงในรายการที่ตรงกับพฤติกรรมการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มของนักเรียนรายบุคคล

ที่	รายการพฤติกรรมการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม	มี (1)	ไม่มี (0)	หมายเหตุ
1.	การวางแผนงานก่อนลงมือปฏิบัติกิจกรรม			
2.	การแสดงความคิดเห็น ในงานที่ปฏิบัติร่วมกัน			
3.	ทำงานตามบทบาทหน้าที่ของสมาชิกในกลุ่มที่ได้รับมอบหมาย			
4.	การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น			
5.	การติดตามผลงาน			
6.	การปรับปรุงแก้ไขงานตามที่ได้รับคำแนะนำ			
7.	การแก้ปัญหาในระหว่างดำเนินงาน			
8.	เสร็จงานตามข้อกำหนด			
9.	สื่อสารให้ผู้อื่นได้เข้าใจในผลงานของกลุ่ม			
10.	ผลงานที่ปรากฏเป็นไปตามจุดมุ่งหมาย			

เกณฑ์การประเมิน นักเรียนปฏิบัติตามรายการพฤติกรรม

8-10 = ดี 5-7 = พอใช้ 0-4 = ปรับปรุง

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน

(นายสุภัทรญาณ เตียรธีระสมบัติ)

แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์รายบุคคล
กลุ่มสาระการเรียนรู้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายมัธยม)

เรื่อง..... มาตรฐาน ก..... ข้อ.....
 ชื่อ..... ชั้น..... เลขที่

คำชี้แจง ใส่ / ลงในรายการที่ตรงกับพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนรายบุคคล

ที่	พฤติกรรม รายด้าน	พฤติกรรมรายข้อ	สม่ำเสมอ (2)	บางครั้ง (1)	ไม่เคย (0)	รวม
1.	ด้านการตระหนักรู้ในสังคม	มีความสามารถในการแสดงออกถึงการรับรู้เกี่ยวกับตนเองว่าเป็นส่วนหนึ่งของสังคมและสิ่งแวดล้อม				
		มีการแสดงพฤติกรรมอย่างเหมาะสมในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับสังคมและสิ่งแวดล้อม				
		สามารถช่วยเหลือบุคคลอื่น				
		การเข้าใจผู้อื่นที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรมหรือความแตกต่างระหว่างบุคคล				
		การแสดงออกซึ่งความเห็นใจผู้อื่น				
		การรู้จักใช้ทรัพยากรของครอบครัวโรงเรียนและชุมชนอย่างประหยัดไม่ฟุ่มเฟือย				
2.	ด้านทักษะความสัมพันธ์	มีความสามารถในการสร้างความไว้วางใจให้เกิดขึ้นในสัมพันธภาพระหว่างบุคคล				
		เข้าใจมุมมองของผู้อื่น				
		มีความสนใจให้ความสำคัญและให้เกียรติต่อบุคคลอื่น				
		มีการสร้างและรักษาความสัมพันธ์ที่ดีโดยอาศัยความร่วมมือ				

ที่	พฤติกรรม รายด้าน	พฤติกรรมรายชื่อ	สม่ำเสมอ (2)	บางครั้ง (1)	ไม่เคย (0)	รวม
		มีการจัดการเพื่อป้องกันและแก้ไข ปัญหาความขัดแย้งระหว่างบุคคล				
		ขอความช่วยเหลือจากผู้อื่นเมื่อมี ความจำเป็น				
3.	ด้านการตัดสินใจ อย่างมีความ รับผิดชอบ	มีกระบวนการเลือกทางเลือกที่ได้ พิจารณา หรือประเมินอย่างดีแล้วว่า เป็นทางให้บรรลุวัตถุประสงค์ และ เป้าหมายของตนเอง				
		กระบวนการเลือกทางเลือกนั้น คำนึงถึงมาตรฐานทางจริยธรรม				
		ความห่วงใยในความปลอดภัยอันเกิด จากผลที่ตามมาจากการกระทำต่าง ๆ				
		มีบรรทัดฐานทางสังคมที่เหมาะสมคือ การเคารพต่อผู้อื่น				

เกณฑ์การให้คะแนน	เกณฑ์การตัดสิน
ปฏิบัติเสมอ = 2 คะแนน	28-32 คะแนน = ดีมาก
ปฏิบัติบางครั้ง = 1 คะแนน	23-27 คะแนน = ดี
ไม่เคยปฏิบัติ = 0 คะแนน	18-22 คะแนน = ปานกลาง
	ต่ำกว่า 17 คะแนน = ปรับปรุงแก้ไข

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(นายสุภัทรญาณ เขียรธีระสมบัติ)

แบบประเมินพฤติกรรมตนเองเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์
กลุ่มสาระการเรียนรู้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายมัธยม)

เรื่อง.....

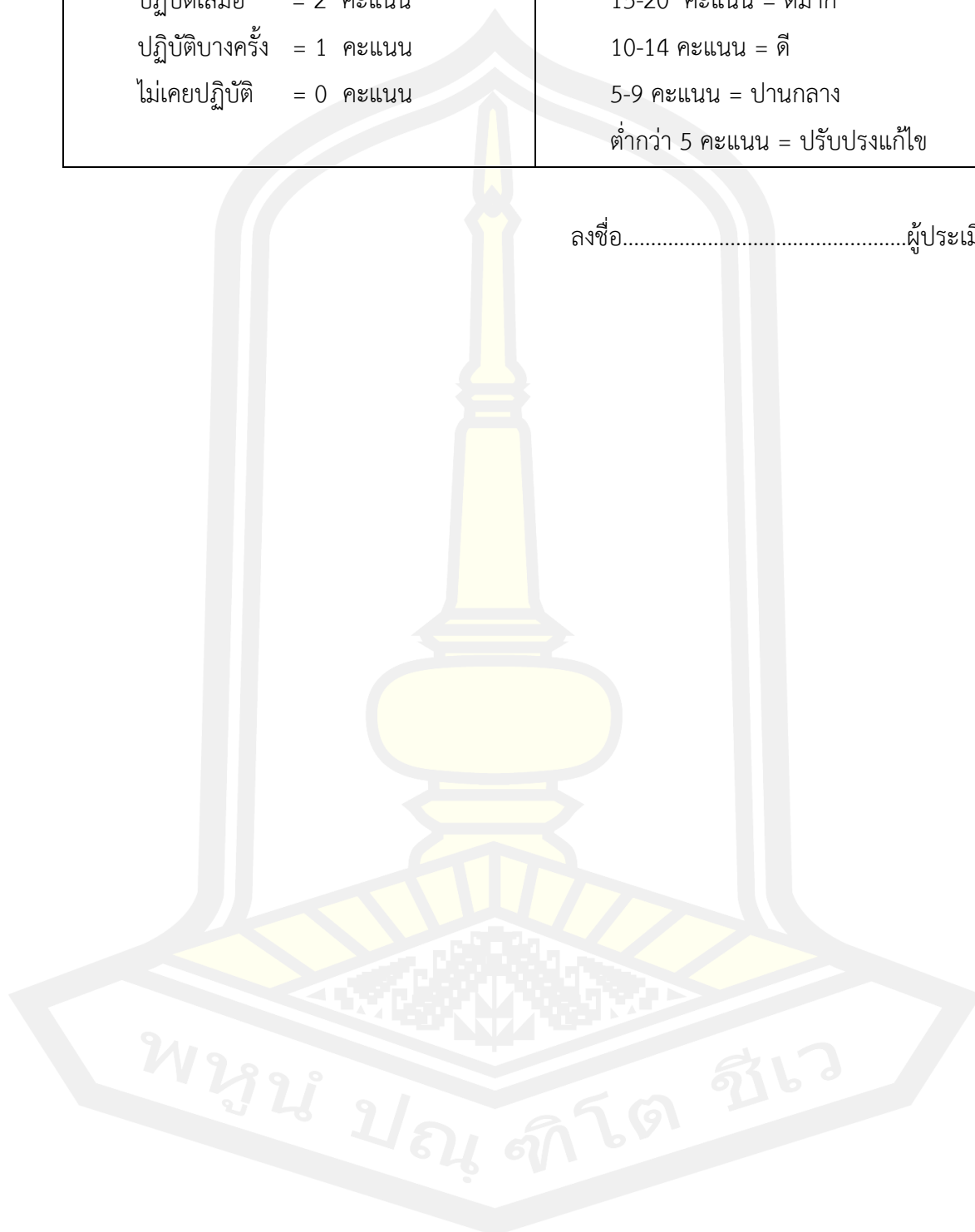
ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่

คำชี้แจง ใส่ / ลงในรายการที่ตรงกับพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนรายบุคคล

ที่	พฤติกรรม รายด้าน	พฤติกรรมรายข้อ	สม่ำเสมอ (2)	บางครั้ง (1)	ไม่เคย (0)	รวม
1.	ด้าน ตระหนักรู้ ในตนเอง	รู้ข้อดีข้อเสียของตนเอง				
		รู้ตนเองว่าสิ่งใดเป็นความต้องการและสิ่งใดที่ตนเองไม่ต้องการ				
		เมื่ออารมณ์เปลี่ยนแปลงสามารถระบุความรู้สึกของตนเองได้ว่ามีความรู้สึกอย่างไร				
		เมื่ออารมณ์เปลี่ยนแปลงสามารถอธิบายความรู้สึกนั้น ๆ ได้				
		มีการประเมินคุณค่าของตนเองจากความความรู้ความสามารถหรือทักษะได้ว่าอยู่ในระดับใด				
2.	ด้านการ จัดการ ตนเอง	มีการประเมินความรู้ ทักษะและความสามารถของตนเอง				
		ในการทำงานมีการตั้งเป้าหมายที่มีความเป็นไปได้				
		มีการติดตามความก้าวหน้าในการปฏิบัติเพื่อไปสู่เป้าหมาย				
		มีสร้างแรงจูงใจเพื่อไปถึงเป้าหมายที่กำหนด				
		มีการควบคุมอารมณ์ ความคิดและพฤติกรรมของตนเองจากสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาโดยไม่ทำให้ตนเองและผู้อื่นเดือดร้อนจากการกระทำของตนเอง				

เกณฑ์การให้คะแนน	เกณฑ์การตัดสิน
ปฏิบัติเสมอ = 2 คะแนน	15-20 คะแนน = ดีมาก
ปฏิบัติบางครั้ง = 1 คะแนน	10-14 คะแนน = ดี
ไม่เคยปฏิบัติ = 0 คะแนน	5-9 คะแนน = ปานกลาง
	ต่ำกว่า 5 คะแนน = ปรับปรุงแก้ไข

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

ใบงานที่ 1
เรื่อง ต้นไม้แห่งความสุข

คำชี้แจง

- ให้นักเรียนช่วยกันระดมสมองค้นหาข้อมูลอันเป็นสาระสำคัญ ดังนี้
 - ความสุขคืออะไร
 - จะสร้างความสุขได้อย่างไร
 - สิ่งใดบ้างที่ทำแล้วไม่สบายใจและเป็นทุกข์
 - ใครบ้างที่มีส่วนช่วยให้ชีวิตมีความสุข หรือเมื่อเราเป็นทุกข์แล้วมักจะมีถึง
- ให้สมาชิกในกลุ่มเขียนอธิบายองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาของสมาชิกในกลุ่มลงในกระดาษในรูปต้นไม้แห่งความสุข

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7

กลุ่มสาระการเรียนรู้ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	วิชา กิจกรรมแนะแนว 9	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
หน่วยการจัดกิจกรรมที่ 7 เรื่อง ทักษะความสัมพันธ์		เวลา 2 ชั่วโมง
เรื่อง ทักษะความสัมพันธ์		เวลา 2 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

การวางตัวในสังคมเป็นเรื่องสำคัญอย่างมากในตัวเองให้ดูดี เพราะจะต้องมีการวางตัวที่ดี ซึ่งควรมีมารยาททางสังคมอย่างมาก ซึ่งผู้ใหญ่จะมองว่าเราเป็นอย่างไรและก็จะคอยจับตามองเราอย่างมาก ซึ่งการวางตัวของเราก็ควรมีมารยาทในการเข้าร่วมงานต่าง ๆ ของแวดวงสังคมนี้ โดยคุณจะได้รู้ว่าควรที่จะปรับตัวแบบไหนจะเข้ากับคนอื่น ควรจะคอยมองการวางตัวของคนอื่นด้วย เพื่อจะได้ทำตามคนอื่นได้ถูกต้อง ซึ่งก็จะเข้ากับคนอื่นได้ง่ายมากขึ้นเอง เมื่อสามารถเรียนรู้การวางตัวจากคนรอบข้างได้นั่นเอง

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 2.1 บอกรูปแบบและความสำคัญของการวางตัวได้ถูกต้องเหมาะสมในสถานการณ์ต่าง ๆ
- 2.2 บอกวิธีสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลในครอบครัว

3. สาระการเรียนรู้

- รูปแบบและความสำคัญของการวางตัวได้ถูกต้องเหมาะสมในสถานการณ์ต่าง ๆ
- การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลในครอบครัว

4. กระบวนการจัดการเรียนรู้: วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์

ขั้นการสร้างบรรยากาศ(Creating an atmosphere)

1. ครูแต่งตัวสุภาพ กล่าวทักทายนักเรียนด้วยน้ำเสียงที่นุ่มนวล ยิ้มแย้ม และวางตัวเป็นกันเอง
2. ครูแจกอนุทินโต้ตอบที่นักเรียนส่งในชั่วโมงที่แล้วและครูได้ตอบคำถามหรือให้ข้อเสนอแนะเป็นที่เรียบร้อยแล้วกลับคืนให้นักเรียนได้ทราบถึงคำตอบหรือข้อเสนอแนะสำหรับตนเอง พร้อมให้เวลานักเรียนได้อ่านข้อรายละเอียดสักครู่
3. ครูสร้างบรรยากาศในห้องเรียนให้ผู้เรียนเกิดสมาธิ และรู้สึกผ่อนคลายโดยการเปิดเพลงสปาผ่อนคลาย Relaxing Music & Soft Rain และให้นั่งสมาธิเป็นเวลา 10 นาที
4. ครูเชื่อมโยงกิจกรรมทำสมาธิที่นักเรียนปฏิบัติในชั้นเรียนเพื่อเข้าสู่บทเรียน

ขั้นการตั้งเป้าหมาย (Targeting)

1. ครูให้นักเรียนกำหนดเป้าหมายในการสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น ด้วยคำถามดังนี้

• หากกำหนดระดับ 1-10 คุณคิดว่าตอนนี้คุณมีความสัมพันธ์กับผู้อื่นอยู่ในระดับใด โดยให้คะแนน 10 คือคะแนนสูงสุด

• จากระดับดังกล่าว คุณตั้งใจจะทำอะไรต่อไปเพื่อให้ความสัมพันธ์ของคุณกับผู้อื่นก้าวไปอยู่ในระดับที่ 10

• สามสิ่งที่จะทำให้คุณมีความสัมพันธ์กับผู้อื่นดีขึ้นและคุณสามารถทำให้เกิดขึ้นในสัปดาห์นี้สำหรับเรื่องนี้คืออะไร

- มีใครหรือสิ่งใดที่จะช่วยสนับสนุนคุณได้
- คุณจะรู้ได้อย่างไรว่าคุณทำเรื่องนี้ได้สำเร็จสมบูรณ์แล้ว

2. แจกกระดาษให้นักเรียนคนละ 1 แผ่น โดยให้นักเรียนเขียนชื่อกำกับไว้มุมบนของหัวกระดาษ

3. ให้นักเรียนเขียนคำตอบของตนเองลงในกระดาษ จากนั้นให้เก็บกระดาษแผ่นนี้ไว้เก็บไว้ที่นักเรียน

ขั้นการร่วมมือ (Collaboration)

1. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม โดยวิธีการเสียงทายหมุนวงล้อ
2. จากนั้นให้นักเรียนช่วยกันระดมสมองวิเคราะห์สถานการณ์ที่กำหนดให้แล้วตอบคำถามดังนี้

❖ สถานการณ์ที่ 1

นายเอกชัย คบแต่เพื่อนผู้ชายไม่คบเพื่อนผู้หญิง เพราะทุกครั้งที่พูดคุยกับเพื่อนผู้หญิงมักจะสื่อสารกันไม่เข้าใจและมีข้อโต้แย้งบ่อยครั้ง

❖ สถานการณ์ครั้งที่ 2

นางสาวเจนจิรา เป็นคนพูดน้อยและไม่ไว้วางใจใครเลย จึงไม่มีเพื่อนกล้าเข้ามาพูดคุยหรือคบหาด้วย เจนจิราจึงไม่มีเพื่อนสนิทเหมือนคนอื่น ๆ

- สาเหตุของปัญหาที่เกิดกับนายเอกชัยและนางสาวเจนจิราเกิดสิ่งใด
- จาก 2 สถานการณ์ดังกล่าวเกิดปัญหาอะไรขึ้น
- นักเรียนจะแก้ไขปัญหาก็กันนายเอกชัยและนางสาวเจนจิราอย่างไร

3. ครูแจกกระดาษรูปให้นักเรียนกลุ่มละ 1 แผ่น แล้วให้สมาชิกในกลุ่มเขียนอธิบายองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาของสมาชิกในกลุ่มลงในกระดาษในรูปแบบของการนำข้อมูลหรือความรู้มาสรุปเป็นสารสนเทศ (Infographics)

ขั้นการสื่อสาร (Communication)

1. ครูให้ตัวแทนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน โดยเรียงลำดับจากการเสียงทนายหมูนวงล้อ
2. ให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายผลจากการที่ตัวแทนนำเสนอข้อมูลไปก่อนหน้านี้ ถูกต้องครบถ้วนหรือไม่ มีความน่าเชื่อถือของข้อมูลเพียงใด ต้องเพิ่มเติมอะไรบ้าง
3. ครูยืนยันความถูกต้องของข้อมูล และอธิบายเพิ่มเติมในส่วนที่นักเรียนอภิปรายไม่ครบ

ขั้นการสะท้อนผล (Reflection)

ครูให้นักเรียนนำกระดาษแผ่นดังกล่าวที่แจกเมื่อต้นชั่วโมงกลับบ้านเพื่อค้นหาคำตอบตามโจทย์ที่ให้ไว้เมื่อต้นชั่วโมง และเขียนข้อคำถาม หรือประเด็นที่สงสัย หรือสิ่งที่ต้องการสื่อให้ครูทราบลงในกระดาษแผ่นเดิมนั้นด้วยปากกาสีแดง เพื่อให้เห็นพัฒนาการการเรียนรู้ โดยมีกำหนดส่งก่อนชั่วโมงเรียน 1 วัน

5. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

- 5.1 ใบงานที่ 1 เรื่อง คงไม่แยء เดียวจะช่วยแก้ปัญหา
- 5.2 ห้องสมุด และการสืบค้นข้อมูลออนไลน์

6. การวัดและประเมินผล

วิธีการวัด	เครื่องมือวัด	เกณฑ์การประเมินผล
ประเมินพฤติกรรมตนเองเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์	แบบประเมินพฤติกรรมตนเองเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์	นักเรียนผ่านเกณฑ์ประเมินร้อยละ 70 ขึ้นไป
สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์รายบุคคล	แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์รายบุคคล	นักเรียนผ่านเกณฑ์ประเมินร้อยละ 70 ขึ้นไป
สังเกตพฤติกรรมรายบุคคล	แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล	นักเรียนผ่านเกณฑ์ประเมินร้อยละ 70 ขึ้นไป

7. บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้

7.1 ผลการจัดการเรียนรู้

.....

.....

.....

7.2 ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

7.3 แนวทางการแก้ไข

.....

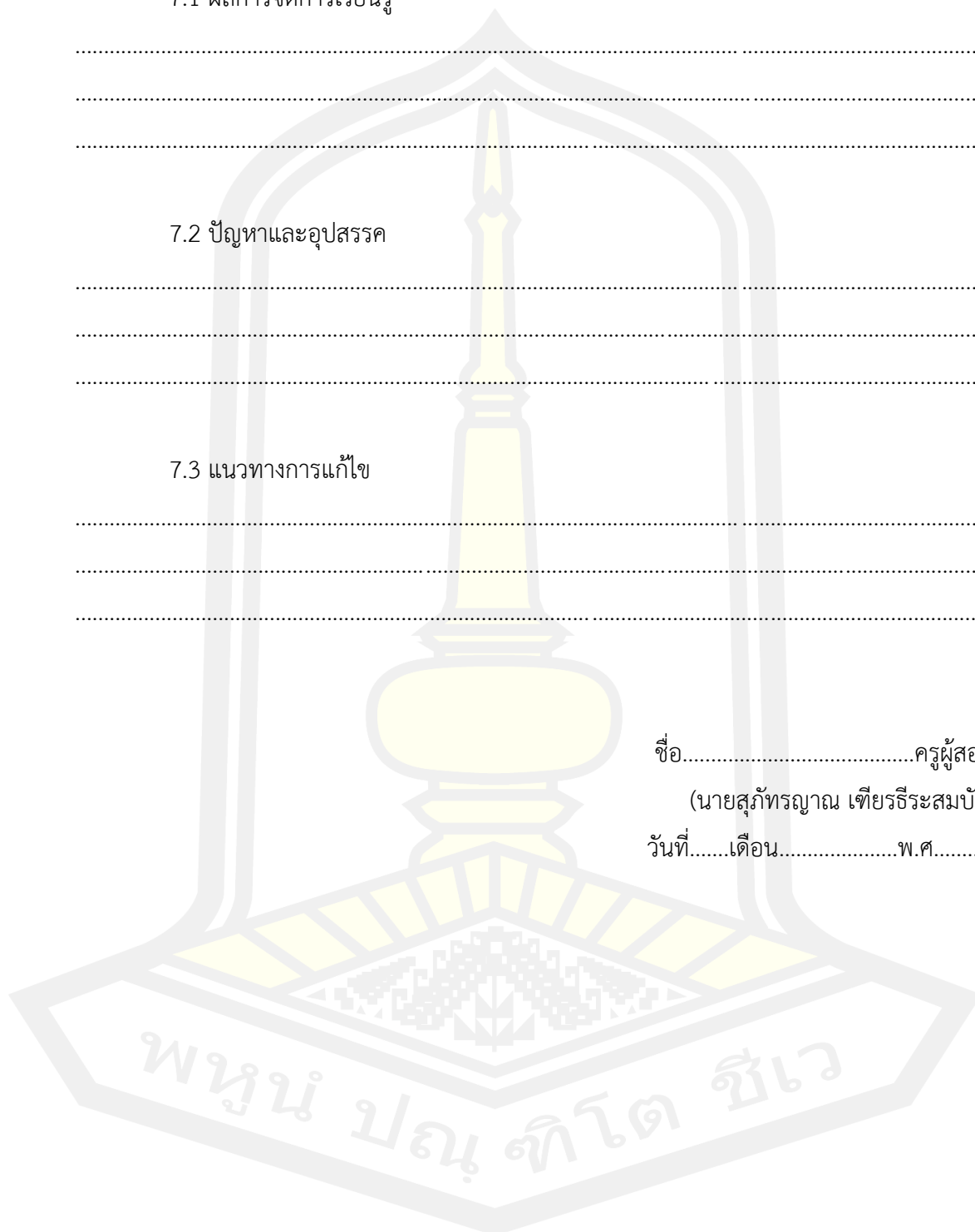
.....

.....

ชื่อ.....ครูผู้สอน

(นายสุภัทรญาณ เทียรธีระสมบัติ)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แบบสังเกตรายบุคคลในการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม

กลุ่มสาระการเรียนรู้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายมัธยม)

เรื่อง..... มาตรฐาน ก..... ข้อ.....

ชื่อ..... ชั้น..... เลขที่

คำชี้แจง ใส่ / ลงในรายการที่ตรงกับพฤติกรรมการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มของนักเรียนรายบุคคล

ที่	รายการพฤติกรรมการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม	มี (1)	ไม่มี (0)	หมายเหตุ
1.	การวางแผนงานก่อนลงมือปฏิบัติกิจกรรม			
2.	การแสดงความคิดเห็น ในงานที่ปฏิบัติร่วมกัน			
3.	ทำงานตามบทบาทหน้าที่ของสมาชิกในกลุ่มที่ได้รับมอบหมาย			
4.	การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น			
5.	การติดตามผลงาน			
6.	การปรับปรุงแก้ไขงานตามที่ได้รับคำแนะนำ			
7.	การแก้ปัญหาในระหว่างดำเนินงาน			
8.	เสร็จงานตามข้อกำหนด			
9.	สื่อสารให้ผู้อื่นได้เข้าใจในผลงานของกลุ่ม			
10.	ผลงานที่ปรากฏเป็นไปตามจุดมุ่งหมาย			

เกณฑ์การประเมิน นักเรียนปฏิบัติตามรายการพฤติกรรม

8-10 = ดี 5-7 = พอใช้ 0-4 = ปรับปรุง

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(นายสุภัทรญาณ เขียวธีระสมบัติ)

แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์รายบุคคล
กลุ่มสาระการเรียนรู้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายมัธยม)

เรื่อง..... มาตรฐาน ก..... ข้อ.....

ชื่อ..... ชั้น..... เลขที่

คำชี้แจง ใส่ / ลงในรายการที่ตรงกับพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนรายบุคคล

ที่	พฤติกรรมรายด้าน	พฤติกรรมรายข้อ	สม่ำเสมอ (2)	บางครั้ง (1)	ไม่เคย (0)	รวม
1.	ด้านการตระหนักรู้ในสังคม	มีความสามารถในการแสดงออกถึงการรับรู้เกี่ยวกับตนเองว่าเป็นส่วนหนึ่งของสังคมและสิ่งแวดล้อม				
		มีการแสดงพฤติกรรมอย่างเหมาะสมในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับสังคมและสิ่งแวดล้อม				
		สามารถช่วยเหลือบุคคลอื่น				
		การเข้าใจผู้อื่นที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรมหรือความแตกต่างระหว่างบุคคล				
		การแสดงออกซึ่งความเห็นใจผู้อื่น				
		การรู้จักใช้ทรัพยากรของครอบครัวโรงเรียนและชุมชนอย่างประหยัดไม่ฟุ่มเฟือย				
2.	ด้านทักษะความสัมพันธ์	มีความสามารถในการสร้างความไว้วางใจให้เกิดขึ้นในสัมพันธภาพระหว่างบุคคล				
		เข้าใจมุมมองของผู้อื่น				
		มีความสนใจ ให้ความสำคัญ และให้เกียรติต่อบุคคลอื่น				
		มีการสร้างและรักษาความสัมพันธ์ที่ดีโดยอาศัยความร่วมมือ				

ที่	พฤติกรรมรายด้าน	พฤติกรรมรายข้อ	สม่ำเสมอ (2)	บางครั้ง (1)	ไม่เคย (0)	รวม
		มีการจัดการเพื่อป้องกันและแก้ไข ปัญหาความขัดแย้งระหว่างบุคคล				
		ขอความช่วยเหลือจากผู้อื่นเมื่อมีความ จำเป็น				
3.	ด้านการตัดสินใจ อย่างมีความ รับผิดชอบ	มีกระบวนการเลือกทางเลือกที่ได้ พิจารณา หรือประเมินอย่างดีแล้วว่า เป็นทางให้บรรลุวัตถุประสงค์ และ เป้าหมายของตนเอง				
		กระบวนการเลือกทางเลือกนั้นคำนึงถึง มาตรฐานทางจริยธรรม				
		ความห่วงใยในความปลอดภัยอันเกิด จากผลที่ตามมาจากการกระทำต่าง ๆ				
		มีบรรทัดฐานทางสังคมที่เหมาะสมคือ การเคารพต่อผู้อื่น				

เกณฑ์การให้คะแนน	เกณฑ์การตัดสิน
ปฏิบัติเสมอ = 2 คะแนน	28-32 คะแนน = ดีมาก
ปฏิบัติบางครั้ง = 1 คะแนน	23-27 คะแนน = ดี
ไม่เคยปฏิบัติ = 0 คะแนน	18-22 คะแนน = ปานกลาง
	ต่ำกว่า 17 คะแนน = ปรับปรุงแก้ไข

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(นายสุภัทรญาณ เทียรธีระสมบัติ)

แบบประเมินพฤติกรรมตนเองเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์
กลุ่มสาระการเรียนรู้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายมัธยม)

เรื่อง.....

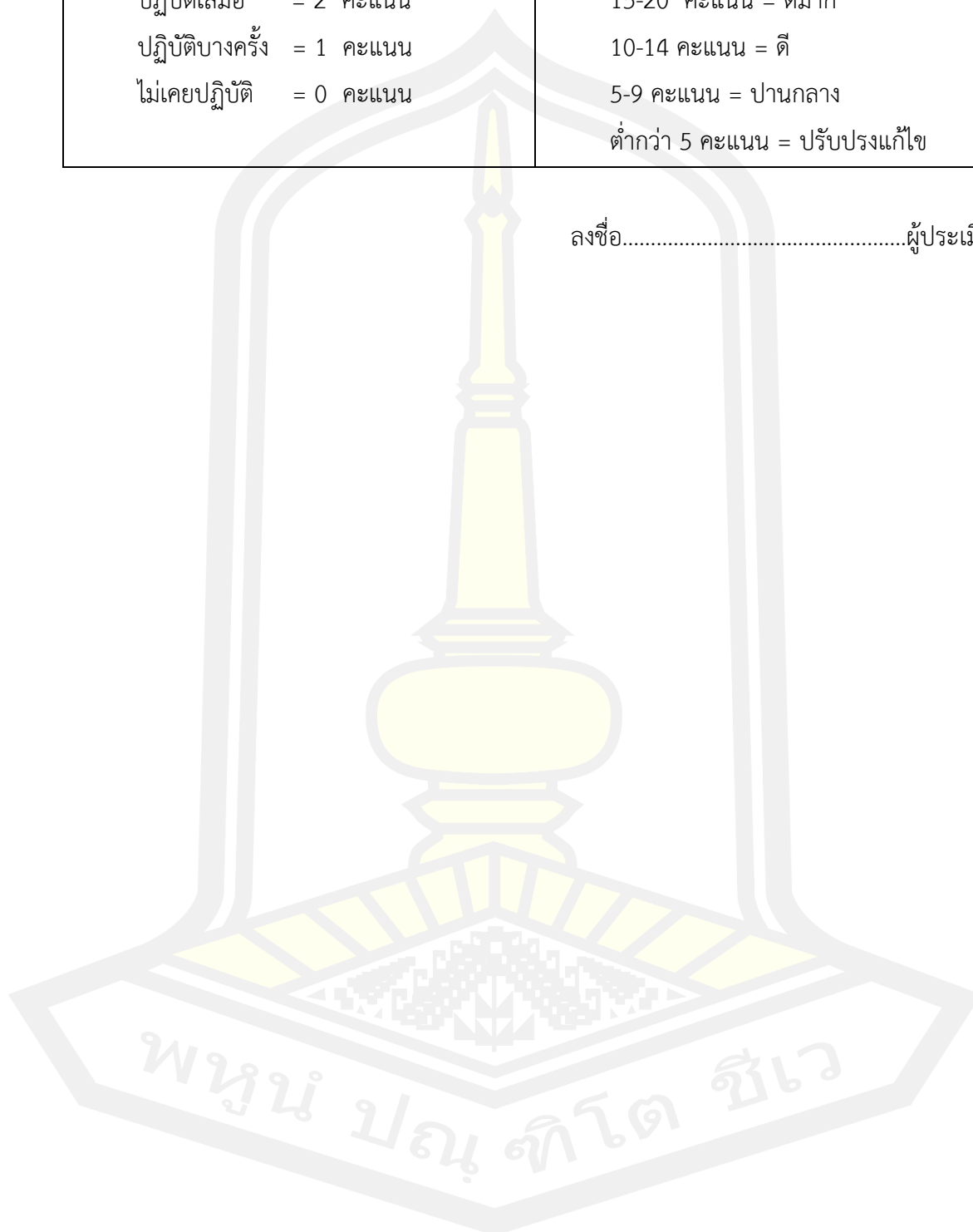
ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่

คำชี้แจง ใส่ / ลงในรายการที่ตรงกับพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนรายบุคคล

ที่	พฤติกรรม รายด้าน	พฤติกรรมรายข้อ	สม่ำเสมอ (2)	บางครั้ง (1)	ไม่เคย (0)	รวม
1.	ด้าน ตระหนักรู้ ในตนเอง	รู้ข้อดีข้อเสียของตนเอง				
		รู้ตนเองว่าสิ่งใดเป็นความต้องการและสิ่งใดที่ตนเองไม่ต้องการ				
		เมื่ออารมณ์เปลี่ยนแปลงสามารถระบุความรู้สึกของตนเองได้ว่ามีความรู้สึกอย่างไร				
		เมื่ออารมณ์เปลี่ยนแปลงสามารถอธิบายความรู้สึกนั้น ๆ ได้				
		มีการประเมินคุณค่าของตนเองจากความความรู้ความสามารถหรือทักษะได้ว่าอยู่ในระดับใด				
2.	ด้านการ จัดการ ตนเอง	มีการประเมินความรู้ ทักษะและความสามารถของตนเอง				
		ในการทำงานมีการตั้งเป้าหมายที่มีความเป็นไปได้				
		มีการติดตามความก้าวหน้าในการปฏิบัติเพื่อไปสู่เป้าหมาย				
		มีสร้างแรงจูงใจเพื่อไปถึงเป้าหมายที่กำหนด				
		มีการควบคุมอารมณ์ ความคิดและพฤติกรรมของตนเองจากสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาโดยไม่ทำให้ตนเองและผู้อื่นเดือดร้อนจากการกระทำของตนเอง				

เกณฑ์การให้คะแนน	เกณฑ์การตัดสิน
ปฏิบัติเสมอ = 2 คะแนน	15-20 คะแนน = ดีมาก
ปฏิบัติบางครั้ง = 1 คะแนน	10-14 คะแนน = ดี
ไม่เคยปฏิบัติ = 0 คะแนน	5-9 คะแนน = ปานกลาง
	ต่ำกว่า 5 คะแนน = ปรับปรุงแก้ไข

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

ใบงานที่ 1

เรื่อง คงไม่แยء เดียวจะช่วยเหลือปัญหา

คำชี้แจง

- ให้นักเรียนช่วยกันระดมสมองวิเคราะห์สถานการณ์ที่กำหนดให้ดังนี้
 - ❖ สถานการณ์ที่ 1

นายเอกชัย คบแต่เพื่อนผู้ชายไม่คบเพื่อนผู้หญิง เพราะทุกครั้งที่พูดคุยกับเพื่อนผู้หญิงมักจะสื่อสารกันไม่เข้าใจและมีข้อโต้แย้งบ่อยครั้ง
 - ❖ สถานการณ์ครั้งที่ 2

นางสาวเจนจิรา เป็นคนพูดน้อยและไม่ไว้วางใจใครเลย จึงไม่มีเพื่อนกล้าเข้ามาพูดคุยหรือคบหาด้วย เจนจิราจึงไม่มีเพื่อนสนิทเหมือนคนอื่น ๆ
- จากนั้นให้นักเรียนตอบคำถาม ลงในกระดาษในรูปของการนำข้อมูลหรือความรู้มาสรุปเป็นสารสนเทศ (Infographics) ดังนี้
 - สาเหตุของปัญหาที่เกิดกับนายเอกชัยและนางสาวเจนจิราเกิดสิ่งใด
 - จาก 2 สถานการณ์ดังกล่าวเกิดปัญหาอะไรขึ้น
 - นักเรียนจะแก้ไขปัญหาให้แก่นายเอกชัยและนางสาวเจนจิราอย่างไร

พหุ ปรุ ฐิ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8

กลุ่มสาระการเรียนรู้ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	วิชา กิจกรรมแนะแนว 9	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
หน่วยการจัดกิจกรรมที่ 8 เรื่อง รู้ภัยใกล้ตัว		เวลา 2 ชั่วโมง
เรื่อง รู้ภัยใกล้ตัว		เวลา 2 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

การป้องกันตนเองจากภัยสังคม เป็นการเตรียมความพร้อม และฝึกทักษะในการเอาชีวิตรอด เมื่อต้องเผชิญกับรูปแบบของภัยสังคมต่าง ๆ โดยสิ่งสำคัญที่สุด คือต้องไม่ประมาทและหาวิธีสิ่งผิดปกติก่อเกิดขึ้นต้องตั้งรับอย่างมีสติ

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 2.1 บอกรูปแบบของภัยในสังคม
- 2.2 ปฏิบัติตนเพื่อให้ปลอดภัยจากภัยในสังคม
- 2.3 ตระหนักถึงภัยอันตรายในสังคม

3. สาระการเรียนรู้

- ❖ การป้องกันภัยจากการโจรกรรมลักทรัพย์ในที่พำนักอาศัย
- ❖ การป้องกันภัยจากการฉกชิงวิ่งราวจี้ปล้น ร้านค้า
- ❖ การป้องกันภัยจากการนั่งแท็กซี่
- ❖ การป้องกันภัยจากการนั่งรถตู้โดยสาร
- ❖ การป้องกันภัยจากโรคจิต เช่น โจรคัพพีโรคจิต โรคจิตประสาท ขอบโซ่ววัยวะเพศ

ขอบลวนลามในที่สาธารณะ

- ❖ การป้องกันภัยจากการถูกจับเป็นตัวประกัน โดยมากจะเป็นผู้เสพสารเสพติด
- ❖ การป้องกันภัยจากการถูกชิงทรัพย์ ทุบกระຈกในบริเวณจอดรถหรือจอดรถในที่เปลี่ยว
- ❖ การป้องกันภัยจากการถูกข่มขืน

4. กระบวนการจัดการเรียนรู้: วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์

ขั้นการสร้างบรรยากาศ(Creating an atmosphere)

1. ครูแต่งตัวสุภาพ กล่าวทักทายนักเรียนด้วยน้ำเสียงที่นุ่มนวล ยิ้มแย้ม และวางตัวเป็นกันเอง

2. ครูแจกอนุทินโต้ตอบที่นักเรียนส่งในชั่วโมงที่แล้วและครูได้ตอบคำถามหรือให้ข้อเสนอแนะเป็นที่เรียบร้อยแล้วกลับคืนให้นักเรียนได้ทราบถึงคำตอบหรือข้อเสนอแนะสำหรับตนเอง พร้อมให้เวลานักเรียนได้อ่านข้อรายละเอียดสักครู่

3. ครูสร้างบรรยากาศในห้องเรียนให้ผู้เรียนเกิดสมาธิ และรู้สึกผ่อนคลายโดยการเปิดเพลงสปาผ่อนคลาย Relaxing Music & Soft Rain และให้นั่งสมาธิเป็นเวลา 10 นาที

4. ครูเชื่อมโยงกิจกรรมทำสมาธิที่นักเรียนปฏิบัติในชั้นเรียนเพื่อเข้าสู่บทเรียน

ขั้นการตั้งเป้าหมาย (Targeting)

1. ครูให้นักเรียนกำหนดเป้าหมายในการสร้างสร้างความปลอดภัยจากภัยสังคม ด้วยคำถามดังนี้

- หากกำหนดระดับ 1-10 คุณคิดว่าตอนนี้คุณมีความเสี่ยงจากภัยของสังคมอยู่ในระดับใด โดยให้คะแนน 10 คือคะแนนสูงสุด

- สามสิ่งที่เป็นภัยใกล้ตัวคุณและคุณสามารถทำให้ความเสี่ยงลดลงในสัปดาห์นี้คืออะไร

- มีใครหรือสิ่งใดที่จะช่วยสนับสนุนคุณได้

- คุณจะรู้ได้อย่างไรว่าคุณทำเรื่องนี้ได้สำเร็จสมบูรณ์แล้ว

2. แจกกระดาษให้นักเรียนคนละ 1 แผ่น โดยให้นักเรียนเขียนชื่อกำกับไว้มุมบนของหัวกระดาษ

3. ให้นักเรียนเขียนคำตอบของตนเองลงในกระดาษ จากนั้นให้เก็บกระดาษแผ่นนี้ไว้เก็บไว้ที่นักเรียน

ขั้นการร่วมมือ (Collaboration)

1. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม โดยวิธีการเสี่ยงทายหมุนวงล้อ

2. จับสลากเพื่อเลือกหัวข้อ

3. จากนั้นให้นักเรียนช่วยกันระดมสมองวิเคราะห์สถานการณ์ในวิดีโอที่กำหนดให้ ดังนี้

- ❖ สถานการณ์ที่ 1 "Cyberbullying" ภัยคุกคามยุคสังคมออนไลน์

- ❖ สถานการณ์ที่ 2 ภัยสังคมโรคจิตถ้ำมอง 25/10/61 ช.ม.หาดไทย

- ❖ สถานการณ์ที่ 3 ภัยสังคม! โจรโหดจี้ นศ.สาว ปี1 จับโขกหัว-โยนลงคลอง

เขียน 30 เซ็ม

- ❖ สถานการณ์ที่ 4 ภัยสังคม! นร.สาวรอดเสีย เจอคนร้ายแฝงตัวเป็นพลเมืองดี ลากเข้าพงหญ้าหวังล้วงละเมียด

❖ สถานการณ์ที่ 5 'บิ๊กโจ๊ก' บุกหลายคลินิกเถื่อน 4 จว. รวม 13 แห่ง เปิดรักษา โดยไม่มีแพทย์

4. จากนั้นให้นักเรียนตอบคำถาม ดังนี้

- สถานการณ์นี้เป็นภัยสังคมเกี่ยวกับอะไร
- สาเหตุของปัญหาเกิดจากสิ่งใด
- หากนักเรียนอยู่ในสถานการณ์ดังกล่าว นักเรียนจะมีวิธีการเอาตัวรอดอย่างไร
- นักเรียนจะมีวิธีการเตือนภัยให้ผู้อื่นทราบได้อย่างไร

5. ครูแจกกระดาษขยับให้นักเรียนกลุ่มละ 1 แผ่น แล้วให้สมาชิกในกลุ่มเขียนอธิบายองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาของสมาชิกในกลุ่มลงในกระดาษในรูปแบบของการนำข้อมูลหรือความรู้มาสรุปเป็นสารสนเทศ (Infographics)

ขั้นการสื่อสาร (Communication)

1. ครูให้ตัวแทนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน โดยเรียงลำดับจากการเสียงทายนวนวาล์ว
2. ให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายผลจากการที่ตัวแทนนำเสนอข้อมูลไปก่อนหน้านี้ ถูกต้องครบถ้วนหรือไม่ มีความน่าเชื่อถือของข้อมูลเพียงใด ต้องเพิ่มเติมอะไรบ้าง
3. ครูยืนยันความถูกต้องของข้อมูล และอธิบายเพิ่มเติมในส่วนที่นักเรียนอภิปรายไม่ครบ

ขั้นการสะท้อนผล (Reflection)

ครูให้นักเรียนนำกระดาษแผ่นดังกล่าวที่แจกเมื่อต้นชั่วโมงกลับบ้านเพื่อค้นหาคำตอบตามโจทย์ที่ให้ไว้เมื่อต้นชั่วโมง และเขียนข้อคำถาม หรือประเด็นที่สงสัย หรือสิ่งที่ต้องการสื่อให้ครูทราบลงในกระดาษแผ่นเดิมนั้นด้วยปากกาสีแดง เพื่อให้เห็นพัฒนาการการเรียนรู้ โดยมีกำหนดส่งก่อนชั่วโมงเรียน 1 วัน

5. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

- 5.1 ใบงานที่ 1 เรื่อง คงไม่แยء เดียวจะช่วยแก้ปัญหา
- 5.2 ห้องสมุด และการสืบค้นข้อมูลออนไลน์

6. การวัดและประเมินผล

วิธีการวัด	เครื่องมือวัด	เกณฑ์การประเมินผล
ประเมินพฤติกรรมตนเอง เกี่ยวกับการเรียนรู้ด้านสังคม และอารมณ์	แบบประเมินพฤติกรรมตนเอง เกี่ยวกับการเรียนรู้ด้านสังคม และอารมณ์	นักเรียนผ่านเกณฑ์ประเมิน ร้อยละ 70 ขึ้นไป
สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ด้าน สังคมและอารมณ์รายบุคคล	แบบสังเกตพฤติกรรม การเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ รายบุคคล	นักเรียนผ่านเกณฑ์ประเมิน ร้อยละ 70 ขึ้นไป
สังเกตพฤติกรรมรายบุคคล	แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล	นักเรียนผ่านเกณฑ์ประเมิน ร้อยละ 70 ขึ้นไป

7. บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้

7.1 ผลการจัดการเรียนรู้

.....

.....

7.2 ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

7.3 แนวทางการแก้ไข

.....

.....

ชื่อ.....ครูผู้สอน

(นายสุภัทรญาณ เตียรธีระสมบัติ)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แบบสังเกตรายบุคคลในการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม

กลุ่มสาระการเรียนรู้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายมัธยม)

เรื่อง..... มาตรฐาน ก..... ข้อ.....

ชื่อ..... ชั้น..... เลขที่

คำชี้แจง ใส่ / ลงในรายการที่ตรงกับพฤติกรรมการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มของนักเรียนรายบุคคล

ที่	รายการพฤติกรรมการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม	มี (1)	ไม่มี (0)	หมายเหตุ
1.	การวางแผนงานก่อนลงมือปฏิบัติกิจกรรม			
2.	การแสดงความคิดเห็น ในงานที่ปฏิบัติร่วมกัน			
3.	ทำงานตามบทบาทหน้าที่ของสมาชิกในกลุ่มที่ได้รับมอบหมาย			
4.	การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น			
5.	การติดตามผลงาน			
6.	การปรับปรุงแก้ไขงานตามที่ได้รับคำแนะนำ			
7.	การแก้ปัญหาในระหว่างดำเนินงาน			
8.	เสร็จงานตามข้อกำหนด			
9.	สื่อสารให้ผู้อื่นได้เข้าใจในผลงานของกลุ่ม			
10.	ผลงานที่ปรากฏเป็นไปตามจุดมุ่งหมาย			

เกณฑ์การประเมิน นักเรียนปฏิบัติตามรายการพฤติกรรม

8-10 = ดี 5-7 = พอใช้ 0-4 = ปรับปรุง

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(นายสุภัทรญาณ เขียวธีระสมบัติ)

แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์รายบุคคล
กลุ่มสาระการเรียนรู้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายมัธยม)

เรื่อง..... มาตรฐาน ก..... ข้อ.....

ชื่อ..... ชั้น..... เลขที่

คำชี้แจง ใส่ / ลงในรายการที่ตรงกับพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนรายบุคคล

ที่	พฤติกรรม รายด้าน	พฤติกรรมรายข้อ	สม่ำเสมอ (2)	บางครั้ง (1)	ไม่เคย (0)	รวม
1.	ด้านการตระหนักรู้ในสังคม	มีความสามารถในการแสดงออกถึงการรับรู้เกี่ยวกับตนเองว่าเป็นส่วนหนึ่งของสังคมและสิ่งแวดล้อม				
		มีการแสดงพฤติกรรมอย่างเหมาะสมในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับสังคมและสิ่งแวดล้อม				
		สามารถช่วยเหลือบุคคลอื่น				
		การเข้าใจผู้อื่นที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรมหรือความแตกต่างระหว่างบุคคล				
		การแสดงออกซึ่งความเห็นใจผู้อื่น				
		การรู้จักใช้ทรัพยากรของครอบครัวโรงเรียนและชุมชนอย่างประหยัดไม่ฟุ่มเฟือย				
2.	ด้านทักษะความสัมพันธ์	มีความสามารถในการสร้างความไว้วางใจให้เกิดขึ้นในสัมพันธภาพระหว่างบุคคล				
		เข้าใจมุมมองของผู้อื่น				
		มีความสนใจให้ความสำคัญละให้เกียรติต่อบุคคลอื่น				
		มีการสร้างและรักษาความสัมพันธ์ที่ดีโดยอาศัยความร่วมมือ				

ที่	พฤติกรรม รายด้าน	พฤติกรรมรายชื่อ	สม่ำเสมอ (2)	บางครั้ง (1)	ไม่เคย (0)	รวม
		มีการจัดการเพื่อป้องกันและแก้ไข ปัญหาความขัดแย้งระหว่างบุคคล				
		ขอความช่วยเหลือจากผู้อื่นเมื่อมี ความจำเป็น				
3.	ด้านการตัดสินใจ อย่างมีความ รับผิดชอบ	มีกระบวนการเลือกทางเลือกที่ได้ พิจารณา หรือประเมินอย่างดีแล้วว่า เป็นทางให้บรรลุวัตถุประสงค์ และ เป้าหมายของตนเอง				
		กระบวนการเลือกทางเลือกนั้น คำนึงถึงมาตรฐานทางจริยธรรม				
		ความห่วงใยในความปลอดภัยอันเกิด จากผลที่ตามมาจากการกระทำต่าง ๆ				
		มีบรรทัดฐานทางสังคมที่เหมาะสมคือ การเคารพต่อผู้อื่น				

เกณฑ์การให้คะแนน	เกณฑ์การตัดสิน
ปฏิบัติเสมอ = 2 คะแนน	28-32 คะแนน = ดีมาก
ปฏิบัติบางครั้ง = 1 คะแนน	23-27 คะแนน = ดี
ไม่เคยปฏิบัติ = 0 คะแนน	18-22 คะแนน = ปานกลาง
	ต่ำกว่า 17 คะแนน = ปรับปรุงแก้ไข

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(นายสุภัทรญาณ เขียรธีระสมบัติ)

แบบประเมินพฤติกรรมตนเองเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์
กลุ่มสาระการเรียนรู้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายมัธยม)

เรื่อง.....

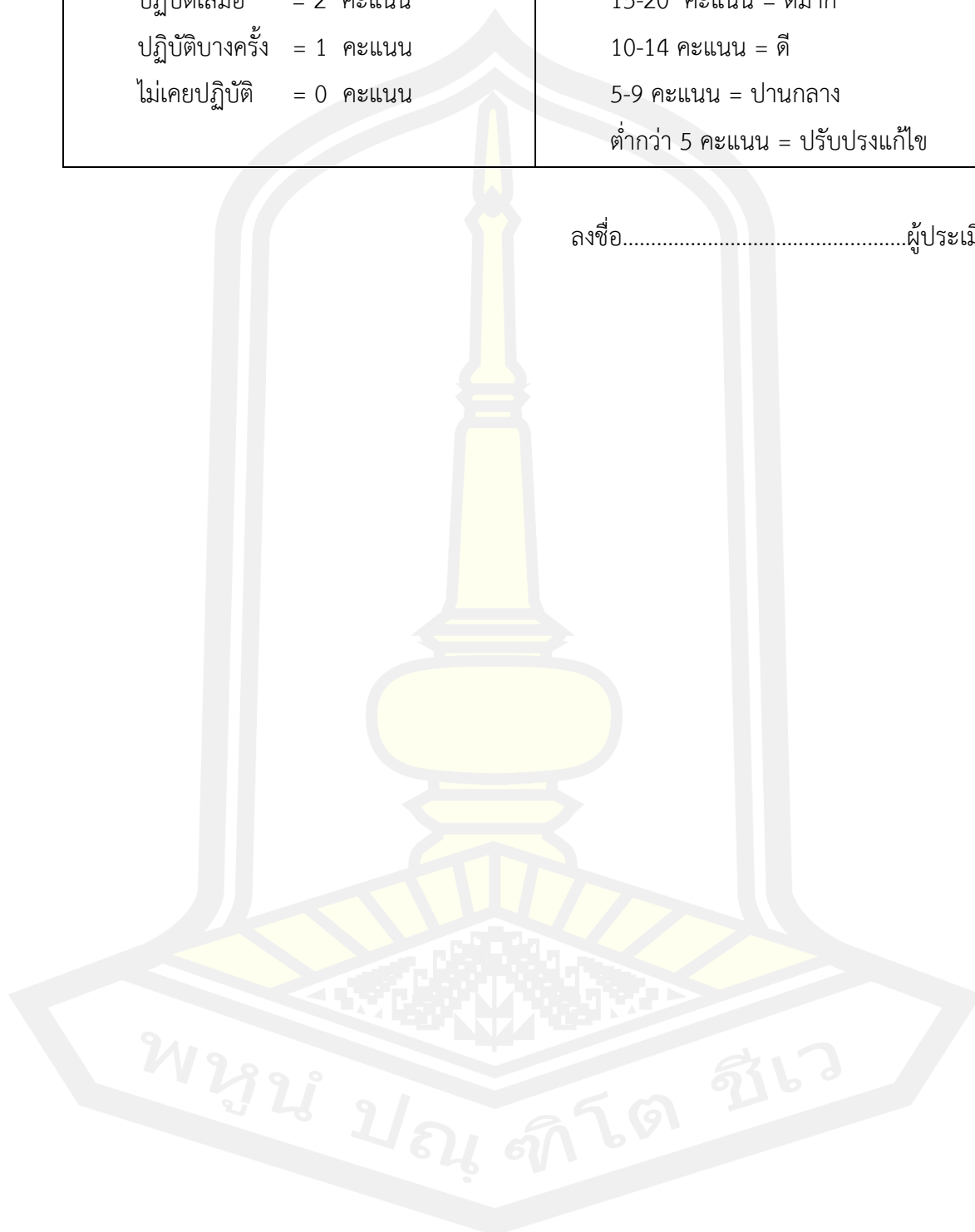
ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่

คำชี้แจง ใส่ / ลงในรายการที่ตรงกับพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนรายบุคคล

ที่	พฤติกรรม รายด้าน	พฤติกรรมรายข้อ	สม่ำเสมอ (2)	บางครั้ง (1)	ไม่เคย (0)	รวม
1.	ด้าน ตระหนักรู้ ในตนเอง	รู้ข้อดีข้อเสียของตนเอง				
		รู้ตนเองว่าสิ่งใดเป็นความต้องการและสิ่งใดที่ ตนเองไม่ต้องการ				
		เมื่ออารมณ์เปลี่ยนแปลงสามารถระบุ ความรู้สึกของตนเองได้ว่ามีความรู้สึกอย่างไร				
		เมื่ออารมณ์เปลี่ยนแปลงสามารถอธิบาย ความรู้สึกนั้น ๆ ได้				
		มีการประเมินคุณค่าของตนเองจากความรู้ ความสามารถหรือทักษะได้ว่าอยู่ในระดับใด				
2.	ด้านการ จัดการ ตนเอง	มีการประเมินความรู้ ทักษะและ ความสามารถของตนเอง				
		ในการทำงานมีการตั้งเป้าหมายที่มีความ เป็นไปได้				
		มีการติดตามความก้าวหน้าในการปฏิบัติเพื่อ ไปสู่เป้าหมาย				
		มีสร้างแรงจูงใจเพื่อไปถึงเป้าหมายที่กำหนด				
		มีการควบคุมอารมณ์ ความคิดและพฤติกรรม ของตนเองจากสถานการณ์ที่มีการ เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาโดยไม่ทำให้ตนเอง และผู้อื่นเดือดร้อนจากการกระทำของตนเอง				

เกณฑ์การให้คะแนน	เกณฑ์การตัดสิน
ปฏิบัติเสมอ = 2 คะแนน	15-20 คะแนน = ดีมาก
ปฏิบัติบางครั้ง = 1 คะแนน	10-14 คะแนน = ดี
ไม่เคยปฏิบัติ = 0 คะแนน	5-9 คะแนน = ปานกลาง
	ต่ำกว่า 5 คะแนน = ปรับปรุงแก้ไข

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

ใบงานที่ 1

เรื่อง คงไม่แสบ เดี่ยวจะช่วยแก้ปัญหา

คำชี้แจง

1. ให้นักเรียนช่วยกันระดมสมองวิเคราะห์สถานการณ์ในวิดีโอที่กำหนดให้ ตามหัวข้อที่จับสลากได้ ดังนี้

- ❖ สถานการณ์ที่ 1 "Cyberbullying" ภัยคุกคามยุคสังคมออนไลน์
- ❖ สถานการณ์ที่ 2 ภัยสังคมโรคจิตล้ำมอง 25/10/61 ซ.มหาดไทย
- ❖ สถานการณ์ที่ 3 ภัยสังคม! โจรโหดจี้ นศ.สาว ปี1 จับโชคหัว-โยนลงคลอง

เขียน 30 เซ็ม

- ❖ สถานการณ์ที่ 4 ภัยสังคม! นร.สาวรถเสีย เจอคนร้ายแฝงตัวเป็นพลเมืองดี

ลากเข้าพงหญ้าหวังลวงละเมิด

- ❖ สถานการณ์ที่ 5 บิ๊กโจ๊ก' บุกทลายคลินิกเถื่อน 4 จว. รวม 13 แห่ง เปิดรักษาโดยไม่

มีแพทย์

2. จากนั้นให้นักเรียนตอบคำถาม ดังนี้

- สถานการณ์นี้เป็นภัยสังคมเกี่ยวกับอะไร
- สาเหตุของปัญหาเกิดจากสิ่งใด
- หากนักเรียนอยู่ในสถานการณ์ดังกล่าวนักเรียนจะมีวิธีการเอาตัวรอดอย่างไร
- นักเรียนจะมีวิธีการเตือนภัยให้ผู้อื่นทราบได้อย่างไร

3. ให้สมาชิกในกลุ่มเขียนอธิบายองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาของสมาชิกในกลุ่มลงในกระดาษในรูปแบบของการนำข้อมูลหรือความรู้มาสรุปเป็นสารสนเทศ (Infographics)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9

กลุ่มสาระการเรียนรู้ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	วิชา กิจกรรมแนะแนว 9	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
หน่วยการจัดกิจกรรมที่ 9 เรื่อง ประเมินตนเองสู่ความสำเร็จ		เวลา 2 ชั่วโมง
เรื่อง ประเมินตนเองสู่ความสำเร็จ		เวลา 2 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

การประเมินตนเองจึงกลายเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้เราได้ถึงศักยภาพที่แท้จริง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการซึ่งจะทำให้ได้ทบทวนผลงานตนเองว่าเป็นอย่างไร และผลลัพธ์ที่ได้จะกลายเป็นสิ่งสำคัญในการตั้งเป้าหมายครั้งต่อไป

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 2.1 ประเมินการปฏิบัติงานเพื่อให้ประสบความสำเร็จและมีความสุขในการประกอบอาชีพที่เลือก
- 2.2 ค้นพบจุดบกพร่องข้อดีข้อเสียที่ต้องแก้ไขในการทำงานนั้น
- 2.3 วิเคราะห์จุดบกพร่องและลำดับรายการข้อที่ควรแก้ไขปรับปรุงในการทำงาน

3. สาระการเรียนรู้

- ❖ การประเมินผลงานที่เกิดขึ้นก่อนหน้านี้
- ❖ การตรวจสอบผลงานว่าตรงตามความเป็นจริง
- ❖ การเปรียบเทียบผลงานกับเป้าหมายที่ตั้งไว้
- ❖ สอบถามคนใกล้ชิดเพื่อผลลัพธ์ที่ถูกต้องที่สุด

4. กระบวนการจัดการเรียนรู้: วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์

ขั้นการสร้างบรรยากาศ(Creating an atmosphere)

1. ครูแต่งตัวสุภาพ กล่าวทักทายนักเรียนด้วยน้ำเสียงที่นุ่มนวล ยิ้มแย้ม และวางตัวเป็นกันเอง
2. ครูแจกอนุทินโต้ตอบที่นักเรียนส่งในชั่วโมงที่แล้วและครูได้ตอบคำถามหรือให้ข้อเสนอแนะเป็นที่เรียบร้อยแล้วกลับคืนให้นักเรียนได้ทราบถึงคำตอบหรือข้อเสนอแนะสำหรับตนเอง พร้อมให้เวลานักเรียนได้อ่านข้อรายละเอียดสักครู่
3. ครูสร้างบรรยากาศในห้องเรียนให้ผู้เรียนเกิดสมาธิ และรู้สึกผ่อนคลายโดยการเปิดเพลงสปาผ่อนคลาย Relaxing Music & Soft Rain และให้นั่งสมาธิเป็นเวลา 10 นาที
4. ครูเชื่อมโยงกิจกรรมทำสมาธิที่นักเรียนปฏิบัติในชั้นเรียนเพื่อเข้าสู่บทเรียน

ขั้นการตั้งเป้าหมาย (Targeting)

- ครูให้นักเรียนกำหนดเป้าหมายในการประเมินตนเอง ด้วยคำถามดังนี้
 - หากกำหนดระดับ 1-10 คุณคิดว่าตอนนี้คุณประสบความสำเร็จอยู่ในระดับใด โดยให้คะแนน 10 คือคะแนนสูงสุด
 - จากระดับดังกล่าว คุณตั้งใจจะทำอะไรต่อไปเพื่อให้ความสำเร็จของคุณก้าวไปอยู่ในระดับที่ 10
 - สามสิ่งที่คุณอยากทำและคุณสามารถทำให้ประสบความสำเร็จในสัปดาห์นี้คืออะไร
 - มีใครหรือสิ่งใดที่จะช่วยสนับสนุนคุณได้
 - คุณจะรู้ได้อย่างไรว่าคุณทำเรื่องนี้ได้สำเร็จสมบูรณ์แล้ว
- แจกกระดาษให้นักเรียนคนละ 1 แผ่น โดยให้นักเรียนเขียนชื่อกำกับไว้มุมบนของหัวกระดาษ
- ให้นักเรียนเขียนคำตอบของตนเองลงในกระดาษ จากนั้นให้เก็บกระดาษแผ่นนี้ไว้เก็บไว้ที่นักเรียน

ขั้นการร่วมมือ (Collaboration)

- ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม โดยวิธีการเสี่ยงทายหมุนวงล้อ
- จากนั้นให้นักเรียนประเมินตนเอง ตามกรอบนี้
 - การประเมินผลงานที่เกิดขึ้นก่อนหน้านี้
 - การตรวจสอบผลงานว่าตรงตามความเป็นจริง
 - การเปรียบเทียบผลงานกับเป้าหมายที่ตั้งไว้
- แล้วให้เพื่อนสมาชิกในกลุ่มช่วยสะท้อนคิดว่าตนเองมีผลการปฏิบัติตนเป็นอย่างไร ทำแบบนี้จนครบทุกคน
- ครูแจกกระดาษรูปให้นักเรียนกลุ่มละ 1 แผ่น แล้วให้สมาชิกในกลุ่มเขียนผลการประเมินตนเองของแต่ละคนที่ได้จากการศึกษาและสะท้อนคิดของสมาชิกในกลุ่มลงในกระดาษในรูปแบบของการนำข้อมูลหรือความรู้มาสรุปเป็นสารสนเทศ (Infographics)

ขั้นการสื่อสาร (Communication)

- ครูให้ตัวแทนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน โดยเรียงลำดับจากการเสี่ยงทายหมุนวงล้อ
- ให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายผลจากการที่ตัวแทนนำเสนอข้อมูลไปก่อนหน้านี้ ถูกต้องครบถ้วนหรือไม่ มีความน่าเชื่อถือของข้อมูลเพียงใด ต้องเพิ่มเติมอะไรบ้าง

3. ครูยืนยันความถูกต้องของข้อมูล และอธิบายเพิ่มเติมในส่วนที่นักเรียนอธิบาย
ไม่ครบ

ขั้นการสะท้อนผล (Reflection)

ครูให้นักเรียนนำกระดาษแผ่นดังกล่าวที่แจกเมื่อต้นชั่วโมงกลับบ้านเพื่อค้นหาคำตอบตามโจทย์ที่ให้ไว้เมื่อต้นชั่วโมง และเขียนข้อคำถาม หรือประเด็นที่สงสัย หรือสิ่งที่ต้องการสื่อให้ครูทราบลงในกระดาษแผ่นเดิมนั้นด้วยปากกาสีแดง เพื่อให้เห็นพัฒนาการการเรียนรู้ โดยมีกำหนดส่งก่อนชั่วโมงเรียน 1 วัน

5. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

5.1 ใบงานที่ 1 เรื่อง เขารู้เรา รบร้อยครั้งชนะร้อยครั้ง

5.2 ห้องสมุด และการสืบค้นข้อมูลออนไลน์

6. การวัดและประเมินผล

วิธีการวัด	เครื่องมือวัด	เกณฑ์การประเมินผล
ประเมินพฤติกรรมตนเอง เกี่ยวกับการเรียนรู้ด้านสังคม และอารมณ์	แบบประเมินพฤติกรรมตนเอง เกี่ยวกับการเรียนรู้ด้านสังคม และอารมณ์	นักเรียนผ่านเกณฑ์ประเมิน ร้อยละ 70 ขึ้นไป
สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ด้าน สังคมและอารมณ์รายบุคคล	แบบสังเกตพฤติกรรม การเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ รายบุคคล	นักเรียนผ่านเกณฑ์ประเมิน ร้อยละ 70 ขึ้นไป
สังเกตพฤติกรรมรายบุคคล	แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล	นักเรียนผ่านเกณฑ์ประเมิน ร้อยละ 70 ขึ้นไป

7. บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้

7.1 ผลการจัดการเรียนรู้

.....

.....

.....

7.2 ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

7.3 แนวทางการแก้ไข

.....

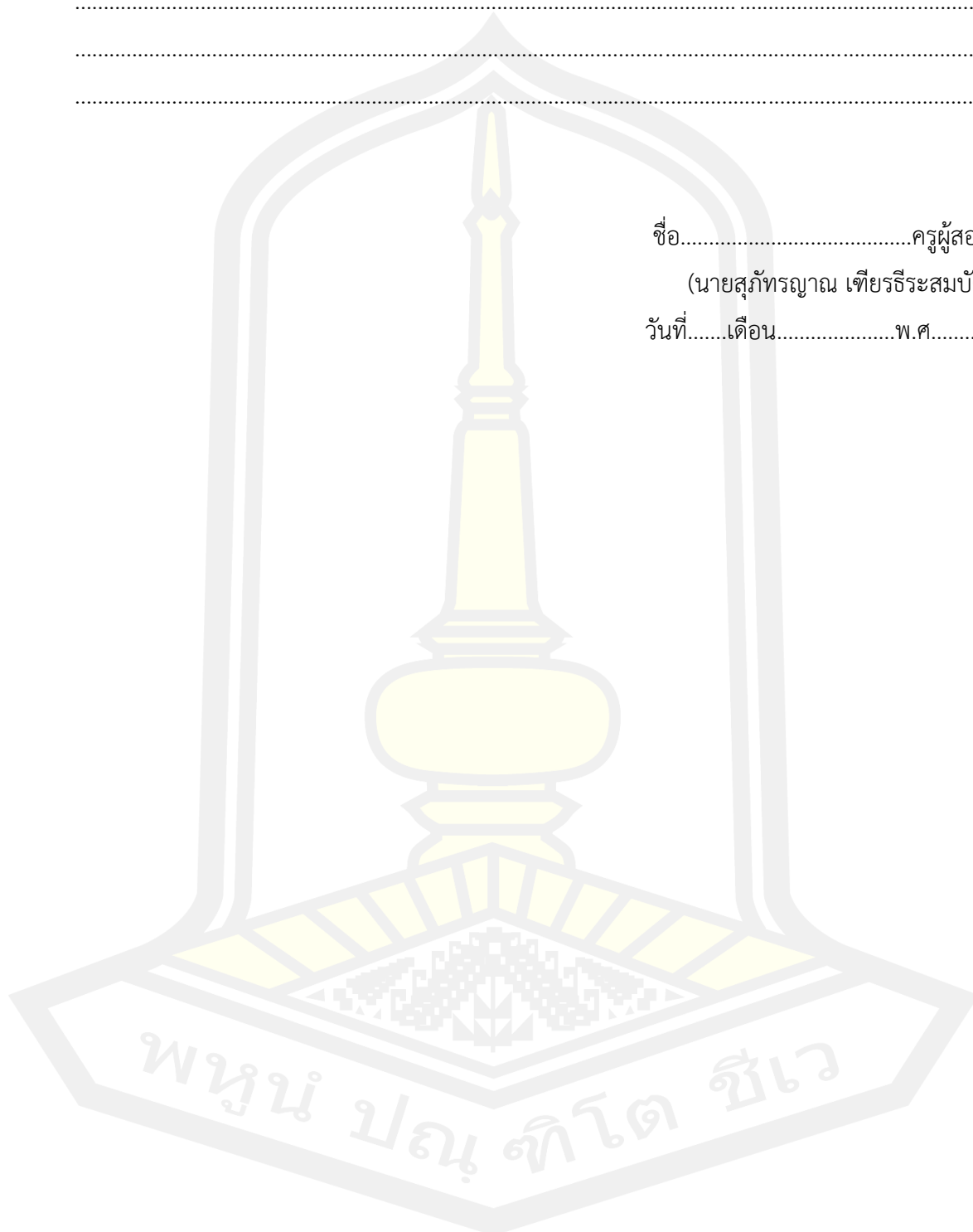
.....

.....

ชื่อ.....ครูผู้สอน

(นายสุภัทรญาณ เทียรธีระสมบัติ)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แบบสังเกตรายบุคคลในการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม

กลุ่มสาระการเรียนรู้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายมัธยม)

เรื่อง..... มาตรฐาน ก..... ข้อ.....

ชื่อ..... ชั้น..... เลขที่

คำชี้แจง ใส่ / ลงในรายการที่ตรงกับพฤติกรรมการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มของนักเรียนรายบุคคล

ที่	รายการพฤติกรรมการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม	มี (1)	ไม่มี (0)	หมายเหตุ
1.	การวางแผนงานก่อนลงมือปฏิบัติกิจกรรม			
2.	การแสดงความคิดเห็น ในงานที่ปฏิบัติร่วมกัน			
3.	ทำงานตามบทบาทหน้าที่ของสมาชิกในกลุ่มที่ได้รับมอบหมาย			
4.	การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น			
5.	การติดตามผลงาน			
6.	การปรับปรุงแก้ไขงานตามที่ได้รับคำแนะนำ			
7.	การแก้ปัญหาในระหว่างดำเนินงาน			
8.	เสร็จงานตามข้อกำหนด			
9.	สื่อสารให้ผู้อื่นได้เข้าใจในผลงานของกลุ่ม			
10.	ผลงานที่ปรากฏเป็นไปตามจุดมุ่งหมาย			

เกณฑ์การประเมิน นักเรียนปฏิบัติตามรายการพฤติกรรม

8-10 = ดี 5-7 = พอใช้ 0-4 = ปรับปรุง

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(นายสุภัทรญาณ เขียวธีระสมบัติ)

แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์รายบุคคล
กลุ่มสาระการเรียนรู้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายมัธยม)

เรื่อง..... มาตรฐาน ก..... ข้อ.....

ชื่อ..... ชั้น..... เลขที่

คำชี้แจง ใส่ / ลงในรายการที่ตรงกับพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนรายบุคคล

ที่	พฤติกรรม รายด้าน	พฤติกรรมรายข้อ	สม่ำเสมอ (2)	บางครั้ง (1)	ไม่เคย (0)	รวม
1.	ด้านการตระหนักรู้ในสังคม	มีความสามารถในการแสดงออกถึงการรับรู้เกี่ยวกับตนเองว่าเป็นส่วนหนึ่งของสังคมและสิ่งแวดล้อม				
		มีการแสดงพฤติกรรมอย่างเหมาะสมในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับสังคมและสิ่งแวดล้อม				
		สามารถช่วยเหลือบุคคลอื่น				
		การเข้าใจผู้อื่นที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรมหรือความแตกต่างระหว่างบุคคล				
		การแสดงออกซึ่งความเห็นใจผู้อื่น				
		การรู้จักใช้ทรัพยากรของครอบครัวโรงเรียนและชุมชนอย่างประหยัดไม่ฟุ่มเฟือย				
2.	ด้านทักษะความสัมพันธ์	มีความสามารถในการสร้างความไว้วางใจให้เกิดขึ้นในสัมพันธภาพระหว่างบุคคล				
		เข้าใจมุมมองของผู้อื่น				
		มีความสนใจให้ความสำคัญและให้เกียรติต่อบุคคลอื่น				
		มีการสร้างและรักษาความสัมพันธ์ที่ดีโดยอาศัยความร่วมมือ				

ที่	พฤติกรรม รายด้าน	พฤติกรรมรายชื่อ	สม่ำเสมอ (2)	บางครั้ง (1)	ไม่เคย (0)	รวม
		มีการจัดการเพื่อป้องกันและแก้ไข ปัญหาความขัดแย้งระหว่างบุคคล				
		ขอความช่วยเหลือจากผู้อื่นเมื่อมี ความจำเป็น				
3.	ด้านการตัดสินใจ อย่างมีความ รับผิดชอบ	มีกระบวนการเลือกทางเลือกที่ได้ พิจารณา หรือประเมินอย่างดีแล้วว่า เป็นทางให้บรรลุวัตถุประสงค์ และ เป้าหมายของตนเอง				
		กระบวนการเลือกทางเลือกนั้น คำนึงถึงมาตรฐานทางจริยธรรม				
		ความห่วงใยในความปลอดภัยอันเกิด จากผลที่ตามมาจากการกระทำต่าง ๆ				
		มีบรรทัดฐานทางสังคมที่เหมาะสมคือ การเคารพต่อผู้อื่น				

เกณฑ์การให้คะแนน	เกณฑ์การตัดสิน
ปฏิบัติเสมอ = 2 คะแนน	28-32 คะแนน = ดีมาก
ปฏิบัติบางครั้ง = 1 คะแนน	23-27 คะแนน = ดี
ไม่เคยปฏิบัติ = 0 คะแนน	18-22 คะแนน = ปานกลาง
	ต่ำกว่า 17 คะแนน = ปรับปรุงแก้ไข

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(นายสุภัทรญาณ เขียวธีระสมบัติ)

แบบประเมินพฤติกรรมตนเองเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์
กลุ่มสาระการเรียนรู้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายมัธยม)

เรื่อง.....

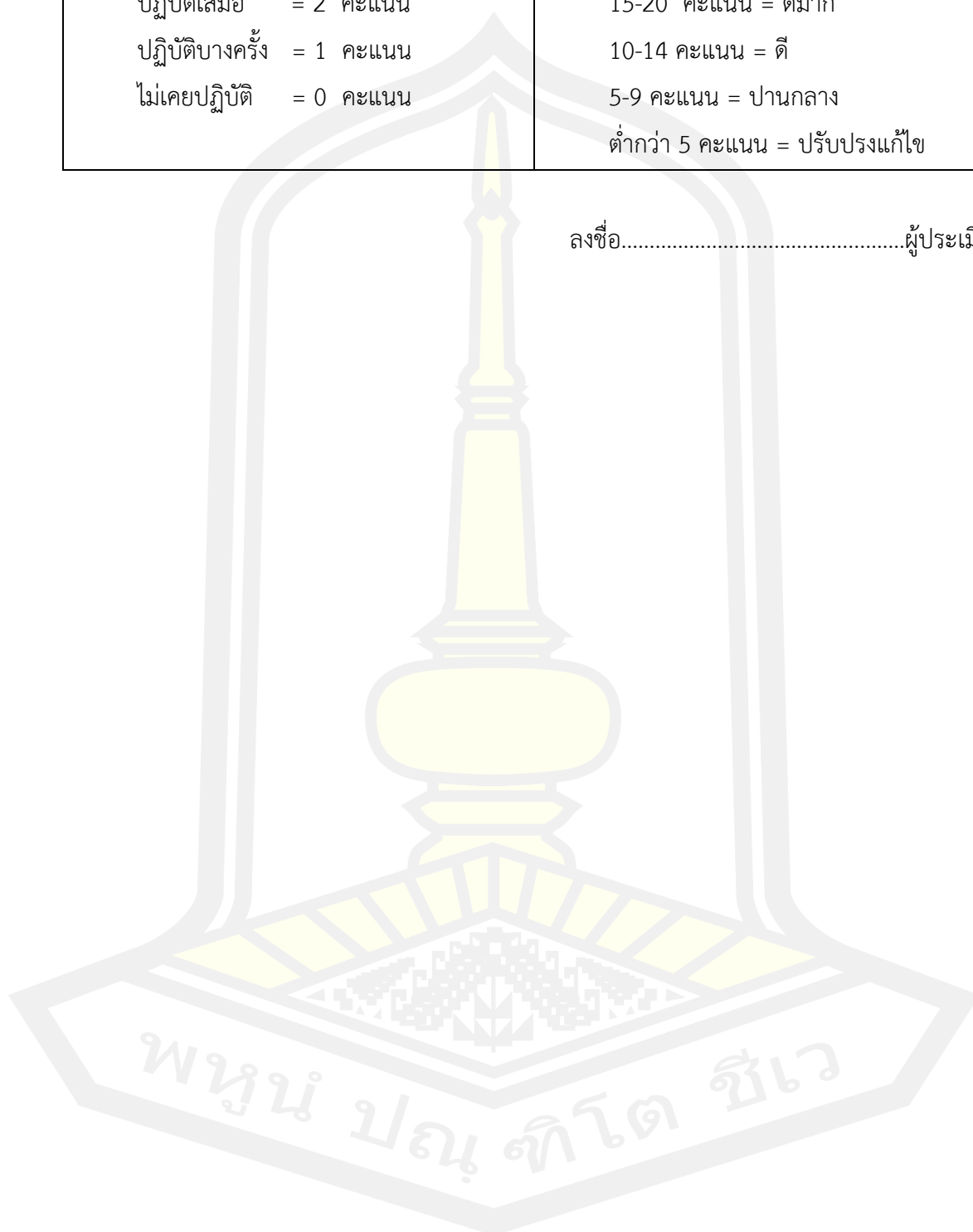
ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่

คำชี้แจง ใส่ / ลงในรายการที่ตรงกับพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนรายบุคคล

ที่	พฤติกรรม รายด้าน	พฤติกรรมรายข้อ	สม่ำเสมอ (2)	บางครั้ง (1)	ไม่เคย (0)	รวม
1.	ด้าน ตระหนักรู้ ในตนเอง	รู้ข้อดีข้อเสียของตนเอง				
		รู้ตนเองว่าสิ่งใดเป็นความต้องการและสิ่งใดที่ตนเองไม่ต้องการ				
		เมื่ออารมณ์เปลี่ยนแปลงสามารถระบุความรู้สึกของตนเองได้ว่ามีความรู้สึกอย่างไร				
		เมื่ออารมณ์เปลี่ยนแปลงสามารถอธิบายความรู้สึกนั้น ๆ ได้				
		มีการประเมินคุณค่าของตนเองจากความความรู้ความสามารถหรือทักษะได้ว่าอยู่ในระดับใด				
2.	ด้านการ จัดการ ตนเอง	มีการประเมินความรู้ ทักษะและความสามารถของตนเอง				
		ในการทำงานมีการตั้งเป้าหมายที่มีความเป็นไปได้				
		มีการติดตามความก้าวหน้าในการปฏิบัติเพื่อไปสู่เป้าหมาย				
		มีสร้างแรงจูงใจเพื่อไปถึงเป้าหมายที่กำหนด				
		มีการควบคุมอารมณ์ ความคิดและพฤติกรรมของตนเองจากสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาโดยไม่ทำให้ตนเองและผู้อื่นเดือดร้อนจากการกระทำของตนเอง				

เกณฑ์การให้คะแนน	เกณฑ์การตัดสิน
ปฏิบัติเสมอ = 2 คะแนน	15-20 คะแนน = ดีมาก
ปฏิบัติบางครั้ง = 1 คะแนน	10-14 คะแนน = ดี
ไม่เคยปฏิบัติ = 0 คะแนน	5-9 คะแนน = ปานกลาง
	ต่ำกว่า 5 คะแนน = ปรับปรุงแก้ไข

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

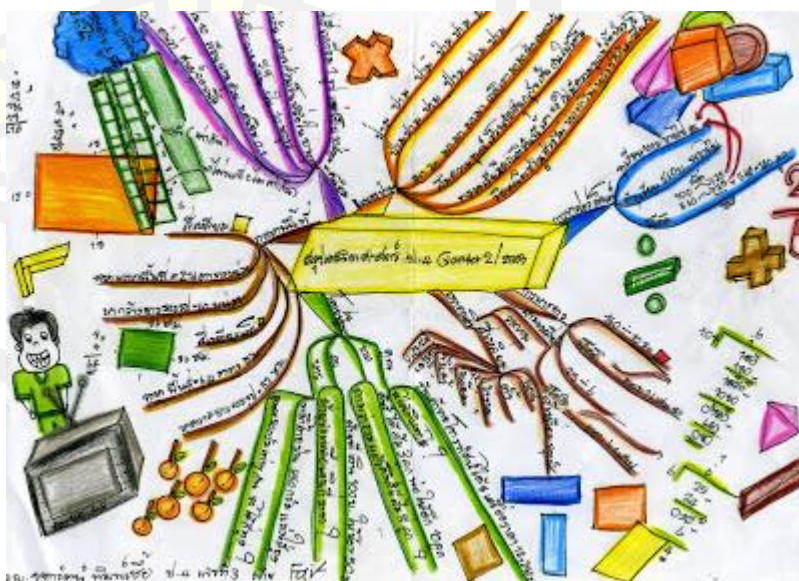

ใบงานที่ 1

เรื่อง เขารู้เรา รบร้อยครั้งชนะร้อยครั้ง

คำชี้แจง

1. ให้นักเรียนประเมินตนเอง ตามกรอบนี้
 - การประเมินผลงานที่เกิดขึ้นก่อนหน้านี
 - การตรวจสอบผลงานว่าตรงตามความเป็นจริง
 - การเปรียบเทียบผลงานกับเป้าหมายที่ตั้งไว้
2. จากนั้นให้เพื่อนสมาชิกในกลุ่มช่วยสะท้อนคิดว่าตนเองมีผลการปฏิบัติตนเป็นอย่างไร ทำแบบนี้จนครบทุกคน
3. ให้สมาชิกในกลุ่มเขียนผลการประเมินตนเองของแต่ละคนที่ได้จากการศึกษาและสะท้อนคิดของสมาชิกในกลุ่มลงในกระดาษในรูปของการนำข้อมูลหรือความรู้มาสรุปเป็นสารสนเทศ (Infographics)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10

กลุ่มสาระการเรียนรู้ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	วิชา กิจกรรมแนะแนว 9	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
หน่วยการจัดกิจกรรมที่ 10 เรื่อง สื่อสารเหมาะสม		เวลา 2 ชั่วโมง
เรื่อง สื่อสารเหมาะสม		เวลา 2 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

ทักษะการสื่อสารจะช่วยให้เกิดการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกัน รวมถึงการทำความเข้าใจ อารมณ์ ความรู้สึกนึกคิดที่อยู่ภายใต้ข้อมูลเหล่านั้น ทั้งที่อยู่ในรูปแบบวจนภาษา และอวจนภาษา ทักษะการสื่อสารนี้เปรียบเหมือนตัวเชื่อมประสานความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล กลุ่ม หรือหน่วยงาน ช่วยให้สามารถสื่อสารเข้าใจกัน และสื่อสารเรื่องที่มีข้อมูลแง่ลบหรือข้อความยาก ๆ ได้โดยไม่เกิดความขัดแย้งหรือทำลายความเชื่อมั่นเชื่อใจระหว่างกัน

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 2.1 เข้าใจวิธีการสื่อสารในสถานการณ์ต่าง ๆ
- 2.2 เลือกรูปแบบการสื่อสารได้อย่างเหมาะสม ตลอดจนการให้คำปรึกษาเพื่อนได้
- 2.3 ตระหนักถึงคุณค่าของการสื่อสารที่ดี

3. สาระการเรียนรู้

- ❖ ความหมายและความสำคัญของการสื่อสาร
- ❖ วัตถุประสงค์ของการสื่อสาร
- ❖ องค์ประกอบของการสื่อสาร
- ❖ การเลือกสถานการณ์การสื่อสาร

4. กระบวนการจัดการเรียนรู้: วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์

ขั้นการสร้างบรรยากาศ(Creating an atmosphere)

1. ครูแต่งตัวสุภาพ กล่าวทักทายนักเรียนด้วยน้ำเสียงที่นุ่มนวล ยิ้มแย้ม และวางตัวเป็นกันเอง
2. ครูแจกอนุทินโต้ตอบที่นักเรียนส่งในชั่วโมงที่แล้วและครูได้ตอบคำถามหรือให้ข้อเสนอแนะเป็นที่เรียบร้อยแล้วกลับคืนให้นักเรียนได้ทราบถึงคำตอบหรือข้อเสนอแนะสำหรับตนเอง พร้อมให้เวลานักเรียนได้อ่านข้อรายละเอียดสักครู่
3. ครูสร้างบรรยากาศในห้องเรียนให้ผู้เรียนเกิดสมาธิ และรู้สึกผ่อนคลายโดยการเปิดเพลงสปาผ่อนคลาย Relaxing Music & Soft Rain และให้นั่งสมาธิเป็นเวลา 10 นาที
4. ครูเชื่อมโยงกิจกรรมทำสมาธิที่นักเรียนปฏิบัติในชั้นเรียนเพื่อเข้าสู่บทเรียน

ขั้นการตั้งเป้าหมาย (Targeting)

- ครูให้นักเรียนกำหนดเป้าหมายในการสร้างความสำเร็จในการสื่อสาร ด้วยคำถามดังนี้
 - หากกำหนดระดับ 1-10 คุณคิดว่าตอนนี้คุณประสบความสำเร็จสื่อสารกับผู้อื่นอยู่ในระดับใด โดยให้คะแนน 10 คือคะแนนสูงสุด
 - เรื่องราว หรือสถานการณ์ใดที่ทำให้คุณสื่อสารกับผู้อื่นลำบากที่สุด
 - สามสิ่งที่คุณอยากสื่อสารออกมาและคุณสามารถทำให้ประสบความสำเร็จในวันนี้คืออะไร
 - มีใครหรือสิ่งใดที่จะช่วยสนับสนุนคุณได้
 - คุณจะรู้ได้อย่างไรว่าคุณทำเรื่องนี้ได้สำเร็จสมบูรณ์แล้ว
- แจกกระดาษให้นักเรียนคนละ 1 แผ่น โดยให้นักเรียนเขียนชื่อกำกับไว้มุมบนของหัวกระดาษ
- ให้นักเรียนเขียนคำตอบของตนเองลงในกระดาษ จากนั้นให้เก็บกระดาษแผ่นนี้ไว้เก็บไว้ที่นักเรียน

ขั้นการร่วมมือ (Collaboration)

- ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม โดยวิธีการเสี่ยงทายหมუნวงล้อ
- จากนั้นให้นักเรียนในกลุ่มร่วมกันค้นหาคำพูดที่เหมาะสมกับสถานการณ์ ตามกรอบนี้
 - เมื่อเพื่อนไม่พอใจหรือโกรธเรา
 - เมื่อเพื่อนจับได้ว่าโกหก
 - เมื่อจะเดินออกจากวงสนทนากับผู้ใหญ่ แต่เรื่องสนทนายังไม่จบ
 - เมื่อเจอผู้ใหญ่ในที่ทำงาน
 - เมื่อไปร่วมงานแต่งงานเพื่อน
 - เมื่อไม่อาจไปตามนัดได้
- ครูแจกกระดาษบุ๊ปให้นักเรียนกลุ่มละ 1 แผ่น แล้วให้สมาชิกในกลุ่มเขียนอธิบายองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาของสมาชิกในกลุ่มลงในกระดาษในรูปแบบของการนำข้อมูลหรือความรู้มาสรุปเป็นสารสนเทศ (Infographics)

ขั้นการสื่อสาร (Communication)

- ครูให้ตัวแทนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน โดยเรียงลำดับจากการเสี่ยงทายหมუნวงล้อ
- ให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายผลจากการที่ตัวแทนนำเสนอข้อมูลไปก่อนนั้น ถูกต้องครบถ้วนหรือไม่ มีความน่าเชื่อถือของข้อมูลเพียงใด ต้องเพิ่มเติมอะไรบ้าง

3. ครูยืนยันความถูกต้องของข้อมูล และอธิบายเพิ่มเติมในส่วนที่นักเรียนอธิบายไม่ครบ

ขั้นการสะท้อนผล (Reflection)

1. ครูให้นักเรียนนำกระดาษแผ่นดังกล่าวที่แจกเมื่อต้นชั่วโมงกลับบ้านเพื่อค้นหาคำตอบตามโจทย์ที่ให้ไว้เมื่อต้นชั่วโมง และเขียนข้อคำถาม หรือประเด็นที่สงสัย หรือสิ่งที่ต้องการสื่อให้ครูทราบลงในกระดาษแผ่นเดิมนั้นด้วยปากกาสีแดง เพื่อให้เห็นพัฒนาการการเรียนรู้

2. ครูให้นักเรียน เขียนข้อคำถาม หรือประเด็นที่สงสัย หรือสิ่งที่ต้องการสื่อให้ครูทราบลงในกระดาษแผ่นเดิมนั้น แล้วให้แต่ละคนนำกระดาษที่ตนเองเขียนเสร็จแล้วมาหย่อนลงในกล่อง

3. ครูรวบรวมอนุทินได้ตอบไปอ่านและตอบคำถาม และส่งคืนนักเรียนในคาบถัดไป

5. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

5.1 ใบงานที่ 1 เรื่อง พุดคุยสบายๆ ได้ทุกสถานการณ์

5.2 ห้องสมุด และการสืบค้นข้อมูลออนไลน์

6. การวัดและประเมินผล

วิธีการวัด	เครื่องมือวัด	เกณฑ์การประเมินผล
ประเมินพฤติกรรมตนเองเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์	แบบประเมินพฤติกรรมตนเองเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์	นักเรียนผ่านเกณฑ์ประเมินร้อยละ 70 ขึ้นไป
สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์รายบุคคล	แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์รายบุคคล	นักเรียนผ่านเกณฑ์ประเมินร้อยละ 70 ขึ้นไป
สังเกตพฤติกรรมรายบุคคล	แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล	นักเรียนผ่านเกณฑ์ประเมินร้อยละ 70 ขึ้นไป

พหุ ประถมศึกษา

7. บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้

7.1 ผลการจัดการเรียนรู้

.....

.....

.....

7.2 ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

7.3 แนวทางการแก้ไข

.....

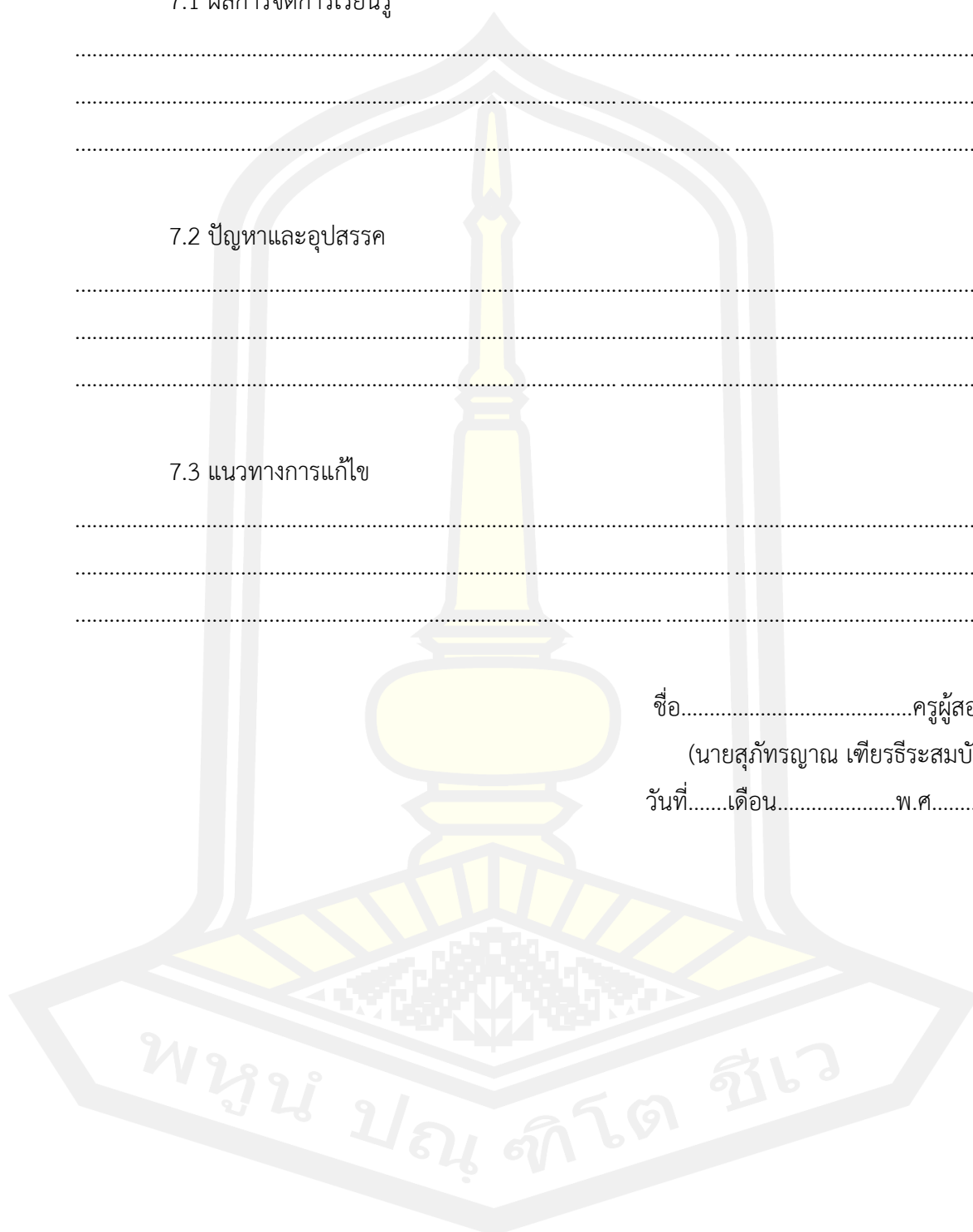
.....

.....

ชื่อ.....ครูผู้สอน

(นายสุภัทรญาณ เตียรธีระสมบัติ)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แบบสังเกตรายบุคคลในการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม

กลุ่มสาระการเรียนรู้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายมัธยม)

เรื่อง..... มาตรฐาน ก..... ข้อ.....

ชื่อ..... ชั้น..... เลขที่

คำชี้แจง ใส่ / ลงในรายการที่ตรงกับพฤติกรรมการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มของนักเรียนรายบุคคล

ที่	รายการพฤติกรรมการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม	มี (1)	ไม่มี (0)	หมายเหตุ
1.	การวางแผนงานก่อนลงมือปฏิบัติกิจกรรม			
2.	การแสดงความคิดเห็น ในงานที่ปฏิบัติร่วมกัน			
3.	ทำงานตามบทบาทหน้าที่ของสมาชิกในกลุ่มที่ได้รับมอบหมาย			
4.	การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น			
5.	การติดตามผลงาน			
6.	การปรับปรุงแก้ไขงานตามที่ได้รับคำแนะนำ			
7.	การแก้ปัญหาในระหว่างดำเนินงาน			
8.	เสร็จงานตามข้อกำหนด			
9.	สื่อสารให้ผู้อื่นได้เข้าใจในผลงานของกลุ่ม			
10.	ผลงานที่ปรากฏเป็นไปตามจุดมุ่งหมาย			

เกณฑ์การประเมิน นักเรียนปฏิบัติตามรายการพฤติกรรม

8-10 = ดี 5-7 = พอใช้ 0-4 = ปรับปรุง

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(นายสุภัทรญาณ เขียรธีระสมบัติ)

แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์รายบุคคล
กลุ่มสาระการเรียนรู้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายมัธยม)

เรื่อง..... มาตรฐาน ก..... ข้อ.....

ชื่อ..... ชั้น..... เลขที่

คำชี้แจง ใส่ / ลงในรายการที่ตรงกับพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนรายบุคคล

ที่	พฤติกรรม รายด้าน	พฤติกรรมรายข้อ	สม่ำเสมอ (2)	บางครั้ง (1)	ไม่เคย (0)	รวม
1.	ด้านการตระหนักรู้ในสังคม	มีความสามารถในการแสดงออกถึงการรับรู้เกี่ยวกับตนเองว่าเป็นส่วนหนึ่งของสังคมและสิ่งแวดล้อม				
		มีการแสดงพฤติกรรมอย่างเหมาะสมในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับสังคมและสิ่งแวดล้อม				
		สามารถช่วยเหลือบุคคลอื่น				
		การเข้าใจผู้อื่นที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรมหรือความแตกต่างระหว่างบุคคล				
		การแสดงออกซึ่งความเห็นใจผู้อื่น				
		การรู้จักใช้ทรัพยากรของครอบครัวโรงเรียนและชุมชนอย่างประหยัดไม่ฟุ่มเฟือย				
2.	ด้านทักษะความสัมพันธ์	มีความสามารถในการสร้างความไว้วางใจให้เกิดขึ้นในสัมพันธภาพระหว่างบุคคล				
		เข้าใจมุมมองของผู้อื่น				
		มีความสนใจให้ความสำคัญและให้เกียรติต่อบุคคลอื่น				
		มีการสร้างและรักษาความสัมพันธ์ที่ดีโดยอาศัยความร่วมมือ				

ที่	พฤติกรรม รายด้าน	พฤติกรรมรายชื่อ	สม่ำเสมอ (2)	บางครั้ง (1)	ไม่เคย (0)	รวม
		มีการจัดการเพื่อป้องกันและแก้ไข ปัญหาความขัดแย้งระหว่างบุคคล				
		ขอความช่วยเหลือจากผู้อื่นเมื่อมี ความจำเป็น				
3.	ด้านการตัดสินใจ อย่างมีความ รับผิดชอบ	มีกระบวนการเลือกทางเลือกที่ได้ พิจารณา หรือประเมินอย่างดีแล้วว่า เป็นทางให้บรรลุวัตถุประสงค์ และ เป้าหมายของตนเอง				
		กระบวนการเลือกทางเลือกนั้น คำนึงถึงมาตรฐานทางจริยธรรม				
		ความห่วงใยในความปลอดภัยอันเกิด จากผลที่ตามมาจากการกระทำต่าง ๆ				
		มีบรรทัดฐานทางสังคมที่เหมาะสมคือ การเคารพต่อผู้อื่น				

เกณฑ์การให้คะแนน	เกณฑ์การตัดสิน
ปฏิบัติเสมอ = 2 คะแนน	28-32 คะแนน = ดีมาก
ปฏิบัติบางครั้ง = 1 คะแนน	23-27 คะแนน = ดี
ไม่เคยปฏิบัติ = 0 คะแนน	18-22 คะแนน = ปานกลาง
	ต่ำกว่า 17 คะแนน = ปรับปรุงแก้ไข

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(นายสุภัทรญาณ เขียรธีระสมบัติ)

แบบประเมินพฤติกรรมตนเองเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์
กลุ่มสาระการเรียนรู้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายมัธยม)

เรื่อง.....

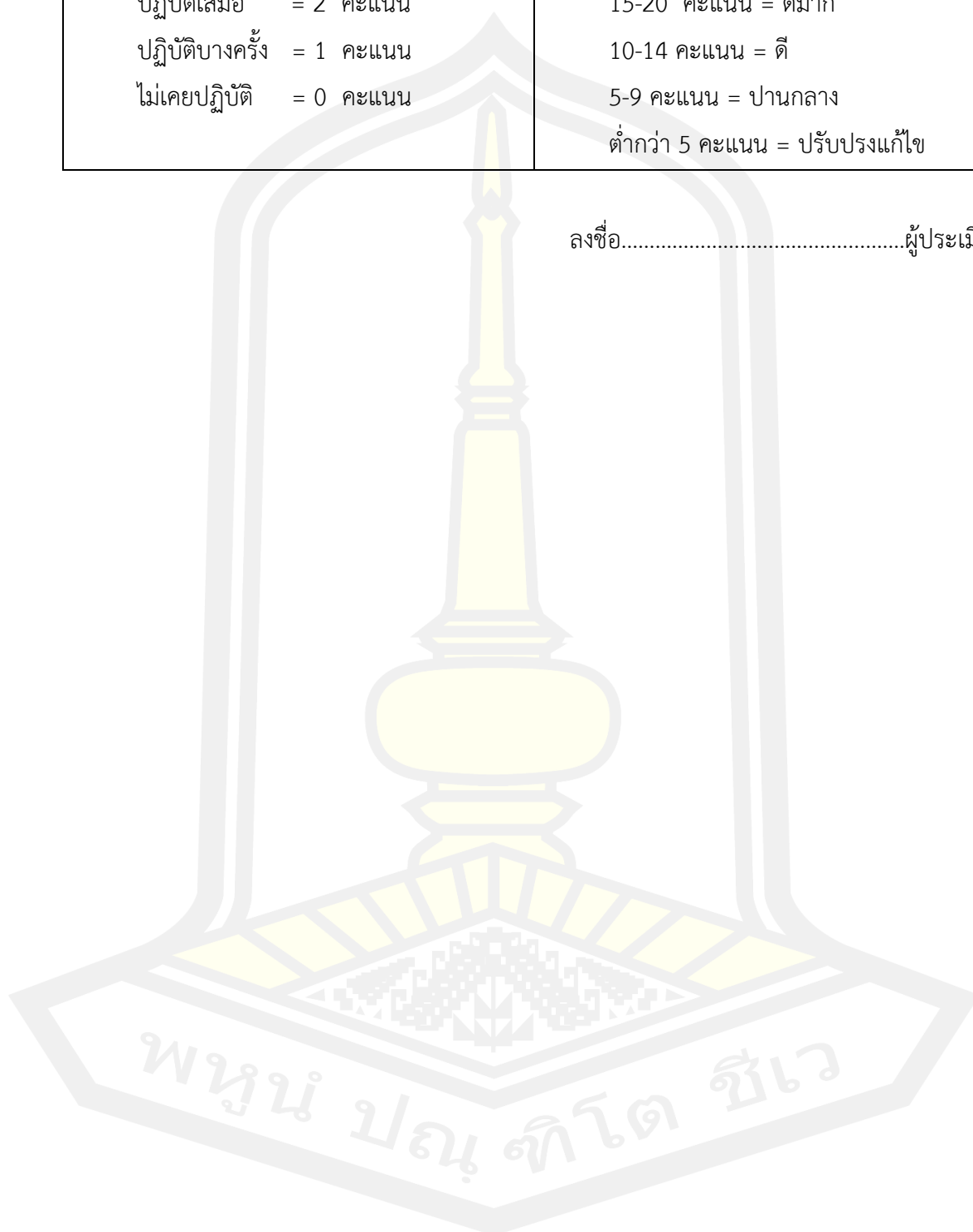
ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่

คำชี้แจง ใส่ / ลงในรายการที่ตรงกับพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนรายบุคคล

ที่	พฤติกรรม รายด้าน	พฤติกรรมรายข้อ	สม่ำเสมอ (2)	บางครั้ง (1)	ไม่เคย (0)	รวม
1.	ด้าน ตระหนักรู้ ในตนเอง	รู้ข้อดีข้อเสียของตนเอง				
		รู้ตนเองว่าสิ่งใดเป็นความต้องการและสิ่งใดที่ตนเองไม่ต้องการ				
		เมื่ออารมณ์เปลี่ยนแปลงสามารถระบุความรู้สึกของตนเองได้ว่ามีความรู้สึกอย่างไร				
		เมื่ออารมณ์เปลี่ยนแปลงสามารถอธิบายความรู้สึกนั้น ๆ ได้				
		มีการประเมินคุณค่าของตนเองจากความความรู้ความสามารถหรือทักษะได้ว่าอยู่ในระดับใด				
2.	ด้านการ จัดการ ตนเอง	มีการประเมินความรู้ ทักษะและความสามารถของตนเอง				
		ในการทำงานมีการตั้งเป้าหมายที่มีความเป็นไปได้				
		มีการติดตามความก้าวหน้าในการปฏิบัติเพื่อไปสู่เป้าหมาย				
		มีสร้างแรงจูงใจเพื่อไปถึงเป้าหมายที่กำหนด				
		มีการควบคุมอารมณ์ ความคิดและพฤติกรรมของตนเองจากสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาโดยไม่ทำให้ตนเองและผู้อื่นเดือดร้อนจากการกระทำของตนเอง				

เกณฑ์การให้คะแนน	เกณฑ์การตัดสิน
ปฏิบัติเสมอ = 2 คะแนน	15-20 คะแนน = ดีมาก
ปฏิบัติบางครั้ง = 1 คะแนน	10-14 คะแนน = ดี
ไม่เคยปฏิบัติ = 0 คะแนน	5-9 คะแนน = ปานกลาง
	ต่ำกว่า 5 คะแนน = ปรับปรุงแก้ไข

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

ใบงานที่ 1

เรื่อง พุดคุยสบายๆ ได้ทุกสถานการณ์

คำชี้แจง

1. ให้นักเรียนในกลุ่มร่วมกันค้นหาคำพูดที่เหมาะสมกับสถานการณ์ ตามกรอบนี้

- ❖ เมื่อเพื่อนไม่พอใจหรือโกรธเรา
- ❖ เมื่อเพื่อนจับได้ว่าโกหก
- ❖ เมื่อจะเดินออกจากวงสนทนากับผู้ใหญ่ แต่เรื่องสนทนายังไม่จบ
- ❖ เมื่อเจอผู้ใหญ่ในที่ทำงาน
- ❖ เมื่อไปร่วมงานแต่งงานเพื่อน
- ❖ เมื่อไม่อาจไปตามนัดได้
- ❖ เมื่ออยู่กับผู้ใหญ่ในวงรับประทานอาหาร
- ❖ เมื่อคุยเรื่องงานกับเพื่อนแต่ตกลงกันยังไม่ได้

2. จากนั้นให้สมาชิกในกลุ่มเขียนอธิบายองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาของสมาชิกในกลุ่มลงในกระดาษในรูปแบบของการนำข้อมูลหรือความรู้มาสรุปเป็นสารสนเทศ (Infographics)

วิสัยทัศน์ จุดหมาย หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551

วิสัยทัศน์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังสำคัญของชาติ ให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและ เป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพ และการศึกษา ตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเอง ได้เต็มศักยภาพ

จุดหมาย

1. มีคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติ ตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
2. มีความรู้อันเป็นสากลและมีความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้ เทคโนโลยีและมีทักษะชีวิต
3. มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย
4. มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและ การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
5. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนา สิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์ และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคมและอยู่ร่วมกันในสังคมอย่าง มีความสุข

สมรรถนะของผู้เรียน

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
3. ความสามารถในการแก้ปัญหา
4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต
5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. ซื่อสัตย์ สุจริต
3. มีวินัย
4. ใฝ่เรียนรู้

5. อยู่อย่างพอเพียง
6. มุ่งมั่นในการทำงาน
7. รักความเป็นไทย
8. มีจิตสาธารณะ

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

1. กิจกรรมแนะแนว
2. กิจกรรมนักเรียน
3. กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

โครงสร้างการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

กิจกรรม	จำนวนชั่วโมง/ภาคเรียน	
	มัธยมศึกษาตอนต้น	มัธยมศึกษาตอนปลาย
1. กิจกรรมแนะแนว	20	20
2. กิจกรรมนักเรียน		
2.1 กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์ นักศึกษาวิชาทหาร	20	- 20
2.2 กิจกรรมชุมนุม ชมรม	15	
3. กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์	5	20
รวม	60	60

การจัดกิจกรรมแนะแนว หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551

หลักการ

เป็นกิจกรรมที่สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการ ความสนใจธรรมชาติของผู้เรียน และวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาที่ตอบสนองจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ให้ครอบคลุมทั้งด้านการศึกษา การงานและอาชีพ ชีวิตและสังคม เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนมีอิสระในการคิดและตัดสินใจด้วยตนเอง เรียนรู้ด้วยตนเองด้วยการปฏิบัติจนกระทั่งเกิดทักษะชีวิตหรือการเรียนรู้ ตลอดจนครูทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม โดยมีครูแนะแนว เป็นพี่เลี้ยงและประสานงาน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ รู้จัก เข้าใจ รักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น
2. เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ สามารถวางแผนการเรียน อาชีพ รวมทั้งการดำเนินชีวิต และสังคม
3. เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ สามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสม และอยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุข

ขอบข่าย สาระการจัดกิจกรรมแนะแนว

กิจกรรมแนะแนวเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักตนเอง รู้รักสิ่งแวดลอม สามารถตัดสินใจ คิดแก้ปัญหา กำหนดเป้าหมาย วางแผนชีวิตทั้งด้านการเรียนและอาชีพ สามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ยังช่วยให้ครูรู้จักและเข้าใจผู้เรียนทั้งยังเป็นกิจกรรมที่ช่วยเหลือ และให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมพัฒนาผู้เรียน

การจัดกิจกรรมแนะแนว ครอบคลุม 3 ด้าน คือ

1. ด้านการศึกษา
 2. ด้านการงานอาชีพ
 3. ด้านชีวิตและสังคม
- 1. ด้านการศึกษา** ให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองในด้านการเรียนอย่างเต็มศักยภาพ รู้จักแสวงหาและใช้ข้อมูลประกอบการวางแผนการเรียนหรือการศึกษาต่อได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีนิสัยใฝ่เรียนรู้ มีวิธีการเรียนรู้และสามารถวางแผนการเรียนหรือการศึกษาต่อได้อย่างเหมาะสม

2. ด้านการงานอาชีพ ให้ผู้เรียนได้รู้จักตนเองในทุกด้าน รู้และเข้าใจโลกของงานอาชีพอย่างหลากหลาย มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต มีการเตรียมตัวสู่อาชีพ สามารถวางแผนเพื่อประกอบอาชีพตามที่ตนเองมีความถนัดและความสนใจ

3. ด้านชีวิตและสังคม ให้ผู้เรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง รักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น รักสิ่งแวดลอม มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ มีเจตคติที่ดีต่อการมีชีวิตที่ดี มีคุณภาพ มีทักษะ และสามารถปรับตัวให้ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

การวัดผล ประเมินผล

เกณฑ์การวัดและประเมินผลกิจกรรมแนะแนว

1. ประเมินการผ่านผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
2. ประเมินจากการสังเกตพฤติกรรม และประเมินคุณลักษณะด้านคุณธรรม
 - 2.1 ด้านความมีระเบียบวินัย ได้แก่ พฤติกรรมการเข้าเรียนตรงเวลา แต่งกายถูกต้องตามระเบียบ และผลงานสะอาดเรียบร้อยถูกต้อง
 - 2.2 ด้านความซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น ได้แก่ พฤติกรรมการยอมรับในผลงานตนเอง และผู้อื่น พฤติกรรมการไม่รบกวนผู้อื่นในขณะที่จัดการเรียนการสอน
 - 2.3 ด้านความขยันหมั่นเพียรและมีความรับผิดชอบ ได้แก่ พฤติกรรมการปฏิบัติตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ด้วยความตั้งใจ และพฤติกรรมการส่งงานตรงเวลา
 - 2.4 ด้านความสามัคคี ได้แก่ พฤติกรรมการร่วมมือกันปฏิบัติงานจนสำเร็จ และพฤติกรรมการมีความเป็นประชาธิปไตย
 - 2.5 ด้านความมีน้ำใจ ได้แก่ พฤติกรรมการช่วยเหลือเพื่อน และพฤติกรรมการอธิบายความรู้และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
3. ประเมินจากการมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของเวลาทั้งหมดที่จัดกิจกรรมตลอดปีการศึกษา

การตัดสินผลการประเมินกิจกรรมแนะแนว

เมื่อนักเรียนมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของเวลาทั้งหมดที่จัดกิจกรรมตลอดปีการศึกษา และปฏิบัติกิจกรรมตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวังทั้งหมดที่กำหนด ให้ได้ผลการประเมิน “ผ” และถ้าไม่ผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนดให้ได้ผลการประเมิน “มผ”

การเปลี่ยนผลการประเมินกิจกรรมแนะแนว “มผ” เป็น “ผ”

ให้นักเรียนทำกิจกรรมในส่วนที่ยังขาดอยู่ให้ครบ และผ่านเกณฑ์การประเมินตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวังในแต่ละกิจกรรม

ภาคผนวก ข

ผลประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและ
อารมณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โดยผู้ทรงคุณวุฒิ

ผลประเมินสอดคล้องและความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้
ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โดยผู้ทรงคุณวุฒิ

ข้อ	ประเด็นในการพิจารณา	ความสอดคล้อง		ความเหมาะสม		
		IOC	การแปลผล	\bar{X}	S.D.	การแปลผล
	แนวคิดพื้นฐานของรูปแบบ					
1	แนวคิดพื้นฐานมีความชัดเจน กระชับ เข้าใจง่ายและน่าเชื่อถือ	1.00	ใช้ได้	4.60	0.89	มากที่สุด
2	แนวคิดพื้นฐานมีความเชื่อมโยงเกี่ยวข้อง สัมพันธ์กับองค์ประกอบอื่น ๆ ของรูปแบบ	1.00	ใช้ได้	4.60	0.55	มากที่สุด
3	แนวคิดพื้นฐานเหมาะสมกับรูปแบบ การเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคม และอารมณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา	0.80	ใช้ได้	4.60	0.55	มากที่สุด
4	แนวคิดพื้นฐานสามารถใช้เป็นกรอบในการ กำหนดแนวทางในการจัดการเรียนรู้กับวิชา แนะแนว และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาอย่าง เหมาะสม	0.80	ใช้ได้	4.60	0.55	มากที่สุด
	จุดมุ่งหมายของรูปแบบ					
5	วัตถุประสงค์มีความชัดเจน กระชับ เข้าใจ ง่าย และน่าเชื่อถือ	1.00	ใช้ได้	4.80	0.45	มากที่สุด
6	วัตถุประสงค์มีความเกี่ยวข้อง สัมพันธ์กับ องค์ประกอบอื่น ๆ ของรูปแบบ	1.00	ใช้ได้	4.60	0.55	มากที่สุด
7	วัตถุประสงค์เหมาะสมกับบริบทการจัดการ เรียนรู้กับวิชาแนะแนว	1.00	ใช้ได้	4.60	0.55	มากที่สุด
8	วัตถุประสงค์สามารถนำไปสู่การจัดการ เรียนรู้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาอย่าง เหมาะสม	0.80	ใช้ได้	4.60	0.55	มากที่สุด
9	ขั้นตอนการเรียนรู้มีความชัดเจน กระชับ เข้าใจง่ายและน่าเชื่อถือ	1.00	ใช้ได้	4.60	0.89	มากที่สุด

ข้อ	ประเด็นในการพิจารณา	ความสอดคล้อง		ความเหมาะสม		
		IOC	การแปลผล	\bar{X}	S.D.	การแปลผล
10	ขั้นตอนการเรียนรู้มีความเกี่ยวข้องกับ สัมพันธ์กับองค์ประกอบอื่น ๆ ของรูปแบบ	1.00	ใช้ได้	4.60	0.55	มากที่สุด
11	ขั้นตอนการเรียนรู้เหมาะสมกับบริบทการจัดการเรียนรู้กับวิชาแนะแนว	0.60	ใช้ได้	4.60	0.55	มากที่สุด
12	ขั้นตอนการเรียนรู้สามารถนำไปการออกแบบการจัดการเรียนรู้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาอย่างเหมาะสม	0.60	ใช้ได้	4.60	0.55	มากที่สุด
ระบบสังคมของรูปแบบ						
13	ระบบสังคมมีความชัดเจน กระชับ เข้าใจง่าย และน่าเชื่อถือ	1.00	ใช้ได้	4.60	0.55	มากที่สุด
14	ระบบสังคมมีความเกี่ยวข้อง สัมพันธ์กับองค์ประกอบอื่น ๆ ของรูปแบบ	1.00	ใช้ได้	4.60	0.55	มากที่สุด
15	ระบบสังคมเหมาะสมกับบริบทการจัดการเรียนรู้กับวิชาแนะแนวและนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา	1.00	ใช้ได้	4.80	0.45	มากที่สุด
16	ระบบสังคม สามารถนำไปปฏิบัติในสถานการณ์จริงได้อย่างเหมาะสม	0.80	ใช้ได้	4.80	0.45	มากที่สุด
หลักการตอบสนองของรูปแบบ						
17	หลักการตอบสนองมีความชัดเจน กระชับ เข้าใจง่ายและน่าเชื่อถือ	1.00	ใช้ได้	4.80	0.45	มากที่สุด
18	หลักการตอบสนองมีความเกี่ยวข้องกับ สัมพันธ์กับองค์ประกอบอื่น ๆ ของรูปแบบ	1.00	ใช้ได้	4.80	0.45	มากที่สุด
19	หลักการตอบสนองเหมาะสมกับบริบทการจัดการเรียนรู้กับวิชาแนะแนวและนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา	0.60	ใช้ได้	4.80	0.45	มากที่สุด
20	หลักการตอบสนองสามารถนำไปปฏิบัติในสถานการณ์จริงได้อย่างเหมาะสม	1.00	ใช้ได้	4.80	0.45	มากที่สุด

ข้อ	ประเด็นในการพิจารณา	ความสอดคล้อง		ความเหมาะสม		
		IOC	การแปลผล	\bar{X}	S.D.	การแปลผล
	ระบบสนับสนุนของรูปแบบ					
21	ระบบสนับสนุนมีความชัดเจน กระชับ เข้าใจง่ายและน่าเชื่อถือ	1.00	ใช้ได้	4.60	0.55	มากที่สุด
22	ระบบสนับสนุนมีความเกี่ยวข้อง สัมพันธ์กับ องค์ประกอบอื่นของรูปแบบ	0.60	ใช้ได้	4.80	0.45	มากที่สุด
23	ระบบสนับสนุนเหมาะสมกับบริบทการ จัดการเรียนรู้กับวิชาแนะแนวและนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษา	1.00	ใช้ได้	4.80	0.45	มากที่สุด
24	ระบบสนับสนุนสามารถนำไปปฏิบัติใน สถานการณ์จริงได้อย่างเหมาะสม	1.00	ใช้ได้	4.60	0.55	มากที่สุด
	โดยรวม	-	-	4.68	0.54	มากที่สุด

ภาคผนวก ค

ผลประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและ
อารมณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โดยผู้ทรงคุณวุฒิ

ผลประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและ
อารมณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โดยผู้ทรงคุณวุฒิ

ข้อ	ประเด็นในการพิจารณา	ความสอดคล้อง		ความเหมาะสม		
		IOC	การ แปลผล	\bar{X}	S.D.	การ แปลผล
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 การดูแลสุขภาพตนเอง						
1.1	สาระสำคัญ	0.60	ใช้ได้	4.80	0.45	มากที่สุด
1.2	จุดประสงค์การเรียนรู้	0.80	ใช้ได้	4.80	0.45	มากที่สุด
1.3	สาระการเรียนรู้	0.80	ใช้ได้	4.80	0.45	มากที่สุด
1.4	กระบวนการจัดการเรียนรู้	1.00	ใช้ได้	4.60	0.55	มากที่สุด
1.5	สื่อ/แหล่งเรียนรู้	1.00	ใช้ได้	4.60	0.55	มากที่สุด
1.6	การวัดและประเมินผล	0.80	ใช้ได้	4.60	0.55	มากที่สุด
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 การพัฒนาตนเอง เพื่อการศึกษาต่อ						
2.1	สาระสำคัญ	0.80	ใช้ได้	4.80	0.45	มากที่สุด
2.2	จุดประสงค์การเรียนรู้	1.00	ใช้ได้	4.80	0.45	มากที่สุด
2.3	สาระการเรียนรู้	1.00	ใช้ได้	4.80	0.45	มากที่สุด
2.4	กระบวนการจัดการเรียนรู้	0.80	ใช้ได้	4.60	0.55	มากที่สุด
2.5	สื่อ/แหล่งเรียนรู้	1.00	ใช้ได้	4.60	0.55	มากที่สุด
2.6	การวัดและประเมินผล	0.80	ใช้ได้	4.20	0.84	มาก
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 การปรับปรุงตนเอง เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย						
3.1	สาระสำคัญ	1.00	ใช้ได้	4.80	0.45	มากที่สุด
3.2	จุดประสงค์การเรียนรู้	0.80	ใช้ได้	4.80	0.45	มากที่สุด
3.3	สาระการเรียนรู้	1.00	ใช้ได้	4.80	0.45	มากที่สุด
3.4	กระบวนการจัดการเรียนรู้	1.00	ใช้ได้	4.60	0.55	มากที่สุด
3.5	สื่อ/แหล่งเรียนรู้	0.80	ใช้ได้	4.40	0.55	มาก
3.6	การวัดและประเมินผล	0.80	ใช้ได้	4.40	0.55	มาก

ข้อ	ประเด็นในการพิจารณา	ความสอดคล้อง		ความเหมาะสม		
		IOC	การ แปลผล	\bar{X}	S.D.	การ แปลผล
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 รู้ทิศทาง ก่อร่างสร้างตัว						
4.1	สาระสำคัญ	0.80	ใช้ได้	5.00	0.00	มากที่สุด
4.2	จุดประสงค์การเรียนรู้	1.00	ใช้ได้	5.00	0.00	มากที่สุด
4.3	สาระการเรียนรู้	0.80	ใช้ได้	5.00	0.00	มากที่สุด
4.4	กระบวนการจัดการเรียนรู้	1.00	ใช้ได้	4.40	0.55	มาก
4.5	สื่อ/แหล่งเรียนรู้	1.00	ใช้ได้	4.60	0.55	มากที่สุด
4.6	การวัดและประเมินผล	1.00	ใช้ได้	4.60	0.55	มากที่สุด
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 ปัญหาและการแก้ไข ปัญหาอย่างสร้างสรรค์						
5.1	สาระสำคัญ	1.00	ใช้ได้	4.80	0.45	มากที่สุด
5.2	จุดประสงค์การเรียนรู้	1.00	ใช้ได้	4.80	0.45	มากที่สุด
5.3	สาระการเรียนรู้	1.00	ใช้ได้	4.80	0.45	มากที่สุด
5.4	กระบวนการจัดการเรียนรู้	1.00	ใช้ได้	4.80	0.45	มากที่สุด
5.5	สื่อ/แหล่งเรียนรู้	1.00	ใช้ได้	4.60	0.55	มากที่สุด
5.6	การวัดและประเมินผล	1.00	ใช้ได้	4.60	0.55	มากที่สุด
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 กิจกรรมสร้างสุข						
6.1	สาระสำคัญ	1.00	ใช้ได้	4.60	0.89	มากที่สุด
6.2	จุดประสงค์การเรียนรู้	1.00	ใช้ได้	4.60	0.55	มากที่สุด
6.3	สาระการเรียนรู้	1.00	ใช้ได้	4.60	0.55	มากที่สุด
6.4	กระบวนการจัดการเรียนรู้	1.00	ใช้ได้	4.60	0.89	มากที่สุด
6.5	สื่อ/แหล่งเรียนรู้	0.80	ใช้ได้	4.40	0.89	มาก
6.6	การวัดและประเมินผล	1.00	ใช้ได้	4.20	0.84	มาก
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 ทักษะความสัมพันธ์						
7.1	สาระสำคัญ	1.00	ใช้ได้	5.00	0.00	มากที่สุด
7.2	จุดประสงค์การเรียนรู้	1.00	ใช้ได้	5.00	0.00	มากที่สุด
7.3	สาระการเรียนรู้	1.00	ใช้ได้	4.80	0.45	มากที่สุด

ข้อ	ประเด็นในการพิจารณา	ความสอดคล้อง		ความเหมาะสม		
		IOC	การ แปลผล	\bar{X}	S.D.	การ แปลผล
7.4	กระบวนการจัดการเรียนรู้	1.00	ใช้ได้	4.60	0.55	มากที่สุด
7.5	สื่อ/แหล่งเรียนรู้	1.00	ใช้ได้	4.80	0.45	มากที่สุด
7.6	การวัดและประเมินผล	1.00	ใช้ได้	4.40	0.55	มาก
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 รัชฎ์ภัยใกล้ตัว						
8.1	สาระสำคัญ	0.80	ใช้ได้	5.00	0.00	มากที่สุด
8.2	จุดประสงค์การเรียนรู้	1.00	ใช้ได้	5.00	0.00	มากที่สุด
8.3	สาระการเรียนรู้	1.00	ใช้ได้	4.80	0.45	มากที่สุด
8.4	กระบวนการจัดการเรียนรู้	1.00	ใช้ได้	4.80	0.45	มากที่สุด
8.5	สื่อ/แหล่งเรียนรู้	1.00	ใช้ได้	4.80	0.45	มากที่สุด
8.6	การวัดและประเมินผล	1.00	ใช้ได้	4.20	0.84	มาก
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9 ประเมินตนเองสู่ ความสำเร็จ						
9.1	สาระสำคัญ	1.00	ใช้ได้	5.00	0.00	มากที่สุด
9.2	จุดประสงค์การเรียนรู้	0.80	ใช้ได้	5.00	0.00	มากที่สุด
9.3	สาระการเรียนรู้	1.00	ใช้ได้	4.80	0.45	มากที่สุด
9.4	กระบวนการจัดการเรียนรู้	1.00	ใช้ได้	4.80	0.45	มากที่สุด
9.5	สื่อ/แหล่งเรียนรู้	1.00	ใช้ได้	4.60	0.55	มากที่สุด
9.6	การวัดและประเมินผล	0.80	ใช้ได้	4.40	0.89	มาก
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10 สื่อสารเหมาะสม						
10.1	สาระสำคัญ	0.80	ใช้ได้	5.00	0.00	มากที่สุด
10.2	จุดประสงค์การเรียนรู้	1.00	ใช้ได้	5.00	0.00	มากที่สุด
10.3	สาระการเรียนรู้	1.00	ใช้ได้	4.60	0.55	มากที่สุด
10.4	กระบวนการจัดการเรียนรู้	0.80	ใช้ได้	4.80	0.45	มากที่สุด
10.5	สื่อ/แหล่งเรียนรู้	1.00	ใช้ได้	4.80	0.45	มากที่สุด
10.6	การวัดและประเมินผล	1.00	ใช้ได้	4.60	0.89	มากที่สุด
โดยรวม		-	-	4.71	0.46	มากที่สุด

ภาคผนวก ง

การประเมินความสอดคล้องของแบบสอบถามปัญหาและความต้องการของอาจารย์ต่อพฤติกรรม
การเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โดยรวบรวมข้อมูลจากครูผู้สอน

**ผลการประเมินความสอดคล้องของแบบสอบถามปัญหาและความต้องการของอาจารย์
ต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
โดยรวบรวมข้อมูลจากครูผู้สอน**

รายการ	ความสอดคล้อง	
	IOC	การแปลผล
ด้านการตระหนักรู้ในตนเอง		
1. นักเรียนของท่านสามารถจดจำข้อมูลที่สำคัญได้	1.00	ใช้ได้
2. นักเรียนของท่านมีความตั้งใจทำงานทุกอย่างที่ได้รับมอบหมาย	1.00	ใช้ได้
3. นักเรียนของท่านมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้	0.60	ใช้ได้
4. นักเรียนของท่านสามารถควบคุมความอารมณ์ตนเองได้ เมื่อรู้สึกไม่พอใจ	0.80	ใช้ได้
5. การแสดงความรู้สึกของนักเรียนท่านไม่กระทบกับความรู้สึกของผู้อื่น	1.00	ใช้ได้
6. นักเรียนของท่านมีความมั่นใจในการแสดงออก	1.00	ใช้ได้
ด้านการจัดการตนเอง		
7. นักเรียนของท่านเอาชนะอุปสรรคต่าง ๆ ได้ด้วยวิธีการที่ถูกต้องและเหมาะสม	0.60	ใช้ได้
8. นักเรียนของท่านวางแผนเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันได้ดี	1.00	ใช้ได้
9. นักเรียนของท่านปฏิบัติตามแผนที่เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในชีวิต	1.00	ใช้ได้
10. นักเรียนของท่านมีความมุ่งมั่นและพยายามทำงานต่อไปแม้จะพบอุปสรรค	0.80	ใช้ได้
11. นักเรียนของท่านมีวิธีจัดการตนเองที่ดีเมื่อถูกเข้าใจผิดหรือได้รับคำพูดที่ไม่เหมาะสม	1.00	ใช้ได้
ด้านการตระหนักรู้ในสังคม		
12. นักเรียนของท่านอยากมาเรียนหรือร่วมกิจกรรมที่โรงเรียน	1.00	ใช้ได้
13. นักเรียนของท่านชมเชยหรือแสดงความยินดีกับเพื่อนเมื่อเพื่อนประสบความสำเร็จ	1.00	ใช้ได้
14. นักเรียนของท่านจะแบ่งปันความรู้และสิ่งของให้ผู้อื่น	1.00	ใช้ได้
15. นักเรียนของท่านเข้าใจในผู้อื่นที่มีสถานะแตกต่างจากนักเรียนของท่าน	0.80	ใช้ได้
16. นักเรียนของท่านเข้าใจคนที่มีความคิดแตกต่างจากนักเรียนของท่าน	0.80	ใช้ได้

รายการ	ความสอดคล้อง	
	IOC	การแปลผล
17. นักเรียนของท่านแสดงความห่วงใยต่อผู้อื่นเมื่อรู้ว่าเขาเจ็บป่วย	1.00	ใช้ได้
18. นักเรียนของท่านใช้ของใช้ที่บ้าน หรือที่โรงเรียนด้วยระมัดระวังไม่ให้เสียหายเร็วกว่าที่ควร	0.60	ใช้ได้
ด้านทักษะด้านความสัมพันธ์		
19. นักเรียนของท่านมักสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่นอยู่เสมอ	1.00	ใช้ได้
20. นักเรียนของท่านรับรู้และตอบสนองต่อความรู้สึกของผู้อื่น	1.00	ใช้ได้
21. นักเรียนของท่านมักพูดถึงสิ่งที่ดีเกี่ยวกับเพื่อนร่วมห้อง	0.80	ใช้ได้
22. นักเรียนของท่านเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น	1.00	ใช้ได้
23. นักเรียนของท่านสามารถแก้ปัญหาได้เมื่อมีความเห็นที่ต่างกันกับเพื่อน ๆ	1.00	ใช้ได้
24. นักเรียนของท่านสามารถจัดความขัดแย้งได้โดยไม่ใช้ความรุนแรง	1.00	ใช้ได้
25. นักเรียนของท่านได้รับความร่วมมือจากผู้อื่นเสมอเมื่อขอความช่วยเหลือ	0.60	ใช้ได้
ด้านการตัดสินใจอย่างมีความรับผิดชอบ		
26. นักเรียนของท่านยอมรับผิดและพร้อมแก้ไขเอาสิ่งที่ไม่ถูกต้อง	1.00	ใช้ได้
27. นักเรียนของท่านมีความระมัดระวังที่จะไม่ทำให้เกิดความเสียหายต่อทรัพย์สินเมื่อทำกิจกรรมหรือทำงานในโรงเรียน	1.00	ใช้ได้
28. เมื่อจะตัดสินใจใดนักเรียนของท่านมักแสวงหาข้อมูลที่หลากหลายและตัดสินใจเลือกสิ่งที่ดีที่สุด	0.80	ใช้ได้
29. ทุกครั้งที่นักเรียนของท่านทำอะไรลงไปนักเรียนของท่านจะคิดถึงผลที่จะเกิดขึ้นเสมอ	1.00	ใช้ได้
30. เมื่อนักเรียนของท่านทำสิ่งใด สิ่งนั้นต้องไม่เอาเปรียบผู้อื่น	0.80	ใช้ได้

ภาคผนวก จ

ผลการประเมินความสอดคล้องของแบบสอบถามปัญหาและความต้องการของอาจารย์ต่อ
พฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
โดยรวบรวมข้อมูลจากผู้ปกครอง

**ผลการประเมินความสอดคล้องของแบบสอบถามปัญหาและความต้องการของอาจารย์
ต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
โดยรวบรวมข้อมูลจากผู้ปกครอง**

รายการ	ความสอดคล้อง	
	IOC	การแปลผล
ด้านการตระหนักรู้ในตนเอง		
1. ลูกของฉันสามารถจดจำข้อมูลที่สำคัญได้	1.00	ใช้ได้
2. ลูกของฉันมีความตั้งใจทำงานทุกอย่างที่ได้รับมอบหมาย	0.60	ใช้ได้
3. ลูกของฉันมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้	1.00	ใช้ได้
4. ลูกของฉันสามารถควบคุมความอารมณ์ตนเองได้ เมื่อรู้สึกไม่พอใจ	1.00	ใช้ได้
5. การแสดงความรู้สึกของลูกของฉันไม่กระทบกับความรู้สึกของผู้อื่น	1.00	ใช้ได้
6. ลูกของฉันมีความมั่นใจในการแสดงออกทั้งคำพูดและพฤติกรรม	1.00	ใช้ได้
ด้านการจัดการตนเอง		
7. ลูกของฉันเอาชนะอุปสรรคต่าง ๆ ได้ด้วยวิธีการที่เหมาะสม	1.00	ใช้ได้
8. ลูกของฉันวางแผนเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันได้ดี	0.60	ใช้ได้
9. ลูกของฉันปฏิบัติตามแผนที่วางไว้เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในชีวิต	0.80	ใช้ได้
10. ลูกของฉันมีความมุ่งมั่นและพยายามทำงานต่อไปแม้จะประสบกับอุปสรรค	1.00	ใช้ได้
11. ลูกของฉันมีวิธีจัดการตนเองที่ดีเมื่อถูกเข้าใจผิดหรือได้ยินคำพูดที่ไม่เหมาะสม	1.00	ใช้ได้
ด้านการตระหนักรู้ในสังคม		
12. ลูกของฉันอยากที่จะมาเรียนหรือร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนเสมอ	1.00	ใช้ได้
13. ลูกของฉันชมเชยหรือแสดงความยินดีกับเพื่อนเมื่อเพื่อนประสบความสำเร็จ	1.00	ใช้ได้
14. ลูกของฉันจะแบ่งปันความรู้และสิ่งของให้ผู้อื่น	0.80	ใช้ได้
15. ลูกของฉันยอมรับผู้อื่นที่มีสถานะแตกต่างจากลูกของฉัน	1.00	ใช้ได้
16. ลูกของฉันเข้าใจคนที่มีความคิดแตกต่างจากลูกของฉัน	0.80	ใช้ได้
17. ลูกของฉันแสดงความห่วงใยต่อบุคคลอื่นเมื่อรู้ว่าเขาเจ็บป่วย	1.00	ใช้ได้

รายการ	ความสอดคล้อง	
	IOC	การแปลผล
18. ลูกของฉันใช้ของใช้ที่บ้าน หรือที่โรงเรียนด้วยระมัดระวังไม่ให้เสียหายเร็วกว่าที่ควร	0.80	ใช้ได้
ด้านทักษะด้านความสัมพันธ์		
19. ลูกของฉันมักสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่นอยู่เสมอ	1.00	ใช้ได้
20. ลูกของฉันรับรู้และตอบสนองต่อความรู้สึกของคนอื่น	1.00	ใช้ได้
21. ลูกของฉันมักพูดถึงสิ่งที่ดีเกี่ยวกับเพื่อนร่วมห้อง	0.80	ใช้ได้
22. ลูกของฉันเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น	1.00	ใช้ได้
23. ลูกของฉันสามารถแก้ปัญหาได้เมื่อมีความเห็นที่ต่างกับเพื่อนๆ	1.00	ใช้ได้
24. ลูกของฉันสามารถจัดการความขัดแย้งได้โดยไม่ใช้ความรุนแรง	0.60	ใช้ได้
25. ลูกฉันได้รับความร่วมมือจากผู้อื่นเสมอเมื่อเขาขอความร่วมมือ	1.00	ใช้ได้
ด้านการตัดสินใจอย่างมีความรับผิดชอบ		
26. ลูกของฉันยอมรับผิดและพร้อมที่จะแก้ไขเมื่อทำสิ่งที่ไม่ถูกต้อง	1.00	ใช้ได้
27. ลูกของฉันมีความระมัดระวังที่จะไม่ทำให้เกิดความเสียหายต่อทรัพย์สินเมื่อทำกิจกรรมหรือทำงานในโรงเรียน	0.80	ใช้ได้
28. เมื่อจะทำสิ่งใดลูกของฉันมักแสวงหาข้อมูลที่หลากหลายและตัดสินใจเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด	0.80	ใช้ได้
29. ทุกครั้งที่ลูกของฉันทำอะไรลงไปลูกของฉันจะคิดถึงผลที่จะเกิดขึ้นเสมอ	1.00	ใช้ได้
30. ฉันพบว่าเมื่อลูกของฉันทำอะไร สิ่งนั้นต้องไม่เอาเปรียบผู้อื่น	1.00	ใช้ได้

ภาคผนวก ฉ

ผลการประเมินความสอดคล้องของแบบสอบถามปัญหาและความต้องการของอาจารย์ต่อ
พฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
โดยรวบรวมข้อมูลจากนักเรียน

**ผลการประเมินความสอดคล้องของแบบสอบถามปัญหาและความต้องการของอาจารย์
ต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
โดยรวบรวมข้อมูลจากนักเรียน**

รายการ	ความสอดคล้อง	
	IOC	การแปลผล
ด้านการตระหนักรู้ในตนเอง		
1. ฉันสามารถจดจำข้อมูลที่สำคัญได้	1.00	ใช้ได้
2. ฉันมีความตั้งใจทำงานทุกอย่างที่ได้รับมอบหมาย	1.00	ใช้ได้
3. ฉันมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้	1.00	ใช้ได้
4. ฉันสามารถควบคุมความอารมณ์ตนเองได้ เมื่อรู้สึกไม่พอใจ	0.80	ใช้ได้
5. การแสดงความรู้สึกของฉันไม่กระทบกับความรู้สึกของผู้อื่น	1.00	ใช้ได้
6. ฉันมีความมั่นใจในการแสดงออก	1.00	ใช้ได้
ด้านการจัดการตนเอง		
7. ฉันเอาชนะอุปสรรคต่าง ๆ ได้ด้วยวิธีการที่ดีและเหมาะสม	0.80	ใช้ได้
8. ฉันวางแผนเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน	1.00	ใช้ได้
9. ฉันปฏิบัติตามแผนที่วางไว้เพื่อบรรลุเป้าหมาย	1.00	ใช้ได้
10. ฉันมีความมุ่งมั่นและพยายามทำงานต่อไปแม้จะมีอุปสรรค	1.00	ใช้ได้
11. ฉันมีวิธีจัดการตนเองที่ดีเมื่อเข้าใจผิดหรือได้ยินคำพูดที่ไม่เหมาะสม	1.00	ใช้ได้
ด้านการตระหนักรู้ในสังคม		
12. ฉันอยากที่จะมาเรียนหรือร่วมกิจกรรมที่โรงเรียน	1.00	ใช้ได้
13. ฉันชมเชยหรือแสดงความยินดีกับเพื่อนเมื่อเพื่อนประสบความสำเร็จ	1.00	ใช้ได้
14. ฉันจะแบ่งปันความรู้และสิ่งของให้ผู้อื่นเสมอ	0.60	ใช้ได้
15. ฉันยอมรับผู้อื่นที่มีสถานะแตกต่างจากฉัน	1.00	ใช้ได้
16. ฉันเข้าใจเข้าใจคนที่มีความคิดแตกต่างจากฉัน	1.00	ใช้ได้
17. ฉันแสดงความห่วงใยต่อบุคคลอื่นเมื่อรู้ว่าเขาเจ็บป่วย	0.60	ใช้ได้
18. ฉันใช้ของใช้ที่บ้าน หรือที่โรงเรียนด้วยระมัดระวังไม่ให้เสียหายเร็วกว่าที่ควร	1.00	ใช้ได้

รายการ	ความสอดคล้อง	
	IOC	การแปลผล
ด้านทักษะด้านความสัมพันธ์		
19. ฉันมักสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่นอยู่เสมอ	1.00	ใช้ได้
20. ฉันรับรู้และตอบสนองต่อความรู้สึกของคนอื่น	1.00	ใช้ได้
21. ฉันมักพูดถึงสิ่งที่ดีเกี่ยวกับเพื่อนร่วมห้อง	1.00	ใช้ได้
22. ฉันเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น	0.80	ใช้ได้
23. ฉันสามารถแก้ปัญหาได้เมื่อมีความเห็นที่ต่างกันกับเพื่อนๆ	0.80	ใช้ได้
24. ฉันสามารถจัดการความขัดแย้งได้โดยไม่ใช้ความรุนแรง	1.00	ใช้ได้
25. ฉันได้รับความช่วยเหลือเสมอเมื่อของความร่วมมือจากผู้อื่น	0.80	ใช้ได้
ด้านการตัดสินใจอย่างมีความรับผิดชอบ		
26. ฉันยอมรับผิดและพร้อมแก้ไขเมื่อได้ทำสิ่งที่ไม่ถูกต้อง	1.00	ใช้ได้
27. ฉันมีความระมัดระวังที่จะไม่ทำให้เกิดความเสียหายต่อทรัพย์สินเมื่อทำกิจกรรมหรือทำงานในโรงเรียน	1.00	ใช้ได้
28. ฉันจะเลือกวิธีที่ดีที่สุดเมื่อตัดสินใจทำสิ่งใดก็ตาม พร้อมกับหาข้อมูลมากมายเพื่อให้ครบถ้วนน้อยที่สุด	1.00	ใช้ได้
29. ทุกครั้งที่ฉันทำอะไรฉันจะคิดถึงผลที่จะเกิดขึ้นเสมอ	0.80	ใช้ได้
30. เมื่อฉันทำสิ่งใด สิ่งนั้นต้องไม่เอาเปรียบผู้อื่น	1.00	ใช้ได้

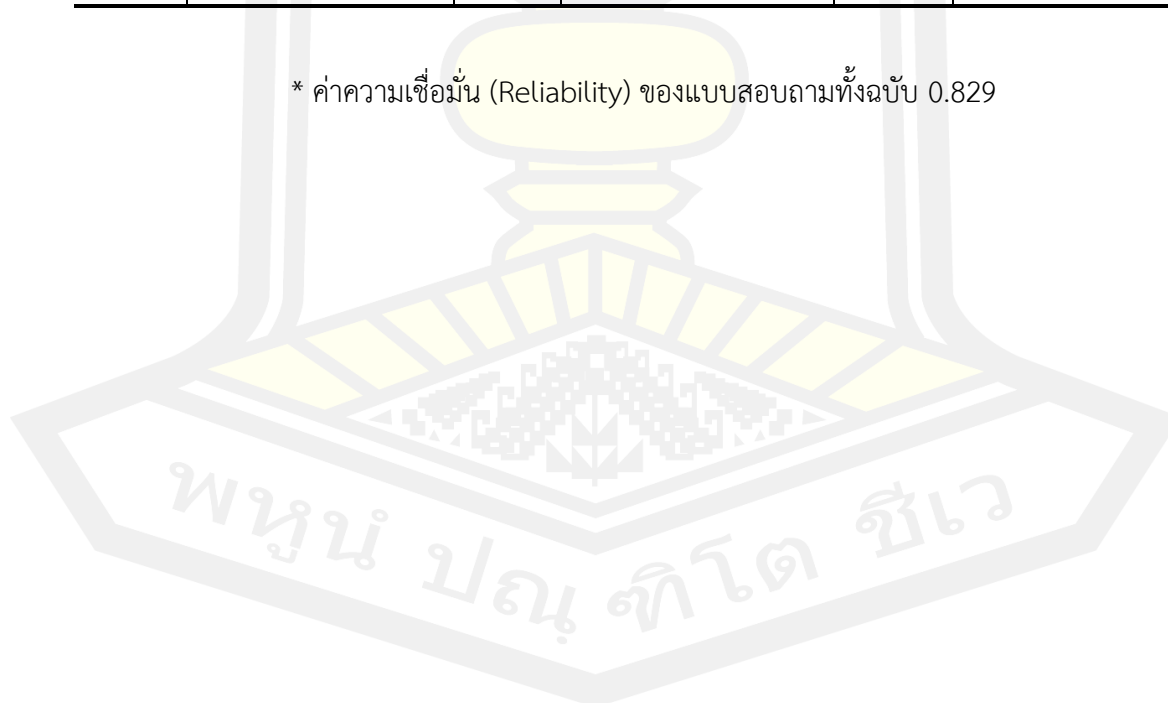
ภาคผนวก ช

ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามปัญหาและ
ความต้องการของอาจารย์ต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามปัญหาและ
ความต้องการของอาจารย์ต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โดยรวบรวมข้อมูลจากครูผู้สอน

ที่	ค่าอำนาจจำแนก (r)	ที่	ค่าอำนาจจำแนก (r)	ที่	ค่าอำนาจจำแนก (r)
1.	0.35	11.	0.53	21.	0.46
2.	0.42	12.	0.34	22.	0.51
3.	0.55	13.	0.70	23.	0.37
4.	0.73	14.	0.63	24.	0.73
5.	0.62	15.	0.48	25.	0.53
6.	0.48	16.	0.44	26.	0.73
7.	0.68	17.	0.35	27.	0.49
8.	0.62	18.	0.76	28.	0.64
9.	0.45	19.	0.68	29.	0.55
10.	0.66	20.	0.71	30.	0.52

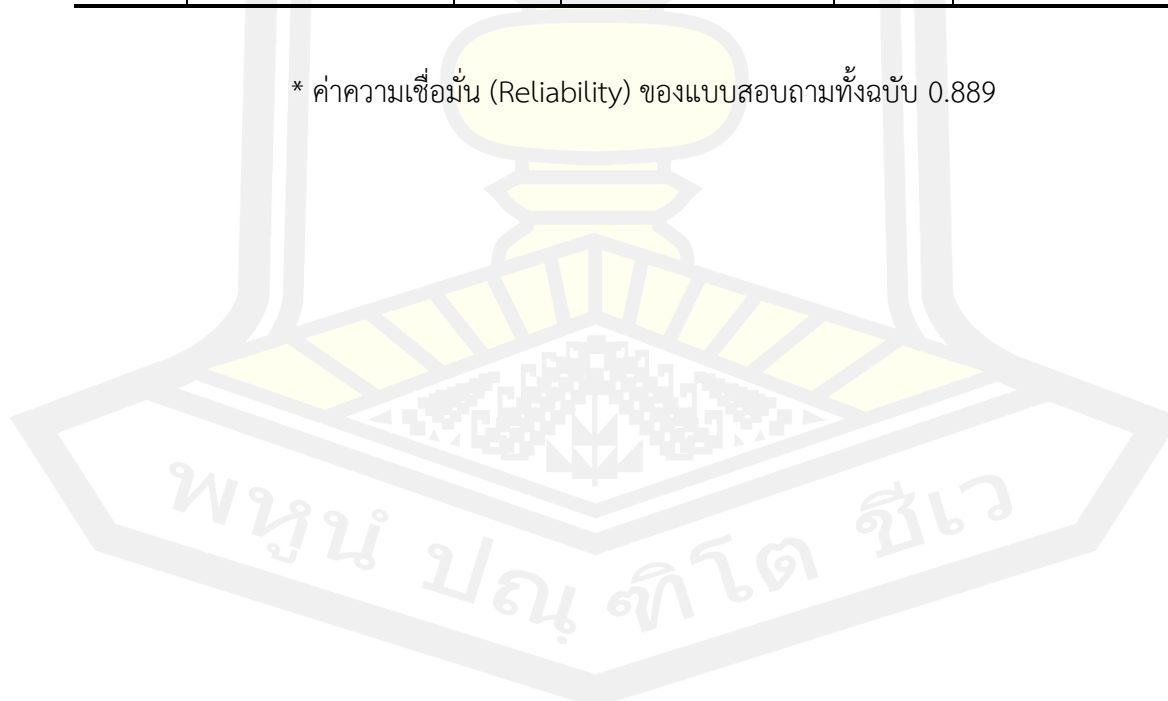
* ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ 0.829

ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามปัญหาและ
ความต้องการของอาจารย์ต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โดยรวบรวมข้อมูลจากผู้ปกครอง

ที่	ค่าอำนาจจำแนก (r)	ที่	ค่าอำนาจจำแนก (r)	ที่	ค่าอำนาจจำแนก (r)
1.	0.80	11.	0.55	21.	0.64
2.	0.93	12.	0.64	22.	0.57
3.	0.67	13.	0.66	23.	0.52
4.	0.35	14.	0.53	24.	0.46
5.	0.47	15.	0.47	25.	0.81
6.	0.55	16.	0.37	26.	0.54
7.	0.84	17.	0.54	27.	0.42
8.	0.35	18.	0.73	28.	0.46
9.	0.74	19.	0.76	29.	0.53
10.	0.70	20.	0.51	30.	0.44

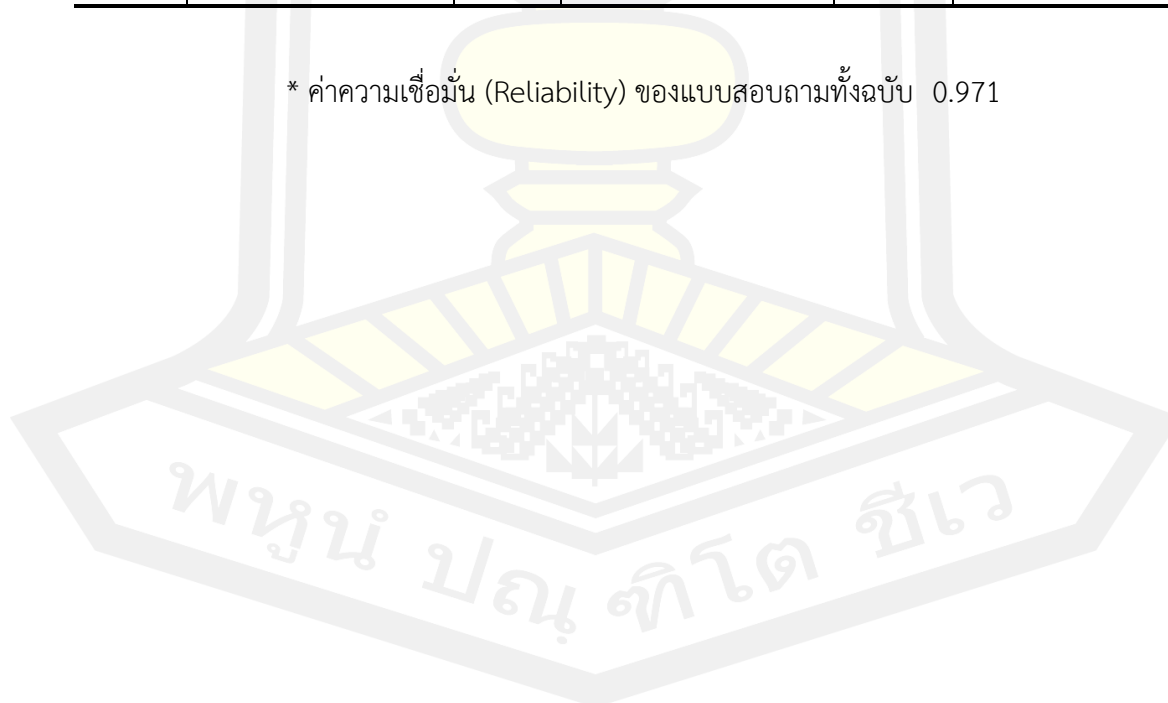
* ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ 0.889

ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามปัญหาและ
ความต้องการของอาจารย์ต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โดยรวบรวมข้อมูลจากนักเรียน

ที่	ค่าอำนาจจำแนก (r)	ที่	ค่าอำนาจจำแนก (r)	ที่	ค่าอำนาจจำแนก (r)
1.	0.64	11.	0.74	21.	0.88
2.	0.49	12.	0.68	22.	0.61
3.	0.57	13.	0.55	23.	0.75
4.	0.67	14.	0.57	24.	0.65
5.	0.46	15.	0.73	25.	0.34
6.	0.35	16.	0.69	26.	0.48
7.	0.42	17.	0.83	27.	0.59
8.	0.81	18.	0.82	28.	0.61
9.	0.52	19.	0.34	29.	0.37
10.	0.75	20.	0.62	30.	0.73

* ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ 0.971

ภาคผนวก ซ

ผลประเมินความสอดคล้องและความเหมาะสมของแบบสัมภาษณ์ เกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบ
การจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

โดยผู้ทรงคุณวุฒิ

ผลประเมินความสอดคล้องและความเหมาะสมของแบบสัมภาษณ์ เกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบ
การจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

โดยผู้ทรงคุณวุฒิ

ข้อ	ประเด็นในการพิจารณา	ความสอดคล้อง		ความเหมาะสม		
		IOC	การ แปลผล	\bar{X}	S.D.	การ แปลผล
ลักษณะทั่วไปของการแสดงออกทางอารมณ์และ สังคมของเด็กในช่วงวัยก่อนวัยรุ่น (Pre-adolescent)						
1.	การแสดงออกของพฤติกรรมทางอารมณ์ของ เด็กในช่วงวัยก่อนวัยรุ่น (Pre-adolescent) ของประเทศไทยมีลักษณะอย่างไร	1.00	ใช้ได้	5.00	0.00	มากที่สุด
2.	มีปัจจัยหรือสิ่งเร้าใดบ้างที่กระตุ้นการ แสดงออกของพฤติกรรมทางอารมณ์ของเด็ก ในช่วงวัยก่อนวัยรุ่น (Pre-adolescent) ของประเทศไทย	0.60	ใช้ได้	4.80	0.45	มากที่สุด
3.	การแสดงออกของพฤติกรรมทางสังคมของ เด็กในช่วงวัยก่อนวัยรุ่น (Pre-adolescent) ของประเทศไทยมีลักษณะอย่างไร	1.00	ใช้ได้	5.00	0.00	มากที่สุด
4.	มีปัจจัยหรือสิ่งเร้าใดบ้างที่กระตุ้น การแสดงออกของพฤติกรรมทางสังคมของ เด็กในช่วงวัยก่อนวัยรุ่น (Pre-adolescent) ของประเทศไทย	1.00	ใช้ได้	4.80	0.45	มากที่สุด
5.	พฤติกรรมแสดงออกที่เป็นปัญหาด้าน สังคมและอารมณ์ของเด็กในช่วงวัยก่อนวัยรุ่น (Pre-adolescent) ของประเทศไทยเป็น อย่างไร และมีสาเหตุหลักมาจากอะไรบ้าง	0.80	ใช้ได้	5.00	0.00	มากที่สุด

ข้อ	ประเด็นในการพิจารณา	ความสอดคล้อง		ความเหมาะสม		
		IOC	การแปลผล	\bar{X}	S.D.	การแปลผล
ลักษณะทั่วไปของการแสดงออกทางอารมณ์และสังคมของเด็กในช่วงวัยรุ่น (adolescent)						
1.	การแสดงออกของพฤติกรรมทางอารมณ์ของเด็กในช่วงวัยรุ่น (adolescent) ของประเทศไทยมีลักษณะอย่างไร	1.00	ใช้ได้	4.60	0.55	มากที่สุด
2.	มีปัจจัยหรือสิ่งเร้าใดบ้างที่กระตุ้นการแสดงออกของพฤติกรรมทางอารมณ์ของเด็กในช่วงวัยรุ่น (adolescent) ของประเทศไทย	0.80	ใช้ได้	5.00	0.00	มากที่สุด
3.	การแสดงออกของพฤติกรรมทางสังคมของเด็กในช่วงวัยรุ่น (adolescent) ของประเทศไทยมีลักษณะอย่างไร	1.00	ใช้ได้	5.00	0.00	มากที่สุด
4.	มีปัจจัยหรือสิ่งเร้าใดบ้างที่กระตุ้นการแสดงออกของพฤติกรรมทางสังคมของเด็กในช่วงวัยรุ่น (adolescent) ของประเทศไทย	1.00	ใช้ได้	4.80	0.45	มากที่สุด
5.	พฤติกรรมแสดงออกที่เป็นปัญหาด้านสังคมและอารมณ์ของเด็กในช่วงวัยรุ่น (adolescent) ของประเทศไทยเป็นอย่างไร และมีสาเหตุหลักมาจากอะไรบ้าง	0.80	ใช้ได้	4.80	0.45	มากที่สุด
บริบท สภาพแวดล้อม กิจกรรมและวิธีการที่ช่วยในการส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ของเด็กในช่วงวัยก่อนวัยรุ่น (Pre-adolescent)						
1.	ครอบครัวมีส่วนช่วยในการพัฒนาการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ของเด็กในช่วงวัยก่อนวัยรุ่น (Pre-adolescent) ได้อย่างไร	1.00	ใช้ได้	5.00	0.00	มากที่สุด
2.	โรงเรียนมีส่วนช่วยในการพัฒนาการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ของเด็กในช่วงวัยก่อนวัยรุ่น (Pre-adolescent) ได้อย่างไร	0.80	ใช้ได้	4.80	0.45	มากที่สุด

ข้อ	ประเด็นในการพิจารณา	ความสอดคล้อง		ความเหมาะสม		
		IOC	การ แปลผล	\bar{X}	S.D.	การ แปลผล
3	ห้องเรียนควรมีบรรยากาศการเรียนรู้เช่นไรที่จะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ของเด็กในช่วงวัยก่อนวัยรุ่น (Pre-adolescent)	0.80	ใช้ได้	4.80	0.45	มากที่สุด
4	ครูผู้สอนควรมีบทบาทเช่นไรในการจัดการเรียนรู้ที่จะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์สำหรับเด็กในช่วงวัยก่อนวัยรุ่น (Pre-adolescent)	1.00	ใช้ได้	5.00	0.00	มากที่สุด
5.	กิจกรรมการเรียนรู้ที่จะช่วยในการส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ของเด็กในช่วงวัยก่อนวัยรุ่น (Pre-adolescent) ควรมีลักษณะอย่างไร	0.80	ใช้ได้	5.00	0.00	มากที่สุด
บริบท สภาพแวดล้อม กิจกรรมและวิธีการที่ช่วยในการส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ของเด็กในช่วงวัยรุ่น (adolescent)						
1.	ครอบครัวมีส่วนช่วยในการพัฒนาการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ของเด็กในช่วงวัยรุ่น (adolescent)ได้อย่างไร	1.00	ใช้ได้	4.80	0.45	มากที่สุด
2.	โรงเรียนมีส่วนช่วยในการพัฒนาการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ของเด็กในช่วงวัยรุ่น (adolescent)ได้อย่างไร	1.00	ใช้ได้	4.80	0.45	มากที่สุด
3.	ห้องเรียนควรมีบรรยากาศการเรียนรู้เช่นไรที่จะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ของเด็กในช่วงวัยรุ่น (adolescent)	0.80	ใช้ได้	5.00	0.00	มากที่สุด

ข้อ	ประเด็นในการพิจารณา	ความสอดคล้อง		ความเหมาะสม		
		IOC	การ แปลผล	\bar{X}	S.D.	การ แปลผล
4.	ครูผู้สอนควรมีบทบาทเช่นไรในการจัดการเรียนรู้ที่จะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์สำหรับเด็กในช่วงวัยรุ่น (adolescent)	1.00	ใช้ได้	5.00	0.00	มากที่สุด
5.	กิจกรรมการเรียนรู้ที่จะช่วยในการส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ของเด็กในช่วงวัยรุ่น (adolescent)ควรมีลักษณะอย่างไร	0.80	ใช้ได้	4.80	0.45	มากที่สุด
แนวทางที่ช่วยพัฒนาพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์						
1.	แนวทาง วิธีการ หรือกิจกรรมที่จะช่วยพัฒนาการตระหนักรู้ในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาควรมีลักษณะอย่างไร	1.00	ใช้ได้	4.80	0.45	มากที่สุด
2.	แนวทาง วิธีการ หรือกิจกรรมที่จะช่วยพัฒนาการจัดการตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาควรมีลักษณะอย่างไร	1.00	ใช้ได้	5.00	0.00	มากที่สุด
3.	แนวทาง วิธีการ หรือกิจกรรมที่จะช่วยพัฒนาการตระหนักรู้ในสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาควรมีลักษณะอย่างไร	0.80	ใช้ได้	5.00	0.00	มากที่สุด
4.	แนวทาง วิธีการ หรือกิจกรรมที่จะช่วยพัฒนาทักษะด้านความสัมพันธ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาควรมีลักษณะอย่างไร	1.00	ใช้ได้	5.00	0.00	มากที่สุด
5.	แนวทาง วิธีการ หรือกิจกรรมที่จะช่วยพัฒนาการตัดสินใจอย่างมีความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาควรมีลักษณะอย่างไร	0.60	ใช้ได้	5.00	0.00	มากที่สุด

ภาคผนวก ฅ

ผลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อยืนยันข้อมูล (Key Informant) เกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบ
การจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

ผลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อยืนยันข้อมูล (Key Informant) เกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

การสัมภาษณ์ส่วนที่ 1 ข้อมูลผู้ให้สัมภาษณ์ ดังนี้

ผู้ให้สัมภาษณ์ชื่อ นายแพทย์ A (นามสมมติ)

เพศ ชาย

อาชีพ: นายแพทย์ทรงคุณวุฒิกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข

ความเชี่ยวชาญ: ด้านสุขภาพจิต

ที่อยู่: กลุ่มงานประชาสัมพันธ์และสื่อสารองค์กร กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข

สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 20 เมษายน 2562

การสัมภาษณ์ส่วนที่ 2 ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับลักษณะทั่วไปของการแสดงออกทางอารมณ์และสังคมของเด็กในช่วงวัยก่อนวัยรุ่น (Pre-adolescent) ดังนี้

ผู้สัมภาษณ์ : การแสดงออกของพฤติกรรมทางอารมณ์ของเด็กในช่วงวัยก่อนวัยรุ่น (Pre-adolescent) ของประเทศไทยมีลักษณะเป็นอย่างไร

ผู้ให้สัมภาษณ์ : “เด็กจะรู้จักและแสดงอารมณ์หลากหลายทั้งอารมณ์รักพอใจ เสียใจ ทุกข์ใจ เศร้า อิจฉา กังวล กลัว โกรธ ก้าวร้าว เมื่ออายุ 4 ปีขึ้นไปเด็กจะเริ่มเข้าใจอารมณ์ความรู้สึกของผู้อื่นในสถานการณ์ต่าง ๆ”

ผู้สัมภาษณ์ : มีปัจจัยหรือสิ่งเร้าใดบ้างที่กระตุ้นการแสดงออกของพฤติกรรมทางอารมณ์ของเด็กในช่วงวัยก่อนวัยรุ่น (Pre-adolescent) ของประเทศไทย

ผู้ให้สัมภาษณ์ : “สิ่งเร้าหรือสิ่งกระตุ้นการแสดงออกของพฤติกรรมทางอารมณ์ของเด็กในช่วงวัยนี้มักจะเป็นการเลี้ยงดูของคนในครอบครัว”

ผู้สัมภาษณ์ : การแสดงออกของพฤติกรรมทางสังคมของเด็กในช่วงวัยก่อนวัยรุ่น (Pre-adolescent) ของประเทศไทยมีลักษณะเป็นอย่างไร

ผู้ให้สัมภาษณ์ : “เด็กวัยนี้เริ่มมีความสนใจและอยากมีส่วนร่วม ในการเล่นกับเด็กอื่น ในระยะแรกของ ช่วงวัยนี้เด็กอาจยังทำไม่ได้ดีนักเพราะยังมีความเอาแต่ใจตนเอง และอาจยังไม่สามารถเล่นตามกฎหรือ กติกา จึงยังคงเห็นพฤติกรรมหวงของ แย่งของตีตนเองหรือตีผู้อื่นเมื่อเกิดความไม่พอใจ”

ผู้สัมภาษณ์ : มีปัจจัยหรือสิ่งเร้าใดบ้างที่กระตุ้นการแสดงออกของพฤติกรรมทางสังคมของเด็กในช่วงวัยก่อนวัยรุ่น (Pre-adolescent) ของประเทศไทย

ผู้ให้สัมภาษณ์ : “สิ่งเร้าหรือสิ่งกระตุ้นการแสดงออกของพฤติกรรมทางสังคมของเด็กในช่วงวัยนี้มักจะเป็นการเลี้ยงดูของคนในครอบครัวและคนใกล้ชิด”

ผู้สัมภาษณ์ : พฤติกรรมการแสดงออกที่เป็นปัญหาด้านสังคมและอารมณ์ของเด็กในช่วงวัยก่อนวัยรุ่น (Pre-adolescent) ของประเทศไทยเป็นอย่างไร และมีสาเหตุหลักมาจากอะไรบ้าง

ผู้ให้สัมภาษณ์ : “เด็กในวัย 1-2 ปีอารมณ์โกรธร้องอาละวาดเมื่อถูกขัดใจ การก้าวร้าว จึงยังคงเห็นพฤติกรรมหวงของแย่งของตีตนเองหรือตีผู้อื่นเมื่อเกิดความไม่พอใจหรือใช้คำพูดที่ไม่ถูกต้องเหมาะสม ทั้งนี้เป็นผลมาจากเด็ก ๆ ยังไม่เข้าใจเหตุผล ที่จะแยกภาวะทางอารมณ์ที่หลากหลายได้”

จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิทำให้ทราบข้อคิดเกี่ยวกับลักษณะทั่วไปของการแสดงออกทางอารมณ์และสังคมของเด็กในช่วงวัยก่อนวัยรุ่น (Pre-adolescent) โดยสรุปเป็นภาพรวมพบว่า เด็กในช่วงวัยก่อนวัยรุ่น (Pre-adolescent) มีการแสดงออกซึ่งอารมณ์หลากหลาย เป็นเพราะเด็กในช่วงวัยนี้ไม่สามารถแยกแยะอารมณ์ได้สิ่งเร้าหรือสิ่งกระตุ้นการแสดงออกของพฤติกรรมทางอารมณ์ของเด็กในช่วงวัยนี้มักจะเป็นการเลี้ยงดูของคนในครอบครัว ส่วนการแสดงออกทางสังคมของวัยนี้ก็จะเริ่มมีความสนใจสิ่งรอบข้าง ผู้คน แต่เด็กในวัยนี้อาจมีการทะเลาะกันบ่อยเพราะเด็กยังไม่เข้าใจกติกาของสังคม สำหรับปัญหาด้านสังคมและอารมณ์ มักเป็นเรื่องของการจัดการอารมณ์ทั้งนี้เป็นผลมาจากเด็ก ๆ ยังไม่เข้าใจเหตุผล ที่จะแยกภาวะทางอารมณ์ที่หลากหลายได้

การสัมภาษณ์ส่วนที่ 3 ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับลักษณะทั่วไป ของการแสดงออกทางอารมณ์และสังคมของเด็กในช่วงวัยรุ่น (adolescent) ดังนี้

ผู้สัมภาษณ์ : การแสดงออกของพฤติกรรมทางอารมณ์ของเด็กในช่วงวัยรุ่น (adolescent) ของประเทศไทยมีลักษณะเป็นอย่างไร

ผู้ให้สัมภาษณ์ : “อารมณ์ของวัยรุ่นเป็นอารมณ์ที่เปลี่ยนแปลงง่าย อ่อนไหวง่าย เจ้าอารมณ์ มีอารมณ์รุนแรง การควบคุมอารมณ์ยังไม่สู้ดี บางครั้งเก็บกด บางครวมนั้นใจสูง บางครั้งพลุ่งพล่าน ลักษณะอารมณ์เหล่านี้เรียกกันว่า พายุบุแคม”

ผู้สัมภาษณ์ : มีปัจจัยหรือสิ่งเร้าใดบ้างที่กระตุ้นการแสดงออกของพฤติกรรมทางอารมณ์ของเด็กในช่วงวัยรุ่น (adolescent) ของประเทศไทย

ผู้ให้สัมภาษณ์ : “มี 2 ปัจจัยคือ ปัจจัยทางชีวภาพ คือสิ่งที่ติดตัวเด็กมาแต่ แรกเกิด ได้แก่ พันธุกรรม ฮอร์โมนเพศ ลักษณะรูปร่าง พื้นฐานของอารมณ์ สภาพร่างกาย และปัจจัยทางสิ่งแวดล้อม สิ่งแวดล้อมคือ สภาพแวดล้อมรอบตัวเด็กที่เด็กมาปรับตัวเพื่อให้มีชีวิตอยู่รอดและพัฒนาตนเอง จนกระทั่งมี ลักษณะเฉพาะของตัวเอง ได้แก่ สภาพแวดล้อมขณะอยู่ในครรภ์มารดา การอบรมเลี้ยงดู เจตคติของพ่อแม่ บุคลิกภาพของพ่อแม่ ค่านิยมของพ่อแม่ สภาพครอบครัว สภาพเพื่อนบ้าน สภาพสังคม วัฒนธรรม ศาสนา”

ผู้สัมภาษณ์ : การแสดงออกของพฤติกรรมทางสังคมของเด็กในช่วงวัยรุ่น (adolescent) ของประเทศไทยมีลักษณะเป็นอย่างไร

ผู้ให้สัมภาษณ์ : “ในช่วงวัยรุ่นมักจะสนใจในสังคม วัยรุ่นจะมีความคิดเกี่ยวกับส่วนรวมและสังคม ชอบการเสียสละและเห็นประโยชน์ของคนอื่นเป็นที่ตั้ง และมักเกิดความรู้สึกไม่พอใจในสังคมที่ไม่สมบูรณ์แบบอย่างที่ควรจะเป็น (idealism) นอกจากนี้ยังมีความสนใจเรื่องเพศ เช่น การคบเพื่อนต่างเพศ แสวงหาเอกลักษณ์ของตน”

ผู้สัมภาษณ์ : มีปัจจัยหรือสิ่งเร้าใดบ้างที่กระตุ้นการแสดงออกของพฤติกรรมทางสังคมของเด็กในช่วงวัยรุ่น (adolescent) ของประเทศไทย

ผู้ให้สัมภาษณ์ : “ปัจจัยหรือสิ่งเร้าที่กระตุ้นการแสดงออกของพฤติกรรมทางสังคมของเด็กในช่วงวัยรุ่นโดยมากแล้วมักจะมีผลมาจากปัจจัยทางสิ่งแวดล้อมรอบตัวของเด็ก”

ผู้สัมภาษณ์ : พฤติกรรมการแสดงออกที่เป็นปัญหาด้านสังคมและอารมณ์ของเด็กในช่วงวัยรุ่น (adolescent) ของประเทศไทยเป็นอย่างไร และมีสาเหตุหลักมาจากอะไรบ้าง

ผู้ให้สัมภาษณ์ : “วัยรุ่นมักมีความประพฤติกี่เปลี่ยนแปลงเร็วเป็นผลจากความพยายามที่จะแสดงถึงความสามารถพึ่งตนเองและไม่ต้องการพึ่งผู้อื่น บางครั้งอาจดูเป็นผู้ใหญ่มากแต่อาจกลับเป็นเด็กในเวลาไม่นานนัก ความประพฤติกี่ก้าวร้าวอาจเป็นผลจากความเครียดทางอารมณ์ เช่น ความรู้สึกในความไม่แน่ใจตนเอง ความกดดันทางเพศ ความรู้สึกต่อเพศตรงข้าม ความกังวลเกี่ยวกับชีวิตอนาคต นอกจากนี้ปัญหาการขัดแย้งในครอบครัว วัยรุ่นคิดว่าผู้ใหญ่มีความคิดเห็นแตกต่างจากตนเองโดยเป็นความคิดเห็นที่ไม่เข้ากับยุคสมัยของตน วัยรุ่นยอมรับไม่ได้ที่ผู้ใหญ่ตำหนิสิ่งที่ตนและกลุ่มเพื่อนคิดว่าถูกต้อง และจากการที่วัยรุ่นมักมีอารมณ์รุนแรง มีพฤติกรรมก้าวร้าว ทำให้เกิดความขัดแย้งกับบุคคลในครอบครัวอย่างมาก วัยรุ่นจึงมักอยู่กับกลุ่มเพื่อนซึ่งวัยรุ่นคิดว่ามีความเข้าใจซึ่งกันและกันอย่างมาก มีความสุขเมื่อได้อยู่ด้วยกัน ไม่ชอบอยู่บ้านเนื่องจากบุคคลในครอบครัวไม่เข้าใจ”

จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิทำให้ทราบข้อคิดเกี่ยวกับลักษณะทั่วไปของการแสดงออกทางอารมณ์และสังคมของเด็กในช่วงวัยรุ่น (adolescent) โดยสรุปเป็นภาพรวมพบว่า การแสดงออกของพฤติกรรมทางอารมณ์ของเด็กในช่วงวัยรุ่น (adolescent) เป็นอารมณ์ที่เปลี่ยนแปลงง่าย อ่อนไหวง่าย เจ้าอารมณ์ มีอารมณ์รุนแรง การควบคุมอารมณ์ยังไม่สู้ดี บางครั้งเก็บกด บางคราวมั่นใจสูง บางครั้งพลุ่งพล่าน ลักษณะอารมณ์เหล่านี้เรียกกันว่า พายุบุแคม โดยปัจจัยหรือสิ่งเร้ามากจากปัจจัยทางชีวภาพ คือ สิ่งที่เกิดตัวเด็กมาแต่ แรกเกิด ได้แก่ พันธุกรรม ฮอร์โมนเพศ ลักษณะรูปร่าง พื้นฐานของอารมณ์ สภาพร่างกาย และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ สภาพแวดล้อมขณะอยู่ในครรภ์มารดา การอบรมเลี้ยงดู เจตคติของพ่อแม่ บุคลิกภาพของพ่อแม่ ค่านิยมของพ่อแม่ สภาพครอบครัว สภาพเพื่อนบ้าน สภาพสังคม วัฒนธรรม และศาสนา ส่วนการแสดงออกของพฤติกรรมทางสังคมของเด็กในช่วงวัยรุ่นมักจะสนใจในสังคมขอรับการเสียสละและเห็นประโยชน์ของคนอื่นเป็นที่ตั้ง และมักเกิดความรู้สึกไม่พอใจในสังคมที่ไม่สมบูรณ์แบบอย่างที่ควรจะเป็น โดยมีสิ่งเร้ามาจากปัจจัยทางสิ่งแวดล้อมรอบตัวของเด็ก ซึ่งพฤติกรรมการแสดงออกที่เป็นปัญหาด้านสังคมและอารมณ์ของเด็กในช่วงวัยรุ่นมักเกิดจากความประพฤติกี่ก้าวร้าวอาจเป็นผลจากความเครียดทางอารมณ์ เช่น ความรู้สึกในความไม่แน่ใจตนเอง ความกดดันทางเพศ ความรู้สึกต่อเพศตรงข้าม

ความกังวลเกี่ยวกับชีวิตอนาคต นอกจากนี้ปัญหาการขัดแย้งในครอบครัว วัยรุ่นคิดว่าผู้ใหญ่มีความคิดเห็นแตกต่างจากตนเองโดยเป็นความคิดเห็นที่ไม่เข้ากับยุคสมัยของตน

การสัมภาษณ์ส่วนที่ 4 ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับบริบท สภาพแวดล้อม กิจกรรมและวิธีการที่ช่วยในการส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ของเด็กในช่วงวัยก่อนวัยรุ่น (Pre-adolescent) ดังนี้

ผู้สัมภาษณ์ : ครอบครัวมีส่วนช่วยในการพัฒนาการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ของเด็กในช่วงวัยก่อนวัยรุ่น (Pre-adolescent)ได้อย่างไร

ผู้ให้สัมภาษณ์ : “ครอบครัวมีความสำคัญมากที่จะช่วยในการพัฒนาการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ของเด็กในช่วงวัยก่อนวัยรุ่น เนื่องจากพัฒนาการด้านอารมณ์และสังคมของเด็กในวัยนี้เป็นเพียงการเริ่มต้น บางอย่างเด็กยังไม่เข้าใจพ่อแม่จึงต้องคอยอบรม สั่งสอน และดูแลอย่างใกล้ชิด”

ผู้สัมภาษณ์ : โรงเรียนมีส่วนช่วยในการพัฒนาการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ของเด็กในช่วงวัยก่อนวัยรุ่น (Pre-adolescent)ได้อย่างไร

ผู้ให้สัมภาษณ์ : “เมื่อเด็กย่างเข้าสู่วัยเรียนโรงเรียนจึงมีบทบาทสำคัญไม่แพ้ครอบครัวเลยคือต้องส่งเสริมพัฒนาการของเด็กให้ครอบคลุมทุกด้าน เช่น รับผิดชอบต่อตนเอง การควบคุมอารมณ์ การแบ่งปัน การอยู่ร่วมกับผู้อื่น เป็นต้น”

ผู้สัมภาษณ์ : ห้องเรียนควรมีบรรยากาศการเรียนรู้เช่นไรที่จะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ของเด็กในช่วงวัยก่อนวัยรุ่น (Pre-adolescent)

ผู้ให้สัมภาษณ์ : “เด็กในวัยนี้เป็นวัยที่อยากรู้อยากเห็น ดังนั้นควรจัดห้องเรียนให้มีบรรยากาศที่น่าเรียน เช่น จัดให้มีสีสันสบายตา ไม่ควรใช้สีซีดๆ เข้มเพราะอาจกระตุ้นให้เด็กมีอารมณ์รุนแรง นอกจากนี้ควรมีภาพสัตว์ต่าง ๆ อยู่ในห้องเรียนซึ่งจะช่วยให้เด็กมีอารมณ์อ่อนโยน มีเมตตากรุณา”

ผู้สัมภาษณ์ : ครูผู้สอนควรมีบทบาทเช่นไรในการจัดการเรียนรู้ที่จะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์สำหรับเด็กในช่วงวัยก่อนวัยรุ่น (Pre-adolescent)

ผู้ให้สัมภาษณ์ : “ครูควรทำหน้าที่กระตุ้น แนะนำ ช่วยเหลือ ควบคุมประคอง ให้เด็กได้มีประสบการณ์ และผ่านเหตุการณ์สมหวัง ผิดหวัง วิตกกังวล เศร้าใจ หวั่นใจ ละอายใจ ยินดี ถูก ผิด ไปได้อย่างปลอดภัย”

ผู้สัมภาษณ์ : กิจกรรมการเรียนรู้ที่จะช่วยในการส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ของเด็กในช่วงวัยก่อนวัยรุ่น (Pre-adolescent) ควรมีลักษณะอย่างไร

ผู้ให้สัมภาษณ์ : “กระบวนการจัดการเรียนรู้ จึงเน้นให้เด็กเข้าไปอยู่ในกลุ่ม ในสังคม ได้เล่น ได้แข่งขัน ได้วาด ได้ฟัง ได้เล่า ได้แสดง ได้ทดลอง ได้ตัดสินใจ ได้เดินทางไปยังสถานที่ต่าง ๆ”

จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิทำให้ทราบข้อคิดเกี่ยวกับบริบท สภาพแวดล้อม กิจกรรมและวิธีการที่ช่วยในการส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ของเด็กในช่วงวัยก่อนวัยรุ่น (Pre-adolescent) โดยสรุปภาพรวม พบว่า ครอบครัวมีส่วนช่วยในการพัฒนาการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ของเด็กในช่วงวัยก่อนวัยรุ่นโดยพ่อแม่ต้องคอยอบรม สั่งสอน และดูแลอย่างใกล้ชิด โรงเรียนและครูต้องส่งเสริมพัฒนาการของเด็กให้ครอบคลุมทุกด้าน เช่น รับผิดชอบตนเอง การควบคุมอารมณ์ การแบ่งปัน การอยู่ร่วมกับผู้อื่น รวมถึงการกระตุ้น แนะนำ ช่วยเหลือ ควบคุมประคอง ให้เด็กได้มีประสบการณ์ และผ่านเหตุการณ์สมหวัง ผิดหวัง วิตกกังวล เศร้าใจ หวั่นใจ ละอายใจ ยินดี ถูก ผิด ไปได้อย่างปลอดภัยและการจัดสิ่งแวดล้อมในห้องเรียนควรจัดให้มีบรรยากาศที่น่าเรียน ส่วนกิจกรรมการเรียนรู้ที่จะช่วยในการส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ของเด็กในช่วงวัยก่อนวัยรุ่นควรเน้นให้เด็กเข้าไปอยู่ในกลุ่ม ในสังคม ได้เล่น ได้แข่งขัน ได้วาด ได้ฟัง ได้เล่า ได้แสดง ได้ทดลอง ได้ตัดสินใจ ได้เดินทางไปยังสถานที่ต่าง ๆ

การสัมภาษณ์ส่วนที่ 5 ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับบริบท สภาพแวดล้อม กิจกรรมและวิธีการที่ช่วยในการส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ของของเด็กในช่วงวัยรุ่น (adolescent) ดังนี้

ผู้สัมภาษณ์ : ครอบครัวมีส่วนช่วยในการพัฒนาการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ของเด็กในช่วงวัยรุ่น (adolescent) ได้อย่างไร

ผู้ให้สัมภาษณ์ : “สถาบันครอบครัวมีบทบาทในการควบคุมประคอง สนับสนุนให้มีการเจริญเติบโตทั้งทางด้านร่างกาย และจิตใจ ปัจจัยของสถาบันครอบครัวที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการวัยรุ่น

คือ ให้การดูแลพัฒนาการทางด้านร่างกาย ให้วัยรุ่นได้รับอาหารที่เป็นประโยชน์ มีการพักผ่อนนอนหลับตามความต้องการของร่างกาย มีการออกกำลังกายที่เหมาะสม และได้ประกอบกิจกรรมต่าง ๆ ที่เด็กสนใจ ด้านจิตใจ สภาพแวดล้อมในครอบครัวมีผลโดยตรงต่อการพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของวัยรุ่น บิดา มารดา และผู้ปกครองที่มีบุตรหลานซึ่งกำลังมีการเจริญเติบโตเข้าสู่วัยรุ่น ควรให้ความสนใจ เข้าใจการเปลี่ยนแปลง และแบ่งเวลาให้กับเด็กมากขึ้น สัมพันธภาพที่ดีในครอบครัวจะเป็นพื้นฐานที่ดีในการส่งเสริมให้วัยรุ่นสามารถใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข”

ผู้สัมภาษณ์ : โรงเรียนมีส่วนช่วยในการพัฒนาการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ของเด็กในช่วงวัยรุ่น (adolescent) ได้อย่างไร

ผู้ให้สัมภาษณ์ : “โรงเรียนหรือสถานศึกษา ครูอาจารย์มีบทบาทสำคัญในการสร้างสิ่งแวดล้อมที่ดีและเหมาะสมในการมีสังคมร่วมกันของวัยรุ่น การส่งเสริมความรักในหมู่คณะ การเลือกคบเพื่อนที่ดี การเคารพในกฎเกณฑ์ของสังคม รู้จักการให้อภัย การควบคุมอารมณ์รุนแรง ด้วยวิธีที่เหมาะสม”

ผู้สัมภาษณ์ : ห้องเรียนควรมีบรรยากาศการเรียนรู้เช่นไรที่จะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ของเด็กในช่วงวัยรุ่น (adolescent)

ผู้ให้สัมภาษณ์ : “ควรจัดห้องเรียนให้มีบรรยากาศโล่ง โปร่งสบายให้อากาศระบายได้ดี ไม่แออัด เพราะวัยรุ่นจะมีอารมณ์หงุดหงิดแปรปรวนง่าย สื่อการเรียนรู้ควรเป็นสิ่งที่ใกล้ตัวที่ทำให้อยากรู้ อยากเห็น เช่น อวกาศ ดวงดาว วิทยาศาสตร์ วิทยาการใหม่ ๆ”

ผู้สัมภาษณ์ : ครูผู้สอนควรมีบทบาทเช่นไรในการจัดการเรียนรู้ที่จะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์สำหรับเด็กในช่วงวัยรุ่น (adolescent)

ผู้ให้สัมภาษณ์ : “ครูควรทำความรู้จักกับนักเรียนให้มากขึ้น เพราะวัยรุ่นเป็นวัยที่ต้องเผชิญปัญหาด้วยตนเอง เพราะคิดว่าตัวเองโตแล้ว ซึ่งปัญหาบางอย่างอาจทำให้หาทางแก้ไม่ได้ก็จะเป็นปัญหาเรื้อรังไปเป็นปัญหาสุขภาพจิตได้”

ผู้สัมภาษณ์ : กิจกรรมการเรียนรู้ที่จะช่วยในการส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ของเด็กในช่วงวัยรุ่น (adolescent) ควรมีลักษณะอย่างไร

ผู้ให้สัมภาษณ์ : “กระบวนการเรียนรู้ Active Learning คือการให้ผู้เรียนมีบทบาทในการแสวงหาความรู้และเรียนรู้อย่างมีปฏิสัมพันธ์จนเกิดความรู้ ความเข้าใจนำไปประยุกต์ใช้สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่าหรือ สร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ และพัฒนาตนเองเต็มความสามารถ รวมถึงการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เขาได้มีโอกาสร่วมอภิปรายให้มีโอกาสฝึกทักษะการสื่อสาร การนำเสนอทางวิชาการ เรียนรู้ในสถานการณ์จำลอง ทั้งมีการฝึกปฏิบัติในสภาพจริง มีการเชื่อมโยงกับสถานการณ์ต่าง ๆ”

จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิทำให้ทราบข้อคิดเกี่ยวกับบริบท สภาพแวดล้อม กิจกรรม และวิธีการที่ช่วยในการส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ของเด็กในช่วงวัยรุ่น (adolescent) โดยสรุปภาพรวม พบว่า ครอบครัวมีส่วนช่วยในการพัฒนาการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ของเด็กในช่วงวัยรุ่น โดยให้ความสนใจ เข้าใจการเปลี่ยนแปลง และแบ่งเวลาให้กับเด็กมากขึ้น สัมพันธภาพที่ดีในครอบครัวจะเป็นพื้นฐานที่ดีในการส่งเสริมให้วัยรุ่นสามารถใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข และโรงเรียนหรือสถานศึกษา ครูอาจารย์มีบทบาทสำคัญในการสร้างสิ่งแวดล้อมที่ดีและเหมาะสมในการมีสังคมร่วมกันของวัยรุ่น การส่งเสริมความรักในหมู่คณะ การเลือกคบเพื่อนที่ดี การเคารพในกฎเกณฑ์ของสังคม รู้จักการให้อภัย การควบคุมอารมณ์รุนแรงด้วยวิธีที่เหมาะสม โดยการควรจัดห้องเรียนให้มีบรรยากาศและสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสม รวมถึงการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีบทบาทในการแสวงหาความรู้และเรียนรู้อย่างมีปฏิสัมพันธ์จนเกิดความรู้ ความเข้าใจนำไปประยุกต์ใช้สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่าหรือ สร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ และพัฒนาตนเองเต็มความสามารถ

การสัมภาษณ์ส่วนที่ 6 ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับแนวทางที่ช่วยพัฒนาพฤติกรรม การเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ ดังนี้

ผู้สัมภาษณ์ : แนวทาง วิธีการ หรือกิจกรรมที่ช่วยพัฒนาการตระหนักรู้ในตนเองของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาควรมีลักษณะอย่างไร

ผู้ให้สัมภาษณ์ : “ควรมีกิจกรรมที่เป็นการฝึกการวางแผน การควบคุมการทำงานให้เป็นไปตามแผน และนอกจากนี้ควรมีประเมินความสามารถของตนเองว่าตนเองมีความสามารถอยู่ในระดับใด เพราะการรู้ตนเองจะช่วยให้เด็กสามารถจัดการตนเองได้”

ผู้สัมภาษณ์ : แนวทาง วิธีการ หรือกิจกรรมที่ช่วยพัฒนาการจัดการตนเองของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาควรมีลักษณะอย่างไร

ผู้ให้สัมภาษณ์ : “ควรฝึกวินัยให้นักเรียนมาก ๆ โดยเฉพาะ ความรับผิดชอบต่อตนเอง เช่น การนัดหมายเวลา การส่งงานหรือการบ้าน การอ่านหนังสือ รวมถึงการมาเรียน ถ้าเด็กมีวินัยเบื้องต้นนี้แล้ว เด็กก็จะสามารถรับผิดชอบต่อตนเองหรือจัดการตนเองในขั้นที่สูงขึ้นไปได้”

ผู้สัมภาษณ์ : แนวทาง วิธีการ หรือกิจกรรมที่ช่วยพัฒนาการตระหนักรู้ในสังคมของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาควรมีลักษณะอย่างไร

ผู้ให้สัมภาษณ์ : “ควรจัดการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคม (Service Learning) เป็นรูปแบบการเรียนการสอน ที่เชื่อมโยงกับ สำนักทางสังคม และมีประสิทธิผลมากที่สุด เพราะมีการลงมือปฏิบัติและเชื่อมโยงกับประสบการณ์ที่มีจุดมุ่งหมาย เพื่อให้ทั้งผู้เรียนและชุมชนได้เกิดความร่วมมือกันในการช่วยเหลือแก้ไขปัญหาของชุมชน”

ผู้สัมภาษณ์ : แนวทาง วิธีการ หรือกิจกรรมที่ช่วยพัฒนาทักษะด้านความสัมพันธ์ของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาควรมีลักษณะอย่างไร

ผู้ให้สัมภาษณ์ : “ควรจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนทั้งในด้านการสร้างองค์ความรู้ การสร้างปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน และร่วมมือกันมากกว่าการแข่งขัน เพราะการร่วมมือกันจะช่วยลดข้อขัดแย้งระหว่างเพื่อนด้วยกัน”

ผู้สัมภาษณ์ : แนวทาง วิธีการ หรือกิจกรรมที่ช่วยพัฒนาการตัดสินใจอย่างมีความ
รับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาควรมีลักษณะอย่างไร

ผู้ให้สัมภาษณ์ : “ควรหากิจกรรมใกล้ตัวที่เด็ก ๆ ทำได้ง่าย เช่น การทิ้งขยะลงถัง ใช้ภาชนะหรือแก้วน้ำสาธารณะแล้วเก็บเข้าที่ เป็นต้น ”

จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิทำให้ทราบข้อคิดเกี่ยวกับแนวทางที่ช่วยพัฒนาพฤติกรรม
การเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์โดยสรุปภาพรวม พบว่า แนวทาง วิธีการ หรือกิจกรรมที่ช่วย
พัฒนาการตระหนักรู้ในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาควรมีกิจกรรมที่เป็นการฝึกการวางแผน

การควบคุมการทำงานให้เป็นไปตามแผน และนอกจากนี้ควรมีประเมินความสามารถของตนเองว่าตนเองมีความสามารถอยู่ในระดับใด กิจกรรมที่ช่วยพัฒนาการจัดการตนเองนั้นควรฝึกวินัยให้นักเรียนมาก ๆ โดยเฉพาะความรับผิดชอบต่อตนเอง กิจกรรมที่ช่วยพัฒนาการตระหนักรู้ในสังคม ควรจัดการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคม (Service Learning) เป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่เชื่อมโยงกับสำนักทางสังคม กิจกรรมที่ช่วยพัฒนาทักษะด้านความสัมพันธ์ควรจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนทั้งในด้านการสร้างองค์ความรู้ การสร้างปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน และร่วมมือกันมากกว่าการแข่งขัน และกิจกรรมที่ช่วยพัฒนาการตัดสินใจอย่างมีความรับผิดชอบควรมหากิจกรรมใกล้ตัวที่เด็ก ๆ ทำได้ง่าย เช่น การทิ้งขยะลงถัง ใช้ภาชนะหรือแก้วน้ำสาธารณะแล้วเก็บเข้าที่

ภาคผนวก ญ

ผลประเมินความสอดคล้องและความเหมาะสมของข้อความในแบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล
ในการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม โดยผู้ทรงคุณวุฒิ

พหุ ประจักษ์ โท ชีวะ

**ผลประเมินความสอดคล้องและความเหมาะสมของข้อคำถาม
ในแบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคลในการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม โดยผู้ทรงคุณวุฒิ**

ข้อ	ประเด็นในการพิจารณา	ความสอดคล้อง		ความเหมาะสม		
		IOC	การ แปลผล	\bar{X}	S.D.	การ แปลผล
ด้านการตระหนักรู้ในตนเอง						
1.	แสดงออกถึงความพอใจในความสามารถของตนเอง	1.00	ใช้ได้	5.00	0.00	มากที่สุด
ด้านการจัดการตนเอง						
1.	การวางแผนงานก่อนลงมือปฏิบัติกิจกรรม	1.00	ใช้ได้	4.80	0.45	มากที่สุด
2.	การติดตามผลงาน	1.00	ใช้ได้	5.00	0.00	มากที่สุด
3.	การปรับปรุงแก้ไขงานตามที่ได้รับคำแนะนำ	1.00	ใช้ได้	4.80	0.45	มากที่สุด
4.	เสร็จงานตามข้อกำหนด	0.80	ใช้ได้	5.00	0.00	มากที่สุด
ด้านการตระหนักรู้ทางสังคม						
1.	ทำงานตามบทบาทหน้าที่ของสมาชิกในกลุ่มที่ได้รับมอบหมาย	0.80	ใช้ได้	4.60	0.55	มากที่สุด
2.	สื่อสารให้ผู้อื่นได้เข้าใจในผลงานของกลุ่ม	0.80	ใช้ได้	5.00	0.00	มากที่สุด
การทักษะความสัมพันธ์						
1.	การแสดงความคิดเห็น ในงานที่ปฏิบัติร่วมกัน	1.00	ใช้ได้	4.80	0.45	มากที่สุด
2.	การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	1.00	ใช้ได้	5.00	0.00	มากที่สุด
ด้านการตัดสินใจอย่างมีความรับผิดชอบ						
1.	การแก้ปัญหาในระหว่างดำเนินงาน	1.00	ใช้ได้	5.00	0.00	มากที่สุด
2.	ผลงานที่ปรากฏเป็นไปตามจุดมุ่งหมาย	1.00	ใช้ได้	4.80	0.45	มากที่สุด
รวม		-	-	4.89	0.08	มากที่สุด

ภาคผนวก ฎ

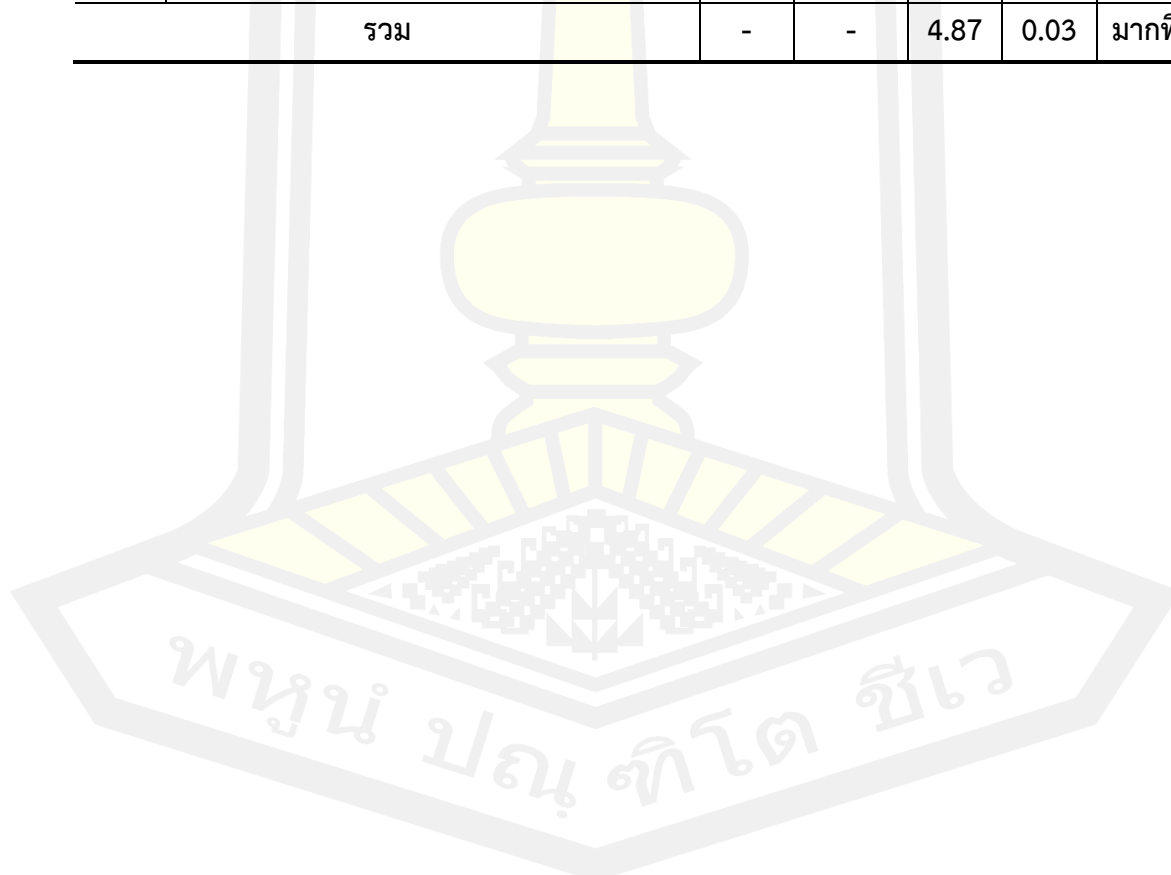
ผลประเมินความสอดคล้องและความเหมาะสมของข้อคำถามในแบบสังเกตพฤติกรรม
การเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์รายบุคคล

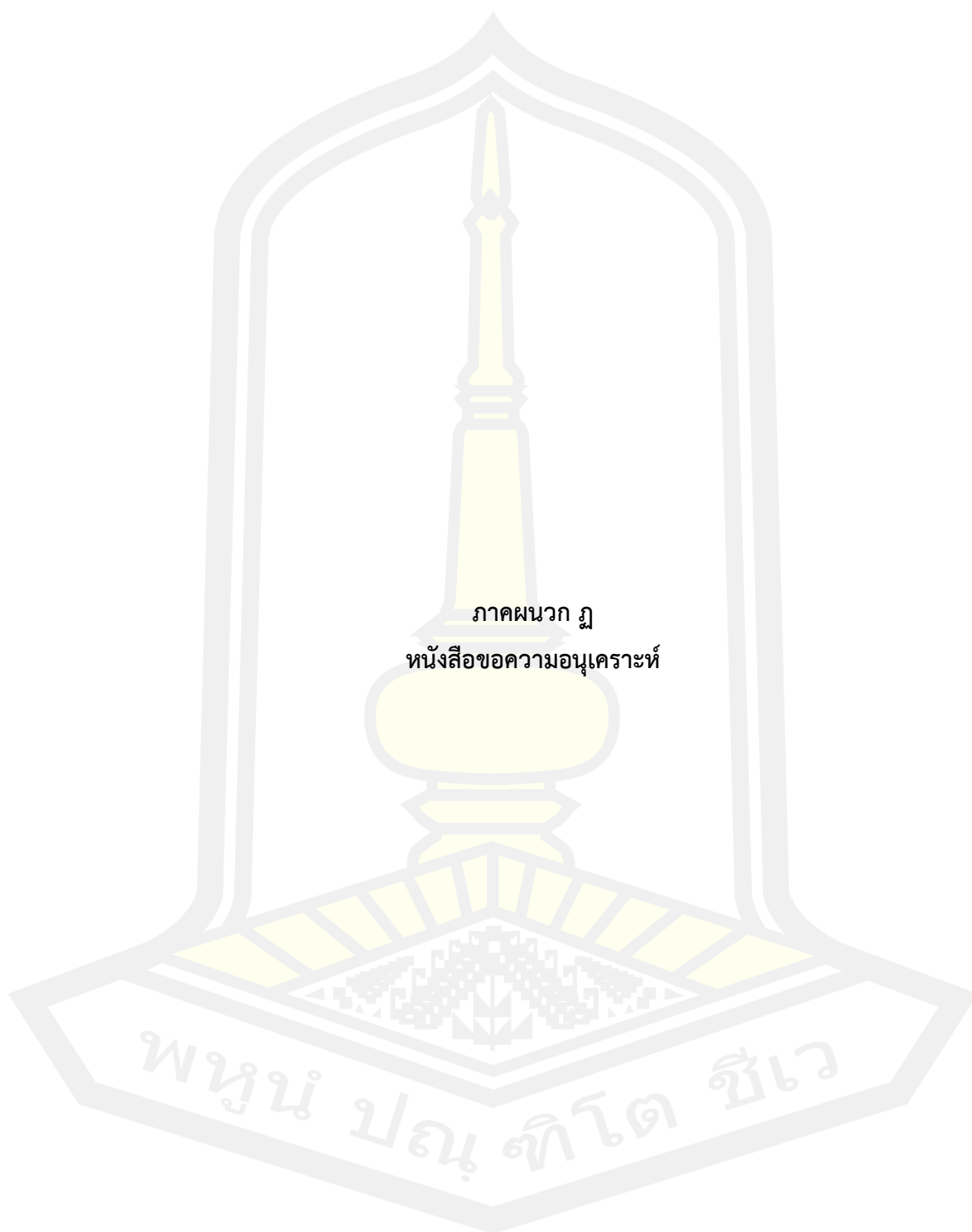
พหุบัณฑิตวิชเว

**ผลประเมินความสอดคล้องและความเหมาะสมของของข้อคำถาม
ในแบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์รายบุคคล**

ข้อ	ประเด็นในการพิจารณา	ความสอดคล้อง		ความเหมาะสม		
		IOC	การ แปลผล	\bar{X}	S.D.	การ แปลผล
ด้านการตระหนักรู้ในตนเอง						
1.	มีความสามารถในการแสดงออกถึงการรับรู้เกี่ยวกับตนเองว่าเป็นส่วนหนึ่งของสังคมและสิ่งแวดล้อม	1.00	ใช้ได้	5.00	0.00	มากที่สุด
2.	มีการแสดงพฤติกรรมอย่างเหมาะสมในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับสังคมและสิ่งแวดล้อม สามารถช่วยเหลือบุคคลอื่น	0.80	ใช้ได้	5.00	0.00	มากที่สุด
3.	มีทำงานร่วมกับผู้ที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรมหรือความแตกต่างระหว่างบุคคลโดยไม่แสดงความรังเกียจ	1.00	ใช้ได้	4.60	0.55	มากที่สุด
4.	มีการแสดงออกซึ่งความเห็นใจผู้อื่น	0.80	ใช้ได้	5.00	0.00	มากที่สุด
5.	ใช้ทรัพยากรของครอบครัว โรงเรียนและชุมชนอย่างประหยัดไม่ฟุ่มเฟือย	0.80	ใช้ได้	4.80	0.45	มากที่สุด
ด้านการตระหนักรู้ทางสังคม						
1.	มีความสามารถในการสร้างความไว้วางใจให้เกิดขึ้นในสัมพันธภาพระหว่างบุคคล	1.00	ใช้ได้	4.80	0.45	มากที่สุด
2.	ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น	0.80	ใช้ได้	4.80	0.45	มากที่สุด
3.	สามารถสร้างและรักษาความสัมพันธ์ที่ดีโดยอาศัยความร่วมมือ	1.00	ใช้ได้	5.00	0.00	มากที่สุด
4.	สามารถจัดการเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาความขัดแย้งระหว่างบุคคล	1.00	ใช้ได้	4.80	0.45	มากที่สุด
5.	ขอความช่วยเหลือจากผู้อื่นเมื่อมีความจำเป็น	1.00	ใช้ได้	4.80	0.45	มากที่สุด

ข้อ	ประเด็นในการพิจารณา	ความสอดคล้อง		ความเหมาะสม		
		IOC	การ แปลผล	\bar{X}	S.D.	การ แปลผล
	ด้านการตัดสินใจอย่างมีความรับผิดชอบ					
1.	มีกระบวนการเลือกทางเลือกที่ได้พิจารณา หรือประเมินอย่างดีแล้วว่า เป็นทางให้บรรลุ วัตถุประสงค์ และเป้าหมายของตนเอง	0.80	ใช้ได้	5.00	0.00	มากที่สุด
2.	กระบวนการเลือกทางเลือกมีการอภิปรายถึง ความถูกต้อง เหมาะสม	1.00	ใช้ได้	4.80	0.45	มากที่สุด
3.	มีการอภิปรายถึงความปลอดภัยของผลที่ ตามมาจากการกระทำต่าง ๆ	1.00	ใช้ได้	4.80	0.45	มากที่สุด
4.	มีข้อตกลง กฎ กติการ่วมกัน	1.00	ใช้ได้	5.00	0.00	มากที่สุด
	รวม	-	-	4.87	0.03	มากที่สุด

ภาคผนวก ฎ
หนังสือขอความอนุเคราะห์

พหุบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ศธ. 0530.5(2) / ๖819

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

14 มีนาคม 2562

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
เรียน รองศาสตราจารย์จตุพร เพ็งชัย

ด้วย นายสุภัทรญาณ เตียรธีระสมบัติ นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (ปร.ด.) หลักสูตรและการสอน โดยมี รศ.ดร.ชวลิต ชูกำแหง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โนมยา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์,โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0933737057

ที่ ศธ. 0530.5(2) / ว819

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

14 มีนาคม 2562

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์บุญเลี้ยง ทุมทอง

ด้วย นายสุภัทรญาณ เตียรธีระสมบัติ นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (ปร.ต.) หลักสูตรและการสอน โดยมี รศ.ดร.ชวลิต ชูกำแหง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174

เบอร์โทรนิสิต 0933737057

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โทร 6216
 ที่ ศธ. 0530.5(2) / วันที่ 14 มีนาคม 2562
 เรื่อง ขออนุญาตครูประจำชั้นเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน อาจารย์ ดร.สมทรง สิทธิ

ด้วย นายสุภัทรญาณ เทียรธีระสมบัติ นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (ปร.ด.) หลักสูตรและการสอน โดยมี รศ.ดร.ชวลิต ชูกำแหง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขออนุญาตครูประจำชั้นจากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)
 รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
 คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โทร 6216

ที่ ศธ. 0530.5(2) /

วันที่ 2 เมษายน 2562

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน อาจารย์ ดร.วิทยา วรพันธ์

ด้วย นายสุภัทรญาณ เทียรธีระสมบัติ นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (ปร.ด.) หลักสูตรและการสอน โดยมี รศ.ดร.ชวลิต ชูกำแหง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

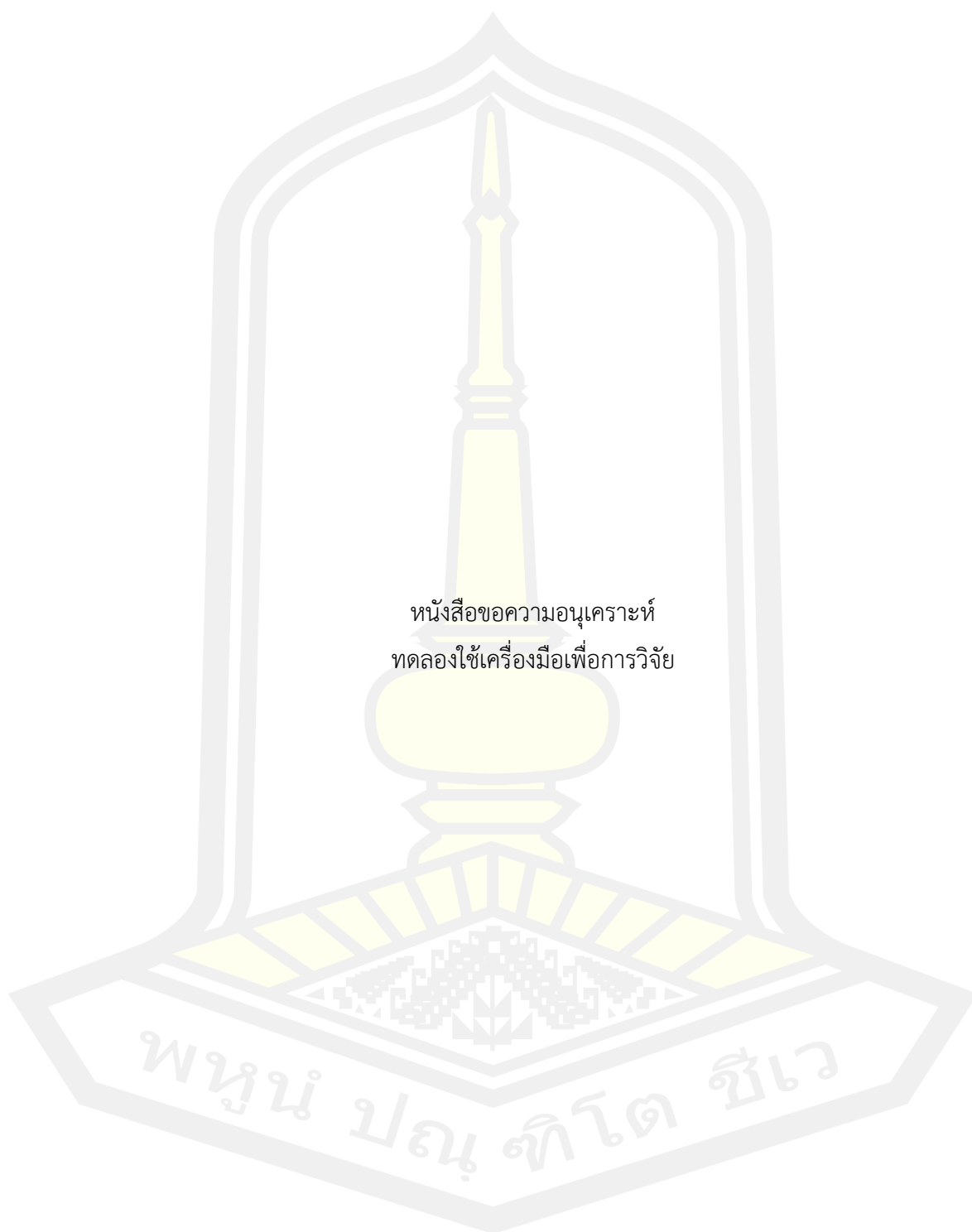
เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

หนังสือขอความอนุเคราะห์
ทดลองใช้เครื่องมือเพื่อการวิจัย

พหุบัณฑิตวิไล

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โทร 6216
 ที่ อว 0605.5(2) / 807 วันที่ 21 พฤษภาคม 2562
 เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายมัธยม)

ด้วย นายสุภัทรญาณ เตียรธีระสมบัติ นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (ปร.ด.) หลักสูตรและการสอน โดยมี รศ.ดร.ชวลิต ชูกำแหง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือเพื่อการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ ใยมยา)
 รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
 คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

หนังสือขอความอนุเคราะห์
เก็บรวบรวมข้อมูลวิทยานิพนธ์

พหุณ ปณุ ทิโต ชีเว

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โทร 6216
 ที่ อว 0605.5(2) / 809 วันที่ 24 พฤษภาคม 2562
 เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายมัธยม)

ด้วย นายสุภัทรญาณ เตียรธีระสมบัติ นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสังคมและอารมณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (ปร.ด.) หลักสูตรและการสอน โดยมี รศ.ดร.ชวลิต ชูกำแพง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ/วิทยานิพนธ์ เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)
 รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
 คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นายสุภัทรญาณ เทียรธีระสมบัติ
วันเกิด	วันที่ 8 มกราคม พ.ศ. 2528
สถานที่เกิด	อำเภอป่าต้ว จังหวัดยโสธร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 157/1 หมู่ที่ 7 ตำบลศรีฐาน อำเภอป่าต้ว จังหวัดยโสธร รหัสไปรษณีย์ 35150
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	อาจารย์
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายมัธยม) ตำบลขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม รหัสไปรษณีย์ 44150
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2543 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านเตาไห จังหวัดยโสธร พ.ศ. 2546 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนคำเขื่อนแก้วชนูปถัมภ์ จังหวัดยโสธร พ.ศ. 2550 ปริญญารัฐศาสตรบัณฑิต (ร.บ.) (เกียรตินิยมอันดับ 2) สาขาวิชาบริหารรัฐกิจและกิจการสาธารณะ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พ.ศ. 2556 ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (รป.ม.) สาขาวิชานโยบายสาธารณะ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พ.ศ. 2565 ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

พูน ปณ ทัต ชีเว